ဆရာသင်္ဘီတိပိဋက်

ဆုတ္တန္တပိဋကေ အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ

ပဉ္စက ဆက္က
သတ္တကနိပါတပါဠိ

[illegible]
[illegible]

၅ ၂၀၁

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပိဋကံ

သုတ္တန္တပိဋကေ အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ

ပဉ္စက ဆက္က
သတ္တကနိပါတပါဠိ

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိယံ ထေရာ၊ သင်္ဂီတိကာရကာ ယထာ။
သင်္ဂါယိ သု တထေဝါယံ၊ တတိယမ္မိ သုမုဒ္ဓိတာ။

မရမ္မရင်္ဂေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တာလယေ ဗုဒ္ဓါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၄ မရမ္မဝဿေ ၁၃၂၂ ၁၉၆၀

THE PĀḶI ALPHABET
IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a အာ ā ဣ i ဤ ī ဥ u ဦ ū ဧ e ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

က	ka	ခ	kha	ဂ	ga	ဃ	gha	င	ṅa
စ	ca	ဆ	cha	ဇ	ja	ဈ	jha	ဉ	ña
ဋ	ṭa	ဌ	ṭha	ဍ	ḍa	ဎ	ḍha	ဏ	ṇa
တ	ta	ထ	tha	ဒ	da	ဓ	dha	န	na
ပ	pa	ဖ	pha	ဗ	ba	ဘ	bha	မ	ma

ယ ya ရ ra လ la ဝ va သ sa ဟ ha ဠ ḷa ံ ṃ

VOWELS IN COMBINATION

က ka	ကာ kā	ကိ ki	ကီ kī	ကု ku	ကူ kū	ကေ ke	ကော ko
ခ kha	ခါ khā	ခိ khi	ခီ khī	ခု khu	ခူ khū	ခေ khe	ခော kho

CONJUNCT-CONSONANTS

က္က	kka	ဉ္စ	ñca	ဒ္ဝ	dva	ဗ္ဗ	mba
က္ခ	kkha	ဉ္ဆ	ñcha	ဓ္ယ	dhya	ဘ္ဘ	mbha
ကျ	kya	ဉ္ဇ	ñja	ဓ္ဝ	dhva	မ္မ	mma
ကြ	kri	ဉ္ဈ	ñjha	န္တ	nta	မျ	mya
က္လ	kla	ဋ္ဌ	ṭṭha	န္တွ	ntva	မှ	mha
က္ဝ	kva	ဋ္ဌ	ṭṭha	န္ထ	ntha	ယ္ယ	yya
ခ္ယ	khya	ဍ္ဍ	ḍḍa	န္ဒ	nda	ယှ	yha
ခ္ဝ	khva	ဍ္ဎ	ḍḍha	န္ဒြ	ndra	ဿ	lla
ဂ္ဂ	gga	ဏ္ဋ	ṇṭa	န္ဓ	ndha	လျ	lya
ဂ္ဃ	ggha	ဏ္ဌ	ṇṭha	န္န	nna	လှ	lha
ဂျ	gya	ဏ္ဍ	ṇḍa	ဉ္ဉ	nya	ဝှ	vha
ဂြ	gra	ဏ္ဏ	ṇṇa	ဏှ	nha	သ္တ	sta
င်္က	ṅka	ဏှ	ṇha	ပ္ပ	ppa	သ္တြ	stra
င်္ခ	ṅkha	ဋ္ဋ	tta	ပ္ပ	ppha	သ္န	sna
င်္ဂ	ṅga	ဋ္ဌ	ttha	ပ္လ	pya	သျ	sya
င်္ဃ	ṅgha	တ္ဝ	tva	ပ္လ	pla	သ္သ	ssa
စ္စ	cca	တျ	tya	ဗ္ဗ	bba	သ္မ	sma
စ္ဆ	ccha	တြ	tra	ဗ္ဘ	bbha	သ္ဝ	sva
ဇ္ဇ	jja	ဒ္ဒ	dda	ဗျ	bya	ဟ္မ	hma
ဇ္ဈ	jjha	ဒ္ဓ	ddha	ဗြ	bra	ဟ္ဝ	hva
ဉ္ဉ	ñña	ဒျ	dya	မ္ပ	mpa	ဠ	lha
ဉ္ဆ	ñha	ဒြ	dra	မ္ဖ	mpha		

ာ = ā; ိ = i; ီ = ī ု = u; ူ = ū; ေ = e; ော = o

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

ပဉ္ဇကနိပါတပါဠိ

မာတိကာ			ပိဋက်
၁-ပဌမပဏ္ဏာသက			
၁-သေခမလဝဂ္ဂ			
၁-သံခိတ္တသုတ္တ	....	....	၁
၂-ဝိတ္ထတသုတ္တ	....	....	၂
၃-ဒုက္ခသုတ္တ	....	....	၂
၄-ယထာဘတသုတ္တ	....	....	၃
၅-သိက္ခာသုတ္တ	....	....	၃
၆-သမာပတ္တိသုတ္တ	....	....	၄
၇-ကာမသုတ္တ	....	....	၅
၈-စဝန်သုတ္တ	....	....	၆
၉-၁၀-အဂါရဝသုတ္တဒွယ	....	....	၆-၇
၂-မလဝဂ္ဂ			
-၁-အနနုဿုတသုတ္တ	....	....	၈
၂-၄-ကူဋသုတ္တာဒိ	....	....	၈-၉
၅-ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တ	....	....	၁၀
၆-ပုနကူဋသုတ္တ	....	....	၁၀
၇-၁၀-ဟိတသုတ္တာနိ	....	....	၁၁-၁၂
၃-ပဉ္ဇဂီကဝဂ္ဂ			
၁-၂-အဂါရဝသုတ္တဒွယ	....	....	၁၂-၁၃
၃-ဥပတ္တိလေသသုတ္တ	....	....	၁၃
၄-ဒုဿီလသုတ္တ	....	....	၁၆
၅-အနုဂ္ဂဟိတသုတ္တ	....	....	၁၇

မာတိကာ စဉ်ကဲ့

၆-ဝိမုတ္တာယတနသုတ္တ ၁၇
၇-သမာဓိသုတ္တ ၂၀
၈-ပဋ္ဌိကသုတ္တ ၂၀
၉-စက်မသုတ္တ ၂၄
၁၀-နာဂိတသုတ္တ ၂၅

၄-သုမနဝဂ္ဂ

၁-သုမနသုတ္တ ၂၇
၂-စုန္ဒီသုတ္တ ၂၉
၃-ဥဂ္ဂဟသုတ္တ ၃၀
၄-သီဟသေနာပတိသုတ္တ ၃၂
၅-ဒါနာနိသံသသုတ္တ ၃၄
၆-ကာလဒါနသုတ္တ ၃၅
၇-ဘောဇနသုတ္တ ၃၅
၈-သဒ္ဓသုတ္တ ၃၆
၉-ပုတ္တသုတ္တ ၃၇
၁၀-မဟာသာလပုတ္တသုတ္တ ၃၇

၅-မုဏ္ဍရာဇဝဂ္ဂ

၁-အာဒိယသုတ္တ ၃၈
၂-သပ္ပုရိသသုတ္တ ၄၀
၃-ဇဋ္ဌသုတ္တ ၄၁
၄-မနာပဒါယီသုတ္တ ၄၂
၅-ပုညာဘိသန္ဒသုတ္တ ၄၅
၆-သမ္ဗဒါသုတ္တ ၄၆
၇-ဓနသုတ္တ ၄၆
၈-အလဇ္ဇနီယဌာနသုတ္တ ၄၇
၉-ကောသလသုတ္တ ၅၀
၁၀-နာရဒသုတ္တ ၅၀

မာတိကာ ပိဋ္ဌက်

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-နိဝရဏဝဂ္ဂ

၁-အာဝရဏသုတ္တ ၅၆
၂-အကုသလရာသိသုတ္တ ၅၇
၄-ပဓာနိယင်္ဂသုတ္တ ၅၇
၄-သမယသုတ္တ ၅၈
၅-မာတာပုတ္တသုတ္တ ၅၉
၆-ဥပဇ္ဈာယသုတ္တ ၆၁
၇-အဘိဏှပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗဌာနသုတ္တ ၆၃
၈-လိစ္ဆဝိကုမာရကသုတ္တ ၆၆
၉-၁၀-ဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတသုတ္တဒွယ ၆၉

(၇) ၂-သညာဝဂ္ဂ

၁-၂-သညာသုတ္တဒွယ ၇၀
၃-၄-ဝစိုသုတ္တဒွယ ၇၀-၇၁
၅-၆-သာကစ္ဆသာဇီဝသုတ္တဒွယ ၇၁
၇-၈-ဣဒ္ဓိပါဒသုတ္တ ၇၂
၉-၁၀-နိဗ္ဗိဒါအာသဝက္ခယသုတ္တဒွယ ၇၃

(၈) ၃-ယောဓာဇီဝဝဂ္ဂ

၁-၂-စေတောဝိမုတ္တိဖလသုတ္တဒွယ ၇၄
၃-၄-ဓမ္မဝိဟာရီသုတ္တဒွယ ၇၆-၇၇
၅-၆-ယောဓာဇီဝသုတ္တ ၇၈-၈၂
၇-၁၀-အနာဂတဘယသုတ္တာနိ ၈၈-၉၅

(၉) ၄-ထေရဝဂ္ဂ

၁-၅-ရဇနီယသုတ္တာဒိ ၉၇-၉၉
၆-၈-ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တသုတ္တာဒိ ၉၉-၁၀၀
၉-၁၀-သေခသုတ္တဒွယ ၁၀၂

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
(၁၀) ၅-ကကုဓဝဂ္ဂ			
၁-၂-သမ္ပဒါသုတ္တဒွယ	....	....	၁၀၄
၃-(အညာ)ဗျာကရဏသုတ္တ	....	....	၁၀၄
၄-၈-ဖာသုဝိဟာရသုတ္တာဒိ	....	....	၁၀၅-၆
၉-သီဟသုတ္တ	....	....	၁၀၆
၁၀-ကကုဓထေရသုတ္တ	....	....	၁၀၇
၃-တတိယပဏ္ဏာသက			
(၁၁) ၁-ဖာသုဝိဟာရဝဂ္ဂ			
၁-သာရဇ္ဇသုတ္တ	....	....	၁၁၂
၂-ဥဿင်္ကိတသုတ္တ	....	....	၁၁၂
၃-မဟာစောရသုတ္တ	....	....	၁၁၃
၄-သမဏသုခုမာလသုတ္တ	....	....	၁၁၅
၅-ဖာသုဝိဟာရသုတ္တ	....	....	၁၁၆
၆-အာနန္ဒသုတ္တ	....	....	၁၁၇
၇-၁၀-သီလသုတ္တာဒိ	....	....	၁၁၈-၉
(၁၂) ၂-အန္ဓကဝိန္ဒဝဂ္ဂ			
၁-ကုလူပကသုတ္တ	....	....	၁၂၀
၂-ပစ္ဆာသမဏသုတ္တ	....	....	၁၂၀
၃-သမ္မာသမာဓိသုတ္တ	....	....	၁၂၁
၄-အန္ဓကဝိန္ဒသုတ္တ	....	....	၁၂၁
၅-၁၀-မစ္ဆရိနီသုတ္တာဒိ	....	....	၁၂၂-၅
(၁၃) ၃-ဂိလာနဝဂ္ဂ			
၁-ဂိလာနသုတ္တ	....	....	၁၂၅
၂-သတိသူပဋ္ဌိတသုတ္တ	....	....	၁၂၆
၃-၄-ဥပဋ္ဌာကသုတ္တဒွယ	....	....	၁၂၆-၇
၅-၆-အနာယုဿာသုတ္တဒွယ	....	....	၁၂၈
၇-ဝပကာသသုတ္တ	....	....	၁၂၈

မာတိကာ ဖိုင်နက်

၈-သမဏသုခသုတ္တ ၁၂၉
၉-ပရိကုပ္ပသုတ္တ ၁၂၉
၁၀-ဗျသနသုတ္တ ၁၂၉

(၁၄) ၄-ဈာဇဝဂ္ဂ

၁-၂-စက္ကာနုဝတ္တနသုတ္တဒွယ ၁၃၀-၁
၃-ဓမ္မရာဇာသုတ္တ ၁၃၂
၄-ယသံဒိသသုတ္တ ၁၃၃
၅-၆-ပဋ္ဌနာသုတ္တ ၁၃၄-၆
၇-အပ္ပံသုပတိသုတ္တ ၁၃၈
၈-ဘတ္တာဒကသုတ္တ ၁၃၈
၉-အကွမသုတ္တ ၁၃၈
၁၀-သောတာသုတ္တ ၁၄၂

(၁၅) ၅-တိကဏ္ဍကီဝဂ္ဂ

၁-အဝဇ္ဇာနာတီသုတ္တ ၁၄၅
၂-အာရဘတီသုတ္တ ၁၄၆
၃-သာရန္ဒဒသုတ္တ ၁၄၈
၄-တိကဏ္ဍကီသုတ္တ ၁၄၉
၅-၆-နိရယသုတ္တာဒိ ၁၅၀
၇-၁၀-အသပ္ပုရိသဒါနသုတ္တာဒိ ၁၅၁-၃

၄-စတုတ္ထပဏ္ဏာသက

(၁၆) ၁-သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ

၁-၃-သမ္မတ္တနိယာမသုတ္တာနိ ၁၅၄-၅
၄-၆-သဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တာနိ ၁၅၅-၇
၇-ဒုက္ကထာသုတ္တ ၁၅၉
၈-သာရဇ္ဇသုတ္တ ၁၆၁
၉-ဥဒါယိသုတ္တ ၁၆၂
၁၀-ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယသုတ္တ ၁၆၂

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
(၁၇) ၂-အာဃာတဝဂ္ဂ			
၁-၂-အာဃာတပဋိဝိနယသုတ္တဒွယ	....	....	၁၆၃-၄
၃-၅-သာကစ္ဆသုတ္တာဒိ	....	....	၁၆၇
၆-နိရောဓသုတ္တ	....	....	၁၆၈
၇-၉-စောဒနာသုတ္တာဒိ	....	....	၁၇၂-၆
၁၀-ဘဒ္ဒဇိသုတ္တ	....	....	၁၇၇
(၁၈) ၃-ဥပါသကဝဂ္ဂ			
၁-၃-သာရဇ္ဇသုတ္တာဒိ	....	....	၁၇၈-၉
၄-ဝေရသုတ္တ	....	....	၁၈၀
၅-စဏ္ဍာလသုတ္တ	....	....	၁၈၁
၆-ပီတိသုတ္တ	....	....	၁၈၂
၇-ဝဏိဇ္ဇာသုတ္တ	....	....	၁၈၃
၈-ရာဇာသုတ္တ	....	....	၁၈၃
၉-ဂိဟိသုတ္တ	....	....	၁၈၆
၁၀-ဂဝေသီသုတ္တ	....	....	၁၈၉
(၁၉) ၄-အရညဝဂ္ဂ			
၁-၁၀-အာရညိကသုတ္တာဒိ	....	....	၁၉၃-၅
(၂၀) ၅-ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂ			
၁-သောဏသုတ္တ	....	....	၁၉၅
၂-ဒေါဏဗြာဟ္မဏသုတ္တ	....	....	၁၉၆
၃-သင်္ဂါရဝသုတ္တ	....	....	၂၀၂
၄-ကာရဏပါလီသုတ္တ	....	....	၂၀၆
၅-ပိင်္ဂိယာနီသုတ္တ	....	....	၂၀၈
၆-မဟာသုပိနသုတ္တ	....	....	၂၀၉
၇-ဝဿသုတ္တ	....	....	၂၁၂
၈-ဝါစာသုတ္တ	....	....	၂၁၃
၉-ကုလသုတ္တ	....	....	၂၁၃
၁၀-နိဿာရဏီယသုတ္တ	....	....	၂၁၄

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၅-ပဉ္စမပဏ္ဏာသက			
(၂၁) ၁-ကိမိလဝဂ္ဂ			
၁-ကိမိလသုတ္တ	....	....	၂၁၆
၂-၄-ဓမ္မဿဝနသုတ္တာဒိ	....	....	၂၁၆-၇
၅-စေတောခိလသုတ္တ	....	....	၂၁၇
၆-ဝိနိဗန္ဓသုတ္တ	....	....	၂၁၈
၇-ယာဂုသုတ္တ	....	....	၂၁၈
၈-ဒန္တကဋ္ဌသုတ္တ	....	....	၂၁၉
၉-ဂီတဿရသုတ္တ	....	....	၂၁၉
၁၀-မုဋ္ဌဿတိသုတ္တ	....	....	၂၁၉
(၂၂) ၂-အက္ကောသကဝဂ္ဂ			
၁-၂-အက္ကောသကသုတ္တာဒိ	....	....	၂၂၀
၃-သီလသုတ္တ	....	....	၂၂၁
၄-ဗဟုဘာဏိသုတ္တ	....	....	၂၂၂
၅-၆-အက္ခန္တိသုတ္တဒွယ	....	....	၂၂၂
၇-၈-အပါသာဒိကသုတ္တ	....	....	၂၂၃
၉-အဂ္ဂိသုတ္တ	....	....	၂၂၄
၁၀-မဓုရာသုတ္တ	....	....	၂၂၄
(၂၃) ၃-ဒီဃစာရိကဝဂ္ဂ			
၁-၂-ဒီဃစာရိကသုတ္တဒွယ	....	....	၂၂၄-၅
၃-၄-အတိနိဝါသသုတ္တဒွယ	....	....	၂၂၅
၅-၆-ကုလူပကသုတ္တဒွယ	....	....	၂၂၆
၇-ဘောဂသုတ္တ	....	....	၂၂၆
၈-ဥဿူရဘတ္တသုတ္တ	....	....	၂၂၇
၉-၁၀-ကဏ္ဍသပ္ပသုတ္တ	....	....	၂၂၇

မာတိကာ စာမျက်နှာ

(၂၄) ၄-အာဝါသိကဝဂ္ဂ

၁-အာဝါသိကသုတ္တ ၂၂၀

၂-၁၀-ဝိယသုတ္တာဒိ ၂၂၉-၂၃၂

(၂၅) ၅-ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂ

၁-၀-ဒုစ္စရိတသုတ္တာနိ ၂၃၃-၅

၉-သိဝထိကသုတ္တ ၂၃၅

၁၀-ပုဂ္ဂလပ္ပသာဒသုတ္တ ၂၃၆

(၂၆) ၆-ဥပသမ္မဒါဝဂ္ဂ

၁-၃-ဥပသမ္မာဒေတမ္မသုတ္တာဒိ ၂၃၀

၄-၅-မစ္ဆရိယသုတ္တဒွယ ၂၃၀-၉

၆-၂၁-ပဌမစက္ကာနသုတ္တာဒိ ၂၃၉-၂၄၀

(၂၇) ၁-သမ္မုတိပေယ္ယာလ

၁-၁၄-ဘတ္တုဒ္ဒေသကသုတ္တာဒိ ၂၄၀

(၂၀) ၂-သီက္ခာပဒပေယ္ယာလ

၁-၁၇-ဘိက္ခုသုတ္တာဒိ ၂၄၃-၄

(၂၉) ၃-ဂုဏပေယ္ယာလ

ပဌမသုတ္တာဒိ ၂၄၄

ပဋ္ဌာနပါဠိတော်မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆက္ကနိပါတပါဠိ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၁-ပဌမပဏ္ဏာသက			
၁-အာဟုနေယျဝဂ္ဂ			
၁-၂-အာဟုနေယျသုတ္တဒွယ	....	....	၂၄၇-၈
၃-၄-ဣန္ဒြိယဗလသုတ္တာနိ	....	....	၂၄၉
၅-၇-ပဌမအာဇာနီယသုတ္တာနိ	....	....	၂၅၀-၁
၈-၉-အနုတ္တရိယသုတ္တာဒိ	....	....	၂၅၁
၁၀-မဟာနာမသုတ္တ	....	....	၂၅၁
၂-သာရဏီယဝဂ္ဂ			
၁-၂-သာရဏီယသုတ္တဒွယ	....	....	၂၅၅-၆
၃-နိဿာရဏီယသုတ္တ	....	....	၂၅၇
၄-ဘဒ္ဒကသုတ္တ	....	....	၂၅၉
၅-အနုတပ္ပိယသုတ္တ	....	....	၂၆၀
၆-နကုလပိတုသုတ္တ	....	....	၂၆၁
၇-သောပ္ပသုတ္တ	....	....	၂၆၄
၈-မစ္ဆဗန္ဓသုတ္တ	....	....	၂၆၆
၉-၁၀-မရဏဿတိသုတ္တ	....	....	၂၆၈-၇၀
၃-အနုတ္တရိယဝဂ္ဂ			
၁-သာမကသုတ္တ	....	....	၂၇၂
၂-၄-အပရိဟာနိယသုတ္တာဒိ	....	....	၂၇၄-၅
၅-အနုဿတိဌာနသုတ္တ	....	....	၂၇၅
၆-မဟာကစ္စာနသုတ္တ	....	....	၂၇၇
၇-၈-သမယသုတ္တ	....	....	၂၇၉-၈၂
၉-ဥဒါယီသုတ္တ	....	....	၂၈၄
၁၀-အနုတ္တရိယသုတ္တ	....	....	၂၈၆

မာတိကာ			ဝိဋ္ဌက်
၄-ဒေဝတာဝဂ္ဂ			
၁-သေခသုတ္တ	....	....	၂၉၀
၂-၃-အပရိဟာနသုတ္တာဒိ	....	....	၂၉၀-၁
၄-၅-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တာဒိ	....	....	၂၉၁
၅-ဝိဇ္ဇာဘာဂိယသုတ္တ	....	....	၂၉၄
၆-ဝိဝါဒမူလသုတ္တ	....	....	၂၉၄
၇-ဆဋ္ဌင်ဒါနသုတ္တ	....	....	၂၉၅
၈-အတ္တကာရီသုတ္တ	....	....	၂၉၆
၉-နိဒါနသုတ္တ	....	....	၂၉၇
၁၀-ကိမိလသုတ္တ	....	....	၂၉၈
၁၁-ဒါရုက္ခန္ဓသုတ္တ	....	....	၂၉၉
၁၂-နာဂိတသုတ္တ	....	....	၂၉၉
၅-ဓမ္မိကဝဂ္ဂ			
၁-နာဂသုတ္တ	....	....	၃၀၂
၂-မိဂသာလာသုတ္တ	....	....	၃၀၅
၃-ဇူဏသုတ္တ	....	....	၃၀၉
၄-မဟာစုန္ဒသုတ္တ	....	....	၃၁၂
၅-၆-သန္ဒိဋ္ဌိကသုတ္တဒွယ	....	....	၃၁၃-၄
၇-ခေမသုတ္တ	....	....	၃၁၅
၈-ဇုန္ဒြိယသံဝရသုတ္တ	....	....	၃၁၆
၉-အာနန္ဒသုတ္တ	....	....	၃၁၇
၁၀-ခတ္တိယသုတ္တ	....	....	၃၁၈
၁၁-အပ္ပမာဒသုတ္တ	....	....	၃၁၉
၁၂-ဓမ္မိကသုတ္တ	....	....	၃၂၁
၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက			
၆-မဟာဝဂ္ဂ			
၁-သောဏသုတ္တ	....	....	၃၂၈
၂-ဖဂ္ဂုနသုတ္တ	....	....	၃၃၃

မာတိကာ　　စာမျက်နှာ

၃-ဆဋ္ဌဘိဇာတိသုတ္တ ၃၃၆
၄-အာသဝသုတ္တ ၃၄၀
၅-ဒါရုကမ္မိကသုတ္တ ၃၄၃
၆-ဟတ္ထိသာရိပုတ္တသုတ္တ ၃၄၄
၇-မစ္ဆေသုတ္တ ၃၄၉
၈-ပုရိသိန္ဒြိယဉာဏသုတ္တ ၃၅၂
၉-နိဗ္ဗေမိကသုတ္တ ၃၅၈
၁၀-သီဟနာဒသုတ္တ ၃၆၅

၇-ဒေဝတာဝဂ္ဂ

၁-၂-အနာဂါမိဖလသုတ္တာဒိ ၃၆၈
၃-၈-မိတ္တသုတ္တာဒိ ၃၆၈-၇၃
၉-၁၀-တစ္ဆာနသုတ္တာဒိ ၃၇၃-၄

၈-အရဟတ္တဝဂ္ဂ

၁-၉-ဒုက္ခသုတ္တာဒိ ၃၇၄-၇
၁၀-ရတ္တိဒိဝသသုတ္တ ၃၇၈

၉-သီတိဝဂ္ဂ

၁-သီတိဘာဝသုတ္တ ၃၇၉
၂-အာဝရဏသုတ္တ ၃၇၉
၃-ဝေါရောပိတသုတ္တ ၃၈၀
၄-၆-သုဿူသတိသုတ္တာဒိ ၃၈၁-၂
၇-အဘဗ္ဗသုတ္တ ၃၈၂
၈-၁၁-အဘဗ္ဗဌာနသုတ္တ ၃၈၂-၃

၁၀-အာနိသံသဝဂ္ဂ

၁-ပါတုဘာဝသုတ္တ ၃၈၄
၂-အာနိသံသသုတ္တ ၃၈၄

မာတိကာ စာမျက်နှာ

၃-၆-အနိစ္စသုတ္တာဒိ ၃၀၄-၅

၇-၁၁-အနဝတ္ထိတသုတ္တာဒိ ၃၀၅-၇

၁၁-တိကဝဂ္ဂ

၁-၁၀-ရာဂသုတ္တာဒိ ၃၀၈-၉၀

၁၂-သာမညဝဂ္ဂ

၁-ကာယာနုပဿီသုတ္တ ၃၉၁

၂-ဓမ္မာနုပဿီသုတ္တ ၃၉၁

၃-၂၃-တပုဿသုတ္တာဒိ ၃၉၂

၂၄-ရာဂပေယျာလ ၃၉၃

ဆက္ကနိပါတပါဠိမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တကနိပါတပါဠိ

မာတိကာ ဗိဉ္ဇက်

ပဏ္ဏာသက

၁-ဓနဝဂ္ဂ

၁-၂-ဝိယသုတ္တဒွယ ၃၉၅

၃-၄-ဗလသုတ္တဒွယ ၃၉၆

၅-၆-ဓနသုတ္တဒွယ ၃၉၈

၇-ဥဋ္ဌသုတ္တ ၄၀၀

၈-၁၀-သံယောဇနသုတ္တာဒိ ၄၀၀-၄၀၁

၂-အနုသယဝဂ္ဂ

၁-၂-အနုသယသုတ္တဒွယ ၄၀၁-၂

၃-၄-ကုလသုတ္တာဒိ ၄၀၂-၃

၅-ဥဒကူပမာသုတ္တ ၄၀၃

၆-၉-အနိစ္စာနုပဿီသုတ္တာဒိ ၄၀၅-၆

၁၀-နိဋ္ဌသဝတ္ထုသုတ္တ ၄၀၇

၃-ဝန္ဓိသုတ္တကဝဂ္ဂ

၁-သာရန္ဒဒသုတ္တ ၄၀၇

၂-ဝဿကာရသုတ္တ ၄၀၉

၃-၇-(အပရိဟာနိယ) သတ္တကသုတ္တာဒိ ၄၁၂-၃

၈-၁၁-ပရိဟာနိသုတ္တာဒိ ၄၁၅-၇

၄-ဒေဝတာဝဂ္ဂ

၁-၂-အပ္ပမာဒဂါရဝသုတ္တာဒိ ၄၁၈-၉

၃-၄-သောဝစဿတာသုတ္တဒွယ ၄၂၀

၅-၆-မိတ္တသုတ္တဒွယ ၄၂၁-၂

၇-၈-ပဋိသန္ဓိဒါသုတ္တဒွယ ၄၂၂-၃

မာတိကာ　　စာမျက်နှာ

၉-၁၀-ဝဿသုတ္တဒွယ ၄၂၃
၁၁-၁၂-နိဒ္ဒသသုတ္တဒွယ ၄၂၄

၅-မဟာယညဝဂ္ဂ

၁-သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိသုတ္တ ၄၂၅
၂-သမာဓိပရိက္ခာရသုတ္တ ၄၂၆
၃-၄-အဂ္ဂိသုတ္တဒွယ ၄၂၆
၅-၆-သညာသုတ္တဒွယ ၄၃၂-၃
၇-မေထုနသုတ္တ ၄၃၆
၈-သံယောဇနသုတ္တ ၄၄၀
၉-ဒါနမဟပ္ဖလသုတ္တ ၄၄၁
၁၀-နန္ဒမာတာသုတ္တ ၄၄၄

၆-အမျောကတဝဂ္ဂ

၁-အမျောကတသုတ္တ ၄၄၈
၂-ပုရိသဂတိသုတ္တ ၄၄၉
၃-တိဿမြဟ္မာသုတ္တ ၄၅၃
၄-သီဟသေနာပတိသုတ္တ ၄၅၆
၅-အရက္ခေယျသုတ္တ ၄၅၉
၆-ကိမိလသုတ္တ ၄၆၀
၇-သတ္တဓမ္မသုတ္တ ၄၆၁
၈-ပစလာယမာနသုတ္တ ၄၆၁
၉-မေတ္တာသုတ္တ ၄၆၅
၁၀-ဘရိယာသုတ္တ ၄၆၆
၁၁-ကောဓနသုတ္တ ၄၆၉

၇-မဟာဝဂ္ဂ

၁-ဟိရိသြတ္တပ္ပသုတ္တ ၄၇၂
၂-သတ္တသူရိယသုတ္တ ၄၇၃

မာတိကာ စာမျက်နှာ

၃-နဂရောပမသုတ္တ ၄၇၀
၄-ဓမ္မညူသုတ္တ ၄၀၃
၅-ပါရိဆတ္တကသုတ္တ ၄၀၆
၆-သက္ကစ္စသုတ္တ ၄၀၉
၇-ဘာဝနာသုတ္တ ၄၉၃
၈-အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ္တ ၄၉၅
၉-သုနေတ္တသုတ္တ ၅၀၀
၁၀-အရကသုတ္တ ၅၀၁

၈-စိနယဝဂ္ဂ

၁-၄-စိနယဓရသုတ္တာနိ ၅၀၄
၅-၈-စိနယဓရသောဘနသုတ္တာနိ ၅၀၆
၉-သတ္ထုသာသနသုတ္တ ၅၀၇
၁၀-အဓိကရဏသမထသုတ္တ ၅၀၇

၉-သမဏဝဂ္ဂ

၁-၁၀-ဘိက္ခုသုတ္တာဒီနိ ၅၀၈-၉

၁၀-အာဟုနေယျဝဂ္ဂ

ပဌမသုတ္တာဒီနိ ၅၁၀

၁၁-ရာဇပေယျာလ

ပဌမသုတ္တာဒီနိ ၅၁၂

သတ္တကနိပါတပါဠိမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

အဂ်ုတ္တရနိကာယ

ပဉ္စကနိပါတပါဋိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ။

၁—ပဌမပဏ္ဏာသက

၁-သေခဗလဝဂ္ဂ

၁-သံခိတ္တသုတ္တ

၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ပဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ သေခဗလာနိ[၁]။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဟိရိဗလံ[၂] ဩတ္တပ္ပဗလံ ဝီရိယဗလံ[၃] ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သေခဗလာနိ။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "သဒ္ဓါဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေန၊ ဟိရိဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခ-ဗလေန၊ ဩတ္တပ္ပဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေန၊ ဝီရိယဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေန၊ ပညာဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေနာ"တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ ။ပဌမံ။

၁—သေက္ခဗလာနိ (က) ၂—ဟိရိဗလံ (သီ၊ ဣ) ၃—ဝိရိယဗလံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)

၂-ဝိဇ္ဇာသုတ္တ

၂။ ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ သေခဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဟိရိဗလံ ဩတ္တပ္ပဗလံ ဝီရိယဗလံ ပညာဗလံ။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဟိရိဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဟိရိယတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဟိရိယတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဟိရိဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဩတ္တပ္ပဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဩတ္တပ္ပတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဩတ္တပ္ပဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အာရဒ္ဓ-ဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပညာဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ၊ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓ-ကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သေခဗလာနိ။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "သဒ္ဓါဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေန၊ ဟိရိဗလေန။ ဩတ္တပ္ပဗလေန။ ဝီရိယဗလေန။ ပညာဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေနာ"တိ။ ဧဝံ ဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဒုက္ခသုတ္တ

၃။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဃာတံ သဥပါယာသံ သပရိဠာဟံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ

မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဃာတံ သဥပါယာသံ သပရိဠာဟံ၊ ကာယဿ စ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရတိ အဝိဃာတံ အနုပါယာသံ အပရိဠာဟံ၊ ကာယဿ စ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရတိ အဝိဃာတံ အနုပါယာသံ အပရိဠာဟံ၊ ကာယဿ စ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပါဋိကင်္ခါတိ။ ။တတိယံ။

၄-ယထာဘတသုတ္တ

၄။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-သိက္ခာသုတ္တ

၅။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနိ ဝါ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌေဝ[1] ဓမ္မေ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကာ ဝါဒါနုပါတာ[2] ဂါရယှာ ဌာနာ အာဂစ္ဆန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? သဒ္ဓါပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဟိရိပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊

၁-ဒိဋ္ဌေ စေဝ (သီ) ၂-ဝါဒါနုဝါဒါ (အံ ၃-၂၆၊ အံ ၁-၁၆၁-ဒိဋ္ဌေ၀ိ။)

ဩတ္တပ္ပမ္ပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဝီရိယမ္ပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ပညာပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဣမေ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကာ ဝါဒါနုပါတာ ဂါရယှာ ဌာနာ အာဂစ္ဆန္တိ။

ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒေါမနဿေန အဿုမုခေါ[1] ရုဒမာနော ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကာ ပါသံသာ ဌာနာ [2] အာဂစ္ဆန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? သဒ္ဓါပိ နာမ တေ အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဟိရိပိ နာမ တေ အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဩတ္တပ္ပမ္ပိ နာမ တေ အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဝီရိယမ္ပိ နာမ တေ အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ပညာပိ နာမ တေ အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒေါမနဿေန အဿုမုခေါ ရုဒမာနော ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဣမေ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကာ ပါသံသာ ဌာနာ အာဂစ္ဆန္တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-သမာပတ္တိသုတ္တ

၆။ နာ တာဝ ဘိက္ခဝေ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ၊ ယာဝ သဒ္ဓါ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါ အန္တရဟိတာ ဟောတိ အဿဒ္ဓိယံ ပရိယုဋ္ဌာယ တိဋ္ဌတိ၊ အထ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ။

နာ တာဝ ဘိက္ခဝေ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ၊ ယာဝ ဟိရီ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဟိရီ အန္တရဟိတာ ဟောတိ အဟိရိကံ ပရိယုဋ္ဌာယ တိဋ္ဌတိ၊ အထ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ။

နာ တာဝ ဘိက္ခဝေ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ၊ ယာဝ ဩတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဩတ္တပ္ပံ အန္တရဟိတံ ဟောတိ အနောတ္တပ္ပံ ပရိယုဋ္ဌာယ တိဋ္ဌတိ၊ အထ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ။

၁-အဿုမုခေါဖိ (သျာ) ၂-ပါသံသံ ဌာနံ (သျာ)

နု တာဝ ဘိက္ခဝေ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ၊ ယာဝ ဝိရိယံ ပစ္ဆုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိရိယံ အန္တရဟိတံ ဟောတိ ကောသဇ္ဇံ ပရိယုဋ္ဌာယ တိဋ္ဌတိ၊ အထ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ။

နု˙ တာဝ ဘိက္ခဝေ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတိ၊ ယာဝ ပညာ ပစ္ဆုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပညာ အန္တရဟိတာ ဟောတိ ဒုပ္ပညာ[၁] ပရိယုဋ္ဌာယ တိဋ္ဌတိ၊ အထ အကုသလဿ သမာပတ္တိ ဟောတီတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ကာမသုတ္တ

၇။ ယေဘုယ္ယေန ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ကာမေသု လဋ္ဌိတာ[၂]။ အသိတမျာဘာဂိ[၃]ံ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော ဩဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ၊ ''သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော ကုလပုတ္တော''တိ အလံ ဝစနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? လဒ္ဓာ[၄] ဘိက္ခဝေ ယောဗ္ဗနေန ကာမာ၊ တေ စ ခေါ ယာဒိသာ ဝါ တာဒိသာ ဝါ။ ယေ စ ဘိက္ခဝေ ဟီနာ ကာမာ၊ ယေ စ မဇ္ဈိမာ ကာမာ၊ ယေ စ ပဏီတာ ကာမာ၊ သဗ္ဗေ ကာမာ ''ကာမာ''တ္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။ သေယ္ယထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒဟရော ကုမာရော မန္ဒော ဥတ္တာနသေယ္ယကော ဓာတိယာ ပမာဒ-မန္ဒာယ ကင်္ခံ ဝါ ကဋ္ဌလံ[၅] ဝါ မုခေ အာဟရေယ္ယ၊ တမေနံ ဓာတိ သိဃံ သိဃံ[၆] မနသိ ကရေယ္ယ၊ သိဃံ သိဃံ မနသိ ကရိတ္ဝာ သိဃံ သိဃံ အာဟရေယ္ယ။ နော စေ သက္ကာ္ကောယ္ယ သိဃံ သိဃံ အာဟရိတုံ၊ ဝါမေန ဟတ္ထေန သီသံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ဝက်ဂ်လိ ကရိတ္ဝာ သလောဟိတမ္ပိ အာဟရေယ္ယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထေသာ ဘိက္ခဝေ ကုမာရဿ ဝိဟေသာ၊ နေသာ နတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ ကရဏီယန္တု ခေါ တေ[၇] ဘိက္ခဝေ ဓာတိယာ အတ္ထကာမာယ ဟိတေ-သိနိယာ အနုကမ္ပိကာယ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သော ကုမာရော ဝုဋ္ဌော ဟောတိ အလံပညော၊ အနပေက္ခော[၈] ဒါနိ ဘိက္ခဝေ ဓာတိ တသ္မိံ ကုမာရေ ဟောတိ ''အတ္တာဂတ္တော ဒါနိ ကုမာရော၊ နာလံ ပမာဒါယာ''တိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သဒ္ဓါယ အကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဟိရိယာ အကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဩတ္တပ္ပေန အကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဝိရိယေန အကတံ

၁-ဒုပ္ပညံ (က) ၂-ပလာဠိတာ (သီ) ၃-အသိတမျာဘာဂိ် စေဒိ (?) ၄-လဒ္ဓာ ဟိ (သျာ)
၅-ကထလံ (က) ၆-သီဃသီဃံ (သီ) ၇-တေံ (က) ၈-အနပေက္ခော ဟန (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ပညာယ အကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အနုရက္ခိတဇ္ဈော တာဝ မေ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟောတိ။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော သဒ္ဓါယ ကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဟိရိယာ ကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဩတ္တပ္ပေန ကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဝိရိယေန ကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ပညာယ ကတံ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အနုပေက္ခော ဒါနာဟံ[1] ဘိက္ခဝေ တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ ဟောမိ "အတ္ထဂုတ္တော ဒါနိ ဘိက္ခု၊ နာလံ ပမာဒါယာ"တိ။ ။သတ္တမံ။

ဂ-စဝနသုတ္တ

၇။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ အဟိရိကော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ကုသီတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ဒုပ္ပညော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ဟိရိမာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ပညဝါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

ဃ-ပဌမအဂါရဝသုတ္တ

၉။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ အဟိရိကော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊

၁-ပနာဟံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

ကုသိတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ဒုပ္ပညော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ဟိရိမာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ၊ ပညဝေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော န စဝတိ ပတိဋ္ဌာတိ သဒ္ဓမ္မေတိ။　။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယအဂါရဝသုတ္တ

၁၀။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ၊ အဟိရိကော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ၊ ကုသိတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ၊ ဒုပ္ပညော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော ဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော ဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ

ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ၊ ဟိရီမာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ပ။ ဩတ္တပ္ပီ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ပ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ပ။ ပညဝါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော ဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော ဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုန္တိ။ ။ဒသမံ။

သေခဗလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

သံခိတ္တံ ဝိတ္ထတံ ဒုက္ခာ၊ ဘတံ သိက္ခာယ ပဉ္စမံ။
သမာပတ္တိ စ ကာမေသု၊ စဝနာ ဒွေ အဂါရဝါတိ။

၂-ဗလဝဂ္ဂ

၁-အနနုဿုတသုတ္တ

၁၁။ ပုဗ္ဗာဟံ ဘိက္ခဝေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု အဘိညာဝေါသာနပါရ-မိပ္ပတ္တော ပဋိဇာနာမိ။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ၊ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဟိရီဗလံ ဩတ္တပ္ပဗလံ ဝီရိယဗလံ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ၊ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော တထာ-ဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတီတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ကူဋသုတ္တ

၁၂။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ သေခဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဟိရီဗလံ ဩတ္တပ္ပဗလံ ဝီရိယဗလံ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သေခဗလာနိ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ သေခဗလာနံ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သဃ်ာတနိယံ၊ ယဒိဒံ ပညာဗလံ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကူဋာဂါရဿ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သင်္ဃာတနိယံ၊ ယဒိဒံ ကူဋံ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ သေခဗလာနံ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သင်္ဃာတနိယံ၊ ယဒိဒံ ပညာဗလံ။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "သဒ္ဓါဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေန၊ ဟိရိဗလေန။ ဩတ္တပ္ပဗလေန။ ဝီရိယဗလေန။ ပညာဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ သေခဗလေနာ"တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။　။ဒုတိယံ။

၃-သံခိတ္တသုတ္တ

၁၃။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဗလာနိတိ။　။ တတိယံ။

၄-စိတ္ထတသုတ္တ

၁၄။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသ-ဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အာရဒ္ဓ-ဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သတိဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သတိဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သမာဓိဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ

ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော၊ သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ "ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ"တိ၊ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿ-ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမာဓိဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပညာဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဗလာနီတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တ

၁၅။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု၊ ဧတ္ထ သဒ္ဓါဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု သမ္မပ္ပဓာနေသု၊ ဧတ္ထ ဝီရိယဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ သတိဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု၊ ဧတ္ထ သတိဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ သမာဓိဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု ဈာနေသု၊ ဧတ္ထ သမာဓိဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ ပညာဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု အရိယသစ္စေသု၊ ဧတ္ထ ပညာဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဗလာနီတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ပုနကူဋသုတ္တ

၁၆။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဗလာနိ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သဃ်ာတနိယံ၊ ယဒိဒံ ပညာဗလံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကူဋာဂါရဿ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သဃ်ာတနိယံ၊ ယဒိဒံ ကူဋံ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သဃ်ာတနိယံ၊ ယဒိဒံ ပညာဗလန္တိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမဟိတသုတ္တ

၁၇။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော ပရဟိတာယ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တနာ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ သီလသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ သမာဓိသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ ပညာသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန-သမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော ပရဟိတာယာတိ။　　။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယဟိတသုတ္တ

၁၈။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော အတ္တဟိတာယ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တနာ နံ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရံ သီလသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရံ သမာဓိသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရံ ပညာသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရံ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန-သမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော အတ္တဟိတာယာတိ။　　။အဋ္ဌမံ။

၉-တတိယဟိတသုတ္တ

၁၉။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နေဝ အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော ပရဟိတာယ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တနာ နံ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ သီလသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ သမာဓိ-သမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ ပညာသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ နံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ ဣမေဟိ

ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နေဝ အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော ပရဟိတာယာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-စတုတ္ထဟိတသုတ္တ

၂၀။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အတ္တဟိတာယ စ ပဋိပန္နော ဟောတိ ပရဟိတာယ စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ သီလသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ သမာဓိသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ ပညာသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန-သမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အတ္တဟိတာယ စ ပဋိပန္နော ဟောတိ ပရဟိတာယ စာတိ။ ။ဒသမံ။

ဗလဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အနနုသုတက္ကဉ္စ၊ သံခိတ္တံ ဝိတ္ထတေန စ။
ဒဋ္ဌဓမ္မ ပုန ကုဋံ၊ စတ္တာရောပိ ဟိတေန စာတိ။

၃-ပဉ္စကနိပါတော

၁-ပဌမအဂါရဝသုတ္တ

၂၁။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အသဘာဂ-ဝုတ္တိကော သဗြဟ္မစာရိသု အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတ္ဝာ သေခံ[၁] ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သေခံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတ္ဝာ သီလာနိ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သီလာနိ အပရိပူရေတ္ဝာ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ အပရိပူရေတ္ဝာ သမ္မာသမာဓိံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁-သေက္ခံ (က)

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော သဘာဂဝုတ္တိကော သဗြဟ္မစာရီသု အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတ္ဝာ သေခံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သေခံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတ္ဝာ သီလာနိ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သီလာနိ ပရိပူရေတ္ဝာ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ပရိပူရေတ္ဝာ သမ္မာသမာဓိံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။　။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယအဂါရဝသုတ္တ

၂၂။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဂါရဝေါ အပ္ပတိဿော အသဘာဂ-ဝုတ္တိကော သဗြဟ္မစာရီသု အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အာဘိသမာစ့ာရိကံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတ္ဝာ သေခံ ဓမ္မံ ပရိပူရေ-ဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သေခံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတ္ဝာ သီလက္ခန္ဓံ ပရိပူရေဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သီလက္ခန္ဓံ အပရိပူရေတ္ဝာ သမာဓိက္ခန္ဓံ ပရိပူရေဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမာဓိက္ခန္ဓံ အပရိပူရေတ္ဝာ ပညာက္ခန္ဓံ ပရိပူရေဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော သဘာဂဝုတ္တိကော သဗြဟ္မစာရီသု အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတ္ဝာ သေခံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သေခံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတ္ဝာ သီလက္ခန္ဓံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သီလက္ခန္ဓံ ပရိပူရေတ္ဝာ သမာဓိက္ခန္ဓံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမာဓိက္ခန္ဓံ ပရိပူရေတ္ဝာ ပညာက္ခန္ဓံ ပရိပူရေဿတိတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။　။ဒုတိယံ။

၃-ဥပက္ကိလေသသုတ္တ

၂၃။ ပဋ္ဌမေ ဘိက္ခဝေ ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသာ၊ ယေဟိ ဥပက္ကိလေ-သေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဇာတရူပံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ န စ ပဘာသရံ၊ ပဘင်္ဂု စ၊ န စ သမ္မာ ဥပေတိ ကမ္မာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? အယော လောဟံ တိပု သိသံ သဇ္ဈ[1]။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိ-

---

၁-သဇ္ဈု(သီ)

လေသော၊ ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဇာတရူပံ နု စေဝ မုဒု ဟောတိ နု စ ကမ္မနိယံ နု စ ပဘာသရံ၊ ပဘင်္ဂံ စ၊ နု စ သမ္မာ ဥပေတိ ကမ္မာယ။ ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ ဇာတရူပံ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တံ[၁] ဟောတိ၊ တံ ဟောတိ ဇာတရူပံ မုဒု စ ကမ္မနိယဉ္စ ပဘာသရဉ္စ၊ နု စ ပဘင်္ဂံ၊ သမ္မာ ဥပေတိ ကမ္မာယ၊ ယဿာ ယဿာ စ[၂] ဝိဇ္ဇနုနဝိကတိယာ အာကင်္ခတိ၊ ယဒိ မုဋ္ဌိကာယ ယဒိ ကုဏ္ဍလာယ ယဒိ ဂိဝေယျကာယ[၃] ယဒိ သုဝဏ္ဏမာလာယ၊ တဉ္စဿ အတ္ထံ အနုဘောတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိမေ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ၊ ယေဟိ ဥပက္ကိ-လေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ စိတ္တံ နု စေဝ မုဒု ဟောတိ နု စ ကမ္မနိယံ နု စ ပဘာသရံ၊ ပဘင်္ဂံ စ၊ နု စ သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒော ဗျာပါဒေါ ထိနမိဒ္ဓံ[၄] ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ စိတ္တံ နု စေဝ မုဒု ဟောတိ နု စ ကမ္မနိယံ နု စ ပဘာသရံ၊ ပဘင်္ဂံ စ၊ နု စ သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဥပက္ကိ-လေသေဟိ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ တံ ဟောတိ စိတ္တံ မုဒု စ ကမ္မနိယဉ္စ ပဘာသရဉ္စ၊ နု စ ပဘင်္ဂံ၊ သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ၊ ယဿ ယဿ စ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယဿ ဓမ္မဿ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ အဘိညာ-သစ္ဆိကိရိယာယ။ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခတိ "အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘဝေယျံ၊ ဧကောပိ ဟုတ္ဝာ ဗဟုဓာ အဿံ၊ ဗဟုဓာပိ ဟုတ္ဝာ ဧကော အဿံ၊ အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသင်္ဇမာနော ဂစ္ဆေယျံ သေယျထာပိ အာကာသေ၊ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရေယျံ သေယျထာပိ ဥဒကေ၊ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆေယျံ သေယျထာပိ ပထဝိယံ၊ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမေယျံ သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော၊ ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ[၅] ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရိမသေယျံ[၆] ပရိမဇ္ဇေယျံ၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေယျ" န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

၁-ဝိပ္ပမုတ္တံ (သီ) ၂-ယဿ ကဿစိ (သျာ၊ပ္ဍ) ၃-ဂိဝေယျကေန (သျာ၊ကံ၊က၊ အံ ၁-၂၅၅-ပိဋ္ဌေပိ။)
၄-ထိနမိဒ္ဓံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ပ္ဍ) ၅-စန္ဒိမသုရိယေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ပ္ဍ) ၆-ပရာမသေယျံ (က)

သော သစေ အာကခ်တိ "ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ-မာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏေယျံ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာ"တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကခ်တိ "ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနေယျံ၊ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'သရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ 'သဒေါသံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ ဝီတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတဒေါသံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ 'သမောဟံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတမောဟံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'သံခိတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ 'မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ 'အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ 'သဥတ္တရံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ 'အနုတ္တရံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ 'သမာဟိတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ 'အသမာဟိတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'အဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျ"န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကခ်တိ "အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရေယျံ။ သေယျထိဒံ[၁]? ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော တိသောပိ ဇာတိယော စတသောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာရီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဌကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဌဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ 'အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ၊ တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရေယျ"န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

၁–သေယျထိဒံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)

သော သစေ အာကင်္ခတိ "ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿေယျံ၊ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနေယျံ 'ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိं ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိं သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ'တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿေယျံ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနေယျ"န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခတိ "အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ"န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒုဿီလသုတ္တ

၂၄။ *ဒုဿီလဿ ဘိက္ခဝေ သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသဝိပန္နော၊ တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ တစောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဖေဂ္ဂုပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ သာရောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော

*ဥပရိ ၁၇၅၊ ၃၁၆၊ ၄၇၂-စိတ္တေပိ။

ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

သီလဝတော ဘိက္ခဝေ သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ သတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသသမ္ပန္နော၊ တဿ ပဝဠိကာပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ တစောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဖေဂ္ဂုပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ သာရောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ သတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနန္တိ။　။စတုတ္ထံ။

၅-အနုဂ္ဂဟိတသုတ္တ

၂၅။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ အနုဂ္ဂဟိတော သမ္မာဒိဋ္ဌိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ၊ ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သီလာနုဂ္ဂဟိတော စ ဟောတိ၊ သုတာနုဂ္ဂဟိတော စ ဟောတိ၊ သာကစ္ဆာနုဂ္ဂဟိတော စ ဟောတိ၊ သမထာနုဂ္ဂဟိတော စ ဟောတိ၊ ဝိပဿနာနုဂ္ဂဟိတော စ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ အနုဂ္ဂဟိတော သမ္မာဒိဋ္ဌိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ၊ ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စာတိ။　။ပဉ္စမံ။

၆-ဝိမုတ္တာယတနသုတ္တ

၂၆။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဝိမုတ္တာယတနာနိ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပုမတ္တသ အာတာဝိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊

အပရိက္ခီဏာ ဝါ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပါပုဏာတိ။

ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အည-တရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ၊ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ တသ္သ ဘိက္ခုနော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ၊ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ၊ တသ္သ အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ[၁] ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ[၂] သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ ဝိမုတ္တာယတနံ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တသ္သ အာတာပိနော ပဟိတတ္တသ္သ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ အပရိက္ခီဏာ ဝါ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပါပုဏာတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော နဟေဝ ခေါ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ၊ အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ၊ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တသ္သ အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ ဝိမုတ္တာ-ယတနံ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တသ္သ အာတာပိနော ပဟိတတ္တသ္သ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ အပရိက္ခီဏာ ဝါ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပါပုဏာတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော နဟေဝ ခေါ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ၊ နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ၊ အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ၊ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တသ္သ

၁–ပါမုဇ္ဇံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ဒီ ဒု- ၂၀၁-ဒိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂–ဝေဒိယတိ (သီ)

အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ ဝိမုတ္တာယတနံ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော။ ပ ။ ယောဂက္ခေမံ အနုပါပုဏာတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော နဟေဝ ခေါ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ၊ နာပိ ယထာသုတံ ယထာ-ပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ၊ နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ၊ အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ၊ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒိ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒိ စ။ တဿ အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ ဝိမုတ္တာယတနံ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ အပရိက္ခီဏာ ဝါ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပါပုဏာတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော နဟေဝ ခေါ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ၊ နာပိ ယထာသုတံ ယထာ-ပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ၊ နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ၊ နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ၊ အပိ စ ခွဿ အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သုပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သုပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ၊ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒိ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒိ စ။ တဿ အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမံ ဝိမုတ္တာယတနံ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ ဝါ

စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ အပရိက္ခီဏာ ဝါ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပါပုဏာတိ။

ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနာနိ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ အပရိက္ခီဏာ ဝါ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပါပုဏာတီတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သမာဓိသုတ္တ

၂၇။ သမာဓိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ အပ္ပမာဏံ နိပကာ ပတိဿတာ၊ သမာဓိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝယတံ အပ္ပမာဏံ နိပကာနံ ပတိဿတာနံ ပဉ္ဉ ဉာဏာနိ ပစ္စတ္တညေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? “အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကော”တိ ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ “အယံ သမာဓိ အရိယော နိရာမိသော”တိ ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ “အယံ သမာဓိ အကာပုရိသသေဝိတော”တိ[၁] ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ “အယံ သမာဓိ သန္တော ပဏီတော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓော ကောဒ္ဓိဘာဝါဓိဂတော န သသင်္ခါရ-နိဂ္ဂယှဝါရိတဂတော”တိ[၂] ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ “သတော ခေါ ပနာဟံ ဣမံ သမာပဇ္ဇာမိ သတော ဝုဋ္ဌဟာမိ”တိ[၃] ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သမာဓိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ အပ္ပမာဏံ နိပကာ ပတိဿတာ၊ သမာဓိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝယတံ အပ္ပမာဏံ နိပကာနံ ပတိဿတာနံ ဣမာနိ ပဉ္ဉ ဉာဏာနိ ပစ္စတ္တညေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ပဉ္စင်္ဂိကသုတ္တ

၂၈။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စင်္ဂိကဿ သမ္မာသမာဓိဿ ဘာဝနံ ဒေသေ-ဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

၁–မဟာပုရိသသေဝိတောတိ (က)

၂–နော စ သသင်္ခါရနိဂ္ဂယှဝါရိတပ္ပတိတောတိ (သီ)၊ နော စ သသင်္ခါရနိဂ္ဂယှဝါရိတပတ္ထောတိ (သျာ)၊ နော စ သသင်္ခါရနိဂ္ဂယှဝါရိဝါဝဋ္ဌောတိ (က)၊ နော သသင်္ခါရနိဂ္ဂယှဝါရိယာဓိဂတောတိ (?) ဒီ-၃- ၂၃၄၊ အံ-၁- ၂၅၆၊ အံ ၃-၂၂၅-ဝိဋ္ဌေပိ။

၃–သော ခေါ ပနာဟံ ဣမံ သမာဓိံ သတောဝ သမာပဇ္ဇာမိ၊ သတော ဥဋ္ဌဟာမိတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အရိယသ္မ ပဉ္စဂိုကသ္မ သမ္မာသမာဓိသ္မ ဘာဝနာ?ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ၊ နာသ္မ ကိဉ္စိ သမ္ဘာဝတော ကာယသ္မ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော နာဟပကော[1] ဝါ နာဟပကန္တေဝါသီ ဝါ ကံသထာလေ နာနီယစုဏ္ဏာနိ[2] အာကိရိတ္ဝာ ဥဒကေန ပရိပ္ဖေါသကံ ပရိပ္ဖေါသကံ သန္ဒေယ္ယ၊ သာယံ နာနီယပိဏ္ဍိ[3] သ္နေဟာနုဂတာ သ္နေဟပရေတာ သန္တရဗာဟိရာ ဖုဋ္ဌာ သ္နေဟေန န စ ပဂ္ဃရိနီ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ၊ နာသ္မ ကိဉ္စိ သမ္ဘာဝတော ကာယသ္မ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ၊ အရိယသ္မ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဂိုကသ္မ သမ္မာသမာဓိသ္မ အယံ ဥဒ္ဓမာ ဘာဝနာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သော ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ၊ နာသ္မ ကိဉ္စိ သမ္ဘာဝတော ကာယသ္မ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥဒကရဟဒေါ ဂမ္ဘီရော ဥဒ္ဓိဒေါဒကော[4]၊ တသ္မ နေဝသ္မ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥဒကသ္မ အာယမုခံ၊ န ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဥဒကသ္မ အာယမုခံ၊ န ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဒကသ္မ အာယမုခံ၊ န ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဥဒကသ္မ အာယမုခံ၊ ဒေဝော စ ကာလေန ကာလံ သမ္မာ ဓာရံ နာနုပ္ပဝေစ္ဆေယ္ယ[5]၊ အထ ခေါ တမှာဝ ဥဒကရဟဒါ သိတာ ဝါရိဓာရာ ဥဒ္ဓိဇ္ဇိတ္ဝာ တမေဝ ဥဒကရဟဒံ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္ဒေယ္ယ ပရိသန္ဒေယ္ယ ပရိပူရေယ္ယ ပရိပ္ဖရေယ္ယ၊ နာသ္မ ကိဉ္စိ သမ္ဘာဝတော ဥဒကရဟဒသ္မ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အသ္မ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ၊ နာသ္မ ကိဉ္စိ သမ္ဘာဝတော ကာယသ္မ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ အရိယသ္မ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဂိုကသ္မ သမ္မာသမာဓိသ္မ အယံ ဒုတိယာ ဘာဝနာ။

၁-နဟာပကော (သီ၊ ဣ)　　၂-နဟာနီယစုဏ္ဏာနိ (သီ၊ ဣ)

၃-သာသ္မ နဟာနီယပိဏ္ဍိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)　　၄-ဥဒ္ဓိတောဒကော (သျာ၊ ကံ၊ က)

၅-ဒေဝော စ နာ ကာလေန....အနုပဝေစ္ဆေယ္ယ (ဒီ-၁-၇၀၊ မ-၂-၂၀၈-ဖိဋ္ဌေသု)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဗိတိယာ စ ဗိရာဂါ။ ပ။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဗိဟရတိ၊ သော ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပိတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ၊ နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ နိပ္ပိတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တော နိမုဂ္ဂပေါသီနိ၊ တာနိ ယာဝ စဂ္ဂါ ယာဝ စ မူလာ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္နာနိ ပရိသန္နာနိ ပရိပူရာနိ ပရိပ္ဖုဋ္ဌာနိ၊ နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတံ ဥပ္ပလာနံ ဝါ ပဒုမာနံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနံ ဝါ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပိတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ၊ နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ နိပ္ပိတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စင်္ဂိကဿ သမ္မာသမာဓိဿ အယံ တတိယာ ဘာဝနာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ။ ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဗိဟရတိ၊ သော ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန ဖရိတ္ဝာ နိသိန္နော ဟောတိ၊ နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဩဒါတေန ဝတ္ထေန သသီသံ ပါရုပိတ္ဝာ နိသိန္နော အဿ၊ နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဩဒါတေန ဝတ္ထေန အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန ဖရိတ္ဝာ နိသိန္နော ဟောတိ၊ နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စင်္ဂိကဿ သမ္မာသမာဓိဿ အယံ စတုတ္ထာ ဘာဝနာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သုပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အညောဝ အညံ[1] ပစ္စဝေက္ခေယျ၊ ဠိတော ဝါ နိသိန္နံ ပစ္စဝေက္ခေယျ၊ နိသိန္နော ဝါ နိပန္နံ ပစ္စဝေက္ခေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သုပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စင်္ဂိကဿ သမ္မာသမာဓိဿ အယံ ပဉ္စမာ[2] ဘာဝနာ။ ဧဝံ ဘာဝိတေ

၁–အညော ဝါ အညံ ဝါ(သီ)၊ အညော ဝါ အညံ (သျာ၊ ကံ)၊ အညော အညံ (?) ၂–ပဉ္စမီ (သီ)

ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု[၁] အရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ သမ္မာသမာဓိမ္ဒိ ဧဝံ ဗဟုလီကတေ ယဿ ယဿ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယဿ ဓမ္မဿ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥဒကမဏ္ဍိကော အာဓာရေ ဌပိတော ပူရော ဥဒကဿ သမတိတ္တိကော ကာကပေယ္ယော၊ တမေနံ ဗလဝါ ပုရိသော ယတော ယတော အာဝဇ္ဇေယျ[၂] "အာဂစ္ဆေယျ ဥဒက"န္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဘာဝိတေ အရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ သမ္မာသမာဓိမ္ဒိ ဧဝံ ဗဟုလီကတေ ယဿ ယဿ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယဿ ဓမ္မဿ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သမေ ဘူမိဘာဂေ ပေါက္ခရဏီ စတုရံသာ အာလိဗဒ္ဓါ ပူရာ ဥဒကဿ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယ္ယာ၊ တမေနံ ဗလဝါ ပုရိသော ယတော ယတော အာလိံ မုဉ္စေယျ "အာဂစ္ဆေယျ ဥဒက"န္တိ၊ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဘာဝိတေ အရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ သမ္မာသမာဓိမ္ဒိ ဧဝံ ဗဟုလီကတေ ယဿ ယဿ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယဿ ဓမ္မဿ။ ပ ။သတိ သတိ အာယတနေ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သုဘူမိယံ စတုမဟာပထေ[၃] အာဇညရထော ယုတ္တော အဿ ဋ္ဌိတော သြမဿ္ဆပတောဒေါ။ တမေနံ ဒက္ခော ယောဂ္ဂါစရိယော အဿဒမ္မသာရထိ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဝါမေန ဟတ္ထေန ရဿိယော ဂဟေတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ပတောဒံ ဂဟေတ္ဝာ ယေနိစ္ဆကံ ယဒိစ္ဆကံ သာရေယျပိ ပစ္စာသာရေယျပိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံဘာဝိတေ အရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ သမ္မာသမာဓိမ္ဒိ ဧဝံ ဗဟုလီကတေ ယဿ ယဿ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယဿ ဓမ္မဿ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခတိ "အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘဝေယ်ံ၊ ဧကောပိ ဟုတ္ဝာ ဗဟုဓာ အဿံ။ ပ ။ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေယျ"န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

၁–ဧဝံ ဘာဝိတေ ခေါ ဘိက္ခဝေ (သီ)　　၂–အာဝဇ္ဇေယျ (သျာ၊ ကံ)

၃–စာတုမ္မဟာပထေ (သီ၊ ဂ္ဂ)၊ စတုမ္မဟာပထေ (သျာ၊ ကံ)

သော သစေ အာကင်္ခတိ ''ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ-မာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏေယျံ၊ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာ''တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခတိ ''ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနေယျံ၊ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'သရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ၊ ဝိတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝိတရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျံ။ သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ။ သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ။ သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ။ အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ။ သဥ္ဇတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ။ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ။ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ။ အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိမုတ္တံ ဝါစိတ္တံ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'အဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနေယျ''န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခတိ ''အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရေယျံ၊ သေယျထိဒံ? ကေဓိ ဇာတိ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော။ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရေယျ''န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခတိ ''ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနု-သကေန။ပ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနေယျ''န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခတိ ''အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ''န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိ အာယတနေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-စင်္ကမသုတ္တ

၂၉။ ပဗ္ဗိမေ ဘိက္ခဝေ စင်္ကမေ အာနိသံသာ။ ကတမေ ပဉ္စ? အဒ္ဓါနက္ခမော ဟောတိ၊ ပဓာနက္ခမော ဟောတိ၊ အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ၊ အသိတံ ပိတံ ခါယိတံ သာယိတံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ၊ စင်္ကမာဓိဂတော သမာဓိ စိရဋ္ဌိ-တိကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ စင်္ကမေ အာနိသံသာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-နာဂိတသုတ္တ

၃၀။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဇုစ္ဆာနဂ်လံ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဇုစ္ဆာနဂ်လေ ဝိဟရတိ ဇုစ္ဆာနဂ်လဝနသဏ္ဍေ။ အသောသုံ ခေါ ဇုစ္ဆာနဂ်လကာ[၁] ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဇုစ္ဆာနဂ်လံ အနုပ္ပတ္တော ဇုစ္ဆာနဂ်လေ ဝိဟရတိ ဇုစ္ဆာနဂ်လဝနသဏ္ဍေ၊ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'ဇုတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ၊ သော ဇုမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပဝေဒေတိ၊ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ"တိ။ အထ ခေါ ဇုစ္ဆာနဂ်လကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ ယေန ဇုစ္ဆာနဂ်လဝနသဏ္ဍော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌံသု ဥစ္စာ-သဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂိတော ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ အာမန္တေသိ "ကေ ပန ခေါ နာဂိတ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါ ကေဝဋ္ဌာ မညေ မစ္ဆဝိလောပေ"တိ။ ဧတေ ဘန္တေ ဇုစ္ဆာနဂ်လကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဋ္ဌိတာ ဘဂဝန္တညေဝ ဥဒ္ဒိဿ ဘိက္ခုသံဃဉ္ဇာတိ။ မာဟံ နာဂိတ ယသေန သမာဂမံ၊ မာ စ မယာ ယသော။ ယော ခေါ နာဂိတ နယိမဿ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္ဗောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အဿ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္မ-သုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္ဗောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ

၁–ဇုစ္ဆာနဂ်လိကာ (သီ) ဥပရိ၃၀၀၊ အံ ၃-၁၅၄-ပိဋ္ဌေသုပိ။

အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ သော တံ [၁] မိဋ္ဌသုခံ မိဒ္ဓသုခံ လာဘသက္ကာရ-သိလောကသုခံ သာဒိယေယျာတိ။

အဓိဝါသေတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ အဓိဝါသေတု သုဂတော၊ အဓိဝါသန-ကာလော ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော၊ ယေန ယေနေဝ ဒါနိ ဘဂဝါ ဂမိဿတိ၊ တံနိန္နာဝ ဂမိဿန္တိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ထုလ္လဖုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ယထာနိန္နံ ဥဒကာနိ ပဝတ္တန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘန္တေ ယေန ယေနေဝ ဒါနိ ဘဂဝါ ဂမိဿတိ၊ တံနိန္နာဝ ဂမိဿန္တိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ ဘန္တေ ဘဂဝတော သီလပညာဏန္တိ။

မာဟံ နာဂိတ ယသေန သမာဂမံ၊ မာ စ မယာ ယသော။ ယော ခေါ နာဂိတ နယိမဿ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္ဗောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အဿ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္ဗောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ သော တံ မိဋ္ဌသုခံ မိဒ္ဓသုခံ လာဘသက္ကာရသိလောကသုခံ သာဒိယေယျ။ အသိတသိတခါယိတသာယိတဿ ခေါ နာဂိတ ဥစ္စာရပဿာဝေါ၊ ဧသော တဿ နိဿန္ဒော။ ဝိယာနံ ခေါ နာဂိတ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခ-ဒေါမနဿုပါယာသာ၊ ဧသော တဿ နိဿန္ဒော။ အသုဘနိမိတ္တာနုယောဂံ အနုယုတ္တဿ ခေါ နာဂိတ သုဘနိမိတ္တေ ပါဠိကုလျတာ [၂] သဏ္ဌာတိ၊ ဧသော တဿ နိဿန္ဒော။ ဆသု ခေါ နာဂိတ ဖဿာယတနေသု အနိစ္စာနုပဿိနော ဝိဟရတော ဖဿေ ပါဠိကုလျတာ သဏ္ဌာတိ၊ ဧသော တဿ နိဿန္ဒော။ ပဉ္စသု ခေါ နာဂိတ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတော ဥပါဒါနေ ပါဠိကုလျတာ သဏ္ဌာတိ၊ ဧသော တဿ နိဿန္ဒောတိ။ ။ဒသမံ။

ပဉ္စဂိကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ အဂါရဝုပက္ကိလေသာ၊ ဒုဿီလာနုဂ္ဂဟိတေန စ။
ဝိမုတ္တိသမာဓိပဉ္စဂိကာ၊ စက်ံမံ နာဂိတေန စာတိ။

၁–သောဟံ (က)၊ သော (သျာ၊ ကံ) ၂–ပဋိက္ကူလတာ (သီ)၊ ပါဠိက္ကူလျတာ (သျာ၊ ကံ)

၄-သုမနဝဂ္ဂ

၁-သုမနသုတ္တ

၃၁။ ဧကံ သမယံ။ပ။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ သုမနာ ရာဇကုမာရီ ပဉ္ဇဟိ ရထသတေဟိ ပဉ္ဇဟိ ရာဇကုမာရိသတေဟိ ပရိဝုတာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ သုမနာ ရာဇကုမာရီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

"ဇ္ဇမဿု ဘန္တေ ဘဂဝတော ဒ္ဝေ သာဝကာ သမသဒ္ဓါ သမသီလာ သမပညာ ဧကော ဒါယကော ဧကော အဒါယကော။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျုံ။ ဒေဝဘူတာနံ ပန နေသံ ဘန္တေ သိယာ ဝိသေသော, သိယာ နာနာကရဏ"န္တိ။

"သိယာ သုမနေ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ ဒေဝဘူတော သမာနော ပဉ္ဇဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏ္ဍာတိ၊ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ, ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန, ဒိဗ္ဗေန သုခေန, ဒိဗ္ဗေန ယသေန, ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန။ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ ဒေဝဘူတော သမာနော ဇ္ဇမေဟိ ပဉ္ဇဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏ္ဍာတိ။

သစေ ပန တေ ဘန္တေ တတော စုတာ ဇ္ဇတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ မနုဿဘူတာနံ ပန နေသံ ဘန္တေ သိယာ ဝိသေသော, သိယာ နာနာကရဏန္တိ။ "သိယာ သုမနေ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ မနုဿဘူတော သမာနော ပဉ္ဇဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏ္ဍာတိ မာနုသကေန အာယုနာ, မာနုသကေန ဝဏ္ဏေန, မာနုသကေန သုခေန, မာနုသကေန ယသေန, မာနုသကေန အာဓိပတေယျေန။ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ မနုဿဘူတော သမာနော ဇ္ဇမေဟိ ပဉ္ဇဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏ္ဍာတိ။

သစေ ပန တေ ဘန္တေ ဥဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပန နေသံ ဘန္တေ သိယာ ဝိသေသော, သိယာ နာနာကရဏန္တိ။ "သိယာ သုမနေ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၊ သော အမုံ အဒါယကံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပဉ္ဇဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏ္ဍာတိ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော၊ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ ပိဏ္ဍပါတံ

၁–တေသံ (သီ)

ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော၁၊ ယာစိတော၁၀ ဗဟုလံ သေနာသနံ ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော၁၊ ယာစိတော၁၀ ဗဟုလံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော၁။ ယေဟိ ခေါ ပန သဗြဟ္မစာရီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ၊ တျဿ မနာပေနေ၀ ဗဟုလံ ကာယကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပေနေ၀ ဗဟုလံ ဝစီကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပေနေ၀ ဗဟုလံ မနောကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပံယေ၀ ဗဟုလံ ဥပဟာရံ ဥပဟရန္တိ အပ္ပံ အမနာပံ။ ယော သော သုမနေ ဒါယကော၁၊ သော အမုံ အဒါယကံ ပဗ္ဗဇိတော၁ သမာနော ဇာမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိတိ။

သစေ ပန တေ ဘန္တေ ဥဘော အရုဟတ္တံ ပါပုဏန္တိ၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တာနံ ပန နေသံ ဘန္တေ သိယာ ဝိသေသော, သိယာ နာနာကရဏန္တိ။ ထ္ထေ ခေါ ပနေသာဟံ သုမနေ န ကိဉ္စိ နာနာကရဏံ ဝဒါမိ ယဒိဒံ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိန္တိ [၁]။

အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝဇ္ဇီဒံ ဘန္တေ အလမေ၀ ဒါနာနိ ဒါတုံ၊ အလံ ပုညာနိ ကာတုံ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဒေဝဘူတသ္သာပိ ဥပကာရာနိ ပုညာနိ၊ မနုဿဘူတသ္သာပိ ဥပကာရာနိ ပုညာနိ၊ ပဗ္ဗဇိတသ္သာပိ ဥပကာရာနိ ပုညာနိတိ။ ဧ၀မေတံ သုမနေ၊ အလံ ဟိ သုမနေ ဒါနာနိ ဒါတုံ၊ အလံ ပုညာနိ ကာတုံ။ ဒေဝဘူတသ္သာပိ ဥပကာရာနိ ပုညာနိ၊ မနုဿဘူတသ္သာပိ ဥပ-ကာရာနိ ပုညာနိ၊ ပဗ္ဗဇိတသ္သာပိ ဥပကာရာနိ ပုညာနိတိ။

ဇာဒမဝေါစ ဘဂ၀ါ၊ ဇာဒံ ဝတ္ဝာန [၂] သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ—

"ယထာပိ စန္ဒော ဝိမလော၊ ဂစ္ဆံ အာကာသဓာတုယာ။
သဗ္ဗေ တာရာဂဏေ လောကေ၊ အာဘာယ အတိရောစတိ။

တထေ၀ သီလသမ္ပန္နော၊ သဒ္ဓေါ ပုရိသပုဂ္ဂလော။
သဗ္ဗေ မစ္ဆရိနော လောကေ၊ စာဂေန အတိရောစတိ။

ယထာပိ မေဃော ထနယံ၊ ဝိဇ္ဇုမာလီ သတက္ကကု။
ထလံ နိန္နဉ္စ ပူရေတိ၊ အဘိ၀ဿံ ၀သုန္ဓရံ။

ဧ၀ံ ဒဿနသမ္ပန္နော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာ၀ကော။
မစ္ဆရိံ အဓိဂဏှာတိ၊ ပဉ္စဌာနေဟိ ပဏ္ဍိတော။

၁-ဝိမုတ္တန္တိ (သျာ၊ကံ) ၂-ဇာဒံ ဝတ္ဝာ (သီ၊ဇာ) ဧ၀မုပရိဝိ။

အာယုနာ ယသသာ စေဝ[၁]၊ ဝဏ္ဏေန စ သုခေန စ။
သ ဝေ ဘောဂပရိဗျူဠ္ဠော[၂]၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီ”တိ။ ။ပဌမံ။

၂-စုန္ဒီသုတ္တ

၃၂။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ အထ ခေါ စုန္ဒီ ရာဇကုမာရီ ပဉ္ဇဟိ ရထသတေဟိ ပဉ္ဇဟိ စ ကုမာရိသတေဟိ ပရိဝုတာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ စုန္ဒီ ရာဇကုမာရီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

အမှာကံ ဘန္တေ ဘာတာ စုန္ဒော နာမ ရာဇကုမာရော သော ဧဝမာဟ “ယဒေဝ သော ဟောတိ ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော, သံဃံ သရဏံ ဂတော, ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော, အဒိန္နာ-ဒါနာ ပဋိဝိရတော, ကာမေသုံမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော၊ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ယေဝ ဥပပဇ္ဇတိ နော ဒုဂ္ဂတိ”န္တိ။ သာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆာမိ ကထံရူပေ ခေါ ဘန္တေ သတ္ထရိ ပသန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ယေဝ ဥပပဇ္ဇတိ နော ဒုဂ္ဂတိံ၊ ကထံရူပေ ဓမ္မေ ပသန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ယေဝ ဥပပဇ္ဇတိ နော ဒုဂ္ဂတိံ၊ ကထံရူပေ သံဃေ ပသန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ယေဝ ဥပပဇ္ဇတိ နော ဒုဂ္ဂတိံ၊ ကထံရူပေသု သီလေသု ပရိပူရကာရီ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ယေဝ ဥပပဇ္ဇတိ နော ဒုဂ္ဂတိန္တိ။

ယာဝတာ စုန္ဒိ သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒ္ဝိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ[၃] ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ သညိနော ဝါ အသညိနော ဝါ နေဝသညိ-နာသညိနော ဝါ၊ တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ယေ ခေါ စုန္ဒိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ တေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ။

ယာဝတာ စုန္ဒိ ဓမ္မာ သခ်တာ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တေသံ အဂ္ဂ-မက္ခာယတိ။ ယေ စုန္ဒိ အရိယေ အဋ္ဌင်္ဂိကေ မဂ္ဂေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ တေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ။

၁-အာယုနာ စ ယသေန စ (က)　　၂-ဘောဂပရိဗျူဠ္ဠော (သီ)
၃-အပါဒါ ဝါ ဒ္ဝိပါဒါ ဝါ စတုပ္ပါဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပါဒါ ဝါ (သီ) အံ ၁-၃၄၃၊ ခု ၁-၂၅၅-ပိဋ္ဌေသုပိ။

ယာဝတာ စုန္ဒိ ဓမ္မာ သခ််တာ ဝါ အသခ််တာ ဝါ၊ ဝိရာဂေါ တေသံ[၁] အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊ ယဒိဒံ မဒနိမ္မဒနော ပိပါသဝိနယော အာလယသမုဂ္ဃါတော ဝဋ္ဋူပစ္ဆေဒေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ ယေ ခေါ စုန္ဒိ ဝိရာဂေ ဓမ္မေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ တေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ။

ယာဝတာ စုန္ဒိ သံခါ ဝါ ဂဏာ ဝါ၊ တထာဂတသာဝကသံဃော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊ ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော အာဟုနေယ္ယော ပါဟုနေယ္ယော ဒက္ခိ-ဏေယ္ယော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ယေ ခေါ စုန္ဒိ သံဃေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ တေ ပသန္နာ၊ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ။

ယာဝတာ စုန္ဒိ သီလာနိ၊ အရိယကန္တာနိ သီလာနိ တေသံ[၂] အဂ္ဂမက္ခာယတိ ယဒိဒံ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ယေ ခေါ စုန္ဒိ အရိယကန္တေသု သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ အဂ္ဂေ တေ ပရိပူရကာရိနော၊ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပရိပူရကာရိနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတီတိ။

အဂ္ဂတော ဝေ ပသန္နာနံ၊ အဂ္ဂံ ဓမ္မံ ဝိဇာနတံ။
အဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာနံ၊ ဒက္ခိဏေယ္ယေ အနုတ္တရေ။
အဂ္ဂေ ဓမ္မေ ပသန္နာနံ၊ ဝိရာဂူပသမေ သုခေ။
အဂ္ဂေ သံဃေ ပသန္နာနံ၊ ပုညက္ခေတ္တေ အနုတ္တရေ။
အဂ္ဂသ္မိံ ဒါနံ ဒဒတံ၊ အဂ္ဂံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတိ။
အဂ္ဂံ အာယု စ ဝဏ္ဏော စ၊ ယသော ကိတ္တိ သုခံ ဗလံ။
အဂ္ဂဿ ဒါတာ မေဓာဝီ၊ အဂ္ဂမ္မသမာဟိတော။
ဒေဝဘူတော ဥနသော ဝါ၊ အဂ္ဂပ္ပတ္တော ပမောဒတီတိ။ ။တတိယံ။

၃-ဥဂ္ဂဟသုတ္တ

၃၃။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဘဒ္ဒိယေ ဝိဟရတိ ဇာတိယာ ဝနေ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂဟော မေဏ္ဍကနတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဂ္ဂဟော မေဏ္ဍကနတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

၁-တေသံ ဓမ္မာနံ (သီ၊ပ္ဍ၊က) ၂-အရိယကန္တာနိ တေသံ(သီ၊သျာ၊ကံ)

အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သွာတနာယ အတ္တစတုတ္ထော ဘတ္တန္တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂဟော မေဏ္ဍကနတ္တော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတ္တွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တွာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တွာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတ္တွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန ဥဂ္ဂဟဿ မေဏ္ဍကနတ္တုနော နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂဟော မေဏ္ဍကနတ္တော ဘဂဝန္တံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္မဝါရေသိ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂဟော မေဏ္ဍကနတ္တော ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဂ္ဂဟော မေဏ္ဍကနတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ "ဣမာ မေ ဘန္တေ ကုမာရိယော ပတိကုလာနိ· ဂမိဿန္တိ၊ ဩဝဒတု တာသံ ဘန္တေ ဘဂဝါ။ အနုသာသတု တာသံ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ယံ တာသံ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ"တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တာ ကုမာရိယော ဧတေဒဂေါစ—တသ္မာတိဟ ကုမာရိယော ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ယဿ ဂေါ[1] မာတာပိတရော ဘတ္တုနော ဒဿန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတေသိနော အနုကမ္ပကာ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ တဿ ဘဝိဿာမ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိယော ပစ္ဆာနိပါတိနိယော ကိ·ကာရပဋိဿာဝိနိယော မနာပစာရိနိယော ပိယဝါဒိနိယော"တိ။ ဧဝံ ဟိ ဂေါ ကုမာရိယော သိက္ခိတဗ္ဗံ။

တသ္မာတိဟ ကုမာရိယော ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ယေ တေ ဘတ္တု ဂရုနော[2] ဘဝိဿန္တိ 'မာတာ'တိ ဝါ 'ပိတာ'တိ ဝါ 'သမဏဗြာဟ္မဏာ'တိ ဝါ၊ တေ သက္ကရိဿာမ ဂရုံ ကရိဿာမ[3] မာနေဿာမ ပူဇေဿာမ၊ အဿာဂတေ စ အာသနောဒကေန ပဋိပူဇေဿာမာ"တိ[4]။ ဧဝံ ဟိ ဂေါ ကုမာရိယော သိက္ခိတဗ္ဗံ။

တသ္မာတိဟ ကုမာရိယော ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ယေ တေ ဘတ္တု အဿန္တိရာ ကမ္မန္တာ 'ဥက္ကာ'တိ ဝါ 'ကပ္ပါသာ'တိ ဝါ၊ တတ္ထ ဒက္ခာ ဘဝိဿာမ

၁–ယဿ ခေါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)　　၂–ဂရုနော (က)

၃–ဂရုကရိဿာမ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ပ္ဍ)　　၄–ပူဇေဿာမာတိ (သီ)

အနလသာ တတြုပါယာယ ဝီမံသာယ သမန္ဒာဂတာ အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတု"န္တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ကုမာရိယော သိက္ခိတဗ္ဗံ။

တသ္မာတိဟ ကုမာရိယော ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ယော သော ဘတ္တု အဗ္ဘန္တရော[၁] အန္တောဇနော ဒါသာတိ ဝါ ပေဿာတိ ဝါ ကမ္မကရာတိ ဝါ၊ တေသံ ကတဉ္စ ကတတော ဇာနိဿာမ၊ အကတဉ္စ အကတတော ဇာနိဿာမ၊ ဂိလာနကာနဉ္စ ဗလာဗလံ ဇာနိဿာမ၊ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယဉ္စဿ ပစ္စံသေန[၂] သံဝိဘဇိဿာမာ"တိ[၃]။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ကုမာရိယော သိက္ခိတဗ္ဗံ။

တသ္မာ တိဟ ကုမာရိယော ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ယံ ဘတ္တာ အာဟရိဿတိ ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊ တံ အာရက္ခေန[၄] ဂုတ္တိယာ သမ္ပာဒေဿာမ၊ တတ္ထ စ ဘဝိဿာမ အဓုတ္တီ အထေနီ အသောဏ္ဍီ အဝိနာသိကာယော"တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ကုမာရိယော သိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဣမေဟိ ခေါ ကုမာရိယော ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဒာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနာပကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတီတိ။

ယော နံ ဘရတိ သဗ္ဗဒါ၊ နိစ္စံ အာတာပိ ဥဿုကော။
သဗ္ဗကာမဟရံ ပေါသံ၊ ဘတ္တာရံ နာတိမညတိ။
န စာပိ သောတ္ထိ ဘတ္တာရံ၊ ဣဿာစာရေန[၅] ရောသယေ။
ဘတ္တု စ ဂရုနော သဗ္ဗေ၊ ပဋိပူဇေတိ ပဏ္ဍိတာ။
ဥဋ္ဌာဟိကာ[၆] အနလသာ၊ သင်္ဂဟီတပရိဇ္ဇနာ။
ဘတ္တု မနာပံ[၇] စရတိ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။
ယာ ဧဝံ ဝတ္တတီ နာရီ၊ ဘတ္တုဆန္ဒဝသာနုဂါ။
မနာပါ နာမ တေ ဒေဝါ၊ ယတ္ထ သာ ဥပပဇ္ဇတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-သီဟသေနာပတိသုတ္တ

၃၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရ-သာလာယံ။ အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊

၁–အဗ္ဘန္တရေ (က)
၂–ပစ္စယံ တေန (က-သီ)၊ ပစ္စယံသေန (သျာ၊ကံ)၊ ပစ္စယံ သေနာသနံ ပစ္စတ္တံသေန (က) အံ ၃-၉၃။
၃–ဝိဘဇိဿာမာတိ (သီ၊ သျာ၊ကံ)
၄–တံ အာရက္ခာယ (သီ)
၅–ဣစ္ဆာစာရေန (သီ)၊ ဣဿာဝါဒေန (ဣ)
၆–ဥဋ္ဌာယိကာ (သျာ၊ကံ၊က)
၇–မနာပါ (သီ)

ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သီဟော သေနာပတိ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—သက္ကာ နု ခေါ ဘန္တေ ဘဂဝါ သန္ဓိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ ပညာပေတုန္တိ။

"သက္ကာ သီဟာ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ၊ ဒါယကော သီဟ ဒါနပတိ ဗဟုနော ဇနဿ ဝိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ ယမွိ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ဗဟုနော ဇနဿ ဝိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ ဣဒမွိ သန္ဓိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စပရံ သီဟ ဒါယကံ ဒါနပတိံ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘဇန္တိ၊ ယမွိ သီဟ ဒါယကံ ဒါနပတိံ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘဇန္တိ၊ ဣဒမွိ သန္ဓိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စပရံ သီဟ ဒါယကဿ ဒါနပတိနော ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ယမွိ သီဟ ဒါယကဿ ဒါနပတိနော ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဣဒမွိ သန္ဓိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စပရံ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ယံ ယဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ[1] ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော။ ယမွိ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ယံ ယဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော။ ဣဒမွိ သန္ဓိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စပရံ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ယမွိ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ[2] သမ္မုခာယိကံ ဒါနဖလန္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သီဟော သေနာပတိ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "ယာနိမာနိ ဘန္တေ ဘဂဝတာ စတ္တာရိ သန္ဓိဋ္ဌိကာနိ ဒါနဖလာနိ အက္ခာတာနိ၊ နာဟံ ဣတ္ထေ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ၊ အဟံပေတာနိ ဇာနာမိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ, ဗဟုနော ဇနဿ ဝိယော မနာပေါ၊ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ, မံ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘဇန္တိ၊ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ, မယ္ဟံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော "သီဟော သေနာပတိ ဒါယကော

၁-ဝိသာရဒေါဝ (သီ) ဥပရိ ၄၅၈-ဝိဇ္ဇေဒိ ပဿိတဗ္ဗံ။　　၂-ဣဒမွိ သီဟ (က)

ကာရကော သံဃုပဋ္ဌာကော”တိ၊ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ, ယံ ယဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမာမိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိ-ပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမာမိ အမင်္ကုဘူတော။ ယာနိ-မာနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော စတ္တာရိ သန္နိဋ္ဌာနာနိ ဒါနဖလာနိ အက္ခာတာနိ၊ နာဟံ ထွေ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ၊ အဟံပေတာနိ ဇာနာမိ။ ယဉ္ဉ ခေါ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ “ဒါယကော သီဟ ဒါနပတိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီ”တိ။ တောဟံ နူ ဇာနာမိ၊ ထွေ စ ပနာဟံ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမီတိ။ ဧဝမေတံ သီဟ ဧဝမေတံ သီဟ၊ ဒါယကော ဒါနပတိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီတိ။

ဒဒံ ပိယော ဟောတိ ဘဇန္တိ နံ ဗဟူ၊
ကိတ္တိဉ္စ ပပ္ပေါတိ ယသော စ ဝဍ္ဎတိ [1]။
အမင်္ကုဘူတော ပရိသံ ဝိဂါဟတိ၊
ဝိသာရဒေါ ဟောတိ နရော အမစ္ဆရီ။
တသ္မာ ဟိ ဒါနာနိ ဒဒန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊
ဝိနေယျ မစ္ဆေရမလံ သုခေသိနော။
တေ ဒိဿရတ္တံ တိဒိဝေ ပတိဋ္ဌိတာ၊
ဒေဝါနံ သဟဗျဂတာ ရမန္တိ တေ [2]။
ကတာဝကာသာ ကတကုသလာ ဇူတော စုတာ [3]၊
သယံပဘာ အနုဝိစရန္တိ နန္ဒနံ [4]။
တေ တတ္ထ နန္ဒန္တိ ရမန္တိ မောဒရေ၊
သမပ္ပိတာ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ။
ကတ္ဝာန ဝါကျံ အသိတသ္မ တာဒိနော၊
ရမန္တိ သဂ္ဂေ [5] သုဂတသ္မ သာဝကာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဒါနာနိသံသသုတ္တ

၃၅။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဒါနေ အာနိသံသာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘဇန္တိ၊ ကလ္လာဏော

၁-ယဿဿ ဝဍ္ဎတိ (သျာ၊ ကံ)၊ ယသံ ပဝဍ္ဎတိ (က)
၂-သဟဗျတံ ဂတာ ရမန္တိ (သီ)၊ သဟဗျတာ ရမန္တိ တေ (က) ၃-တတော စုတာ (သီ)
၄-နန္ဒနေ (သျာ၊ကံ) ၅-ရမန္တိ သုမနာ (က)၊ ကမန္တိ သဗ္ဗေ (သျာ၊ကံ)

ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဒ္ဒုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဂိဟိဓမ္မာ အနုပဂတော[1] ဟောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဒါနေ အာနိသံသာတိ။

ဒဒမာနော ပိယော ဟောတိ၊ သတံ ဓမ္မံ အနုက္ကမံ။
သန္တော နံ သဒါ ဘဇန္တိ[2]၊ သညတာ ဗြဟ္မစာရယော။

တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ။
ယံ သော ဓမ္မံ ဣဓညာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ အနာသဝေါတိ။　　။ပဉ္စမံ။

၆-ကာလဒါနသုတ္တ

၃၆။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကာလဒါနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? အာဂန္တုကဿ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဂမိကဿ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဂိလာနဿ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခေ ဒါနံ ဒေတိ၊ ယာနိ တာနိ နဝသဿာနိ နဝဖလာနိ၊ တာနိ ပဌမံ သီလဝန္တေသု ပတိဋ္ဌာပေတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ကာလဒါနာနိတိ။

ကာလေ ဒဒန္တိ သပ္ပညာ၊ ဝဒညူ ဝိတမစ္ဆရာ။
ကာလေန ဒိန္နံ အရိယေသု၊ ဥဇုဘူတေသု တာဒိသု။

ဝိပ္ပသန္နမနာ တဿ၊ ဝိပုလာ ဟောတိ ဒက္ခိဏာ။
ယေ တတ္ထ အနုမောဒန္တိ၊ ဝေယ္ယာဝစ္စံ ကရောန္တိ ဝါ။
န တေန[3] ဒက္ခိဏာ ဦနာ၊ တေပိ ပုညဿ ဘာဂိနော။

တသ္မာ ဒဒေ အပ္ပဋိဝါနစိတ္တော၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။
ပုညာနိ ပရလောကသ္မိံ၊ ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ပါဏိနန္တိ။　　။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဘောဇနသုတ္တ

၃၇။ ဘောဇနံ ဘိက္ခဝေ ဒဒမာနော ဒါယကော ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဒေတိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? အာယုံ ဒေတိ၊ ဝဏ္ဏံ ဒေတိ၊ သုခံ ဒေတိ၊ ဗလံ ဒေတိ၊ ပဋိဘာနံ[4] ဒေတိ။ အာယုံ ခေါ ပန ဒတ္ဝာ အာယုဿ ဘာဂီ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ၊ ဝဏ္ဏံ ဒတ္ဝာ ဝဏ္ဏဿ ဘာဂီ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ၊ သုခံ ဒတ္ဝာ သုခဿ ဘာဂီ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ

၁–ဂိဟိဓမ္မာ အနုပေတော (သီ၊ ဣ)၊ ဂိဟိဓမ္မမနုပဂတော (က)　　၂–သန္တော ဘဇန္တိ သပ္ပုရိသာ (သီ)
၃–န တေသံ (ဣ၊ က)　　၄–ပဋိဘာဏံ (သီ)

မာနုသဿ ဝါ၊ ဗလံ ဒတ္ဝာ ဗလဿ ဘာဂီ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ၊ ပဋိဘာနံ ဒတ္ဝာ ပဋိဘာနဿ ဘာဂီ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ။ ဘောဇနံ ဘိက္ခဝေ ဒဒမာနော ဒါယကော ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ဣမာနိ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဒေတိတိ။

အာယုဒေါ ဗလဒေါ ဓိရော၊ ဝဏ္ဏဒေါ ပဋိဘာနဒေါ။
သုခဿ ဒါတာ မေဓာဝိ၊ သုခံ သော အဓိဂစ္ဆတိ။
အာယုံ ဒတ္ဝာ ဗလံ ဝဏ္ဏံ၊ သုခဉ္စ ပဋိဘာနကံ [၁]။
ဒီဃာယု ယသဝါ ဟောတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထူပပဇ္ဇတိတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-သဒ္ဓသုတ္တ

၃၈။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓေ ကုလပုတ္တေ အာနိသံသာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ယေ တေ ဘိက္ခဝေ လောကေ သန္တော သပ္ပုရိသာ၊ တေ သဒ္ဓညေဝ ပဌမံ အနုကမ္ပန္တော အနုကမ္ပန္တိ နော တထာ အဿဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓညေဝ ပဌမံ ဥပသင်္ကမန္တော ဥပသင်္ကမန္တိ နော တထာ အဿဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓညေဝ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ နော တထာ အဿဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓညေဝ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဒေသေန္တိ နော တထာ အဿဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓေါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သဒ္ဓေ ကုလပုတ္တေ အာနိသံသာ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သုဘူမိယံ ဂတုမဟာပထေ မဟာနိဂ္ဂြောဓော သမန္တာ ပက္ခိနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓေါ ကုလပုတ္တော ဗဟုနော ဇနဿ ပဋိသရဏံ ဟောတိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနိနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနန္တိ။

သာခါပတ္တဖလူပေတော [၂]၊ ခန္ဓိမာဝ [၃] မဟာဒုမော။
မူလဝါ ဖလသမ္ပန္နော၊ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ ပက္ခိနံ။
မနောရမေ အာယတနေ၊ သေဝန္တိ နံ ဝိဟင်္ဂမာ။
ဆာယံ ဆာယတ္ထိကာ [၄] ယန္တိ၊ ဖလတ္ထာ ဖလဘောဇိနော။
တထေဝ သီလသမ္ပန္နံ၊ သဒ္ဓံ ပုရိသပုဂ္ဂလံ။
နိဝါတဝုတ္တိံ အတ္ထဒ္ဓံ၊ သောရတံ သခိလံ မုဒုံ။

၁-ပဋိဘာဏကံ (သီ)၊ ပဋိဘာနဒေါ (သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ၊ က)
၂-သာခါပတ္တဗဟုပေတော (ကတ္ထစိ)၊ သာခါပတ္တပလာသူပေတော (?)
၃-ခန္ဓိမာ စ (သီ) ၄-ဆာယတ္ထိနော (သီ)

ဝိတရာဂါ ဝိတဒေါသာ၊ ဝိတမောဟာ အနာသဝါ။
ပုညက္ခေတ္တာနိ လောကသ္မိံ၊ သေဝန္တိ တာဒိသံ နရံ။

တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ။
ယံ သော ဓမ္မံ ဇာနိတ္ဝာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ အနာသဝေါတိ။　　။အဋ္ဌမံ။

၉-ပုတ္တသုတ္တ

၃၉။ ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဌာနာနိ သမ္မဿန္တော မာတာပိတရော ပုတ္တံ ဇာနာပေန္တိ ကုလေ ဇာယမာနံ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဘတော ဝါ နော ဘရိဿတိ၊ ကိစ္စံ ဝါ နော ကရိဿတိ၊ ကုလဝံသော စိရံ ဌဿတိ၊ ဒါယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇိဿတိ၊ အထ ဝါ ပန ပေတာနံ ကာလင်္ကတာနံ ဒက္ခိဏံ အနုပ္ပဒဿတီတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဌာနာနိ သမ္မဿန္တော မာတာပိတရော ပုတ္တံ ဇာနာပေန္တိ ကုလေ ဇာယမာနန္တိ။

* ပဉ္စ ဌာနာနိ သမ္ဗဿံ၊ ပုတ္တံ ဇာနာနိ ပဏ္ဍိတာ။
ဘတော ဝါ နော ဘရိဿတိ၊ ကိစ္စံ ဝါ နော ကရိဿတိ။

ကုလဝံသော စိရံ တိဋ္ဌေ၊ ဒါယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇတိ။
အထ ဝါ ပန ပေတာနံ၊ ဒက္ခိဏံ အနုပ္ပဒဿတိ။

ဌာနာနေတာနိ သမ္ဗဿံ၊ ပုတ္တံ ဇာနာနိ ပဏ္ဍိတာ။
တသ္မာ သန္တော သပ္ပုရိသာ၊ ကတညူ ကတဝေဒိနော။

ဘရန္တိ မာတာပိတရော၊ ပုဗ္ဗေ ကတမနုဿရံ။
ကရောန္တိ နေသံ ကိစ္စာနိ၊ ယထာ တံ ပုဗ္ဗကာရိနံ။

ဩဝါဒကာရီ ဘတပေါသီ၊ ကုလဝံသံ အဟာပယံ။
သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ပုတ္တော ဟောတိ ပသံသိယော တိ။

နဝမံ။

၁၀-မဟာသာလပုတ္တသုတ္တ

၄၀။ ဟိမဝန္တံ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗတရာဇံ နိဿာယ မဟာသာလာ ပဇ္ဇဟိ ဝနိဟိ ဝနဂ္ဂိ။ ကတမာဟိ ပဇ္ဇဟိ? သာခါပတ္တပလာသေန ဝနဂ္ဂိ၊ တစေန ဝနဂ္ဂိ၊ ပပဋိကာယ ဝနဂ္ဂိ၊ ဖေဂ္ဂုနာ ဝနဂ္ဂိ၊ သာရေန ဝနဂ္ဂိ။ ဟိမဝန္တံ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗတရာဇံ နိဿာယ မဟာသာလာ ဇာတာဟိ ပဇ္ဇဟိ ဝနိဟိ ဝနဂ္ဂိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓံ ကုလပုတ္တံ နိဿာယ အန္တောဇနော ပဇ္ဇဟိ ဝနိဟိ ဝနတိ။

---

* အာဘိ ၄-၂၆၁-ဗိန္ဒေါ။

ကတမာဟိ ပဉ္စဟိ၊ သဒ္ဓါယ ဝဓုတိ၊ သီလေန ဝဓုတိ၊ သုတေန ဝဓုတိ၊ စာဂေန ဝဓုတိ၊ ပညာယ ဝဓုတိ။ သဒ္ဓံ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တံ နိဿာယ အန္တောဇနော ဣမာဟိ ပဉ္စဟိ ဝဓိုဟိ ဝဓုတီတိ။

ယထာ ဟိ ပဗ္ဗတော သေလော၊ အရညသ္မိံ ဗြဟာဝနေ။
တံ ရုက္ခာ ဥပနိဿာယ၊ ဝဓုန္တေ တေ ဝနပ္ပတီ။
တထေဝ သီလသမ္ပန္နံ၊ သဒ္ဓံ ကုလပုတ္တံ ဣမံ[၁]။
ဥပနိဿာယ ဝဓုန္တိ၊ ပုတ္တဒါရာ စ ဗန္ဓဝါ။
အမစ္စာ ဉာတိသံဃာ စ၊ ယေ စဿ အနုဇီဝိနော။
တျဿ သီလဝတော သီလံ၊ စာဂံ သုစရိတာနိ စ။
ပဿမာနာနုကုဗ္ဗန္တိ၊ ယေ ဘဝန္တိ ဝိစက္ခဏာ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန၊ မဂ္ဂံ[၂] သုဂတိဂါမိနံ။
နန္ဒိနော ဒေဝလောကသ္မိံ၊ မောဒန္တိ ကာမကာမိနောတိ။ ။ဒသမံ။

သုမနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ

သုမနာ စုန္ဒီ ဥဂ္ဂဟော၊ သီဟော ဒါနာနိသံသကော။
ကာလဘောဇနသဒ္ဓါ စ၊ ပုတ္တသာလေဟိ တေ ဒသာတိ။

၅-မုဏ္ဍရာဇဝဂ္ဂ

၁-အာဒိယသုတ္တ

၄၁။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထ-ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—ပဋ္ဌိမေ ဂဟပတိ ဘောဂါနံ အာဒိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဂဟပတိ အရိယ-သာဝကော ဥဋ္ဌာနဝီရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ၊ သမ္မာ

၁–ကုလပတိံ ဣဓ (သီ)၊ ကုလပုတ္တံ ဣဓ (သျာ) ၂–သဂ္ဂံ (သျာ၊က)

သုခံ ပရိဟရတိ၊ မာတာပိတရော သုခေတိ ပိဏ္ဍေတိ၊ သမ္မာ သုခံ ပရိဟရတိ၊ ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရပေါရိသေ သုခေတိ ပိဏ္ဍေတိ၊ သမ္မာ သုခံ ပရိဟရတိ။ အယံ ပဌမော ဘောဂါနံ အာဒိယော။

ပုန စပရံ ဂဟပတိ အရိယသာဝကော ဥဋ္ဌာနဝီရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ မိတ္တာမစ္စေ သုခေတိ ပိဏ္ဍေတိ၊ သမ္မာ သုခံ ပရိဟရတိ။ အယံ ဒုတိယော ဘောဂါနံ အာဒိယော။

ပုန စပရံ ဂဟပတိ အရိယသာဝကော ဥဋ္ဌာနဝီရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ၊ ယာ တာ ဟောန္တိ အာပဒါ အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ ရာဇတော ဝါ စောရတော ဝါ အပ္ပိယတော ဝါ ဒါယာဒတော [၁]၊ တထာရူပါသု အာပဒါသု ဘောဂေဟိ ပရိယောဓာယ ဝတ္တတိ၊ သောတ္ထိ အတ္တာနံ ကရောတိ။ အယံ တတိယော ဘောဂါနံ အာဒိယော။

ပုန စပရံ ဂဟပတိ အရိယသာဝကော ဥဋ္ဌာနဝီရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ ပဉ္စဗလိံ ကတ္တာ ဟောတိ ဉာတိဗလိံ အတိထိဗလိံ ပုဗ္ဗပေတဗလိံ ရာဇဗလိံ ဒေဝတာ-ဗလိံ။ အယံ စတုတ္ထော ဘောဂါနံ အာဒိယော။

ပုန စပရံ ဂဟပတိ အရိယသာဝကော ဥဋ္ဌာနဝီရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ၊ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ မဒ္ဒပမာဒါ ပဋိဝိရတာ ခန္တိသောရစ္စေ နိဝိဋ္ဌာ ကေမတ္တာနံ ဒမေန္တိ၊ ကေမတ္တာနံ သမေန္တိ၊ ကေမတ္တာနံ ပရိနိဗ္ဗာပေန္တိ၊ တထာရူပေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေတိ သောဝဂ္ဂိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ။ အယံ ပဉ္စမော ဘောဂါနံ အာဒိယော။ ဣမေ ခေါ ဂဟပတိ ပဉ္စ ဘောဂါနံ အာဒိယာ။

တဿ စေ ဂဟပတိ အရိယသာဝကဿ ဣမေ ပဉ္စ ဘောဂါနံ အာဒိယေ အာဒိယတော ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "ယေ ဝတ ဘောဂါနံ အာဒိယာ၊ တေ စာဟံ အာဒိယာမိ၊ ဘောဂါ စ မေ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ" တိ။ ဣတိဿ ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော၊ တဿ စေ ဂဟပတိ အရိယ-သာဝကဿ ဣမေ ပဉ္စ ဘောဂါနံ အာဒိယေ အာဒိယတော ဘောဂါ

၁-အဂ္ဂိယတော ဝါ ဒါယာဒတော ဝါ (ဗဟူသု) အံ ၁-၃၇၉၊ ဥပရိ ၁၅၂-ဝိဇ္ဇေသုပိ။

အဘိဝဒ္ဓန္တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "ယေ ဝတ ဘောဂါနံ အာဒီယာ၊ တေ စာဟံ အာဒီယာမိ၊ ဘောဂါ စ မေ အဘိဝဒ္ဓန္တိ"တိ။ ဣတိဿ ဟောတိ[၁] ဥဘယေနေဝ အဝိပ္ပဋိသာရောတိ။

ဘုတ္တာ ဘောဂါ ဘတာ ဘစ္စာ[၂]၊ ဝိတိဏ္ဏာ အာပဒါသု မေ။
ဥဒ္ဓဂ္ဂါ ဒက္ခိဏာ ဒိန္နာ၊ အထော ပဇ္ဇမလိကတာ။
ဥပဒ္ဓိတာ သီလဝန္တေဟာ၊ သညတာ ဗြဟ္မစာရယော။

ယဒတ္ထံ ဘောဂံ ဣစ္ဆေယျ၊ ပဏ္ဍိတော ဃရမာဝသံ။
သော မေ အတ္ထော အနုပ္ပတ္တော၊ ကတံ အနနုတာပိယံ။

တေံ[၃] အနုဿရံ မစ္စော၊ အရိယဓမ္မေ ဌိတော နရော။
ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီတိ[၄]။ ။ပဌမံ။

၂-သပ္ပုရိသသုတ္တ

၄၂။ သပ္ပုရိသော ဘိက္ခဝေ ကုလေ ဇာယမာနော ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ မာတာပိတူနံ[၅] အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ပုတ္တဒါရဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဒါသကမ္မကရပေါရိသဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ မိတ္တာမစ္စာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာမေဃော သမ္မသဿာနိ သမ္မာဒေန္တော ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သပ္ပုရိသော ကုလေ ဇာယမာနော ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ မာတာပိတူနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ပုတ္တဒါရဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဒါသကမ္မကရ-ပေါရိသဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ မိတ္တာမစ္စာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတီတိ။

ဟိတော ဗဟုနံ့ ပဋိပဒ္ဓ ဘောဂေ၊ တံ ဒေဝတာ ရက္ခတိ ဓမ္မဂုတ္တံ့။
ဗဟုဿုတံ သီလဝတူပပန်နံ၊ ဓမ္မေ ဌိတံ နံ ဝိဇဟတိ[၆] ကိတ္တိ။

၁–ဣတိဿ ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော၊(သီ၊သျာ) ၂–ဂတာ တစ္စာ (က) ၃–ဧတံ (က)
၄–ပေစ္စ သဂ္ဂေ စ မောဒတီတိ (သီ၊သျာ) ၅–မာတာပိတူနံ့ (သီ၊ဣ) ၆–ဝိဇဟာတိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

ဓမ္မဋ္ဌံ သီလသမ္ပန္နံ၊ သစ္စဝါဒိ° ဟိရိမနံ။
နေက္ခံ ဇမ္ဗောနဒဿေဝ၊ ကော တံ နိန္ဒိတုမရဟတိ။
ဒေဝါပိ နံ ပသံသန္တိ၊ ဗြဟ္မုနာပိ ပသံသိတောတိ။　　။ဒုတိယံ။

၃-ဇဋ္ဌသုတ္တ

၄၃။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိ° ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

ပဋိမေ ဂဟပတိ ဓမ္မာ ဇဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဒုလ္လဘာ လောကသ္မိ°။ ကတမေ ပဉ္စ? အာယု ဂဟပတိ ဇဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိ°၊ ဝဏ္ဏော ဇဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိ°၊ သုခံ ဇဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ ဒုလ္လဘံ လောကသ္မိ°၊ ယသော ဇဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိ°၊ သဂ္ဂါ ဇဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဒုလ္လဘာ လောကသ္မိ°။ ဇဋ္ဌမေ ခေါ ဂဟပတိ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဇဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဒုလ္လဘာ လောကသ္မိ°။

ဇဋ္ဌမေသံ ခေါ ဂဟပတိ ပဉ္စန္နံ ဓမ္မာနံ ဇဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ ဒုလ္လဘာနံ လောကသ္မိ° န အာယာစနဟေတု ဝါ ပတ္ထနာဟေတု ဝါ[၁] ပဋိလာဘံ ဝဒါမိ။ ဇဋ္ဌမေသံ ခေါ ဂဟပတိ ပဉ္စန္နံ ဓမ္မာနံ ဇဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ ဒုလ္လဘာနံ လောကသ္မိ° အာယာစနဟေတု ဝါ ပတ္ထနာဟေတု ဝါ ပဋိလာဘော အဘဝိဿ၊ ကော ဇဋ၈ ကေန ဟာယေထ။

န ခေါ ဂဟပတိ အရဟတိ အရိယသာဝကော အာယုကာမော အာယုံ အာယာစိတုံ ဝါ အဘိနန္ဒိတုံ ဝါ၊ အာယုဿ ဝါပိ ဟေတု အာယုကာမေန ဂဟပတိ အရိယသာဝကေန အာယုသံဝတ္တနိကာ ပဋိပဒါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ အာယုသံဝတ္တနိကာ ဟိဿ ပဋိပဒါ ပဋိပန္နာ အာယုပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ၊ သော လာဘီ ဟောတိ အာယုဿ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ။

န ခေါ ဂဟပတိ အရဟတိ အရိယသာဝကော ဝဏ္ဏကာမော ဝဏ္ဏံ အာယာစိတုံ ဝါ အဘိနန္ဒိတုံ ဝါ၊ ဝဏ္ဏဿ ဝါပိ ဟေတု ဝဏ္ဏကာမေန ဂဟပတိ အရိယသာဝကေန ဝဏ္ဏသံဝတ္တနိကာ ပဋိပဒါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ဝဏ္ဏသံဝတ္တနိကာ ဟိဿ ပဋိပဒါ ပဋိပန္နာ ဝဏ္ဏပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ၊ သော လာဘီ ဟောတိ ဝဏ္ဏဿ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ။

၁–န ပတ္ထနာဟေတု ဝါ (သျာ၊ ကံ၊ ဇ)

နံ ခေါ ဂဟပတိ အရဟတိ အရိယသာဝကော သုခကာမော သုခံ အာယာစိတုံ ဝါ အဘိနန္ဒိတုံ ဝါ၊ သုခဿ ဝါပိ ဟေတု သုခကာမေန ဂဟပတိ အရိယသာဝကေန သုခသံဝတ္တနိကာ ပဋိပဒါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ သုခသံဝတ္တနိကာ ဟိဿ ပဋိပဒါ ပဋိပန္နာ သုခပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ၊ သော လာဘီ ဟောတိ သုခဿ ဒိဋ္ဌဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ။

နံ ခေါ ဂဟပတိ အရဟတိ အရိယသာဝကော ယသကာမော ယသံ အာယာစိတုံ ဝါ အဘိနန္ဒိတုံ ဝါ၊ ယသဿ ဝါပိ ဟေတု ယသကာမေန ဂဟပတိ အရိယသာဝကေန ယသသံဝတ္တနိကာ ပဋိပဒါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ယသသံဝတ္တနိကာ ဟိဿ ပဋိပဒါ ပဋိပန္နာ ယသပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ၊ သော လာဘီ ဟောတိ ယသဿ ဒိဋ္ဌဿ ဝါ မာနုသဿ ဝါ။

နံ ခေါ ဂဟပတိ အရဟတိ အရိယသာဝကော သဂ္ဂကာမော သဂ္ဂံ အာယာစိတုံ ဝါ အဘိနန္ဒိတုံ ဝါ၊ သဂ္ဂါနံ ဝါပိ ဟေတု သဂ္ဂကာမေန ဂဟပတိ အရိယသာဝကေန သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ပဋိပဒါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဟိဿ ပဋိပဒါ ပဋိပန္နာ သဂ္ဂပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ၊ သော လာဘီ ဟောတိ သဂ္ဂါနန္တိ။

အာယုံ ဝဏ္ဏံ ယသံ ကိတ္တိံ၊ သဂ္ဂံ ဥစ္စာကုလီနတံ။
ရတိယော ပတ္ထယာနေန[1]၊ ဥဠာရာ အပရာပရာ။

အပ္ပမာဒံ ပသံသန္တိ၊ ပုညကိရိယာသု ပဏ္ဍိတာ။
အပ္ပမတ္တော ဥဘော အတ္ထေ၊ အဓိဂဏှာတိ ပဏ္ဍိတော။

ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ[2] ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော။
အတ္ထာဘိသမယာ မိရော၊ "ပဏ္ဍိတော"တိ ပဝုစ္စတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-မနာပဒါယိသုတ္တ

၄၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရ-သာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန ဥဋ္ဌဿ ဂဟပတိနော ဝေသာလိကဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဥဋ္ဌော ဂဟပတိ ဝေသာလိကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ

၁-ပတ္ထယမာနေန (က) ၂-ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ (သီ)

အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

သမ္မုခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပ"န္တိ။ မနာပံ မေ ဘန္တေ သာလပုပ္ဖကံ[၁] ခါဒနီယံ၊ တံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

သမ္မုခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပ"န္တိ။ မနာပံ မေ ဘန္တေ သမ္ပန္ဥကောလကံ သူကရမံသံ[၂]၊ တံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

သမ္မုခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပ"န္တိ။ မနာပံ မေ ဘန္တေ နိဗ္ဗတ္တတေလကံ[၃] နာလိယသာကံ၊ တံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

သမ္မုခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပ"န္တိ။ မနာပေါ မေ ဘန္တေ သာလိနံ ဩဒနော ဝိစိတ-ကာဋ္ဌကော[၄] အနေကသူပေါ အနေကဗျဉ္ဇနော၊ တံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

သမ္မုခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပ"န္တိ။ မနာပါနိ မေ ဘန္တေ ကာသိကာနိ ဝတ္ထာနိ၊ တာနိ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

သမ္မုခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပ"န္တိ။ မနာပေါ မေ ဘန္တေ ပလ္လင်္ကော ဂေါနကတ္ထတော ပဋ္ဌလိကတ္ထတော ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏော[၅] သဥတ္တရစ္ဆဒေါ ဥဘတော-လောဟိတကူပဓာနော၊ အပိ စ ဘန္တေ မယမ္ပေတံ ဇာနာမ "နေတံ ဘဂဝတော ကပ္ပတီ"တိ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ စန္ဒနဖလကံ အရ္ဃတိ အဓိကသတသဟဿံ၊ တံ မေ

၁–သာလိပုပ္ဖကံ (က)　　၂–သမ္ပန္ဥသူကရမံသံ (သီ)၊ သမ္ပန္ဥဝရသူကရမံသံ (သျာ)
၃–နိဗဒ္ဓတေလကံ (ဣ၊သီ-ဋ္ဌ)၊ နိဗ္ဗဋ္ဌတေလကံ (သျာ-ဋ္ဌ)
၄–ဝိဂတကာလကော (သျာ၊ ကံ၊ ဣ၊ က)　　၅–ကာဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏော (သီ)

ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏ္ဌာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိံ ဝေသာလိကံ ဣမိနာ အနုမောဒနီယေန အနုမောဒိ—

"မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပံ၊
ယော ဥဇ္ဇုဘူတေသု[၁] ဒဒါတိ ဆန္ဒသာ။
အစ္ဆာဒနံ သယနမန္နပါနံ[၂]၊
နာနာပ္ပကာရာနိ စ ပစ္စယာနိ။

စတ္တဋ္ဌ မုတ္တဋ္ဌ အနုဂ္ဂဟီတံ[၃]၊
ခေတ္တူပမေ အရဟန္တေ ဝိဒိတ္ဝာ။
သော ဒုစ္စဇံ သပ္ပုရိသော စဇိတ္ဝာ၊
မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပ"န္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိံ ဝေသာလိကံ ဣမိနာ အနုမောဒနီယေန အနုမောဒိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော အပရေန သမယေန ကာလမကာသိ၊ ကာလက်တော[၄] စ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပဇ္ဇိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဒေဝပုတ္တော အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏော ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ ဥဂ္ဂံ ဒေဝပုတ္တံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ "ကစ္စိ တေ ဥဂ္ဂ ယထာဓိပ္ပါယော"တိ။ တဋ္ဌ မေ ဘဂဝါ ယထာဓိပ္ပါယောတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဂ္ဂံ ဒေဝပုတ္တံ ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ—

"မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပံ၊
အဂ္ဂဿ ဒါတာ လဘတေ ပုနဂ္ဂံ။
ဝရဿ ဒါတာ ဝရလာဘိ ဟောတိ၊
သေဋ္ဌံ ဒဒေါ သေဋ္ဌမုပေတိ ဌာနံ။

၁–ဥဇုဘူတေသု (သျာ၊ကံ၊ဣ)
၂–သယနမထန္နပါနံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)
၃–အနုဂ္ဂဟီတံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)
၄–ကာလကတော (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

ယော အဂ္ဂဒါယီ ဝရဒါယီ၊ သေဋ္ဌဒါယီ စ ယော နရော။
ဒီဃာယု ယသဝါ ဟောတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထူပပဇ္ဇတီ”တိ။　　။စတုတ္ထံ။

၅-ပုညာဘိသန္ဒသုတ္တ

၄၅။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကာ သုခဝိပါကာ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဋ္ဌဿာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ။

ကတမေ ပဉ္စ? ယဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော အပ္ပမာဏံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အပ္ပမာဏော တဿ ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော သောဝဂ္ဂိကော သုခဝိပါကော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကော ဋ္ဌဿာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ။

ယဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော။ပ။ ယဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော။ပ။ ယဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မဉ္စပီဌံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော။ပ။

ယဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော အပ္ပမာဏံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အပ္ပမာဏော တဿ ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော သောဝဂ္ဂိကော သုခဝိပါကော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကော ဋ္ဌဿာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကာ သုခဝိပါကာ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဋ္ဌဿာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ။

ဣမေဟိ စ ပန ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ပုညာဘိသန္ဒေဟိ ကုသလာဘိသန္ဒေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ န သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ “တ္တေကော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော သောဝဂ္ဂိကော သုခဝိပါကော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကော ဋ္ဌဿာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ”တိ၊ အထ ခေါ အသခ်ေယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓောတ္တေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေ န သုကရံ ဥဒကဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ “တ္တေကာနိ ဥဒကာဠကာနိ”တိ ဝါ “တ္တေကာနိ ဥဒကာဠကသတာနိ”တိ

ဝါ "တ္တေကာနိ ဥဒကာဋ္ဌကသဟဿာနီ"တိ ဝါ "တ္တေကာနိ ဥဒကာဋ္ဌက-သတသဟဿာနီ"တိ ဝါ၊ အထ ခေါ အသခ်ေယျော အပ္ပမေယျော မဟာ-ဥဒကက္ခန္ဓောတ္ဝေ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ပုညာဘိသန္ဒေဟိ ကုသလာဘိသန္ဒေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ နသုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ "တ္တေကော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာ-ဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော သောဝဂ္ဂိကော သုခဝိပါကော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကော ဣဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတီ"တိ၊ အထ ခေါ အသခ်ေယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓောတ္ဝေ သခ်ံ ဂစ္ဆတီတိ။

မဟောဒဓိံ အပရိမိတံ မဟာသရံ၊
ဗဟုဘေရဝံ ရတ္ဒဂဏာနမာလယံ။
နဇ္ဇော ယထာ နံရဂဏသံဃသေဝိတာ[၁]၊
ပုထူ သဝန္တီ ဥပယန္တိ သာဂရံ။

ဧဝံ နရံ အန္ဒဒပါနဝတ္ထဒံ၊
သေယျာနိသဇ္ဇတ္ထရဏဿ ဒါယကံ။
ပုညဿ ဓာရာ ဥပယန္တိ ပဏ္ဍိတံ၊
နဇ္ဇော ယထာ ဝါရိဝဟာဝ သာဂရန္တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-သမ္ပဒါသုတ္တ

၄၆။ ပဉ္စိမာ ဘိက္ခဝေ သမ္ပဒါ။ ကတမာ ပဉ္စ? သဒ္ဓါသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ သုတသမ္ပဒါ စာဂသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သမ္ပဒါတိ။ ။ ဆဋ္ဌံ။

၇-ဓနသုတ္တ

၄၇။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဓနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ သုတဓနံ စာဂဓနံ ပညာဓနံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဓနံ။

၁-မစ္ဆဂဏသံဃသေဝိတာ (သျာ၊ ကံ၊ က) သံ ၃-၃၄၉-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ သီလဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပါဏာတိ-ပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သီလဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ သုတဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သုတဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ စာဂဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဝိဂတမလ-မစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါသဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ စာဂဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ ပညာဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပညာဓနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓနာနိ တိ။

* ယဿ သဒ္ဓါ တထာဂတေ၊ အစလာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။
သီလဉ္စ ယဿ ကလ္လာဏံ၊ အရိယကန္တံ ပသံသိတံ။

သံဃေ ပသာဒေါ ယဿတ္ထိ၊ ဥဇုဘူတဉ္စ ဒဿနံ။
"အဒလိဒ္ဓေါ"တိ တံ အာဟု၊ အမောဃံ တဿ ဇီဝိတံ။

တသ္မာ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ၊ ပသာဒံ ဓမ္မဒဿနံ။
အနုယုဉ္ဇေထ မေဓာဝီ၊ သရံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ။　　။သတ္တမံ။

၈-အလဿနိယဋ္ဌာနသုတ္တ

၄၈။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အလဿနိယာနိ ဋ္ဌာနာနိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဇရာဓမ္မံ "မာ ဇီရိ"တိ အလဿနိယံ ဋ္ဌာနံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဗျာဓိဓမ္မံ "မာ ဗျာဓိယိ"တိ[1]။ပ။ မရဏဓမ္မံ "မာ မိယိ"တိ။ ခယဓမ္မံ "မာ ခိယိ"တိ။ နာသနဓမ္မံ "မာ နသိ"တိ အလဿနိယံ ဋ္ဌာနံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။

---

* အံ ၁-၃၆ ဂ-ပိဋ္ဌေ။　　၁-ဗျာဓိဓမ္မံ "မာ ဗျာဓိယိ"တိ (သီ၊ ဂ္ဂ)

အဿုတဝတော ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနဿ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ၊ သော ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ န ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "န ခေါ မယ္ဟေဝေကဿ[၁] ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ။ အဟဉ္ဇေဝ[၂] ခေါ ပန ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ သောစေယ္ပံ ကိလမေယ္ပံ ပရိဒေဝေယ္ပံ၊ ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒေယ္ပံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယ္ပံ၊ ဘတ္တမ္ပိ မေ နစ္ဆာဒေယ္ပ၊ ကာယေပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမေယ္ပ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ပုံ[၃]၊ အမိတ္တာပိ အတ္တမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿူ"တိ။ သော ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ၊ ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒတိ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဝိဒ္ဓေါ သဝိသေန သောကသလ္လေန အတ္တာနံယေဝ ပရိတာပေတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ဗျာဓိဓမ္မံ ဗျာဓီယတိ။ ပ။ မရဏဓမ္မံ မီယတိ။ ခယဓမ္မံ ခီယတိ။ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ န ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "န ခေါ မယ္ဟေဝေကဿ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ သောစေယ္ပံ ကိလမေယ္ပံ ပရိဒေဝေယ္ပံ၊ ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒေယ္ပံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယ္ပံ၊ ဘတ္တမ္ပိ မေ နစ္ဆာဒေယ္ပ၊ ကာယေပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမေယ္ပ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ပုံ၊ အမိတ္တာပိ အတ္တမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿူ"တိ။ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ၊ ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒတိ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဝိဒ္ဓေါ သဝိသေန သောကသလ္လေန အတ္တာနံယေဝ ပရိတာပေတိ။

သုတဝတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကဿ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ၊ သော ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "န ခေါ မယ္ဟေဝေကဿ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ သောစေယ္ပံ ကိလမေယ္ပံ ပရိဒေဝေယ္ပံ၊ ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒေယ္ပံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယ္ပံ၊ ဘတ္တမ္ပိ မေ နစ္ဆာဒေယ္ပ၊ ကာယေပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမေယ္ပ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ပုံ၊ အမိတ္တာပိ အတ္တမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿူ"တိ။ သော ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ၊ န ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒတိ၊ န သမ္မောဟံ

၁-မယ္ဟမေဝေကဿ (သီ) ၂-အဟဉ္ဇေ (?) ၃-ကမ္မန္တောပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ပ (က)

အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော အဗ္ဗုဟိ[၁] သဝိသံ သောကသလ္လံ။ ယေန ဝိဒ္ဓေါ အသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အတ္တာနံယေဝ ပရိတာပေတိ။ အသောကော ဝိသလ္လော အရိယသာဝကော အတ္တာနံယေဝ ပရိနိဗ္ဗာပေတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဗျာဓိဓမ္မံ ဗျာဓီယတိ။ပ။ မရဏဓမ္မံ မီယတိ။ ခယဓမ္မံ ခီယတိ။ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ ဇုတိ ပဋိသဇ္ဇိက္ခတိ "န ခေါ မယှေဝေကဿ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ နဿနဓမ္မံ နဿတိ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ သောစေယျံ ကိလမေယျံ ပရိဒေဝေယျံ၊ ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒေယျံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယျံ၊ ဘတ္တမ္ဗိမေ နစ္ဆာဒေယျ၊ ကာယေပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမေယျ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယျုံ၊ အမိတ္တာပိ အတ္တမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿု"တိ။ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ၊ န ဥရတ္တာဋိံ ကန္ဒတိ၊ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော အဗ္ဗုဟိ သဝိသံ သောကသလ္လံ။ ယေန ဝိဒ္ဓေါ အသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အတ္တာနံယေဝ ပရိတာပေတိ။ အသောကော ဝိသလ္လော အရိယသာဝကော အတ္တာနံယေဝ ပရိနိဗ္ဗာပေတီတိ။

ဇုမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အလဗ္ဘနီယာနိ ဌာနာနိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။

*န သောစနာယ ပရိဒေဝနာယ၊
အတ္ထောဓ လဗ္ဘာ[၂] အပိ အပ္ပကောပိ။
သောစန္တမေနံ ဒုခိတံ ဝိဒိတ္ဝာ၊
ပစ္စတ္ထိကာ အတ္တမနာ ဘဝန္တိ။

ယတော စ ခေါ ပဏ္ဍိတော အာပဒါသု၊
န ဝေဓတီ အတ္ထဝိနိစ္ဆယညူ။
ပစ္စတ္ထိကာဿ ဒုခိတာ ဘဝန္တိ၊
ဒိသ္ဝာ မုခံ အဝိကာရံ ပုရာဏံ။

၁-အဗ္ဗဟိ (သီ)　　၂-အတ္ထော ဇုဓ လဗ္ဘတိ (သျာ)၊ အတ္ထော ဇုဓ လဗ္ဘာ (ဇု)
* ခု ၅-၁၃၁-ဇာတကေပိ။

ဇပ္ပေန မန္တေန သုဘာသိတေန၊
အနုပ္ပဒါနေန ပဝေဏိယာ ဝါ။
ယထာ ယထာ ယတ္ထ [၁] လဘေထ အတ္ထံ၊
တထာ တထာ တတ္ထ ပရက္ကမေယ္ယ။

သစေ ပဇာနေယ္ယ အလဘ္ဘနေယ္ယော၊
မယာ ဝ [၂] အညေန ဝါ သေ အတ္ထော။
အသောစမာနော အဓိဝါသယေယ္ယ၊
ကမ္မံ ဒဠှံ ကိန္တိ ကရောမိ ဒါနိတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ကောသလသုတ္တ

၄၉။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

(တေန ခေါ ပန သမယေန မလ္လိကာ ဒေဝီ ကာလင်္ကတာ ဟောတိ။) [၃] အထ ခေါ အညတရော ပုရိသော ယေန ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ ဥပကဏ္ဏကေ အာရောစေသိ "မလ္လိကာ ဒေဝီ ဒေဝ [၄] ကာလင်္ကတာ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပတ္တက္ခန္ဓော အဓောမုခေါ ပဇ္ဈာယန္တော အပ္ပဋိဘာနော နိသီဒိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ရာဇာနံ ပသေနဒိံ ကောသလံ ဒုက္ခိံ ဒုမ္မနံ ပတ္တက္ခန္ဓံ အဓောမုခံ ပဇ္ဈာယန္တံ အပ္ပဋိဘာနံ ဝိဒိတ္ဝာ ရာဇာနံ ပသေနဒိံ ကောသလံ ဧတဒဝေါစ—ပဋိမာနိ မဟာရာဇ အလဘ္ဘနီယာနိ ဌာနာနိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဇရာမမံ "မာ ဇိရိ"တိ အလဘ္ဘနီယံ ဌာနံ။ ပ ။ န သောစနာယ ပရိဒေဝနာယ။ ပ ။ ကမ္မံ ဒဠှံ ကိန္တိ ကရောမိ ဒါနိတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-နာရာသုတ္တ

၅၀။ ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ နာရဒေါ ပါဠလိပုတ္တေ ဝိဟရတိ ကုက္ကုဋာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန မုဏ္ဍာသ ရညော ဘဒ္ဒါ ဒေဝီ

၁-ယထာ ယထာ ယတ္ထ ယတ္ထ (က)
၂-( ) နတ္ထိ (သီ)
၃-မယာ ဝါ (သျာ၊ ကံ၊ ဂ္ဂ)
၄-ဒေဝ ဒေဝီ (သျာ၊ ကံ၊ ဇ္ဈ)

ကာလက််တာ ဟောတိ ဝိယာ မနာပါ။ သော ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ကာလက််တာယ ဝိယာယ မနာပါယ နေဝ နာယတိ[1] န ဝိလိမ္ပတိ န ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ န ကမ္မနီ့ ပယောဇေတိ၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ[2] ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ သရီရေ အဇ္ဈောမုစ္ဆိတော။ အထ ခေါ မုဏ္ဍော ရာဇာ ဝိယကံ ကောသာရကံ့[3] အာမန္တေသိ "တေန ဟိ သမ္မ ဝိယက ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ သရီရံ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇထ၊ ယထာ မယံ ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ သရီရံ စိရတရံ ပသေယျာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဝိယကော ကောသာရကဿ မုဏ္ဍဿ ရညော ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ သရီရံ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိ။

အထ ခေါ ဝိယကဿ ကောသာရကဿ ဧတဒဟောသိ "ဣမဿ ခေါ မုဏ္ဍဿ ရညော ဘဒ္ဒါ ဒေဝီ ကာလက််တာ ဝိယာ မနာပါ၊ သော ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ကာလက််တာယ ဝိယာယ မနာပါယ နေဝ နာယတိ၊ န ဝိလိမ္ပတိ၊ န ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ န ကမ္မနီ့ ပယောဇေတိ၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ သရီရေ အဇ္ဈောမုစ္ဆိတော။ ကံ[4] နု ခေါ မုဏ္ဍော ရာဇာ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ပယိရုပါသေယျ၊ ယဿ ဓမ္မံ သုတွာ သောကသလ္လံ ပဇဟေယျာ"တိ။

အထ ခေါ ဝိယကဿ ကောသာရကဿ ဧတဒဟောသိ "အယံ ခေါ အာယသ္မာ နာရဒေါ ပါဠလိပုတ္တေ ဝိဟရတိ ကုက္ကုဋာရာမေ၊ တံ ခေါ ပနာယသ္မန္တံ နာရဒံ ဧဝံ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော[5] မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလ္လာဏပဋိဘာနော ဝုဒ္ဓါ စေဝ[6] အရဟာ စ'[7]။ ယံနူန မုဏ္ဍော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ပယိရုပါသေယျ၊ အပ္ပေဝ နာမ မုဏ္ဍော ရာဇာ အာယသ္မတော နာရဒဿ ဓမ္မံ သုတွာ သောကသလ္လံ ပဇဟေယျာ"တိ။

အထ ခေါ ဝိယကော ကောသာရကဿော ယေန မုဏ္ဍော ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မုဏ္ဍံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ "အယံ ခေါ ဒေဝ အာယသ္မာ နာရဒေါ ပါဠလိပုတ္တေ ဝိဟရတိ ကုက္ကုဋာရာမေ၊ တံ ခေါ ပနာယသ္မန္တံ နာရဒံ ဧဝံ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထိ ကလ္လာဏပဋိဘာနော ဝုဒ္ဓါ

၁-နဟာယတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)　၂-ရတ္တိဒိဝံ (က)　၃-သောကာရကံ့ (သျာ)　၄-ကိံ (က)
၅-ဗျတ္တော (သီ၊ ဋ္ဌ)၊ ဗျတ္တော (သျာ၊ကံ၊ဒီ-၂-၂၅၃)　၆-ဗုဒ္ဓါ စေဝ (က)　၇-အရဟာ စာ'တိ (?)

စေဝ အရဟာ စ'[၁]။ ယဒိ ပန ဒေဝေါ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ပယိရုပါသေယျ၊ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝေါ အာယသ္မတော နာရဒဿ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ သောကသလ္လံ ပဇဟေယျာ"တိ။ တေန ဟိ သမ္မ ပိယက အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ပဋိဝေဒေဟိ "ကထံ ဟိ နာမ မာဒိသော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဝိဇိဟေ ဝသန္တံ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတော ဥပသက်မိတဗ္ဗံ မညေယျာ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ပိယကော ကောသာရက္ခော မုဏ္ဍဿ ရညော ပဋိဿုတ္ဝာ ယေနာယသ္မာ နာရဒေါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပိယကော ကောသာရက္ခော အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ဧတဒဝေါစ—

"ဣမဿ ဘန္တေ မုဏ္ဍဿ ရညော ဘဒ္ဒါ ဒေဝီ ကာလက်တာ ပိယာ မနာပါ၊ သော ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ကာလက်တာယ ပိယာယ မနာပါယ နေဝ နှာယတိ၊ န ဝိလိမ္ပတိ၊ န ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ န ကမ္မန္တံ ပယောဇေတိ၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ သရီရေ အဇ္ဈောမုစ္ဆိတော။ သာဓု ဘန္တေ အာယသ္မာ နာရဒေါ မုဏ္ဍဿ ရညော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယထာ မုဏ္ဍော ရာဇာ အာယသ္မတော နာရဒဿ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ သောကသလ္လံ ပဇဟေယျာ"တိ။ ယဿဒါနိ ပိယက မုဏ္ဍော ရာဇာ ကာလံ မညတီတိ။

အထ ခေါ ပိယကော ကောသာရက္ခော ဥဋ္ဌာယာသနာ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ယေန မုဏ္ဍော ရာဇာ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ မုဏ္ဍံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ "ကတာဝကာသော ခေါ ဒေဝ အာယသ္မတာ နာရဒေန၊ ယဿဒါနိ ဒေဝေါ ကာလံ မညတီ"တိ။ တေန ဟိ သမ္မ ပိယက ဘဒြာနိ ဘဒြာနိ ယာနာနိ ယောဇာပေဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ပိယကော ကောသာရက္ခော မုဏ္ဍဿ ရညော ပဋိဿုတ္ဝာ ဘဒြာနိ ဘဒြာနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတ္ဝာ မုဏ္ဍံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ "ယုတ္တာနိ ခေါ တေ ဒေဝ ဘဒြာနိ ဘဒြာနိ ယာနာနိ၊ ယဿဒါနိ ဒေဝေါ ကာလံ မညတီ"တိ။

အထ ခေါ မုဏ္ဍော ရာဇာ ဘဒြီ ယာနံ[၂] အဘိရုဟိတ္ဝာ ဘဒြေဟိ ဘဒြေဟိ ယာနေဟိ ယေန ကုက္ကုဋ္ဌာရာမော တေန ပါယာသိ မဟစ္စာ[၃] ရာဇာနုဘာဝေန အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ဒဿနာယ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္ဒာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတ္ဝာ ပတ္တိကောဝ အာရာမံ ပါဝိသိ။ အထ ခေါ မုဏ္ဍော

၁–အရဟာ စာ'တိ (?) ၂–ဘဒြီ ဘဒြီ ယာနံ (သျာ၊ ကံ၊ က)၊ ဘဒ္ဒံ ယာနံ (ဣ)
၃–မဟစ္စ (ဗဟူသု)

ရာဇာ ယေန အာယသ္မာ နာရဒေါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ မုဏ္ဍံ ရာဇာနံ အာယသ္မာ နာရဒေါ ဧတဒဝေါစ—

ပဋ္ဌိမာနိ မဟာရာဇ အလဗ္ဘနီယာနိ ဌာနာနိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ကတမာနိ ပဋ္ဌ? ဇရာဓမ္မံ "မာ ဇီရီ"တိ အလဗ္ဘနီယံ ဌာနံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ၊ ဗျာဓိဓမ္မံ "မာ ဗျာဓီယီ"တိ။ မရဏဓမ္မံ "မာ မီယီ"တိ။ ခယဓမ္မံ "မာ ခီယီ"တိ။ နဿနဓမ္မံ "မာ နဿီ"တိ အလဗ္ဘနီယံ ဌာနံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။

အဿုတဝတော မဟာရာဇ ပုထုဇ္ဇနဿ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ၊ သော ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ န ဣတိ ပဋိသဋ္ဌိကၘတိ။ "န ခေါ မယှေဝေကဿ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ဇရာဓမ္မံ ဇီရတိ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ သောစေယ္ပံ ကိလမေယ္ပံ ပရိဒေဝေယ္ပံ၊ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္ဒေယ္ပံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယ္ပံ၊ ဘတ္တမ္ပိ မေ နစ္ဆာဒေယ္ပ၊ ကာယေပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမေယ္ပ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ပုံ၊ အမိတ္တာပိ အတ္တမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿူ"တိ။ သော ဇရာဓမ္မေ ဇိဏ္ဏေ သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ၊ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္ဒတိ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဝိဒ္ဒေါ သဝိသေန သောကသလ္လေန အတ္တာနံယေဝ ပရိတာပေတိ။

ပုန စပရံ မဟာရာဇ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ဗျာဓိဓမ္မံ ဗျာဓီယတိ။ ပ။ မရဏဓမ္မံ မီယတိ။ ခယဓမ္မံ ခီယတိ။ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ န ဣတိ ပဋိသဋ္ဌိကၘတိ "န ခေါ မယှေဝေကဿ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ နဿနဓမ္မံ နဿတိ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ သောစေယ္ပံ ကိလမေယ္ပံ ပရိဒေဝေယ္ပံ၊ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္ဒေယ္ပံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယ္ပံ၊ ဘတ္တမ္ပိ မေ နစ္ဆာဒေယ္ပ၊ ကာယေပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမေယ္ပ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ပုံ၊ အမိတ္တာပိ အတ္တမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿူ"တိ။ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ၊ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္ဒတိ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဝိဒ္ဒေါ သဝိသေန သောကသလ္လေန အတ္တာနံယေဝ ပရိတာပေတိ။

သုတဝတော စ ခေါ မဟာရာဇ အရိယသာဝကဿ ဇရာမံ ဇီရတိ၊ သော ဇရာမေ ဇိဏ္ဏော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ "န ခေါ မယ္ဟေဝကဿ ဇရာမံ ဇီရတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သမ္မေသံ သတ္တာနံ ဇရာမံ ဇီရတိ။ အဟမ္ပေဝ ခေါ ပန ဇရာမေ ဇိဏ္ဏော သောစေယ္ယံ ကိလမေယ္ယံ ပရိဒေဝေယ္ယံ၊ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒေယ္ယံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယ္ယံ၊ ဘတ္တာမိ မေ နစ္ဆာဒေယ္ယ၊ ကာယေပိ ဒုမ္မဏ္ဍိယံ ဩက္ကမေယ္ယ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ယုံ၊ အမိတ္တာပိ အတ္ထမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿု"တိ။ သော ဇရာမေ ဇိဏ္ဏော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ၊ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ၊ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ သုတဝါ အရိယသာဝကော အမ္မုဟိ သဝိသံ သောကသလ္လံ၊ ယေန ဝိဒ္ဓေါ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အတ္တာနံ-ယေဝ ပရိတာပေတိ။ အသောကော ဝိသလ္လော အရိယသာဝကော အတ္တာနံ-ယေဝ ပရိနိဗ္ဗာပေတိ။

ပုန စပရံ မဟာရာဇ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဗျာဓိဓမ္မံ ဗျာဓိယတိ။ ပ ။ မရဏဓမ္မံ မိယတိ။ ခယဓမ္မံ ခိယတိ။ နဿနဓမ္မံ နဿတိ၊ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ "န ခေါ မယ္ဟေဝကဿ နဿနမ္ဟံ နဿတိ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သမ္မေသံ သတ္တာနံ နဿနဓမ္မံ နဿတိ။ အဟမ္ပေဝ ခေါ ပန နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ သောစေယ္ယံ ကိလမေယ္ယံ ပရိဒေဝေယ္ယံ၊ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒေယ္ယံ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယ္ယံ၊ ဘတ္တာမိ မေ နစ္ဆာဒေယ္ယ၊ ကာယေပိ ဒုမ္မဏ္ဍိယံ ဩက္ကမေယ္ယ၊ ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယ္ယုံ၊ အမိတ္တာပိ အတ္ထမနာ အဿု၊ မိတ္တာပိ ဒုမ္မနာ အဿု"တိ။ သော နဿနဓမ္မေ နဋ္ဌေ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ၊ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ၊ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ သုတဝါ အရိယသာဝကော အမ္မုဟိ သဝိသံ သောကသလ္လံ၊ ယေန ဝိဒ္ဓေါ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အတ္တာနံယေဝ ပရိတာပေတိ။ အသောကော ဝိသလ္လော အရိယသာဝကော အတ္တာနံယေဝ ပရိနိဗ္ဗာပေတိ။

ဣမာနိ ခေါ မဟာရာဇ ပဉ္စ အလဇ္ဇိနိယာနိ ဌာနာနိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။

န သောစနာယ ပရိဒေဝနာယ၊
အတ္ထောဓ လဇ္ဇာ အဝိ အပ္ပကောဝိ။
သောစန္တမေနံ ဒုခိတံ ဝိဒိတ္ဝာ၊
ပစ္စတ္ထိကာ အတ္တမနာ ဘဝန္တိ။

ယတော စ ခေါ ပဏ္ဍိတော အာပဒါသု၊
န ဝေဓတိ အတ္ထဝိနိစ္ဆယညူ။
ပဗ္ဗတ္ထိကာဿ ဒုခိတာ ဘဝန္တိ၊
ဒိသ္ဝာ မုခံ အဂိကာရံ ပုရာဏံ။

ဇပ္ပေန မန္တေန သုဘာသိတေန၊
အနုပ္ပဒါနေန ပဝေဏိယာ ဝါ။
ယထာ ယထာ ယတ္ထ လဘေထ အတ္ထံ၊
တထာ တထာ တတ္ထ ပရက္ကမေယျ။

သစေ ပဇာနေယျ အလဒ္ဓနေယျော၊
မယာ ဝ အညေန ဝါ သေ အတ္ထော။
အသောစမာနော အမိဝါသယေယျ၊
ကမ္မံ ဒဠှံ ကိန္တိ ကရောမိ ဒါနိတိ။*

ဧဝံ ဝုတ္တေ မုဏ္ဍော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ဧတဒဝေါစ "ကော နာမော[1] အယံ ဘန္တေ ဓမ္မပရိယာယော"တိ။ သောကသလ္လဟရဏော နာမ အယံ မဟာရာဇ ဓမ္မပရိယာယောတိ။ တဋ္ဌ ဘန္တေ သောကသလ္လဟရဏော[၂]၊ ဣမံ ဟိ မေ ဘန္တေ ဓမ္မပရိယာယံ သုတ္ဝာ သောကသလ္လံ ပဟီနန္တိ။

အထ ခေါ မုဏ္ဍော ရာဇာ ဝိယကံ ကောသာရက္ခံ အာမန္တေသိ "တေန ဟိ သမ္မ ဝိယက ဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ သရီရံ စျာပေထ၊ ထူပဉ္စ သာ ကရောထ၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနိ မယံ နာယိဿာမ စေဝ ဝိလိမ္ပိဿာမ၊ ဘတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇိဿာမ၊ ကမ္မန္တေ စ ပယောဇေဿာမာ"တိ။　။ဒသမံ။

မုဏ္ဍရာဇဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အာဒိယော သပ္ပုရိသော ဇဋ္ဌော၊ မနာပဒါယိဘိသန္ဓံ။
သမ္ဗါ စ ဓနံ ဌာနံ၊ ကောသလော နာရဒေန စာတိ။

ပဌမော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

---

* ခု ၅-၁၃၁-ဖိဋ္ဌေ ဇာတကေဝိ။　　၁-ကော နု ခေါ (သီ၊ ဋ္ဌ)

၂-တဋ္ဌ ဘန္တေ သောကသလ္လဟရဏော၊ တဋ္ဌ ဘန္တေ သောကသလ္လဟရဏော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)

၂—ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-နီဝရဏဝဂ္ဂ

၁-အာဝရဏသုတ္တ

၅၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော အဏ္ဍာရုဟာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။ ကတမေ ပဋ္ဌ? ကာမစ္ဆန္ဒော ဘိက္ခဝေ အာဝရဏော နီဝရဏော စေတသော အဏ္ဍာရုဟော ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏော။ ဗျာပါဒေါ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏော နီဝရဏော စေတသော အဏ္ဍာရုဟော ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏော။ ထိနမိဒ္ဓံ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏံ နီဝရဏံ စေတသော အဏ္ဍာရုဟံ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏံ နီဝရဏံ စေတသော အဏ္ဍာရုဟံ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော အဏ္ဍာရုဟာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌ အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော အဏ္ဍာရုဟာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣမေ ပဋ္ဌ အာဝရဏေ နီဝရဏေ စေတသော အဏ္ဍာရုဟေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ အပ္ပဟာယ အဗလာယ ပညာယ ဒုဗ္ဗလာယ အတ္တတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ပရတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥဘယတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥတ္တရိ[၁] ဝါ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ နဒီ ပဗ္ဗတေယျာ ဒူရင်္ဂမာ[၂] သီဃသောတာ ဟာရ-ဟာရိနီ၊ တဿာ ပုရိသော ဥဘတော နံင်္ဂလမုခါနိ ဝိဝရေယျ။ ဧဝံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မဏ္ဍေ နဒိယာ သောတော ဝိက္ခိတ္တော ဝိသဋော ဗျာဒိဏ္ဍော နေဝ[၃] ဒူရင်္ဂမော အဿ န[၄] သီဃသောတော န[၄] ဟာရဟာရီ[၅]။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သော ဝတ ဘိက္ခု ဣမေ ပဋ္ဌ အာဝရဏေ နီဝရဏေ စေတသော အဏ္ဍာရုဟေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ အပ္ပဟာယ အဗလာယ ပညာယ ဒုဗ္ဗလာယ

၁-ဥတ္တရိံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)　　၂-ဒူရဂမာ (သီ)　　၃-နဝေဝ (က)
၄-နစ (က)　　၅-ဟာရဟာရိဏီ (သီ)

အတ္တာတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ပရတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥဘယတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥတ္တရိ ဝါ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇုမေ ပဇ္ဇ အာဝရဏော နိဝရဏော စေတသော အဒ္ဓါရုဟေ ပညာယ ဒုပ္ပလိကရဏော ပဟာယ ဗလဝတိယာ ပညာယ အတ္တာတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ပရတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥဘယတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥတ္တရိ ဝါ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ နဒီ ပဗ္ဗတေယျာ ဒူရဂ်မာ သီဃသောတာ ဟာရဟာရိနီ။ တဿာ ပုရိသော ဥဘတော နဂ်လမုခါနိ ပိဒဟေယျ။ ဧဝံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မဇ္ဈေ နဒိယာ သောတော အဝိက္ခိတ္တော အဝိသဋော အဗျာဒိဏ္ဏော ဒူရဂ်မော စေဝ အဿ သီဃသောတော စ ဟာရဟာရိ စ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သော ဝတ ဘိက္ခု ဇုမေ ပဇ္ဇ အာဝရဏော နိဝရဏော စေတသော အဒ္ဓါရုဟေ ပညာယ ဒုပ္ပလိကရဏော ပဟာယ ဗလဝတိယာ ပညာယ အတ္တာတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ပရတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥဘယတ္ထံ ဝါ ဥဿတိ၊ ဥတ္တရိ ဝါ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။ ။ပဌမံ။

၂-အကုသလရာသိသုတ္တ

၅၂။ "အကုသလရာသိ"တိ ဘိက္ခဝေ ဝဒမာနော ပဇ္ဇ နိဝရဏော[1] သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ၊ ကေဝလော ဟာယံ[2] ဘိက္ခဝေ အကုသလရာသိ ယဒိဒံ ပဇ္ဇ နိဝရဏာ။ ကတမေ ပဇ္ဇ? ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ ဗျာပါဒနိဝရဏံ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စနိဝရဏံ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ။ "အကုသလရာသိ"တိ ဘိက္ခဝေ ဝဒမာနော ဇုမေ ပဇ္ဇ နိဝရဏော သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ၊ ကေဝလော ဟာယံ ဘိက္ခဝေ အကုသလရာသိ ယဒိဒံ ပဇ္ဇ နိဝရဏာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဓာနိယင်္သုတ္တ

၅၃။ ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ ပဓာနိယင်္ဂါနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဇုဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ အပ္ပါဗာဓော

၁-ဇုမေ ပဇ္ဇ နိဝရဏော (သီ)　　၂-ဟာယံ (သီ)၊ စာယံ (သျာ၊ကံ)၊ သာယံ (က)

ဟောတိ အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိ-သီတာယ နာစ္စုဏ္ဍာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ၊ အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ သတ္ထရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗြဟ္မစာရီသု၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဋ္ဌပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာ-ဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ပဓာနိယင်္ဂါနီတိ။ ။တတိယံ။

၄-သမယသုတ္တ

၅၄။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အသမယာ ပဓာနာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇိဏ္ဏော ဟောတိ ဇရာယာဘိဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော အသမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဗျာဓိတော ဟောတိ ဗျာဓိနာဘိဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော အသမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ ဒုဿဿံ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍံ၊ န သုကရံ ဥဉ္ဆေန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတုံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော အသမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘယံ ဟောတိ အဋ္ဌဝိသင်္ကောပေါ၊ စက္ကသမာရူဠ္ဟာ ဇာနပဒါ ပရိယာယန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော အသမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ၊ သံဃေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိန္နေ အညမည် အက္ကောသာ စ ဟောန္တိ၊ အညမည် ပရိဘာသာ စ ဟောန္တိ၊ အညမည် ပရိက္ခေပါ စ ဟောန္တိ၊ အညမည် ပရိစ္စဇာ စ ဟောန္တိ။ တတ္ထ အပ္ပသန္နာ စေဝ နပ္ပသီဒန္တိ၊ ပသန္နာနဉ္စ ဧကစ္စာနံ အညထတ္တံ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော အသမယော ပဓာနာယ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အသမယာ ပဓာနာယာတိ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ သမယာ ပဓာနာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒဟရော ဟောတိ ယုဝါ သုသု ကာဠကေသော ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန ဝယသာ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော သမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာတုဏှာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော သမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သုဘိက္ခံ ဟောတိ သုသဿံ သုလဘပိဏ္ဍံ၊ သုကရံ ဥဉ္ဆေန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတုံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော သမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ မနုဿာ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော သမယော ပဓာနာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ, သံဃော သမဂ္ဂေါ သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ကေဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတိ၊ သံဃေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမဂ္ဂေ န စေဝ အညမညံ အက္ကောသာ ပဝေါန္တိ၊ န စ အညမညံ ပရိဘာသာ ဟောန္တိ၊ န စ အညမညံ ပရိက္ခေပါ ဟောန္တိ၊ န စ အညမညံ ပရိပ္ဖန္ဒာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ အပ္ပသန္နာ စေဝ ပသီဒန္တိ၊ ပသန္နာနဉ္စ ဘိယ္ယောဘာဝေါ[1] ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော သမယော ပဓာနာယ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သမယာ ပဓာနာယာတိ။　။စတုတ္ထံ။

၅-မာတာပုတ္တသုတ္တ

၅၅။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သာဝတ္ထိယံ ဥဉ္ဆော မာတာပုတ္တာ ဝဿာဝါသံ ဥပဂမိ်သု[2] ဘိက္ခု စ ဘိက္ခုနိ စ၊ တေ အညမညဿ အဘိဏှံ ဒဿနကာမာ အဟေသုံ။ မာတာဝိ ပုတ္တဿ အဘိဏှံ ဒဿနကာမာ အဟောသိ၊ ပုတ္တောပိ မာတရံ အဘိဏှံ ဒဿနကာမော အဟောသိ။ တေသံ အဘိဏှံ ဒဿနာ သံသဂ္ဂေါ အဟောသိ၊ သံသဂ္ဂေ သတိ ဝိဿာသော အဟောသိ၊ ဝိဿာသေ သတိ သြတာရော အဟောသိ။ တေ သြတိဏ္ဏစိတ္တာ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတ္တာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိ်သု။

အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ်သု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ်သု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ "ဣဓ ဘန္တေ သာဝတ္ထိယံ ဥဉ္ဆော

၁–ဘိယ္ယောဘာဝါယ (က)　　၂–ဥပသင်္ကမိ်သု (က)

မာတာပုတ္တာ ဝဿာဝါသံ ဥပဂမိ[1]သု ဘိက္ခု စ ဘိက္ခုနီ စ၊ တေ အညမညဿ အဘိဏှံ ဒဿနကာမာ အဟေသုံ၊ မာတာပိ ပုတ္တဿ အဘိဏှံ ဒဿနကာမာ အဟောသိ၊ ပုတ္တောပိ မာတရံ အဘိဏှံ ဒဿနကာမော အဟောသိ။ တေသံ အဘိဏှံ ဒဿနာ သံသဂ္ဂေါ အဟောသိ၊ သံသဂ္ဂေ သတိ ဝိဿာသော အဟောသိ၊ ဝိဿာသေ သတိ သြတာရော အဟောသိ၊ တေ သြတိဏ္ဏစိတ္တာ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတ္တာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိ[2]သူ”တိ။

ကိံ နု သော ဘိက္ခဝေ မောဃပုရိသော မညတိ “န မာတာ ပုတ္တေ သာရဇ္ဇတိ၊ ပုတ္တောဝါ ပန မာတရိ”တိ။ နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ကေရူပမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ဧဝံ[3] ရဇနီယံ ဧဝံ ကမနီယံ ဧဝံ မဒနီယံ ဧဝံ ဗန္ဓနီယံ ဧဝံ မုစ္ဆနီယံ ဧဝံ အန္တရာယကရံ အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိရူပံ၊ ဣတ္ထိရူပေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂထိတာ[4] မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ[5]၊ တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ ဣတ္ထိရူပဝသာနုဂါ။

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ကေသဉ္စိပိ။ ကေဂန္ဓိပိ။ ကေရသိပိ။ ကေဖောဋ္ဌဗ္ဗိပိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ ရဇနီယံ ဧဝံ ကမနီယံ ဧဝံ မဒနီယံ ဧဝံ ဗန္ဓနီယံ ဧဝံ မုစ္ဆနီယံ ဧဝံ အန္တရာယကရံ အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဣတ္ထိဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂထိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ၊ တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ ဣတ္ထိဖောဋ္ဌဗ္ဗ-ဝသာနုဂါ။

ဣတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဂန္ဓဉ္စိပိ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဋ္ဌိတာပိ။ ပ။ နိသိန္နာပိ။ သယာနာပိ။ ဟသန္တိပိ။ ဘဏန္တိပိ။ ဂါယန္တိပိ။ ရောဒန္တိပိ။ ဥဿဂါတိတာပိ[6]။ မတာပိ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။ ယံ ဟိ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “သမန္တပါသော မာရဿာ”တိ။ မာတုဂါမံယေဝ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “သမန္တပါသော မာရဿာ”တိ။

သလ္လပေ အသိဟတ္ထေန၊ ပိသာစေနာပိ သလ္လပေ။
အာသိဝိသမ္ပိ အာသိဒေါ်၊ ယေန ဒဋ္ဌော န ဇီဝတိ။
နတ္ထေဝ ဧကော ကောယ၊ မာတုဂါမေန သလ္လပေ။

၁–ယံ ဧဝံ (သီ)　　၂–ဂမိတာ (သျာ၊ ကျ၊ က)　　၃–အဇ္ဈောပန္နာ (ဗဟူသု)
၄–ဥဿဂါနိတာဝိ (သီ)　　၅–အာသဒ္ဒေ (သျာ၊ ကံ)

မုဌ္ဌဿတိ တာ ဗန္ဓန္တိ၊ ပေက္ခိတေန သိတေန စ[၁]။
အထောပိ ဒုန္ဓိဝတ္ထေန၊ မဉ္ဇုနာ ဘဏိတေန စ။
နေသော ဇနော သွာသီသဒေါ၊ အပိ ဥဂ္ဃါတိတော မတော။

ပဉ္ဇ ကာမဂုဏာ ဧတေ၊ ဣတ္ထိရူပသ္မိ ဒိဿရေ။
ရူပါ သဒ္ဒါ ရသာ ဂန္ဓာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ မနောရမာ။

တေသံ ကာမောဃဝူဋ္ဌာနံ၊ ကာမေ အပရိဇာနတံ။
ကာလံ ဂတိ[၂] ဘဝါဘဝံ၊ သံသာရသ္မိ ပုရက္ခတာ။

ယေ စ ကာမေ ပရိညာယ၊ စရန္တိ အကုတောဘယာ။
တေ ဝေ ပါရင်တာ လောကေ၊ ယေ ပတ္တာ အာသဝက္ခယန္တိ။

ပဉ္ဇမံ။

၆-ဥပဇ္ဈာယသုတ္တ

၅၆။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန သကော ဥပဇ္ဈာယော တေနုပ-သင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သကံ ဥပဇ္ဈာယံ ဧတဒဝေါစ "ဧတရဟိ မေ ဘန္တေ မဓုရကဇာတော စေဝ ကာယော၊ ဒိသာ စ မေ န ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာ စ မံ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ထိနမိဒ္ဓဉ္ဇ မေ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အနဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိ၊ အတ္ထိ စ မေ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ"တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု တံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဘိက္ခုံ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အယံ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဧဝမာဟ 'ဧတရဟိ မေ ဘန္တေ မဓုရကဇာတော စေဝ ကာယော၊ ဒိသာ စ မံ န ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာ စ မေ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ထိနမိဒ္ဓဉ္ဇ မေ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အနဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိ၊ အတ္ထိ စ မေ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ'တိ"။

ဧဝံ ဟေတံ ဘိက္ခု ဟောတိ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရဿ ဘောဇနေ အမတ္တညုနော ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တဿ အဝိပဿကဿ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂံ အနနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ယံ မဓုရကဇာတော စေဝ ကာယော ဟောတိ၊ ဒိသာ စဿ

၁–မှိတေန စ (သျာ၊ကံ)　　၂–ဂတိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

နံ ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာ စ တံ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ထိနမိဒ္ဓဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အနဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ ဟောတိ စဿ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ။ တသ္မာ တိဟ တေ ဘိက္ခု ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရော ဘဝိဿာမိ၊ ဘောဇနေ မတ္တညဴူ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဝိပဿကော ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂံ အနုယုတ္တော ဝိဟရိဿာမိ"တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဘိက္ခု သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဥမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ "ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ"တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ပန သော ဘိက္ခု အရဟတံ အဟောသိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပတ္တော ယေန သကော ဥပဇ္ဈာယော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ သကံ ဥပဇ္ဈာယံ တေဒဝေါစ "တေရဟိ မေ ဘန္တေ နံ စေဝ[၁] မဓုရကဇာတော ကာယော၊ ဒိသာ စ မေ ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာ စ မံ ပဋိဘန္တိ၊ ထိနမိဒ္ဓံ မေ စိတ္တံ နံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိ၊ နတ္ထိ စ မေ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ"တိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု တံ သဗ္ဗဝိဟာရိကံ ဘိက္ခုံ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "အယံ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဧဝမာဟ 'တေရဟိ မေ ဘန္တေ နံ စေဝ မဓုရကဇာတော ကာယော၊ ဒိသာ စ မေ ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာ စ မံ ပဋိဘန္တိ၊ ထိနမိဒ္ဓံ မေ စိတ္တံ နံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိ၊ နတ္ထိ စ မေ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ'တိ"။

ဧဝံ ဟေတံ ဘိက္ခု ဟောတိ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရဿ ဘောဇနေ မတ္တညဴနော ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တဿ ဝိပဿကဿ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂံ အနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ယံ နံ စေဝ မဓုရကဇာတော ကာယော ဟောတိ၊ ဒိသာ စဿ ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာ

စ တံ ပဋိဘန္တိ၊ ထိနမိဒ္ဓဩဿ စိတ္တံ နပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ နစဿ ဟောတိ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ။ တသ္မာ တိဟ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရာ ဘဝိဿာမ၊ ဘောဇနေ မတ္တညုနော ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ ဝိပဿကာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗရတ္တာ-ပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ"တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။　　။ဆဋ္ဌံ။

၇-အဘိက္ကမဝဏ္ဏိတဗ္ဗ ဌာနသုတ္တ

၅၇။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဌာနာနိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗာနိ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? "ဇရာဓမ္မောမှိ၊ ဇရံ အနတီတော"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ၊ "ဗျာဓိဓမ္မောမှိ၊ ဗျာဓိံ အနတီတော"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ၊ "မရဏဓမ္မောမှိ၊ မရဏံ အနတီတော"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ၊ "သဗ္ဗေဟိ မေ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ၊ "ကမ္မဿကောမှိ၊ ကမ္မဒါယာဒေါ ကမ္မယောနိ ကမ္မဗန္ဓု၊ ကမ္မပဋိသရဏော၊ ယံ ကမ္မံ ကရိဿာမိ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ တဿ ဒါယာဒေါ ဘဝိဿာမိ"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "ဇရာဓမ္မောမှိ၊ ဇရံ အနတီတော"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ယောဗ္ဗနေ ယောဗ္ဗနမဒေါ၊ ယေန မဒေန မတ္တာ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ။ တဿ တံ ဌာနံ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခတော ယော ယောဗ္ဗနေ ယောဗ္ဗနမဒေါ၊ သော သဗ္ဗသော ဝါ ပဟီယတိ၊ တနု ဝါ ပန ဟောတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "ဇရာဓမ္မောမှိ၊ ဇရံ အနတီတော"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "ဗျာဓိဓမ္မောမှိ၊ ဗျာဓိံ အနတီတော"တိ အဘိက္ကံ ပဿဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ အာရောဂျေ အာရောဂျမဒေါ၊ ယေန မဒေန မတ္တာ

ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ။ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခတော ယော အာရောဂျေ အာရောဂျမဒေါ၊ သော သမ္မသော ဝါ ပဟီယတိ၊ တနု ဝါ ပန ဟောတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "ဗျာဓိမမ္မောမှိ၊ ဗျာဓိ အနတီတော"တိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဇာတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "မရဏမမ္မောမှိ၊ မရဏံ အနတီတော"တိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဇာတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဇိဝိတေ ဇိဝိတမဒေါ၊ ယေန မဒေန မတ္တာ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ။ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခတော ယော ဇိဝိတေ ဇိဝိတမဒေါ၊ သော သမ္မသော ဝါ ပဟီယတိ၊ တနု ဝါ ပန ဟောတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "မရဏမမ္မောမှိ၊ မရဏံ အနတီတော"တိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဇာတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "သမ္ဘေဟိ မေ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ"တိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဇာတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ပိယေသု မနာပေသု ယော ဆန္ဒရာဂေါ၊ ယေန ရာဂေန ရတ္တာ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ။ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခတော ယော ပိယေသု မနာပေသု ဆန္ဒရာဂေါ၊ သော သမ္မသော ဝါ ပဟီယတိ၊ တနု ဝါ ပန ဟောတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "သမ္ဘေဟိ မေ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ"တိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဇာတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "ကမ္မဿကောမှိ၊ ကမ္မဒါယာဒေါ ကမ္မယောနိ ကမ္မဗန္ဓု ကမ္မပဋိသရဏော။ ယံ ကမ္မံ ကရိဿာမိ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ တဿ ဒါယာဒေါ ဘဝိဿာမိ"တိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဇာတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ။ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခတော သမ္မသော ဝါ ဒုစ္စရိတံ ပဟီယတိ၊ တနု ဝါ ပန ဟောတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "ကမ္မဿကောမှိ၊ကမ္မဒါယာဒေါ ကမ္မယောနိ ကမ္မဗန္ဓု ကမ္မပဋိသရဏော၊ ယံ ကမ္မံ ကရိဿာမိ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ တဿ ဒါယာဒေါ

ဘဝိဿာမီ"တိ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ ဇ္ဇတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

သ ခေါ[၁] သော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဇ္ဇတိ ပဋိသဇ္ဇိက္ခတိ "န ခေါ အဟညေဝေကော ဇရာဓမ္မော[၂] ဇရံ အနတီတော။ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဇရာဓမ္မာ ဇရံ အနတီတာ"တိ၊ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခတော မဂ္ဂေါ သဇ္ဇာယတိ၊ သော တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ။ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝယတော ဗဟုလီကရောတော သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသော ပဟီယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တိ။

"န ခေါ အဟညေဝေကော ဗျာဓိဓမ္မော ဗျာဓိံ အနတီတော။ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဗျာဓိဓမ္မာ ဗျာဓိံ အနတီတာ"တိ၊ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခတော မဂ္ဂေါ သဇ္ဇာယတိ၊ သော တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ။ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝယတော ဗဟုလီကရောတော သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသော ပဟီယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တိ။

"န ခေါ အဟညေဝေကော မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတီတော။ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ မရဏဓမ္မာ မရဏံ အနတီတာ"တိ၊ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခတော မဂ္ဂေါ သဇ္ဇာယတိ၊ သော တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ။ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝယတော ဗဟုလီကရောတော သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသော ပဟီယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တိ။

"န ခေါ မယ္ဟေဝေကဿ သဗ္ဗေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ။ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ"တိ၊ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခတော မဂ္ဂေါ သဇ္ဇာယတိ၊ သော တံ မဂ္ဂံ အာသေ-ဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ။ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝ-ယတော ဗဟုလီကရောတော သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသော ပဟီယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တိ။

၁-သစေ (ဇ္ဇ၊က)　　၂-အဟညေဝေကော ဇရာဓမ္မောမှိ (က)

"နဲ ခေါ အဟညေဝေကော ကမ္မဿကော ကမ္မဒါယာဒေါ ကမ္မယောနိ ကမ္မဗန္ဓု ကမ္မပ္ပဋိသရဏော၊ ယံ ကမ္မံ ကရိဿာမိ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ တဿ ဒါယာဒေါ ဘဝိဿာမိ။ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာနံ အာဂတိ ဂတိ စုတိ ဥပပတ္တိ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ ကမ္မဒါယာဒါ ကမ္မယောနိ ကမ္မဗန္ဓု ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ၊ ယံ ကမ္မံ ကရိဿန္တိ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ တဿ ဒါယာဒါ ဘဝိဿန္တိ"တိ၊ တဿ တံ ဌာနံ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခတော မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ၊ သော တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ။ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝယတော ဗဟုလီကရောတော သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသော ပဟီယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တိတိ။

ဗျာဓိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ၊ အထော မရဏဓမ္မိနော။
ယထာ ဓမ္မာ တထာ သတ္တာ[၁]၊ ဇိဂုစ္ဆန္တိ ပုထုဇ္ဇနာ။
အဟဉ္ဇေ တံ ဇိဂုစ္ဆေယျံ၊ ဧဝံဓမ္မေသု ပါဏိသု။
နဲ မေတံ ပတိရူပ'ဿ၊ မမ ဧဝံ ဝိဟာရိနော။
သောဟံ ဧဝံ ဝိဟရန္တော၊ ဥတ္ဂာ ဓမ္မံ နိရူပမိံ။
အာရောဂျေ ယောဗ္ဗနသ္မိဉ္ဇ၊ ဇီဝိတသ္မိဉ္ဇ ယေ မဒါ။
သဗ္ဗေ မဒေ အဘိဘောသ္မိ၊ နေက္ခမ္မံ ဒဋ္ဌု ခေမတော[၂]။
တဿ မေ အဟု ဥဿာဟော၊ နိဗ္ဗာနံ အဘိပဿတော။
နာဟံ ဘဗ္ဗော ဧတရဟိ၊ ကာမာနိ ပဋိသေဝိတုံ။
အနိဝတ္တိ[၃] ဘဝိဿာမိ၊ ဗြဟ္မစရိယပရာယဏောတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-လိစ္ဆဝိကုမာရကသုတ္တ

၅၈။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေဘွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ၊ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္မဟုလာ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ သဇ္ဇာနိ ဓနူနိ အာဒါယ ကုက္ကုရသံဃပရိဝုတာ မဟာဝနေ အနုစင်္ကမမာနာ အနုဝိစရမာနာ

၁–သန္တာ (သျာ၊ ကံ)

၂–နေက္ခမ္မေ ဒဋ္ဌု ခေမတံ (အံ-၁-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ) ဥဘယတ္ထပိ အဋ္ဌကထာယ သမေတိ။ ၃–အနိဝတ္တီ (?)

အဒ္ဒသု ဘဂဝန္တံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္နံ၊ ဒိသ္ဝာန သဇ္ဇာနိ ဓနူနိ နိက္ခိပိတ္ဝာ ကုက္ကုရသံဃံ ဧကမန္တံ ဥယျောဇေတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသက်မိံသု၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ တုဏ္ဍီဘူတာ တုဏ္ဍီဘူတာ ပဋ္ဌလိကာ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသန္တိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန မဟာနာမော လိစ္ဆဝိ မဟာဝနေ ဇဃ်ာဝိဟာရံ အနုစက်မမာနော အဒ္ဒသ တေ လိစ္ဆဝိကုမာရကေ တုဏ္ဍီဘူတေ တုဏ္ဍီဘူတေ ပဋ္ဌလိကေ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသန္တေ၊ ဒိသ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော လိစ္ဆဝိ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ "ဘဝိဿန္တိ ဝဇ္ဇီ၊ ဘဝိဿန္တိ ဝဇ္ဇီ"တိ။

ကိံ ပန တွံ မဟာနာမ ဧဝံဝဒေသိ "ဘဝိဿန္တိ ဝဇ္ဇီ၊ဘဝိဿန္တိ ဝဇ္ဇီ"တိ။ ဣမေ ဘန္တေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ စဏ္ဍာ ဖရုသာ အပါနုဘာ[၁]။ ယာနိပိ တာနိ ကုလေသု ပဟေဏကာနိ[၂] ပဟီယန္တိ ဥစ္ဆူတိ ဝါ ဗဒရာတိ ဝါ ပူဝါတိ ဝါ မောဒကာတိ ဝါ သံကုလိကာတိ ဝါ[၃]၊ တာနိ ဝိလုမ္ပိတ္ဝာ ဝိလုမ္ပိတ္ဝာ ခါဒန္တိ။ ကုလိတ္ထီနမ္ပိ ကုလကုမာရီနမ္ပိ ပစ္ဆာလိယံ ခိပန္တိ၊ တေ ဒါနိမေ တုဏ္ဍီဘူတာ တုဏ္ဍီဘူတာ ပဋ္ဌလိကာ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသန္တိတိ။

ယဿ ကဿစိ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ပဋ္ဌ ဓမ္မာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ယဒိ ဝါ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ[၄], ယဒိ ဝါ ရဋ္ဌိကဿ ပေတ္တနိကဿ, ယဒိ ဝါ သေနာယ သေနာပတိကဿ, ယဒိ ဝါ ဂါမဂါမဏိကဿ, ယဒိ ဝါ ပူဂ-ဂါမဏိကဿ၊ ယေ ဝါ ပန ကုလေသု ပစ္စေကာဓိပစ္စံ ကာရေန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။

ကတမေ ပဋ္ဌ? ဣဓ မဟာနာမ ကုလပုတ္တော ဥဋ္ဌာနဝီရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ မာတာပိတရော သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ၊ တမေနံ မာတာပိတရော သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္ပန္တိ "စိရံ ဇီဝ၊ ဒီဃမာယုံ ပါလေဟိ"တိ။ မာတာပိတာနုကမ္ပိတဿ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။

၁-အပဇဟာတိ (သီ)၊ အပါဋ္ဌုဘာ (သျာ၊ ကံ)၊ အပဇဟာ (ဣ)၊ အပါနုတာ (ကတ္ထစိ)
၂-ပဟီနကာနိ (သီ)၊ ပဟီဏကာနိ (သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၃-သက္ခလိကာတိ ဝါ (သီ၊ ဣ)
၄-မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ (က) ဥပရိ ၁၃၄၊ ၆-ပိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ မဟာနာမ ကုလပုတ္တော ဥဒ္ဓာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝကိဏ္ဏေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရပေါရိသေ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ၊ တမေနံ ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရပေါရိသာ သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္မန္တိ "စိရံ ဇီဝ၊ ဒိဃမာယုံ ပါလေဟိ"တိ။ ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရပေါရိသာနုကမ္ပိတဿ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ပုန စပရံ မဟာနာမ ကုလပုတ္တော ဥဒ္ဓာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝကိဏ္ဏေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တသမ္ပေါဟာရေ[၁] သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ၊ တမေနံ ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တသမ္ပေါဟာရာ သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္မန္တိ "စိရံ ဇီဝ၊ ဒိဃမာယုံ ပါလေဟိ"တိ။ ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တသမ္ပေါဟာရာနုကမ္ပိတဿ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ပုန စပရံ မဟာနာမ ကုလပုတ္တော ဥဒ္ဓာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝကိဏ္ဏေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ ယာဝတာ ဗလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ၊ တမေနံ ဗလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္မန္တိ "စိရံ ဇီဝ၊ ဒိဃမာယုံ ပါလေဟိ"တိ။ ဒေဝတာနုကမ္ပိတဿ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ပုန စပရံ မဟာနာမ ကုလပုတ္တော ဥဒ္ဓာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ ဘောဂေဟိ ဗာဟာဗလပရိစိတေဟိ သေဒါဝကိဏ္ဏေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ သမဏ-ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ၊ တမေနံ သမဏ-ဗြာဟ္မဏာ သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္မန္တိ "စိရံ ဇီဝ၊ ဒိဃမာယုံ ပါလေဟိ"တိ။ သမဏဗြာဟ္မဏာနုကမ္ပိတဿ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ယဿ ကဿစိ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ယဒိ ဝါ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ, ယဒိ ဝါ ရဇ္ဇကဿ

၁-....သာမန္တသံဝေါဟာရေ (သီ၊ ဗ္ဗ)

ပေတ္တနိကဿ, ယဒိ ဝါ သေနာယ သေနာပတိကဿ, ယဒိ ဝါ ဂါမဂါမဏိကဿ, ယဒိ ဝါ ပူဂဂါမဏိကဿ၊ ယေ ဝါ ပန ကုလေသု ပစ္စေကာဓိပစ္စံ ကာရေန္တိ၊ ဝုဋ္ဌိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိတိ။

မာတာပိတုကိစ္စကရော၊ ပုတ္တဒါရဟိတော သဒါ။
အန္တေဝာဇနဿ အတ္ထာယ၊ ယေ စဿ အနုဇီဝိနော။
ဥဘိန္နမ္ပေဝ အတ္ထာယ၊ ဝဒညူ ဟောတိ သီလဝါ။
ဉာတီနံ ပုဗ္ဗပေတာနံ၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ဇီဝတံ[1]။
သမဏာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ ဒေဝတာနဉ္စ ပဏ္ဍိတော။
ဝိတ္တိသဉ္ဇနနော ဟောတိ၊ ဓမ္မေန ဃရမာဝသံ။
သော ကရိတ္ဝာန ကလ္လာဏံ၊ ပုဇ္ဇော ဟောတိ ပသံသိယော။
ဇုဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတသုတ္တ

၅၉။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဒုလ္လဘော ဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတော။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဒုလ္လဘော ဘိက္ခဝေ ဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတော နိပုဏော၊ ဒုလ္လဘော အာဂမပ္ပသမ္ဘဒ္ဓေါ၊ ဒုလ္လဘော ဗဟုဿုတော၊ ဒုလ္လဘော ဓမ္မကထိကော၊ ဒုလ္လဘော ဝိနယဓရော။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဒုလ္လဘော ဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတောတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတသုတ္တ

၆၀။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဒုလ္လဘော ဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတော။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဒုလ္လဘော ဘိက္ခဝေ ဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတော သုဝစော၊ ဒုလ္လဘော သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟီ၊ ဒုလ္လဘော ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ၊ ဒုလ္လဘော ဓမ္မကထိကော၊ ဒုလ္လဘော ဝိနယဓရော။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဒုလ္လဘော ဝုဋ္ဌပဗ္ဗဇိတောတိ။ ။ဒသမံ။

နိဝရဏဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အာဝရဏံ ရာသိ အင်္ဂါနိ၊ သမယံ မာတုပုတ္တိကာ။
ဥပဇ္ဈာ ဌာနာ လိင်္ဆဝိ၊ ကုမာရာ အပရာ ဒုဝေတိ။

၁-ဇီဝိနံ (သီ)၊ ဇီဝိတံ (သျာ၊ ကံ၊ ဇ္ဈ၊ က)

(၇) ၂-သညာဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသညာသုတ္တ

၆၁။ ပဋိမာ ဘိက္ခဝေ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ။ ကတမာ ပဉ္စ? အသုဘသညာ မရဏသညာ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ[1]။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတ-ပရိယောသာနာတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသညာသုတ္တ

၆၂။ ပဋိမာ ဘိက္ခဝေ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ။ ကတမာ ပဉ္စ? အနိစ္စသညာ အနတ္တသညာ မရဏသညာ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတ-ပရိယောသာနာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမဝေနိသုတ္တ

၆၃။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဝေနိဟိ ဝေမာနော အရိယသာဝကော အရိယာယ ဝေနိယာ ဝေတိ၊ သာရာဒါယီ စ ဟောတိ ဝရာဒါယီ စ ကာယဿ။ ကတမာဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓါယ ဝေတိ၊ သီလေန ဝေတိ၊ သုတေန ဝေတိ၊ စာဂေန ဝေတိ၊ ပညာယ ဝေတိ။ ဣမာဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဝေနိဟိ ဝေမာနော အရိယသာဝကော အရိယာယ ဝေနိယာ ဝေတိ၊ သာရာဒါယီ စ ဟောတိ ဝရာဒါယီ စ ကာယဿာတိ။

သဒ္ဓါယ သီလေန စ ယော ပဝေတိ ၂၊
ပညာယ စာဂေန သုတေန စူဘယံ။
သော တာဒိသော သပ္ပုရိသော ဝိစက္ခဏော၊
အာဒိယတိ သာရမိဓေဝ အတ္တနောတိ။ ။တတိယံ။

၁-အနဘိရတိသညာ (က) ဥပရိ ၁၂၆၊ ၂၄၄-ပိဋ္ဌေသု ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-ယော၈ ဝေတိ (သီ)

၄-ဒုတိယဝနိသုတ္တ

၆၄။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဝနိဟိ ဝနုမာနာ အရိယသာဝိကာ အရိယာယ ဝနိယာ ဝနုတိ၊ သာရာဒါယိနီ စ ဟောတိ ဝရာဒါယိနီ စ ကာယဿ။ ကတမာဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓါယ ဝနုတိ၊ သီလေန ဝနုတိ၊ သုတေန ဝနုတိ၊ စာဂေန ဝနုတိ၊ ပညာယ ဝနုတိ။ ဣမာဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဝနိဟိ ဝနုမာနာ အရိယသာဝိကာ အရိယာယ ဝနိယာ ဝနုတိ၊ သာရာဒါယိနီ စ ဟောတိ ဝရာဒါယိနီ စ ကာယဿာတိ။

သဒ္ဓါယ သီလေန စ ယာ ပဝနုတိ[၁]၊
ပညာယ စာဂေန သုတေန စူဘယံ။
သာ တာဒိသီ သီလဝတီ ဥပါသိကာ၊
အာဒိယတိ သာရမိဓေဝ အတ္တနောတိ။　　။စတုတ္ထံ။

၅-သာကစ္ဆသုတ္တ

၆၅။ *ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာကစ္ဆော သဗြဟ္မစာရီနံ။ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သီလသမ္ပဒါယ ကထာယ စ အာဂတံ ပဠုံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သမာဓိသမ္ပဒါယ ကထာယ စ အာဂတံ ပဠုံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပညာသမ္ပဒါယ ကထာယ စ အာဂတံ ပဠုံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါယ ကထာယ စ အာဂတံ ပဠုံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒါယ ကထာယ စ အာဂတံ ပဠုံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာကစ္ဆော သဗြဟ္မစာရီနန္တိ။　　။ပဉ္စမံ။

၆-သာဇီဝသုတ္တ

၆၆။ †ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာဇီဝေါ သဗြဟ္မစာရီနံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သီလသမ္ပဒါယ ကထာယ စ ကတံ ပဠုံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သမာဓိသမ္ပဒါယ ကထာယ

---

*ဥပရိ ၁၆၇-ပိဋ္ဌေ။　　၁-ယာဓ ဝနုတိ (သီ)　　†ဥပရိ ၁၆၀-ပိဋ္ဌေ။

စ ကတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ ပညာသမ္မန္နော ဟောတိ၊ ပညာသမ္မဒါယ ကထာယ စ ကတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္မန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိသမ္မဒါယ ကထာယ စ ကတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ၊ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္မန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန-သမ္မဒါယ ကထာယ စ ကတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဿဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာဇီဝေါ သဗြဟ္မစာရီနန္တိ။ ။ ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမဣဒ္ဓိပါဒသုတ္တ

၆၇။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ပဿ ဓမ္မေ[1] ဘာဝေတိ၊ ပဿ ဓမ္မေ[1] ဗဟုလီကရောတိ၊ တဿ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ၊ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

ကတမေ ပဿ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိ။ စိတ္တသမာဓိ။ ဝိမံသာသမာဓိပဓာန-သင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ ဥဿောဠ္ဠိညေဝ ပဿမိ[2]။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ဣမေ ပဿ ဓမ္မေ ဘာဝေတိ၊ ဣမေ ပဿ ဓမ္မေ ဗဟုလီကရောတိ၊ တဿ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ၊ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယဣဒ္ဓိပါဒသုတ္တ

၆၈။ ပုဗ္ဗေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဗောဓိသတ္တောဝ သမာနော ပဿ ဓမ္မေ ဘာဝေသိံ၊ ပဿ ဓမ္မေ ဗဟုလီကာသိံ[2]။ ကတမေ ပဿ? ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေသိံ။ ဝီရိယသမာဓိ။ စိတ္တသမာဓိ။ ဝိမံသာသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေသိံ ဥဿောဠ္ဠိညေဝ ပဿမိံ။ သော ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ဥဿောဠ္ဠိပဿမာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ယဿ ယဿ အဘိညာသစ္ဆိ-ကရဏီယဿ ဓမ္မဿ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏိံ သတိ သတိ အာယတနေ။

၁-ဣမေ ပဿ ဓမ္မေ (က) ၂-ဥဿောဠ္ဠိယေဝ ပဿမိ (သီ)

၂-ဗဟုလိမကာသိံ (က)၊ ဗဟုလမကာသိံ (က)

သော သစေ အာကင်္ခိ “အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘဝေယ္ယံ။ပ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေယ္ယ”န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏိ သတိ သတိ အာယတနေ။

သော သစေ အာကင်္ခိ။ပ။ “အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိ ပညာဝိမုတ္တိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယ္ယ”န္တိ၊ တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏိ သတိ သတိ အာယတနေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-နိဗ္ဗိဒါသုတ္တ

၆၉။ ပဗ္ဗမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသုဘာနုပဿီ ကာယေ ဝိဟရတိ၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညီ၊ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညီ[1]၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ၊ မရဏာသညာ ခေါ ပနဿ အစ္ဆတ္တံ သူပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-အာသဝက္ခယသုတ္တ

၇၀။ ပဗ္ဗမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသုဘာနုပဿီ ကာယေ ဝိဟရတိ၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညီ၊ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညီ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ၊ မရဏာသညာ ခေါ ပနဿ အစ္ဆတ္တံ သူပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တန္တိတိ။ ။ဒသမံ။

သညာဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ စ သညာ ဒွေ ဝမိ စ၊ သာကစ္ဆေန စ သာဇိဝံ။
ဣဒ္ဓိပါဒါ စ ဒွေ ဝုတ္တာ၊ နိဗ္ဗိဒါ စာသဝက္ခယာတိ။

၁-အနဘိရတိသညီ (က) ဥပရိ ၁၂၆၊ ၂၄၄-ဒိဋ္ဌေသု ပသိတဗ္ဗံ။

(၈) ၃-ယောဓာဇီဝဝဂ္ဂ

၁-ပဌမစေတောဝိမုတ္တိဖလသုတ္တ

၇၁။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ စေတောဝိမုတ္တိ-ဖလာ စ ဟောန္တိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ၊ ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောန္တိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ။

ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသုဘာနုပဿီ ကာယေ ဝိဟရတိ၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညီ[၁]၊ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညီ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ၊ မရဏာသညာ ခေါ ပနဿ အဇ္ဈတ္တံ သုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ စေတောဝိမုတ္တိ-ဖလာ စ ဟောန္တိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ၊ ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောန္တိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ။ ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စေတောဝိမုတ္တော စ ဟောတိ၊ ပညာဝိမုတ္တော စ ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု "ဥက္ခိတ္တပလိဃော" ဣတိပိ "သံကိဏ္ဏပရိခေါ"[၂] ဣတိပိ "အဗ္ဘူဠ္ဟေသိကော" ဣတိပိ "နိရဂ္ဂဠော" ဣတိပိ "အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော" ဣတိပိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တပလိဃော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု-နော အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံ-ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တပလိဃော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သံကိဏ္ဏပရိခေါ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပေါနောဘဝိကော[၃] ဇာတိသံသာရော ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သံကိဏ္ဏပရိခေါ ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဗ္ဘူဠ္ဟေသိကော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော တဏှာ ပဟီနာ ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဗ္ဘူဠ္ဟေသိကော ဟောတိ။

၁-ပဋိကူလသညီ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)　　၂-သံကိဏ္ဏပရိက္ခော (သျာ၊ ကံ)

၃-ပေါနောဘ္ဘဝိကော (သျာ၊ က)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နိရဂ္ဂဠော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဠောရမ္ဘဂိယာနိ သံယောဇနာနိ ပဟီနာနိ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာနိ တာလာ-ဝတ္ထုကတာနိ အနဘာဝံကတာနိ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာနိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နိရဂ္ဂဠော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အသ္မိမာနော ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပါဒ-ဓမ္မော။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော ဟောတီတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယစေတောဝိမုတ္တိဖလသုတ္တ

၇၂။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ စေတောဝိမုတ္တိ-ဖလာ စ ဟောန္တိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ၊ ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောန္တိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ။ ကတမေ ပဋိ? အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောန္တိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ၊ ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောန္တိ ပညာဝိမုတ္တိ-ဖလာနိသံသာ စ။ ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စေတောဝိမုတ္တော စ ဟောတိ ပညာဝိမုတ္တော စ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု "ဥက္ခိတ္တပလိဃော" ဣတိပိ "သံကိဏ္ဏပရိခေါ" ဣတိပိ "အဗ္ဘူဠ္ဟသိကော" ဣတိပိ "နိရဂ္ဂဠော" ဣတိပိ "အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော" ဣတိပိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တပလိဃော ဟောတိ?ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တပလိဃော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သံကိဏ္ဏပရိခေါ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပေါနောဘဝိကော ဇာတိသံသာရော ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သံကိဏ္ဏပရိခေါ ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဗ္ဘူဠ္ဟသိကော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော တဏှာ ပဟီနာ ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ

အနဘာဝံကတာ အာယတိ် အနုပ္ပါဒမ္မာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဗ္ဘညွေသိကော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နိရဂ္ဂဠော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဠောရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပဟီနာနံ ဟောန္တိ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ တာလာဝတ္ထုကတာနံ အနဘာဝံကတာနံ အာယတိ် အနုပ္ပါဒမ္မာနံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နိရဂ္ဂဠော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အသ္မိမာနော ပဟီနော ဟောတိ ဥဒ္ဓမ္ဘာ-ဂိယာနံ တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိ် အနုပ္ပါဒမ္မော။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော ဟောတီတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမဓမ္မဝိဟာရိသုတ္တ

၇၃။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ ''ဓမ္မဝိဟာရီ ဓမ္မဝိဟာရီတိ ဘန္တေ ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဓမ္မဝိဟာရီ ဟောတီ''တိ။

ဣဓ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ၊ သော တာယ ဓမ္မပရိယတ္တိယာ ဒိဝသံ အတိနာမေတိ၊ ရိတ္တိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတော-သမထံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ပရိယတ္တိဗဟုလော နော ဓမ္မဝိဟာရီ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ၊ သော တာယ ဓမ္မပညတ္တိယာ ဒိဝသံ အတိနာမေတိ၊ ရိတ္တိ ပဋိသလ္လာနံ၊နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ပညတ္တိဗဟုလော နော ဓမ္မဝိဟာရီ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ၊ သော တေန သဇ္ဈာယေန ဒိဝသံ အတိနာမေတိ၊ ရိတ္တိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု သဇ္ဈာယဗဟုလော နော ဓမ္မဝိဟာရီ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ၊ သော တေဟိ ဓမ္မဝိတက္ကေဟိ ဒိဝသံ အတိနာမေတိ၊ ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတော-သမထံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဝိတက္ကဗဟုလော နော ဓမ္မဝိဟာရီ။

ဣဓ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ၊ သော တာယ ဓမ္မပရိယတ္တိယာ န ဒိဝသံ အတိနာမေတိ၊ နာပိ ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ အနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတော-သမထံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဓမ္မဝိဟာရီ ဟောတိ။

ဣတိ ခေါ ဘိက္ခု ဒေသိတော မယာ ပရိယတ္တိဗဟုလော၊ ဒေသိတော ပညတ္တိဗဟုလော၊ ဒေသိတော သဇ္ဈာယဗဟုလော၊ ဒေသိတော ဝိတက္က-ဗဟုလော၊ ဒေသိတော ဓမ္မဝိဟာရီ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခု[၁] သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ ဘိက္ခု ရုက္ခမူလာနိ ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ၊ ဈာယထ ဘိက္ခု မာ ပမာဒတ္ထ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ၊ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒုတိယဓမ္မဝိဟာရီသုတ္တ

၇၄။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ဓမ္မဝိဟာရီ ဓမ္မဝိဟာရီတိ ဘန္တေ ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဓမ္မဝိဟာရီ ဟောတီ"တိ။

ဣဓ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ၊ ဥတ္တရိ[၂] စ ခဿ ပညာယ အတ္ထံ နပ္ပဇာနာတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ပရိယတ္တိဗဟုလော နော ဓမ္မဝိဟာရီ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ၊ ဥတ္တရိ စ ခဿ ပညာယ အတ္ထံ နပ္ပဇာနာတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ပညတ္တိဗဟုလော နော ဓမ္မဝိဟာရီ။

၁-ယံ ဘိက္ခု (သျာ၊ကံ၊ဋ္ဌ)　　၂-ဥတ္တရိံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဋ္ဌ)

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ၊ ဥတ္တရိ စဿ ပညာယ အတ္ထံ နပ္ပဇာနာတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု သဇ္ဈာယမဟုလော နော ဓမ္မဝိဟာရီ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ၊ ဥတ္တရိ စဿ ပညာယ အတ္ထံ နပ္ပဇာနာတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဝိတက္ကမဟုလော နော မွဝိဟာရီ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ဘိက္ခု ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ၊ ဥတ္တရိ စဿ ပညာယ အတ္ထံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခု ဘိက္ခု မွဝိဟာရီ ဟောတိ။

ဣတိ ခေါ ဘိက္ခု ဒေသိတော မယာ ပရိယတ္တိမဟုလော၊ ဒေသိတော ပညတ္တိမဟုလော၊ ဒေသိတော သဇ္ဈာယမဟုလော၊ ဒေသိတော ဝိတက္က-မဟုလော၊ ဒေသိတော ဓမ္မဝိဟာရီ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခု သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတောနိ ဘိက္ခု ရုက္ခမူလာနိ ဧတောနိ သုညာဂါရာနိ၊ ဈာယထ ဘိက္ခု မာ ပမာဒတ္ထ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ၊ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမယောဓဇီဝသုတ္တ

၇၅။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ယောဓာဇီဝေါ ရဇဂ္ဂညေဝ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သန္ဆမ္ဘတိ န သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ၊ ဧဝရူပေါဝိ[1] ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္ဆော[2] ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္ဆော ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဿံ၊ အပိ စ ခေါ ဓဇဂ္ဂညေဝ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သန္ဆမ္ဘတိ ၃ သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ၊ ဧဝရူပေါဝိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္ဆော ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္ဆော ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဿံ၊ သဟတိ ဓဇဿံ၊ အပိ စ ခေါ ဥဿာရဏညေဝ[3] သုတ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သန္ဆမ္ဘတိ

၁-ဧဝရူပေါ (သီ) အာဘိ ၃-၁၇၅-ဝိဇ္ဇေဝိ။ ၂-ကေစ္ဆော (သီ) ၃-ဥဿာဒနံယေဝ (သီ၊ ဣ)

နဲ သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဇူဓေကစ္စော ယောဓာ-ဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဇူဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဓဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဥဿာရဏံ၊ အပိ စ ခေါ သမ္ပဟာရေ ဟညတိ[၁] ဗျာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဇူဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဇူဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဓဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဥဿာရဏံ၊ သဟတိ သမ္ပဟာရံ၊ သော တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိ-နိတ္ဝာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော တမေဝ သင်္ဂါမသီသံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဇူဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇမော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။ ဇူမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ ယောဓာဇီဝါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇိမေ ယောဓာဇီဝူပမာ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ ဘိက္ခူသု။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ဇူဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ရဇဂ္ဂညေဝ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ[၂]။ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတ္ဝာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ ကိမဿ ရဇဂ္ဂသ္မိံ၊ ဇူဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုဏာတိ "အမုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဇုတ္ထီ ဝါ ကုမာရီ ဝါ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္ဓာဂတာ"တိ၊ သော တံ သုတ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတ္ဝာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ၊ ဇုဒမဿ ရဇဂ္ဂသ္မိံ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ ရဇဂ္ဂညေဝ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဇူမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဇူဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ယောဓာဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ အပိ စ ခေါ ဓဇဂ္ဂညေဝ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊

၁–အာဟညတိ (သီ) ၂-သန္တာနေတုံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇူ)

သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ ကိမသ ဓဇဂ္ဂသ္မိံ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နဟေဝ ခေါ သုဏာတိ "အမုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဣတ္ထီ ဝါ ကုမာရီ ဝါ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတာ"တိ၊ အပိ စ ခေါ သာမံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ကုမာရိံ ဝါ အဘိရူပံ ဒဿနီယံ ပါသာဒိကံ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရ-တာယ သမန္နာဂတံ။ သော တံ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ၊ ဣဒမသ ဓဇဂ္ဂသ္မိံ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ အပိ စ ခေါ ဓဇဂ္ဂညေဝ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ယောဓာ-ဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဓဇဂ္ဂံ၊ အပိ စ ခေါ ဥဿာရဏညေဝ သုတ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ ကိမသ ဥဿာရဏာယ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုံ အရညဂတံ ဝါ ရုက္ခမူလဂတံ ဝါ သုညာဂါရဂတံ ဝါ မာတုဂါမော ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဦဟသတိ[၁] ဥလ္လပတိ ဥဇ္ဇဂ္ဃတိ ဥပ္ပဏ္ဍေတိ၊သော မာတုဂါမေန ဦဟသိယမာနော ဥလ္လပိယမာနော ဥဇ္ဇဂ္ဃိယမာနော ဥပ္ပဏ္ဍိယမာနော သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ၊ ဣဒမသ ဥဿာရဏာယ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဓဇဂ္ဂံ၊ အပိ စ ခေါ ဥဿာရဏညေဝ သုတ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ယောဓာဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဓဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဥဿာရဏံ၊ အပိ စ ခေါ သမ္ပဟာရေ ဟညတိ ဗျာပဇ္ဇတိ။ ကိမသ

၁-ဥဟသတိ (က)၊ ဩဟသတိ (သျာ၊ ကံ) အဘိ ၃-၁၇၇-ပိဋ္ဌေပိ။

သမ္ပဟာရသ္မိံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုံ အရညဂတံ ဝါ ရုက္ခမူလဂတံ ဝါ သုညာဂါရဂတံ ဝါ မာတုဂါမော ဥပသင်္ကမိတ္တာ အဘိနိသီဒတိ အဘိနိပဇ္ဇတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ သော မာတုဂါမေန အဘိနိသီဒိယမာနော အဘိနိပဇ္ဇိယ-မာနော အဇ္ဈောတ္ထရိယမာနော သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတ္တာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ။ ဣဒမဿ သမ္ပဟာရသ္မိံ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဓဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဥဿာရဏံ၊ အပိ စ ခေါ သမ္ပဟာရေ ဟညတိ ဗျာပဇ္ဇတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ယောဓာဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဟတိ ရဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဓဇဂ္ဂံ၊ သဟတိ ဥဿာ-ရဏံ၊ သဟတိ သမ္ပဟာရံ။ သော တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတ္တာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော တမေဝ သင်္ဂါမသီသံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ကိမဿ သင်္ဂါမဝိဇယသ္မိံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတံ ဝါ ရုက္ခမူလဂတံ ဝါ သုညာဂါရဂတံ ဝါ မာတုဂါမော ဥပသင်္ကမိတ္တာ အဘိနိသီဒတိ အဘိနိပဇ္ဇတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ၊ သော မာတုဂါမေန အဘိနိသီဒိယမာနော အဘိနိပဇ္ဇိယမာနော အဇ္ဈောတ္ထရိယမာနော ဝိနိ-ဝေဌေတ္တာ ဝိနိမောစေတ္တာ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ။ သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘော-ကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။

သော အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္တာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ။ သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ၊ အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဗျာပါဒပဒေါသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟာယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ ဝိဟရတိ၊အာလောက-သညီ သတော သမ္ပဇာနော ထိနမိဒ္ဓါ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာယ အနုဒ္ဓတော ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ၊ အကထံကထီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ သော ဣမေ ပဉ္ဇ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဃေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ ဒုက္ခသမုဒယော"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓော"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "ဣမေ အာသဝါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ အာသဝသမုဒယော"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ အာသဝနိရောဓော"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ "ဝိမုတ္တ"မိတိ ဉာဏံ ဟောတိ၊ "ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ"တိ ပဇာနာတိ။ ဣဒမဿ သင်္ဂါမဝိဇယသ္မိံ။

သေယ္ယထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇံ၌၊ သဟတိ ဓဇံ၌၊ သဟတိ ဥဿာရဏံ၊ သဟတိ သမ္မဟာရံ။ သော တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတ္ဝာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော တမေဝ သင်္ဂါမသီသံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ယောဓာဇီဝုပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ယောဓာဇီဝုပမာ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ ဘိက္ခူသုတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယယောဓာဇီဝသုတ္တ

၇၆။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတ္ဝာ ဓနုကလာပံ သန္နယှိတ္ဝာ ဝိယူဠှံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာ-ပါဒေန္တိ၊ ဧဝရူပေါ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတ္ဝာ ဓနုကလာပံ သန္နယှိတ္ဝာ ဝိယူဠှံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ

ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဥပလိကွန္တိ[၁]၊ တမေနံ အပနေန္တိ၊ အပနေတွာ ဥတကာနံ နေန္တိ။ သော ဥတကေဟိ နီယမာနော အပ္ပတွာဝ ဥတကေ အန္တရာမဂ္ဂေ ကာလံ ကရောတိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ယောဓာ-ဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ ဓနုကလာပံ သန္ဒယ္ဟိတွာ ဝိယူဠ္ဠံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဥပလိကွန္တိ၊ တမေနံ အပနေန္တိ၊ အပနေတွာ ဥတကာနံ နေန္တိ၊ တမေနံ ဥတကာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပရိစရန္တိ။ သော ဥတကေဟိ ဥပဋ္ဌဟိယမာနော ပရိစရိယမာနော တေနေဝ အာဗာဓေန ကာလံ ကရောတိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗဓေကစ္စော ယောဓာ-ဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ,ဘိက္ခဝေ တတိယော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ ဓနုကလာပံ သန္ဒယ္ဟိတွာ ဝိယူဠ္ဠံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဥပလိကွန္တိ၊ တမေနံ အပနေန္တိ၊ အပနေတွာ ဥတကာနံ နေန္တိ၊ တမေနံ ဥတကာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပရိစရန္တိ။ သော ဥတကေဟိ ဥပဋ္ဌဟိယမာနော ပရိစရိယမာနော ဝုဋ္ဌာတိ တမှာ အာဗာဓာ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ ဓနုကလာပံ သန္ဒယ္ဟိတွာ ဝိယူဠ္ဠံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တံ သင်္ဂါမံ အဘိ-ဝိဇိနိတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော တမေဝ သင်္ဂါမသီသံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗဓေကစ္စော ယောဓာဇီဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇမော ယောဓာဇီဝေါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။ ဗ္ဗမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ ယောဓာဇီဝါ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇိမေ ယောဓာဇီဝူပမာ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ ဘိက္ခူသု။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ဗ္ဗဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အညတရံ ဂါမံ ဝါ

၁–ဥပလိခန္တိ (က)

နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ သော ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရ-မာဒါယ တမေဝ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန အရက္ခိတာယ ဝါစာယ အရက္ခိတေန စိတ္တေန အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတ္ထ ပဿတိ မာတုဂါမံ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ၊ တဿ တံ မာတုဂါမံ ဒိသွာ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတိ။ သော ရာဂါနုဒ္ဓံသိတေန စိတ္တေန သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလ္လံ အနာဝိကတွာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ ဝိယူဠှံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဟနန္တိ ပရိယာ-ပါဒေန္တိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ယောဓာဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အညတရံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ သော ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ တမေဝ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန အရက္ခိတာယ ဝါစာယ အရက္ခိတေန စိတ္တေန အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတ္ထ ပဿတိ မာတုဂါမံ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ၊ တဿ တံ မာတုဂါမံ ဒိသွာ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတိ။ သော ရာဂါနုဒ္ဓံသိတေန စိတ္တေန ပရိဒုယ္ဟတေဝ ကာယေန၊ ပရိဒုယ္ဟတိ စေတသာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "ယံနူနာဟံ အာရာမံ ဂန္တွာ ဘိက္ခူနံ အာရောစေယျံ 'ရာဂပရိယုဋ္ဌိတောမှိ[1] အာဝုသော ရာဂပရေတော၊ နာ သက္ကောမိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလ္လံ အာဝိကတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာ-ဝတ္တိဿာမီ'တိ"။ သော အာရာမံ ဂစ္ဆန္တော အပ္ပတ္တောဝ အာရာမံ အန္တရာမဂ္ဂေ သိက္ခာဒုဗ္ဗလ္လံ အာဝိကတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ ဝိယူဠှံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဥပလိက္ခန္တိ၊ တမေနံ အပနေန္တိ၊ အပနေတွာ ဉာတကာနံ နေန္တိ။ သော ဉာတကေဟိ နိယမာနော

၁–ရာဂါယိတောမှိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

အပ္ပတ္ဆာဝ ဉ္ဘတကေ အန္တရာမဂ္ဂေ ကာလံ ကရောတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣခေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ယောဓာဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အညတရံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ သော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေဘ္ဆာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ တမေဝ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန အရက္ခိတာယ ဝါစာယ အရက္ခိတေန စိတ္တေန အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတ္ထ ပဿတိ မာတုဂါမံ ဒုန္ဒိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ၊ တဿ တံ မာတုဂါမံ ဒိသ္ဒာ ဒုန္ဒိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတိ။ သော ရာဂါနုဒ္ဓံသိ-တေန စိတ္တေန ပရိဥယ္ဟတေဝ ကာယေန၊ ပရိဥယ္ဟတိ စေတသာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "ယံနူနာဟံ အာရာမံ ဂန္ဒာ ဘိက္ခူနံ အာရောစေယျံ 'ရာဂပရိယုဋ္ဌိ-တောမှိ အာဝုသော ရာဂပရေတော၊ န သက္ကောမိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတ္ဆာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿာမီ'တိ"။ သော အာရာမံ ဂန္ဒာ ဘိက္ခူနံ အာရောစေတိ "ရာဂပရိယုဋ္ဌိတောမှိ အာဝုသော ရာဂပရေတော န သက္ကောမိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတ္ဆာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿာမီ"တိ။

တမေနံ သဗြဟ္မစာရီ ဩဝဒန္တိ အနုသာသန္တိ "အပ္ပဿာဒါ အာဝုသော ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုတ္ခာ ဗဟုပါယာသာ[၁]၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ မံသပေသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ တိဏုက္ကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အင်္ဂါရ-ကာသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ သုပိနကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ ယာစိတကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ ရုက္ခဖလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အသိသူနူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ

၁-ဗဟုပါယာသာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ) ဝိ ၂-၁၇၅၊ ဝိ ၄-၆၈၊ မ ၁-၁၈၂-ပိဋ္ဌေသုပိ။

ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဇာတော ဘိယျော။ သပ္ပသိ-ရူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဇာတော ဘိယျော။ အဘိရမတာယသ္မာ မြဟ္မစရိယေ၊ မာယာသ္မာ သိက္ခာဒုမ္မလ္လံ အာဝိ-ကတ္တာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တီ”တိ။

သော သမြဟ္မစာရိဟိ ဧဝံ ဩဝဒိယမာနော ဧဝံ အနုသာသိယမာနော ဧဝမာဟ “ကိဉ္စာပိ အာဝုသော အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဇာတော ဘိယျော။ အထ ခေါ နေဝါဟံ သဏ္ဌောမိ မြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုမ္မလ္လံ အာဝိကတ္တာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿာမီ”တိ။ သော သိက္ခာဒုမ္မလ္လံ အာဝိကတ္တာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတ္တာ ဓနုကလာပံ သန္နယိတ္တာ ဝိယူဠ္ဟံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဥပလိက္ခန္တိ၊ တမေနံ အပနေန္တိ၊ အပနေတ္တာ ဉာတကာနံ နေန္တိ၊ တမေနံ ဉာတကာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပရိစရန္တိ။ သော ဉာတကေဟိ ဥပဋ္ဌဟိယမာနော ပရိစရိယမာနော တေနေဝ အာဗာဓေန ကာလံ ကရောတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဝေရ္ဈပေါဠိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ယောဓာဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တေဿ သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အညတရံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ သော ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္တာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ တမှဝ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန အရက္ခိတာယ ဝါစာယ အရက္ခိတေန စိတ္တေန အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတ္ထ ပဿတိ မာတုဂါမံ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ၊ တဿ တံ မာတုဂါမံ ဒိသွာ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံ-သေတိ။ သော ရာဂါနုဒ္ဓံသိတေန စိတ္တေန ပရိဒုယ္ဟတေဝ ကာယေန၊ ပရိဒုယ္ဟတိ စေတသာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ယံနူနာဟံ အာရာမံ ဂန္တွာ ဘိက္ခူနံ အာရောစေယျံ၊ ‘ရာဂပရိယုဋ္ဌိတောမှိ အာဝုသော ရာဂပရေတော၊ နံ သဏ္ဌောမိ မြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုမ္မလ္လံ အာဝိကတ္တာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿာမီ’တိ”။ သော အာရာမံ ဂန္တွာ ဘိက္ခူနံ အာရောစေတိ “ရာဂပရိယုဋ္ဌိတောမှိ အာဝုသော ရာဂပရေတော၊ နံ သဏ္ဌောမိ

ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလ္လံ၊ အာဝိကတ္တာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿာမိ''တိ။

တမေနံ သဗြဟ္မစာရီ ဩဝဒန္တိ အနုသာသန္တိ ''အပ္ပဿာဒါ အာဝုသော ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ထ္ထေ ဘိယ္ယော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ထ္ထေ ဘိယ္ယော။ မံသပေသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ပ။ တိဏုက္ကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သုပိနကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ယာစိတကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ရုက္ခဖလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ အသိသူနူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ထ္ထေ ဘိယ္ယော။ အဘိရမတာယသ္မာ ဗြဟ္မစရိယေ၊ မာယသ္မာ သိက္ခာဒုဗ္ဗလ္လံ အာဝိကတ္တာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တီ''တိ။

သော သဗြဟ္မစာရီဟိ ဧဝံ ဩဝဒိယမာနော ဧဝံ အနုသာသိယမာနော ဧဝမာဟ ''ဥဿဟိဿာမိ အာဝုသော ဝါယမိဿာမိ အာဝုသော အဘိရမိဿာမိ အာဝုသော၊ နော ဒါနာဟံ အာဝုသော သိက္ခာဒုဗ္ဗလ္လံ အာဝိကတ္တာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿာမိ''တိ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတ္တာ ဓနုကလာပံ သန္နယ္ဟိတ္တာ ဝိယူဠှံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဥဿဟတိ ဝါယမတိ၊ တမေနံ ဥဿဟန္တံ ဝါယမန္တံ ပရေ ဥပလိက္ခန္တိ၊ တမေနံ အပနေန္တိ၊ အပနေတ္တာ ဉာတကာနံ နေန္တိ၊ တမေနံ ဉာတကာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပရိစရန္တိ။ သော ဉာတကေဟိ ဥပဋ္ဌဟိယမာနော ပရိစရိယမာနော ဝုဋ္ဌာတိ တမှာ အာဗာဓာ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ယောဓဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အညတရံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ သော ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္တာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ တမှေ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ ရက္ခိတေနေဝ ကာယေန ရက္ခိတာယ ဝါစာယ ရက္ခိတေန စိတ္တေန ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ သံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။

သော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နဲ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ ယတ္ဘာ-ဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဒာဿဝေယျုံ။ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဘာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဘာ။ ဇိဝှါယ ရသံ သာယိတ္ဘာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတ္ဘာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နဲ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ ယတ္ဘာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဒာဿဝေယျုံ။ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ၊ မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရည်ံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ၊ သော အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဘာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဘာ။ သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ။ ပ ။ သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ ပ ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္ဒာမေတိ၊ သော "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ပ ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။

သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ ယောဓာဇီဝေါ အသိစမ္မံ ဂဟေတ္ဘာ ဓနုကလာပံ သန္ဒယှိတ္ဘာ ဝိယူဋ္ဌံ သင်္ဂါမံ ဩတရတိ၊ သော တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတ္ဘာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော တမေဝ သင်္ဂါမသီသံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ယောဓာဇီဝူပမော ပုဂ္ဂလော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ဘိက္ခူသု။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ယောဓာဇီဝူပမာ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ ဘိက္ခူသူတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမအနာဂတဘယသုတ္တ

၇၇။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတဘယာနိ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ အာရညိကေန[၁] ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ

၁-အာရညကေန (သဗ္ဗတ္ထ ဥပရိ ၁၉၃၊ ဝိ ၅-၃၃၅-ပိဋ္ဌေသုပိ။)

အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတာသ သစ္ဆိ-
ကိရိယာယ။

ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အာရညိကော ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "အဟံ ခေါ တေရဟိ ကေကော အရညေ ဝိဟရာမိ၊ ကေကံ ခေါ ပန မံ[1] အရညေ ဝိဟရန္တံ အဟိ ဝါ မံ ဒုံသေယျ၊ ဝိစ္ဆိကော[2] ဝါ မံ ဒုံသေယျ၊ သတပဒီ ဝါ မံ ဒုံသေယျ၊ တေန မေ အာသ ကာလံကိရိယာ၊ သော မမာသ အန္တရာယော။ ဟန္ဒာဟံ ဝိရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတာသ သစ္ဆိကိရိယာယာ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ အနာဂတဘယံ သမ္မသမာနေန အလမေဝ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတာသ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အာရညိကော ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "အဟံ ခေါ တေရဟိ ကေကော အရညေ ဝိဟရာမိ၊ ကေကော ခေါ ပနာဟံ အရညေ ဝိဟရန္တော ဥပက္ခလိတ္တာ ဝါ ပပတေယျံ၊ ဘတ္တံ ဝါ ဘုတ္တံ မေ ဗျာပဇ္ဇေယျ၊ ပိတ္တံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယျ၊ သေမှံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယျ၊ သတ္ထကာ ဝါ မေ ဝါတာ ကုပ္ပေယျုံ၊ တေန မေ အာသ ကာလံကိရိယာ၊ သော မမာသ အန္တရာယော။ ဟန္ဒာဟံ ဝိရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိ-
ကတာသ သစ္ဆိကိရိယာယာ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ အနာဂတဘယံ သမ္မသ-
မာနေန အလမေဝ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတာသ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အာရညိကော ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "အဟံ ခေါ တေရဟိ ကေကော အရညေ ဝိဟရာမိ၊ ကေကော ခေါ ပနာဟံ အရညေ ဝိဟရန္တော ဝါဠေဟိ သမာဂစ္ဆေယျံ သီဟေန ဝါ ဗျဂ္ဃေန ဝါ ဒီပိနာ ဝါ အစ္ဆေန ဝါ တရစ္ဆေန ဝါ၊ တေ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျုံ၊ တေန မေ အာသ ကာလံကိရိယာ၊ သော မမာသ အန္တရာယော။ ဟန္ဒာဟံ ဝိရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတာသ သစ္ဆိကိရိယာယာ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ အနာဂတဘယံ သမ္မသမာနေန အလမေဝ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန

၁-ကေကံ ခေါ ပန (သျာ၊ကံ) ၂-ဝိစ္ဆိကာ (သျာ)

ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အာရညိကော ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "အဟံ ခေါ တေရဟိ ဧကကော အရညေ ဝိဟရာမိ၊ ဧကကော ခေါ ပနာဟံ အရညေ ဝိဟရန္တော မာဏဝေဟိ သမာဂစ္ဆေယျံ ကတကမ္မေဟိ ဝါ အကတကမ္မေဟိ ဝါ၊ တေ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျုံ၊ တေန မေ အဿ ကာလံကိရိယာ၊ သော မမဿ အန္တရာယော။ ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိ-ဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အာရညိကော ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "အဟံ ခေါ တေရဟိ ဧကကော အရညေ ဝိဟရာမိ၊ သန္တိ ခေါ ပနာရညေ ဝါဠာ အမနုဿာ၊ တေ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျုံ၊ တေန မေ အဿ ကာလံ-ကိရိယာ၊ သော မမဿ အန္တရာယော။ ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမံ အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အနာဂတဘယာနိ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိ-ကိရိယာယာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယအနာဂတဘယသုတ္တ

၇၈။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတဘယာနိ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "အဟံ ခေါ တေရဟိ ဒဟရော ယုဝါ သုသုကာဋကေသော ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန

ဝယသာ။ ဟောတိ ခေါ ပန သော သမယော၊ ယံ ဣမံ ကာယံ ဇရာ ဖုသတိ၊ ဗီဇ္ဈေန ခေါ ပန ဇရာယ အဘိဘူတေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ န သုကရာနိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝိတုံ။ ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတိ အနိဋ္ဌော အကန္တော အမနာပေါ၊ ဟန္ဒာဟံ ပဋိကစ္စေဝ[1] ဝိရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတသ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယေနာဟံ ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဗြဟ္မကောဝိ ဖာသုံ[2] ဝိဟရိဿာမီ”တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ အနာဂတဘယံ သမ္မသမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတသ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ “အဟံ ခေါ တေရဟိ အပ္ပါဗာဓော အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယ မစ္ဆိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ ဟောတိ ခေါ ပန သော သမယော၊ ယံ ဣမံ ကာယံ ဗျာဓိ ဖုသတိ၊ ဗျာဓိတေန ခေါ ပန ဗျာဓိနာ အဘိဘူတေန[3] န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ န သုကရာနိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝိတုံ။ ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတိ အနိဋ္ဌော အကန္တော အမနာပေါ၊ ဟန္ဒာဟံ ပဋိကစ္စေဝ ဝိရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတသ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယေနာဟံ ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဗျာဓိတောပိ ဖာသုံ ဝိဟရိဿာမီ”တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ အနာဂတဘယံ သမ္မသမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တသ ပတ္တိယာ အနဓိဂတသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတသ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ “တေရဟိ ခေါ သုဘိက္ခံ သုသသံ သုလဘပိဏ္ဍံ သုကရံ ဥဉ္ဆေန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတုံ။ ဟောတိ ခေါ ပန သော သမယော၊ ယံ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ ဒုဿသံ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍံ န သုကရံ ဥဉ္ဆေန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတုံ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခေ ခေါ ပန မနုဿာ ယေန သုဘိက္ခံ တေန သင်္ကမန္တိ[4]၊ တတ္ထ သင်္ကိကဝိဟာရော ဟောတိ အာကိဏ္ဏဝိဟာရော။ သင်္ကိကဝိဟာရေ ခေါ ပန သတိ အာကိဏ္ဏဝိဟာရေ န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ

၁–ပဋိဂစ္စေဝ (သီ)
၂–ဖာသု (ဣ၊က)
၃–ဗျာဓာဘိဘူတေန (သီ၊ဣ၊က)
၄–တေန္ဟပသင်္ကမန္တိ (က)

မနသိ ကာတုံ၊ န သုကရာနိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝိတုံ။ ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတိ အနိဋ္ဌော အကန္တော အမနာပေါ၊ ဟန္ဒာဟံ ပဋိကစ္စေဝ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယေနာဟံ ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဒုဗ္ဘိက္ခေပိ ဖာသုံ ဝိဟရိဿာမီ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "ဧတေရဟိ ခေါ မနုဿာ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရန္တိ။ ဟောတိ ခေါ ပန သော သမယော၊ ယံ ဘယံ ဟောတိ အဋဝိသင်္ကောပေါ၊ စက္ကသမာရူဠာ ဇာနပဒါ ပရိယာယန္တိ၊ ဘယေ ခေါ ပန သတိ မနုဿာ ယေန ခေမံ တေန သင်္ကမန္တိ။ တတ္ထ သင်္ဏိကဝိဟာရော ဟောတိ အာကိဏ္ဏဝိဟာရော။ သင်္ဏိကဝိဟာရေ ခေါ ပန သတိ အာကိဏ္ဏ-ဝိဟာရေ န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ န သုကရာနိ အရညဝန-ပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝိတုံ။ ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတိ အနိဋ္ဌော အကန္တော အမနာပေါ၊ ဟန္ဒာဟံ ပဋိကစ္စေဝ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိ-ယာယ၊ ယေနာဟံ ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဘယေပိ ဖာသုံ ဝိဟရိဿာမီ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "ဧတေရဟိ ခေါ သံဃော သမဂ္ဂေါ သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ဧကုဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတိ။ ဟောတိ ခေါ ပန သော သမယော၊ ယံ သံဃော ဘိဇ္ဇတိ။ သံဃေ ခေါ ပန ဘိန္နေ န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ န သုကရာနိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝိတုံ။ ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတိ အနိဋ္ဌော အကန္တော အမနာပေါ၊ ဟန္ဒာဟံ ပဋိကစ္စေဝ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယေနာဟံ ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဘိန္နေပိ သံဃေ ဖာသုံ ဝိဟရိဿာမီ"တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမံ အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ

အပြမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနုမဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတာသ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အနာဂတဘယာနိ သမ္မာသမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ အပ္ပမတ္တေန အာတာပိနာ ပဟိတတ္တေန ဝိဟရိတုံ အပ္ပတ္တာသ ပတ္တိယာ အနုမဂတာသ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတာသ သစ္ဆိကိရိယာယာတိ။ ။အဋ္ဌံ။

၉-တတိယအနာဂတဘယသုတ္တ

၇၉။ ပဉ္စမာနိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတဘယာနိ တေရဟိ အသမ္ပပ္ပန္နာနိ အာယတိံ သမ္ပပ္ဇိဿန္တိ၊ တာနိ ဝေါ[၁] ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတ္ဝာ စ တေသံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ကတမာနိ ပဉ္စ? ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အဘာဝိတ-ကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ၊ တေ အဘာဝိတကာယာ သမာနာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတ-ပညာ အညေ ဥပသမ္မာဒေဿန္တိ၊ တေဝိ[၂] နံ သက္ခိဿန္တိ ဝိနေတုံ အဓိသီလေ အဓိစိတ္တေ အဓိပညာယ။ တေဝိ ဘဝိဿန္တိ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတ-သီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ၊ တေ အဘာဝိတကာယာ သမာနာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ အညေ ဥပသမ္မာဒေဿန္တိ၊ တေဝိ[၃] နံ သက္ခိဿန္တိ ဝိနေတုံ အဓိသီလေ အဓိစိတ္တေ အဓိပညာယ။ တေဝိ ဘဝိဿန္တိ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတ-ပညာ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မသန္နောသာ ဝိနယသန္နောသော၊ ဝိနယသန္နောသာ ဓမ္မသန္နောသော။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ အနာဂတဘယံ တေရဟိ အသမ္ပပ္ပန္နံ အာယတိံ သမ္ပပ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတ္ဝာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ၊ တေ အဘာဝိတကာယာ သမာနာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ အညေသံ နိဿယံ ဒဿန္တိ၊ တေဝိ နံ သက္ခိဿန္တိ ဝိနေတုံ အဓိသီလေ အဓိစိတ္တေ အဓိပညာယ။ တေဝိ ဘဝိဿန္တိ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ

၁-ခေါ(ကတ္ထစိ) ၂-တေ(သီ) ၃-တေ(?)

အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ၊ တေ အဘာဝိတကာယာ သမာနာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ အညေသံ နိဿယံ ဒဿန္တိ၊ တေပိ န သက္ခိဿန္တိ ဝိနေတုံ အဓိသီလေ အဓိစိတ္တေ အဓိပညာယ။ တေပိ ဘဝိဿန္တိ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မသန္ဒောသာ ဝိနယသန္ဒောသော၊ ဝိနယသန္ဒောသာ ဓမ္မသန္ဒောသော။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ အနာဂတဘယံ ဇေရဟိ အသမုပ္ပန္နံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ၊ တေ အဘာဝိတကာယာ သမာနာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ အဘိဓမ္မကထံ ဝေဒလ္လကထံ ကထေန္တာ ကဏ္ဍဓမ္မံ ဩက္ကမမာနာ န ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မသန္ဒောသာ ဝိနယသန္ဒောသော၊ ဝိနယသန္ဒောသာ ဓမ္မသန္ဒော-သော။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ အနာဂတဘယံ ဇေရဟိ အသမုပ္ပန္နံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ၊ တေ အဘာဝိတကာယာ သမာနာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ ယေ တေ သုတ္တန္တာ တထာဂတဘာသိတာ ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရတ္ထာ လောကုတ္တရာ သုညတာပဋိ-သံယုတ္တာ၊ တေသု ဘညမာနေသု န သုဿူသိဿန္တိ၊ န သောတံ ဩဒဟိဿန္တိ၊ န အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ၊ န စ တေ ဓမ္မေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ။ ယေ ပန တေ သုတ္တန္တာ ကဝိတာ[1] ကာဝေယျာ စိတ္တက္ခရာ စိတ္တဗျဉ္ဇနာ ဗာဟိရကာ သာဝကဘာသိတာ၊ တေသု ဘညမာနေသု သုဿူသိဿန္တိ၊ သောတံ ဩဒဟိဿန္တိ၊ အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ၊ တေ စ ဓမ္မေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မသန္ဒောသာ ဝိနယသန္ဒောသော၊ ဝိနယသန္ဒောသာ ဓမ္မသန္ဒောသော။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ အနာဂတဘယံ ဇေရဟိ အသမုပ္ပန္နံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

၁-ကဝိကတာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ သံ ၁-၄၅၇-ပိဋ္ဌေစ) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ၊ တေ အဘာဝိတကာယာ သမာနာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ ထေရာ ဘိက္ခူ။ ဗာဟုလိကာ[၁] ဘဝိဿန္တိ သာထလိကာ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ၊ န ဝီရိယံ အာရဘိဿန္တိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ တေသံ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇိဿတိ။ သာပိ ဘဝိဿတိ ဗာဟုလိကာ သာထလိကာ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ၊ န ဝီရိယံ အာရဘိဿတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ မမ္မသန္ဒေါသာ ဝိနယသန္ဒေါသော၊ ဝိနယသန္ဒေါသာ မမ္မသန္ဒေါသော။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗံ အနာဂတဘယံ ဇေတရဟိ အသမုပ္ပန်ံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အနာဂတဘယာနိ ဇေတရဟိ အသမုပ္ပန္နာနိ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ တာနိ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ စ တေသံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-စတုတ္ထအနာဂတဘယသုတ္တ

၈၀။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတဘယာနိ ဇေတရဟိ အသမုပ္ပန္နာနိ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ တာနိ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ စ တေသံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ကတမာနိ ပဉ္စ? ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ စီဝရေ ကလျာဏကာမာ၊ တေ စီဝရေ ကလျာဏကာမာ သမာနာ ရိဇ္ဈိဿန္တိ ပံသုကူလိကတ္တံ၊ ရိဇ္ဈိဿန္တိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ၊ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိသု သြသရိတွာ ဝါသံ ကပ္ပေဿန္တိ၊ စီဝရဟေတု စ အနေကဝိဟိတံ အနေသနံ အပ္ပတီရုပံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ အနာဂတဘယံ ဇေတရဟိ အသမုပ္ပန်ံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ပိဏ္ဍပါတေ ကလျာဏကာမာ၊ တေ ပိဏ္ဍပါတေ ကလျာဏကာမာ သမာနာ ရိဇ္ဈိဿန္တိ

၁-ဗာဟုလိကာ (သျာ၊ ကံ) အံ ၁-၇၁၊ ၂၄၅-ပိဋ္ဌေသုပိ။

ပိဏ္ဍပါတိကတ္တံ၊ ရိဇ္ဇိဿန္တိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ၊ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိသု သြဿရိတ္ဝာ ဝါသံ ကပ္ပေဿန္တိ ဇိဂုဂ္ဂေန ရသဂ္ဂါနိ ပရိယေသမာနာ၊ ပိဏ္ဍပါတဟေတု စ အနေကဝိဟိတံ အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ အနာဂတဘယံ တေရဟိ အသမုပ္ပန္နံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတ္ဝာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ သေနာသနေ ကလျာဏကာမာ၊ တေ သေနာသနေ ကလျာဏကာမာ သမာနာ ရိဇ္ဇိဿန္တိ ရုက္ခမူလိကတ္တံ[၁]၊ ရိဇ္ဇိဿန္တိ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ၊ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိသု သြဿရိတ္ဝာ ဝါသံ ကပ္ပေဿန္တိ၊ သေနာသနဟေတု စ အနေကဝိဟိတံ အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ အနာဂတဘယံ တေရဟိ အသမုပ္ပန္နံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတ္ဝာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဘိက္ခုနိသိက္ခမာနာသမဏ္ဍဒ္ဓေသေဟိ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရိဿန္တိ၊ ဘိက္ခုနိသိက္ခမာနာသမဏ္ဍဒ္ဓေသေဟိ သံသဋ္ဌေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတိ ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ “အနဘိရတာ ဝါ ဗြဟ္မစရိယံ စရိဿန္တိ၊ အညတရံ ဝါ သံကိလိဋ္ဌံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ၊ သိက္ခံ ဝါ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿန္တိ”။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ အနာဂတဘယံ တေရဟိ အသမုပ္ပန္နံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတ္ဝာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အာရာမိကသမဏ္ဍဒ္ဓေသေဟိ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရိဿန္တိ၊ အာရာမိကသမဏ္ဍဒ္ဓေသေဟိ သံသဋ္ဌေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတိ ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ “အနေကဝိဟိတံ သန္ဓိမိကာရပရိဘောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရိဿန္တိ၊ သြဒ္ဓါရိကမ္ပိ နိမိတ္တံ ကရိဿန္တိ ပထဝိယာပိ ဟရိတဂ္ဂေပိ”။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမံ အနာဂတဘယံ တေရဟိ အသမုပ္ပန္နံ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတ္ဝာ စ တဿ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။

၁-အာရညကတ္တံ (သျာ၊ကံ)

ဤမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒူ အနာဂတဘယာနိ တေရဟိ အသမုပ္ပန္နာနိ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ တာနိ ဝေါ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ၊ ပဋိဗုဇ္ဈိတ္ဝာ စ တေသံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗန္တိ။ ။ဒသမံ။

ယောဓဇိဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ၊ ဒွေ စ ဓမ္မဝိဟာရိနော။
ယောဓဇိဝါ စ ဒွေ ဝုတ္တာ၊ စတ္တာရော စ အနာဂတာတိ။

---

(၉) ၄-ထေရဝဂ္ဂ

၁-ရဇနီယသုတ္တ

၈၁။ ပဒူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနိယော စ။ ကတမေဟိ ပဒူဟိ? ရဇနိယေ ရဇ္ဇတိ၊ ဒုဿနိယေ[1] ဒုဿတိ၊ မောဟနိယေ မုယ္ဟတိ၊ ကုပ္ပနိယေ[2] ကုပ္ပတိ၊ မဒနိယေ မဇ္ဇတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနိယော စ။

ပဒူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနိယော စ။ ကတမေဟိ ပဒူဟိ? ရဇနိယေ န ရဇ္ဇတိ၊ ဒုဿနိယေ န ဒုဿတိ၊ မောဟနိယေ န မုယ္ဟတိ၊ ကုပ္ပနိယေ န ကုပ္ပတိ၊ မဒနိယေ န မဇ္ဇတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနိယော စာတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဝိတရာဂသုတ္တ

၈၂။ ပဒူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနိယော စ။

၁–ဒုဿနိယေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဗ္ဟ)　　၂–ကုပနိယေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)၊ ကောပနိယေ (ဗ္ဟ)

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဝိတရာဂေါ ဟောတိ၊ အဝိတဒေါသော ဟောတိ၊ အဝိတမောဟော ဟောတိ၊ မက္ခီ စ ပဠာသီ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဝိတရာဂေါ ဟောတိ၊ ဝိတဒေါသော ဟောတိ၊ ဝိတမောဟော ဟောတိ၊ အမက္ခီ စ အပဠာသီ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ကုဟကသုတ္တ

၈၃။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မ-စာရီနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ကုဟကော စ ဟောတိ လပကော စ နေမိတ္တိကော[1] စ နိပ္ပေသိကော စ လာဘေန စ လာဘံ နိဇိဂိသိတာ[2]ဝါ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? န စ ကုဟကော ဟောတိ န စ လပကော န စ နေမိတ္တိကော န စ နိပ္ပေသိကော န စ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂိသိတာ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ။တတိယံ။

၄-အဿဇိသုတ္တ

၈၄။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဇ္ဇေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော ဟောတိ၊ အဇနာတ္တပို

၁-နိမိတ္တိကော (သျာ၊ ကံ)၊ နိမိတ္တကော (က) ၂-နိဇိဂိ°သိတာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)

ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။

ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။　　။စတုတ္ထံ။

၅-အက္ခမသုတ္တ

၈၅။ ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မ-စာရီနံ အပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ အက္ခမော သဒ္ဒါနံ၊ အက္ခမော ဂန္ဓာနံ၊ အက္ခမော ရသာနံ၊ အက္ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။

ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။　　။ပဒ္ဓမံ။

၆-ပဠိသန္တိဒါပွတ္တာသုတ္တ

၈၆။ ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? အတ္ထပဋိသန္တိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ ဓမ္မပဋိသန္တိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ နိရုတ္တိပဋိသန္တိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ ပဋိဘာနပဋိသန္တိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိ ံကရဏီယာနိ၊ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော၊ တတြုပါယာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတော အလံ

ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သီလဝန္တသုတ္တ

၇၇။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္လာဏာ မဇ္ဈေကလ္လာဏာ ပရိယောသာနကလ္လာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ[1] ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ[2] ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ကလ္လာဏဝါစော ဟောတိ ကလ္လာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိသဒ္ဒာယ အနေလဂဠာယ အတ္ထသ ဝိညာပနိယာ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ထေရသုတ္တ

၇၈။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု ဗဟုဇန-အဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ ဗဟုဇနအသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ထေရော ဟောတိ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော၊ ဉာတော ဟောတိ ယသဿီ သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ[3] ဗဟုဇနပရိဝါရော၊ လာဘီ ဟောတိ စီဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာနံ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္လာဏာ

၁-သာတ္ထာ သဗ္ယဉ္ဇနာ (သီ) ၂-ဓတာ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈ) ၃-ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ (သီ)

မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ခမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ မိဆ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ ဝိပရိတဒဿနော၊ သော ဗဟုဇနံ သဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာပေတ္ဝာ အသဒ္ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ "ထေရော ဘိက္ခု ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော" ဣတိပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ "ဉာတော ထေရော ဘိက္ခု ယသဿီ သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ ဗဟုဇနပရိဝါရော" ဣတိပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ "လာဘီ ထေရော ဘိက္ခု စီဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာနံ" ဣတိ-ပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ "ဗဟုဿုတော ထေရော ဘိက္ခု သုတဓရော သုတသန္နိစယော" ဣတိပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဿဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု ဗဟုဇနအဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ ဗဟုဇနအသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ပဿဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ ဗဟုဇနသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ကတမေဟိ ပဿဟိ? ထေရော ဟောတိ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော၊ ဉာတော ဟောတိ ယသဿီ သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ ဗဟုဇနပရိဝါရော၊ လာဘီ ဟောတိ စီဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာနံ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ခမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ခမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ သမ္မာ-ဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ အဝိပရိတဒဿနော၊ သော ဗဟုဇနံ အသဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာပေတ္ဝာ သဒ္ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ "ထေရော ဘိက္ခု ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော" ဣတိပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ "ဉာတော ထေရော ဘိက္ခု ယသဿီ သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ ဗဟုဇနပရိဝါရော" ဣတိပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ "လာဘီ ထေရော ဘိက္ခု စီဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာနံ" ဣတိပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ "ဗဟုဿုတော ထေရော ဘိက္ခု သုတဓရော သုတသန္နိ-စယော" ဣတိပိဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဿဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ

ဗဟုဇနသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝ-မနုဿာနန္တိ။ ။အင်္ဂုမံ။

၉-ပဌမသေခသုတ္တ

၈၉။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ သင်္ဂဏိ-ကာရာမတာ ယထာဝိမုတ္တိ စိတ္တံ နော ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? နော ကမ္မာရာမတာ နော ဘဿာရာမတာ နော နိဒ္ဒါရာမတာ နော သင်္ဂဏိကာရာမတာ ယထာဝိမုတ္တိ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယသေခသုတ္တ

၉၀။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု ဗဟုကိစ္စော ဟောတိ ဗဟုကရဏီယော၊ ဝိယတ္တော ကိံကရဏီယေသု၊ ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တကေန ကမ္မေန ဒိဝသံ အတိနာမေတိ၊ ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဓမ္မော သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေဟိ အနနုလောမိကေန ဂိဟိသံသဂ္ဂေန၊ ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဓမ္မော သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု အကာလေန ဂါမံ ပဝိသတိ၊ အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတိ၊ ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဓမ္မော သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု ယာယံ ကထာ အာဘိသလ္လေခိကာ စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ။ သေယျထိဒံ? အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တုဋ္ဌိကထာ ပဝိဝေကကထာ အသံသဂ္ဂကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သီလကထာ သမာဓိကထာ ပညာကထာ ဝိမုတ္တိကထာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ။ ဧဝရူပိယာ ကထာယ န နိကာမလာဘီ ဟောတိ န အကိစ္ဆလာဘီ န အကသိရလာဘီ [၁]၊ ရိတ္တတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နာနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သေခသ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သေခသ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခသ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု န ဗဟုကိစ္စော ဟောတိ န ဗဟုကရဏီယော၊ ဝိယတ္တော ကိ˚ကရဏီယေသု၊ န ရိတ္တတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ အနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သေခသ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု န အပ္ပမတ္တကေန ကမ္မေန ဒိဝသံ အတိနာမေတိ၊ န ရိတ္တတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ အနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတော-သမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဓမ္မော သေခသ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဂဟဋ္ဌ-ပဗ္ဗဇိတေဟိ အနနုလောမိကေန ဂိဟိသံသဂ္ဂေန၊ န ရိတ္တတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ အနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဓမ္မော သေခသ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု န အတိကာလေန ဂါမံ ပဝိသတိ၊ နာတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတိ၊ န ရိတ္တတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ အနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတော-သမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဓမ္မော သေခသ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သေခေါ ဘိက္ခု ယာယံ ကထာ အာဘိသလ္လေခိကာ စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ။ သေယျထိဒံ? အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တုဋ္ဌိကထာ ပဝိဝေကကထာ အသံသဂ္ဂကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သီလကထာ သမာဓိ-ကထာ ပညာကထာ ဝိမုတ္တိကထာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ။ ဧဝရူပိယာ

၁-ကိစ္ဆလာဘီ ကသိရလာဘီ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ပ္ဍ)

ကထာယ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ နရိဉ္ဇတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ အနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇမော ဓမ္မော သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ။ဒသမံ။

ထေရဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ရဇနီယော ဝီတရာဂေါ၊ ကုဟကာဿဒ္ဓအက္ခမာ။
ပဋိသမ္ဘိဒါ စ သီလေန၊ ထေရော သေခါ ပရေ ဒုဝေတိ။

---

(၁၀) ၅-ကကုဓဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသမ္ပဒါသုတ္တ

၉၁။ ပဉ္ဇိမာ ဘိက္ခဝေ သမ္ပဒါ။ ကတမာ ပဉ္ဇ? သဒ္ဓါသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ သုတသမ္ပဒါ စာဂသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ သမ္ပဒါတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသမ္ပဒါသုတ္တ

၉၂။ ပဉ္ဇိမာ ဘိက္ခဝေ သမ္ပဒါ။ ကတမာ ပဉ္ဇ? သီလသမ္ပဒါ သမာဓိသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒါ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ သမ္ပဒါတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဗျာကရဏသုတ္တ

၉၃။ ပဉ္ဇိမာနိ ဘိက္ခဝေ အညာဗျာကရဏာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္ဇ? မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ အညံ ဗျာကရောတိ၊ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အညံ ဗျာကရောတိ၊ ဥမ္မာဒါ စိတ္တက္ခေပါ အညံ ဗျာကရောတိ၊ အဓိမာနေန အညံ ဗျာကရောတိ၊ သမ္မဒေဝ အညံ ဗျာကရောတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အညာဗျာကရဏာနီတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဖာသုဝိဟာရသုတ္တ

၉၄။ ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ ဖာသုဝိဟာရာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပ။ဒုတိယံ ဈာနံ။ တတိယံ ဈာနံ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဖာသုဝိဟာရာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အကုပ္ပသုတ္တ

၉၅။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ အကုပ္ပံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထပဋိ-သန္ဓိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ နိရုတ္တိပဋိ-သန္ဓိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ ပဋိဘာနပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော ဟောတိ၊ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ အကုပ္ပံ ပဋိပဇ္ဇတီတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-သုတဓရသုတ္တ

၉၆။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာနာပါနဿတိံ အာသေဝန္တော နစိရဿေဝ အကုပ္ပံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အပဋ္ဌော ဟောတိ အပဂိဏ္ဌော သုဘရော သုသန္တောသော ဇိဝိတပရိက္ခာရေသု။ အပါဟာရော ဟောတိ အနောဒရိကတ္တံ အနုယုတ္တော။ အပမိဒ္ဓော ဟောတိ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတ-ဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္လာဏာ မဇ္ဈေကလ္လာဏာ ပရိယောသာနကလ္လာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာနာ-ပါနဿတိံ အာသေဝန္တော နစိရဿေဝ အကုပ္ပံ ပဋိပဇ္ဇတီတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ကထာသုတ္တ

၉၇။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာနာပါနဿတိံ ဘာဝေန္တော နစိရဿေဝ အာကုပ္ပံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အပ္ပဋ္ဌော ဟောတိ အပ္ပကိစ္စော သုဘရော သုသန္တောသော ဇီဝိတ-ပရိက္ခာရေသု။ အပ္ပါဟာရော ဟောတိ အနောဒရိကတ္တံ အနုယုတ္တော။ အပ္ပမိဒ္ဓေါ ဟောတိ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော။ ယာယံ ကထာ အာဘိသလ္လေခိကာ စေတော-ဝိဝရဏသပ္ပါယာ။ သေယ္ယထိဒံ? အပ္ပိစ္ဆကထာ။ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ၊ ဧဝရူပိယာ ကထာယ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတော ဘိက္ခု အာနာပါနဿတိံ ဘာဝေန္တော နစိရဿေဝ အာကုပ္ပံ ပဋိဝိဇ္ဈ-တီတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-အာရညကသုတ္တ

၉၈။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာနာပါနဿတိံ ဗဟုလီကရောန္တော နစိရဿေဝ အာကုပ္ပံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အပ္ပဋ္ဌော ဟောတိ အပ္ပကိစ္စော သုဘရော သုသန္တောသော ဇီဝိတပရိက္ခာရေသု။ အပ္ပါဟာရော ဟောတိ အနောဒရိကတ္တံ အနုယုတ္တော။ အပ္ပမိဒ္ဓေါ ဟောတိ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော။ အာရညကော ဟောတိ ပန္တသေနာသနော၊ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာနာပါနဿတိံ ဗဟုလီကရောန္တော နစိရဿေဝ အာကုပ္ပံ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-သီဟသုတ္တ

၉၉။ သီဟော ဘိက္ခဝေ မိဂရာဇာ သာယန္ဟသမယံ အာသယာ နိက္ခမတိ အာသယာ နိက္ခမိတ္ဝာ ဝိဇမ္ဘတိ၊ ဝိဇမ္ဘိတ္ဝာ သမန္တာ စတုဒ္ဒိသံ[1] အနု-ဝိလောကေတိ၊ သမန္တာ စတုဒ္ဒိသံ[1] အနုဝိလောကေတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒတိ၊ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတ္ဝာ ဂေါစရာယ ပက္ကမတိ။ သော ဟတ္ထိသ္မိ စေပိ ပဟာရံ ဒေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ ပဟာရံ ဒေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ မဟိံသသ္မိ[2] စေပိ ပဟာရံ ဒေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ ပဟာရံ ဒေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ ဂဝသ္မိ စေပိ ပဟာရံ ဒေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ ပဟာရံ ဒေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ ဒီပိသ္မိ

၁-စတုဒ္ဒိသာ (သျာ၊ကံ၊ဗ္ဟ၊က)အံ ၁-၃၄၂၊ သံ ၂-၇၀ ပိဋ္ဌေသုပိ ပသိတမ္ပိ။ ၂-မဟိသသ္မိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဗ္ဟ)

စေပိ ပဟာရံ ဒေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ ပဟာရံ ဒေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ ခုဒ္ဒကာ-နံ စေပိ ပါဏာနံ ပဟာရံ ဒေတိ အန္တမသော သသဗိဋ္ဌာရာနမ္ပိ[၁]၊ သက္ကစ္စညေဝ ပဟာရံ ဒေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? "မာ မေ ယောဂ္ဂပထော နဿာ"တိ။

"သီဟော"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဣဒမဿ ဟောတိ သီဟနာဒသ္မိံ၊ ဘိက္ခူနဉ္ဇေပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ ဘိက္ခုနီနဉ္ဇေပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ ဥပါသကာနဉ္ဇေပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ ဥပါသိကာနဉ္ဇေပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သက္ကစ္စညေဝ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ ပုထုဇ္ဇနာနဉ္ဇေပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အန္တမသော အန္ဓဘာရနေသာဒါနမ္ပိ[၂]၊ သက္ကစ္စညေဝ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ နော အသက္ကစ္စံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဓမ္မဂရု ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဓမ္မဂါရဝေါတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ကကုဓထေရသုတ္တ

၁၀၀။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ *တေန ခေါ ပန သမယေန ကကုဓော နာမ ကောလိယ-ပုတ္တော[၃] အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဥပဋ္ဌာကော အဓုနာ-ကာလင်္ကတော အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္ဓော၊ တဿ ဧဝရူပေါ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော ဟောတိ၊ သေယျထာပိ နာမ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ မာဂဓကာနိ[၄] ဂါမက္ခေတ္တာနိ။ သော တေန အတ္တဘာဝပဋိလာဘေန နေဝ အတ္တာနံ[၅] နော ပရံ ဗျာဗာဓေတိ။

အထ ခေါ ကကုဓော ဒေဝပုတ္တော ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတော ခေါ ကကုဓော ဒေဝပုတ္တော အာယသ္မန္တံ

၁-သသဗိဋ္ဌာရာနံ (က) ၂-အန္ဓဘာရနေသာဒါနံ (က) *ဝိ ၄-၃၄၂-၃၅၅ ပိဋ္ဌေသုပိ။
၃-ကောဋ္ဌိယပုတ္တော (သီ၊သျာ၊က) ၄-မာဂဓိကာနိ (သီ၊ဣ၊က) ၅-နေဝတ္တာနံ ဗျာဗာဓေတိ(သီ)

မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ တေဒဝေါစ "ဒေဝဒတ္တဿ ဘန္တေ ဝေရူပံ ဇုစ္ဆာဂတံ ဥပ္ပဇ္ဇိ 'အဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမီ'တိ။ သဟစိတ္တုပ္ပါဒါ စ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော တဿာ ဇုဒ္ဓိယာ ပရိဟီနော"တိ။ ဇုဒမဝေါစ ကကုမော ဒေဝပုတ္တော၊ ဇုဒံ ဝတ္ဘာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတ္ဘာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဘာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဘာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဘာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

ကကုမော နာမ ဘန္တေ ကောလိယပုတ္တော မမံ ဥပဋ္ဌာကော အဓုနာ-ကာလင်္ကတော အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ တဿ ဝေရူပေါ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော။ သေယျထာပိ နာမ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ မာဂဓကာနိ ဂါမက္ခေတ္တာနိ၊ သော တေန အတ္တဘာဝပဋိလာဘေန နေဝ အတ္တာနံ နော ပရံ ဗျာဗာဓေတိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ကကုမော ဒေဝပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဘာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဘာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ဘန္တေ ကကုမော ဒေဝပုတ္တော မံ တေဒဝေါစ "ဒေဝဒတ္တဿ ဘန္တေ ဝေရူပံ ဇုစ္ဆာဂတံ ဥပ္ပဇ္ဇိ 'အဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိ-ဟရိဿာမီ'တိ။ သဟစိတ္တုပ္ပါဒါ စ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော တဿာ ဇုဒ္ဓိယာ ပရိဟီနော"တိ။ ဇုဒမဝေါစ ဘန္တေ ကကုမော ဒေဝပုတ္တော၊ ဇုဒံ ဝတ္ဘာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဘာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဘာ တတ္ထေဝန္တရဓာယီတိ။

ကိံ ပန တေ မောဂ္ဂလ္လာန ကကုမော ဒေဝပုတ္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော "ယံ ကိဉ္စိ ကကုမော ဒေဝပုတ္တော ဘာသတိ၊ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိ နော အညထာ"တိ။ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော မေ ဘန္တေ ကကုမော ဒေဝပုတ္တော "ယံ ကိဉ္စိ ကကုမော ဒေဝပုတ္တော ဘာသတိ၊ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိ နော အညထာ"တိ။ ရက္ခဿေတံ မောဂ္ဂလ္လာန ဝါစံ (ရက္ခဿေတံ မောဂ္ဂလ္လာန ဝါစံ)[၁]။ ဇုဒါနိ သော မောဃပုရိသော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ပါတုကရိဿတိ။

ပဉ္စိမေ မောဂ္ဂလ္လာန သတ္ထာရော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဇုဓ မောဂ္ဂလ္လာန ဧကစ္စော သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓသီလော သမာနော "ပရိသုဒ္ဓသီလောမှီ"တိ ပဋိဇာနာတိ "ပရိသုဒ္ဓံ မေ သီလံ

၁-( ) သီ-သျာ-ဂ်-ဇု ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ၊ ဝိ ၄-၃၄၃-ဝိဋ္ဌေ ပန သဗ္ဗတ္ထပိ ဒိဿတိယေဝ။

ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ”န္တိ။ တမေနံ သာဝကာ ဧဝံ ဇာနန္တိ “အယံ ခေါ ဘဝံ သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓသီလော သမာနော ‘ပရိသုဒ္ဓသီလောမှိ’တိ ပဋိဇာနာတိ ‘ပရိသုဒ္ဓံ မေ သီလံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ’န္တိ။ မယဉ္စေဝ ခေါ ပန ဂိဟိနံ အာရောစေယျာမ၊ နာဿဿ မနာပံ။ ယံ ခေါ ပနဿ အမနာပံ၊ ကထံ နံ[1] မယံ တေန သမုဒါစရေယျာမ။ သမ္မန္နတိ ခေါ ပန စီဝရပိဏ္ဍပါတ-သေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန။ ယံ တုမော ကရိဿတိ၊ တုမောဝ တေန ပညာယိဿတိ”တိ။ ဧဝရူပံ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန သတ္ထာရံ သာဝကာ သီလတော ရက္ခန္တိ၊ ဧဝရူပေါ စ ပန သတ္ထာ သာဝကေဟိ သီလတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသတိ[2]။

ပုန စပရံ မောဂ္ဂလ္လာန ဣဓေကစ္စော သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓါဇီဝော သမာနော “ပရိသုဒ္ဓါဇီဝောမှိ”တိ ပဋိဇာနာတိ “ပရိသုဒ္ဓေါ မေ အာဇီဝော ပရိယော-ဒါတော အသံကိလိဋ္ဌော”တိ။ တမေနံ သာဝကာ ဧဝံ ဇာနန္တိ “အယံ ခေါ ဘဝံ သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓါဇီဝော သမာနော ‘ပရိသုဒ္ဓါဇီဝောမှိ’တိ ပဋိဇာနာတိ ‘ပရိသုဒ္ဓေါ မေ အာဇီဝော ပရိယောဒါတော အသံကိလိဋ္ဌော’တိ။ မယဉ္စေဝ ခေါ ပန ဂိဟိနံ အာရောစေယျာမ၊ နာဿဿ မနာပံ။ ယံ ခေါ ပနဿ အမနာပံ၊ ကထံ နံ မယံ တေန သမုဒါစရေယျာမ၊ သမ္မန္နတိ ခေါ ပန စီဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရေန။ ယံ တုမော ကရိဿတိ၊ တုမောဝ တေန ပညာယိဿတိ”တိ။ ဧဝရူပံ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန သတ္ထာရံ သာဝကာ အာဇီဝတော ရက္ခန္တိ၊ ဧဝရူပေါ စ ပန သတ္ထာ သာဝကေဟိ အာဇီဝတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသတိ။

ပုန စပရံ မောဂ္ဂလ္လာန ဣဓေကစ္စော သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓဓမ္မဒေသနော သမာနော “ပရိသုဒ္ဓဓမ္မဒေသနောမှိ”တိ ပဋိဇာနာတိ “ပရိသုဒ္ဓါ မေ ဓမ္မဒေသနာ ပရိယောဒါတာ အသံကိလိဋ္ဌာ”တိ။ တမေနံ သာဝကာ ဧဝံ ဇာနန္တိ “အယံ ခေါ ဘဝံ သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓဓမ္မဒေသနော သမာနော ‘ပရိသုဒ္ဓဓမ္မဒေသနောမှိ’တိ ပဋိဇာနာတိ ‘ပရိသုဒ္ဓါ မေ ဓမ္မဒေသနာ ပရိယော-ဒါတာ အသံကိလိဋ္ဌာ’တိ။ မယဉ္စေဝ ခေါ ပန ဂိဟိနံ အာရောစေယျာမ၊ နာဿဿ မနာပံ။ ယံ ခေါ ပနဿ အမနာပံ၊ ကထံ နံ မယံ တေန သမုဒါစရေယျာမ။ သမ္မန္နတိ ခေါ ပန စီဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရေန။ ယံ တုမော ကရိဿတိ၊ တုမောဝ တေန ပညာယိဿ-တိ”တိ။ ဧဝရူပံ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန သတ္ထာရံ သာဝကာ ဓမ္မဒေသနတော

၁-ကထံ နု တံ (သီ)၊ ကထံ နု (သျာ၊ ကံ၊ ဗျ၊ က)၊ ကထံ တံ (ကတ္ထစိ) ၂-ပစ္စာသိ”သတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဗျ)

ရက္ခန္တိ၊ ဝေရူပေါ စ ပန သတ္ထာ သာဝကေဟိ ဓမ္မဒေသနတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသတိ။

ပုန စပရံ မောဂ္ဂလ္လာန ဣဓေကစ္စော သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓဝေယျာကရဏော သမာနော ''ပရိသုဒ္ဓဝေယျာကရဏောမှိ''တိ ပဋိဇာနာတိ ''ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဝေယျာကရဏံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ''န္တိ။ တမေနံ သာဝကာ ဧဝံ ဇာနန္တိ ''အယံ ခေါ ဘဝံ သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓဝေယျာကရဏော သမာနော 'ပရိသုဒ္ဓဝေယျာကရဏောမှိ'တိ ပဋိဇာနာတိ 'ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဝေယျာကရဏံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ'န္တိ။ မယဉ္စေဝ ခေါ ပန ဂိဟိနံ အာရောစေယျာမ၊ နာဿသ မနာပံ။ ယံ ခေါ ပနဿ အမနာပံ၊ ကထံ နံ မယံ တေန သမုဒါစရေယျာမ။ သမ္မန္နတိ ခေါ ပန စိဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရေန။ ယံ တုမော ကရိဿတိ၊ တုမောဝ တေန ပညာယိဿ-တိ''တိ။ ဝေရူပံ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန သတ္ထာရံ သာဝကာ ဝေယျာကရဏာတော ရက္ခန္တိ၊ ဝေရူပေါ စ ပန သတ္ထာ သာဝကေဟိ ဝေယျာကရဏာတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသတိ။

ပုန စပရံ မောဂ္ဂလ္လာန ဣဓေကစ္စော သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓဉာဏဒဿနော သမာနော ''ပရိသုဒ္ဓဉာဏဒဿနောမှိ''တိ ပဋိဇာနာတိ ''ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဉာဏဒဿနံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ''န္တိ။ တမေနံ သာဝကာ ဧဝံ ဇာနန္တိ ''အယံ ခေါ ဘဝံ သတ္ထာ အပရိသုဒ္ဓဉာဏဒဿနော သမာနော 'ပရိသုဒ္ဓဉာဏ-ဒဿနောမှိ'တိ ပဋိဇာနာတိ 'ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဉာဏဒဿနံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ'န္တိ။ မယဉ္စေဝ ခေါ ပန ဂိဟိနံ အာရောစေယျာမ၊ နာဿသ မနာပံ။ ယံ ခေါ ပနဿ အမနာပံ၊ ကထံ နံ မယံ တေန သမုဒါစရေယျာမ။ သမ္မန္နတိ ခေါပန စိဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရေန။ ယံ တုမော ကရိဿတိ၊ တုမောဝ တေန ပညာယိဿတိ''တိ။ ဝေရူပံ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန သတ္ထာရံ သာဝကာ ဉာဏဒဿနတော ရက္ခန္တိ၊ ဝေရူပေါ စ ပန သတ္ထာ သာဝကေဟိ ဉာဏဒဿနတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသတိ။ ဣမေ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန ပဉ္စ သတ္ထာရော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။

အဟံ ခေါ ပန မောဂ္ဂလ္လာန ပရိသုဒ္ဓသီလော သမာနော ''ပရိသုဒ္ဓသီလော-မှိ''တိ ပဋိဇာနာမိ ''ပရိသုဒ္ဓံ မေ သီလံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ''န္တိ။ န စ မံ သာဝကာ သီလတော ရက္ခန္တိ။ န စာဟံ သာဝကေဟိ သီလတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသာမိ။ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝော သမာနော ''ပရိသုဒ္ဓါဇီဝောမှိ''တိ ပဋိဇာနာမိ ''ပရိသုဒ္ဓေါ မေ အာဇီဝော ပရိယောဒါတော အသံကိလိဋ္ဌော''တိ။ န စ မံ

သာဝကာ အာဇီဝတော ရက္ခန္တိ။ နု စာဟံ သာဝကေဟိ အာဇီဝတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသာမိ။ ပရိသုဒ္ဓမမ္မဒေသနော သမာနော ''ပရိသုဒ္ဓမမ္မဒေသနောမှိ''တိ ပဋိဇာနာမိ ''ပရိသုဒ္ဓါ မေ မမ္မဒေသနာ ပရိယောဒါတာ အသံကိလိဋ္ဌာ''တိ။ နု စ မံ သာဝကာ မမ္မဒေသနတော ရက္ခန္တိ။ နု စာဟံ သာဝကေဟိ မမ္မဒေသနတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသာမိ။ ပရိသုဒ္ဓဝေယျာကရဏော သမာနော ''ပရိသုဒ္ဓဝေယျာကရဏောမှိ''တိ ပဋိဇာနာမိ ''ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဝေယျာကရဏံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ''န္တိ။ နု စ မံ သာဝကာ ဝေယျာကရဏတော ရက္ခန္တိ။ နု စာဟံ သာဝကေဟိ ဝေယျာကရဏတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသာမိ။ ပရိသုဒ္ဓဉာဏဒဿနော သမာနော ''ပရိသုဒ္ဓဉာဏဒဿနောမှိ''တိ ပဋိဇာနာမိ ''ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဉာဏဒဿနံ ပရိယောဒါတံ အသံကိလိဋ္ဌ''န္တိ။ နု စ မံ သာဝကာ ဉာဏဒဿနတော ရက္ခန္တိ။ နု စာဟံ သာဝကေဟိ ဉာဏဒဿနတော ရက္ခံ ပစ္စာသီသာမီတိ။ ။ ဒသမံ။

ကကုဓဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ သမ္ဗဒါ ဗျာကရဏံ၊ ဖာသု အကုပ္ပပဉ္စမံ။
သုတံ ကထာ အာရညကော၊ သီဟော စ ကကုဓော ဒသာတိ။

ဒုတိယော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

၃—တတိယပဏ္ဏာသက

(၁၁) ၁-ဖာသုဝိဟာရဝဂ္ဂ

၁-သာရဇ္ဇသုတ္တ

၁၀၁။ ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏာ ဓမ္မာ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ၊ ဗဟုသုတော ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။

ယံ ဘိက္ခဝေ အဿဒ္ဓဿ သာရဇ္ဇံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓဿ တံ သာရဇ္ဇံ န ဟောတိ၊ တသ္မာယံ ဓမ္မော သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏော။

ယံ ဘိက္ခဝေ ဒုသီလဿ သာရဇ္ဇံ ဟောတိ၊ သီလဝတော တံ သာရဇ္ဇံ န ဟောတိ၊ တသ္မာယံ ဓမ္မော သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏော။

ယံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပသုတဿ သာရဇ္ဇံ ဟောတိ၊ ဗဟုသုတဿ တံ သာရဇ္ဇံ န ဟောတိ၊ တသ္မာယံ ဓမ္မော သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏော။

ယံ ဘိက္ခဝေ ကုသီတဿ သာရဇ္ဇံ ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ တံ သာရဇ္ဇံ န ဟောတိ၊ တသ္မာယံ ဓမ္မော သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏော။

ယံ ဘိက္ခဝေ ဒုပ္ပညဿ သာရဇ္ဇံ ဟောတိ၊ ပညဝတော တံ သာရဇ္ဇံ န ဟောတိ၊ တသ္မာယံ ဓမ္မော သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏာ ဓမ္မာတိ။ ။ပဋ္ဌမံ။

၂-ဥဿင်္ကိတသုတ္တ

၁၀၂။ ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဥဿင်္ကိတပရိ-သင်္ကိတော ဟောတိ "ပါပဘိက္ခူ"တိ အပိ အကုပ္ပဓမ္မောပိ[၁]။

ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝေသိယာဂေါစရော ဝါ ဟောတိ၊ ဝိဓဝါဂေါစရော ဝါ ဟောတိ၊ ထုလ္လကုမာရိကာဂေါစရော ဝါ ဟောတိ၊ ပဏ္ဍကဂေါစရော ဝါ ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနီဂေါစရော ဝါ ဟောတိ။

၁—အပိ အကုပ္ပဓမ္မော (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဥဿင်္ကိတ-ပရိသင်္ကိတော ဟောတိ "ပါပဘိက္ခူ"တိ အပိ အကုပ္ပဓမ္မောဝိတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-မဟာစောရသုတ္တ

၁၀၃။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မဟာစောရော သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒတိ၊ နိလ္လောပမ္ပိ ဟရတိ၊ ဧကာဂါရိကမ္ပိ ကရောတိ၊ ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဝိသမနိဿိတော စ ဟောတိ ဂဟနနိဿိတော စ ဗလဝနိဿိတော စ ဘောဂစာဂိ စ ဧကစာရီ စ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဝိသမနိဿိတော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော နဒီဝဒုဂ္ဂံ ဝါ နိဿိတော ဟောတိ ပဗ္ဗတဝိသမံ ဝါ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဝိသမနိဿိတော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဂဟနနိဿိတော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော တိဏဂဟနံ ဝါ နိဿိတော ဟောတိ ရုက္ခဂဟနံ ဝါ ရောဓံ[1] ဝါ မဟာဝနသဏ္ဍံ ဝါ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဂဟနနိဿိတော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဗလဝနိဿိတော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ရာဇာနံ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာနံ ဝါ နိဿိတော ဟောတိ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "သစေ မံ ကောစိ ကိဉ္စိ ဝက္ခတိ၊ ဣမေ မေ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ ပရိယောဓေယ အတ္ထံ ဘဏိဿန္တီ"တိ။ သစေ နံ ကောစိ ကိဉ္စိ အာဟ၊ တျဿ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ ပရိယောဓေယ အတ္ထံ ဘဏန္တိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဗလဝနိဿိတော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဘောဂစာဂိ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ မဟာ-စောရော အဓော ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "သစေ မံ ကောစိ ကိဉ္စိ ဝက္ခတိ၊ ဣတော ဘောဂေန ပဋိသန္ထရိဿာမီ"တိ။ သစေ နံ ကောစိ ကိဉ္စိ အာဟ၊ တတော ဘောဂေန ပဋိသန္ထရတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဘောဂစာဂိ ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ဧကစာရီ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ မဟာ-စောရော ကေကော၁ဝ ဂဟဏာနိ၂ ကတ္တာ ဟောတိ၊ တံ ကိဿ ဟေတု? "မာ

၁-ဂေဓံ (သီ) အံ ၁-၁၅၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-နိဂ္ဂဟဏာနိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)

မေ ဂုယ္ဟမန္တာ ဗဟိဒ္ဓါ သမ္ဖေဒံ အဂမံသူ''တိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရော ကေစာရီ ဟောတိ။

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မဟာစောရော သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒတိ၊ နိလ္လောပမ္ပိ ဟရတိ၊ ကောဂါရိကမ္ပိ ကရောတိ၊ ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပါပဘိက္ခု ခတံ ဥပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ၊ သာဝဇ္ဇော စ ဟောတိ သာနုဝဇ္ဇော ဝိညူနံ၊ ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဝိသမ-နိသိတော စ ဟောတိ ဂဟနနိသိတော စ ဗလဝနိသိတော စ ဘောဂစာဂိ စ ကေစာရီ စ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဝိသမနိသိတော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဝိသမေန ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ဝိသမေန ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ဝိသမေန မနောကမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဝိသမနိသိတော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဂဟနနိသိတော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဂဟနနိသိတော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဗလဝနိသိတော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ရာဇာနံ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာနံ ဝါ နိသိတော ဟောတိ၊ တသ္သ ဧဝံ ဟောတိ ''သစေ မံ ကောစိ ကိဉ္စိ ဝက္ခတိ၊ ဣမေ မေ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ ပရိယောဓာယ အတ္ထံ ဘဏိဿန္တိ''တိ။ သစေ နံ ကောစိ ကိဉ္စိ အာဟ၊ တ္ဝဿ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ ပရိယောဓာယ အတ္ထံ ဘဏန္တိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဗလဝနိသိတော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဘောဂစာဂိ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု လာဘီ ဟောတိ စီဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ တသ္သ ဧဝံ ဟောတိ ''သစေ မံ ကောစိ ကိဉ္စိ ဝက္ခတိ၊ ဣတော လာဘေန ပဋိသန္ဓိရိဿာမီ''တိ။ သစေ နံ ကောစိ ကိဉ္စိ အာဟ၊ တတော လာဘေန ပဋိသန္ဓိရတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဘောဂစာဂိ ဟောတိ။

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဧကစာရီ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဧကကောဝ ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု နိဝါသံ ကပ္ပေတိ၊ သော တတ္ထ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမန္တော လာဘံ လဘတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပါပဘိက္ခု ဧကစာရီ ဟောတိ။

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပါပဘိက္ခု ခတံ ဥပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ၊ သာဝဇ္ဇော စ ဟောတိ သာနုဝဇ္ဇော ဝိညူနံ၊ ဗဟုဉ္ဇ အပုညံ ပသဝတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-သမဏသုခုမာလသုတ္တ

၁၀၄။ ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သမဏေသု သမဏသုခုမာလော ဟောတိ။

ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာစိတောဝ ဗဟုလံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော၊ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော၊ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ သေနာသနံ ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော၊ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ အပ္ပံ အယာစိတော။ ယေဟိ ခေါ ပန သဗြဟ္မစာရီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ၊ **တျဿ**[၁] မနာပေနေဝ ဗဟုလံ ကာယကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပေနေဝ ဗဟုလံ ဝစီကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပေနေဝ ဗဟုလံ မနောကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပံ-ယေဝ ဥပဟာရံ ဥပဟရန္တိ အပ္ပံ အမနာပံ။ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ ဝေဒယိ-တာနိ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ ဝါ သေမှသမုဋ္ဌာနာနိ ဝါ ဝါတသမုဋ္ဌာနာနိ ဝါ သန္ဓိပါတိကာနိ ဝါ ဥတုပရိဏာမဇာနိ ဝါ ဝိသမပရိဟာရဇာနိ ဝါ ဩပက္ကမိ-ကာနိ ဝါ ကမ္မဝိပါကဇာနိ ဝါ၊ တာနိဿ န ဗဟုဒေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌမ္မေသုခဝိဟာရာနံ နိကာမ-လာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သမဏေသု သမဏသုခုမာလော ဟောတိ။

ယံ ဟိ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "သမဏေသု သမဏ-သုခုမာလော"တိ၊ မမေဝ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ[၂] ဝဒမာနော ဝဒေယျ "သမဏေသု

၁-တျာဿ (က) အံ ၁-၃၉၉-ပိဋ္ဌေပိ။ ၂-မမေဝ တံ သမ္မာ (?)

သမဏသုခုမာလော''တိ။ အဟံ ဟိ ဘိက္ခဝေ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇာမိ အပ္ပံ အယာစိတောဒ၊ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇာမိ အပ္ပံ အယာစိတောဒ၊ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ သေနာသနံ ပရိဘုဉ္ဇာမိ အပ္ပံ အယာစိ-တောဒ၊ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇံ ပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇာမိ အပ္ပံ အယာစိတောဒ။ ယေဟိ ခေါ ပန ဘိက္ခု။ဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရာမိ၊ တေ မံ မနာပေနေဝ ဗဟုလံ ကာယကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပေနေဝ ဗဟုလံ ဝစီကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပေနေဝ ဗဟုလံ မနောကမ္မေန သမုဒါစရန္တိ အပ္ပံ အမနာပေန၊ မနာပံယေဝ ဥပဟာရံ ဥပဟရန္တိ အပ္ပံ အမနာပံ။ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ ဝေဒယိတာနိ ဝိတ္တသမု-ဒ္ဒါနာနိ ဝါ သေမ့သမုဒ္ဒါနာနိ ဝါ ဝါဘသမုဒ္ဒါနာနိ ဝါ သန္ဓိပါတိကာနိ ဝါ ဥတုပရိဏာမဇာနိ ဝါ ဝိသမပရိဟာရဇာနိ ဝါ ဩပက္ကမိကာနိ ဝါ ကမ္မ-ဝိပါကဇာနိ ဝါ၊ တာနိ မေ န ဗဟုဒေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပါဗာဓောဟမသ္မိ။ စတုန္နံ ခေါ ပနသ္မိ[1] ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ[2] အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။

ယံ ဟိ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ ''သမဏောသု သမဏ-သုခုမာလော''တိ၊ မမေဝ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ ''သမဏောသု သမဏသုခုမာလော''တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဖာသုဝိဟာရသုတ္တ

၁၀၅။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဖာသုဝိဟာရာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ။ မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မ-စာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ တထာရူပေဟိ သီလေဟိ သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရသ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဖာသုဝိဟာရာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၁–စတုန္နံ ခေါ ပန (သီ)၊ စတုန္နံ (သျာ၊ ဣ)　　၂–နိကာမလာဘီ ဟောမိ (သီ၊ က)

၆-အာနန္ဒသုတ္တ

၁၀၆။ ကေ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ—

ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ ဘိက္ခု သံဃေ[1] ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။ ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု အတ္တနာ[2] သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ နော[3] ပရံ အမိသီလေ သမ္ပဝတ္တာ[4]။ တ္တောဝတာပိ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။

သီယာ ပန ဘန္တေ အညောပိ ပရိယာယော ယထာ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။ သီယာ အာနန္ဒ[5]၊ ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု အတ္တနာ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ နော ပရံ အမိသီလေ သမ္ပဝတ္တာ၊ အတ္တာနုပေက္ခီ စ ဟောတိ နော ပရာနုပေက္ခီ။ တ္တောဝတာပိ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။

သီယာ ပန ဘန္တေ အညောပိ ပရိယာယော ယထာ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။ သီယာ အာနန္ဒ၊ ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု အတ္တနာ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ နော ပရံ အမိသီလေ သမ္ပဝတ္တာ၊ အတ္တာနုပေက္ခီ စ ဟောတိ နော ပရာနုပေက္ခီ၊ အပညာတော စ ဟောတိ၊ တေန စ အပညာတကေန နော ပရိတဿတိ။ တ္တောဝတာပိ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။

သီယာ ပန ဘန္တေ အညောပိ ပရိယာယော ယထာ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။ သီယာ အာနန္ဒ၊ ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု အတ္တနာ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ နော ပရံ အမိသီလေ သမ္ပဝတ္တာ၊ အတ္တာနုပေက္ခီ စ ဟောတိ နော ပရာနုပေက္ခီ၊ အပညာတော စ ဟောတိ၊ တေန စ အပညာတကေန နော ပရိတဿတိ၊ စတုန္နဉ္စ[6] ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ တ္တောဝတာပိ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။

၁–ဘိက္ခုသံဃော (သျာ၊ ဋ္ဌ)
၂–နော စ (က)
၃–အာနန္ဒာတိ ဘဂဝါ အဝေါစ (သျာ၊ ဋ္ဌ)
၄–အတ္တနာ စ (ဋ္ဌ၊ က)
၅–သမ္ပဝတ္တာ ဟောတိ (က)
၆–စတုန္နံ (ဋ္ဌ၊ က)

သိယာ ပန ဘန္တေ အညောပိ ပရိယာယော ယထာ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျာတိ။ သိယာ အာနန္ဒ၊ ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု အတ္တနာ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ နော ပရံ အဓိသီလေ သမ္ပဝတ္တာ၊ အတ္ထာနုပေက္ခီ စ ဟောတိ နော ပရာနုပေက္ခီ၊ အပညာတော စ ဟောတိ၊ တေန စ အပညာတကေန နော ပရိတဿတိ၊ စတုန္နဉ္စ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ အာသဝါနဉ္စ[1] ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တတ္ထောဝတာပိ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု သံဃေ ဝိဟရန္တော ဖာသုံ ဝိဟရေယျ။

ဣမမ္ဟာ စာဟံ အာနန္ဒ ဖာသုဝိဟာရာ အညော ဖာသုဝိဟာရော ဥတ္တရိတရော ဝါ ပဏီတတရော ဝါ နတ္ထိတိ ဝဒါမိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သီလသုတ္တ

၁၀၇။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-အသေခသုတ္တ

၁၀၈။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊

၁–အာသဝါနံ (သီ၊ဣ၊က)

အသေခေန ပညာကွန္ဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန ဝိမုတ္တိကွန္ဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကွန္ဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။အင်္ဂမံ။

၉-စာတုဒ္ဒိသသုတ္တ

၁၀၉။ ပဒူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု စာတုဒ္ဒိသော ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဒူဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္လာဏာ မဇ္ဈေကလ္လာဏာ ပရိယောသာနကလ္လာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပဋိဝိဒ္ဓါ။ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရစီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု စာတုဒ္ဒိသော ဟောတီတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-အရညသုတ္တ

၁၁၀။ ပဒူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံ အရညဝန-ပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝိတုံ။ ကတမေဟိ ပဒူဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ပ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပဋိဝိဒ္ဓါ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ ထာမဝါ ဒဠ္ဠပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆ-လာဘီ အကသိရလာဘီ။ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝိတုန္တိ။ ။ဒသမံ။

ဖာသုဝိဟာရဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

သာရဇ္ဇံ သင်္ကိတော စောရော၊ သုခုမာလံ ဖာသု ပဉ္စမံ။
အာနန္ဒ သီလာသေခါ စ၊ စာတုဒ္ဒိသော အရညေန စာတိ။

---

(၁၂) ၂-အန္ဓကဝိန္ဒဝဂ္ဂ

၁-ကုလူပကသုတ္တ

၁၁၁။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ကုလူပကော ဘိက္ခု ကုလေသု အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အသန္ဆဝဝိဿာသီ[၁] စ ဟောတိ အနိဿရဝိကပ္ပီ စ ဝိဿဋ္ဌုပသေဝီ[၂] စ ဥပကဏ္ဍကဇပ္ပီ စ အတိယာစနကော စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ကုလူပကော ဘိက္ခု ကုလေသု အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ကုလူပကော ဘိက္ခု ကုလေသု ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? န အသန္ဆဝဝိဿာသီ စ ဟောတိ န အနိဿရဝိကပ္ပီ စ န ဝိဿဋ္ဌုပသေဝီ စ န ဥပကဏ္ဍကဇပ္ပီ စ န အတိယာစနကော စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ကုလူပကော ဘိက္ခု ကုလေသု ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ပစ္ဆာသမဏသုတ္တ

၁၁၂။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပစ္ဆာသမဏော န အာဒါတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အတိဒူရေ ဝါ ဂစ္ဆတိ အစ္စာသန္နေ ဝါ၊ န

၁-အသန္ဆုတဝိဿာသီ (သီ)၊ အသန္ဓဝဝိဿာသီ (က)
၂-ဝိယတ္ထုပသေဝီ (သီ)၊ ဗျတ္ထုပသေဝီ (သျာ၊ကံ)၊ ဝျတ္ထူပသေဝီ (ဋ)

ပတ္တပရိယာပန္နံ ဂဏ္ဍတိ၊ အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏမာနံ နဲ နိဝါရေတိ၊ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထံ ဩပါတေတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ ဇဋ္ဌော ဋ္ဌေမူဂေါ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပစ္ဆာ-သမဏော နဲ အာဒါတဗ္ဗော။

ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပစ္ဆာသမဏော အာဒါတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? နာတိဒူရေ ဂစ္ဆတိ နဲ အစ္စာသန္နေ၊ ပတ္တပရိယာပန္နံ ဂဏ္ဍတိ၊ အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏမာနံ နိဝါရေတိ၊ ဘဏမာနဿ နဲ အန္တရန္တရာ ကထံ ဩပါတေတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ အဇဋ္ဌော အနေဋ္ဌမူဂေါ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပစ္ဆာသမဏော အာဒါ-တဗ္ဗောတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-သမ္မာသမာဓိသုတ္တ

၁၁၃။ ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော သမ္မာသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ အက္ခမော သဒ္ဒါနံ၊ အက္ခမော ဂန္ဓာနံ၊ အက္ခမော ရသာနံ၊ အက္ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော သမ္မာသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။

ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော သမ္မာသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော သမ္မာသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုန္တိ။ ။တတိယံ။

၄-အန္ဓကဝိန္ဒသုတ္တ

၁၁၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ အန္ဓကဝိန္ဒေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယေ တေ အာနန္ဒ ဘိက္ခူ နဝါ အစိရပဗ္ဗဇိတာ အဓုနာဂတာ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ တေ ဝေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခူ ပဉ္ဇသု ဓမ္မေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ[၁] နိဝေသေတဗ္ဗာ

၁-သမာဒါပေတဗ္ဗာ (?)

ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ ကတမေသု ပဉ္စသု? ဣဓ တုမ္ဟေ အာဝုသော သီလဝါ ဟောထ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ ဝိဟရထ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နာ၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိနော သမာဒါယ သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသူတိ။ ဣတိ ပါတိမောက္ခသံဝရေ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

ဣဓ တုမ္ဟေ အာဝုသော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရာ ဝိဟရထ အာရက္ခသတိနော နိပက္ကသတိနော[1] သာရက္ခိတမာနသာ သတာရက္ခေန စေတသာ သမန္နာဂတာတိ။ ဣတိ ဣန္ဒြိယသံဝရေ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

ဣဓ တုမ္ဟေ အာဝုသော အပ္ပဘဿာ ဟောထ ဘဿေ ပရိယန္တကာရိနောတိ။ ဣတိ ဘဿပရိယန္တေ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

ဣဓ တုမ္ဟေ အာဝုသော အာရညိကာ ဟောထ၊ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝထာတိ။ ဣတိ ကာယဝူပကာသေ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

ဣဓ တုမ္ဟေ အာဝုသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ ဟောထ သမ္မာဒဿနေန သမန္နာဂတာတိ။ ဣတိ သမ္မာဒဿနေ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ ယေ တေ အာနန္ဒ ဘိက္ခူ နဝါ အဓိရပ္ပဇိတာ အဓုနာဂတာ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ တေ ဝေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခူ ဣမေသု ပဉ္စသု ဓမ္မေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-မဒ္ဓရိနိသုတ္တ

၁၁၅။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခူနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အာဝါသမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ ကုလမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ လာဘမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ ဓမ္မမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခူနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခူနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? န အာဝါသမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ န ကုလမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ န လာဘမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ န ဝဏ္ဏမဒ္ဓရိနိ ဟောတိ၊ န ဓမ္မမဒ္ဓရိနိ

၁-နိပကသတိနော (သီ၊ သျာ)၊ နေပက္ကသတိနော (?)

ဟောတိ။ ဇုမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။ပဗ္ဗံ။

၆-ဝဏ္ဏနာသုတ္တ

၁၁၆။ ပဗ္ဗဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗဟိ? အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတ္ဝာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတ္ဝာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတ္ဝာ အပ္ပသာဒနိယေ ဌာနေ ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတ္ဝာ ပသာဒနိယေ ဌာနေ အပ္ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ။ ဇုမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။

ပဗ္ဗဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတ္ဝာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတ္ဝာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတ္ဝာ အပ္ပသာဒနိယေ ဌာနေ အပ္ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတ္ဝာ ပသာဒနိယေ ဌာနေ ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ နဝိနိပါတေတိ။ ဇုမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဇုဿုကိနိသုတ္တ

၁၁၇။ ပဗ္ဗဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗဟိ? အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတ္ဝာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတ္ဝာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဇုဿုကိနိ စ ဟောတိ မဇ္ဈရိနိ စ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ[၁] ဝိနိပါတေတိ။ ဇုမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။

ပဗ္ဗဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတ္ဝာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတ္ဝာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ

၁-သဒ္ဓါဒေယျဋ္ဌ (သျာ)

ဘာသတိ၊ အနိဿုကိနိ စ ဟောတိ အမစ္ဆရိနိ စ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ နာ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသုတ္တ

၁၁၈။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ စ ဟောတိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ စ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ စ ဟောတိ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ စ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ နာ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-မိစ္ဆာဝါစာသုတ္တ

၁၁၉။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ မိစ္ဆာဝါစာ စ ဟောတိ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ စ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သမ္မာဝါစာ စ ဟောတိ သမ္မာကမ္မန္တာ စ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ နာ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနိ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-မိစ္ဆာဝါယာမသုတ္တ

၁၂၀။ ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနီ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဋ္ဌဟိ? အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာ-ရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ မိစ္ဆာဝါယာမာ စ ဟောတိ မိစ္ဆာသတိနီ စ[၁]၊ သဒ္ဓါဒေယ္ပံ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနီ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။

ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနီ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဋ္ဌဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သမ္မာဝါယာမာ စ ဟောတိ သမ္မာသတိနီ စ၊ သဒ္ဓါဒေယ္ပံ န ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနီ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။　။ဒသမံ။

အန္ဓကဝိန္ဒဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ကုလူပကော ပစ္ဆာသမဏော၊ သမာဓိအန္ဓကဝိန္ဒံ။
မစ္ဆရီ ဝဏ္ဏနာ ဣဿာ၊ ဒိဋ္ဌိဝါစာယ ဝါယမာတိ။

---

(၁၃) ၃-ဂိလာနဝဂ္ဂ

၁-ဂိလာနသုတ္တ

၁၂၁။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရ-သာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဂိလာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ ဒုဗ္ဗလံ ဂိလာနကံ၊ ဒိသွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ—

၁-မိစ္ဆာသတိ စ (သျာ)

ယံ ကိဉ္စိ[၁] ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုံ ဒုဗ္ဗလံ[၂] ဂိလာနကံ ပဉ္စ ဓမ္မာ နဝိဇဟန္တိ၊ တဿေတံ ပါဋိကခ်ံ "နစိရဿေဝ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီ"တိ။

ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသုဘာနုပဿီ ကာယေ ဝိဟရတိ၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညီ၊ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညီ[၃]၊ သဗ္ဗသခ်ါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ၊ မရဏသညာ ခေါ ပနဿ အဇ္ဈတ္တံ သူပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယံ ကိဉ္စိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုံ ဒုဗ္ဗလံ ဂိလာနကံ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ နဝိဇဟန္တိ၊ တဿေတံ ပါဋိကခ်ံ "နစိရဿေဝ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီ"တိ။ ။ပဌမံ။

၂-သတိသူပဋ္ဌိတသုတ္တ

၁၂၂။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ပဉ္စ ဓမ္မေ ဘာဝေတိ၊ ပဉ္စ ဓမ္မေ ဗဟုလီကရောတိ၊ တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကခ်ံ "ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ၊ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ"။

ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အဇ္ဈတ္တညေဝ သတိ သူပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ ဓမ္မာနံ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ အသုဘာနုပဿီ ကာယေ ဝိဟရတိ၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညီ၊ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညီ၊ သဗ္ဗသခ်ါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မေ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မေ ဗဟုလီကရောတိ၊ တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကခ်ံ "ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ၊ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ"တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမဥပဋ္ဌာကသုတ္တ

၁၂၃။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနော ဒုပဋ္ဌာကော[၄] ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အသပ္ပါယကာရီ ဟောတိ၊ သပ္ပါယေ မတ္တံ နဇာနာတိ၊ ဘေသဇ္ဇံ နပ္ပဋိသေဝိတာ ဟောတိ၊ အတ္ထကာမဿ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ နယထာဘူတံ အာဗာဓံ အာဝိကတ္တာ ဟောတိ "အဘိက္ကမန္တံ ဝါ 'အဘိက္ကမတီ'တိ, ပဋိက္ကမန္တံ ဝါ 'ပဋိက္ကမတီ'တိ, ဌိတံ ဝါ 'ဌိတော'တိ"၊ ဥပ္ပန္နာနံ

၁-ယံ ကဉ္စိ (သျာ၊ကံ) ၂-ဘိက္ခဝေ ဒုဗ္ဗလံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)
၃-သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။ ၄-ဒုပဋ္ဌာကော (သျာ၊ကံ၊ဣ၊က) ဝိ ၃-၄၁၈-ပိဋ္ဌေပိ။

သာရိရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ တိဗ္ဗာနံ[၁] ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပါနံ ပါဏဟရာနံ အနဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနော ဒုပဋ္ဌာကော ဟောတိ။

ပဗ္ဗဇိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနော သုပဋ္ဌာကော ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗဇိ? သပ္ပါယကာရီ ဟောတိ၊ သပ္ပါယေ မတ္တံ ဇာနာတိ၊ ဘေသဇ္ဇံ ပဋိသေဝိတာ ဟောတိ၊ အတ္ထကာမဿ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ ယထာဘူတံ အာဗာဓံ အာဝိကတ္တာ ဟောတိ "အဘိက္ကမန္တံ ဝါ'အဘိက္ကမတီ'တိ, ပဋိက္ကမန္တံ ဝါ 'ပဋိက္ကမတီ'တိ, ဋ္ဌိတံ ဝါ 'ဋ္ဌိတော'တိ"၊ ဥပဋ္ဌာနံ သာရိရိကာနံ ဝေဒနာနံ. ဒုက္ခာနံ တိဗ္ဗာနံ ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပါနံ ပါဏဟရာနံ အဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနော သုပဋ္ဌာကော ဟောတီတိ။ ။ တတိယံ။

၄-ဒုတိယဥပဋ္ဌာကသုတ္တ

၁၂၄။ ပဗ္ဗဇိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနုပဋ္ဌာကော နာလံ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗဇိ? နပ္ပဋိဗလော ဟောတိ ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဓာတုံ၊ သပ္ပါယာသပ္ပါယံ န ဇာနာတိ၊ အသပ္ပါယံ ဥပနာမေတိ၊ သပ္ပါယံ အပနာမေတိ၊ အာမိသန္တရော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတိ နော မေတ္တစိတ္တော၊ ဇေဂုစ္ဆီ ဟောတိ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ဝန္တံ ဝါ ခေဠံ ဝါ နိဟရိတုံ၊ နပ္ပဋိဗလော ဟောတိ ဂိလာနံ ကာလေန ကာလံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတုံ သမာဒပေတုံ[၂] သမုတ္တေဇေတုံ သမ္ပဟံသေတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနုပဋ္ဌာကော နာလံ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ။

ပဗ္ဗဇိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနုပဋ္ဌာကော အလံ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗဇိ? ပဋိဗလော ဟောတိ ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဓာတုံ၊ သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ဇာနာတိ၊ အသပ္ပါယံ အပနာမေတိ၊ သပ္ပါယံ ဥပနာမေတိ၊ မေတ္တစိတ္တော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတိ နော အာမိသန္တရော၊ အဇေဂုစ္ဆီ ဟောတိ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ဝန္တံ ဝါ ခေဠံ ဝါ နိဟရိတုံ၊ ပဋိဗလော ဟောတိ ဂိလာနံ ကာလေန ကာလံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတုံ သမာဒပေတုံ သမုတ္တေဇေတုံ သမ္ပဟံသေတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနုပဋ္ဌာကော အလံ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုန္တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၁-တိပ္ပါနံ (သီ) ၀ ၃-၄၁၈-၀ဋ္ဌေ၀။ ၂-သမာဒါပေတုံ (?) ၀ ၃-၄၁၈-၀ဋ္ဌေ၀။

၅-ပဌမအနာယုဿာသုတ္တ

၁၂၅။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ အနာယုဿာ။ ကတမေ ပဉ္စ? အဿဇိယကာရိ ဟောတိ၊ သဇ္ဇိယေ မတ္တံ နာ ဇာနာတိ၊ အပရိဏတဘောဇီ စ ဟောတိ၊ အကာလစာရီ စ ဟောတိ အဗြဟ္မစာရီ စ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အနာယုဿာ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ အာယုဿာ။ ကတမေ ပဉ္စ? သဇ္ဇိယကာရိ ဟောတိ၊ သဇ္ဇိယေ မတ္တံ ဇာနာတိ၊ ပရိဏတဘောဇီ စ ဟောတိ၊ ကာလစာရီ စ ဟောတိ ဗြဟ္မစာရီ စ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အာယုဿာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယအနာယုဿာသုတ္တ

၁၂၆။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ အနာယုဿာ။ ကတမေ ပဉ္စ? အဿဇိယကာရိ ဟောတိ၊ သဇ္ဇိယေ မတ္တံ နာ ဇာနာတိ၊ အပရိဏတဘောဇီ စ ဟောတိ၊ ဒုဿီလော စ ပါပမိတ္တော စ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အနာယုဿာ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ အာယုဿာ။ ကတမေ ပဉ္စ? သဇ္ဇိယကာရိ ဟောတိ၊ သဇ္ဇိယေ မတ္တံ ဇာနာတိ၊ ပရိဏတဘောဇီ စ ဟောတိ၊ သီလဝါ စ ကလ္လာဏမိတ္တော စ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အာယုဿာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဝပကာသသုတ္တ

၁၂၇။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နာလံ သံဃမှာ ဝပကာသိတုံ[၁]။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန စီဝရေန၊ အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပါတေန၊ အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန သေနာသနေန၊ အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ ကာမသက်ပ္ပဗဟုလော စ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နာလံ သံဃမှာ ဝပကာသိတုံ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံ သံဃမှာ ဝပကာသိတုံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန စီဝရေန၊ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပါတေန၊ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန သေနာသနေန၊ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန ဂိလာနပ္ပစ္စယ-

---

၁-ဝိ + အပ + ကာသိတုံ = ဝပကာသိတုံ။

ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ နေက္ခမ္မသက်ပ္ပမဟုလော[1] စ ဝိဟရတိ။ ဇ္ဈမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံ သံဃမ္မာ ဝပကာသိ-တုန္တိ။ ။သတ္တမံ။

၈-သမဏသုခသုတ္တ

၁၂၈။ ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ သမဏသုက္ခာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန စီဝရေန၊ အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန ပိဏ္ဍပါတေန၊ အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန သေနာ-သနေန၊ အသန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇ-ပရိက္ခာရေန၊ အနဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သမဏသုက္ခာနိ။

ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ သမဏသုခါနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန စီဝရေန၊ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန ပိဏ္ဍပါတေန၊ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန သေနာသနေန၊ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ အဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သမဏသုခါနိတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပရိကုပ္ပသုတ္တ

၁၂၉။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာပါယိကာ နေရယိကာ ပရိကုပ္ပါ အတေကိစ္ဆာ။ ကတမေ ပဉ္စ? မာတာ[2] ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ ဟောတိ၊ ပိတာ[3] ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတော[4] ဟောတိ၊ အရဟံ[5] ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတော ဟောတိ၊ တထာဂတဿ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန လောဟိတံ ဥပ္ပါဒိတံ ဟောတိ၊ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာပါယိကာ နေရယိကာ ပရိကုပ္ပါ အတေကိစ္ဆာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဗျသနသုတ္တ

၁၃၀။ ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗျသနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဉာတိဗျသနံ ဘောဂ-ဗျသနံ ရောဂဗျသနံ သီလဗျသနံ ဒိဋ္ဌိဗျသနံ။ န ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ဉာတိဗျသနဟေတု

၁-နံ ကာမသက်ပ္ပမဟုလော (က)　　၂-မာတရံ (က)　　၃-ပိတရံ (က)
၄-ဝေါရောပိတာ (က)　　၅-အရဟန္တံ (က)၊ အရဟာ (သျာ)

ဝါ ဘောဂဗျသနဟေတု ဝါ ရောဂဗျသနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သီလဗျသနဟေတု ဝါ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌဗျသနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဗျသနာနိ။

ပဉ္စိမာ ဘိက္ခဝေ သမ္ပဒါ။ ကတမာ ပဉ္စ? ဉာတိသမ္ပဒါ ဘောဂသမ္ပဒါ အာရောဂျသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ န ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ဉာတိသမ္ပဒါ-ဟေတု ဝါ ဘောဂသမ္ပဒါဟေတု ဝါ အာရောဂျသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သီလသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သမ္ပဒါတိ။ ။ဒသမံ။

ဂိလာနဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဂိလာနော သတိသူပဋ္ဌိ၊ ဒွေ ဥပဋ္ဌာကာ ဒုဝါယုသာ။
ဝပကာသသမဏာသုခါ၊ ပရိကုပ္ပံ ဗျသနေန စာတိ။

---

(၁၄) ၄-ရာဇဝဂ္ဂ

၁-ပဌမစက္ကာနုဝတ္တနသုတ္တ

၁၃၁။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မေနေဝ စက္ကံ ဝတ္တေတိ[1]၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ[2] ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပါဏိနာ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ အတ္ထညူ စ ဟောတိ ဓမ္မညူ စ မတ္တညူ စ ကာလညူ စ ပရိသညူ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မေနေဝ စက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပါဏိနာ။

၁-ပဝတ္တေတိ (သျာ၊ ဣ၊ က) ၂-အပ္ပတိဝတ္တိယံ (သီ)

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မေနေဝ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။

ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အတ္ထညူ ဓမ္မညူ မတ္တညူ ကာလညူ ပရိသညူ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မေနေဝ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ ဓမ္မစက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယစက္ကာနုဝတ္တနသုတ္တ

၁၃၂။ ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော ပိတရာ ပဝတ္တိတံ စက္ကံ ဓမ္မေနေဝ အနုပ္ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပါဏိနာ။

ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော အတ္ထညူ စ ဟောတိ ဓမ္မညူ စ မတ္တညူ စ ကာလညူ စ ပရိသညူ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော ပိတရာ ပဝတ္တိတံ စက္ကံ ဓမ္မေနေဝ အနုပ္ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပါဏိနာ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သာရိပုတ္တော တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ သမ္မဒေဝ အနုပ္ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။

ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော အတ္ထညူ ဓမ္မညူ မတ္တညူ ကာလညူ ပရိသညူ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သာရိပုတ္တော တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ သမ္မဒေဝ အနုပ္ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဓမ္မရာဇသုတ္တ

၁၃၃။ ယောပိ သော[1] ဘိက္ခဝေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ၊ သောပိ န အရာဇကံ စက္ကံ ဝတ္တေတိတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ကော ပန ဘန္တေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ရာဇာ"တိ။ "ဓမ္မော ဘိက္ခု"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ—

၎၈ ဘိက္ခု ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မညေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟတိ အန္တောဇနသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မညေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟတိ ခတ္တိယေသု အနုယန္တေသု[2]။ ပ ။ ဗလကာယသ္မိံ။ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု နေဂမဇာနပဒေသု။ သမဏဗြာဟ္မဏေသု မိဂပက္ခီသု။ သ ခေါ သော ဘိက္ခု ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မညေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ အန္တောဇနသ္မိံ၊ ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ ခတ္တိယေသု၊ အနုယန္တေသု၊ ဗလကာယသ္မိံ၊ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု နေဂမဇာနပဒေသု၊ သမဏဗြာဟ္မဏေသု မိဂပက္ခီသု ဓမ္မေနေဝ စက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောတိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပါဏိနာ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခု တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မညေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟတိ ဘိက္ခု။သု "ဧဝရူပံ ကာယကမ္မံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပံ ကာယကမ္မံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပံ ဝစီကမ္မံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပံ ဝစီကမ္မံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပံ မနောကမ္မံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပံ မနောကမ္မံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပေါ အာဇီဝေါ သေဝိတဗ္ဗော၊ ဧဝရူပေါ အာဇီဝေါ န သေဝိတဗ္ဗော။ ဧဝရူပေါ ဂါမနိဂမော သေဝိတဗ္ဗော၊ ဧဝရူပေါ ဂါမနိဂမော န သေဝိတဗ္ဗော"တိ။

၁-ယောပိ ခေါ (သီ၊ သျာ၊ ဂ) ၂-အနုယုဇ္ဇေသု (သီ) အံ ၁-၁၀၈-ပိဋ္ဌေပိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မညေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟတိ ဘိက္ခုနိသု[၁]။ ပ။ ဥပါသကေသု။ ပ။ ဥပါသိကာသု "ဧဝရူပံ ကာယကမ္မံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပံ ကာယကမ္မံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပံ ဝစီကမ္မံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပံ ဝစီကမ္မံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပံ မနောကမ္မံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပံ မနောကမ္မံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပေါ အာဇီဝေါ သေဝိတဗ္ဗော၊ ဧဝရူပေါ အာဇီဝေါ န သေဝိတဗ္ဗော။ ဧဝရူပေါ ဂါမနိဂမော သေဝိတဗ္ဗော၊ ဧဝရူပေါ ဂါမနိဂမော န သေဝိတဗ္ဗော"တိ။

သ ခေါ သော ဘိက္ခု တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မညေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ ဘိက္ခူသု၊ ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ ဘိက္ခုနိသု၊ ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ ဥပါသကေသု၊ ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ ဥပါသိကာသု ဓမ္မေနေဝ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တံ ဟောကိ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။　။တတိယံ။

၄-ယဿံဒိသံသုတ္တ

၁၃၄။ ပဋိဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော ယသံ ယသံ ဒိသာယံ ဝိဟရတိ၊ သကသ္မိံယေဝ ဝိဇိတေ ဝိဟရတိ။

ကတမေဟိ ပဋိဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော ဉာတေဟိ သုဇာတေဟိ ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ အမော ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော၊ ဗလဝါ ခေါ ပန ဟောတိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သမန္နာဂတော အဿဝါယ ဩဝါဒပဋိကရာယ၊ ပရိဏာယကော ခေါ ပနဿ ဟောတိ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ပဋိဗလော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ အတ္ထေ စိန္တေတုံ။ တဿိမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ယသံ ပရိပါစေန္တိ၊ သော ဣမိနာ

၁-ဘိက္ခူသု ဘိက္ခုနိသု (သီ၊ ဣ)

ယသပဉ္ဆမေန[၁] မေ့မေန သမန္နာဂတော ယသံ ယသံ ဒိသာယံ ဝိဟရတိ၊ သကသ္မိံယေဝ ဝိဇိတေ ဝိဟရတိ။ တံ ကိသ ဟေတု? ဧဝံ ဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဝိဇိတာဝိနံ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဆဟိ မေ့မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယသံ ယသံ ဒိသာယံ ဝိဟရတိ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တော၁[၂] ဝိဟရတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရ-ဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု၊ ဗာဟုသစ္စံ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော ဇာတိသမ္ပန္နော။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္ယာဏာ မဇ္ဈေကလ္ယာဏာ ပရိယောသာနကလ္ယာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿု ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ဗာဇာဝ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော အမော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပရိပုဏ္ဏကော-သကောဒ္ဓာဂါရော။ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠ္ဆပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဗာဇာဝ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော ဗလသမ္ပန္နော။ ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ဗာဇာဝ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော ပရိဏာယက-သမ္ပန္နော။ တသိမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဝိမုတ္တိ ပရိပါစေန္တိ၊ သော ဣမိနာ ဝိမုတ္တိပဉ္ဆမေန ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ယသံ ယသံ ဒိသာယံ ဝိဟရတိ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တော၁ ဝိဟရတိ။ တံ ကိသ ဟေတု? ဧဝံ ဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဝိမုတ္တစိတ္တာနန္တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဉ္စမပဏ္ဏာသကံ

၁၃၅။ ပဉ္ဆဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော ရဇ္ဇံ ပတ္ထေတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ အဘိရူပေါ

၁-ယသေန ပဉ္ဆမေန (က)၊ ပဉ္ဆမေန (သီ) ၂-ဝိမုတ္တစိတ္တော (သီ၊ပ္ပ)၊ ဝိမုတ္တစိတ္တော စ (က)

ဟောတိ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာ-
ဂတော၊ မာတာပိတူနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ နေဂမဇာနပဒဿ ပိယော
ဟောတိ မနာပေါ၊ ယာနိ တာနိ ရညံ ခတ္တိယာနံ မုဒ္ဓါဝသိတ္တာနံ သိပ္ပဋ္ဌာနာနိ
ဟတ္ထိသ္မိံ ဝါ အဿသ္မိံ ဝါ ရထသ္မိံ ဝါ ဓနုသ္မိံ ဝါ ထရုသ္မိံ ဝါ၊ တတ္ထ
သိက္ခိတော ဟောတိ အနဝယော။

တဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟံ ခေါမှိ ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ
ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော
အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ ကသ္မာဟံ ရဇ္ဇံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ
အဘိရူပေါ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ
သမန္နာဂတော၊ ကသ္မာဟံ ရဇ္ဇံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ မာတာပိတူနံ
ပိယော မနာပေါ၊ ကသ္မာဟံ ရဇ္ဇံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ နေဂမဇာနပဒဿ
ပိယော မနာပေါ၊ ကသ္မာဟံ ရဇ္ဇံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ ယာနိ တာနိ ရညံ
ခတ္တိယာနံ မုဒ္ဓါဝသိတ္တာနံ သိပ္ပဋ္ဌာနာနိ ဟတ္ထိသ္မိံ ဝါ အဿသ္မိံ ဝါ ရထသ္မိံ ဝါ
ဓနုသ္မိံ ဝါ ထရုသ္မိံ ဝါ၊ တတ္ထ [၁] သိက္ခိတော အနဝယော၊ ကသ္မာဟံ ရဇ္ဇံ
န ပတ္ထေယျန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော
ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော ရဇ္ဇံ ပတ္ထေတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာသဝါနံ
ခယံ ပတ္ထေတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊
သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ
သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ အပ္ပါတင်္ကော
သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာတုဏှာယ
မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ အသဋ္ဌော ဟောတိ အမာယာဝီ၊ ယထာဘူတံ
အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ သတ္ထရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗြဟ္မစာရီသု။ အာရဒ္ဓဝီရိယော
ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊
ထာမဝါ ဒဠ္ဟပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ပညဝါ
ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ
သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။

၁-တတ္ထမှိ (သီ)၊ တတ္ထဝိ (က)

တဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟံ ခေါမှိ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဒဟာမိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပ။ သတ္ထာ ဒေဝ-မနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ အပ္ပါဗာဓော အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာ-ဂတော နာတိသီတာယ နာဘုက္ကာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ အသဒ္ဒေါ အမာယာဝီ၊ ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ သတ္ထရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗြဟ္မစာရီသု၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရာမိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ ပညဝါ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာ-ဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ န ပတ္ထေယျ"န္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပတ္ထေတီတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယပဏ္ဏာသကဿ

၁၃၆။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော သြပရဇ္ဇံ[၁] ပတ္ထေတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော ဉာတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ အဘိရူပေါ ဟောတိ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော၊ မာတာပိတူနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ ဗလကာယဿ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ ဝိယတ္တော မေဓာဝီ၊ ပဋိဗလော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ အတ္ထေ စိန္တေတုံ။

တဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟံ ခေါမှိ ဉာတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ ကသ္မာဟံ သြပရဇ္ဇံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော၊ ကသ္မာဟံ သြပရဇ္ဇံ န ပတ္ထေယျံ။ အဟံ ခေါမှိ မာတာပိတူနံ

၁-ဥပရဇ္ဇံ (သျာ၊ ဋ၊က)

ဝိယော မနာပေါ၊ ကသ္မာဟံ သြပရဇ္ဇံ နု ပတ္ထေယ္ယံ။ အဟံ ခေါမှိ ဗလကာယဿ ဝိယော မနာပေါ၊ ကသ္မာဟံ သြပရဇ္ဇံ နု ပတ္ထေယ္ယံ။ အဟံ ခေါမှိ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္ထော မေဓာဝိ ပဋိဗလော အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ အတ္ထေ စိန္တေတုံ၊ ကသ္မာဟံ သြပရဇ္ဇံ နု ပတ္ထေယ္ယ''န္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ ဇေဋ္ဌော ပုတ္တော သြပရဇ္ဇံ ပတ္ထေတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပတ္ထေတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ ပ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော[1] ဟောတိ။ အာရဒ္ဓ-ဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။

တဿ ဧဝံ ဟောတိ ''အဟံ ခေါမှိ သီလဝါ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရာမိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခာမိ သိက္ခာပဒေသု၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ နု ပတ္ထေယ္ယံ။ အဟံ ခေါမှိ ဗဟုဿုတော သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္ယာဏာ မဇ္ဈေကလ္ယာဏာ ပရိယောသာနကလ္ယာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ[2] ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါ မေ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ နု ပတ္ထေယ္ယံ။ အဟံ ခေါမှိ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ နု ပတ္ထေယ္ယံ။ အဟံ ခေါမှိ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရာမိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ နု ပတ္ထေယ္ယံ။ အဟံ ခေါမှိ ပညဝါ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ကသ္မာဟံ အာသဝါနံ ခယံ နု ပတ္ထေယ္ယ''န္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပတ္ထေတီတိ။　　။ဆဋ္ဌံ။

၁–သုပဋ္ဌိတစိတ္တော (သီ၊ သျာ)၊ သုပဋ္ဌိတစိတ္တော (က)　　၂–သတ္ထာ သျဉ္ဇနာ (သီ)

၇-အပ်ံသုပတိသုတ္တ

၁၃၇။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အပ်ံ ရတ္တိယာ သုပန္တိ၊ ဗဟုံ ဇဂ္ဂန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသာဓိပ္ပါယာ အပ်ံ ရတ္တိယာ သုပတိ၊ ဗဟုံ ဇဂ္ဂတိ။ ပုရိသော ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထာဓိပ္ပါယော အပ်ံ ရတ္တိယာ သုပတိ၊ ဗဟုံ ဇဂ္ဂတိ။ စောရော ဘိက္ခဝေ အာဒါနာဓိပ္ပါယော အပ်ံ ရတ္တိယာ သုပတိ၊ ဗဟုံ ဇဂ္ဂတိ။ ရာဇာ[1] ဘိက္ခဝေ ရာဇကရဏီယေသု ယုတ္တော အပ်ံ ရတ္တိယာ သုပတိ၊ ဗဟုံ ဇဂ္ဂတိ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခဝေ ဝိသံယောဂါဓိပ္ပါယော အပ်ံ ရတ္တိယာ သုပတိ၊ ဗဟုံ ဇဂ္ဂတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အပ်ံ ရတ္တိယာ သုပန္တိ၊ ဗဟုံ ဇဂ္ဂန္တိတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဘဏ္ဍာဂာရသုတ္တ

၁၃၈။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ ဘဏ္ဍာဂာရကော စ ဟောတိ ဩကာသဖရဏော စ လဏ္ဍသာရဏော စ သလာကဂ္ဂါဟီ စ၊ ရညော နာဂေါတွေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ အက္ခမော သဒ္ဒါနံ၊ အက္ခမော ဂန္ဓာနံ၊ အက္ခမော ရသာနံ၊ အက္ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ ဘဏ္ဍာဂာရကော စ ဩကာသဖရဏော စ လဏ္ဍသာရဏော စ သလာကဂ္ဂါဟီ စ၊ ရညော နာဂေါတွေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဏ္ဍာဂာရကော စ ဟောတိ ဩကာသဖရဏော စ မဉ္ဇုဒိဋ္ဌမဒ္ဒနော[2] စ သလာကဂ္ဂါဟီ စ၊ ဘိက္ခုတွေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ အက္ခမော သဒ္ဒါနံ၊ အက္ခမော ဂန္ဓာနံ၊ အက္ခမော ရသာနံ၊ အက္ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဏ္ဍာဂာရကော စ ဟောတိ ဩကာသဖရဏော စ မဉ္ဇုဒိဋ္ဌမဒ္ဒနော စ သလာကဂ္ဂါဟီ စ၊ ဘိက္ခုတွေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-အက္ခမသုတ္တ

၁၃၉။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ န ရာဇာရဟော ဟောတိ န ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ န ရညော အင်္ဂံတွေဝ သခ်ံ

၁-ရာဇယုတ္တော (ဋ၊က) ၂-ဒိဋ္ဌမဒ္ဒနော (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ)

ဂန္ဆတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ အက္ခမော သဒ္ဒါနံ၊ အက္ခမော ဂန္ဓာနံ၊ အက္ခမော ရသာနံ၊ အက္ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ဟတ္ထိကာယံ ဝါ ဒိသွာ အဿကာယံ ဝါ ဒိသွာ ရထကာယံ ဝါ ဒိသွာ ပတ္တိကာယံ ဝါ ဒိသွာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သန္ဆမ္ဖတိ န သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ သြတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ။ (၁)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ဟတ္ထိသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ အဿသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ရထသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ပတ္တိသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ဘေရိပဏဝသင်္ခ-တိဏ္ဍဝနိန္နာဒသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သန္ဆမ္ဖတိ န သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ သြတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ။ (၂)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ယေ တေ ရညော နာဂါ အဘိဇာတာ သင်္ဂါမာဝစရာ တေသံ မုတ္တကရိသဿ ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သန္ဆမ္ဖတိ န သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ သြတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ။ (၃)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ရသာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ကေသော ဝါ တိဏ္ဍောဒကဒဏ္ဍိယာ ဝိမာနိတော[1] ဒ္ဝိဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ စတူဟိ ဝါ ပဉ္စဟိ ဝါ တိဏ္ဍောဒကဒဏ္ဍိဟိ ဝိမာနိတော သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သန္ဆမ္ဖတိ န သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ သြတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ရသာနံ။ (၄)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ကေနစိ ဝါ သရဝေဂေန ဝိဒ္ဓေါ ဒ္ဝိဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ စတူဟိ ဝါ ပဉ္စဟိ ဝါ သရဝေဂေဟိ ဝိဒ္ဓေါ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ

၁-ဝိဟနိတော (သျာ)၊ ဝိဟာနိတော (ကဏ္ဍစိ)

နဲ သန္ဆမ္ဘတိ နဲ သက္ကောတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ အက္ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ (၅)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ နဲ ရာဇာရဟော ဟောတိ နဲ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ နဲ ရညော အင်္ဂတ္ဂေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နဲ အာဟုနေယျော ဟောတိ နဲ ပါဟုနေယျော နဲ ဒက္ခိဏေယျော နဲ အဉ္ဇလိ-ကရဏီယော နဲ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ အက္ခမော သဒ္ဒါနံ၊ အက္ခမော ဂန္ဓာနံ၊ အက္ခမော ရသာနံ၊ အက္ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္ဝာ ရဇနီယေ ရူပေ သာရဇ္ဇတိ၊ နဲ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ။ (၁)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ရဇနီယေ သဒ္ဒေ သာရဇ္ဇတိ၊ နဲ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ။ (၂)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ ရဇနီယေ ဂန္ဓေ သာရဇ္ဇတိ၊ နဲ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ။ (၃)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ရသာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇိဝှါယ ရသံ သာယိတ္ဝာ ရဇနီယေ ရသေ သာရဇ္ဇတိ၊ နဲ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ရသာနံ။ (၄)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတ္ဝာ ရဇနီယေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ သာရဇ္ဇတိ၊ နဲ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ (၅)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နဲ အာဟု-နေယျော ဟောတိ နဲ ပါဟုနေယျော နဲ ဒက္ခိဏေယျော နဲ အဉ္ဇလိကရဏီယော နဲ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ ရာဇာ-ရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂံတွေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ရူပါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ဟတ္ထိကာယံ ဝါ ဒိသွာ အဿကာယံ ဝါ ဒိသွာ ရထကာယံ ဝါ ဒိသွာ ပတ္တိကာယံ ဝါ ဒိသွာ နံ သံသီဒတိ နံ ဝိသီဒတိ သန္ဆန္ဒတိ သဏ္ဌာတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ရူပါနံ။ (၁)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ဟတ္ထိသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ အဿသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ရထသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ပတ္တိသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ဘေရိပဏဝသင်္ခတိဏဝ-နိန္နာဒသဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ နံ သံသီဒတိ နံ ဝိသီဒတိ သန္ဆန္ဒတိ သဏ္ဌာတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ။ (၂)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ယေ တေ ရညော နာဂါ အဘိဇာတာ သင်္ဂါမာဝစရာ၊ တေသံ မုတ္တကရိသဿ ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ နံ သံသီဒတိ နံ ဝိသီဒတိ သန္ဆန္ဒတိ သဏ္ဌာတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ။ (၃)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ရသာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ဧကေဿ ဝါ တိဏ္ဏာဒကဒတ္တိယာ ဝိမာ-နိတော ဒ္ဝိဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ စတူဟိ ဝါ ပဉ္စဟိ ဝါ တိဏ္ဏာဒကဒတ္တိဟိ ဝိမာနိတော နံ သံသီဒတိ နံ ဝိသီဒတိ သန္ဆန္ဒတိ သဏ္ဌာတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ရသာနံ။ (၄)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ဧကေန ဝါ သရဝေဂေန ဝိဒ္ဓေါ ဒ္ဝိဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ စတူဟိ ဝါ ပဉ္စဟိ ဝါ သရဝေဂေဟိ ဝိဒ္ဓေါ နံ သံသီဒတိ နံ ဝိသီဒတိ သန္ဆန္ဒတိ သဏ္ဌာတိ သင်္ဂါမံ ဩတရိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ (၅)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရူပါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ရဇနီယေ ရူပေ န သာရဇ္ဇတိ၊ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရူပါနံ။ (၁)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ရဇနီယေ သဒ္ဒေ န သာရဇ္ဇတိ၊ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ သဒ္ဒါနံ။ (၂)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ ရဇနီယေ ဂန္ဓေ န သာရဇ္ဇတိ၊ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ဂန္ဓာနံ။ (၃)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရသာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇိဝှါယ ရသံ သာယိတ္ဝာ ရဇနီယေ ရသေ န သာရဇ္ဇတိ၊ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရသာနံ။ (၄)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတ္ဝာ ရဇနီယေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ န သာရဇ္ဇတိ၊ သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ။ (၅)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-သောတသုတ္တ

၁၄၀။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သောတာ စ ဟောတိ ဟန္တာ စ ရက္ခိတာ စ ခန္တာ စ ဂန္တာ စ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သောတာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ယမေနံ ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ[1] ကာရဏံ ကာရေတိ ယဒိ ဝါ ကတပုဗ္ဗံ ယဒိ ဝါ အကတပုဗ္ဗံ၊ တံ အင်္ဂိ[2]ကတ္တာ မနသိ ကတ္တာ သမ္ဗံ စေတသာ[3] သမန္နာဟရိတ္တာ သြဟိတသောတော သုဏာတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သောတာ ဟောတိ။ (၁)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ဟန္တာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ဟတ္ထိမ္ပိ ဟနတိ[4]၊ ဟတ္ထာရုဟမ္ပိ ဟနတိ၊ အဿမ္ပိ ဟနတိ၊ အဿာရုဟမ္ပိ ဟနတိ၊ ရထမ္ပိ ဟနတိ၊ ရထိကမ္ပိ[5] ဟနတိ၊ ပတ္တိကမ္ပိ ဟနတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ဟန္တာ ဟောတိ။ (၂)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ရက္ခိတာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ရက္ခတိ ပုရိမံ ကာယံ၊ ရက္ခတိ ပစ္ဆိမံ ကာယံ၊ ရက္ခတိ ပုရိမေ ပါဒေ၊ ရက္ခတိ ပစ္ဆိမေ ပါဒေ၊ ရက္ခတိ သီသံ၊ ရက္ခတိ ကဏ္ဏေ၊ ရက္ခတိ ဒန္တေ၊ ရက္ခတိ သောဏ္ဍံ၊ ရက္ခတိ ဝါလဓိံ၊ ရက္ခတိ ဟတ္ထာရုဟံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ရက္ခိတာ ဟောတိ။ (၃)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခန္တာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ သင်္ဂါမဂတော ခမော ဟောတိ သတ္တိပ္ပဟာရာနံ အသိပ္ပဟာရာနံ ဥသုပ္ပဟာရာနံ ဖရသုပ္ပဟာရာနံ ဘေရိပဏဝသင်္ခတိဏဝနိန္နာဒဿဒ္ဓါနံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ခန္တာ ဟောတိ။ (၄)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ဂန္တာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ယမေနံ ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ ဒိသံ ပေသေတိ ယဒိ ဝါ ဂတပုဗ္ဗံ၊ ယဒိ ဝါ အဂတပုဗ္ဗံ၊ တံ ခိပ္ပမေဝ ဂန္တာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော နာဂေါ ဂန္တာ ဟောတိ။ (၅)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော နာဂေါ ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂ်တ္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

၁-ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ (သီ)　　၂-အင်္ဂိကတ္တာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဂ္ဂ) အံ ၁-၄၃-ပိဋ္ဌေပိ။
၃-သမ္ဗစေတသာ (?)　　၄-ဟန္တိ (သီ၊ ဂ္ဂ)　　၅-ရထာရုဟမ္ပိ (ဂ္ဂ)

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော ဟောတိ ပါဟုနေယ္ယော ဒက္ခိဏေယ္ယော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သောတာ စ ဟောတိ ဟန္တာ စ ရက္ခိတာ စ ခန္တာ စ ဂန္တာ စ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သောတာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ အဒ္ဓိံ ကတ္တာ မနသိ ကတ္တာ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာဟရိတ္တာ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သောတာ ဟောတိ။ (၁)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟန္တာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ (ဟနတိ) [၁] ဗျန္တိကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ၊ ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ။ပ။ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ။ပ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ (ဟနတိ) [၁] ဗျန္တိကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟန္တာ ဟောတိ။ (၂)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ရက္ခိတာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗ္ယဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ ယတ္ဝာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယ္ယုံ။ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ။ ဇိဝှါယ ရသံ သာယိတ္ဝာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတ္ဝာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗ္ယဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ ယတ္ဝာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယ္ယုံ။ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ၊ မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ရက္ခိတာ ဟောတိ။ (၃)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခန္တာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ သီတသ ဥဏှသ ဇိဃစ္ဆာယ ဒိပါသာယ ဍံသမကသဝါတာတပသရိသပ [၂] သမ္ဖဿာနံ ဒုရုတ္တာနံ ဒုရာဂတာနံ ဝစနပထာနံ၊ ဥပ္ပန္နာနံ သာရီရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ တိပ္ပာနံ ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပါနံ

၁-( ) နတ္ထိ သီ-ဗျ ပေါတ္ထကေသု။ အံ ၁-၄၃ ၂-ဒိဋ္ဌေါ။ ၂ .....သိရိံသပ (သီ၊ ဃ၊ ကံ၊ ဗျ)

ပါဏဟရာနံ အဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခန္တာ ဟောတိ။ (၄)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂန္တာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာ သာ ဒိသာ အဂတပုဗ္ဗာ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ ယဒိဒံ သမ္ဗသမ္ဘိရသမထော သမ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ဒိပ္ပညော ဂန္တာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂန္တာ ဟောတိ။ (၅)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။ဒသမံ။

ရာဇဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ

စက္ကာနုဝတ္တနာ ရာဇာ၊ ယဿံဒိသံ ဒွေ စဝေ ပတ္တနာ။
အပ္ပံသုပတိ ဘတ္တာဒေါ၊ အက္ခမော စ သောတေန စာတိ။

---

(၁၅) ၅-တိကဏ္ဍကီဝဂ္ဂ

၁-အဝဇာနာတိသုတ္တ

၁၄၁။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဒတ္တာ အဝဇာနာတိ၊ သံဝါသေန အဝဇာနာတိ၊ အာယေျ-မုခေါ[1] ဟောတိ၊ လောလော ဟောတိ၊ မန္ဒော မောမူဟော ဟောတိ[2]။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဒတ္တာ အဝဇာနာတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟံ ဒေမိ၊ အယံ ပဋိဂ္ဂဏှာတီ"တိ၊ တမေနံ ဒတ္တာ အဝဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဒတ္တာ အဝဇာနာတိ။

၁-အာဒိယျမုခေါ (သီ)၊ အာဒေယျမုခေါ (သျာ၊ ကံ)၊ အာဒိယမုခေါ (ဋ္ဌ) အဋ္ဌကထာယ ပဋမသံဝဏ္ဏနာနုရူပံ။ အဘိ ၃-၁၇၅-ဝိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-မန္ဒော ဟောတိ မောမူဟော (သီ)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော သံဝါသေန အဝဇာနာတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ သံဝသတိ ဒ္ဝေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဝဿာနိ၊ တမေနံ သံဝါသေန အဝဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော သံဝါသေန အဝဇာနာတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော အာဓေယျမုခေါ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ပရဿ ဝဏ္ဏေ ဝါ အဝဏ္ဏေ ဝါ ဘာသိယမာနေ တံ ခိပ္ပညေဝ အဓိမုစ္စိတာ[၁] ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော အာဓေယျမုခေါ ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော လောလော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဣတ္တရသဒ္ဓေါ ဟောတိ ဣတ္တရဘတ္တီ ဣတ္တရပေမော ဣတ္တရပ္ပသာဒေါ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော လောလော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော မန္ဒော မောမူဟော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ကုသလာကုသလေ ဓမ္မေ န ဇာနာတိ၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇေ ဓမ္မေ န ဇာနာတိ၊ ဟီနပ္ပဏီတေ ဓမ္မေ န ဇာနာတိ၊ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေ ဓမ္မေ န ဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော မန္ဒော မောမူဟော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိန္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-အာရဘတိသုတ္တ

၁၄၂။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အာရဘတိ စ ဝိပ္ပဋိသာရီ စ ဟောတိ၊တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ (၁)

*ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အာရဘတိ န ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ၊ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ (၂)

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော န အာရဘတိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ၊ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ယတ္ထဿ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ (၃)

---

*အဘိ ၃-၁၇၃-ပိဋ္ဌေပိ။ ၁-အဓိမုစ္စိတော (သျာ)

ဇ္ဈ ပန ဘိက္ခဝေ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော နာ အာရဘတိ နာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ၊ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ယတ္ထသ္သ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ (၄)

ဇ္ဈ ပန ဘိက္ခဝေ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော နာ အာရဘတိ နာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ၊ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ ယတ္ထသ္သ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ (၅)

တတြ ဘိက္ခဝေ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အာရဘတိ စ ဝိပ္ပဋိသာရီ စ ဟောတိ၊ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ယတ္ထသ္သ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော ဧဝမသ္သ ဝစနီယော "အာယသ္မတော ခေါ အာရမ္ဘဇာ[1] အာသဝါ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရဇာ အာသဝါ ပဝဍ္ဎန္တိ[2]၊ သာဓု ဝတာယသ္မာ အာရမ္ဘဇေ အာသဝေ ပဟာယ ဝိပ္ပဋိသာရဇေ အာသဝေ ပဋိဝိနောဒေတ္ဝာ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝေတု[3]၊ ဧဝမာယသ္မာ အမုနာ ပဉ္စမေန ပုဂ္ဂလေန သမသမော ဘဝိဿတီ"တိ။ (၁)

တတြ ဘိက္ခဝေ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အာရဘတိ နာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ၊ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ယတ္ထသ္သ တေ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော ဧဝမသ္သ ဝစနီယော "အာယသ္မတော ခေါ အာရမ္ဘဇာ အာသဝါ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရဇာ အာသဝါ နာ ပဝဍ္ဎန္တိ၊ သာဓု ဝတာယသ္မာ အာရမ္ဘဇေ အာသဝေ ပဟာယ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝေတု၊ ဧဝမာယသ္မာ အမုနာ ပဉ္စမေန ပုဂ္ဂလေန သမသမော ဘဝိဿတီ"တိ။ (၂)

တတြ ဘိက္ခဝေ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော နာ အာရဘတိ နာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ၊ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ယတ္ထသ္သ တေ ဥပ္ပန္နာ

၁-အာရမ္ဘဇာ (ဇ္ဈ၊က)၊ အာရဘဇာ (သျာ၊ကံ) ၂-သံဝဍ္ဎန္တိ (က) ၃-ဘာဝေတုံ (သီ၊ဇ္ဈ)

ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော ဧဝမသ ဝစနီယော "အာယသ္မတော ခေါ အာရမ္ဘဇာ အာသဝါ နသ်ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရဇာ အာသဝါ နပဝဋ္ဋန္တိ၊ သာဓု ဝတာယသ္မာ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝေတု၊ ဧဝမာယသ္မာ အမုနာ ပဉ္စမေန ပုဂ္ဂလေန သမသမော ဘဝိဿတီ"တိ။ (၄)

ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ အမုနာ ပဉ္စမေန ပုဂ္ဂလေန ဧဝံ ဩဝဒိယမာနာ ဧဝံ အနုသာသိယမာနာ အနုပုဗ္ဗေန အာသဝါနံ ခယံ ပါပုဏန္တီတိ *။ ။ဒုတိယံ။

၃-သာရန္ဒဒသုတ္တ

၁၄၃။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာ-ဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပဉ္စမတ္တာနံ လိစ္ဆဝိသတာနံ သာရန္ဒဒေ စေတိယေ သန္ဓိသိန္ဓာနံ သန္ဓိပတိတာနံ အယမန္တရာ-ကထာ ဥဒပါဒိ—ပဉ္စန္ဒံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ကဘမေသံ ပဉ္စန္ဒံ? ဟတ္ထိရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ အဿရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ မဏိရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ ဣတ္ထိရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ ဂဟပတိရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိန္တိ။

အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ မဂ္ဂေ ပုရိသံ ဌပေသုံ[၁] "ယဒါ တွံ[၂] အမ္ဘော ပုရိသ ပဿေယျာသိ ဘဂဝန္တံ၊ အထ အမှာကံ အာရောစေယျာသီ"တိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သော ပုရိသော ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသ္ဝာန ယေန တေ လိစ္ဆဝီ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ တေ လိစ္ဆဝီ ဧတဒဝေါစ "အယံ သော ဘန္တေ ဘဂဝါ ဂစ္ဆတိ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ"တိ။

အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသက်မိံသု၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ—

"သာဓု ဘန္တေ ယေန သာရန္ဒဒံ စေတိယံ တေနုပသက်မတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ"တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏ္ဍီဘာဝေန။ အထ ခေါ ဘဂဝါ

၁-ပေသေသုံ (သျာ၊ က) *အဘိ ၃-၁၇၄-ပိဋ္ဌေပိ။ ၂-ယထာ တွံ (သီ၊ ဣ)

ယေန သာရန္ဒဒံ စေတိယံ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ ဧတဒဝေါစ "ကာယ နုတ္ထ လိစ္ဆဝီ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ၊ ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ"တိ။ ဣဓ ဘန္တေ အမှာကံ သန္ဓိသိန္ဓာနံ သန္ဓိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ— ပဉ္စန္ဒံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ကတမေသံ ပဉ္စန္ဒံ? ဟတ္ထိရတနသ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ အဿရတနသ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ မဏိရတနသ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ ဣတ္ထိရတနသ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ဂဟပတိ-ရတနသ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိန္တိ။

ကာမာဓိမုတ္တာနံ ဝတ ဘော လိစ္ဆဝီနံ[၁] ကာမံယေဝ အာရဗ္ဘ အန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ။ ပဉ္စန္ဒံ လိစ္ဆဝီ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ကတမေသံ ပဉ္စန္ဒံ? တထာဂတသ အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓသ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတသ ဓမ္မဝိနယသ ဒေသေတာ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတသ ဓမ္မဝိနယသ ဒေသိတသ ဝိညာတာ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ တထာဂတပ္ပ-ဝေဒိတသ ဓမ္မဝိနယသ ဒေသိတသ ဝိညာတာ[၂] ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ ကတညူ ကတဝေဒီ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ဣမေသံ ခေါ လိစ္ဆဝီ ပဉ္စန္ဒံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိန္တိ။ ။တတိယံ။

၄-တိကဏ္ဍကီသုတ္တ

၁၄၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာကေတေ ဝိဟရတိ တိကဏ္ဍကီဝနေ[၃]။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ[၄] ဝိဟရေယျ၊ သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ၊ သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ အပ္ပဋိကူလေ စ

၁–ကာမာဓိမုတ္တာနံ ဝတ ဝေါ လိစ္ဆဝီနံ (သီ)၊ ကာမာဓိမုတ္တာနံ ဝတ ဝေါ လိစ္ဆဝီ (သျာ)၊ ကာမာဓိမုတ္တာနံဝ ဝေါ လိစ္ဆဝီ (?)

၂-ဝိညာတသ (သီ၊ဣ) ဥပရိ ၂၀၉-ပိဋ္ဌေပိ။

၃-ကဏ္ဍကီဝနေ (သံ ၃-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ)

၄-အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ၊ သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ ပဋိကူလေ စ အပဋိကူလေ စ အပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ၊ သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ ပဋိကူလဉ္စ အပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျ သတော သမ္ပဇာနော။

ကိဉ္စ[1] ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ အပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။ မာ မေ ရဇနီယေသု ဓမ္မေသု ရာဂေါ ဥဒပါဒီတိ၊ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ အပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပဋိကူလေ အပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။ မာ မေ ဒေါသနီယေသု ဓမ္မေသု ဒေါသော ဥဒပါဒီတိ၊ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပဋိကူလေ အပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ အပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။ မာ မေ ရဇနီယေသု ဓမ္မေသု ရာဂေါ ဥဒပါဒိ၊ မာ မေ ဒေါသနီယေသု ဓမ္မေသု ဒေါသော ဥဒပါဒီတိ၊ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ အပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပဋိကူလေ စ အပဋိကူလေ စ အပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။ မာ မေ ဒေါသနီယေသု ဓမ္မေသု ဒေါသော ဥဒပါဒိ၊ မာ မေ ရဇနီယေသု ဓမ္မေသု ရာဂေါ ဥဒပါဒီတိ၊ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပဋိကူလေ စ အပဋိကူလေ စ အပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပဋိကူလဉ္စ အပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျ သတော သမ္ပဇာနော။ မာ မေ ကွစနိ[2] ကတ္ထစိ ကိဉ္စနံ[3] ရဇနီဓမ္မေသု ဓမ္မေသု ရာဂေါ ဥဒပါဒိ၊ မာ မေ ကွစနိ ကတ္ထစိ ကိဉ္စနံ ဒေါသနီယေသု ဓမ္မေသု ဒေါသော ဥဒပါဒိ၊ မာ မေ ကွစနိ ကတ္ထစိ ကိဉ္စနံ မောဟနီယေသု ဓမ္မေသု မောဟော ဥဒပါဒီတိ၊ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပဋိကူလဉ္စ အပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိ-နိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျ သတော သမ္ပဇာနော တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-နိဂ္ဂဟသုတ္တ

၁၄၅။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ၊

၁-ကထဉ္စ (သီ၊ ဗွ၊ က) ၂-ကွစိနိ (သီ၊ သျာ၊ ဗွ) ၃-ကိဉ္စနံ (သီ၊ ဗွ)

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာ-ဒဋ္ဌာယီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတော မဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဏ္ဍိတော? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတော ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။ပဏ္ဍိမံ။

၆-ဓိတ္တသုတ္တ

၁၄၆။ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု မိတ္တော နသေဝိတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဏ္ဍိတော? ကမ္မန္တံ ကာရေတိ၊ အဓိကရဏံ အာဒိယတိ၊ ပါမောက္ခေသု ဘိက္ခူသု ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဒိဃစာရိကံ အနဝတ္ထစာရိကံ[1] အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ၊ နပ္ပဋိဗလော ဟောတိ ကာလေန ကာလံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတုံ သမာဒပေတုံ သမုတ္တေဇေတုံ သမ္ပဟံသေတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတော ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု မိတ္တော နသေဝိတဗ္ဗော။

ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဏ္ဍိတော? နကမ္မန္တံ ကာရေတိ၊ နအဓိကရဏံ အာဒိယတိ၊ နပါမောက္ခေသု ဘိက္ခူသု ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ နဒိဃစာရိကံ အနဝတ္ထစာရိကံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ၊ ပဋိဗလော ဟောတိ ကာလေန ကာလံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတုံ သမာဒပေတုံ သမုတ္တေဇေတုံ သမ္ပဟံသေတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတော ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗောတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-အသပ္ပုရိသဒါနသုတ္တ

၁၄၇။ ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ အသပ္ပုရိသဒါနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? အသက္ကစ္စံ ဒေတိ၊ အစိတ္တီကတ္တာ[2] ဒေတိ၊ အသဟတ္ထာ ဒေတိ၊ အပဝိဒ္ဓံ[3] ဒေတိ၊ အနာဂမနဒိဋ္ဌိကော ဒေတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အသပ္ပုရိသဒါနာနိ။

၁–အဝတ္ထာနစာရိကံ (သျာ) ၂–အစိတ္တိကတ္တာ (ဋ္ဌ)၊ အစိတိ ကတ္တာ (သျာ)၊ အစိတ္တိ ကတ္တာ (က)
၃–အပဝိဒ္ဓံ (သျာ၊ကံ)

ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ သပ္ပုရိသဒါနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သက္ကစ္စံ ဒေတိ၊ စိတ္တီ-
ကတ္ဝာ ဒေတိ၊ သဟတ္ထာ ဒေတိ၊ အနုပဝိဒ္ဓံ ဒေတိ၊ အာဂမနဒိဋ္ဌိကော ဒေတိ။
ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သပ္ပုရိသဒါနာနိတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-သပ္ပုရိသဒါနသုတ္တ

၁၄၈။ ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ သပ္ပုရိသဒါနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါယ ဒါနံ
ဒေတိ၊ သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတိ၊ ကာလေန ဒါနံ ဒေတိ၊ အနုဋ္ဌဟိတစိတ္တော[1]
ဒါနံ ဒေတိ၊ အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ အနုပဟစ္စ ဒါနံ ဒေတိ။

သဒ္ဓါယ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ယတ္ထ ယတ္ထ တဿ ဒါနဿ
ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အမှော စ ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ၊
အဘိရူပေါ စ ဟောတိ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏ-
ပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော။

သက္ကစ္စံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ယတ္ထ ယတ္ထ တဿ ဒါနဿ
ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အမှော စ ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ၊
ယေပိဿ တေ ဟောန္တိ "ပုတ္တာ"တိ ဝါ "ဓီရာ"တိ ဝါ "ဒါသာ"တိ ဝါ
"ပေဿာ"တိ ဝါ "ကမ္မကရာ"တိ[2] ဝါ၊ တေပိ သုဿူသန္တိ၊ သောတံ
ဩဒဟန္တိ၊ အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေန္တိ။

ကာလေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ယတ္ထ ယတ္ထ တဿ ဒါနဿ
ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အမှော စ ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ၊
ကာလာဂတာ စဿ အတ္ထာ ပစုရာ ဟောန္တိ။

အနုဋ္ဌဟိတစိတ္တော ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ယတ္ထ ယတ္ထ တဿ
ဒါနဿ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အမှော စ ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ၊
ဥဋ္ဌာရေသု စ ပဇ္ဇသု ကာမဂုဏေသု ဘောဂါယ စိတ္တံ နမတိ။

အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ အနုပဟစ္စ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ယတ္ထ ယတ္ထ
တဿ ဒါနဿ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အမှော စ ဟောတိ မဟဒ္ဓနော
မဟာဘောဂေါ၊ န စဿ ကုတောစိ ဘောဂါနံ ဥပဃာတော အာဂစ္ဆတိ
အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ ရာဇတော ဝါ စောရတော ဝါ အပ္ပိယတော ဝါ
ဒါယာဒတော[3]။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သပ္ပုရိသဒါနာနိတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၁–အနုဋ္ဌိတစိတ္တော (သီ)
၂–ကမ္မကာရာတိ (က)
၃–အဂ္ဂိယတော ဝါ ဒါယာဒတော ဝါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ပီ)၊ အဂ္ဂိယဒါယာဒတော ဝါ (က)

၉-ပဌမသမယဝိမုတ္တသုတ္တ

၁၄၉။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဋ္ဌ? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ သင်္ဂဏိကာရာမတာ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ နဲ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဋ္ဌ? နဲ ကမ္မာရာမတာ နဲ ဘဿာရာမတာ နဲ နိဒ္ဒါရာမတာ နဲ သင်္ဂဏိကာရာမတာ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယသမယဝိမုတ္တသုတ္တ

၁၅၀။ *ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဋ္ဌ? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဋ္ဌ? နဲ ကမ္မာရာမတာ နဲ ဘဿာရာမတာ နဲ နိဒ္ဒါရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌ ဓမ္မာ သမယဝိမုတ္တဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ။ဒသမံ။

တိကဏ္ဍကီဝဂ္ဂေါ ပဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒတ္ဝာ အဝဇာနာတိ အာရဘတိ စ၊ သာရန္ဒဒ တိကဏ္ဍ နိရယေန စ။
မိတ္တော အသပ္ပုရိသသပ္ပုရိသေန၊ သမယဝိမုတ္တံ အပရေ ဒ္ဒေတိ။

တတိယော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

---

* အဘိ ၄-၇၈-ပိဋ္ဌေပိ။

၄—စတုတ္ထပဏ္ဏာသက

(၁၆) ၁-သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသမ္မတ္တနိယာမသုတ္တ

၁၅၁။ ပဗ္ဗတိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏာန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗတိ? ကထံ ပရိဘောတိ၊ ကထိကံ[1] ပရိဘောတိ၊ အတ္တာနံ ပရိဘောတိ၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ဓမ္မံ သုဏာတိ အနေကဂ္ဂစိတ္တော၊ အယောနိသော စ[2] မနသိ ကရောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗတိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏာန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။

ပဗ္ဗတိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏာန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗတိ? န ကထံ ပရိဘောတိ၊ န ကထိကံ ပရိဘောတိ၊ န အတ္တာနံ ပရိဘောတိ၊ အဝိက္ခိတ္တ-စိတ္တော ဓမ္မံ သုဏာတိ ကေဂ္ဂစိတ္တော၊ ယောနိသော စ မနသိ ကရောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗတိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏာန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသမ္မတ္တနိယာမသုတ္တ

၁၅၂။ ပဗ္ဗတိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏာန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗတိ? ကထံ ပရိဘောတိ၊ ကထိကံ ပရိဘောတိ၊ အတ္တာနံ ပရိဘောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ ဧဠော ဧဋမူဂေါ၊ အနညာတေ အညာတမာနီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗတိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏာန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။

ပဗ္ဗတိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏာန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ပဗ္ဗတိ? န ကထံ ပရိဘောတိ၊ န ကထိကံ ပရိဘောတိ၊ န အတ္တာနံ ပရိဘောတိ၊ ပညဝါ

၁—ကထိတံ (က)　　၂—အယောနိသော (သျာ၊ကံ)

ဟောတိ အဇဋ္ဌော အနေဋ္ဌမူဂေါ နဲ အနညာတေ အညာတမာနီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-တတိယသမ္မတ္တနိယာမသုတ္တ

၁၅၃။ ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? မက္ခီ ဓမ္မံ သုဏာတိ မက္ခပရိယုဋ္ဌိတော၊ ဥပါရမ္ဘစိတ္တော[၁] ဓမ္မံ သုဏာတိ ရန္ဓဂဝေသီ၊ ဓမ္မဒေသကေ အာဟတစိတ္တော ဟောတိ ခီလဇာတော[၂]၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ ဇဋ္ဌော ဇဋ္ဌမူဂေါ၊ အနညာတေ အညာတမာနီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။

ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? အမက္ခီ ဓမ္မံ သုဏာတိ နဲ မက္ခပရိယုဋ္ဌိတော၊ အနုပါရမ္ဘစိတ္တော ဓမ္မံ သုဏာတိ နဲ ရန္ဓဂဝေသီ၊ ဓမ္မဒေသကေ အနာဟတစိတ္တော ဟောတိ အခီလဇာတော၊ ပညဝါ ဟောတိ အဇဋ္ဌော အနေဋ္ဌမူဂေါ၊ နဲ အနညာတေ အညာတမာနီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ။ ။တတိယံ။

၄-ပဌမသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ

၁၅၄။ ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နဲ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ သုဏန္တိ၊ နဲ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ၊ နဲ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ ဓာရေန္တိ၊ နဲ သက္ကစ္စံ ဓာတာနံ[၃] ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခန္တိ၊ နဲ သက္ကစ္စံ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရ-ဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရ-ဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ သုဏန္တိ၊

၁-သဥပါရမ္ဘစိတ္တော (သျာ၊ကံ) ၂-ခိလဇာတော (သျာ၊ဣ) ၃-ဓတာနံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ၊ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ သက္ကစ္စံ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတိ၊ သက္ကစ္စံ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနက္ခရဓာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဒုတိယသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ

၁၅၅။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မံ နု ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ နု ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ နု ဝိတ္ထာရေန ပရံ[1] ဝါစေတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ နု ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ နု စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရ-ဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

၁-ပရေသံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)၊ ပရေ (?)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရံ ဝါစေန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မော-သာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေန္တိ အနုဝိစာရေန္တိ မနသာနုပေက္ခန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-တတိယသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ

၁၅၆။ *ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဒုဂ္ဂဟိတံ သုတ္တန္တံ ပရိယာပုဏန္တိ ဒုန္ဒိက္ခိတ္တေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ။ ဒုန္ဒိက္ခိတ္တဿ ဘိက္ခဝေ ပဒဗျဉ္ဇနဿ အတ္ထောပိ ဒုန္ဒယော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဒုဗ္ဗစာ ဟောန္တိ ဒေါဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဒာဂတာ အက္ခမာ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော အနုသာသနိံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ၊ တေ န သက္ကစ္စံ သုတ္တန္တံ ပရံ ဝါစေန္တိ၊ တေသံ အစ္စယေန ဆိန္ဒမူလကော သုတ္တန္တော ဟောတိ အပ္ပဋိသရဏော။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ထေရာ ဘိက္ခူ ဗာဟုလိကာ ဟောန္တိ သာထလိကာ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ၊ န ဝီရိယံ အာရဘန္တိ အပ္ပတ္တဿ

---

* အံ ၁-၄၆၅-ဝိဋ္ဌေပိ။

ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ တေသံ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇတိ။ သာပိ ဟောတိ ဗာဟုလိကာ သာထုလိကာ သြက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ၊ နု ဝိရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ၊ သံဃေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိန္နေ အညမညံ အက္ကောသာ စ ဟောန္တိ၊ အညမညံ ပရိဘာသာ စ ဟောန္တိ၊ အညမညံ ပရိက္ခေပါ စ ဟောန္တိ၊ အညမညံ ပရိဘ္ဘဇနာ[1] စ ဟောန္တိ။ တတ္ထ အပ္ပသန္နာ စေဝ နပ္ပသီဒန္တိ၊ ပသန္နာနဉ္စ ကေစ္စာနံ အညထတ္တံ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သုဂ်ဟိတံ သုတ္တန်ံ ပရိယာပုဏန္တိ သုနိက္ခိတ္တေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ။ သုနိက္ခိတ္တဿ ဘိက္ခဝေ ပဒဗျဉ္ဇနဿ အတ္ထောပိ သုနယော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သုဝစာ ဟောန္တိ၊ သောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ခမာ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော အနုသာသနိ[2]။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ၊ တေ သက္ကစ္စံ သုတ္တန်ံ ပရံ ဝါစေန္တိ၊ တေသံ အစ္ဆယေန နစ္ဆိန္နမူလကော[3] သုတ္တန်ော ဟောတိ သပ္ပဋိသရဏော။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ထေရာ ဘိက္ခူ။ နု ဗာဟုလိကာ ဟောန္တိ နု သာထုလိကာ သြက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ဝိရိယံ အာရဘန္တိ အပ္ပတ္တဿ

၁–ပရိဘ္ဘာ (သျာ၊ကံ) ၂-အစ္ဆိန္နမူလကော (က) အံ ၁-၄၆၆-ဝိဋ္ဌေပိ။

ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ တေသံ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇတိ၊ သာပိ ဟောတိ နု ဗာဟုလိကာ နု သာထလိကာ ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ဝိရိယံ အာရဘတိ အပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိ-ယာယ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သံဃော သမဂ္ဂေါ သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ကေဒ္ဒေသော ဖာသုံ ဝိဟရတိ၊ သံဃေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမဂ္ဂေ နု စေဝ အညမညံ အက္ကောသာ ဟောန္တိ၊ နု စ အညမညံ ပရိဘာသာ ဟောန္တိ၊ နု စ အညမညံ ပရိက္ခေပါ ဟောန္တိ၊ နု စ အညမညံ ပရိဘူဇနာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ အပ္ပဿန္နာ စေဝ ပသီဒန္တိ၊ ပသန္နာနဉ္စ ဘိယျောဘာဝေါ ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။　　။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဒုက္ကထာသုတ္တ

၁၅၇။ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာနံ ကထာ ဒုက္ကထာ ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလံ[၁] ဥပနိဓာယ။ ကတမေသံ ပဉ္စန္နံ? အဿဒ္ဓဿ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါကထာ ဒုက္ကထာ၊ ဒုဿီလဿ သီလကထာ ဒုက္ကထာ၊ အပ္ပဿုတဿ ဗာဟုသစ္စကထာ ဒုက္ကထာ၊ မစ္ဆရိဿ[၂] စာဂကထာ ဒုက္ကထာ၊ ဒုပ္ပညဿ ပညာကထာ ဒုက္ကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ အဿဒ္ဓဿ သဒ္ဓါကထာ ဒုက္ကထာ? အဿဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါကထာယ ကစ္ဆမာနာယ အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိတ္ထိယတိ၊ ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဿမုဒံ အတ္တနိ နု သမနုပဿတိ[၃]၊ နု စ လဘတိ တတော-နိဒါနံ ပီတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ အဿဒ္ဓဿ သဒ္ဓါကထာ ဒုက္ကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလဿ သီလကထာ ဒုက္ကထာ? ဒုဿီလော ဘိက္ခဝေ သီလကထာယ ကစ္ဆမာနာယ အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိတ္ထိယတိ၊ ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ

၁-ပုဂ္ဂလံ ပုဂ္ဂလံ (သီ၊ ဂ)　　၂-မစ္ဆရိယဿ (သီ၊ ဣ၊ က)　　၃-နု သမ္ပဿတိ (သီ)

သော ဘိက္ခဝေ သီလသမ္ပဒံ အတ္တနိ နာ သမနုပဿတိ၊ နာ စ လဘတိ တတော-
နိဒါနံ ဝိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ ဒုဿီလဿ သီလကထာ ဒုက္ကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ အပ္ပဿုတဿ ဗာဟုသစ္စကထာ ဒုက္ကထာ? အပ္ပဿုတော
ဘိက္ခဝေ ဗာဟုသစ္စကထာယ ကစ္ဆမာနာယ အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ
ပတိတ္ထီယတိ၊ ကောပဇ္ဇ ဒေါသဇ္ဇ အပ္ပစ္စယဇ္ဇ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု?
တံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ သုတသမ္ပဒံ အတ္တနိ နာ သမနုပဿတိ၊ နာ စ လဘတိ
တတောနိဒါနံ ဝိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ အပ္ပဿုတဿ ဗာဟုသစ္စကထာ
ဒုက္ကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ မစ္ဆရိဿ စာဂကထာ ဒုက္ကထာ? မစ္ဆရီ ဘိက္ခဝေ
စာဂကထာယ ကစ္ဆမာနာယ အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိတ္ထီယတိ၊
ကောပဇ္ဇ ဒေါသဇ္ဇ အပ္ပစ္စယဇ္ဇ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ
သော ဘိက္ခဝေ စာဂသမ္ပဒံ အတ္တနိ နာ သမနုပဿတိ၊ နာ စ လဘတိ တတော-
နိဒါနံ ဝိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ မစ္ဆရိဿ စာဂကထာ ဒုက္ကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ ဒုပ္ပညဿ ပညာကထာ ဒုက္ကထာ? ဒုပ္ပညော ဘိက္ခဝေ
ပညာကထာယ ကစ္ဆမာနာယ အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိတ္ထီယတိ၊
ကောပဇ္ဇ ဒေါသဇ္ဇ အပ္ပစ္စယဇ္ဇ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ
သော ဘိက္ခဝေ ပညာသမ္ပဒံ အတ္တနိ နာ သမနုပဿတိ၊ နာ စ လဘတိ တတော-
နိဒါနံ ဝိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ ဒုပ္ပညဿ ပညာကထာ ဒုက္ကထာ။ ဣမေသံ ခေါ
ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ကထာ ဒုက္ကထာ ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဓာယ။

ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာနံ ကထာ သုကထာ ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဓာယ။
ကတမေသံ ပဉ္စန္နံ? သဒ္ဓဿ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါကထာ သုကထာ၊ သီလဝတော
သီလကထာ သုကထာ၊ ဗဟုသုတဿ ဗာဟုသစ္စကထာ သုကထာ၊
စာဂဝတော စာဂကထာ သုကထာ၊ ပညဝတော ပညာကထာ သုကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါကထာ သုကထာ? သဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ
သဒ္ဓါကထာယ ကစ္ဆမာနာယ နာဘိသဇ္ဇတိ နာ ကုပ္ပတိ နာ ဗျာပဇ္ဇတိ နာ
ပတိတ္ထီယတိ၊ နာ ကောပဇ္ဇ ဒေါသဇ္ဇ အပ္ပစ္စယဇ္ဇ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ
ဟေတု? တံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတိ၊ လဘတိ စ
တတောနိဒါနံ ဝိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါကထာ သုကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော သီလကထာ သုကထာ? သီလဝါ ဘိက္ခဝေ
သီလကထာယ ကစ္ဆမာနာယ နာဘိသဇ္ဇတိ နာ ကုပ္ပတိ နာ ဗျာပဇ္ဇတိ

နှ ပတိတ္ထိယတိ၊ နှ ကောပဠ္ဆ ဒေါသဠ္ဆ အပ္ပစ္စယဠ္ဆ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ သီလသမ္ပဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတိ၊ လဘတိ စ တတောနိဒါနံ ဒိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ သီလဝတော သီလကထာ သုကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ ဗဟုဿုတဿ ဗာဟုသစ္စကထာ သုကထာ? ဗဟုဿုတော ဘိက္ခဝေ ဗာဟုသစ္စကထာယ ကဏ္ဍမာနာယ နာဘိသဇ္ဇတိ နှ ကုပ္ပတိ နှ ဗျာပဇ္ဇတိ နှ ပတိတ္ထိယတိ၊ နှ ကောပဠ္ဆ ဒေါသဠ္ဆ အပ္ပစ္စယဠ္ဆ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ သုတသမ္ပဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတိ၊ လဘတိ စ တတောနိဒါနံ ဒိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ ဗဟုဿုတဿ ဗာဟုသစ္စကထာ သုကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ စာဂဝတော စာဂကထာ သုကထာ? စာဂဝါ ဘိက္ခဝေ စာဂကထာယ ကဏ္ဍမာနာယ နာဘိသဇ္ဇတိ နှ ကုပ္ပတိ နှ ဗျာပဇ္ဇတိ နှ ပတိတ္ထိယတိ၊ နှ ကောပဠ္ဆ ဒေါသဠ္ဆ အပ္ပစ္စယဠ္ဆ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ စာဂသမ္ပဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတိ၊ လဘတိ စ တတောနိဒါနံ ဒိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ စာဂဝတော စာဂကထာ သုကထာ။

ကဿာ စ ဘိက္ခဝေ ပညဝတော ပညာကထာ သုကထာ? ပညဝါ ဘိက္ခဝေ ပညာကထာယ ကဏ္ဍမာနာယ နာဘိသဇ္ဇတိ နှ ကုပ္ပတိ နှ ဗျာပဇ္ဇတိ နှ ပတိတ္ထိယတိ၊ နှ ကောပဠ္ဆ ဒေါသဠ္ဆ အပ္ပစ္စယဠ္ဆ ပါတုကရောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ ပညာသမ္ပဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတိ၊ လဘတိ စ တတောနိဒါနံ ဒိတိပါမောဇ္ဇံ။ တဿာ ပညဝတော ပညာကထာ သုကထာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဠ္ဆန်နံ ပုဂ္ဂလာနံ ကထာ သုကထာ ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဓာယာတိ။　။သတ္တမံ။

ဂ-သာရဇ္ဇသုတ္တ

၁၅၈။ ပဠ္ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သာရဇ္ဇံ ဩက္ကန္တော[1] ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဠ္ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဒုဿီလော ဟောတိ၊ အပ္ပဿုတော ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဠ္ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သာရဇ္ဇံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။

၁-ဩက္ကမန္တော(က)

ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိသာရဒေါ ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိသာရဒေါ ဟောတီတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ဥဒါယိသုတ္တ

၁၅၉။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယိ မဟတိယာ ဂိဟိပရိသာယ ပရိဝုတော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော နိသိန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ မဟတိယာ ဂိဟိပရိသာယ ပရိဝုတံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ နိသိန္နံ။ ဒိသ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “အာယသ္မာ ဘန္တေ ဥဒါယိ မဟတိယာ ဂိဟိပရိသာယ ပရိဝုတော ဓမ္မံ ဒေသေတီ”တိ [၁]။

န ခေါ အာနန္ဒ သုကရံ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ပရေသံ အာနန္ဒ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေန ပဉ္ဇ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။ ကတမေ ပဉ္ဇ? “အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ၂ ကထေဿာမီ”တိ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော၊ “ပရိယာယဒဿာဝိ ကထံ ကထေဿာမီ”တိ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော၊ “အနုဒ္ဒယတံ ပဋိစ္စ ကထံ ကထေဿာမီ”တိ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော၊ “န အာမိသန္တရော ကထံ ကထေဿာမီ”တိ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော၊ “အတ္ထာနုဇ္ဇ ပရဇ္ဇ အနုပဟစ္စ ကထံ ကထေဿာမီ”တိ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။ န ခေါ အာနန္ဒ သုကရံ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ပရေသံ အာနန္ဒ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေန ဣမေ ပဉ္ဇ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗောတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယသုတ္တ

၁၆၀။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဥပုန္နော ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယော။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ဥပုန္နော ရာဂေါ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယော၊ ဥပုန္နော ဒေါသော ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယော၊ ဥပုန္နော

၁-ဒေသေန္တော နိသိန္နော”တိ (သျာ) ၂-အာနုပုဗ္ဗိကထံ (သီ)၊ အနုပုဗ္ဗိကထံ (သျာ၊ ကျ၊ က)

မောဟော ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယော၊ ဥပ္ပန္နံ ပဋိဘာနံ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယံ၊ ဥပ္ပန္နံ ဂမိက-စိတ္တံ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဥပ္ပန္နာ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာတိ။ ။ ဒသမံ။

သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

တယော သမ္မတ္တနိယာမာ၊ တယော သဒ္ဓမ္မသမ္မောသာ။
ဒုက္ကထာ စေဝ သာရဇ္ဇံ၊ ဥဒါယိဒုဗ္ဗိနောဒယာတိ။

---

(၁၇) ၂-အာဃာတဝဂ္ဂ

၁-ပဌမအာဃာတပဋိဝိနယသုတ္တ

၁၆၁။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သမ္မသော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ကတမေ ပဉ္စ? ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ဇာယေထ၊ မေတ္တာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဘာဝေတမ္မာ၊ ဧဝံ ဟသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ဇာယေထ၊ ကရုဏာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဘာဝေတမ္မာ၊ ဧဝံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ဇာယေထ၊ ဥပေက္ခာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဘာဝေတမ္မာ၊ ဧဝံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ဇာယေထ၊ အသတိအမနသိကာရော တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာပဇ္ဇိ-တမ္မော၊ ဧဝံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ဇာယေထ၊ ကမ္မဿကတာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အဓိဋ္ဌာတမ္မာ၊ “ကမ္မဿကော အယမာယသ္မာ ကမ္မဒါယာဒေါ ကမ္မယောနိ ကမ္မဗန္ဓု၊ ကမ္မပဋိသရဏော၊ ယံ ကမ္မံ ကရိဿတိ ကလ္လာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ တဿ ဒါယာဒေါ ဘဝိဿတိ”တိ၊ ဧဝံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သမ္မသော ပဋိဝိနေတမ္မောတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယအာဃာတပဋိဝိနယသုတ္တ

၁၆၂။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ "အာဝုသော ဘိက္ခဝေ"တိ။ "အာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ—

ပဋိမေ အာဝုသော အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သမ္မသော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓ-ဝစီသမာစာရော၊ ဧဝရူပေပိ အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေ-တမ္မော။ ဣဓ ပနာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော၊ ဧဝရူပေပိ အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ဣဓ ပနာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော၊ လဘတိ စ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ။ ဧဝရူပေပိ အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။ ဣဓ ပနာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓ-ဝစီသမာစာရော၊ န စ လဘတိ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ။ ဧဝရူပေပိ အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိ-ဝိနေတမ္မော။ ဣဓ ပနာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော၊ လဘတိ စ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ။ ဧဝရူပေပိ အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော။

တတြာဝုသော ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓ-ဝစီသမာစာရော၊ ကထံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတမ္မော? သေယျထာပိ အာဝုသော ဘိက္ခု ပံသုကူလိကော ရထိယာယ နန္တကံ ဒိသွာ ဝါမေန ပါဒေန နိဂ္ဂဏှိတွာ ဒက္ခိဏေန ပါဒေန ပတ္ထရိတွာ[1] ယော တတ္ထ သာရော၊ တံ ပရိပါတေတွာ အာဒါယ ပက္ကမေယျ။ ဧဝမေဝံ ခွါဝုသော ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော။ ယာ'ဿ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတာ၊နု သာ'ဿ တသ္မိံ သမယေ မနသိ ကာတမ္မော။

၁–ဝိတ္ထာရေတွာ (သီ၊ ဂ္ဂ)

ယာ စ ခွါသ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတာ၊ သာ'သ တသ္မိ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝံ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော။ (၁)

တတြာဝုသော ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓကာယ-သမာစာရော၊ ကထံ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော?သေယ္ယထာပိ အာဝုသော ပေါက္ခရဏိ သေဝါလပဏကပရိယောနဒ္ဓါ၊ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယ္ယ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော၊ သော တံ ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟေတ္ဝာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥဒကံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဥဒကံ အပဝိယူဟိတ္ဝာ အဇ္ဈောဟရေယ္ယ၊ ဒဠှံ ပီတွာ ပက္ကမေယ္ယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော။ ယာ'သ အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတာ၊နု သာ'သ တသ္မိ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ ယာ စ ခွါသ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတာ၊ သာ'သ တသ္မိ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝံ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော။ (၂)

တတြာဝုသော ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓ-ဝစီသမာစာရော၊ လဘတိ စ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ၊ ကထံ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော? သေယ္ယထာပိ အာဝုသော ပရိတ္တံ ဂေါပဒေါ[1] ဥဒကံ၊ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယ္ယ ဃမ္မာဘိ-တတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော၊ တဿ ဧဝမဿ "ဣဒံ ခေါ ပရိတ္တံ ဂေါပဒေ ဥဒကံ၊ သစာဟံ အဇ္ဈောဟရာ ဝါ ဝိဝိဿာမိ ဘာဇနေန ဝါ၊ ခေါဘေဿာမိပိ တံ လောဒ္ဒေဿာမိပိ တံ အပေယ္ယမိ တံ ကရိဿာမိ၊ ယံနူနာဟံ စတုက္ကုဏ္ဍိကော[2] နိပတိတွာ ဂေါဒိတကံ ဝိဝိတွာ ပက္ကမေယ္ယ"န္တိ။ သော စတုက္ကုဏ္ဍိကော နိပတိတွာ ဂေါဒိတကံ ဝိဝိတွာ ပက္ကမေယ္ယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓဝစီ-သမာစာရော၊ လဘတိ စ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ၊ ယာ'သ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတာ၊ နု သာ'သ တသ္မိ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ ယာပိသ အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတာ၊ နု သာပိသ တသ္မိ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ ယဉ္စ ခေါ သော လဘတိ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ၊ တမေဝသ[3] တသ္မိ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော။ (၃)

၁–ဂေါပဒကေ (သီ၊ သျာ)
၂–တဒေဝဿ (သီ၊ သျာ)
၂–စတုဂ္ဂုဏ္ဍိကော (သီ)၊ စတုက္ကုဏ္ဍိကော (သျာ၊ ကံ၊ ဇ)၊ စတုကောဏ္ဍိကော (ဒီ ၃-၄ ပိဋ္ဌေ)

တတြာဝုသော ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓ-ဝစီသမာစာရော၊ နော စ လဘတိ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ၊ ကထံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော? သေယျထာပိ အာဝုသော ပုရိသော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော အဒ္ဓါန-မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော၊ တဿ ပုရတောပိဿ ဒူရေ ဂါမော၊ ပစ္ဆတောပိဿ ဒူရေ ဂါမော၊ သော နော လဘေယျ သပ္ပါယာနိ ဘေစနာနိ၊ နော လဘေယျ သပ္ပါယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ နော လဘေယျ ပတိရူပံ ဥပဋ္ဌာကံ၊ နော လဘေယျ ဂါမန္တနာယကံ။ တမေနံ အညတရော ပုရိသော ပဿေယျ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော၊ သော တသ္မိံ ပုရိသေ ကာရညံ်ယော ဥပဋ္ဌာပေယျ၊ အနုဒ္ဒယံ်ယော ဥပဋ္ဌာပေယျ၊ အနုကမ်ပံ်ယော ဥပဋ္ဌာပေယျ၊ အဟော ဝတာယံ ပုရိသော လဘေယျ သပ္ပါယာနိ ဘေစနာနိ၊ လဘေယျ သပ္ပါယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ လဘေယျ ပတိရူပံ ဥပဋ္ဌာကံ၊ လဘေယျ ဂါမန္တနာယကံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မာယံ[1] ပုရိသော ဇုဓော အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇီတိ[2]။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော၊ နော စ လဘတိ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ။ ဧဝရူပေပိ[3] အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ ကာရညံ်ယော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ အနုဒ္ဒယာယော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ အနုကမ္ပာယော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ အဟော ဝတ အယမာယသ္မာ ကာယဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ကာယသုစရိတံ ဘာဝေယျ၊ ဝစီဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ဝစီသုစရိတံ ဘာဝေယျ၊ မနောဒုစ္စရိတံ ပဟာယ မနောသုစရိတံ ဘာဝေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မာယံ အာယသ္မာ[4] ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇီတိ[5]။ ဧဝံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိ-ဝိနေတဗ္ဗော။ (၄)

တတြာဝုသော ယွာယံ ပုဂ္ဂလော ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓ-ဝစီသမာစာရော၊ လဘတိ စ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ၊ ကထံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော? သေယျထာပိ အာဝုသော ပေါက္ခရဏိ အဇ္ဈောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ[6] သေတကာ? သုပတိတ္ထာ ရမဏီယာ နာနာရုက္ခေဟိ သဉ္ဆန္နာ၊ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော

၁-အယံ (က) ၂-အာပဇ္ဇေယျ (က) ၃-ဧဝရူပေ (ဋ္ဌ)
၄-အယမာယသ္မာ (က) ၅-ဥပပဇ္ဇတိတိ (က)
၆-အဇ္ဈောဒိကာ သာတောဒိကာ သီတောဒိကာ (သီ) ၇-သေတောဒကာ (က)

ဝိပါသိတော၊ သော တံ ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟေတွာ နှာတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိတွာ တတ္ထေဝ ရုက္ခစ္ဆာယာယ နိသီဒေယျ ဝါ နိပဇ္ဇေယျ ဝါ။

ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ယွာယံ ပုဂ္ဂလော ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော၊ လဘတိ စ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ။ ယာဝိဿ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတာ၊ သာဝိဿ တသ္မိံ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ ယာဝိဿ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတာ၊ သာဝိဿ တသ္မိံ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ ယမ္ပိ လဘတိ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒံ၊ တမ္ပိဿ တသ္မိံ သမယေ မနသိ ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော။ သမန္တပါသာဒိကံ အာဝုသော ပုဂ္ဂလံ အာဂမ္ဘ စိတ္တံ ပသီဒတိ။ (၅)

ဣမေ ခေါ အာဝုသော ပဉ္စ အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သမ္ဗော ပဋိဝိနေတဗ္ဗောတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-သာကစ္ဆသုတ္တ

၁၆၃။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ "အာဝုသော ဘိက္ခဝေ"တိ။ "အာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ္သ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ—

* ပဉ္စဟာဝုသော ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာကစ္ဆော သဗြဟ္မစာရီနံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သီလသမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဋိ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သမာဓိသမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဋိ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပညာသမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဋိ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဋိ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန-သမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဋိ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာကစ္ဆော သဗြဟ္မစာရီနန္တိ။ ။တတိယံ။

---

* ဟေဋ္ဌာ ၇၁-ဝိဇ္ဇေပိ။

၄-သာဇီဝသုတ္တ

၁၆၄။ * တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ ပ ။ ပဉ္စဟိ အာဝုသော ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာဇီဝေါ သဗြဟ္မစာရီနံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သီလသမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သမာဓိသမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပညာသမ္ပဒါ-ကထာယ စ အာဂတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါကထာယ စ အာဂတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒါ-ကထာယ စ အာဂတံ ပဠိံ ဗျာကတ္တာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံသာဇီဝေါ သဗြဟ္မစာရီနန္တိ။ ။ စတုတ္ထံ။

၅-ပဉ္ဉာသုတ္တ

၁၆၅။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ ပ ။ ယော ဟိ ကောစိ အာဝုသော ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗော သော ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ဧတေသံ ဝါ အညတရေန။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ[၁] ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆတိ။ ပါဠိဿ္စာ ဣစ္ဆာပကတော ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆတိ၊ ပရိဘဝံ ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆတိ၊ အညာတုကာမော ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆတိ၊ အထ ဝါ ပနေဝံစိတ္တော[၂] ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆတိ "သစေ မေ ပဠိံ ပုဋ္ဌော သမ္မဒေဝ ဗျာကရိဿတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ? မေ ပဠိံ ပုဋ္ဌော သမ္မဒေဝ ဗျာကရိဿတိ၊ အဟမဿ သမ္မဒေဝ ဗျာကရိဿာမီ"တိ။ ယော ဟိ ကောစိ အာဝုသော ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗော သော ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ဧတေသံ ဝါ အညတရေန။ အဟံ ခေါ ပနာဝုသော ဧဝံစိတ္တော ပရံ ပဠိံ ပုစ္ဆာမိ "သစေ မေ ပဠိံ ပုဋ္ဌော သမ္မဒေဝ ဗျာကရိဿတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ မေ ပဠိံ ပုဋ္ဌော သမ္မဒေဝ ဗျာကရိဿတိ၊ အဟမဿ သမ္မဒေဝ ဗျာကရိဿာမီ"တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-နိရောဓသုတ္တ

၁၆၆။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ ပ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော သညာ-

---

* ဟေဋ္ဌာ ၇၁-ဝိဇ္ဇေဝိ။ ၁-မောမူဟတ္တာ (သီ) ၂-အထ ဝါ ပကုပ္ပန္နော (သီ၊ ဣ) ၃-နော စ (သျာ)

ဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ[1]၊ အတ္ထေတံ ဌာနံ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ၊ အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရ-ဘက္ခာနံ[2] ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာ-ဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာနန္တိ။

၉၀ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ဥဒါယီ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ "အဋ္ဌာနံ ခေါ ဧတံ အာဝုသော သာရိပုတ္တ အနဝကာသော၊ ယံ သော ဘိက္ခု အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ၊ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ နတ္ထေတံ ဌာန"န္တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ "ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာ-သမ္ပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာနံ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ၊ အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာ-ဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာန"န္တိ။

တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒါယီ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ "အဋ္ဌာနံ ခေါ ဧတံ အာဝုသော သာရိပုတ္တ အနဝကာသော၊ ယံ သော ဘိက္ခု အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနော-မယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ နတ္ထေတံ ဌာန"န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာတော သာရိပုတ္တသ္သ ဧတဒဟောသိ "ယာဝ-တတိယကမ္ပိ[3] ခေါ မေ အာယသ္မာ ဥဒါယီ ပဋိက္ကောသတိ၊ နာ စ မေ ကောစိ ဘိက္ခု အနုမောဒတိ၊ ယံနူနာဟံ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမေယ္ယ"န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ "ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာနံ၊ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ

၁-သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ္ဈ)　　၂-ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ္ဈ)
၃-ယာဝတတိယမ္ပိ (သီ၊ သျာ၊ ဇ္ဈ)

အညံ အာရာဓေယျ၊ အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာန''န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ဥဒါယီ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ ''အဋ္ဌာနံ ခေါ ဧတံ အာဝုသော သာရိပုတ္တ အနဝကာသော၊ ယံ သော ဘိက္ခု အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ နတ္ထေတံ ဌာန''န္တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာနံ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ၊ အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာန''န္တိ။

တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒါယီ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ ''အဋ္ဌာနံ ခေါ ဧတံ အာဝုသော သာရိပုတ္တ အနဝကာသော၊ ယံ သော ဘိက္ခု အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ နတ္ထေတံ ဌာန''န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာတော သာရိပုတ္တသ္သ ဧတဒဟောသိ ''ဘဂဝတောပိ ခေါ မေ သမ္မုခါ အာယသ္မာ ဥဒါယီ ယာဝတတိယကံ ပဋိက္ခောသတိ၊ နေ စ မေ ကောစိ ဘိက္ခု အနုမောဒတိ၊ ယံနူနာဟံ တုဏ္ဍီ အဿ''န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တုဏ္ဍီ အဟောသိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ အာမန္တေသိ ''ကံ ပန တွံ ဥဒါယိ မနောမယံ ကာယံ ပစ္စေသီ''တိ။ ယေ တေ ဘန္တေ ဒေဝါ အရူပိနော သညာမယာတိ။ ကိံ နု ခေါ တုယ့် ဥဒါယိ ဗာလဿ အမ္ဘတ္တဿ ဘဏိတေန။ တွမ္ပိ နာမ ဘဏိတဗ္ဗံ မညသီတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ ''အတ္ထိ နာမ အာနန္ဒ ထေရံ ဘိက္ခုံ ဝိဟေသိယမာနံ

အဇ္ဈုပေက္ခိဿထ။ နဟိ နာမ အာနန္ဒ ကာရုညမ္ပိ ဘဝိဿတိ ထေရမ္ပိ[၁] ဘိက္ခုမ္ပိ ဝိဟေသိယမာနမ္ပိ"တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလ-သမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာ-ပဇ္ဇေယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာနံ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ၊ အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠိကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နော သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇေ-ယျာပိ ဝုဋ္ဌဟေယျာပိ၊ အတ္ထေတံ ဌာန"န္တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အစိရပက္ကန္တသ ဘဂဝတော ယေနာ-ယသ္မာ ဥပဝါဏော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ ဧတဒဝေါစ "ဣဓာဝုသော ဥပဝါဏ အညေ ထေရေ ဘိက္ခူ ဝိဟေသေန္တိ၊ မယံ တေန နဲ မုစ္စာမ။ အနစ္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ အာဝုသော ဥပဝါဏ၊ ယံ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဧတဒေဝ အာရဗ္ဘ ဥဒါဟရေယျ ယထာ အာယသ္မန္တံယေဝေတ္ထ ဥပဝါဏံ ပဋိဘာသေယျ ဣဒါနေဝ အမှာကံ သာရဇ္ဇံ ဩက္ကန္တ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ ဧတဒဝေါစ—

ကတိဟိ နု ခေါ ဥပဝါဏ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ပဉ္ဇဟိ ဘန္တေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဇဟိ? ဣဓ ဘန္တေ ထေရော ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ပ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာ-ပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ[၂] အတ္ထသ ဝိညာပနိယာ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆ-လာဘီ အကသိရလာဘီ။ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘန္တေ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော

၁-ဗျတ္တမ္ပိ (သျာ၊ကံ၊က) ၂-အနေလဂဋ္ဌာယ (သျာ၊ကံ)

ဘိက္ခု သမြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။

သာဓု သာဓု ဥပဝါဏ၊ ဇ္ဈမေဟိ ခေါ ဥပဝါဏ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ထေရော ဘိက္ခု သမြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ဇ္ဈမေ စေ ဥပဝါန ပဉ္စ ဓမ္မာ ထေရဿ ဘိက္ခုနော နသံဝိဇ္ဇေယျုံ၊ တံ သမြဟ္မစာရိ နသက္ကရေယျုံ နဂရုံ ကရေယျုံ နမာနေယျုံ နပူဇေယျုံ ခက္ခိဿေန ပါလိဿေန ဝလိတ္တစတာယ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဥပဝါဏ ဇ္ဈမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ထေရဿ ဘိက္ခုနော သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ တံ သမြဟ္မစာရိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-စောဒနာသုတ္တ

၁၆၇။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ— စောဒကေန အာဝုသော ဘိက္ခုနာ ပရံ စောဒေတုကာမေန ပဉ္စ ဓမ္မေ အတ္တဉ္စိ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ပရော စောဒေတဗ္ဗော။

ကတမေ ပဉ္စ? ကာလေန ဝက္ခာမိ နော အကာလေန၊ ဘူတေန ဝက္ခာမိ နော အဘူတေန၊ သဏှေန ဝက္ခာမိ နော ဖရုသေန၊ အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ နော အနတ္ထသံဟိတေန၊ မေတ္တစိတ္တော[1] ဝက္ခာမိ နော ဒေါသန္တရော[2]။ စောဒကေန အာဝုသော ဘိက္ခုနာ ပရံ စောဒေတုကာမေန ဇ္ဈမေ ပဉ္စ ဓမ္မေ အတ္တဉ္စိ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ပရော စောဒေတဗ္ဗော။

ဇ္ဈာဟံ အာဝုသော ကေစ္ဆံ ပုဂ္ဂလံ ပဿာမိ အကာလေန စောဒိယမာနံ နော ကာလေန ကုပိတံ၊ အဘူတေန စောဒိယမာနံ နော ဘူတေန ကုပိတံ၊ ဖရုသေန စောဒိယမာနံ နော သဏှေန ကုပိတံ၊ အနတ္ထသံဟိတေန စောဒိယမာနံ နော အတ္ထသံဟိတေန ကုပိတံ၊ ဒေါသန္တရေန စောဒိယမာနံ နော မေတ္တစိတ္တေန ကုပိတံ။

အဓမ္မစုဒိတဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဉ္စဟာကာရေဟိ အဓိပ္ပဠိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော[3]။ အကာလေနာယသ္မာ စုဒိတော နော ကာလေန၊ အလံ တေ အဓိပ္ပဠိသာရာယ။ အဘူတေနာယသ္မာ စုဒိတော နော ဘူတေန၊ အလံ တေ အဓိပ္ပဠိသာရာယ။ ဖရုသေနာယသ္မာ စုဒိတော နော သဏှေန၊ အလံ တေ

၁–မေတ္တစိတ္တေန (သီ၊ ဈ၊ က) ဝိ ၄-၄၃၀-ဝိဒွေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂–ဒေါသန္တရေန (သီ၊ ဇ္ဈ၊ က)
၃–ဥပဒဟိတဗ္ဗော (သီ၊ သျာ၊ ဈ)

အဝိပ္ပဋိသာရာယ။ အနတ္ထသံဟိတေနာယသ္မာ စုဒိတော နော အတ္ထသံဟိတေန၊ အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယ။ ဒေါသန္တရေနာယသ္မာ စုဒိတော နော မေတ္တစိတ္တေန၊ အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယာတိ။ အဓမ္မစုဒိတဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဗ္ဗမေဟိ ပဉ္ဇဟာကာရေဟိ အဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော။

အဓမ္မစောဒကဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟာကာရေဟိ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော။ အကာလေန တေ အာဝုသော စောဒိတော[၁] နော ကာလေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ အဘူတေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော ဘူတေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ ဖရုသေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော သဏ္ဍေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ အနတ္ထသံဟိတေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော အတ္ထသံဟိတေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ ဒေါသန္တရေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော မေတ္တစိတ္တေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယာတိ။ အဓမ္မစောဒကဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဗ္ဗမေဟိ ပဉ္ဇဟာကာရေဟိ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ န အညောပိ ဘိက္ခု အဘူတေန စောဒေတဗ္ဗံ မညေယျာတိ။

ဗ္ဗဓ ပနာဟံ အာဝုသော ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဿာမိ ကာလေန စောဒိယမာနံ နော အကာလေန ကုပိတံ။ ဘူတေန စောဒိယမာနံ နော အဘူတေန ကုပိတံ။ သဏ္ဍေန စောဒိယမာနံ နော ဖရုသေန ကုပိတံ။ အတ္ထသံဟိတေန စောဒိယမာနံ နော အနတ္ထသံဟိတေန ကုပိတံ။ မေတ္တစိတ္တေန စောဒိယမာနံ နော ဒေါသန္တရေန ကုပိတံ။

ဓမ္မစုဒိတဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟာကာရေဟိ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော။ ကာလေနာယသ္မာ စုဒိတော နော အကာလေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ ဘူတေနာယသ္မာ စုဒိတော နော အဘူတေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ သဏ္ဍေနာယသ္မာ စုဒိတော နော ဖရုသေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ အတ္ထသံဟိတေနာယသ္မာ စုဒိတော နော အနတ္ထသံဟိတေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ မေတ္တစိတ္တေနာယသ္မာ စုဒိတော နော ဒေါသန္တရေန၊ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယာတိ။ ဓမ္မစုဒိတဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဗ္ဗမေဟိ ပဉ္ဇဟာကာရေဟိ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော။

ဓမ္မစောဒကဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟာကာရေဟိ အဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော။ ကာလေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော အကာလေန၊

၁–စုဒိတော (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဗ)

အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယ။ ဘူတေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော အဘူတေန၊ အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယ။ သဏ္ဍေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော ဖရုသေန၊ အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယ။ အတ္ထသံဟိတေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော အနတ္ထသံဟိတေန၊ အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယ။ မေတ္တစိတ္တေန တေ အာဝုသော စောဒိတော နော ဒေါသန္တရေန၊ အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယာတိ။ ဓမ္မစောဒကဿ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ အဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ အညောပိ ဘိက္ခု ဘူတေန စောဒိတဗ္ဗံ မညေယျာတိ။

စုဒိတေန အာဝုသော ပုဂ္ဂလေန ဒ္ဒိသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စ။ မံ စေပိ[၁] အာဝုသော ပရေ စောဒေယျုံ ကာလေန ဝါ အကာလေန ဝါ ဘူတေန ဝါ အဘူတေန ဝါ သဏ္ဍေန ဝါ ဖရုသေန ဝါ အတ္ထသံဟိတေန ဝါ အနတ္ထသံဟိတေန ဝါ မေတ္တစိတ္တာ[၂] ဝါ ဒေါသန္တရာ[၃] ဝါ။ အဟမ္ပိ ဒ္ဒိသုယေဝ ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌဟေယျံ သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စ။ သစေ ဇာနေယျံ "အတ္ထေသော မယိ ဓမ္မော"တိ။ "အတ္ထီ"တိ နံ ဝဒေယျံ "သံဝိဇ္ဇတေ-သော မယိ ဓမ္မော"တိ။ သစေ ဇာနေယျံ "နတ္ထေသော မယိ ဓမ္မော"တိ။ "နတ္ထီ"တိ နံ ဝဒေယျံ "နေသော ဓမ္မော မယိ သံဝိဇ္ဇတီ"တိ။

ဧဝမ္ပိ ခေါ တေ[၄] သာရိပုတ္တ ဝုစ္စမာနာ အထ စ ပနိဓေကစ္စေ မောဃပုရိသာ န ပဒက္ခိဏံ ဂဏ္ဍန္တိတိ။

ယေ တေ ဘန္တေ ပုဂ္ဂလာ အဿဒ္ဓါ ဇီဝိကတ္ထာ န သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ သဌာ မာယာဝိနော ကေတဗိနော[၅] ဥဒ္ဓတာ ဥန္ဒဋ္ဌာ စပလာ မုခရာ ဝိကိဏ္ဏဝါစာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရာ ဘောဇနေ အမတ္တညုနော ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တာ သာမညေ အနပေက္ခဝန္တော သိက္ခာယ န တိဗ္ဗဂါရဝါ ဗာဟုလိကာ သာထလိကာ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ကုသီတာ ဟီနဝီရိယာ မုဋ္ဌဿတိနော အသမ္ပဇာနာ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ ဒုပ္ပညာ ဧဋ္ဌမူဂါ၊ တေ မယာ ဧဝံ ဝုစ္စမာနာ န ပဒက္ခိဏံ ဂဏ္ဍန္တိ။

ယေ ပန တေ ဘန္တေ ကုလပုတ္တာ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ အသဌာ အမာယာဝိနော အကေတဗိနော အနုဒ္ဓတာ အနုန္ဒဋ္ဌာ အစပလာ အမုခရာ အဝိကိဏ္ဏဝါစာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရာ ဘောဇနေ မတ္တညုနော

၁–ပဉ္စဟိ (သျာ၊က) ၂–မေတ္တစိတ္တေန (သီ၊ဣ၊က) မ ၁-၁၇၈-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၃–ဒေါသန္တရေန (သီ၊ဣ၊က) ၄–ဧဝမ္ပိ ခေါ (က) ၅–ကေဋ္ဌဘိနော (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ သာမညေ အပေက္ခဝန္တော သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝါ န ဗာဟုလိကာ န သာထလိကာ ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ပဟိတတ္တာ ဥပဋ္ဌိတသတိနော သမ္ပဇာနာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ပညဝန္တော အနေဋ္ဌမ္ဂါ၊ တေ မယာ ဧဝံ ဝုစ္စမာနာ ပဒက္ခိဏံ ဂဏ္ဟန္တိ။

ယေ တေ သာရိပုတ္တ ပုဂ္ဂလာ အဿဒ္ဓါ ဇိဝိကတ္ထာ န သဒ္ဓါ အဂါရဿာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ သဒ္ဒါ မာယာဝိနော ကေတဗိနော ဥဒ္ဓတာ ဥန္နဠာ စပလာ မုခရာ ဝိကိဏ္ဏဝါစာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရာ ဘောဇနေ အမတ္တညုနော ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တာ သာမညေ အနပေက္ခဝန္တော သိက္ခာယ န တိဗ္ဗဂါရဝါ ဗာဟုလိကာ သာထလိကာ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ကုသီတာ ဟီနဝီရိယာ မုဋ္ဌဿတိနော အသမ္ပဇာနာ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ ဒုပ္ပညာ ဧဠမူဂါ၊ တိဋ္ဌန္တု၊ တေ။

ယေ ပန တေ သာရိပုတ္တ ကုလပုတ္တာ သဒ္ဓါ အဂါရဿာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ အသဒ္ဓာ အမာယာဝိနော အကေတဗိနော အနုဒ္ဓတာ အနုန္နဠာ အစပလာ အမုခရာ အဝိကိဏ္ဏဝါစာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရာ ဘောဇနေ မတ္တညုနော ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ သာမညေ အပေက္ခဝန္တော သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝါ န ဗာဟုလိကာ န သာထလိကာ ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ပဟိတတ္တာ ဥပဋ္ဌိတသတိနော သမ္ပဇာနာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ပညဝန္တော အနေဋ္ဌမ္ဂါ၊ တေ တုံ သာရိပုတ္တ ဝဒေယျာသိ။ ဩဝဒ သာရိပုတ္တ သဗြဟ္မစာရီ၊ အနုသာသ သာရိပုတ္တ သဗြဟ္မစာရီ "အသဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ သဒ္ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေဿာမိ သဗြဟ္မစာရီ"တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ သာရိပုတ္တ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။　။သတ္တမံ။

၈-သီလသုတ္တ

၁၆၈။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ၊ ဒုသ္သီလဿ အာဝုသော သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမ္ပိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ အာဝုသော ရုက္ခော သာခါပလာသဝိပန္နော တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊

တစောပိ ဖေဂ္ဂုပိ သာရောပိ နဲ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ဒုသီလဿ သီလဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာ-သမာဓိမှိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတ-ဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿန-ဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

သီလဝတော အာဝုသော သီလသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ သတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိ-ဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ အာဝုသော ရုက္ခော သာခါပလာသသမ္ပန္ဒော တဿ ပပဋိကာပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ တစောပိ ဖေဂ္ဂုပိ သာရောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော သီလဝတော သီလသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသ-သမ္ပန္ဒော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိ-သမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတ-ဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ သတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနန္တိ[၁]။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ခိပ္ပနိသန္တိသုတ္တ

၁၆၉။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ[၂] ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ—

ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟီ စ၊ ဗဟုဠ္ဠ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဂဟိတံ စဿ နပ္ပမုဿတီတိ။ အာယသ္မာ ခေါ အာနန္ဒော ဗဟုဿုတော၊ ပဋိဘာတု အာယသ္မန္တံယေဝ အာနန္ဒန္တိ။ တေနဟာဝုသော သာရိပုတ္တ သုဏာဟိ သာဓုကံ

၁-ဟေဋ္ဌာ ၁၇-ပိဋ္ဌေ၊ ဥပရိ ၃၁၆-၄၇၂-ပိဋ္ဌေပိ။ ၂-သာရာဏီယံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ)

မနသိ ကရောတိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသိ၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေဒဧဝေါစ—

ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု အတ္ထကုသလော စ ဟောတိ ဓမ္မကုသလော စ ဗျဉ္ဇနကုသလော စ နိရုတ္တိကုသလော စ ပုဗ္ဗာပရကုသလော စ။ တတ္ထာဝတာ ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ဒိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟီ စ၊ ဗဟုဉ္စ ဂဏှာတိ၊ ဂဟိတံ စဿ နပ္ပမုဿတိတိ။ အစ္ဆရိယံ အာဝုသော၊ အဗ္ဘုတံ အာဝုသော၊ ယာဝ သုဘာသိတံ စိဒံ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန။ ဣမေဟိ စ မယံ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဓာရေမ၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အတ္ထကုသလော ဓမ္မကုသလော ဗျဉ္ဇနကုသလော နိရုတ္တိကုသလော ပုဗ္ဗာပရကုသလောတိ။ ။ နဝမံ။

၁၀-ဘဒ္ဒိယသုတ္တ

၁၇၀။ ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ ဘဒ္ဒိံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေဒဧဝေါစ ''ကိံ နု ခေါ အာဝုသော ဘဒ္ဒိ ဒဿနာနံ အဂ္ဂံ၊ ကိံ သဝနာနံ အဂ္ဂံ၊ ကိံ သုခါနံ အဂ္ဂံ၊ ကိံ သညာနံ အဂ္ဂံ၊ ကိံ ဘဝါနံ အဂ္ဂ''န္တိ။

အတ္ထာဝုသော မြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ၊ ယော တံ မြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဣဒံ ဒဿနာနံ အဂ္ဂံ။ အတ္ထာဝုသော အာဘဿရာနာမ ဒေဝါ သုခေန အဘိသန္နာ ပရိသန္နာ၊ တေ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တိ ''အဟော သုခံ အဟော သုခ''န္တိ။ ယော တံ သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ဣဒံ သဝနာနံ အဂ္ဂံ။ အတ္ထာဝုသော သုဘကိဏ္ဏာ နာမ ဒေဝါ၊ တေ သန္တံယေဝ တုသိတာ သုခံ ပဋိဝေဒေန္တိ၊ ဣဒံ သုခါနံ အဂ္ဂံ။ အတ္ထာဝုသော အာကိဉ္စညာယတနူပဂါ ဒေဝါ၊ ဣဒံ သညာနံ အဂ္ဂံ။ အတ္ထာဝုသော နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါ ဒေဝါ၊ ဣဒံ ဘဝါနံ အဂ္ဂန္တိ။ သမေတိ ခေါ ဣဒံ အာယသ္မတော ဘဒ္ဒိဿ၊ ယဒိဒံ ဗဟုနာ ဇနေနာတိ။

အာယသ္မာ ခေါ အာနန္ဒော ဗဟုသုတော၊ ပဋိဘာတု အာယသ္မန္တံယေဝ အာနန္ဒန္တိ။ တေနဟာဝုသော ဘဒ္ဒဇိ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝမာဝုသော"တိ ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒဇိ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေဒဧဝေါစ—

ယထာ ပဿတော ခေါ အာဝုသော အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဒဿနာနံ အဂ်္ဂံ။ ယထာ သုဏတော အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ ဧဝံ သဝနာနံ အဂ်္ဂံ။ ယထာ သုခိတဿ အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ ဧဝံ သုခါနံ အဂ်္ဂံ။ ယထာ သညိဿ အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ ဧဝံ သညာနံ အဂ်္ဂံ။ ယထာ ဘူတဿ အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဘဝါနံ အဂ်္ဂန္တိ။ ။ဒသမံ။

အာဃာတဝဂ်္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ အာဃာတဝိနယာ၊ သာကစ္ဆာ သာဇိဝတော ပဉ္စံ။
ပုဏ္ဏော နိရောဓော စောဒနာ၊ သီလံ နိသန္တိ ဘဒ္ဒဇိတိ။

---

(၁၀) ၃-ဥပါသကဝဂ်္ဂ

၁-သာရဇ္ဇသုတ္တ

၁၇၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဧတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော သာရဇ္ဇံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒိ ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော သာရဇ္ဇံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။

ပဗ္ဗတိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဝိသာရဒေါ ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဝိသာရဒေါ ဟောတီတိ။　။ပဌမံ။

၂-ဝိသာရဒသုတ္တ

၁၇၂။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော အဝိသာရဒေါ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော အဝိသာရဒေါ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဝိသာရဒေါ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဝိသာရဒေါ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတီတိ။　။ဒုတိယံ။

၃-နိရယသုတ္တ

၁၇၃။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။　။တတိယံ။

၄-ဝေရသုတ္တ

၁၇၄။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

. ပဉ္စ ဂဟပတိ ဘယာနိ ဝေရာနိ အပ္ပဟာယ "ဒုဿီလော"ဣတိ ဝုစ္စတိ၊ နိရယဉ္စ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ပါဏာတိပါတံ အဒိန္နာဒါနံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ မုသာဝါဒံ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဂဟပတိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ အပ္ပဟာယ "ဒုဿီလော"ဣတိ ဝုစ္စတိ၊ နိရယဉ္စ ဥပပဇ္ဇတိ။

ပဉ္စ ဂဟပတိ ဘယာနိ ဝေရာနိ ပဟာယ "သီလဝါ"ဣတိ ဝုစ္စတိ၊ သုဂတိဉ္စ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ပါဏာတိပါတံ အဒိန္နာဒါနံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ မုသာဝါဒံ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဂဟပတိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ပဟာယ "သီလဝါ"ဣတိ ဝုစ္စတိ၊ သုဂတိဉ္စ ဥပပဇ္ဇတိ။

ယံ ဂဟပတိ ပါဏာတိပါတိ ပါဏာတိပါတပစ္စယာ ဒိဋ္ဌမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော နေဝ ဒိဋ္ဌမ္မိကံ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ န သမ္ပရာယိကံ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ န စေတသိကံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။

ယံ ဂဟပတိ အဒိန္နာဒါယိ။ ပ။

ယံ ဂဟပတိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိ။ ပ။

ယံ ဂဟပတိ မုသာဝါဒိ။ ပ။

ယံ ဂဟပတိ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနပစ္စယာ ဒိဋ္ဌမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော နေဝ ဒိဋ္ဌမ္မိကံ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ န သမ္ပရာယိကံ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ န စေတသိကံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတီတိ။

ယော ပါဏမတိပါတေတိ၊ မုသာဝါဒဉ္စ ဘာသတိ။
လောကေ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ ပရဒါရဉ္စ ဂစ္ဆတိ။
သုရာမေရယပါနဉ္စ၊ ယော နရော အနုယုဉ္ဇတိ။

အပဂဟာယ ပဉ္စ ဝေရာနိ၊ "ဒုဿီလော"ဣတိ ဝုစ္စတိ။
ကာယဿ ဘေဒါ ဒုပ္ပညော၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတိ။

ယော ပါဏံ နာတိပါတေတိ၊ မုသာဝါဒံ န ဘာသတိ။
လောကေ အဒိန္နံ နာဒိယတိ၊ ပရဒါရံ န ဂစ္ဆတိ။
သုရာမေရယပါနဉ္စ၊ ယော နရော နာနုယုဉ္ဇတိ။

ပဟာယ ပဉ္စ ဝေရာနိ၊ "သီလဝါ"ဣတိ ဝုစ္စတိ။
ကာယဿ ဘေဒါ သပ္ပညော၊ သုဂတိ ံ သောပပဇ္ဇတီတိ။

စတုတ္ထံ။

၅-စဏ္ဍာလသုတ္တ

၁၇၅။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဥပါသက-စဏ္ဍာလော စ ဟောတိ ဥပါသကမလဉ္စ ဥပါသကပတိကုဋ္ဌော စ[1]။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဒုဿီလော ဟောတိ၊ ကောတူဟလ-မင်္ဂလိကော ဟောတိ၊ မင်္ဂလံ ပစ္စေတိ နော ကမ္မံ၊ ဣတော စ ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ၊ တတ္ထ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဥပါသကစဏ္ဍာလော စ ဟောတိ ဥပါသကမလဉ္စ ဥပါသကပတိကုဋ္ဌော စ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဥပါသကရတနဉ္စ ဟောတိ ဥပါသကပဒုမဉ္စ ဥပါသကပုဏ္ဍရီကဉ္စ[2]။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ၊ အကောတူဟလမင်္ဂလိကော ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပစ္စေတိ နော မင်္ဂလံ၊ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ၊ ဣဓ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဥပါသကရတနဉ္စ ဟောတိ ဥပါသကပဒုမဉ္စ ဥပါသက-ပုဏ္ဍရီကဉ္စာတိ။　။ပဉ္စမံ။

၁–ဥပါသကပတိကိဋ္ဌော စ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဗ္ဂ)　　၂–ဥပါသကပုဏ္ဍရီကော စ (ဗ္ဂ၊ က)

၆-ဗီတိသုတ္တ

၁၇၆။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဥပါသက-သတေဟိ ပရိဝုတော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

တုမှေ ခေါ ဂဟပတိ ဘိက္ခုသံဃံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန။ န ခေါ ဂဟပတိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိ ကရဏီယာ "မယံ ဘိက္ခုသံဃံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေနာ"တိ။ တသ္မာတိဟ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ကိန္တိ မယံ ကာလေန ကာလံ ပဝိဝေကံ ဗီတိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာမာ"တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ သုဘာသိတံ စိဒံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ "တုမှေ ခေါ ဂဟပတိ ဘိက္ခုသံဃံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာန-ပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန။ န ခေါ ဂဟပတိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိ ကရဏီယာ 'မယံ ဘိက္ခုသံဃံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇ-ပရိက္ခာရေနာ'တိ။ တသ္မာတိဟ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ 'ကိန္တိ မယံ ကာလေန ကာလံ ပဝိဝေကံ ဗီတိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာမာ'တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ။ ယသ္မိံ ဘန္တေ သမယေ အရိယသာဝကော ပဝိဝေကံ ဗီတိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ပဉ္စသ ဌာနာနိ တသ္မိံ သမယေ န ဟောန္တိ။ ယမ္ပိသ ကာမူပသံဟိတံ ဒုက္ခံ ဒေါမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ။ ယမ္ပိသ ကာမူပသံဟိတံ သုခံ သောမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ။ ယမ္ပိသ အကုသလူပသံဟိတံ ဒုက္ခံ ဒေါမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ။ ယမ္ပိသ အကုသလူပသံဟိတံ သုခံ သောမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ။ ယမ္ပိသ ကုသလူပသံဟိတံ ဒုက္ခံ ဒေါမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ။ ယသ္မိံ ဘန္တေ သမယေ အရိယသာဝကော ပဝိဝေကံ ဗီတိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဣမာနိသ ပဉ္စ[၁] ဌာနာနိ တသ္မိံ သမယေ န ဟောန္တိတိ။

၁-ဣမာနိ ပဉ္စသ (သျာ၊ ကံ)

သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တ၊ ယသ္မိံ သာရိပုတ္တ သမယေ အရိယသာဝကော ပဝိဝေကံ ပီတိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ပဉ္ဇသ ဌာနာနိ တသ္မိံ သမယေ နဟောန္တိ။ ယမ္ပိသ ကာမူပသံဟိတံ ဒုက္ခံ ဒေါမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ နဟောတိ။ ယမ္ပိသ ကာမူပသံဟိတံ သုခံ သောမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ နဟောတိ။ ယမ္ပိသ အကုသလူပသံဟိတံ ဒုက္ခံ ဒေါမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ နဟောတိ။ ယမ္ပိသ အကုသလူပသံဟိတံ သုခံ သောမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ နဟောတိ။ ယမ္ပိသ ကုသလူပသံဟိတံ ဒုက္ခံ ဒေါမနသံ၊ တမ္ပိသ တသ္မိံ သမယေ နဟောတိ။ ယသ္မိံ သာရိပုတ္တ သမယေ အရိယသာဝကော ပဝိဝေကံ ပီတိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဣမာနိသ[၁] ပဉ္ဇ ဌာနာနိ တသ္မိံ သမယေ နဟောန္တိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဝဏိဇ္ဇာသုတ္တ

၁၇၇။ ပဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ ဝဏိဇ္ဇာ ဥပါသကေန အကရဏီယာ။ ကတမာ ပဉ္ဇ? သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ မံသဝဏိဇ္ဇာ မဇ္ဇဝဏိဇ္ဇာ ဝိသဝဏိဇ္ဇာ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ ဝဏိဇ္ဇာ ဥပါသကေန အကရဏီယာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ရာဇာသုတ္တ

၁၇၈။ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "အယံ ပုရိသော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော"တိ[၂] တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တိတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ ဧတံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ နသုတံ "အယံ ပုရိသော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တိတိ။ အပိ စ ခွသ တထေဝ ပါပကမ္မံ ပဝေဒေန္တိ[၃] "အယံ ပုရိသော ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသီ"တိ[၄]။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတ္ဝာ ပါဏာတိပါတဟေတု ဟနန္တိ ဝါ

၁-ဣမာနေတ္ထ (သီ) ၂-ပဋိဝိရတော ဟောတီတိ (သီ)၊ ပဋိဝိရတော ဟောတိ (သျာ၊ ကံ၊ ဣ)
၃-တထေဝ ပါပကံ ကမ္မံ ပဝေဒယန္တိ (သီ)၊ တဒေဝ ပါပကမ္မံ ပဝေဒေတိ (သျာ၊ ကံ)
၄-ဝေါရောပေတီတိ (သျာ၊ ကံ)

ဗန္ဓန်ဿ ဝါ ပမ္မာဇေန်ဿ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန်ဿ။ အပိ နု တုမှေဟိ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါတိ။ ဒိဋ္ဌံ စ နော ဘန္တေ သုတံ စ သုယျိဿတိ[၁] စာတိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "အယံ ပုရိသော အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန်ဿ ဝါ ဗန္ဓန်ဿ ဝါ ပမ္မာဇေန်ဿ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန်ဿတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ တေံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ န သုတံ "အယံ ပုရိသော အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန်ဿ ဝါ ဗန္ဓန်ဿ ဝါ ပမ္မာဇေန်ဿ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန်ဿတိ။ အပိ စ ခွဿ တထေဝ ပါပကမ္မံ ပဝေဒေန်ဿ "အယံ ပုရိသော ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ"တိ[၂]။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ အဒိန္နာဒါနဟေတု ဟနန်ဿ ဝါ ဗန္ဓန်ဿ ဝါ ပမ္မာဇေန်ဿ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန်ဿ။ အပိ နု တုမှေဟိ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါတိ။ ဒိဋ္ဌံ စ နော ဘန္တေ သုတံ စ သုယျိဿတိ စာတိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "အယံ ပုရိသော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဟာယ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန်ဿ ဝါ ဗန္ဓန်ဿ ဝါ ပမ္မာဇေန်ဿ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန်ဿတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ တေံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ န သုတံ "အယံ ပုရိသော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဟာယ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန်ဿ ဝါ ဗန္ဓန်ဿ ဝါ ပမ္မာဇေန်ဿ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန်ဿတိ။ အပိ စ ခွဿ တထေဝ ပါပကမ္မံ ပဝေဒေန်ဿ "အယံ ပုရိသော ပရိဏ္ဍိသု ပရကုမာရိသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇီ"တိ[၃]။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဟေတု ဟနန်ဿ ဝါ ဗန္ဓန်ဿ ဝါ ပမ္မာဇေန်ဿ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန်ဿ။ အပိ နု တုမှေဟိ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါတိ။ ဒိဋ္ဌံ စ နော ဘန္တေ သုတံ စ သုယျိဿတိ စာတိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "အယံ ပုရိသော မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော

၁-သုယိဿတိ (သီ၊ ဇ)　　၂-အာဒိယတိ (သျာ၊ ကံ)　　၃-အာပဇ္ဇတိ (သျာ၊ ကံ)

ဂဟေတွာ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တီတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ ဧတံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ နဿုတံ "အယံ ပုရိသော မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တီတိ။ အပိ စ ခွဿ တထေဝ ပါပကမ္မံ ပဝေဒေန္တိ "အယံ ပုရိသော ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ မုသာဝါဒေန အတ္ထံ ပဘဉ္ဇီ"တိ[၁]။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ မုသာဝါဒဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တိ။ အပိ နု တုမှေဟိ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါတိ။ ဒိဋ္ဌံ စ နော ဘန္တေ သုတံ စ သုယျိဿတိ စာတိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "အယံ ပုရိသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ ပဟာယ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တီတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ ဧတံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ နဿုတံ "အယံ ပုရိသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ ပဟာယ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော"တိ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တီတိ။ အပိ စ ခွဿ တထေဝ ပါပကမ္မံ ပဝေဒေန္တိ "အယံ ပုရိသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ အနုယုတ္တော ဇူတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ[၂]။ အယံ ပုရိသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ အနုယုတ္တော ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိ[၃]။ အယံ ပုရိသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ အနုယုတ္တော ပရိတ္ထီသု ပရကုမာရီသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိ[၄]။ အယံ ပုရိသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ အနုယုတ္တော ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ မုသာဝါဒေန အတ္ထံ ပဘဉ္ဇီ"တိ။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနဟေတု ဟနန္တိ ဝါ ဗန္ဓန္တိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တိ။ အပိ နု တုမှေဟိ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါတိ။ ဒိဋ္ဌံ စ နော ဘန္တေ သုတံ စ သုယျိဿတိ စာတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၁-ဘဉ္ဇတိတိ (သီ)၊ ဘဉ္ဇတိ (သျာ၊ ကံ)၊ ဘဉ္ဇီတိ (ဇု)
၂-ဝေါရောပေတိ (သျာ)
၃-အာဒိယတိ (သီ၊ သျာ)
၄-အာပဇ္ဇတိ (သီ၊ သျာ)

၉-ဂိဟိသုတ္တ

၁၇၉။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဥပါသက-သတေဟိ ပရိဝုတော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ—ယံ ကဉ္စိ[1] သာရိပုတ္တ ဇာနေယျာထ ဂိဟိ ံ ဩဒါတဝသနံ ပဉ္စသု သိက္ခာပဒေသု သံဝုတကမ္မန္တံ စတုန္နံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ံ အကိစ္ဆလာဘိ ံ အကသိရလာဘိ ံ။ သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ “ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော”တိ။

ကတမေသု ပဉ္စသု သိက္ခာပဒေသု သံဝုတကမ္မန္တော ဟောတိ? ဣဓ သာရိပုတ္တ အရိယသာဝကော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာ-ဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣမေသု ပဉ္စသု သိက္ခာပဒေသု သံဝုတကမ္မန္တော ဟောတိ။

ကတမေသံ စတုန္နံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမ-လာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ? ဣဓ သာရိပုတ္တ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ။ အယမဿ ပဌမော အာဘိစေတသိကော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော အဓိဂတော ဟောတိ အဝိသုဒ္ဓဿ စိတ္တဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတဿ စိတ္တဿ ပရိယောဒပနာယ။

ပုန စပရံ သာရိပုတ္တ အရိယသာဝကော ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာ-ဂတော ဟောတိ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ”တိ။ အယမဿ ဒုတိယော အာဘိစေတသိကော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော အဓိဂတော ဟောတိ အဝိသုဒ္ဓဿ စိတ္တဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတဿ စိတ္တဿ ပရိယော-ဒပနာယ။

၁-ယံ ကိဉ္စိ (သီ၊ ဣ)

ပုန စပရံ သာရိပုတ္တ အရိယသာဝကော သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ "သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ"တိ။ အယမဿ တတိယော အာဘိစေတသိကော ဒိဋ္ဌမင်္ဂသုခရိဟာရော အဓိဂတော ဟောတိ အဝိသုဒ္ဓဿ စိတ္တဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတဿ စိတ္တဿ ပရိယောဒပနာယ။

ပုန စပရံ သာရိပုတ္တ အရိယသာဝကော အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညုပ္ပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အယမဿ စတုတ္ထော အာဘိစေတသိကော ဒိဋ္ဌမင်္ဂသုခရိဟာရော အဓိဂတော ဟောတိ အဝိသုဒ္ဓဿ စိတ္တဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတဿ စိတ္တဿ ပရိယောဒပနာယ။ ဣမေသံ စတုန္နံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂသုခရိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။

ယံ ကဇ္ဇံ သာရိပုတ္တ ဇာနေယျာထ ဂိဟိ ဩဒါတဝသနံ ဣမေသု ပဉ္စသု သိက္ခာပဒေသု သံဝုတကမ္မန္တံ ဣမေသဉ္စ စတုန္နံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂသုခရိဟာရာနံ နိကာမလာဘိံ အကိစ္ဆလာဘိံ အကသိရလာဘိံ။ သော အာကင်္ခမာနော အတ္တာနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ "ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော"တိ။

နိရယေသု ဘယံ ဒိသ္ဝာ၊ ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇယေ။
အရိယဓမ္မံ သမာဒါယ၊ ပဏ္ဍိတော ပရိဝဇ္ဇယေ။

နာ ဟိံသေ ပါဏဘူတာနိ၊ ဝိဇ္ဇမာနေ ပရက္ကမေ။
မုသာ စ နာ ဘဏေ ဇာနံ၊ အဒိန္နံ နာ ပရာမသေ။

သေဟိ ဒါရေဟိ သန္တုဋ္ဌော၊ ပရဒါရဉ္စ အာရမေ[၁]။
မေရယံ ဝါရုဏိံ ဇန္တု၊ နာ ပိဝေ စိတ္တမောဟနိံ။

၁-နာရမေ (သီ၊ သျာ)

အနုဿရေယျ သမ္မုဠ္ဍိ၊ ဓမ္မဥ္စာနုဝိတက္ကယေ။
အဗျာပဇ္ဈံ[1] ဟိတံ စိတ္တံ၊ ဒေဝလောကာယ ဘာဝယေ။

ဥပဋ္ဌိတေ ဒေယျဓမ္မေ၊ ပုညတ္ထဿ ဇိဂီသတော[2]။
သန္တေသု ပဌမံ ဒိန္နာ၊ ဝိပုလာ ဟောတိ ဒက္ခိဏာ။

သန္တော ဟဝေ ပဝက္ခာမိ၊ သာရိပုတ္တ သုဏောဟိ မေ။
ဣတိ ကဏ္ဍာသု သေတာသု၊ ရောဟိဏီသု ဟရိသု ဝါ။

ကမ္မာသာသု သရူပါသု၊ ဂေါသု ပါရေဝတာသု ဝါ။
ယာသု ကာသုစိ တောသု၊ ဒန္တော ဇာယတိ ပုဂ်ဂေါ။

ဓောရယ္ဟော ဗလသမ္ပန္နော၊ ကလျာဏဇဝနိက္ကမော။
တမေဝ ဘာရေ ယုဉ္ဇန္တိ၊ နာဿ ဝဏ္ဏေ ပရိက္ခရေ။

ဧဝမေဝံ မနုဿေသု၊ ယသ္မိ ံ ကိသ္မိဉ္စိ ဇာတိယေ။
ခတ္တိယေ ဗြာဟ္မဏေ ဝေဿေ၊ သုဒ္ဒေ စဏ္ဍာလပုက္ကုသေ။

ယာသု ကာသုစိ တောသု၊ ဒန္တော ဇာယတိ သုဗ္ဗတော။
ဓမ္မဒ္ဓော သီလသမ္ပန္နော၊ သစ္စဝါဒီ ဟိရိမနော။

ပဟီနဇာတိမရဏော၊ ဗြဟ္မစရိယဿ ကေဝလီ။
ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော၊ ကတကိစ္စော အနာသဝေါ။

ပါရဂူ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အနုပါဒါယ နိဗ္ဗုတော။
တသ္မိဉ္ဉု ဝိရဇေ ခေတ္တေ၊ ဝိပုလာ ဟောတိ ဒက္ခိဏာ။

ဗာလာ စ အဝိဇာနန္တာ၊ ဒုဗ္ဘဓာ အဿုတာဝိနော။
ဗဟိဒ္ဓါ ဒဒန္တိ ဒါနာနိ၊ န ဟိ သန္တေ ဥပါသရေ။

ယေ စ သန္တေ ဥပါသန္တိ၊ သပ္ပညေ ဗိရသမ္ဗတေ။
သဒ္ဓါ စ နေသံ သုဂတေ၊ မူလဇာတာ ပတိဋ္ဌိတာ။

ဒေဝလောကဉ္စ တေ ယန္တိ၊ ကုလေ ဝါ ဇုဓ ဇာယရေ။
အနုပုဗ္ဗေန နိဗ္ဗာနံ၊ အဓိဂစ္ဆန္တိ ပဏ္ဍိတာတိ။ ။နဝမံ။

၁-အဗျာပဇ္ဈံ (?) အဗျာပဇ္ဈံ (က)　　၂-ဇိဂိ ံသတော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ)

၁၀-ဂဝေသီသုတ္တ

၁၈၀။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရတိ မဟတာ ဘိက္ခု-သံဃေန သဒ္ဓိံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော အညတရဿိံ ပဒေသေ မဟန္တံ သာလဝနံ၊ ဒိသ္မာန [1] မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ [2] ယေန တံ သာလဝနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တံ သာလဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ အညတရိဿိံ ပဒေသေ သိတံ ပါတ္ဝါကာသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာတော အာနန္ဒသ္သ တေဒဟောသိ "ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော ဘဂဝတော သိတသ္သ ပါတုကမ္မာယ၊ န အကာရဏေန တထာဂတာ သိတံ ပါတုကရောန္တီ"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဇောဒေါစ "ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော ဘဂဝတော သိတသ္သ ပါတုကမ္မာယ၊ န အကာရဏေန တထာဂတာ သိတံ ပါတုကရောန္တီ"တိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ နဂရံ အဟောသိ ဣဒ္ဓဥ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဗဟုဇနံ အာကိဏ္ဏမနုသ်ံ။ တံ ခေါ ပနာနန္ဒ နဂရံ ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥပနိဿာယ ဝိဟာသိ။ ကဿပဿ ခေါ ပနာနန္ဒ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ္သ ဂဝေသိ နာမ ဥပါသကော အဟောသိ သီလေသု အပရိပူရကာရီ။ ဂဝေသိနာ ခေါ အာနန္ဒ ဥပါသကေန ပဉ္စမတ္တာနိ ဥပါသက-သတာနိ ပဋိဒေသိတာနိ သမာဒပိတာနိ [3] အဟေသုံ သီလေသု အပရိပူရ-ကာရိနော။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသိသ္သ ဥပါသကသ္သ တေဒဟောသိ "အဟံ ခေါ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါသကသတာနံ ဗဟူပကာရော [4] ပုဗ္ဗင်္ဂမော သမာဒပေတာ [5]၊ အဟဉ္စမှိ သီလေသု အပရိပူရကာရီ၊ ဣမာနိ စ ပဉ္စ ဥပါသက-သတာနိ သီလေသု အပရိပူရကာရိနော၊ ဣစ္ဆေတံ သမသမံ နတ္ထိ ကိဉ္စိ အတိရေကံ၊ ဟန္ဒာဟံ အတိရေကာယာ"တိ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသိ ဥပါသကော ယေန တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ တေဒဝေါစ "အဇ္ဇတဂ္ဂေ မံ အာယသ္မန္တော သီလေသု ပရိပူရကာရိ" ဓာရေထာ"တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါသကသတာနံ တေဒဟောသိ "အယျော ခေါ ဂဝေသိ အမှာကံ ဗဟူပကာရော ပုဗ္ဗင်္ဂမော သမာဒပေတာ၊ အယျော ဟိ နာမ

၁-ဒိသ္မာ (သီ၊ ဣ)　၂-ဥက္ကမ္မ (ကတ္ထစိ)　၃-သမာဒါပိတာနိ (?)
၄-ဗဟုကာရော (ကတ္ထစိ)　၅-သမာဒါပေတာ (?)

ဂဝေသီ သီလေသု ပရိပူရကာရီ ဘဝိဿတိ၊ ကိမဂ်ံ[၁] ပန မယ''န္တိ[၂]။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ယေန ဂဝေသီ ဥပါသကော တေနုပသက်မိံသု၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဂဝေသိံ ဥပါသကံ တေဒဝေါစုံ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ အယျော ဂဝေသီ ဇုမာနိပိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော ဓာရေတူ''တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသိဿ ဥပါသကဿ တေဒဟောသိ ''အဟံ ခေါ ဇုမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဥပါသကသတာနံ ဗဟူပကာရော ပုဗ္ဗဂ်မော သမာဒပေတာ၊ အဟဉ္စမှိ သီလေသု ပရိပူရကာရီ၊ ဇုမာနိပိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ ဇုစ္စေတံ သမသမံ နတ္ထိ ကိဉ္စိ အတိရေကံ၊ ဟန္ဒာဟံ အတိရေကာယာ''တိ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသီ ဥပါသကော ယေန တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ တေဒဝေါစ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ မံ အာယသ္မန္တော ဗြဟ္မစာရိံ ဓာရေထ အာရာစာရိံ[၃] ဝိရတံ မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ''တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဥပါသကသတာနံ တေဒဟောသိ ''အယျော ခေါ ဂဝေသီ အမှာကံ ဗဟူပကာရော ပုဗ္ဗဂ်မော သမာဒပေတာ၊ အယျော ဟိ နာမ ဂဝေသီ ဗြဟ္မစာရီ ဘဝိဿတိ အာရာစာရီ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ ကိမဂ်ံ ပန မယ''န္တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ယေန ဂဝေသီ ဥပါသကော တေနုပသက်မိံသု၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဂဝေသိံ ဥပါသကံ တေဒဝေါစုံ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ အယျော ဂဝေသီ ဇုမာနိပိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ဗြဟ္မစာရိနော ဓာရေတု အာရာစာရိနော ဝိရတာ မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ''တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသိဿ ဥပါသကဿ တေဒဟောသိ ''အဟံ ခေါ ဇုမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဥပါသကသတာနံ ဗဟူပကာရော ပုဗ္ဗဂ်မော သမာဒပေတာ၊ အဟဉ္စမှိ သီလေသု ပရိပူရကာရီ၊ ဇုမာနိပိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ အဟဉ္စမှိ ဗြဟ္မစာရီ အာရာစာရီ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ ဇုမာနိပိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ဗြဟ္မစာရိနော အာရာစာရိနော ဝိရတာ မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ ဇုစ္စေတံ သမသမံ နတ္ထိ ကိဉ္စိ အတိရေကံ၊ ဟန္ဒာဟံ အတိရေကာယာ''တိ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသီ ဥပါသကော ယေန တာနိ ပဉ္စ ဥပါသက-သတာနိ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ တေဒဝေါစ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ မံ အာယသ္မန္တော ကေဘတ္တိကံ ဓာရေထ ရတ္တူပရတံ

၁-ကိမဂ်(သီ၊ ဇု)
၂-ပန နမယန္တိ(သီ) အံ ၁-၄၆၄၊ ဝိ ၄-၃၃၉၊
၃-အနာစာရိံ(ဇု)
သံ ၃-၃၂၈-ပိဋ္ဌေသု ပါဠိယာ သံသန္ဒေတဗ္ဗံ။

ဝိရတံ ဝိကာလဘောဇနာ''တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါသက-သတာနံ ဧတဒဟောသိ ''အယျော ခေါ ဂဝေသီ ဗဟူပကာရော ပုဗ္ဗင်္ဂမော သမာဒပေတာ၊ အယျော ဟိ နာမ ဂဝေသီ ဧကာဘတ္တိကော ဘဝိဿတိ ရတ္တူပ-ရတော ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ၊ ကိမင်္ဂံ ပန မယ''န္တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ယေန ဂဝေသီ ဥပါသကော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဂဝေသိံ ဥပါသကံ ဧတဒဝေါစုံ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ အယျော ဂဝေသီ ဣမာနိဝိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ဧကာဘတ္တိကေ ဓာရေတု ရတ္တူပရတေ ဝိရတေ ဝိကာလဘောဇနာ''တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသိသ ဥပါသကသ ဧတဒဟောသိ ''အဟံ ခေါ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါသကသတာနံ ဗဟူပကာရော ပုဗ္ဗင်္ဂမော သမာဒပေတာ၊ အဟဉ္ဥမှိ သီလေသု ပရိပူရကာရီ၊ ဣမာနိဝိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ အဟဉ္ဥမှိ ဗြဟ္မစာရီ အာရာစာရီ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ ဣမာနိဝိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ဗြဟ္မစာရိနော အာရာစာရိနော ဝိရတာ ဓမ်ထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ အဟဉ္ဥမှိ ဧကာဘတ္တိကော ရတ္တူပရတော ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ၊ ဣမာနိဝိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ဧကာဘတ္တိကာ ရတ္တူပရတာ ဝိရတာ ဝိကာလဘောဇနာ၊ ဣဒ္ဓေတံ သမသမံ နတ္ထိ ကိဉ္စိ အတိရေကံ၊ ဟန္ဒာဟံ အတိရေကာယာ''တိ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသီ ဥပါသကော ယေန ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ကဿပံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ ''လဘေယျာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ''န္တိ။ အလတ္ထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသီ ဥပါသကော ကဿပသ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခေါ ပနာနန္ဒ ဂဝေသီ ဘိက္ခု ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ ''ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ''တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာနန္ဒ ဂဝေသီ ဘိက္ခု အရဟတံ အဟောသိ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ တေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါသကသတာနံ ဧတဒဟောသိ ''အယျော ခေါ ဂဝေသီ အမှာကံ ဗဟူပကာရော ပုဗ္ဗင်္ဂမော သမာဒပေတာ။ အယျော ဟိ နာမ ဂဝေသီ ကေသမသ္သုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ

အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန မယ''န္တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ယေန ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ကဿပံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တေဒဝေါစုံ ''လဘေယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ''န္တိ။ အလဘိ ံသု ခေါ အာနန္ဒ တာနိ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ကဿပသ္သ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ္သ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလဘိ ံသု ဥပသမ္ပဒံ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ ဂဝေသိဿ ဘိက္ခုနော တေဒဟောသိ ''အဟံ ခေါ ဣမဿ အနုတ္တရဿ ဝိမုတ္တိသုခဿ နိကာမလာဘီ ဟောမိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ အဟော ဝတိမာနိပိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဣမဿ အနုတ္တရဿ ဝိမုတ္တိသုခဿ နိကာမလာဘိနော အဿု အကိစ္ဆလာဘိနော အကသိရ-လာဘိနော''တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ တာနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဝုပကဋ္ဌာ[1] အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရန္တာ နစိရဿေဝ ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယ-ပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိ ံသု၊ ''ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ''တိ အဗ္ဘညာ ံသု။

ဣတိ ခေါ အာနန္ဒ တာနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဂဝေသိပမုခါနိ ဥတ္တရုတ္တရိ[2] ပဏီတပဏီတံ ဝါယမမာနာ အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိ ံ သစ္ဆာကံသု။ တသ္မာတိဟ အာနန္ဒ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ''ဥတ္တရုတ္တရိ ပဏီတပဏီတံ ဝါယမမာနာ အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိ ံ သစ္ဆိကရိဿာမာ''တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ အာနန္ဒ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။ ။ဒသမံ။

ဥပါသကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

သာရဇ္ဇံ ဝိသာရဒေါ နိရယံ၊ ဝေရံ စက္ကာလပဉ္ဆမံ။
ဒိတိ ဝကိဇ္ဇာ ရာဇာနော၊ ဂိဟိ စေဝ ဂဝေသိနာတိ။

၁-ဘိက္ခုသတာနိ ကေကာ ဝုပကဋ္ဌာ (သျာ၊ကံ) ၂-ဥတ္တရုတ္တရိ ံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈ)

(၁၉) ၄-အရညဝဂ္ဂ

၁-အာရညိကသုတ္တ

၁၈၁။ ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ အာရညိကာ[1]။ ကတမေ ပဉ္စ? မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ အာရညိကော ဟောတိ၊ ပါဝိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အာရညိကော ဟောတိ၊ ဥမ္မာဒါ စိတ္တက္ခေပါ အာရညိကော ဟောတိ၊ "ဝဏ္ဏိတံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ"တိ အာရညိကော ဟောတိ၊ အပ္ပိစ္ဆတံယေဝ နိဿာယ သန္တုဋ္ဌိံယေဝ နိဿာယ သလ္လေခံယေဝ နိဿာယ ပဝိဝေကံယေဝ နိဿာယ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ[2] နိဿာယ အာရညိကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာရညိကာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ အာရညိကာနံ ယွာယံ အာရညိကော အပ္ပိစ္ဆတံယေဝ နိဿာယ သန္တုဋ္ဌိံယေဝ နိဿာယ သလ္လေခံယေဝ နိဿာယ ပဝိဝေကံယေဝ နိဿာယ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ အာရညိကော ဟောတိ။ အယံ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ အာရညိကာနံ အဂ္ဂေါ စ သေဋ္ဌော စ မောက္ခော[3] စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဂဝါ ခီရံ၊ ခီရမှာ ဒဓိ၊ ဒဓိမှာ နဝနီတံ၊ နဝနီတမှာ သပ္ပိ၊ သပ္ပိမှာ သပ္ပိမဏ္ဍော၊ သပ္ပိမဏ္ဍော[4] တတ္ထ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ အာရညိကာနံ ယွာယံ အာရညိကော အပ္ပိစ္ဆတံယေဝ နိဿာယ သန္တုဋ္ဌိံယေဝ နိဿာယ သလ္လေခံယေဝ နိဿာယ ပဝိဝေကံယေဝ နိဿာယ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ အာရညိကော ဟောတိ၊ အယံ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ အာရညိကာနံ အဂ္ဂေါ စ သေဋ္ဌော စ မောက္ခော စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စာတိ။　　။ပဌမံ။

၂-စီဝရသုတ္တ

၁၈၂။ ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ ပံသုကူလိကာ။ ကတမေ ပဉ္စ? မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ ပံသုကူလိကော ဟောတိ။ ပ။ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ ပံသုကူလိကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ပံသုကူလိကာတိ။　　။ဒုတိယံ။

၃-ရုက္ခမူလိကသုတ္တ

၁၈၃။ ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခမူလိကာ။ ကတမေ ပဉ္စ? မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ ရုက္ခမူလိကော ဟောတိ။ ပ။ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ ရုက္ခမူလိကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ရုက္ခမူလိကာတိ။　　။တတိယံ။

၁-အာရညကာ (သမ္မတ္ထ) ၀ ၅-၃၃၅-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။　　၂-ဣဒမတ္ထိတံယေဝ (သီ၊ ဣ)
၃-ပါမောက္ခော (အံ ၁-၄၀၈-အံ ၃-၄၀၃-ပိဋ္ဌေ)　　၄-သပ္ပိမှာ သပ္ပိမဏ္ဍော (က) သံ ၂-၂၂၄-ပိဋ္ဌေပိ။

၄-သောသာနိကသုတ္တ

၁၈၄။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ သောသာနိကာ။ ကတမေ ပဉ္စ? မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ သောသာနိကော ဟောတိ။ပ။ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ သောသာနိကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ သောသာနိကာတိ။ ။ စဟုတ္ထံ။

၅-အဗ္ဘောကာသိကသုတ္တ

၁၈၅။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အဗ္ဘောကာသိကာ။ပ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-နေသဇ္ဇိကသုတ္တ

၁၈၆။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ နေသဇ္ဇိကာ။ပ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ယထာသန္ထတိကသုတ္တ

၁၈၇။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ယထာသန္ထတိကာ။ပ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဧကာသနိကသုတ္တ

၁၈၈။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဧကာသနိကာ။ပ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကသုတ္တ

၁၈၉။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကာ။ပ။ ။နဝမံ။

၁၀-ပတ္တပိဏ္ဍိကသုတ္တ

၁၉၀။ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ပတ္တပိဏ္ဍိကာ။ ကတမေ ပဉ္စ? မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ ပတ္တပိဏ္ဍိကော ဟောတိ၊ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော ပတ္တပိဏ္ဍိကော ဟောတိ၊ ဥမ္မာဒါ စိတ္တက္ခေပါ ပတ္တပိဏ္ဍိကော ဟောတိ၊ "ဝဏ္ဏိတံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟီ"တိ ပတ္တပိဏ္ဍိကော ဟောတိ။ အပ္ပိစ္ဆတံယေဝ နိဿာယ သန္တုဋ္ဌိယေဝ နိဿာယ သလ္လေခံယေဝ နိဿာယ ပဝိဝေကံယေဝ နိဿာယ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ ပတ္တပိဏ္ဍိကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ပတ္တပိဏ္ဍိကာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ ပတ္တပိဏ္ဍိကာနံ ယွာယံ ပတ္တပိဏ္ဍိကော အပ္ပိစ္ဆတံယေဝ နိဿာယ သန္တုဋ္ဌိယေဝ နိဿာယ

သလ္လေခံယေဝ နိဿာယ ပဝိဝေကံယေဝ နိဿာယ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ ပတ္တပိဏ္ဍိကော ဟောတိ။ အယံ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ပတ္တပိဏ္ဍိကာနံ အဂ္ဂေါ စ သေဋ္ဌော စ မောက္ခော စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဂဝါ ခီရံ၊ ခီရမှာ ဒဓိ၊ ဒဓိမှာ နဝနီတံ၊ နဝနီတမှာ သပ္ပိ၊ သပ္ပိမှာ သပ္ပိမဏ္ဍော၊ သပ္ပိမဏ္ဍော တတ္ထ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ပတ္တပိဏ္ဍိကာနံ ယွာယံ ပတ္တပိဏ္ဍိကော အပ္ပိစ္ဆတံယေဝ နိဿာယ သန္တုဋ္ဌိံယေဝ နိဿာယ သလ္လေခံယေဝ နိဿာယ ပဝိဝေကံယေဝ နိဿာယ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ ပတ္တပိဏ္ဍိကော ဟောတိ။ အယံ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ပတ္တပိဏ္ဍိကာနံ အဂ္ဂေါ စ သေဋ္ဌော စ မောက္ခော စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စာတိ။　　။ဒသမံ။

အရညဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အရညံ စီဝရံ ရုက္ခ၊ သုသာနံ အဇ္ဈောကာသိကံ။
နေသဇ္ဇံ သန္ထတံ ဏောသနိကံ၊ ခလုပစ္ဆာပိဏ္ဍိကေန စာတိ။

---

(၂၀) ၅-ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂ

၁-သောဏသုတ္တ

၁၉၁။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ ပေါရာဏာ ဗြာဟ္မဏာဓမ္မာ တေရဟိ သုနခေသု သန္နိဿန္တိ နော ဗြာဟ္မဏေသု။ ကတမေ ပဉ္စ? ပုဗ္ဗေ သုဒံ[၁] ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏိံယေဝ ဂစ္ဆန္တိ နော အဗြာဟ္မဏိံ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏိမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ၊ အဗြာဟ္မဏိမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ သုနခါ သုနခိံယေဝ ဂစ္ဆန္တိ နော အသုနခိံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ပေါရာဏော ဗြာဟ္မဏာဓမ္မော တေရဟိ သုနခေသု သန္နိဿတိ နော ဗြာဟ္မဏေသု။

ပုဗ္ဗေ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏိံ ဥတုနိံယေဝ ဂစ္ဆန္တိ နော အနုတုနိံ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏိံ ဥတုနိမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနုတုနိမ္ပိ

၁-ပုဗ္ဗသုဒံ (က)

ဂစ္ဆန္တိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ သုနခါ သုနခိ ဥတုနိ ယေဝ ဂစ္ဆန္တိ နော အနုတုနိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ပေါရာဏော ဗြာဟ္မဏဓမ္မော တေရဟိ သုနခေသု သန္ဒိဿတိ နော ဗြာဟ္မဏေသု။

ပုန္စေ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏိ နေဝ ကိဏန္တိ နော ဝိက္ကိဏန္တိ၊ သမ္ပိယေနေဝ သံဝါသံ သံဗန္ဓာယ[1] သံပဝတ္တေန္တိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏိ ကိဏန္တိပိ ဝိက္ကိဏန္တိပိ၊ သမ္ပိယေနပိ သံဝါသံ သံဗန္ဓာယ သံပဝတ္တေန္တိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ သုနခါ သုနခိ နေဝ ကိဏန္တိ နော ဝိက္ကိဏန္တိ၊ သမ္ပိယေနေဝ သံဝါသံ သံဗန္ဓာယ သံပဝတ္တေန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ပေါရာဏော ဗြာဟ္မဏဓမ္မော တေရဟိ သုနခေသု သန္ဒိဿတိ နော ဗြာဟ္မဏေသု။

ပုန္စေ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ န သန္ဓိမိ ကရောန္တိ ဓနဿပိ ဓညဿပိ ရဇတဿပိ ဇာတရူပဿပိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ သန္ဓိမိ ကရောန္တိ ဓနဿပိ ဓညဿပိ ရဇတဿပိ ဇာတရူပဿပိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ သုနခါ န သန္ဓိမိ ကရောန္တိ ဓနဿပိ ဓညဿပိ ရဇတဿပိ ဇာတရူပဿပိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ပေါရာဏော ဗြာဟ္မဏဓမ္မော တေရဟိ သုနခေသု သန္ဒိဿတိ နော ဗြာဟ္မဏေသု။

ပုန္စေ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ သာယံ သာယမာသာယ, ပါတော ပါတရာသာယ ဘိက္ခံ ပရိယေသန္တိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏာ ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဉ္ဇိတွာ အဝသေသံ အာဒါယ ပက္ကမန္တိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ သုနခါ သာယံ သာယမာသာယ, ပါတော ပါတရာသာယ ဘိက္ခံ ပရိယေသန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ပေါရာဏော ဗြာဟ္မဏဓမ္မော တေရဟိ သုနခေသု သန္ဒိဿတိ နော ဗြာဟ္မဏေသု။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ပေါရာဏာ ဗြာဟ္မဏ-ဓမ္မာ တေရဟိ သုနခေသု သန္ဒိဿန္တိ နော ဗြာဟ္မဏေသူတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒေါဏဗြာဟ္မဏသုတ္တ

၁၉၂။ အထ ခေါ ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

၁-သံသဋ္ဌာယ (သီ၊ ဋ္ဌ)

သုတံ မေတံ ဘော ဂေါတမ၊ "န သမဏော ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏေ ဇိဏ္ဏေ ဝုဒ္ဓေ မဟလ္လကေ အဒ္ဓဂတေ ဝယောအနုပ္ပတ္တေ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ"တိ၊ တယိဒံ ဘော ဂေါတမ တထေဝ။ န ဟိ ဘဝံ ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏေ ဇိဏ္ဏေ ဝုဒ္ဓေ မဟလ္လကေ အဒ္ဓဂတေ ဝယောအနုပ္ပတ္တေ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ။ တယိဒံ ဘော ဂေါတမ န သမ္ပန္နမေဝါတိ။ တွမ္ပိ နော ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ပဋိဇာနာသီတိ။ ယံ ဟိ တံ ဘော ဂေါတမ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓ-ဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍု-ကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာ-ကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော"တိ၊ မမေဝ တံ ဘော ဂေါတမ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "အဟံ ဟိ ဘော ဂေါတမ ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋု-ဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော"တိ။

ယေ ခေါ တေ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော၊ ယေသမိဒံ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ တဒနုဂါယန္တိ တဒနုဘာသန္တိ ဘာသိတမနုဘာသန္တိ သဇ္ဈာယိတမနုသဇ္ဈာယန္တိ ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမဒဂ္ဂိ[၁] အဂ္ဂိရသော ဘာရဒ္ဓါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပေါ ဘဂု၊ တျဿု'မေ ပဉ္စ ဗြာဟ္မဏေ ပညာပေန္တိ ဗြဟ္မသမံ ဒေဝသမံ မရိယာဒံ သမ္ဘိန္နမရိယာဒံ ဗြာဟ္မဏစဏ္ဍာလံယေဝ ပဉ္စမံ၊ တေသံ တွံ ဒေါဏ ကတမောတိ။

န ခေါ မယံ ဘော ဂေါတမ ပဉ္စ ဗြာဟ္မဏေ ဇာနာမ၊ အထ ခေါ မယံ ဗြာဟ္မဏာတွေဝ ဇာနာမ။ သာဓု မေ ဘဝံ ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယထာ အဟံ ဣမေ ပဉ္စ ဗြာဟ္မဏေ ဇာနေယျန္တိ။ တေန ဟိ ဗြာဟ္မဏ သုဏောဟိ

၁-ယမတဂ္ဂိ (သီ) ဒီ ၁-၉၇၊၂၂၄၊၈၊ မ ၂-၃၈၁၊ ဝိ ၃-၃၄၃၊ ဥပရိ-၂၀၂-ပိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

ကထဉ္စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မသမော ဟောတိ? ဣဓ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ သော အဒ္ဓစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ [1] စရတိ မန္တေ အဓီယမာနော၊ အဒ္ဓစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ မန္တေ အဓီယိတ္ဝာ အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနေဝ နော အဓမ္မေန။

တတ္ထ စ ဒေါဏ ကော ဓမ္မော၊ နေဝ ကသိယာ န ဝဏိဇ္ဇာယ န ဂေါရက္ခေန န ဣဿတ္ထေန [2] န ရာဇပေါရိသေန န သိပ္ပညတရေန၊ ကေဝလံ ဘိက္ခာစရိယာယ ကပါလံ အနတိမညမာနော။ သော အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ နိယျာဒေတ္ဝာ [3] ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ [4]။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗ္ယာပဇ္ဈေန [5] ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာ။ ပ ။ မုဒိတာ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗ္ယာပဇ္ဈေန ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ သော ဣမေ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မသမော ဟောတိ။ (၁)

ကထဉ္စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဒေဝသမော ဟောတိ? ဣဓ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော

၁-ကောမာရံ ဗြဟ္မစရိယံ (သျာ၊ က) ၂-န ဣဿတ္ထေန (က)
၃-နိယျာဒေတ္ဝာ (သီ)၊ နိယာဒေတ္ဝာ (ရှ)၊ နိယျာတေတ္ဝာ (ကတ္ထစိ)
၄-စတုတ္ထိံ (သီ) ၅-အဗ္ယာပဇ္ဈေန (က) အဗ္ယာဗဇ္ဈေန (?)

ဇာတိဝါဒေန။ သော အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရတိ မန္တေ အဓိယမာနော၊ အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ မန္တေ အဓီယိတ္ဝာ အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနေဝ နော အဓမ္မေန။ တတ္ထ စ ဒေါဏ ကော ဓမ္မော နေဝ ကသိယာ နာ ဝဏိဇ္ဇာယ နာ ဂေါရက္ခေန နာ ဥဿတ္ထေန နာ ရာဇပေါရိသေန နာ သိပ္ပညတရေန၊ ကေဝလံ ဘိက္ခာစရိယာယ ကပါလံ အနတိမညမာနော။ သော အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ နိယျာဒေတ္ဝာ ဒါရံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနေဝ နော အဓမ္မေန။

တတ္ထ စ ဒေါဏ ကော ဓမ္မော၊ နေဝ ကယေန နာ ဝိက္ကယေန ဗြာဟ္မဏိံယေဝ ဥဒကုပဿဋ္ဌံ။ သော ဗြာဟ္မဏိံယေဝ ဂန္ဓံ တိ၊ နာ ခတ္တိယိံ နာ ဝေဿိံ နာ သုဒ္ဒိံ နာ စဏ္ဍာလိံ နာ နေသာဒိံ နာ ဝေနိ°ာ နာ ရထကာရိံ နာ ပုက္ကုသိံ ဂန္ဆတိ၊ နာ ဂဗ္ဘိနိံ ဂန္ဆတိ၊ နာ ပါယမာနံ ဂန္ဆတိ၊ နာ အနုတုနိံ ဂန္ဆတိ။ ကသ္မာ စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ဂဗ္ဘိနိံ ဂန္ဆတိ။ သစေ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဂဗ္ဘိနိံ ဂန္ဆတိ၊ အတိမိဋ္ဌေဝ နာမ သော ဟောတိ မာဏဝကော ဝါ မာဏဝိကာ၂ ဝါ၊ တသ္မာ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ဂဗ္ဘိနိံ ဂန္ဆတိ။ ကသ္မာ စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ပါယမာနံ ဂန္ဆတိ။ ·သစေ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ပါယမာနံ ဂန္ဆတိ၊ အသုစိ-ပဋိဝိဋ္ဌတော နာမ သော ဟောတိ မာဏဝကော ဝါ မာဏဝိကာ ဝါ၊ တသ္မာ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ပါယမာနံ ဂန္ဆတိ။ တဿ သာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏီ နေဝ ကာမတ္ထာ နာ ဒဝတ္ထာ နာ ရတတ္ထာ၊ ပဇတ္ထာဝ ဗြာဟ္မဏဿ ဗြာဟ္မဏီ ဟောတိ။ သော မေထုနံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ကောသမယံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာဆာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမေ စတ္တာရော ဈာနေ ဘာဝေဘ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဒေဝသမော ဟောတိ။ ·(၂)

ကထဉ္စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော မရိယာဒေါ ဟောတိ? ဣဓ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ သော အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရတိ မန္တေ အဓိယမာနော၊ အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ မန္တေ အဓိယိတ္ဝာ အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနေဝ နော

၁-နာ ဝေဏိံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဋ္ဌ) ၂-မာဏဝကီ (က)

အဓမ္မေန။ တတ္ထ စ ဒေါဏ ကော ဓမ္မော၊ နေဝ ကသိယာ နာ ဝဏိဇ္ဇာယ နာ ဂေါရက္ခေန နာ ဣဿတ္ထေန နာ ရာဇပေါရိသေန နာ သိပ္ပညတရေန၊ ကေဝလံ ဘိက္ခာစရိယာယ ကပါလံ အနတိမညမာနော။ သော အာစရိယဿ အာစရိယနံ နိယျာဒေတွာ ဒါရံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနေဝ နော အဓမ္မေန။

တတ္ထ စ ဒေါဏ ကော ဓမ္မော၊ နေဝ ကယေန နာ ဝိက္ကယေန ဗြာဟ္မဏိ-ယေဝ ဥဒကုပဿဋ္ဌံ။ သော ဗြာဟ္မဏိယေဝ ဂစ္ဆတိ၊ နာ ခတ္တိယိ နာ ဝေဿိ နာ သုဒ္ဒိ နာ စဏ္ဍာလိ နာ နေသာဒိ နာ ဝေနိ နာ ရထကာရိ နာ ပုက္ကုသိ ဂစ္ဆတိ၊ နာ ဂဒ္ဒိနိ ဂစ္ဆတိ၊ နာ ပါယမာနံ ဂစ္ဆတိ၊ နာ အနုတုနိ ဂစ္ဆတိ။ ကသ္မာ စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ဂဒ္ဒိနိ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဂဒ္ဒိနိ ဂစ္ဆတိ၊ အတိမိဠ္ဇေဝ နာမ သော ဟောတိ မာဏဝကော ဝါ မာဏရိကာ ဝါ၊ တသ္မာ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ဂဒ္ဒိနိ ဂစ္ဆတိ။ ကသ္မာ စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ပါယမာနံ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ပါယမာနံ ဂစ္ဆတိ၊ အသုစိ-ပဋိဝိဋ္ဌတော နာမ သော ဟောတိ မာဏဝကော ဝါ မာဏရိကာ ဝါ၊ တသ္မာ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော နာ ပါယမာနံ ဂစ္ဆတိ။ တဿ သာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏိ နေဝ ကာမတ္ထာ နာ ဒဝတ္ထာ နာ ရကတ္ထာ၊ ပဇတ္ထာဝ ဗြာဟ္မဏဿ ဗြာဟ္မဏိ ဟောတိ။ သော မေထုနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တမေဝ ပုတ္တဿာဒံ နိကာမယမာနော ကုဋုမ္ဗံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ နာ အဂါရဿ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ ယာဝ ပေါရာဏာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မရိယာဒေါ၊ တတ္ထ တိဋ္ဌတိ၊ တံ နာ ဝိတိက္ကမတိ။ “ယာဝ ပေါရာ-ဏာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မရိယ္ဒာဒေါ၊ တတ္ထ ဗြာဟ္မဏော ဋ္ဌတော တံ နာ ဝိတိက္ကမတိ’’တိ ခေါ ဒေါဏ တသ္မာ ဗြာဟ္မဏော “မရိယာဒေါ’’တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခေါ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော မရိယာဒေါ ဟောတိ။ (၃)

ကထဉ္စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော သမ္ဖိန္နမရိယာဒေါ ဟောတိ? ဣဓ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ သော အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရတိ မန္တေ အဓိယမာနော၊ အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ မန္တေ အဓိယိတွာ အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနေဝ နော အဓမ္မေန။

တတ္ထ စ ဒေါဏ ကော ဓမ္မော၊ နေဝ ကသိယာ နာ ဝဏိဇ္ဇာယ နာ ဂေါရက္ခေန နာ ဣဿတ္ထေန နာ ရာဇပေါရိသေန နာ သိပ္ပညတရေန၊ ကေဝလံ ဘိက္ခာစရိယာယ ကပါလံ အနတိမညမာနော။ သော အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ နိယျာဒေတွာ

ဒါရံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနပိ အဓမ္မေနပိ ကယေနပိ ဝိက္ကယေနပိ ဗြာဟ္မဏိမ္မိ ဥဒကူပဿင်္ဂံ။ သော ဗြာဟ္မဏိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ခတ္တိယိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဝေဿိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ သုဒ္ဒိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ စဏ္ဍာလိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ နေသာဒိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဝေနိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ရထကာရိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ပုက္ကုသိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဂဋ္ဌိနိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ပါဃမာနမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဥတုနိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ အနုတုနိမ္မိ ဂန္ဆတိ။ တဿ သာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏီ ကာမဏ္ဍာဝိ ဒဝဏ္ဍာဝိ ရတဏ္ဍာဝိ ပဇဏ္ဍာဝိ ဗြာဟ္မဏဿ ဗြာဟ္မဏီ ဟောတိ။ ယာဝ ပေါရာဏာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မရိယာဒေါ၊ တဏ္ဍ နံ တိဋ္ဌတိ၊ တံ ဝိတိက္ကမတိ။ “ယာဝ ပေါရာဏာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မရိယာဒေါ၊ တဏ္ဍ ဗြာဟ္မဏော နံ ဋ္ဌိတော တံ ဝိတိက္ကမတိ”တိ ခေါ ဒေါဏ တဿာ ဗြာဟ္မဏော “သမ္ဖိန္နမရိယာဒေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခေါ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော သမ္ဖိန္နမရိယာဒေါ ဟောတိ။ (၄)

ကထဉ္စ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏစဏ္ဍာလော ဟောတိ? ဣဓ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ သော အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရတိ မန္တေ အဓီယမာနော၊ အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ မန္တေ အဓီယိတွာ အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနပိ အဓမ္မေနပိ ကသိယာပိ ဝဏိဇ္ဇာယပိ ဂေါရက္ခေနပိ ဇဿဝဏ္ဍေနပိ ရာဇပေါရိသေနပိ သိပ္ပညတရေနပိ၊ ကေဝလမ္ပိ ဘိက္ခာစရိယာယ ကပါလံ အနုတိမညမာနော။

သော အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ နိယျာဒေတွာ ဒါရံ ပရိယေသတိ ဓမ္မေနပိ အဓမ္မေနပိ ကယေနပိ ဝိက္ကယေနပိ ဗြာဟ္မဏိမ္မိ ဥဒကူပဿင်္ဂံ။ သော ဗြာဟ္မဏိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ခတ္တိယိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဝေဿိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ သုဒ္ဒိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ စဏ္ဍာလိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ နေသာဒိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဝေနိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ရထကာရိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ပုက္ကုသိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဂဋ္ဌိနိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ပါဃမာနမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ ဥတုနိမ္မိ ဂန္ဆတိ၊ အနုတုနိမ္မိ ဂန္ဆတိ။ တဿ သာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏီ ကာမဏ္ဍာဝိ ဒဝဏ္ဍာဝိ ရတဏ္ဍာဝိ ပဇဏ္ဍာဝိ ဗြာဟ္မဏဿ ဗြာဟ္မဏီ ဟောတိ။ သော သမ္ဖကမ္မေဟိ ဇိဝိကံ[1] ကပ္ပေတိ။ တမေနံ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု “ကဿာ ဘဝံ ဗြာဟ္မဏော ပဋိဇာနမာနော သမ္ဖကမ္မေဟိ ဇိဝိကံ ကပ္ပေတိ”တိ။ သော ဧဝမာဟ “သေယျထာပိ ဘော အဂ္ဂိ သုစိမ္ဒိ ဥဟတိ၊ အသုစိမ္ဒိ ဥဟတိ၊ နံ စ တေန အဂ္ဂိ ဥပလိပ္ပတိ[2]။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘော သမ္ဖကမ္မေဟိ စေဝိ ဗြာဟ္မဏော ဇိဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ နံ စ တေန ဗြာဟ္မဏော ဥပလိပ္ပတိ။ “သမ္ဖကမ္မေဟိ ဇိဝိကံ ကပ္ပေတိ”တိ ခေါ

၁-ဇိဝိတံ (က) ၂-ဥပလိမ္ပတိ (က)

ဒေါဏ တသ္မာ ဗြာဟ္မဏော "ဗြာဟ္မဏစဏ္ဍာလော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခေါ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏစဏ္ဍာလော ဟောတိ။

ယေ ခေါ တေ ဒေါဏ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော။ ယေသမိဒံ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ တဒနုဂါယန္တိ တဒနုဘာသန္တိ ဘာသိတမနုဘာသန္တိ သဇ္ဈာယိတမနုသဇ္ဈာယန္တိ ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမဒဂ္ဂိ အဂ်ီရသော ဘာရဒ္ဒါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပေါ ဘဂု၊ တျဿု'မေ ပဉ္စ ဗြာဟ္မဏေ ပညာပေန္တိ ဗြဟ္မသမံ ဒေဝသမံ မရိယာဒံ သမ္ဘိန္နမရိယာဒံ ဗြာဟ္မဏစဏ္ဍာလံယေဝ ပဉ္စမံ၊ တေသံ တွံ ဒေါဏ ကတမောတိ။

ဧဝံ သန္တေ မယံ ဘော ဂေါတမ ဗြာဟ္မဏစဏ္ဍာလမ္ပိ န ပူရေမ။ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-သင်္ဂါရဝသုတ္တ

၁၉၃။ အထ ခေါ သင်္ဂါရဝေါ ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သင်္ဂါရဝေါ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ကော နု ခေါ ဘော ဂေါတမ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန ကဒါစိ ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။ ကော ပန ဘော ဂေါတမ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန ကဒါစိ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ"တိ။

ယသ္မိံ ဗြာဟ္မဏ သမယေ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယ-ကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော သံသဋ္ဌော လာခါယ ဝါ ဟလိဒ္ဒိယာ ဝါ နီလိယာ ဝါ မဉ္ဇိဋ္ဌာယ ဝါ၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ

နပ္ပဇာနေယျ နာ ပသေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္ထတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ (၁)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဗျာပါဒပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္ထတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော အဂ္ဂိနာ သန္တတ္တော ဥက္ကာမိတော[1] ဥဿဒကဇာတော[2]၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနေယျ နာ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဗျာပါဒပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္ထတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ (၂)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ထိနမိဒ္ဓပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္ထတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ နာ ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော သေဝါလပဏ္ဏက-ပရိယောနဒ္ဓေါ၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနေယျ နာ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ထိနမိဒ္ဓပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္ထတ္ထမ္ပိ

၁-ဥက္ကဒ္ဓိတော (သီ၊ ဇ)၊ ဥက္ကဒ္ဓိတော (သျာ၊ ကံ)

၂-ဥသုမကဇာတော (ကတ္ထစိ)၊ ဥဿုရကဇာတော (က)၊ ဥဿုဒကဇာတော (မ ၃-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ)

တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ (၃)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော ဝါတေရိတော စလိတော ဘန္တော ဒိမိဇာတော၁၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနေယျ န ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကာတာ။ (၄)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာကိ န ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော အာဝိလော လုဠိတော ကလလီဘူတော အန္ဓကာရေ နိက္ခိတ္တော၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနေယျ န ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ န ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သဗ္ဗာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဗ္ဗာယကတာ။ (၅)

၁-ဥဒ္ဓိဇာတော (ပီ)

ယသ္မိံ စ ခေါ ဗြာဟ္မဏ သမယေ နာ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ နာ ကာမရာဂပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ အတ္ထာတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ဒိဿရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော အသံသဋ္ဌော လာခါယ ဝါ ဟလိဒ္ဒိယာ ဝါ နီလိယာ ဝါ မဉ္ဇိဋ္ဌာယ ဝါ၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ပဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ပ။ (၁)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ပ။ သေယျထာပိ · ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော အင်္ဂါနာ အသန္တတ္တော အနုက္ကူလိတော အနုဿဒကဇာတော၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ပဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ပ။ (၂)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ပ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော နာ သေဝါလပဏကပရိယောနဒ္ဓေါ၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ပဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ပ။ (၃)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ပ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော နာ ဝါတေရိတော နာ စလိတော နာ ဘန္တော နာ ဥဒကေ၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ပဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ပ။ (၄)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ နာ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ အတ္ထာတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ဒိဿရတ္တံ

အသဒ္ဓါယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ သဒ္ဓါယကတာ။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒပတ္တော အဆ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော အာလောကေ နိက္ခိတ္တော၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ပဇာနေယျ ပသေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ နာ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ နာ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ။ပ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ အသဒ္ဓါယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ သဒ္ဓါယကတာ။ (၅)

အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန ကဒါစိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ သဒ္ဓါယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ အသဒ္ဓါယကတာ။ အယံ ပန ဗြာဟ္မဏ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန ကဒါစိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ အသဒ္ဓါယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ၊ ပဂေဝ သဒ္ဓါယကတာတိ။

အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။တတိယံ။

၄-ကာရဏပါလိသုတ္တ

၁၉၄။ ကေ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကာရဏပါလိ[၁] ဗြာဟ္မဏော လိစ္ဆဝီနံ ကမ္မန္တေ ကာရေတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ကာရဏပါလိ ဗြာဟ္မဏော ဝိဂိယာနိံ ဗြာဟ္မဏံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသ္ဝာ ဝိဂိယာနိံ ဗြာဟ္မဏံ တေဒဝေါစ—

ဟန္ဒ ကုတော နု ဘဝံ ဝိဂိယာနိ အာဂစ္ဆတိ ဒိဝါ ဒိဝသာတိ။ ဣတောဟံ[၂] ဘော အာဂစ္ဆာမိ သမဏသ္မ ဂေါတမသ္မ သန္တိကာတိ။ တံ ကိံ မညတိ ဘဝံ ဝိဂိယာနိ၊ သမဏသ္မ ဂေါတမသ္မ ပညာဝေယျတ္တိယံ ပတ္တိတော မညေတိ။ ကော စာဟံ ဘော၊ ကော စ သမဏသ္မ ဂေါတမသ္မ ပညာ-ဝေယျတ္တိယံ ဇာနိဿာမိ၊ သောပိ နူနဿ တာဒိသောဝ၊ ယော သမဏသ္မ ဂေါတမသ္မ ပညာဝေယျတ္တိယံ ဇာနေယျာတိ။ ဥဋ္ဌာဏာယ ခလု ဘဝံ ဝိဂိယာနိ သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသာယ ပသံသတီတိ။ ကော စာဟံ ဘော၊ ကော စ

၁-ကရဏပါလိ (က) ၂-ဣတောဟံ (သျာ၊ ကံ)၊ ဣတော ဟိ ခေါ အဟံ (မ ၁-၂၃၂)

သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသိဿာမိ၊ ပသတ္ထပ္ပသတ္ထောဝ[၁] သော ဘဝံ ဂေါတမော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနန္တိ။ ကိံ ပန ဘဝံ ပိဂိယာနီ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော သမဏေ ဂေါတမေ ဧဝံ အဘိပ္ပသန္ဒောတိ။

သေယျထာပိ ဘော ပုရိသော အဂ္ဂရသပရိတိတ္တော န အညေသံ ဟီနာနံ ရသာနံ ပိဟေတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘော ယတော ယတော တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မံ သုဏာတိ ယဒိ သုတ္တသော ယဒိ ဂေယျသော ယဒိ ဝေယျာကရဏသော ယဒိ အဗ္ဘုတဓမ္မသော၊ တတော တတော န အညေသံ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏပ္ပဝါဒါနံ ပိဟေတိ။

သေယျထာပိ ဘော ပုရိသော ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလျပရေတော မဓုပိဏ္ဍိကံ အဓိဂစ္ဆေယျ၊ သော ယတော ယတော သာယေထ၊ လဘတေဝ[၂] သာဒုရသံ အသေစနကံ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘော ယတော ယတော တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မံ သုဏာတိ ယဒိ သုတ္တသော ယဒိ ဂေယျသော ယဒိ ဝေယျာကရဏသော ယဒိ အဗ္ဘုတဓမ္မသော၊ တတော တတော လဘတေဝ အတ္တမနတံ၊ လဘတိ စေတသော ပသာဒံ။

သေယျထာပိ ဘော ပုရိသော စန္ဒနဃဋိကံ အဓိဂစ္ဆေယျ ဟရိစန္ဒနဿ ဝါ လောဟိတစန္ဒနဿ ဝါ၊ သော ယတော ယတော ဃာယေထ ယဒိ မူလတော ယဒိ မဇ္ဈတော ယဒိ အဂ္ဂတော၊ အဓိဂစ္ဆတေဝ[၃] သုရဘိဂန္ဓံ အသေစနကံ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘော ယတော ယတော တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မံ သုဏာတိ ယဒိ သုတ္တသော ယဒိ ဂေယျသော ယဒိ ဝေယျာကရဏသော ယဒိ အဗ္ဘုတဓမ္မသော၊ တတော တတော အဓိဂစ္ဆတိ ပါမောဇ္ဇံ၊ အဓိဂစ္ဆတိ သောမနဿံ။

သေယျထာပိ ဘော ပုရိသော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဋ္ဌဂိလာနော၊ တဿ ကုသလော ဘိသက္ကော ဌာနသော အာဗာဓံ နိဟရေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘော ယတော ယတော တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မံ သုဏာတိ ယဒိ သုတ္တသော ယဒိ ဂေယျသော ယဒိ ဝေယျာကရဏသော ယဒိ အဗ္ဘုတ-ဓမ္မသော၊ တတော တတော သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။

၁–ပသဋ္ဌပသဋ္ဌော စ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၂–သာယေယျ၊ လဘေထေဝ (မ ၁-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ)
၃–အဓိဂစ္ဆေထေဝ (?)

သေယျထာပိ ဘော ပေါက္ခရဏီ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတော-ဒကာ သေတကာ သုပတိတ္ထာ ရမဏီယာ၊ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော၊ သော တံ ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟေတ္ဝာ နှာတ္ဝာ စ ပိဝိတ္ဝာ စ သဗ္ဗဒရထ-ကိလမထပရိဠာဟံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘော ယတော ယတော တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မံ သုဏာတိ ယဒိ သုတ္တသော ယဒိ ဂေယျသော ယဒိ ဝေယျာကရဏသော ယဒိ အဗ္ဘုတဓမ္မသော၊ တတော တတော သဗ္ဗဒရထကိလမထပရိဠာဟာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကာရဏပါလီ ဗြာဟ္မဏော ဥဒ္ဒါယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ကရိတ္ဝာ ဒက္ခိဏံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ ပထဝိယံ နိဟန္ဒ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။
နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။
နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ’’တိ။

အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ၊ သေယျထာပိ ဘော ဂေါတမ နိက္ကုဇ္ဇိတံ[1] ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော၊ သောဟံ ဘော ဂေါတမံ တံ ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဒိဋ္ဌဓမ္မသုတ္တ

၁၉၅။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရ-သာလာယံ။ တေန ခေါ ပန သမ်ယေန ပဉ္စမတ္တာနိ လိစ္ဆဝိသတာနိ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသန္တိ။ အပ္ပေကစ္စေ လိစ္ဆဝိ နိလာ ဟောန္တိ နိလဝဏ္ဏာ နိလဝတ္ထာ နိလာလင်္ကာရာ၊ အပ္ပေကစ္စေ လိစ္ဆဝိ ပီတာ ဟောန္တိ ပီတဝဏ္ဏာ ပီတဝတ္ထာ ပီတာလင်္ကာရာ၊ အပ္ပေကစ္စေ လိစ္ဆဝိ လောဟိတကာ ဟောန္တိ လောဟိတ-ကဝဏ္ဏာ လောဟိတကဝတ္ထာ လောဟိတကာလင်္ကာရာ၊ အပ္ပေကစ္စေ လိစ္ဆဝိ

၁-နိက္ကုဇ္ဇိတံ (က)

သြဒါတာ ဟောန္တိ သြဒါတဝဏ္ဏာ သြဒါတဝတ္ထာ သြဒါတာလင်္ကာရာ၊ တျသုဒံ ဘဂဝါ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။

အထ ခေါ ဝိဂိယာနိ ဗြာဟ္မဏော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ကရိတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ “ပဋိဘာတိ မံ ဘဂဝါ။ပဋိဘာတိ မံ သုဂတာ”တိ။ “ပဋိဘာတု တံ ဝိဂိယာနိ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ အထ ခေါ ဝိဂိယာနိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော သမ္မုခါ သာရုပ္ပါယ ဂါထာယ အဘိဏှိ—

“ပဒ္ဒံ[1] ယထာ ကောကနဒံ[2] သုဂန္ဓံ၊
ပါတော သိယာ ဖုလ္လမဝိတဂန္ဓံ။
အဂိရသံ ပဿ ဝိရောစမာနံ၊
တပန္တမာဒိစ္စမိဝန္တလိက္ခေ”တိ။

အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ပဉ္စဟိ ဥတ္တရာသင်္ဃသတေဟိ ဝိဂိယာနိံ ဗြာဟ္မဏိံ အစ္ဆာဒေသုံ။ အထ ခေါ ဝိဂိယာနိ ဗြာဟ္မဏော တေဟိ ပဉ္စဟိ ဥတ္တရာ-သင်္ဃသတေဟိ ဘဂဝန္တံ အစ္ဆာဒေသိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ တေဒဂေါစ “ပဉ္စန္နံ လိစ္ဆဝီ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ကတမေသံ ပဉ္စန္နံ? တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတဿ ဓမ္မဝိနယဿ ဒေသေတာ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတဿ ဓမ္မဝိနယဿ ဒေသိတဿ ဝိညာတာ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတဿ ဓမ္မဝိနယဿ ဒေသိတဿ ဝိညာတာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ ကတညူ ကတဝေဒီ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ဣမေသံ ခေါ လိစ္ဆဝီ ပဉ္စန္နံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိ”န္တိ[3]။ ။ပဉ္စမံ။

၆-မဟာသုပိနသုတ္တ

၁၉၆။ တထာဂတဿ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ပဉ္စ မဟာသုပိနာ ပါတုရဟေသုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? တထာဂတဿ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ

၁-ပဒုမံ (က) သံ ၁-၈၁-ဗိဇ္ဇေဝိ၊ ၂-ကောကနဒံ (သျာ၊ ကံ) ၃-ဟေဋ္ဌာ ၁၄၉-ဗိဇ္ဇေဝိ။

သတော အယံ မဟာပထဝီ မဟာသယနံ အဟောသိ၊ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ ဗိမ္ဗောဟနံ[1] အဟောသိ၊ ပုရတ္ထိမေ သမုဒ္ဒေ ဝါမော ဟတ္ထော ဩဟိတော အဟောသိ၊ ပစ္ဆိမေ သမုဒ္ဒေ ဒက္ခိဏော ဟတ္ထော ဩဟိတော အဟောသိ၊ ဒက္ခိဏော သမုဒ္ဒေ ဥတ္တော ပါဒါ ဩဟိတာ အဟေသုံ။ တထာဂတသ္သ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော အယံ ပဌမော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော တိရိယာ နာမ တိဏာဇာတိ နာဘိယာ ဥဂ္ဂန္တွာ နဘံ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာ အဟောသိ။ တထာဂတသ္သ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော အယံ ဒုတိယော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော သေတာ ကိမိကဏ္ဟသီသာ ပါဒေဟိ ဥဿင္ဂိတ္ဝာ ( )[2] ယာဝ ဇာဏုမဏ္ဍလာ ပဋိစ္ဆာဒေသုံ။ တထာဂတသ္သ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော အယံ တတိယော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော စတ္တာရော သကုဏာ နာနာဝဏ္ဏာ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂန္တွာ ပါဒမူလေ နိပတိတ္ဝာ သဗ္ဗသေတာ သမ္ပဇ္ဇိ[3]သု။ တထာဂတသ္သ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော အယံ စတုတ္ထော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓိသတ္တော၀ သမာနော မဟတော မိဠ္ဟပဗ္ဗတဿ ဥပရူပရိ စင်္ကမတိ အလိပ္ပမာနော မိဠ္ဟေန။ တထာဂတသ္သ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော အယံ ပဉ္စမော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

၁-ဗိမ္ဗောဟနံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဂ္ဂ)၊ ဗိမ္ဗ+ဩဟနံ-ဂ္ဂတိ ပဒဝိဘာဂေါ။

၂-(အဋ္ဌနဂရတော) ကတ္ထစိ ဒိဿတိ။

ယမိ္မ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော အယံ မဟာပထဝီ မဟာသယနံ အဟောသိ၊ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ ဗိဇ္ဈောဟနံ အဟောသိ၊ ပုရတ္ထိမေ သမုဒ္ဒေ ဝါမော ဟတ္ထော ဩဟီတော အဟောသိ၊ ပစ္ဆိမေ သမုဒ္ဒေ ဒက္ခိဏော ဟတ္ထော ဩဟီတော အဟောသိ၊ ဒက္ခိဏေ သမုဒ္ဒေ ဥဘော ပါဒါ ဩဟီတာ အဟေသုံ။ တထာဂတေန ဘိက္ခဝေ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အနုတ္တရာ သမ္မာသမ္ဗောဓိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တဿာ အဘိသမ္ဗောဓာယ အယံ ပဌမော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

ယမိ္မ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော တိရိယာ နာမ တိဏဇာတိ နာဘိယာ ဥဂ္ဂန္တွာ နဘံ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာ အဟောသိ။ တထာ-ဂတေန ဘိက္ခဝေ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အရိယော အင္ဂီကော မဂ္ဂေါ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတ္ဝာ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတော၊ တဿ အဘိသမ္ဗောဓာယ အယံ ဒုတိယော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

ယမိ္မ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော သေတာ ကိမိ ကဏ္ဟသီသာ ပါဒေဟိ ဥဿဋ္ဌိတ္ဝာ ယာဝ ဇာဏုမဏ္ဍလာ ပဋိစ္ဆာဒေသုံ။ ဗဟူ ဘိက္ခဝေ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ တထာဂတံ ပါဏုပေတာ[1] သရဏံ ဂတာ။ တဿ အဘိသမ္ဗောဓာယ အယံ တတိယော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

ယမိ္မ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော စတ္တာရော သကုဏာ နာနာဝဏ္ဏာ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂန္တွာ ပါဒမူလေ နိပတိတ္ဝာ သဗ္ဗသေတာ သမ္ပဇ္ဇိံသု။ စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ဝဏ္ဏာ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ၊ တေ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိံ သစ္ဆိကရောန္တိ။ တဿ အဘိသမ္ဗောဓာယ အယံ စတုတ္ထော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

.ယမိ္မ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓိသတ္တောဝ သမာနော မဟတော မိဠုပဗ္ဗတဿ ဥပရူပရိ

၁–ပါဏုပေတံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)

စက်မတိ အလိပ္ပမာနော မိဇ္ဇေန။ လာဘီ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စိဝရ-ပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ၊ တံ[1] တထာဂတော အဂတိတော[2] အမုဉ္ဆိတော အနဇ္ဈောသန္နော[3] အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏ-ပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။ တဿ အာဘိသမ္ဘောဓာယ အယံ ပဉ္စမော မဟာသုပိနော ပါတုရဟောသိ။

တထာဂတဿ ဘိက္ခဝေ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဣမေ ပဉ္စ မဟာသုပိနာ ပါတုရဟေသုန္တိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဝဿသုတ္တ

၁၉၇။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဝဿဿ အန္တရာယာ၊ ယံ နေမိတ္တာ[4] နဿန္တိ၊ ယတ္ထ နေမိတ္တာနံ စက္ခု နာ ကမတိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဥပရိ ဘိက္ခဝေ အာကာသေ တေဇောဓာတု ပကုပ္ပတိ၊ တေန ဥပ္ပန္နာ မေဃာ ပဋိဝိဂစ္ဆန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဝဿဿ အန္တရာယော။ ယံ နေမိတ္တာ နဿန္တိ၊ ယတ္ထ နေမိတ္တာနံ စက္ခု နာ ကမတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဥပရိ အာကာသေ ဝါယောဓာတု ပကုပ္ပတိ၊ တေန ဥပ္ပန္နာ မေဃာ ပဋိဝိဂစ္ဆန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဝဿဿ အန္တရာယော။ ယံ နေမိတ္တာ နဿန္တိ၊ ယတ္ထ နေမိတ္တာနံ စက္ခု နာ ကမတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရာဟု အသုရိန္ဒော ပါဏိနာ ဥဒကံ သမ္မဋ္ဌိဆ္ဆိတ္တာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဆဍ္ဍေတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဝဿဿ အန္တရာယော။ ယံ နေမိတ္တာ နဿန္တိ၊ ယတ္ထ နေမိတ္တာနံ စက္ခု နာ ကမတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဝဿဝလာဟကာ ဒေဝါ ပမတ္တာ ဟောန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဝဿဿ အန္တရာယော။ ယံ နေမိတ္တာ နဿန္တိ၊ ယတ္ထ နေမိတ္တာနံ စက္ခု နာ ကမတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ မနုဿာ အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ဝဿဿ အန္တရာယော။ ယံ နေမိတ္တာ နဿန္တိ၊ ယတ္ထ နေမိတ္တာနံ စက္ခု နာ ကမတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဝဿဿ အန္တရာယာ၊ ယံ နေမိတ္တာ နဿန္တိ၊ ယတ္ထ နေမိတ္တာနံ စက္ခု နာ ကမတီတိ။ ။သတ္တမံ။

၁–တတ္ထ စ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)
၂–အဂမိတော (သျာ၊ ဋ္ဌ၊ က)
၃–အနဇ္ဈောပန္နော (က) အနဇ္ဈောပန္နော (သီ၊ သျာ)
၄–နေမိတ္တကာ (ကတ္ထစိ)

၈-ဝါစာသုတ္တ

၁၉၈။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတာ ဝါစာ သုဘာသိတာ ဟောတိ နော ဒုဗ္ဘာသိတာ၊ အနဝဇ္ဇာ စ အနနုဝဇ္ဇာ စ ဝိညူနံ[၁]။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ကာလေန စ ဘာသိတာ ဟောတိ၊ သစ္စာ စ ဘာသိတာ ဟောတိ၊ သဏှာ စ ဘာသိတာ ဟောတိ၊ အတ္ထသံဟိတာ စ ဘာသိတာ ဟောတိ၊ မေတ္တစိတ္တေန စ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတာ ဝါစာ သုဘာသိတာ ဟောတိ နော ဒုဗ္ဘာသိတာ၊ အနဝဇ္ဇာ စ အနနုဝဇ္ဇာ စ ဝိညူနန္တိ။　　။အဋ္ဌမံ။

၉-ကုလသုတ္တ

၁၉၉။ ယံ ဘိက္ခဝေ သီလဝန္တော ပဇ္ဇဇိတာ ကုလံ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ တတ္ထ မနုဿာ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ဗဟုံ ပုညံ ပသဝန္တိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ သီလဝန္တေ ပဇ္ဇဇိတေ ကုလံ ဥပသင်္ကမန္တေ မနုဿာ ဒိသ္ဝာ စိတ္တာနိ ပသာဒေန္တိ[၂]၊ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ ဘိက္ခဝေ တံ ကုလံ တသ္မိံ သမယေ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နံ ဟောတိ။

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ သီလဝန္တေ ပဇ္ဇဇိတေ ကုလံ ဥပသင်္ကမန္တေ မနုဿာ ပစ္ဆုဋ္ဌေန္တိ အာဘိဝါဒေန္တိ အာသနံ ဒေန္တိ၊ ဥစ္စာကုလိနသံဝတ္တနိကံ ဘိက္ခဝေ တံ ကုလံ တသ္မိံ သမယေ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နံ ဟောတိ။

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ သီလဝန္တေ ပဇ္ဇဇိတေ ကုလံ ဥပသင်္ကမန္တေ မနုဿာ မစ္ဆေရမလံ ပဋိဓိနေန္တိ[၃]၊ မဟေသက္ခသံဝတ္တနိကံ ဘိက္ခဝေ တံ ကုလံ တသ္မိံ သမယေ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နံ ဟောတိ။

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ သီလဝန္တေ ပဇ္ဇဇိတေ ကုလံ ဥပသင်္ကမန္တေ မနုဿာ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ သံဝိဘဇန္တိ၊ မဟာဘောဂသံဝတ္တနိကံ ဘိက္ခဝေ တံ ကုလံ တသ္မိံ သမယေ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နံ ဟောတိ။

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ သီလဝန္တေ ပဇ္ဇဇိတေ ကုလံ ဥပသင်္ကမန္တေ မနုဿာ ပရိပုစ္ဆန္တိ ပရိပဉ္ဟန္တိ ဓမ္မံ သုဏန္တိ၊ မဟာပညာသံဝတ္တနိကံ ဘိက္ခဝေ တံ ကုလံ တသ္မိံ သမယေ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နံ ဟောတိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ သီလဝန္တော ပဇ္ဇဇိတာ ကုလံ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ တတ္ထ မနုဿာ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ဗဟုံ ပုညံ ပသဝန္တိတိ။　　။နဝမံ။

၁–အနနုဝဇ္ဇာ ဝိညူနံ (သျာ၊ကံ)　　၂–ပသီဒန္တိ (သျာ၊ကံ၊က)　　၃–ပဋိဝိနောဒေန္တိ (သီ၊ဗျ)

၁၀-နိဿာရဏီယသုတ္တ

၂၀၀။ ပဉ္စိမာ ဘိက္ခဝေ နိဿာရဏီယာ[၁] ဓာတုယော။ ကတမာ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ကာမံ[၂] မနသိကရောတော ကာမေသု စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ နပ္ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ နေက္ခမ္မံ ခေါ ပနဿ မနသိကရောတော နေက္ခမ္မေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ[၃] သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ သုဝိသံယုတ္တံ[၄] ကာမေဟိ၊ ယေ စ ကာမပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ၊ ဣဒမက္ခာတံ ကာမာနံ နိဿရဏံ။ (၁)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဗျာပါဒံ မနသိကရောတော ဗျာပါဒေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ နပ္ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ အဗျာပါဒံ ခေါ ပနဿ မနသိကရောတော အဗျာပါဒေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ သုဝိသံယုတ္တံ ဗျာပါဒေန၊ ယေ စ ဗျာပါဒပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ၊ ဣဒမက္ခာတံ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ။ (၂)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဝိဟေသံ မနသိကရောတော ဝိဟေသာယ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ နပ္ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ အဝိဟေသံ ခေါ ပနဿ မနသိကရောတော အဝိဟေသာယ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ သုဝိသံယုတ္တံ ဝိဟေသာယ၊ ယေ စ ဝိဟေသာပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ၊ ဣဒမက္ခာတံ ဝိဟေသာယ နိဿရဏံ။ (၃)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ရူပံ မနသိကရောတော ရူပေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ နပ္ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ အရူပံ ခေါ ပနဿ မနသိ-ကရောတော အရူပေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ သုဝိသံယုတ္တံ ရူပေဟိ၊ ယေ စ ရူပပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ၊ ဣဒမက္ခာတံ ရူပါနံ နိဿရဏံ။ (၄)

၁–နိဿရဏီယာ (ဣ)၊ နိဿရဏိယာ (ဒီ ၃-၁၉၉)
၂–ကာမေ (သျာ၊ ကံ) ဒီ ၃-၁၉၉-ပိဋ္ဌေပိ။
၃–သုကတံ (ဣ၊ က)
၄–ဝိသံယုတ္တံ (ကတ္ထစိ၊ ဒီ ၃-၁၉၉-ပိဋ္ဌေပိ)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော သက္ကာယံ မနသိကရောတော သက္ကာယေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ နပ္ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ သက္ကာယနိရောဓံ ခေါ ပနဿ မနသိကရောတော သက္ကာယနိရောဓေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ သုဝိသံယုတ္တံ သက္ကာယေန၊ ယေ စ သက္ကာယပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ၊ ဣဒမက္ခာတံ သက္ကာယဿ နိဿရဏံ။ (၅)

တဿ ကာမနန္ဒိပိ နာနုသေတိ၊ ဗျာပါဒနန္ဒိပိ နာနုသေတိ၊ ဝိဟေသာနန္ဒိပိ နာနုသေတိ၊ ရူပနန္ဒိပိ နာနုသေတိ၊ သက္ကာယနန္ဒိပိ နာနုသေတိ။ (သော)[၁] ကာမနန္ဒိယာပိ အနနုသယာ ဗျာပါဒနန္ဒိယာပိ အနနုသယာ ဝိဟေသာနန္ဒိယာပိ အနနုသယာ ရူပနန္ဒိယာပိ အနနုသယာ သက္ကာယနန္ဒိယာပိ အနနုသယာ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နိရနုသယော၊ အစ္ဆိဒ္ဒိ[၂] တဏှံ၊ ဝိဝတ္တယိ[၃] သံယောဇနံ၊ သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဇ္ဇ နိဿာရဏီယာ ဓာတုယော တိ။ ။ဒသမံ။

ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ ပဇ္ဇမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

သောဏော ဒေါဏော သင်္ဂါရဝေါ၊ ကာရဏပါလိ စ ဝိဂ်ိယာနိ။
သုဝိနာ စ ဝဿာ ဝါစာ၊ ကုလံ နိဿာရဏီယေန စာတိ။

စတုက္ကော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

၁–( )ကတ္ထစိ နတ္ထိ။ ၂–အစ္ဆေဒ္ဒိ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၃–ဝါဝတ္တယိ (သီ)

၅-ပဋ္ဌမပဏ္ဏာသက

(၂၁) ၁-ကိမိလဝဂ္ဂ

၁-ကိမိလသုတ္တ

၂၀၁။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကိမိလာယံ[1] ဝိဟရတိ နိစုလဝနေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ကိမိလော[2] ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ကိမိလော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ”တိ။ ဣဓ ကိမိလ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘိက္ခူ။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္ထရိ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ သံဃေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ သိက္ခာယ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ အပ္ပမာဒေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ။ အယံ ခေါ ကိမိလ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီတိ။

ကော ပန ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီတိ။ ဣဓ ကိမိလ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘိက္ခူ။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္ထရိ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သံဃေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သိက္ခာယ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ။ အယံ ခေါ ကိမိလ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဓမ္မသဝနသုတ္တ

၂၀၂။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ဓမ္မသဝနေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အဿုတံ သုဏာတိ၊ သုတံ ပရိယောဒါပေတိ၊ ကင်္ခံ ဝိတရတိ[3]၊ ဒိဋ္ဌိ ဥဇုံ ကရောတိ၊ စိတ္တမဿ ပသီဒတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ဓမ္မသဝနေတိ။ ။ဒုတိယံ။

၁-ကိမိလာယံ(သီ၊ဣ) ဥပရိ ၂၉၁-၄၆၀-ဝိဋ္ဌေသုပိ။ ၂-ကိမိလော(သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

၃-ဝိဟနတိ (သျာ၊ကံ၊ဇ၊က)

၃-အဿာဇာနီယသုတ္တ

၂၀၃။ ပဗ္ဗတိ ဘိက္ခဝေ အဂ်ေတိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒြော အဿာဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂန္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဇ္ဈတ္တေန ဇဝေန မဒ္ဒဝေန ခန္တိယာ သောရစ္စေန။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အဂ်ေတိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒြော အဿာဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂန္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အဇ္ဈတ္တေန ဇဝေန မဒ္ဒဝေန ခန္တိယာ သောရစ္စေန။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဗလသုတ္တ

၂၀၄။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ ဟိရိဗလံ ဩတ္တပ္ပဗလံ ဝီရိယဗလံ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဗလာနိတိ။ ။ စတုတ္ထံ။

၅-စေတောခိလသုတ္တ

၂၀၅။ *ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ စေတောခိလာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓါရဂ် ကံတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္မသီဒတိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓါရဂ် ကံတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္မသီဒတိ၊ တဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ အယံ ပဌမော စေတောခိလော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေ ကံတိ။ပ။ ဝံယေ ကံတိ။ပ။ သိက္ခာယ ကံတိ။ပ။ သဗြဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီသု ကုပိတော

၁-ဘဒ္ဒေါ (ဆ) * အံ ၃-၂၅၂၊ မ ၁-၁၄၅၊ ဒီ ၃-၁၉၀-ဖိဒ္ဓေသုပိ။

ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော၊ တဿ စိတ္တံ နာ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နာ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ အယံ ပဉ္စမော စေတောခိလော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ စေတောခိလာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဝိနိဗန္ဓသုတ္တ

၂၀၆။*ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ[1]။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာမေသု အဝိတရာဂေါ[2] ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဒော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော အဝိဂတပရိဠာဟော အဝိဂတတဏှော။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာမေသု အဝိတရာဂေါ ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဒော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော အဝိဂတပရိဠာဟော အဝိဂတတဏှော၊ တဿ စိတ္တံ နာ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နာ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ အယံ ပဌမော စေတသောဝိနိဗန္ဓော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ အဝိတရာဂေါ· ဟောတိ။ပ။ ရူပေ အဝိတရာဂေါ ဟောတိ။ပ။ ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ပ။ အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ "ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ"တိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ "ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ"တိ။ တဿ စိတ္တံ နာ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နာ နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ အယံ ပဉ္စမော စေတသောဝိနိဗန္ဓော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ယာဂုသုတ္တ

၂၀၇။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ယာဂုယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ခုဒ္ဓိ[2] ပဋိဟနတိ၊ ပိပါသံ ပဋိဝိနေတိ၊ ဝါတံ အနုလောမေတိ၊ ဝတ္ထိ[3] သောဓေတိ၊

---

* အံ ၃-၂၅၂၊ ဒီ ၃-၁၉၉-ပိဋ္ဌေသုပိ။ ၁-စေတောဝိနိဗန္ဓါ (သာရတ္ထဒီပနီဋီကာယံ)
၂-အဝိဂတရာဂေါ (က) ၃-ခုဒံ (သီ၊ ဣ) ခုဓာတိ သဏ္ဌာနုလောမံ။ ဝိ ၃-၃၅၅-ပိဋ္ဌေပိ။

အာမာဝသေသံ ပါစေတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ယာဂုယာတိ။　။သတ္တမံ။

၈-ဒန္တကဋ္ဌသုတ္တ

၂၀၈။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒိနဝါ ဒန္တကဋ္ဌဿ အခါဒနေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အစက္ခုဿံ၊ မုခံ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဟောတိ၊ ရသဟရဏိယော န ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ပိတ္တံ သေမှံ ဘတ္တံ ပရိယောနန္ဓတိ[1]၊ ဘတ္တမဿ နစ္ဆာဒေတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒိနဝါ ဒန္တကဋ္ဌဿ အခါဒနေ။

ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ဒန္တကဋ္ဌဿ ခါဒနေ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဿံ၊ မုခံ န ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဟောတိ၊ ရသဟရဏိယော ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ပိတ္တံ သေမှံ ဘတ္တံ န ပရိယောနန္ဓတိ၊ ဘတ္တမဿ ဆာဒေတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ဒန္တကဋ္ဌဿ ခါဒနေတိ။　။အဋ္ဌမံ။

၉-ဂိတဿရသုတ္တ

၂၀၉။*ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒိနဝါ အာယတကေန ဂိတဿရေန ဓမ္မံ ဘဏန္တဿ။ ကတမေ ပဉ္စ? အတ္တနာပိ တသ္မိံ သရေ သာရဇ္ဇတိ၊ ပရေပိ တသ္မိံ သရေ သာရဇ္ဇန္တိ၊ ဂဟပတိကာပိ ဥဇ္ဈာယန္တိ “ယထေဝ မယံ ဂါယာမ၊ ဧဝမေဝ ခေါ သမဏာ သက္ယပုတ္တိယာ ဂါယန္တိ”တိ၊ သရကုတ္တိမ္ပိ နိကာမယမာနဿ သမာဓိဿ ဘင်္ဂေါ ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒိနဝါ အာယတကေန ဂိတဿရေန ဓမ္မံ ဘဏန္တဿာတိ။　။နဝမံ။

၁၀-မုဋ္ဌဿတိသုတ္တ

၂၁၀။†ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒိနဝါ မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမယတော။ ကတမေ ပဉ္စ? ဒုက္ခံ သုပတိ၊ ဒုက္ခံ ပဋိဗုဇ္ဈတိ၊ ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိ၊ ဒေဝတာ န ရက္ခန္တိ၊ အသုစိ မုစ္စတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒိနဝါ မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမယတော။

ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ဥပဋ္ဌိတဿတိဿ သမ္ပဇာနဿ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမယတော။ ကတမေ ပဉ္စ? သုခံ သုပတိ၊ သုခံ ပဋိဗုဇ္ဈတိ၊ န ပါပကံ သုပိနံ

၁-ပရိယောနဒ္ဓန္တိ (သီ၊ ဣ)၊ ပရိယောနဒ္ဓတိ (သျာ၊ကံ၊က) ဝိ ၄-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
* ဝိ ၄-၂၄၃-ပိဋ္ဌေ။　　† ဝိ ၃-၄၀၉-ပိဋ္ဌေပိ။

ပဿတိ၊ ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ၊ အသုစိ န မုစ္စတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ဥပဋ္ဌိတဿတိဿ သမ္မာနဿ နိဋ္ဌံ ဩက္ကမယတောတိ။ ။ဒသမံ။

ကိမိလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ကိမိလော ဓမ္မဿဝနံ၊ အာဇာနိယော ဗလံ ခိလံ။
ဝိနိဗန္ဓံ ယာဂု ကဋ္ဌံ၊ ဂိတံ မုဋ္ဌဿတိနာ စာတိ။

---

(၂၂) ၂-အက္ကောသကဝဂ္ဂ

၁-အက္ကောသကသုတ္တ

၂၁၁။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ကောသကပရိဘာသကော အရိယူပဝါဒီ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ တဿ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ပါဋိကင်္ခါ။ ကတမေ ပဉ္စ? ပါရာဇိကော ဝါ ဟောတိ ဆိန္နပရိပန္ထော[1]၊ အညတရံ ဝါ သံကိလိဋ္ဌံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဗာဠှံ ဝါ ရောဂါတင်္ကံ ဖုသတိ၊ သမ္မုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အက္ကောသကပရိဘာသကော အရိယူပဝါဒီ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ တဿ ဣမေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ပါဋိကင်္ခါတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဘဏ္ဍနကာရကသုတ္တ

၂၁၂။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘဏ္ဍနကာရကော ကလဟကာရကော ဝိဝါဒကာရကော ဘဿကာရကော သံဃေ အဓိကရဏ-ကာရကော၊ တဿ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ပါဋိကင်္ခါ။ ကတမေ ပဉ္စ? အနဓိဂတံ နာဓိဂစ္ဆတိ၊ အဓိဂတာ[2] ပရိဟာယတိ၊ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သမ္မုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘဏ္ဍနကာရကော ကလဟကာရကော ဝိဝါဒကာရကော ဘဿကာရကော သံဃေ အဓိကရဏ-ကာရကော၊ တဿ ဣမေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ပါဋိကင်္ခါတိ။ ။ဒုတိယံ။

၁-ဆိန္နပရိပန္ထော (က)
၂-အဓိဂတံ (သဗ္ဗတ္ထ) ဥပရိ ၂၂၂-သုတ္တေ ပန အဓိဂတာတိပိ ဒိဿတိ။

၃-သီလသုတ္တ

၂၁၃။*ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ပမာဒါဓိကရဏံ မဟတིံ ဘောဂဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ အဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ မင်္ကုဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော သမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

---

* ဇ ၃-၂၂၁၊ ဒီ ၃-၁၉၆-ဝိဒ္ဓေသု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အသမ္မုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယာတိ။ ။တတိယံ။

၄-မဟုဘာဏိသုတ္တ

၂၁၄။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ မဟုဘာဏိသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ။ ကတမေ ပဉ္စ? မုသာ ဘဏတိ၊ ပိသုဏံ ဘဏတိ၊ ဖရုသံ ဘဏတိ၊ သမ္ဖပ္ပလာပံ ဘဏတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ မဟုဘာဏိသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ မန္တဘာဏိသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ။ ကတမေ ပဉ္စ? နာ မုသာ ဘဏတိ၊ နာ ပိသုဏံ ဘဏတိ၊ နာ ဖရုသံ ဘဏတိ၊ နာ သမ္ဖပ္ပလာပံ ဘဏတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ မန္တဘာဏိသ္မိံ ပုဂ္ဂလေတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမအက္ခန္တိသုတ္တ

၂၁၅။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အက္ခန္တိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဗဟုနော ဇနဿ အပ္ပိယော ဟောတိ အမနာပေါ၊ ဝေရဗဟုလော စ ဟောတိ၊ ဝဇ္ဈဗဟုလော စ၊ သမ္မုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အက္ခန္တိယာ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ခန္တိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ နာ ဝေရဗဟုလော ဟောတိ၊ နာ ဝဇ္ဈဗဟုလော၊ အသမ္မုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ခန္တိယာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယအက္ခန္တိသုတ္တ

၂၁၆။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အက္ခန္တိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဗဟုနော ဇနဿ အပ္ပိယော ဟောတိ အမနာပေါ၊ လုဒ္ဓေါ စ ဟောတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရီ

စ၊ သမ္မုဇ္ဇော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အက္ခန္တိယာ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ခန္တိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ အလုဒ္ဓေါ စ ဟောတိ၊ အဝိပ္ပဋိသာရီ စ၊ အသမ္မုဇ္ဇော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ခန္တိယာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမအပါသာဒိကသုတ္တ

၂၁၇။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အပါသာဒိကေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အတ္တာပိ အတ္တာနံ ဥပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ဂရဟန္တိ၊ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သမ္မုဇ္ဇော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အပါသာဒိကေ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ပါသာဒိကေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အတ္တာပိ အတ္တာနံ န ဥပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ပသံသန္တိ၊ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အသမ္မုဇ္ဇော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ပါသာဒိကေတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယအပါသာဒိကသုတ္တ

၂၁၈။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အပါသာဒိကေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အပ္ပသန္နာ နပ္ပသီဒန္တိ၊ ပသန္နာနဉ္စ ဧကစ္စာနံ အညထတ္တံ ဟောတိ၊ သတ္ထုသာသနံ အကတံ[၁] ဟောတိ၊ ပဏ္ဍိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ အာပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တမဿ နပ္ပသီဒတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အပါသာဒိကေ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ပါသာဒိကေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အပ္ပသန္နာ ပသီဒန္တိ၊ ပသန္နာနဉ္စ ဘိယ္ယောဘာဝေါ ဟောတိ၊ သတ္ထုသာသနံ ကတံ ဟောတိ၊ ပဏ္ဍိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ အာပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တမဿ ပသီဒတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ ပါသာဒိကေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၁-နကတံ (သျာ၊ ကံ၊ က)

၉-အာဂိုသုတ္တ

၂၁၉။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အဂိုသ္မိ[1]ံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အစက္ခုဿေဝ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏော ဒုဗ္ဗလကရဏော သင်္ကိကာပဝဓုနော[2] တိရစ္ဆာနကထာ-ပဝတ္တနိကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အဂိုသ္မိန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-မဓုရာသုတ္တ

၂၂၀။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ မဓုရာယံ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဝိသမာ ဗဟုရဇာ စက္ကာသုနခါ ဝါဠဃက္ခာ ဒုလ္လဘဝိက္ခာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ မဓုရာယန္တိ။ ။ဒသမံ။

အက္ကောသကဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အက္ကောသဘက္ခုနသီလံ၊ ဗဟုဘာဏီ ဒွေ အခန္တိယော။
အပါသာဒိကာ ဒွေ ဝုတ္တာ၊ အဂိုသ္မိံ မဓုရေန စာတိ။

---

(၂၃) ၃-ဒီဃစာရိကဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဒီဃစာရိကသုတ္တ

၂၂၁။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဒီဃစာရိကံ အနဝတ္ထစာရိကံ အနု-ယုတ္တဿ ဝိဟရတော။ ကတမေ ပဉ္စ? အဿုတံ နာ သုဏာတိ၊ သုတံ နာ ပရိယောဒါပေတိ၊ သုတေနေကစ္စေန အဝိသာရဒေါ ဟောတိ၊ ဂါဠှံ ၂ ရောဂါ-တင်္ကံ ဖုသတိ၊ နာ စ မိတ္တဝါ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဒီဃစာရိကံ အနဝတ္ထစာရိကံ အနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သမဝတ္ထစာရေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အဿုတံ သုဏာတိ၊ သုတံ ပရိယောဒါပေတိ၊ သုတေနေကစ္စေန ဝိသာရဒေါ ဟောတိ၊ နာ ဂါဠှံ ရောဂါတင်္ကံ ဖုသတိ၊ မိတ္တဝါ စ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ သမဝတ္ထစာရေတိ။ ။ပဌမံ။

၁–သင်္ကိကာပဝဓုနော (သီ)၊ သင်္ကိကာရာမဗန္ဓနော (က) ၂–ဗာဠှံ (သျာ)

၂-ဒုတိယဒီဃစာရိကသုတ္တ

၂၂၂။ ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဒီဃစာရိကံ အနဝတ္ထစာရိကံ အနုယုတ္တာသ ဝိဟရတောဲ။ ကတမေ ပဉ္စ? အနမိဂတံ နာဓိဂစ္ဆတိ၊ အဓိဂတာ ပရိဟာယတိ၊ အဓိဂတေနေကစ္စေန အဝိသာရဒေါ ဟောတိ၊ ဂါဠှံ ရောဂါတင်္ကံ ဖုသတိ၊ နံ စ မိတ္တဝါ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဒီဃစာရိကံ အနဝတ္ထစာရိကံ အနုယုတ္တာသ ဝိဟရတောဲ။

ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သမဝတ္ထစာရေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အနမိဂတံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အဓိဂတာ နံ ပရိဟာယတိ၊ အဓိဂတေနေကစ္စေန ဝိသာရဒေါ ဟောတိ၊ နံ ဂါဠှံ ရောဂါတင်္ကံ ဖုသတိ၊ မိတ္တဝါ စ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ သမဝတ္ထစာရေတိ။　　။ဒုတိယံ။

၃-အတိနိဝါသသုတ္တ

၂၂၃။ ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အတိနိဝါသေ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဗဟုဘက္ခော ဟောတိ ဗဟုဘက္ခသန္နိစယော၊ ဗဟုဘေသဇ္ဇော ဟောတိ ဗဟုဘေသဇ္ဇသန္နိစယော၊ ဗဟုကိစ္ဆော ဟောတိ ဗဟုကရဏီယော၊ ဗျတ္တော ကိံကရဏီယေသု သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေဟိ အနနုလောမိကေန ဂိဟိသံသဂ္ဂေန၊ တမှာ စ အာဝါသာ ပက္ကမန္တော သာပေက္ခော ပက္ကမတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အတိနိဝါသေ။

ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သမဝတ္ထဝါသေ။ ကတမေ ပဉ္စ? နံ ဗဟုဘက္ခော ဟောတိ နံ ဗဟုဘက္ခသန္နိစယော၊ နံ ဗဟုဘေသဇ္ဇော ဟောတိ နံ ဗဟုဘေသဇ္ဇသန္နိစယော၊ နံ ဗဟုကိစ္ဆော ဟောတိ နံ ဗဟုကရဏီယော၊ နံ ဗျတ္တော ကိံကရဏီယေသု အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေဟိ အနနုလောမိကေန ဂိဟိသံသဂ္ဂေန၊ တမှာ စ အာဝါသာ ပက္ကမန္တော အနပေက္ခော ပက္ကမတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ သမဝတ္ထဝါသေတိ။　　။တတိယံ။

၄-မဏ္ဍရိသုတ္တ

၂၂၄။ ပဠိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အတိနိဝါသေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမဏ္ဍရိ ဟောတိ၊ ကုလမဏ္ဍရိ ဟောတိ၊ လာဘမဏ္ဍရိ ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏမဏ္ဍရိ ဟောတိ၊ ဓမ္မမဏ္ဍရိ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အတိနိဝါသေ။

ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သမဝတ္ထဝါသေ။ ကတမေ ပဉ္စ? နာ အာဝါသ-
မစ္ဆရိဟောတိ၊ နာ ကုလမစ္ဆရိ ဟောတိ၊ နာ လာဘမစ္ဆရိ ဟောတိ၊ နာ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိ
ဟောတိ၊ နာ ဓမ္မမစ္ဆရိ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ
သမဝတ္ထဝါသေတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမကုလူပကသုတ္တ

၂၂၅။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ကုလူပကေ[1]။ ကတမေ ပဉ္စ? အနာ-
မန္တစာရေ အာပဇ္ဇတိ၊ ရဟော နိသဇ္ဇာယ အာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ
အာပဇ္ဇတိ၊ မာတုဂါမသ္သ ဥတ္တရိ ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ မိမ္မေ ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ၊
ကာမသက်ပ္ပဗဟုလော ဝိဟရတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ
ကုလူပကေတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယကုလူပကသုတ္တ

၂၂၆။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ကုလူပကသ္သ ဘိက္ခုနော အတိဝေလံ
ကုလေသု သံသဋ္ဌသ္သ ဝိဟရတော။ ကတမေ ပဉ္စ? မာတုဂါမသ္သ အဘိက္ခဒဿနံ၊
ဒဿနေ သတိ သံသဂ္ဂေါ၊ သံသဂ္ဂေ သတိ ဝိဿာသော၊ ဝိဿာသေ သတိ
သြတာရော၊ သြတိဏ္ဏစိတ္တဿေတံ ပါဋိကင်္ခံ ''အနဘိရတော ဝါ ဗြဟ္မစရိယံ
စရိဿတိ၊ အညတရံ ဝါ သံကိလိဋ္ဌံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိဿတိ၊ သိက္ခံ ဝါ
ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿတိ''။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ
ကုလူပကသ္သ ဘိက္ခုနော အတိဝေလံ ကုလေသု သံသဋ္ဌသ္သ ဝိဟရတောတိ။ ။
ဆဋ္ဌံ။

၇-ဘောဂသုတ္တ

၂၂၇။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဘောဂေသု။ ကတမေ ပဉ္စ? အဂ္ဂိ-
သာဓာရဏာ ဘောဂါ၊ ဥဒကသာဓာရဏာ ဘောဂါ၊ ရာဇသာဓာရဏာ
ဘောဂါ၊ စောရသာဓာရဏာ ဘောဂါ၊ အပ္ပိယေဟိ ဒါယာဒေဟိ သာဓာရဏာ
ဘောဂါ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဘောဂေသု။

ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ဘောဂေသု။ ကတမေ ပဉ္စ? ဘောဂေ
နိဿာယ အတ္တာနံ သုခေတိ ပိဏေတိ သမ္မာ သုခံ ပရိဟရတိ၊ မာတာပိတရော
သုခေတိ ပိဏေတိ သမ္မာ သုခံ ပရိဟရတိ၊ ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရပေါရိသေ

၁-ကုလူပကေ (သျာ၊ ဇ)၊ ကုလူပဂေ (သီ)

သုခေတိ ပီဏေတိ သမ္မာ သုခံ ပရိဟရတိ၊ မိတ္တာမစ္စေ သုခေတိ ပီဏေတိ သမ္မာ သုခံ ပရိဟရတိ၊ သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေတိ သောဝဂ္ဂိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အာနိသံသာ ဘောဂေသူတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဥဿူရဘတ္တသုတ္တ

၂၂၈။ ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဥဿူရဘတ္တေ ကုလေ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ယေ တေ အတိထီ ပါဟုနာ၊ တေ န ကာလေန ပဋိပူဇေန္တိ။ ယာ တာ ဗလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ၊ တာ န ကာလေန ပဋိပူဇေန္တိ။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကဘတ္တိကာ ရတ္တူပရတာ ဝိရတာ ဝိကာလဘောဇနာ၊ တေ န ကာလေန ပဋိပူဇေန္တိ။ ဒါသကမ္မကရပေါရိသာ ဝိမုခါ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ တာဝတကံယေဝ အသမယေန ဘုတ္တံ အနောဇဝန္တံ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အာဒီနဝါ ဥဿူရဘတ္တေ ကုလေ။

ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သမယဘတ္တေ ကုလေ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ယေ တေ အတိထီ ပါဟုနာ၊ တေ ကာလေန ပဋိပူဇေန္တိ။ ယာ တာ ဗလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ၊ တာ ကာလေန ပဋိပူဇေန္တိ။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧက-ဘတ္တိကာ ရတ္တူပရတာ ဝိရတာ ဝိကာလဘောဇနာ၊ တေ ကာလေန ပဋိပူဇေန္တိ။ ဒါသကမ္မကရပေါရိသာ အဝိမုခါ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ တာဝတကံယေဝ သမယေန ဘုတ္တံ ဩဇဝန္တံ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အာနိသံသာ သမယဘတ္တေ ကုလေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမကဏ္ဍသပ္ပသုတ္တ

၂၂၉။ ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ကဏ္ဍသပ္ပေ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? အသုစိ ဒုဂ္ဂန္ဓော သဘီရု သပ္ပဋိဘယော မိတ္တဒုဗ္ဘီ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အာဒီနဝါ ကဏ္ဍသပ္ပေ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇိမေ အာဒီနဝါ မာတုဂါမေ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? အသုစိ ဒုဂ္ဂန္ဓော သဘီရု သပ္ပဋိဘယော မိတ္တဒုဗ္ဘီ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အာဒီနဝါ မာတုဂါမေတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယကဏ္ဍသပ္ပသုတ္တ

၂၃၀။ ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ကဏ္ဍသပ္ပေ။ ကတမေ ပဉ္ဇ? ကောဓနော ဥပနာဟီ ဃောရဝိသော ဒုဇ္ဇိဝ္ဂေါ မိတ္တဒုဗ္ဘီ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇ အာဒီနဝါ ကဏ္ဍသပ္ပေ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိမေ အာဒီနဝါ မာတုဂါမေ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကောဓနော ဥပနာဟီ ဃောရဝိသော ဒုဋ္ဌဒ္ဒေါ မိတ္တဒုဇ္ဇီ။ တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ ဃောရဝိသတာ၊ ယေဘုယျေန ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော တိဗ္ဗရာဂေါ။ တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ ဒုဋ္ဌဒ္ဒတာ၊ ယေဘုယျေန ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ပိသုဏဝါစော။ တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ မိတ္တဒုဇ္ဇီတာ၊ ယေဘုယျေန ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော အတိစာရိနီ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ မာတုဂါမေတိ။ ။ဒသမံ။

ဒီဃစာရိကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ ဒီဃစာရိကာ ဝုတ္တာ၊ အတိနိဝါသမဏ္ဍရိ။
ဒွေ စ ကုလူပကာ ဘောဂါ၊ ဘတ္တံ သပ္ပါပရေ ဒုဝေတိ။

---

(၂၄) ၄-အာဝါသိကဝဂ္ဂ

၁-အာဝါသိကသုတ္တ

၂၃၁။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု အဘာဝနိယော ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? နှ အာကပ္ပသမ္ပန္နော ဟောတိ နှ ဝတ္ထသမ္ပန္နော၊ နှ ဗဟုဿုတော ဟောတိ နှ သုတဓရော၊ နှ ပဋိသလ္လေခိတာ[၁] ဟောတိ နှ ပဋိသလ္လာနာရာမော၊ နှ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ နှ ကလျာဏဝါက္ကရဏော၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ ဇဋ္ဌော ဧဠမူဂေါ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု အဘာဝနိယော ဟောတိ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ဘာဝနိယော ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အာကပ္ပသမ္ပန္နော ဟောတိ ဝတ္ထသမ္ပန္နော၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော၊ ပဋိသလ္လေခိတာ ဟောတိ ပဋိသလ္လာနာရာမော၊ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော၊ ပညဝါ ဟောတိ

၁-သလ္လေခိတာ (က-သီ)

အဇ္ဇော အနေဋ္ဌမုဂေါ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ဘာဝနိယော ဟောတီတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒိယသုတ္တ

၂၃၂။ ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု သမ္ပဟ္မစာရိနံ ဝိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနိယော စ။

ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? သီလဝါ ဟောတိ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္လာဏာ မဇ္ဈေကလ္လာဏာ ပရိယောသာနကလ္လာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ကလ္လာဏဝါစော ဟောတိ ကလ္လာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိသဒ္ဒာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု သမ္ပဟ္မစာရိနံ ဝိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနိယော စာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-သောဘနသုတ္တ

၂၃၃။ ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု အာဝါသံ သောဘေတိ။ ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? သီလဝါ ဟောတိ။ပ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ကလ္လာဏဝါစော ဟောတိ ကလ္လာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိသဒ္ဒာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ ပဋိဗလော ဟောတိ ဥပသင်္ကမန္တေ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတုံ သမာဒပေတုံ သမုတ္တေဇေတုံ သမ္ပဟံသေတုံ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-သုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု အာဝါသံ သောဘေတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဗဟုပကာရသုတ္တ

၂၃၄။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု အာဝါသဿ ဗဟုပကာရော ဟောတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? သီလဝါ ဟောတိ။ ပ ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ ပ ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ခဏ္ဍဖုလ္လံ ပဋိသခ်ရောတိ။ မဟာ ခေါ ပန ဘိက္ခုသံဃော အဘိက္ကန္တေနာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ ဘိက္ခူ။ ဂိဟိနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာရောစေတိ "မဟာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခုသံဃော အဘိက္ကန္တေနာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ ဘိက္ခူ။ ကရောထ ပုညာနိ၊ သမယော ပုညာနိ ကာတု"န္တိ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု အာဝါသဿ ဗဟုပကာရော ဟောတီတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အနုကမ္ပသုတ္တ

၂၃၅။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ဂိဟိနံ[၁] အနုကမ္ပတိ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ?အမိသိလေ[၂] သမာဒပေတိ။ ဓမ္မဒဿနေ နိဝေသေတိ။ ဂိလာနကေ ဥပသင်္ကမိတွာ သတိ ဥပ္ပါဒေတိ "အရဟဂ္ဂတံ အာယသ္မန္တေနာ သတိ ဥပဋ္ဌာပေထာ"တိ။ မဟာ ခေါ ပန ဘိက္ခုသံဃော အဘိက္ကန္တေနာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ ဘိက္ခူ။ ဂိဟိနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာရောစေတိ "မဟာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခုသံဃော အဘိက္ကန္တေနာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ ဘိက္ခူ။ ကရောထ ပုညာနိ၊ သမယော ပုညာနိ ကာတု"န္တိ။ ယံ ခေါ ပနဿ ဘောဇနံ ဒေန္တိ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ၊ တံ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သဒ္ဓါဒေယ္ယံ နဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ဂိဟိနံ အနုကမ္ပတီတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ပဌမအဝဏ္ဏာရဟသုတ္တ

၂၃၆။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယဏာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ?. အနနုဝိစ္စ အပရိ-ယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိ-ယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိ-ယောဂါဟေတွာ အပ္ပသာဒနီယေ ဌာနေ ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ အနနုဝိစ္စ

၁-ဂိဟိ° (သျာ)၊ ဂိဟီ (ကတ္ထစိ) ၂-အမိသိလေသု (သျာ)

အပရိယောဂါဟေတွာ ပသာဒနိယေ ဌာနေ အပ္ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္မဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ပဒ္မဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဒ္မဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အပ္ပသာဒနိယေ ဌာနေ အပ္ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ပသာဒနိယေ ဌာနေ ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ န ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္မဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဒုတိယအဝဏ္ဏာရဟသုတ္တ

၂၃၇။ ပဒ္မဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဒ္မဟိ? အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိ-ယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အာဝါသမဿ္ဆရိ ဟောတိ အာဝါသပလိဂေဓိ၊ ကုလမဿ္ဆရိ ဟောတိ ကုလပလိဂေဓိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္မဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ပဒ္မဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဒ္မဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ န အာဝါသမဿ္ဆရိ ဟောတိ န အာဝါသပလိဂေဓိ၊ န ကုလမဿ္ဆရိ ဟောတိ န ကုလပလိဂေဓိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ န ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္မဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-တတိယအဝဏ္ဏာရဟသုတ္တ

၂၃၈။ ပဒ္မဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဒ္မဟိ? အနနုဝိစ္စ

အပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အာဝါသမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ ကုလမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ လာဘမစ္ဆရီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယော။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ န အာဝါသမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န ကုလမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န လာဘမစ္ဆရီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမမစ္ဆရိယသုတ္တ

၂၃၉။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယော။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အာဝါသမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ ကုလမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ လာဘမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိ[၁] ဟောတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယော။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? န အာဝါသမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န ကုလမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န လာဘမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န ဝဏ္ဏမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျံ၊ န ဝိနိပါတေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယမစ္ဆရိယသုတ္တ

၂၄၀။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယော။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? အာဝါသမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ ကုလမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ လာဘမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ ဓမ္မမစ္ဆရီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယော။

၁-ဓမ္မမစ္ဆရီ (က)

ပဉ္ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္ဆဟိ? န အာဝါသမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န ကုလမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န လာဘမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န ဝဏ္ဏမစ္ဆရီ ဟောတိ၊ န ဓမ္မမစ္ဆရီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဝါသိကော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။ဒသမံ။

အာဝါသိကဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အာဝါသိကော ဝိယော စ သောဘနော၊
ဗဟူပကာရော အနုကမ္ပကော စ။
တယော အဝဏ္ဏာရဟာ စေဝ၊
မစ္ဆရိယာ ဒုဝေဝိ စာတိ ။

---

(၂၅) ၅-ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၁။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဒုစ္စရိတေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အတ္ထာဝိ အတ္ထာနံ ဥပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ဂရဟန္တိ၊ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဒုစ္စရိတေ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သုစရိတေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အတ္ထာဝိ အတ္ထာနံ န ဥပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ပသံသန္တိ၊ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အသမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ သုစရိတေတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ပဌမကာယဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၂။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ကာယဒုစ္စရိတေ။ပ။ အာနိသံသာ ကာယ-သုစရိတေ။ပ။ ။ဒုတိယံ။

၁-ယထာဘတံ စာဝိ အဝဏ္ဏဂေမာ၊ စတုတ္ထမစ္ဆေရ ပဉ္စမေန စာတိ (သီ၊ သျာ)
ယထာဘတံ အဝဏ္ဏဉ္စ၊ စတုကော မစ္ဆရိယေန စာတိ (က)

၃-ပဌမဝစီဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၃။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဝစီဒုစ္စရိတေ။ပ။ အာနိသံသာ ဝစီ-သုစရိတေ။ပ။ ။တတိယံ။

၄-ပဌမမနောဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၄။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ မနောဒုစ္စရိတေ။ပ။ အာနိသံသာ မနောသုစရိတေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အတ္ထာဝိ အတ္ထာနံ နာ ဉပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ပသံသန္တိ၊ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အသမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ မနောသုစရိတေတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဒုတိယဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၅။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဒုစ္စရိတေ။ ကတမေ ပဉ္စ? အတ္ထာဝိ အတ္ထာနံ ဉပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ဂရဟန္တိ၊ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အသဒ္ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဒုစ္စရိတေ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သုစရိတေ။ ကတမေ ပဉ္စ?အတ္ထာဝိ အတ္ထာနံ နာ ဉပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ပသံသန္တိ၊ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အသဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ သဒ္ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာနိသံသာ သုစရိတေတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယကာယဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၆။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ကာယဒုစ္စရိတေ။ပ။ အာနိသံသာ ကာယသုစရိတေ။ပ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဒုတိယဝစီဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၇။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ဝစီဒုစ္စရိတေ။ပ။ အာနိသံသာ ဝစီ-သုစရိတေ။ပ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယမနောဒုစ္စရိတသုတ္တ

၂၄၈။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ မနောဒုစ္စရိတေ။ပ။ အာနိသံသာ မနောသုစရိတေ။ ကတမေ ပဋိ? အတ္ထာပိ အတ္ထာနံ နာ ဥပဝဒတိ၊ အနုဝိစ္စ ဝိညူ ပသံသန္တိ၊ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အသဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ သဒ္ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိ အာနိသံသာ မနောသုစရိတေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-သိဝထိကသုတ္တ

၂၄၉။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ သိဝထိကာယ[1]။ ကတမေ ပဋိ? အသုစိ, ဒုဂ္ဂန္ဓာ, သပ္ပဋိဘယာ, ဝါဠာနံ အမနုဿာနံ အာဝါသော, ဗဟုနော ဇနဿ အာရောဒနာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိ အာဒီနဝါ သိဝထိကာယ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိမေ အာဒီနဝါ သိဝထိကူပမေ ပုဂ္ဂလေ။ ကတမေ ပဋိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ပုဂ္ဂလော အသုစိနာ ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသုစိနာ ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသုစိနာ မနောကမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣဒမဿ အသုစိတာယ ဝဒါမိ။ သေယျထာပိ သာ ဘိက္ခဝေ သိဝထိကာ အသုစိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

တဿ အသုစိနာ ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတဿ အသုစိနာ ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတဿ အသုစိနာ မနောကမ္မေန သမန္နာဂတဿ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ ဣဒမဿ ဒုဂ္ဂန္ဓတာယ ဝဒါမိ။ သေယျထာပိ သာ ဘိက္ခဝေ သိဝထိကာ ဒုဂ္ဂန္ဓာ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

တမေနံ အသုစိနာ ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတံ အသုစိနာ ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတံ အသုစိနာ မနောကမ္မေန သမန္နာဂတံ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇန္တိ။ ဣဒမဿ သပ္ပဋိဘယသ္မိံ ဝဒါမိ။ သေယျထာပိ သာ ဘိက္ခဝေ သိဝထိကာ သပ္ပဋိဘယာ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

သော အသုစိနာ ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတော အသုစိနာ ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော အသုစိနာ မနောကမ္မေန သမန္နာဂတော သဘာဂေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသတိ။ ဣဒမဿ ဝါဠာဝါသသ္မိံ ဝဒါမိ။ သေယျထာပိ

၁–သိဝထိကာယ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ)

သာ ဘိက္ခဝေ သိဝထိကာ ဝါဠာနံ အမနုဿာနံ အာဝါသော၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

တမေနံ အသုစိနာ ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတံ အသုစိနာ ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတံ အသုစိနာ မနောကမ္မေန သမန္နာဂတံ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ ဒိသွာ ဓိယဓမ္မံ[၁] အာပဇ္ဇန္တိ "အဟော ဝတ နော ဒုက္ခံ၊ ယေ မယံ ဧဝရူပေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသာမာ"တိ။ ဣဒမဿ အာရောဒနာယ ဝဒါမိ။ သေယျထာပိ သာ ဘိက္ခဝေ သိဝထိကာ ဗဟုနော ဇနဿ အာရောဒနာ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ သိဝထိကူပမေ ပုဂ္ဂလေတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ပုဂ္ဂလပဉ္ညာဒုတ္တ

၂၅၀။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ ပုဂ္ဂလပဉ္ညာဒေ။ ကတမေ ပဉ္စ? ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလော အဘိပ္ပသန္နော ဟောတိ၊ သော တထာရူပံ အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတိ၊ ယထာရူပါယ အာပတ္တိယာ သံဃော ဥက္ခိပတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "ယော ခေါ မျာယံ ပုဂ္ဂလော ပိယော မနာပေါ သော သံဃေန ဥက္ခိတ္တော"တိ၊ ဘိက္ခူသု အပ္ပသာဒဗဟုလော ဟောတိ။ ဘိက္ခူသု အပ္ပသာဒ-ဗဟုလော သမာနော အညေ ဘိက္ခူ န ဘဇတိ၊ အညေ ဘိက္ခူ အဘဇန္တော သဒ္ဓမ္မံ န သုဏာတိ၊ သဒ္ဓမ္မံ အသုဏန္တော သဒ္ဓမ္မာ ပရိဟာယတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော အာဒီနဝေါ ပုဂ္ဂလပဉ္ညာဒေ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလော အဘိပ္ပသန္နော ဟောတိ၊ သော တထာရူပံ အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတိ၊ ယထာရူပါယ အာပတ္တိယာ သံဃော အက္ခေ နိသီဒါပေတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "ယော ခေါ မျာယံ ပုဂ္ဂလော ပိယော မနာပေါ၊ သော သံဃေန အက္ခေ နိသီဒါပိတော"တိ၊ ဘိက္ခူသု အပ္ပသာဒဗဟုလော ဟောတိ။ ဘိက္ခူသု အပ္ပသာဒဗဟုလော သမာနော အညေ ဘိက္ခူ န ဘဇတိ၊ အညေ ဘိက္ခူ အဘဇန္တော သဒ္ဓမ္မံ န သုဏာတိ၊ သဒ္ဓမ္မံ အသုဏန္တော သဒ္ဓမ္မာ ပရိဟာယတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော အာဒီနဝေါ ပုဂ္ဂလပဉ္ညာဒေ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလော အဘိပ္ပသန္နော ဟောတိ၊ သော ဒိသာပက္ကန္တော ဟောတိ။ပ။ သော ဝိဇ္ဇန္တော ဟောတိ။ပ။

၁-ဒိယနဓမ္မံ (သီ)

သော ကာလင်္ကတော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ ''ယော ခေါ မျာယံ ပုဂ္ဂလော ဝိယော မနာပေါ၊ သော ကာလင်္ကတော''တိ၊ အညေ ဘိက္ခူ။ နဘဇတိ၊ အညေ ဘိက္ခူ။ အဘဇန္တော သဒ္ဓမ္မံ နသုဏာတိ၊ သဒ္ဓမ္မံ အသုဏန္တော သဒ္ဓမ္မာ ပရိဟာယတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓမော အာဒီနဝေါ ပုဂ္ဂလပ္ပသာဒေ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓ အာဒီနဝါ ပုဂ္ဂလပ္ပသာဒေတိ။ ။ဒသမံ။

ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂေါ ပဒ္ဓမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒုစ္စရိတံ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ။
စတူဟိ ပရေ ဒွေ သိဝထိကာ၊ ပုဂ္ဂလပ္ပသာဒေန စာတိ။

ပဒ္ဓမော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

(၂၆) ၆-ဥပသမ္ပဒါဝဂ္ဂ

၁-ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗသုတ္တ

၂၅၁။ *ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာ-ဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန ပညာက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗန္တိ။ ။ပဋမံ။

၂-နိဿယသုတ္တ

၂၅၂။ *ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ နိဿယော ဒါတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ပ။ အသေခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာ-ဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ။ ပ။ နိဿယော ဒါတဗ္ဗောတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-သာမဏေရသုတ္တ

၂၅၃။ *ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အသေခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန။ အသေခေန ပညာက္ခန္ဓေန။ အသေခေန ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန။ အသေခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတေန ဘိက္ခုနာ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ။ ။တတိယံ။

၄-ပဉ္ဇမစ္ဆရိယသုတ္တ

၂၅၄။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ မစ္ဆရိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? အာဝါသမစ္ဆရိယံ ကုလမစ္ဆရိယံ လာဘမစ္ဆရိယံ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ မစ္ဆရိယာနံ ဧတံ ပဋိကုဋ္ဌံ[၁]၊ ယဒိဒံ ဓမ္မမစ္ဆရိယန္တိ။ ။စတုတ္ထံ။

---

* ဝိ ၃-၉၀ ပိဋ္ဌေပိ။ ၁-ပတိကိဋ္ဌံ (သီ၊ဣ)၊ ပဋိက္ကိဋ္ဌံ (သျာ၊ကံ)၊ ပဋိကိဋ္ဌံ (က)

၅-မဒ္ဓရိယပဟာနသုတ္တ

၂၅၅။ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခဝေ မဒ္ဓရိယာနံ ပဟာနာယ သမုဇ္ဇေဒါယ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ကတမေသံ ပဉ္စန္နံ? အာဝါသမဒ္ဓရိယဿ ပဟာနာယ သမုဇ္ဇေဒါယ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ၊ ကုလမဒ္ဓရိယဿ။ လာဘမဒ္ဓရိယဿ။ ဝဏ္ဏမဒ္ဓရိယဿ။ ဓမ္မမဒ္ဓရိယဿ ပဟာနာယ သမုဇ္ဇေဒါယ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ မဒ္ဓရိယာနံ ပဟာနာယ သမုဇ္ဇေဒါယ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီတိ။ ။ ပဉ္စမံ။

၆-ပဌမဈာနသုတ္တ

၂၅၆။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမဒ္ဓရိယံ ကုလမဒ္ဓရိယံ လာဘမဒ္ဓရိယံ ဝဏ္ဏမဒ္ဓရိယံ ဓမ္မမဒ္ဓရိယံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမဒ္ဓရိယံ ကုလမဒ္ဓရိယံ လာဘမဒ္ဓရိယံ ဝဏ္ဏမဒ္ဓရိယံ ဓမ္မမဒ္ဓရိယံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုန္တိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-၁၃-ဒုတိယဈာနသုတ္တာဒိသတ္တက

၂၅၇-၂၆၃။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ဒုတိယံ ဈာနံ။ပ။ အဘဗ္ဗော တတိယံ ဈာနံ။ အဘဗ္ဗော စတုတ္ထံ ဈာနံ။ အဘဗ္ဗော သောတာပတ္တိ-ဖလံ။ အဘဗ္ဗော သကဒါဂါမိဖလံ။ အဘဗ္ဗော အနာဂါမိဖလံ။ အဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ[1] သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမဒ္ဓရိယံ ကုလမဒ္ဓရိယံ လာဘမဒ္ဓရိယံ ဝဏ္ဏမဒ္ဓရိယံ ဓမ္မမဒ္ဓရိယံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ဒုတိယံ ဈာနံ။ပ။ ဘဗ္ဗော တတိယံ ဈာနံ။ ဘဗ္ဗော စတုတ္ထံ ဈာနံ။ ဘဗ္ဗော သောတာပတ္တိဖလံ။ ဘဗ္ဗော သကဒါဂါမိ-ဖလံ။ ဘဗ္ဗော အနာဂါမိဖလံ။ ဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမဒ္ဓရိယံ ကုလမဒ္ဓရိယံ လာဘမဒ္ဓရိယံ ဝဏ္ဏမဒ္ဓရိယံ ဓမ္မမဒ္ဓရိယံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။ ။တေရသမံ။

၁-အရဟတ္တဖလံ (သီ)

၁၄-အပရပဌမစာနသုတ္တ

၂၆၄။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ စာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမစ္ဆရိယံ ကုလမစ္ဆရိယံ လာဘမစ္ဆရိယံ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ အကတညုတံ အကတဝေဒိတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ စာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ စာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမစ္ဆရိယံ ကုလမစ္ဆရိယံ လာဘမစ္ဆရိယံ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ အကတညုတံ အကတဝေဒိတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ စာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုန္တိ။ ။စုဒ္ဒသမံ။

၁၅-၂၁-အပရဒုတိယစာနသုတ္တာဒိ

၂၆၅-၂၇၁။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ဒုတိယံ စာနံ။ တတိယံ စာနံ။ စတုတ္ထံ စာနံ။ သောတာပတ္တိဖလံ။ သကဒါဂါမိဖလံ။ အနာဂါမိဖလံ။ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမစ္ဆရိယံ ကုလမစ္ဆရိယံ လာဘမစ္ဆရိယံ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ အကတညုတံ အကတဝေဒိတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။

ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ဒုတိယံ စာနံ။ တတိယံ စာနံ။ စတုတ္ထံ စာနံ။ သောတာပတ္တိဖလံ။ သကဒါဂါမိဖလံ။ အနာဂါမိဖလံ။ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ပဉ္စ? အာဝါသမစ္ဆရိယံ ကုလမစ္ဆရိယံ လာဘမစ္ဆရိယံ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ အကတညုတံ အကတဝေဒိတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။ ။ကေဝိသတိမံ။

ဥပသမ္ပဒါဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၁-သမ္မုတိပေယျာလ

၁-ဘတ္တုဒ္ဒေသကသုတ္တ

၂၇၂။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘတ္တုဒ္ဒေသကော နသမ္မန္နိတဗ္ဗော[1]။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊

၁-နသမ္မန္နိတဗ္ဗော (က) ဝိ ၄-၃၃၀ ဝိဒ္ဓေဝိ ပဿိတဗ္ဗံ။

မောဟာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ ဘယာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနဒ္ဒိဋ္ဌံ နာနာတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘတ္တုဒ္ဒေသကော နာ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။

ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘတ္တုဒ္ဒေသကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? နာ ဆန္ဒာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ နာ ဒေါသာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ နာ မောဟာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ နာ ဘယာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနဒ္ဒိဋ္ဌံ နာနာတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘတ္တုဒ္ဒေသကော သမ္မန္နိတဗ္ဗောတိ။

ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘတ္တုဒ္ဒေသကော သမ္မတော၁ နာ ပေသေတဗ္ဗော။ပ။ သမ္မတော ပေသေတဗ္ဗော။ ဇာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပတ္တိတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ခတံ ဥပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ အက္ခတံ အနုပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဒ္ဓဟိ? နာ ဆန္ဒာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ နာ ဒေါသာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ နာ မောဟာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ နာ ဘယာဂတိ် ဂစ္ဆတိ၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနဒ္ဒိဋ္ဌံ နာနာတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘတ္တုဒ္ဒေသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။ပဌမံ။

၂-၁၄-သေနာသနပညာပကသုတ္တာဒိ

၂၇၃-၂၈၅။ ပဒ္ဓဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သေနာသန-ပညာပကော နာ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ပညတ္တာပညတ္တိံ နာ နာနာတိ။ပ။ သေနာသန-ပညာပကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ပညတ္တာပညတ္တိံ နာနာတိ။ပ။

သေနာသနဂါဟာပကော နာ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ၂ နာ နာနာတိ။ပ။ သေနာသနဂါဟာပကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ၂ နာနာတိ။ပ။

ဘဏ္ဍာဂါရိကော နာ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ဂုတ္တာဂုတ္တိံ နာ နာနာတိ။ ဘဏ္ဍာ-ဂါရိကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ဂုတ္တာဂုတ္တိံ နာနာတိ။

စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော နာ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ နာ နာနာတိ။ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ နာနာတိ။

၁-သမ္မတောဝိ (သီ)　　၂-ပညတ္တာပညတ္တိံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

စီဝရဘာဇကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဘာဇိတာဘာဇိတံ နဇာနာတိ။ စီဝရဘာဇကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဘာဇိတာဘာဇိတံ ဇာနာတိ။

ယာဂုဘာဇကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ယာဂုဘာဇကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။

ဖလဘာဇကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဖလဘာဇကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။

ခဇ္ဇကဘာဇကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဘာဇိတာဘာဇိတံ နဇာနာတိ။ ခဇ္ဇကဘာဇကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဘာဇိတာဘာဇိတံ ဇာနာတိ။

အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဝိဿဇ္ဇိတာဝိဿဇ္ဇိတံ နဇာနာတိ။ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဝိဿဇ္ဇိတာဝိဿဇ္ဇိတံ ဇာနာတိ။

သာဋိယဂ္ဂါဟာပကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ နဇာနာတိ။ သာဋိယဂ္ဂါဟာပကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ ဇာနာတိ။

ပတ္တဂ္ဂါဟာပကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ နဇာနာတိ။ ပတ္တဂ္ဂါဟာပကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ ဂဟိတာဂဟိတံ ဇာနာတိ။

အာရာမိကပေသကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ အာရာမိကပေသကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။

သာမဏေရပေသကော နသမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။ သာမဏေရပေသကော သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော။ပ။

သမ္မတော နပေသေတဗ္ဗော။ပ။ သမ္မတော ပေသေတဗ္ဗော။ပ။

သာမဏေရပေသကော ဗာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ပ။ ပဏ္ဍိတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ခတံ ဥပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ အက္ခတံ အနုပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ယတာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? နဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ နဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ နမောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ နဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ပေသိတာပေသိဘံ ဇာနာတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော သာမဏေရပေသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။စုဒ္ဒသမံ။

သမ္မုတိပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

၂-သိက္ခာပဒပေယျာလ

၁-ဘိက္ခုသုတ္တ

၂၀၆။ ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဋ္ဌဟိ? ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ အဗြဟ္မစာရိ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒိ ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဋ္ဌဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဗြဟ္မစရိယာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ .ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။ပဌမံ။

၂-၇-ဘိက္ခုနိသုတ္တာဒိ

၂၀၇-၂၉၂။ ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခုနီ။ပ။ သိက္ခမာနာ။ သာမဏေရော။ သာမဏေရီ။ ဥပါသကော။ ဥပါသိကာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဋ္ဌဟိ? ပါဏာတိပါတိနီ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိနီ ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိနီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒိနီ ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိနီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဥပါသိကာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ နိရယေ။

ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဥပါသိကာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဋ္ဌဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဥပါသိကာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တာ ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-အာဇီဝကသုတ္တ

၂၉၃။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဇီဝကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ၊ အမြဟ္မစာရီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အာဇီဝကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-၁၇-နိဂဏ္ဌသုတ္တာဒိ

၂၉၄-၃၀၂။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော နိဂဏ္ဌော။ မုဏ္ဍသာဝကော။ ဇဋိလကော။ ပရိဗ္ဗာဇကော။ မာဂဏ္ဍိကော။ တေဒဏ္ဍိကော။ အာရုဒ္ဓကော။ ဂေါတမကော။ ဒေဝဓမ္မိကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ။ ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယီ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဒေဝဓမ္မိကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေတိ။ ။သတ္တရသမံ။

သိက္ခာပဒပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

၃-ရာဂပေယျာလ

၃၀၃။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ပဉ္စ? အသုဘသညာ မရဏသညာ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ[1]။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၁)

၃၀၄။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ပဉ္စ? အနိစ္စသညာ အနတ္တသညာ မရဏသညာ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၂)

၁-သမ္မတ္တပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။

၃၀၅။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ပဇ္ဇ? အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၃)

၃၀၆။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ပဇ္ဇ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယံ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၄)

၃၀၇။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ပဇ္ဇ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၅)

၃၀၈-၁၁၅။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ ပရိညာယ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဒေါသဿ။ မောဟဿ။ ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ' ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယ္ယဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ အဘိညာယ။ ပရိညာယ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ (၆-၁၄၉)

ကတမေ ပဇ္ဇ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ ပမာဒဿ ဘိက္ခဝေ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ဣမေ ပဇ္ဇ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၆-၁၅၀)

ရာဂပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

တဿုဒ္ဒါနံ

အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ၊
ပဟာနာယ ခယာယ ဝယေန စ။
ဝိရာဂနိရောဓာ စာဂဇ္ဇ၊
ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဣမေ ဒသာတိ။

ပဇ္ဇကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။

တတြိဒံ ဝုစ္စတေ

သေခဗလံ ဗလမ္ဘေဝ၊ ပဉ္စင်္ဂိကဉ္စ သုမနံ။
မုဏ္ဍနီဝရဏဉ္စ သညဉ္စ၊ ယောဓာဇီဝဉ္စ အဋ္ဌမံ။
ထေရံ ကကုဓဖာသုဉ္စ၊ အန္ဓကဝိန္ဒ ဒွါဒသံ။
ဂိလာနရာဇတိကဏ္ဍံ၊ သဒ္ဓမ္မာဃာတုပါသကံ။
အရညဩဟ္မဏဘေဝ၊ ကိမိလကြောသကံ တထာ။
ဒိဃာစာရာဝါသိကဉ္စ၊ ဒုစ္စရိတူပသမ္ဘဒန္တိ။

ပဉ္စကနိပါတပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။

အဂ်ုတ္တရနိကာယ

ဆက္ကနိပါတပါဋိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ။

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက

၁-အာဟုနေယျဝဂ္ဂ

၁-ပဌမအာဟုနေယျသုတ္တ

၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဥ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? *ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္ဝာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ။ ဇိဝှါယ ရသံ သာယိတ္ဝာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတ္ဝာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဥ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ ။ပဌမံ။

---

* ဒီ ၃-၂၀၇၊ ခု ၉-၃၉၀-ပိဋ္ဌေသုပိ။

၂-ဒုတိယအာဟုနေယျသုတ္တ

၂။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? *ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ၊ ဧကောပိ ဟုတ္ဝာ ဗဟုဓာ ဟောတိ၊ ဗဟုဓာပိ ဟုတ္ဝာ ဧကော ဟောတိ၊ အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ သေယျထာပိ ဥဒကေ။ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ ပထဝိယံ။ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံ-မဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရိမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ (၁)

ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။ (၂)

ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ၊ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ "သရာဂံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ။ သဒောသံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝီတဒောသံ ဝါ စိတ္တံ။ သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ။ သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ။ အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ။ သဥ္ဇာတံ ဝါ စိတ္တံ။ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ။ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ။ အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "အဝိမုတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ (၃)

အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကေမွိ ဇာတိ ဒွေပိ ဇာတိယော။ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥ္ဇဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ (၄)

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ "ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ

---

* ဒီ ခု-၂၃၉-ဝိဇ္ဇေဝိ။

ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနော-သုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ကမ္မသမာဒါနာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိं သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ”တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ (၅)

အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိं ပညာဝိမုတ္တိं ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ (၆)

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟု-နေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဣန္ဒြိယသုတ္တ

၃။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? သဒ္ဓိန္ဒြိယေန ဝီရိယိန္ဒြိယေန သတိန္ဒြိယေန သမာဓိန္ဒြိယေန ပညိန္ဒြိယေန၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိं ပညာဝိမုတ္တိं ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဗလသုတ္တ

၄။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? သဒ္ဓါ-ဗလေန ဝီရိယဗလေန သတိဗလေန သမာဓိဗလေန ပညာဗလေန၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိं ပညာဝိမုတ္တိं ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမအာဇာနီယသုတ္တ

၅။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒ္ဒြော အဿာ-ဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ ရညော အင်္ဂန္တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ဘဒ္ဒြော အဿာဇာနီယော ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော စ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒ္ဒြော အဿာဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ ရညော အင်္ဂန္တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ၊ ခမော ဓမ္မာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယအာဇာနီယသုတ္တ

၆။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒ္ဒြော အဿာ-ဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂန္တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ဘဒ္ဒြော အဿာဇာနီယော ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ၊ ဗလသမ္ပန္နော စ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒ္ဒြော အဿာဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂန္တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရူပါနံ။ပ။ ခမော ဓမ္မာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-တတိယအာဇာနီယသုတ္တ

၇။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒြော အဿာ-ဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အဂ်န္တေ့ဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ဘဒြော အဿာဇာနီယော ခမော ဟောတိ ရူပါနံ၊ ခမော သဒ္ဒါနံ၊ ခမော ဂန္ဓာနံ၊ ခမော ရသာနံ၊ ခမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ၊ ဇဝသမ္ပန္နော စ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတော ရညော ဘဒြော အဿာဇာနီယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အဂ်န္တေ့ဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟု-နေယျော ဟောတိ။ ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခမော ဟောတိ ရူပါနံ။ ပ။ ခမော ဓမ္မာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။　　။သတ္တမံ။

၈-အနုတ္တရိယသုတ္တ

၈။ *ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနုတ္တရိယာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ လာဘာနုတ္တရိယံ သိက္ခာနုတ္တရိယံ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ အနုဿတာနုတ္တရိယံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အနုတ္တရိယာနီတိ။　　။အဋ္ဌမံ။

၉-အနုဿတိဋ္ဌာနသုတ္တ

၉။ *ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဗုဒ္ဓါ-နုဿတိ ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိ သီလာနုဿတိ စာဂါနုဿတိ ဒေဝတာ-နုဿတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနီတိ။　　။နဝမံ။

၁၀-မဟာနာမသုတ္တ

၁၀။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-သင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ယော သော ဘန္တေ အရိယသာဝကော အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော၊ သော ကတမေန ဝိဟာရေန ဗဟုလံ ဝိဟရတီ"တိ။

---

* ဒီ ၃-၂၀၇-ပိဋ္ဌေပိ။

ယော သော မဟာနာမ အရိယသာဝကော အာဂတဖလော ဝိညာတ-သာသနော၊ သော ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဗဟုလံ ဝိဟရတိ။ *ဣဓ မဟာနာမ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာ-သမ္မုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္ဓော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မ-သာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ ယသ္မိံ မဟာနာမ သမယေ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂ-ပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ တထာဂတံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန မဟာနာမ အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိ-ယတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာနာမ အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ၊ သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာ-ပဇ္ဇော ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မသောတံ သမာပန္ဓော ဗုဒ္ဓါနုဿတိံ ဘာဝေတိ။ (၁)

ပုန စပရံ မဟာနာမ အရိယသာဝကော ဓမ္မံ အနုဿရတိ "သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ"တိ။ ယသ္မိံ မဟာနာမ သမယေ အရိယသာဝကော ဓမ္မံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန မဟာနာမ အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာနာမ အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ၊ သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မသောတံ သမာပန္ဓော ဓမ္မာနုဿတိံ ဘာဝေတိ။ (၂)

ပုန စပရံ မဟာနာမ အရိယသာဝကော သံဃံ အနုဿရတိ "သုပ္ပဋိပန္ဓော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္ဓော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဉာယပ္ပဋိပန္ဓော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ သာမီစိပ္ပဋိပန္ဓော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ သေ

---

* အံ ၃-၅၃၁-ပိဋ္ဌေပိ။

ဘဂဝတော သာဝကသံဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ”တိ။ ယသ္မိ ံ မဟာနာမ သမယေ အရိယသာဝကော သံဃံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိ ံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟ-ပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိ ံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ သံဃံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန မဟာနာမ အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာနာမ အရိယ-သာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗ္ဗာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော သံဃာနုဿတိ ံ ဘာဝေတိ။ (၃)

ပုန စပရံ မဟာနာမ အရိယသာဝကော အတ္တနော သီလာနိ အနုဿရတိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ယသ္မိ ံ မဟာနာမ သမယေ အရိယ-သာဝကော သီလံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိ ံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိ ံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ သီလံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန မဟာနာမ အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာနာမ အရိယ-သာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗ္ဗာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော သီလာနုဿတိ ံ ဘာဝေတိ။ (၄)

ပုန စပရံ မဟာနာမ အရိယသာဝကော အတ္တနော စာဂံ အနုဿရတိ “လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ၊ ယောဟံ မစ္ဆေရမလပရိယုဋ္ဌိတာယ ပဇာယ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသာမိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ေဝါသဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော”တိ။ ယသ္မိ ံ မဟာနာမ သမယေ အရိယသာဝကော စာဂံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိ ံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ

ဟောတိ၊ နု မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ စာဂံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန မဟာနာမ အရိယ-သာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာနာမ အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗ္ဗာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော စာဂါနုဿတိံ ဘာဝေတိ။ (၅)

ပုန စပရံ မဟာနာမ အရိယသာဝကော ဒေဝတာနုဿတိံ ဘာဝေတိ "သန္တိ ဒေဝါ စာတုမဟာရာဇိကာ[1]၊ သန္တိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ သန္တိ ဒေဝါ ယာမာ၊ သန္တိ ဒေဝါ တုသိတာ၊ သန္တိ ဒေဝါ နိမ္မာနရတိနော၊ သန္တိ ဒေဝါ ပရနိမ္မိတ-ဝသဝတ္တိနော၊ သန္တိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ၊ သန္တိ ဒေဝါ တတုတ္တရိ[2]၊ ယထာ-ရူပါယ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဇူတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ[3]၊ မယှမ္ပိ တထာရူပါ သဒ္ဓါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန သီလေန သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဇူတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပံ သီလံ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန သုတေန သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဇူတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပံ သုတံ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန စာဂေန သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဇူတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပေါ စာဂေါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပါယ ပညာယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဇူတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပါ ပညာ သံဝိဇ္ဇတိ"တိ။ ယသ္မိံ မဟာနာမ သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော စ တာသဉ္စ ဒေဝတာနံ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ သုတဉ္စ စာဂဉ္စ ပညဉ္စ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ နု ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ နု မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ တာ ဒေဝတာ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန မဟာနာမ အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ၊ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာနာမ အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော

၁-စာတုမ္မဟာရာဇိကာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဂျ)

၂-တတုတ္တရိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဂျ)၊ တဒုတ္တရိ (က) ဥပရိ ၂၇၆၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၁၈-ပိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၃-တတ္ထ ဥပပန္နာ (သီ)၊ တတ္ထူပပန္နာ (သျာ၊ ကံ)၊ တတ္ထုပပန္နာ (အံ ၁-၂၁၀)

ဝိဟရတိ၊ သမ္မာပဋိပန္နာယ[၁] ပဇာယ အမ္မာပဋိပန္နော[၁] ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော ဒေဝတာနုဿတိံ ဘာဝေတိ။ (၆)

ယော သော မဟာနာမ အရိယသာဝကော အာဂတဖလော ဝိညာတ-သာသနော၊ သော ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဗဟုလံ ဝိဟရတီတိ။　　။ဒသမံ။

အာဟုနေယျဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ အာဟုနေယျာ ဣန္ဒြိယ၊ ဗလာနိ တယော အာဇာနိယာ။
အနုတ္တရိယ အနုဿတိ၊ မဟာနာမေန တေ ဒသာတိ။

၂-သာရဏီယဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသာရဏီယသုတ္တ

၁၁။ ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သာရဏီယာ[၂]။ ကတမေ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မ-စာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပို တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိ ဟောတိ သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ

၁-သမ္မာပဋိပန္နာယ....အမ္မာပဋိပန္နော (က)　　၂-သာရဏီယာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ)

သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ တထာရူပေဟိ သီလေဟိ သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မာ သာရဏီယာတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသာရဏီယသုတ္တ

၁၂။ ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သာရဏီယာ ပိယကရဏာ ဂရုကရဏာ သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ။ ပ ။ မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ၊ တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိ-ဝိဘတ္တဘောဂီ ဟောတိ သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိ-သံဝတ္တနိကာနိ။ တထာရူပေဟိ သီလေဟိ သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဒြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မာ သာရဏီယာ ပိယကရဏာ ဂရုကရဏာ သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တန္တိ။　။ဒုတိယံ။

၃-နိဿာရဏီယသုတ္တ

၁၃။ ဆယိမာ ဘိက္ခဝေ နိဿာရဏီယာ ဓာတုယော။ ကတမာ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ "မေတ္တာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အထ စ ပန မေ ဗျာပါဒေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ"တိ။ သော "မာ ဟေဝ" န္တိဿ ဝစနီယော "မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဿာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဿက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီ-ကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ ဗျာပါဒေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဋ္ဌဿတိ[1]၊ နေတံ ဋ္ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော ဗျာပါဒဿ ယဒိဒံ မေတ္တာ-စေတောဝိမုတ္တိ"တိ ၂။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ "ကရုဏာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အထ စ ပန မေ ဝိဟေသာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ"တိ။ သော "မာ ဟေဝ" န္တိဿ ဝစနီယော "မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဿာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဿက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာန-မေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ ကရုဏာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ ဝိဟေသာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဋ္ဌဿတိ၊ နေတံ ဋ္ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိဟေသာယ ယဒိဒံ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ"တိ။

၁-ဋ္ဌဿတီတိ (သမ္မတ္တ) ဒီ ခု-၂၀၅-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။　　၂-မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ (သမ္မတ္တ)

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ဝဒေယျ ''မုဒိတာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အထ စ ပန မေ အရတိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ''တိ။ သော ''မာ ဟေဝ''န္တိဿ ဝစနီယော ''မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဿာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဿက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ မုဒိတာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ အရတိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော အရတိယာ ယဒိဒံ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ''တိ။

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ဝဒေယျ ''ဥပေက္ခာ ဟိ ခေါ မေ စေတော-ဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အထ စ ပန မေ ရာဂေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ''တိ။ သော ''မာ ဟေဝ''န္တိဿ ဝစနီယော ''မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဿာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဿက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ ဥပေက္ခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ ရာဂေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော ရာဂဿ ယဒိဒံ ဥပေက္ခာ-စေတောဝိမုတ္တိ''တိ။

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ဝဒေယျ ''အနိမိတ္တာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အထ စ ပန မေ နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဟောတီ''တိ။ သော ''မာ ဟေဝ''န္တိဿ ဝစနီယော ''မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဿာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဿက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော သမ္မနိမိတ္တာနံ ယဒိဒံ အနိမိတ္တာ-စေတောဝိမုတ္တိ''တိ။

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ဝဒေယျ ''အသ္မီတိ ခေါ မေ ဝိဂတံ[1]၊ အယမဟမသ္မီတိ စ ၂ နာ သမနုပဿာမိ၊ အထ စ ပန မေ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ''တိ။ သော ''မာ ဟေဝ''န္တိဿ ဝစနီယော ''မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ နာ ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ၊ နာ ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ အသ္မီတိ ဝိဂတေ 'အယမဟမသ္မီ'တိ စ နာ သမနုပဿတော၊ အထ စ ပနဿ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လဿ ယဒိဒံ 'အသ္မီ'တိ မာနသမုဂ္ဃါတော''တိ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ နိဿာရဏီယာ ဓာတုယော'တိ။ ။တတိယံ။

၄-ဘဒ္ဒကသုတ္တ

၁၄။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''အာဝုသော ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ—

တထာ တထာ အာဝုသော ဘိက္ခု ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော နာ ဘဒ္ဒကံ မရဏံ ဟောတိ၊ နာ ဘဒ္ဒိကာ ကာလကိရိယာ[2]။ ကထဉ္စာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော နာ ဘဒ္ဒကံ မရဏံ ဟောတိ၊ နာ ဘဒ္ဒိကာ ကာလကိရိယာ။

ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ကမ္မာရာမော ဟောတိ ကမ္မရတော ကမ္မာရာမတံ အနုယုတ္တော၊ ဘဿာရာမော ဟောတိ ဘဿရတော ဘဿာရာမတံ အနုယုတ္တော၊ နိဒ္ဒါရာမော ဟောတိ နိဒ္ဒါရတော နိဒ္ဒါရာမတံ အနုယုတ္တော၊ သင်္ကိကာရာမော ဟောတိ သင်္ကိကရတော သင်္ကိကာရာမတံ အနုယုတ္တော၊ သံသဂ္ဂါရာမော ဟောတိ သံသဂ္ဂရတော သံသဂ္ဂါရာမတံ အနုယုတ္တော၊ ပပဉ္စာရာမော ဟောတိ ပပဉ္စရတော ပပဉ္စာရာမတံ အနုယုတ္တော။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော နာ ဘဒ္ဒကံ မရဏံ ဟောတိ၊ နာ ဘဒ္ဒိကာ ကာလကိရိယာ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု သက္ကာယာဘိရတော နပ္ပဇဟာသိ[3] သက္ကာယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ။

၁-ဝိဂတေ (သျာ) ၂-အယံ စကာရော ဒီ ၃-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ နတ္ထိ။
၃-နာ ပဟာသိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ္ဈ) ၃-ကာလံကိရိယာ (က) အံ ၁-၂၆၄-ပိဋ္ဌေပိ၊

တထာ တထာဝုသော ဘိက္ခု ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ဘဋ္ဌကံ မရဏံ ဟောတိ၊ ဘဋ္ဌိကာ ကာလကိရိယာ။ ကထဉ္စာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ဘဋ္ဌကံ မရဏံ ဟောတိ၊ ဘဋ္ဌိကာ ကာလကိရိယာ။

ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု နာ ကမ္မာရာမော ဟောတိ နာ ကမ္မရတော နာ ကမ္မာရာမတံ အနုယုတ္တော၊ နာ ဘဿာရာမော ဟောတိ နာ ဘဿရတော နာ ဘဿာရာမတံ အနုယုတ္တော၊ နာ နိဒ္ဒါရာမော ဟောတိ နာ နိဒ္ဒါရတော နာ နိဒ္ဒါရာမတံ အနုယုတ္တော၊ နာ သင်္ကိကာရာမော ဟောတိ နာ သင်္ကိကရတော နာ သင်္ကိကာရာမတံ အနုယုတ္တော၊ နာ သံသဂ္ဂါရာမော ဟောတိ နာ သံသဂ္ဂရတော နာ သံသဂ္ဂါရာမတံ အနုယုတ္တော၊ နာ ပပဉ္စာရာမော ဟောတိ နာ ပပဉ္စရတော နာ ပပဉ္စာရာမတံ အနုယုတ္တော။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ဘဋ္ဌကံ မရဏံ ဟောတိ၊ ဘဋ္ဌိကာ ကာလကိရိယာ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု နိဗ္ဗာနာဘိ-ရတော ပဇဟာသိ သက္ကာယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာတိ။

ယော ပပဉ္စမနုယုတ္တော၊ ပပဉ္စာဘိရတော မဂေါ။
ဝိရာဓယိ သော နိဗ္ဗာနံ၊ ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရံ။

ယော စ ပပဉ္စံ ဟိတ္ဝာန၊ နိပ္ပပဉ္စပဒေ ရတော။
အာရာဓယိ သော နိဗ္ဗာနံ၊ ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရန္တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အနုတပိယသုတ္တ

၁၅။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ— တထာ တထာဝုသော ဘိက္ခု ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ကာလကိရိယာ အနုတပ္ပါ ဟောတိ။ ကထဉ္စာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ကာလကိရိယာ အနုတပ္ပါ ဟောတိ။

ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ကမ္မာရာမော ဟောတိ ကမ္မရတော ကမ္မာရာမတံ အနုယုတ္တော။ ဘဿာရာမော ဟောတိ။ နိဒ္ဒါရာမော ဟောတိ။ သင်္ကိကာ-ရာမော ဟောတိ။ သံသဂ္ဂါရာမော ဟောတိ။ ပပဉ္စာရာမော ဟောတိ ပပဉ္စရတော ပပဉ္စာရာမတံ အနုယုတ္တော။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ကာလကိရိယာ အနုတပ္ပါ

ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု သဏ္ဌာယာဘိရတော နပ္ပဇဟာသိ သဏ္ဌာယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ။

တထာ တထာဝုသော ဘိက္ခု ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ကာလကိရိယာ အနနုတပ္ပါ ဟောတိ။ ကထဉ္စာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ကာလကိရိယာ အနနုတပ္ပါ ဟောတိ။

ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု နာ ကမ္မာရာမော ဟောတိ နာ ကမ္မရတော နာ ကမ္မာရာမတံ အနုယုတ္တော။ နာ ဘဿာရာမော ဟောတိ။ နာ နိဒ္ဒါရာမော ဟောတိ။ နာ သင်္ဂဏိကာရာမော ဟောတိ။ နာ သံသဂ္ဂါရာမော ဟောတိ။ နာ ပပဉ္စာရာမော ဟောတိ နာ ပပဉ္စရတော နာ ပပဉ္စာရာမတံ အနုယုတ္တော။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု တထာ တထာ ဝိဟာရံ ကပ္ပေတိ၊ ယထာ ယထာဿ ဝိဟာရံ ကပ္ပယတော ကာလကိရိယာ အနနုတပ္ပါ ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု နိမ္မာနာဘိရတော ပဇဟာသိ သဏ္ဌာယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာတိ။

ယော ပမဉ္ဉမနုယုတ္တော၊ ပပဉ္စာဘိရတော မဂေါ။
ဝိရာဓယီ သော နိမ္မာနံ၊ ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရံ။

ယော စ ပပဉ္စံ ဟိတ္ဝာန၊ နိပ္ပပဉ္စပဒေ ရတော။
အာရာဓယီ သော နိမ္မာနံ၊ ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရန္တိ။　　။ပဉ္စမံ။

၆-နကုလပိတုသုတ္တ

၁၆။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ[1] ဘေသကဋာဝနေ မိဂဒါယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန နကုလပိတာ ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခေါ နကုလမာတာ ဂဟပတာနိ နကုလပိတရံ ဂဟပတိံ တေဒဎ်ဎေါစ—

မာ ခေါ တွံ ဂဟပတိ သာပေက္ခော[2] ကာလမကာသိ။ ဒုက္ခာ ဂဟပတိ သာပေက္ခဿ ကာလကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ ဘဂဝတာ သာပေက္ခဿ ကာလကိရိယာ။ သိယာ ခေါ ပန တေ ဂဟပတိ ဧဝမဿ "နာ နကုလမာတာ ဂဟပတာနိ မမစ္ဆယေန သက္ခိဿတိ[3] ဒါရကေ ပေါသေတုံ ဃရာဝါသံ သန္ဆဏ္ဍိတု"န္တိ[4]။ နာ ခေါ ပနေတံ ဂဟပတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌမ္ဘိ။ ကုသလာဟံ ဂဟပတိ

၁-သုံသုမာရဂိရေ (သီ၊ ပ္ဍ)၊ သံသုမာရဂိရေ (ကတ္ထစိ)　　၂-သာပေခေါ (ပ္ဍ၊ က)
၃-နာ သက္ခိဿတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)၊ သက္ကောတိ (ပ္ဍ၊ က)　　၄-သန္ဆဏ္ဍိတုန္တိ (က)၊ သဏ္ဍိတုံ (သျာ)

ကပ္ပါသံ ကန္တိတုံ ဝေဏိ ဩလိခိတုံ၊ သက္ကောမဟံ ဂဟပတိ တဝစ္စယေန ဒါရကေ ပေါသေတုံ ဃရာဝါသံ သန္ဆရိတုံ။ တသ္မာတိဟ တွံ ဂဟပတိ မာ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ ဂဟပတိ သာပေက္ခသ ကာလကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ ဘဂဝတာ သာပေက္ခသ ကာလံကိရိယာ။ (၁)

သိယာ ခေါ ပန တေ ဂဟပတိ ဧဝမသ "နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ မမစ္စယေန အည် ဃရံ[၁] ဂမိဿတီ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဂဟပတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တွံ စေဝ ခေါ ဂဟပတိ ဇာနာသိ အဟဉ္ဍ၊ ယံ နော[၂] သောဋ္ဌသဝဿာနိ ဂဟဋ္ဌကံ ဗြဟ္မစရိယံ သမာစိဏ္ဏံ[၃]။ တသ္မာတိဟ တွံ ဂဟပတိ မာ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ ဂဟပတိ သာပေက္ခသ ကာလကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ ဘဂဝတာ သာပေက္ခသ ကာလကိရိယာ။ (၂)

သိယာ ခေါ ပန တေ ဂဟပတိ ဧဝမသ "နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ မမစ္စယေန န ဒဿနကာမာ ဘဝိဿတိ ဘဂဝတော၊ န ဒဿနကာမာ ဘိက္ခုသံဃဿာ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဂဟပတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဟံ ဟိ ဂဟပတိ တဝစ္စယေန ဒဿနကာမတရာ စေဝ ဘဝိဿာမိ ဘဂဝတော, ဒဿန-ကာမတရာ စ ဘိက္ခုသံဃဿ။ တသ္မာတိဟ တွံ ဂဟပတိ မာ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ ဂဟပတိ သာပေက္ခသ ကာလကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ ဘဂဝတာ သာပေက္ခသ ကာလကိရိယာ။ (၃)

သိယာ ခေါ ပန တေ ဂဟပတိ ဧဝမသ "န နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ မမစ္စယေန သီလေသု[၄] ပရိပူရကာရိနီ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဂဟပတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယာဝတာ ခေါ ဂဟပတိ တဿ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနိယော အဟံ တာသံ အညတရာ။ ယဿ ခေါ ပနဿ ကခ်ါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ၊ အယံ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဋ္ဌာဝနေ မိဂဒါယေ၊ တံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆတု။ တသ္မာတိဟ တွံ ဂဟပတိ မာ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ ဂဟပတိ သာပေက္ခသ ကာလကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ ဘဂဝတာ သာပေက္ခသ ကာလကိရိယာ။ (၄)

၁–ဘတ္တာရံ (သျာ၊ ကံ)၊ ဝိရံ (သီ)
၂–ယဒါ တေ (သီ)၊ ယထာ (သျာ)၊ ယထာ နော (ဋ)
၃–သမာဒိန္ဒံ (သီ)
၄–နကုလမာတာ....န သီလေသု (သီ၊ ဋ)

သိယာ ခေါ ပန တေ ဂဟပတိ ဧဝမဿ "န နကုလမာတာ ဂဟပတာနိ လာဘိနီ[၁] အစ္ဆတ္တံ စေတောသမထဿာ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဂဟပတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌုံ။ ယာဝတာ ခေါ ဂဟပတိ တဿ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဂိဟိ ဩဒါတဝသနာ လာဘိနိယော အစ္ဆတ္တံ စေတောသမထဿ၊ အဟံ တာသံ အညတရာ။ ယဿ ခေါ ပနဿ ကာမီ ဝါ ဂိမတိ ဝါ၊ အယံ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂ္ဂေသု ဂိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဠာဝနေ မိဂဒါယေ၊ တံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆတု။ တသ္မာတိဟ တွံ ဂဟပတိ မာ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ ဂဟပတိ သာပေက္ခဿ ကာလ-ကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ ဘဂဝတာ သာပေက္ခဿ ကာလကိရိယာ။ (၅)

သိယာ ခေါ ပန တေ ဂဟပတိ ဧဝမဿ "န နကုလမာတာ ဂဟပတာနိ ဋ္ဌမသ္မိံ ဓမ္မဂိနယေ သြဂါဓပ္ပတ္တာ ပတိဂါဓပ္ပတ္တာ အဿာသပ္ပတ္တာ တိဏ္ဏ-ဂိစိကိစ္ဆာ ဂိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဂိဟရတိ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဂဟပတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌုံ။ ယာဝတာ ခေါ ဂဟပတိ တဿ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဂိဟိ သြဒါတဝသနာ ဋ္ဌမသ္မိံ ဓမ္မဂိနယေ သြဂါဓပ္ပတ္တာ ပတိဂါဓပ္ပတ္တာ အဿာသပ္ပတ္တာ တိဏ္ဏဂိစိကိစ္ဆာ ဂိဂတကထံ-ကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဂိဟရန္တိ၊ အဟံ တာသံ အညတရာ။ ယဿ ခေါ ပနဿ ကာမီ ဝါ ဂိမတိ ဝါ၊ အယံ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂ္ဂေသု ဂိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဠာဝနေ မိဂဒါယေ၊ တံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆတု။ တသ္မာတိဟ တွံ ဂဟပတိ မာ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ ဂဟပတိ သာပေက္ခဿ ကာလကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ ဘဂဝတာ သာပေက္ခဿ ကာလကိရိယာတိ။ (၆)

အထ ခေါ နကုလပိတုနော ဂဟပတိဿ နကုလမာတာ[၂] ဂဟပတာနိယာ ဋ္ဌမိနာ သြဝါဒေန သြဝဒိယမာနဿ သော အာဗာဓော ဋာနသော ပဋိပ္ပဿမ္ဘိ။ ဝုဋ္ဌဟိ[၃] စ နကုလပိတာ ဂဟပတိ တမှာ အာဗာဓာ၊ တထာပဟိနော စ ပန နကုလပိတုနော ဂဟပတိဿ သော အာဗာဓော အဟောသိ။ အထ ခေါ နကုလပိတာ ဂဟပတိ ဂိလာနော ဝုဋ္ဌိတော[၄] အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ

၁-နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ န လာဘိနီ (ဋ္ဌ)

၂-နကုလမာတာယ (သီ၊သျာ)၊ နကုလမာတုယာ (က) ၃-ဝုဋ္ဌာတိ (က)

၄-"ဂိလာနဘာဝတော ဝုဋ္ဌာယ ဋ္ဌိတော၊ ဘာဝပ္ပတ္တော ဟိ အယံ နိဗ္ဗေသော"တိ ဋီကာသံဝဏ္ဏနာ။

ဒဏ္ဍမောလုဇ္ဈ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ နကုလပိတရံ ဂဟပတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

လာဘာ တေ ဂဟပတိ၊ သုလဒ္ဓံ တေ ဂဟပတိ၊ ယဿ တေ နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ အနုကမ္ပိကာ အတ္ထကာမာ ဩဝါဒိကာ အနုသာသိကာ။ ယာဝတာ ခေါ ဂဟပတိ မမ သာဝိကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနိယော၊ နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ တာသံ အညတရာ။ ယာဝတာ ခေါ ဂဟပတိ မမ သာဝိကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ လာဘိနိယော အဗျတ္တံ စေတောသမထဿ၊ နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ တာသံ အညတရာ။ ယာဝတာ ခေါ ဂဟပတိ မမ သာဝိကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဩဂါဓပ္ပတ္တာ ပတိဂါဓပ္ပတ္တာ အဿာသပ္ပတ္တာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဝိဟရန္တိ၊ နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ တာသံ အညတရာ။ လာဘာ တေ ဂဟပတိ၊ သုလဒ္ဓံ တေ ဂဟပတိ၊ ယဿ တေ နကုလမာတာ ဂဟပတာနီ အနုကမ္ပိကာ အတ္ထကာမာ ဩဝါဒိကာ အနုသာသိကာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သောပသုတ္တ

၁၇။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော။ အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာကဿပေါ။ အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာကစ္စာနော။ အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာကောဋ္ဌိကော[1]။ အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာစုန္ဒော။ အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာကပ္ပိနော။ အာယသ္မာပိ ခေါ အနုရုဒ္ဓေါ။ အာယသ္မာပိ ခေါ ရေဝတော။ အာယသ္မာပိ ခေါ အာနန္ဒော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ နိသဇ္ဇာယ ဝိတိနာမေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။ တေပိ ခေါ

၁-မဟာကောဋ္ဌိတော (သီ၊ ဗ္ဟ)

အာယသ္မန္တော အစိရပက္ကန္တသ္မ ဘဂဝတော ဥဒ္ဒါယာသနာ ယထာဝိဟာရံ အဂမံသု။ ယေ ပန တတ္ထ ဘိက္ခူ။ နဝါ အစိရပဗ္ဗဇိတာ အဓုနာဂတာ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ တေ ယာဝ သူရိယုဂ္ဂမနာ ကာကစ္ဆမာနာ သုပိံသု။ အဒ္ဓသာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန တေ ဘိက္ခူ။ ယာဝ သူရိယုဂ္ဂမနာ ကာကစ္ဆမာနေ သုပန္တေ၊ ဒိသွာ ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ—

ကဟံ နု ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော၊ ကဟံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ ကဟံ မဟာကဿပေါ၊ ကဟံ မဟာကစ္စာနော၊ ကဟံ မဟာကောဋ္ဌိကော၊ ကဟံ မဟာစုန္ဒော၊ ကဟံ မဟာကပ္ပိနော၊ ကဟံ အနုရုဒ္ဓေါ၊ ကဟံ ရေဝတော၊ ကဟံ အာနန္ဒော၊ ကဟံ နု ခေါ တေ ဘိက္ခဝေ ထေရာ သာဝကာ ဂတာတိ။ တေဝိ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မန္တော အစိရပက္ကန္တသ္မ ဘဂဝတော ဥဒ္ဒါယာသနာ ယထာဝိဟာရံ အဂမံသူတိ။ တေန နော[1] တုမှေ ဘိက္ခဝေ "ထေရာ ဘိက္ခူ။ နာဂတာ"တိ[2] ယာဝ သူရိယုဂ္ဂမနာ ကာကစ္ဆမာနာ သုပထ။ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော[3]? ယာဝဒတ္ထံ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရန္တော ယာဝဇီဝံ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဇနပဒဿ ဝါ ဝိယော မနာပေါ"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊မယာပိ ခေါ တေတံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ နု သုတံ "ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော ယာဝဒတ္ထံ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရန္တော ယာဝဇီဝံ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဇနပဒဿ ဝါ ဝိယော မနာပေါ"တိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "ရဋ္ဌကော။ပ။ ပေတ္တကိကော။ သေနာပတိကော။ ဂါမဂါမကိကော[4]။ ပူဂဂါမကိကော ယာဝဒတ္ထံ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရန္တော ယာဝဇီဝံ ပူဂဂါမကိကတ္တံ ကာရေန္တော ပူဂဿ ဝါ ဝိယော မနာပေါ"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ တေတံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ နု သုတံ "ပူဂဂါမကိကော ယာဝဒတ္ထံ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရန္တော ယာဝဇီဝံ ပူဂဂါမကိကတ္တံ ဝါ ကာရေန္တော ပူဂဿ ဝါ ဝိယော မနာပေါ"တိ။

၁-ကေန နော (က)၊ ကေ နု (ကတ္ထစိ)

၂-ဘိက္ခူ နဝါ(သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ပု)၊ ဘိက္ခူ ဂတာတိ (?)

၃-မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော (က)

၄-ဂါမဂါမိကော (သီ၊ ပု)

တံ ကိ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ယာဝဒတ္ထံ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရော ဘောဇနေ အမတ္တညူ ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တော အဝိပဿကော ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ[၁] ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂံ အနနုယုတ္တော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တော"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ ဧတံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ နု သုတံ "သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ယာဝဒတ္ထံ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရော ဘောဇနေ အမတ္တညူ ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တော အဝိပဿကော ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂံ အနနုယုတ္တော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တော"တိ။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရာ ဘဝိဿာမ၊ ဘောဇနေ မတ္တညုနော ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ ဝိပဿကာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ"တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။ ။သတ္တမံ။

၈-မစ္ဆဗန္ဓသုတ္တ

၁၈။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရတိ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော အညတရသ္မိံ ပဒေသေ မစ္ဆိကံ မစ္ဆဗန္ဓံ မစ္ဆေ ဝဓိတ္ဝာ ဝဓိတ္ဝာ ဝိက္ကိဏမာနံ၊ ဒိသ္ဝာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ပဿထ နော တုမှေ ဘိက္ခဝေ အမုံ မစ္ဆိကံ မစ္ဆဗန္ဓံ မစ္ဆေ ဝဓိတ္ဝာ ဝဓိတ္ဝာ ဝိက္ကိဏမာန"န္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။

တံ ကိ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ "မစ္ဆိကော မစ္ဆဗန္ဓော မစ္ဆေ ဝဓိတ္ဝာ ဝဓိတ္ဝာ ဝိက္ကိဏမာနော တေန ကမ္မေန တေန အာဇီဝေန ဟတ္ထိယာယီ ဝါ အဿယာယီ ဝါ ရထယာယီ ဝါ ယာနယာယီ ဝါ ဘောဂဘောဂီ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသန္တော"တိ။ နော ဟေတံ

၁–ဗောဓပက္ခိယာနံ (သီ)၊ ဗောဓပက္ခိကာနံ (ဣ)

ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ တေံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ န သုတံ "မစ္ဆိကော မစ္ဆဗန္ဓော မစ္ဆေ ဝဓိတ္တာ ဝဓိတ္တာ ဝိတ္ထိဏမာနော တေန ကမ္မေန တေန အာဇီဝေန ဟတ္ထိယာယိ ဝါ အဿယာယိ ဝါ ရထယာယိ ဝါ ယာနယာယိ ဝါ ဘောဂဘောဂိ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသန္တော"တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တေ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မစ္ဆေ ဝဇ္ဈေ ဝဓာယုပနိတေ[1] ပါပကေန မနသာနုပေက္ခတိ၊ တသ္မာ သော နေဝ ဟတ္ထိယာယိ ဟောတိ န အဿယာယိ န ရထယာယိ န ယာနယာယိ န ဘောဂဘောဂိ န မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသတိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ"ဂေါဃာတကော ဂါဝေါ ဝဓိတ္တာ ဝဓိတ္တာ ဝိတ္ထိဏမာနော တေန ကမ္မေန တေန အာဇီဝေန ဟတ္ထိယာယိ ဝါ အဿယာယိ ဝါ ရထယာယိ ဝါ ယာနယာယိ ဝါ ဘောဂဘောဂိ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသန္တော"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ တေံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ န သုတံ "ဂေါဃာတကော ဂါဝေါ ဝဓိတ္တာ ဝဓိတ္တာ ဝိတ္ထိဏမာနော တေန ကမ္မေန တေန အာဇီဝေန ဟတ္ထိယာယိ ဝါ အဿယာယိ ဝါ ရထယာယိ ဝါ ယာနယာယိ ဝါ ဘောဂဘောဂိ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသန္တော"တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တေ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ ဂါဝေါ ဝဇ္ဈေ ဝဓာယုပနိတေ ပါပကေန မနသာနုပေက္ခတိ။ တသ္မာ သော နေဝ ဟတ္ထိယာယိ ဟောတိ န အဿယာယိ န ရထယာယိ န ယာနယာယိ န ဘောဂဘောဂိ န မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသတိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ နု တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ"သြရဇ္ဈိကော။ပ။ သူကရိကော[2]။ပ။ သာကုဏိကော။ပ။ မာဂဝိကော မဂေ[3] ဝဓိတ္တာ ဝဓိတ္တာ ဝိတ္ထိဏမာနော တေန ကမ္မေန တေန အာဇီဝေန ဟတ္ထိယာယိ ဝါ အဿယာယိ ဝါ ရထယာယိ ဝါ ယာနယာယိ ဝါ ဘောဂဘောဂိ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသန္တော"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သာဓု ဘိက္ခဝေ၊ မယာပိ ခေါ တေံ ဘိက္ခဝေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ န သုတံ "မာဂဝိကော မဂေ ဝဓိတ္တာ ဝဓိတ္တာ ဝိတ္ထိဏမာနော တေန ကမ္မေန တေန အာဇီဝေန ဟတ္ထိယာယိ ဝါ အဿယာယိ ဝါ ရထယာယိ ဝါ ယာနယာယိ ဝါ ဘောဂဘောဂိ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသန္တော"တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တေ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မဂေ ဝဇ္ဈေ ဝဓာယုပနိတေ ပါပကေန မနသာနုပေက္ခတိ။ တသ္မာ သော နေဝ ဟတ္ထိယာယိ ဟောတိ န အဿယာယိ န ရထယာယိ န

၁-ဝဓာယာနိတေ (သျာ၊ကံ)၊ ဝဓာယ နိတေ (က)　၂-သောကရိကော (သျာ)　၃-မိဂေ (သျာ၊ကံ)

ယာနယာယိ နု ဘောဂဘောဂိ နု မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသတိ။ တေ ဟိ (နာမ)[၁] သော ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတေ ပါဏေ ဝဇ္ဈေ ဝဓာယုပနိတေ ပါပကေန မနသာနုပေက္ခမာနော[၂] နေဝ ဟတ္ထိယာယိ ဘဝိဿတိ[၃] နု အဿယာယိ နု ရထယာယိ နု ယာနယာယိ နု ဘောဂဘောဂိ နု မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဇ္ဈာဝသိဿတိ[၄]၊ ကော ပန ဝါဒေါ ယံ မနုဿဘူတံ ဝဇ္ဇီ ဝဓာယုပနိတံ ပါပကေန မနသာနုပေက္ခတိ။ တံ ဟိ တဿ[၅] ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ[ံ] ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမမရဏာဿတိသုတ္တ

၁၉။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ[၆] ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ ''မရဏာဿတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ၊ ဘာဝေထ နော တုမှေ ဘိက္ခဝေ မရဏာဿတိ''န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''အဟံ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏာဿတိ''န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တွံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏာဿတီန္တိ။ ဣမ မယ္ဟံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ ''အဟော ဝတာဟံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ''တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏာဿတီန္တိ။

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏာဿတိ''န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တွံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏာဿတီန္တိ။ ဣမ မယ္ဟံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ ''အဟော ဝတာဟံ ဒိဝသံ ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ''တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏာဿတီန္တိ။

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏာဿတိ''န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တွံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ

၁-( ) ဗဟူသု နတ္ထိ။
၂-ဟောတိ (သျာ၊က)
၃-တံ ဟိဿ (ဣ၊က)
၄-မနသာနုပေက္ခတိ၊ တဿာ သော (သျာ၊က)
၅-အဇ္ဈာဝသတိ (သျာ၊က)
၆-နာဒိကေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) အံ ၃-၁၃၅-ပိဋ္ဌေပိ။

မရဏသတိန္တိ။ ဣဓ မယ့ံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယ့ံ၊ ယဒန္တရံ ကေပိဏ္ဍပါတံ ဘုဥ္ဇာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယ့ံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ"တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိန္တိ။

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိ"န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တွံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏသတိန္တိ။ ဣဓ မယ့ံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယ့ံ၊ ယဒန္တရံ စတ္တာရော ပဥ္ဇ အာလောပေ သခ်ါဒိတ္ဆာ[၁] အဇ္ဈောဟရာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယ့ံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ"တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိန္တိ။

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိ"န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တွံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏသတိန္တိ။ ဣဓ မယ့ံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယ့ံ၊ ယဒန္တရံ ဧကံ အာလောပံ သခ်ါဒိတ္ဆာ[၂] အဇ္ဈောဟရာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယ့ံ။ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ"တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိန္တိ။

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိ"န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တွံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏသတိန္တိ။ ဣဓ မယ့ံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယ့ံ၊ ယဒန္တရံ အဿသိတ္ဆာ ဝါ ပဿသာမိ၊ ပဿသိတ္ဆာ ဝါ အဿသာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယ့ံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ"တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိန္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ "ယော စာယံ[၃] ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏသတိ" ဘာဝေတိ 'အဟော ဝတာဟံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဇီဝေယ့ံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယ့ံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ"တိ။

ယော စာယံ[၄] ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏသတိ" ဘာဝေတိ "အဟော ဝတာဟံ ဒိဝသံ ဇီဝေယ့ံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယ့ံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ"တိ။

၁-သခ်ရိတ္ဆာ (က) ၂-သံဟရိတ္ဆာ (က) ၃-ယ္ဆာယံ (ဣ၊က) ၄-ယောပါယံ (က)

ယော စာယံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏာသတိ ဘာဝေတိ ''အဟော ဝတာဟံ တဒန်္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန်္တရံ ကေဝိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ''တိ။

ယော စာယံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏာသတိ ဘာဝေတိ ''အဟော ဝတာဟံ တဒန်္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန်္တရံ စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ သမ်ါဒိတ္တာ အဇ္ဈောဟရာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ''တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ ပမတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ ဒန္ဓံ မရဏာသတိ ဘာဝေန္တိ အာသဝါနံ ခယာယ။

ယော စ ခွ[1] ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏာသတိ ဘာဝေတိ ''အဟော ဝတာဟံ တဒန်္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန်္တရံ ကေ အာလောပံ သမ်ါဒိတ္တာ အဇ္ဈောဟရာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ''တိ။

ယော စာယံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏာသတိ ဘာဝေတိ ''အဟော ဝတာဟံ တဒန်္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန်္တရံ အဿသိတ္ဝာ ဝါ ပဿသာမိ၊ ပဿသိတ္ဝာ ဝါ အဿသာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ''တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ တိက္ခံ မရဏာသတိ ဘာဝေန္တိ အာသဝါနံ ခယာယ။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ''အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရိဿာမ၊ တိက္ခံ မရဏာသတိ ဘာဝေဿာမ အာသဝါနံ ခယာယာ''တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယမရဏာသတိသုတ္တ

၂၀။ ''ကော သမယော ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ—မရဏာသတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိ-ယောသာနာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ ဘိက္ခဝေ မရဏာသတိ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒိဝသေ နိက္ခန္တေ ရတ္တိယာ ပတိဟိတာယ[2] ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ ''ဗဟုကာ ခေါ မေ ပစ္စယာ မရဏဿ၊ အဟိ ဝါ မံ ဒံသေယျ၊ ဝိစ္ဆိကော ဝါ မံ ဒံသေယျ၊ သတပဒီ ဝါ မံ ဒံသေယျ။ တေန မေ အဿ

၁-ယောဟိယံ (က) ၂-ပဋိဂတာယ (က) အံ ၃-၁၃၀-ဒီဃနိ။

ကာလကိရိယာ၊ သော မမဿ အန္တရာယော။ ဥပက္ခလိတ္တာ ဝါ ပပတေယ္ယံ၊ ဘတ္တံ ဝါ မေ ဘုတ္တံ ဗျာပဇ္ဇေယ္ယ၊ ပိတ္တံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယ္ယ၊ သေမှံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယ္ယ၊ သတ္ထကာ ဝါ မေ ဝါတာ ကုပ္ပေယ္ယုံ၊ တေန မေ အဿ ကာလကိရိယာ၊ သော မမဿ အန္တရာယော"တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ဇုတိ ပဋိသန္ထိက္ခိတဗ္ဗံ "အတ္ထိ နု ခေါ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီနာ၊ ယေ မေ အဿု ရတ္တိံ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ"တိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ "အတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီနာ၊ ယေ မေ အဿု ရတ္တိံ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ"တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ အပ္ပဋိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တစေလော ဝါ အာဒိတ္တသီသော ဝါ တဿေဝ စေလဿ ဝါ သီသဿ ဝါ နိဗ္ဗာပနာယ အဓိမတ္တံ ဆန္ဒဉ္စ ဝါယာမဉ္စ ဥဿာဟဉ္စ ဥဿောဠှိဉ္စ အပ္ပဋိဝါနိဉ္စ သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေန ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ အပ္ပဋိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။

သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ ''နတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီနာ၊ ယေ မေ အဿု ရတ္တိံ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ"တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

ဇုမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ရတ္တိယာ နိက္ခန္တာယ ဒိဝသေ ပတိဟိတေ ဇုတိ ပဋိသန္ထိက္ခတိ ''ဗဟုကာ ခေါ မေ ပစ္စယာ မရဏဿ၊ အဟိ ဝါ မံ ဒံသေယ္ယ၊ ဝိစ္ဆိကော ဝါ မံ ဒံသေယ္ယ၊ သတပဒီ ဝါ မံ ဒံသေယ္ယ၊ တေန မေ အဿ ကာလကိရိယာ၊ သော မမဿ အန္တရာယော။ ဥပက္ခလိတ္တာ ဝါ ပပတေယ္ယံ၊ ဘတ္တံ ဝါ မေ ဘုတ္တံ ဗျာပဇ္ဇေယ္ယ၊ ပိတ္တံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယ္ယ၊ သေမှံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယ္ယ၊ သတ္ထကာ ဝါ မေ ဝါတာ ကုပ္ပေယ္ယုံ၊ တေန မေ အဿ ကာလကိရိယာ၊ သော မမဿ အန္တရာယော"တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ဇုတိ ပဋိသန္ထိက္ခိတဗ္ဗံ "အတ္ထိ နု ခေါ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီနာ၊ ယေ မေ အဿု ဒိဝါ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ"တိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္ဆဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ ''အတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီနာ၊ ယေ မေ အဿု ဒိဝါ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ''တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ အပ္ပဋိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တစေလော ဝါ အာဒိတ္တသီသော ဝါ တဿေဝ စေလဿ ဝါ သီသဿ ဝါ နိဗ္ဗာပနာယ အဓိမတ္တံ ဆန္ဒဉ္စ ဝါယာမဉ္စ ဥဿာဟဉ္စ ဥဿောဠှိဉ္စ အပ္ပဋိဝါနိဉ္စ သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေန ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ အပ္ပဋိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။

သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္ဆဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ ''နတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီနာ၊ ယေ မေ အဿု ဒိဝါ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ''တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ မရဏာသတိ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာတိ။ ။ဒသမံ။

သာရဏီယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ သာရဏီ နိဿာရဏီယံ၊ ဘဒ္ဒကံ အနုတပ္ပိယံ။
နကုလံ သောပမ္မဉ္စာ စ၊ ဒွေ ဟောန္တိ မရဏာသတီတိ။

၃-အနုတ္တရိယဝဂ္ဂ

၁-သာမကသုတ္တ

၂၁။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ သာမဂါမကေ ပေါက္ခ-ရဏိယာယံ။ အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ပေါက္ခရဏိယံ ဩဘာသေတွာ ယေန ဘဂဝါ

တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ ဘဂဝန်္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ကေမန်္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန်္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ သာ ဒေဝတာ ဘဂဝန်္တံ တေဒဂေါစ။

တယောမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ တယော? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ တယော ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိတိ။ ဣဒမဝေါစ သာ ဒေဝတာ။ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အထ ခေါ သာ ဒေဝတာ "သမနုညော မေ သတ္ထာ"တိ ဘဂဝန်္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ— ဣမံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တ-ဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ပေါက္ခရဏိယံ ဩဘာသေတ္တာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ မံ အဘိဝါဒေတ္တာ ကေမန်္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန်္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ မံ တေဒဂေါစ "တယောမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ တယော? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ တယော ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ"တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္တာ မံ အဘိဝါဒေတ္တာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။ တေသံ ဝေါ [1]ဘိက္ခဝေ အလာဘာ၊ တေသံ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယေ ဝေါ ဒေဝတာပိ ဇာနန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဟာယမာနေ။

အပရေပိ ဘိက္ခဝေ တယော ပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဂေါစ—ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ တယော ပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ? သင်္ကိကာရာမတာ ဒေါဝစဿတာ ပါပမိတ္တတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ။

ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ အတီတမဒ္ဓါနံ ပရိဟာယိံသု ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ သဗ္ဗေတေ ဣမေဟေဝ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဟာယိံသု ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ပရိဟာယိဿန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ သဗ္ဗေတေ ဣမေဟေဝ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဟာယိဿန္တိ

၁-ခေါ(က)

ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ပရိဟာယန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ သဗ္ဗေတေ ဋ္ဌမေဟေဝ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဟာယန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ။ ။ပဌမံ။

၂-အပရိဟာနိယသုတ္တ

၂၂။ ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ။ ပ။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ ဆ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ၊ နာ ကမ္မာရာမတာ နာ ဘဿာရာမတာ နာ နိဒ္ဒါရာမတာ နာ သင်္ဂဏိကာရာမတာ သောဝစဿတာ ကလျာဏမိတ္တတာ။ ဋ္ဌမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ။

ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ အတီတမဒ္ဓါနံ နာ ပရိဟာယိံသု ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ သဗ္ဗေတေ ဋ္ဌမေဟေဝ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ နာ ပရိဟာယိံသု ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတမဒ္ဓါနံ နာ ပရိဟာယိဿန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ သဗ္ဗေတေ ဋ္ဌမေဟေဝ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ နာ ပရိဟာယိဿန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ နာ ပရိဟာယန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ သဗ္ဗေတေ ဋ္ဌမေဟေဝ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ နာ ပရိဟာယန္တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဘယသုတ္တ

၂၃။ 'ဘယ'န္တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ 'ဒုက္ခ'န္တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ 'ရောဂေါ'တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ 'ဂဏ္ဍော'တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ 'သလ်ေါ'တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ 'ပကော်'တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။

ကသ္မာ စ ဘိက္ခဝေ 'ဘယ'န္တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ ကာမရာဂရတ္တာယံ ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒရာဂဝိနိဗန္ဓေါ ဒိဋ္ဌမဂ္ဂိကာပိ ဘယာ နာ ပရိမုစ္စတိ၊ သမ္ပရာယိကာပိ ဘယာ နာ ပရိမုစ္စတိ။ တသ္မာ 'ဘယ'န္တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ကသ္မာ စ ဘိက္ခဝေ 'ဒုက္ခ'န္တိ။ ပ။ 'ရောဂေါ'တိ။ 'ဂဏ္ဍော'တိ။ 'သလ်ေါ'တိ။ 'ပကော်'တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ ကာမရာဂရတ္တာယံ ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒရာဂဝိနိဗန္ဓေါ ဒိဋ္ဌမဂ္ဂိကာပိ ပက်ာ နာ ပရိမုစ္စတိ၊ သမ္ပရာယိကာပိ ပက်ာ နာ ပရိမုစ္စတိ။ တသ္မာ 'ပကော်'တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနန္တိ။

ဘယံ ဒုက္ခံ ရောဂေါ ဂဏ္ဍော၊ သလ်ေါ ပကော် စ ဥဘယံ။
ဧတေ ကာမာ ပဝုစ္စန္တိ၊ ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇနော။

ဥပါဒါနေ ဘယံ ဒိသွာ၊ ဇာတိမရဏာသမ္ဟတေ။
အနုပါဒါ ဝိမုစ္စန္တိ၊ ဇာတိမရဏာသင်္ခယေ။

တေ ခေမပ္ပတ္တာ သုခိနော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိနိဗ္ဗုတာ။
သဗ္ဗဝေရဘယာတီတာ[1]၊ သဗ္ဗဒုက္ခံ ဥပစ္စဂုန္တိ။　။တတိယံ။

၄-ဟိမဝန္တသုတ္တ

၂၄။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇံ ပဒါလေယျ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဆဝါယ အဝိဇ္ဇာယ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမာဓိဿ သမာပတ္တိကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဋ္ဌိတိကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဝုဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ကလ္လိတကုသလော[2] ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဂေါစရကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ အဘိနီဟာရကုသလော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇံ ပဒါလေယျ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဆဝါယ အဝိဇ္ဇာယာတိ။　။စတုတ္ထံ။

၅-အနုဿတိဋ္ဌာနသုတ္တ

၂၅။ ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ပ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမ္ဟာ။ **'ဂေဓော'**တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဓမ္မံ အနုဿရတိ "သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ ပ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ"တိ။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော ဓမ္မံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ

၁-သဗ္ဗေ ဝေရဘယာတီတာ (သျာ)
၂-ကလ္လတာကုသလော (သျာ၊ ကံ၊ က) သံ ၂-၂ ၂၅-ဖိဒ္ဓေဖိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။'ဂေဓော'တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သံဃံ အနုဿရတိ "သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ"တိ။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော သံဃံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။ 'ဂေဓော'တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အတ္တနော သီလာနိ အနုဿရတိ အခဏ္ဍာနိ။ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော သီလံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။'ဂေဓော'တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အတ္တနော စာဂံ အနုဿရတိ ''လာဘာ ဝတ မေ၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ။ပ။ ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော''တိ။ပ။ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဒေဝတာ အနုဿရတိ ''သန္တိ ဒေဝါ စာတုမဟာရာဇိကာ၊ သန္တိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ သန္တိ ဒေဝါ ယာမာ၊ သန္တိ ဒေဝါ တုသိတာ၊ သန္တိ ဒေဝါ နိမ္မာနရတိနော၊ သန္တိ ဒေဝါ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနော၊ သန္တိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ၊ သန္တိ ဒေဝါ တတုတ္တရိ၊ ယထာရူပါယ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပါ သဒ္ဓါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန သီလေန။ သုတေန။ စာဂေန။ ပညာယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပါ ပညာ သံဝိဇ္ဇတိ''တိ။

ယသ္မိ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော စ တာသဉ္စ ဒေဝတာနံ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ သုတဉ္စ စာဂဉ္စ ပညဉ္စ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမ္ဟာ။ 'ဂေဓော'တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ တိ။　　။ပဋ္ဌမံ။

၆-မဟာကစ္စာနသုတ္တ

၂၆။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ "အာဝုသော ဘိက္ခဝေ"တိ။ "အာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ။ အာယသ္မတော မဟာကစ္စာနသ္သ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေဒဝေါစ— အစ္ဆရိယံ အာဝုသော၊ အဗ္ဘုတံ အာဝုသော၊ ယာဝဇ္ဇိဒံ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သမ္မာဓေ ဩကာသာဓိဂမော အနုပ္ပဒ္ဓေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိ-ကိရိယာယ ယဒိဒံ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ။

ကတမာနိ ဆ? ဣဓာဝုသော အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမ္ဟာ။ 'ဂေဓော'တိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ သ ခေါ သော အာဝုသော အရိယသာဝကော သမ္မသော အာကာသသမေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန။ ဣဒမ္ပိ ခေါ အာဝုသော အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိမဓ္ဓာ ဘဝန္တိ။

ပုန စပရံ အာဝုသော အရိယသာဝကော ဓမ္မံ အနုဿရတိ "သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ"တိ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ အရိယသာဝကော ဓမ္မံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န

မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။ **'ဂေဓော'**တိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္ဇန္ဓေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ သ ခေါ သော အာဝုသော အရိယသာဝကော သမ္မသော အာကာသသမေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန။ ဣဒမ္ပိ ခေါ အာဝုသော အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိမမ္မာ ဘဝန္တိ။

ပုန စပရံ အာဝုသော အရိယသာဝကော သံဃံ အနုဿရတိ ''သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ''တိ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ အရိယသာဝကော သံဃံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။ **'ဂေဓော'**တိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္ဇန္ဓေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ သ ခေါ သော အာဝုသော အရိယသာဝကော သမ္မသော အာကာသသမေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန။ ဣဒမ္ပိ ခေါ အာဝုသော အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိမမ္မာ ဘဝန္တိ။

ပုန စပရံ အာဝုသော အရိယသာဝကော အတ္တနော သီလာနိ အနုဿရတိ အခဏ္ဍာနိ။ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော သီလံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။ **'ဂေဓော'**တိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္ဇန္ဓေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ သ ခေါ သော အာဝုသော အရိယသာဝကော သမ္မသော အာကာသသမေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန။ ဣဒမ္ပိ ခေါ အာဝုသော အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိမမ္မာ ဘဝန္တိ။

ပုန စပရံ အာဝုသော အရိယသာဝကော အတ္တနော စာဂံ အနုဿရတိ ''လာဘာ ဝတ မေ၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ။ပ။ ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော''တိ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော စာဂံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊

န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။ 'ဂေဓော'တိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္ဇန္ဓေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ သ ခေါ သော အာဝုသော အရိယသာဝကော သဗ္ဗသော အာကာသသမေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန။ ဣဒမ္ပိ ခေါ အာဝုသော အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိဓမ္မာ ဘဝန္တိ။

ပုန စပရံ အာဝုသော အရိယသာဝကော ဒေဝတာ အနုဿရတိ "သန္တိ ဒေဝါ စာတုမဟာရာဇိကာ၊ သန္တိ ဒေဝါ။ပ။ တတုတ္တရိ၊ ယထာရူပါယ သဒ္ဓါယ သမန္ဓာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္ဓာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပါ သဒ္ဓါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန သီလေန။ သုတေန။ စာဂေန။ ပညာယ သမန္ဓာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္ဓာ၊ မယှမ္ပိ တထာရူပါ ပညာ သံဝိဇ္ဇတိ"တိ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော စ တာသဉ္ဇ ဒေဝတာနံ သဒ္ဓဉ္ဇ သီလဉ္ဇ သုတဉ္ဇ စာဂဉ္ဇ ပညဉ္ဇ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ နိက္ခန္တံ မုတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဂေဓမှာ။ 'ဂေဓော'တိ ခေါ အာဝုသော ပဉ္ဇန္ဓေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ သ ခေါ သော အာဝုသော အရိယသာဝကော သဗ္ဗသော အာကာသသမေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန။ ဣဒမ္ပိ ခေါ အာဝုသော အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိဓမ္မာ ဘဝန္တိ။

အစ္ဆရိယံ အာဝုသော၊ အဗ္ဘုတံ အာဝုသော၊ ယာဝဉ္ဇိဒံ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သမ္မာဓေ ဩကာသာဓိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခ-ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ယဒိဒံ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနီတိ။　　။ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမသမယသုတ္တ

၂၇။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော

ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''ကတိ နု ခေါ ဘန္တေ သမယာ မနောဘာဝနီယသ္သ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု''န္တိ။ ဆယိမေ ဘိက္ခု သမယာ မနောဘာဝနီယသ္သ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ကတမေ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနီယော ''အဟံ ခေါ အာဝုသော ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိ-တေန စေတသာ ဝိဟရာမိ ကာမရာဂပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ ကာမရာဂဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ''တိ။ တဿ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ကာမ-ရာဂဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု ပဌမော သမယော မနောဘာဝနီယသ္သ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဗျာပါဒပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနီယော ''အဟံ ခေါ အာဝုသော ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရာမိ ဗျာပါဒပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ''တိ။ တဿ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု ဒုတိယော သမယော မနောဘာဝနီယသ္သ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ထိနမိဒ္ဓပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနီယော ''အဟံ ခေါ အာဝုသော ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရာမိ ထိနမိဒ္ဓပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ''တိ။ တဿ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ

ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု တတိယော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အဟံ ခေါ အာဝုသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ-ပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရာမိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ"တိ။ တဿ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု စတုတ္ထော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အဟံ အာဝုသော ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရာမိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ"တိ။ တဿ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု ပဉ္စမော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ယံ နိမိတ္တံ အာဂမ္မ ယံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ တံ နိမိတ္တံ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အဟံ ခေါ အာဝုသော ယံ နိမိတ္တံ အာဂမ္မ ယံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ တံ နိမိတ္တံ နပ္ပဇာ-နာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ အာသဝါနံ ခယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ"တိ။ တဿ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု ဆဋ္ဌော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခု ဆ သမယာ မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုန္တိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယသမယသုတ္တ

၂၀။ ဧကံ သမယံ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ။ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခေါ တေသံ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ “ကော နု ခေါ အာဝုသော သမယော မနောဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု”န္တိ။

ဧတံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ ဘိက္ခူ။ တေဒဂေါစ “ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ နိသိန္နော ဟောတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ သော သမယော မနောဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု”န္တိ။

ဧတံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု တံ ဘိက္ခုံ တေဒဂေါစ “န ခေါ အာဝုသော သော သမယော မနောဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ နိသိန္နော ဟောတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ စာရိတ္တကိလမထောပိဿ တသ္မိံ သမယေ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဘတ္တကိလမထောပိဿ တသ္မိံ သမယေ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ သော အသမယော မနောဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ နိသိန္နော ဟောတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ သော သမယော မနောဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု”န္တိ။

ဧတံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု တံ ဘိက္ခုံ တေဒဂေါစ “န ခေါ အာဝုသော သော သမယော မနောဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ နိသိန္နော ဟောတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ ယဒေဝဿ ဒိဝါ သမာဓိနိမိတ္တံ မနသိကတံ ဟောတိ၊ တဒေဝဿ တသ္မိံ သမယေ သမုဒါစရတိ။ တသ္မာ သော အသမယော မနောဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော

ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမသမယံ ပစ္ဆိဒ္ဒာယ နိသိန္နော ဟောတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ၊ သော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု"န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ "န ခေါ အာဝုသော သော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ယသ္မိံ အာဝုသော သမယေ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမသမယံ ပစ္ဆိဒ္ဒာယ နိသိန္နော ဟောတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ၊ ဩဇဋ္ဌာယိဿ တသ္မိံ သမယေ ကာယော ဟောတိ၊ ဖာသုဿ ဟောတိ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ။ တဿာ သော အသမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု"န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ထေရေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ—သမ္မုခါ မေတံ အာဝုသော ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "ဆယိမေ ဘိက္ခု သမယာ မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ကတမေ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနိယော 'အဟံ ခေါ အာဝုသော ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရာမိ ကာမရာဂပရေတေန၊ ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ ကာမရာဂဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ'တိ။ တဿ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ကာမရာဂဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု ပဌမော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ပ။ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ယံ နိမိတ္တံ အာဂမ္မ ယံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ တံ နိမိတ္တံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ။ တသ္မိံ သမယေ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမဿ ဝစနိယော 'အဟံ ခေါ အာဝုသော ယံ နိမိတ္တံ

အာဂမ္မ ယံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ တံ နိမိတ္တံ န ဇာနာမိ န ပဿာမိ၊ သာဓု ဝတ မေ အာယသ္မာ အာသဝါနံ ခယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတူ'တိ။ တဿ မနောဘာဝနိယော ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အယံ ဘိက္ခု ဆဋ္ဌော သမယော မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

သမ္မုခါ မေတံ အာဝုသော ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ။ ဇာမေ ခေါ ဘိက္ခု ဆ သမယာ မနောဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု''န္တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ဥဒါယိသုတ္တ

၂၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ အာမန္တေသိ ''ကတိ နု ခေါ ဥဒါယိ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ဥဒါယိ တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ အာမန္တေသိ ''ကတိ နု ခေါ ဥဒါယိ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒါယိ တုဏှီ အဟောသိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ အာမန္တေသိ ''ကတိ နု ခေါ ဥဒါယိ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ''တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒါယိ တုဏှီ အဟောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ တေဒဝေါစ ''သတ္ထာ တံ အာဝုသော ဥဒါယိ အာမန္တေသီ''တိ။ သုဏောမဟံ အာဝုသော အာနန္ဒ ဘဂဝတော။ ဣမ ဘန္တေ ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကေဓိ ဇာတိံ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော။ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥ္ဇဋ္ဌေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ၊ ဣဒံ ဘန္တေ အနုဿတိဋ္ဌာနန္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ ''အညာသိ ံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ 'နေဝါယံ ဥဒါယိ မောဃပုရိသော အဓိစ္စတ္တံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ'တိ''။ ကတိ နု ခေါ အာနန္ဒ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိတိ။

ပဋ္ဌ ဘန္တေ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ။ ကတမာနိ ပဋ္ဌ? ဣမ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဘန္တေ အနုဿတိဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဘာဝိတံ ဧဝံ ဗဟုလီကတံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဘိက္ခု အာလောကသညံ် မနသိ ကရောတိ၊ ဒိဝါ သညံ် အဓိဋ္ဌာတိ၊ ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိ ံ ယထာ ရတ္တိ ံ တထာ ဒိဝါ၊ ဣတိ ဝိဝဋ္ဋေန

စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဣဒံ ဘန္တေ အနုဿတိဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဘာဝိတံ ဧဝံ ဗဟုလီကတံ ဉာဏဒဿနပ္ပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော केသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ "အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော, မံသံ နှာရု [၁] အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ, ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ဖါသံ, အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ, ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါ, အဿု ဝသာ ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ"န္တိ။ ဣဒံ ဘန္တေ အနုဿတိဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဘာဝိတံ ဧဝံ ဗဟုလီကတံ ကာမရာဂပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ [၂] ဧကာဟမတံ ဝါ ဒွီဟမတံ ဝါ တီဟမတံ ဝါ ဥဒ္ဓုမာတကံ ဝိနီလကံ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဧဝံ [၃] ဥပသံဟရတိ "အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော"တိ [၄]။

သေယျထာပိ ဝါ ပန [၅] ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကုလလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဂိဒ္ဓေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သုနခေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သိင်္ဂါလေဟိ [၆] ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဝိဝိဓေဟိ ဝါ ပါဏကဇာတေဟိ ခဇ္ဇမာနံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဧဝံ ဥပသံဟရတိ "အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော"တိ။

သေယျထာပိ ဝါ ပန ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပ။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ နိမ္မံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ အပဂတမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ဗန္ဓာနိ ဒိသာဝိဒိသာဝိက္ခိတ္တာနိ [၇], အညေန ဟတ္ထဋ္ဌိကံ အညေန ပါဒဋ္ဌိကံ အညေန ဇင်္ဃဋ္ဌိကံ အညေန ဥရုဋ္ဌိကံ အညေန ကဋိဋ္ဌိကံ [၈] အညေန

၁–နဟာရု (သီ၊ ဗ္ဗ) ဒီ ၂-၂၃၃၊ မ ၁-၇ ၂-ဝိဋ္ဌာဒီသုပိ။
၂–ဆဍ္ဍိတံ (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဗ)
၃–ဧဝံ ဗ္ဗံ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တာဒီသု နတ္ထိ။
၄–တေ အနတီတောတိ (သီ)
၅–သေယျထာ ဝါ ပန (သျာ)
၆–သိဂါလေဟိ (သီ)
၇–ဒိသာဝိဒိသာသု ဝိက္ခိတ္တာနိ (သီ)
၈–ကဋ္ဌဋ္ဌိကံ (သီ)

[၁] ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန ခန္ဓဋ္ဌိကံ အညေန ဂိဝဋ္ဌိကံ အညေန ဟနုကဋ္ဌိကံ အညေန ဒန္တကဋ္ဌိကံ အညေန သီသကဋာဟံ[၁]။ အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သင်္ခဝဏ္ဏပဋိဘာဂါနိ[၂] အဋ္ဌိကာနိ ပုဉ္ဇကိတာနိ[၃] တေရောဝဿိကာနိ။ အဋ္ဌိကာနိ ပူတိနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဧဝံ ဥပသံဟရတိ။ ''အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော''တိ။ ဣဒံ ဘန္တေ အနုဿတိဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဘာဝိတံ ဧဝံ ဗဟုလီကတံ အသ္မိမာနသမုဂ္ဃါတာယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဘန္တေ အနုဿတိဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဘာဝိတံ ဧဝံ ဗဟုလီကတံ အနေကဓာတုပဋိဝေဓာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘန္တေ ပဉ္စ အနုဿတိ-ဋ္ဌာနာနိ တိ။

သာဓု သာဓု အာနန္ဒ၊ တေန ဟိ တွံ အာနန္ဒ ဣဒမ္ပိ ဆဋ္ဌံ အနုဿတိဋ္ဌာနံ ဓာရေဟိ။ ဣဓာနန္ဒ ဘိက္ခု သတောဝ အဘိက္ကမတိ၊ သတောဝ ပဋိက္ကမတိ၊ သတောဝ တိဋ္ဌတိ၊ သတောဝ နိသီဒတိ၊ သတောဝ သေယျံ ကပ္ပေတိ၊ သတောဝ ကမ္မံ အဓိဋ္ဌာတိ။ ဣဒံ အာနန္ဒ အနုဿတိဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဘာဝိတံ ဧဝံ ဗဟုလီကတံ သတိသမ္ပဇညာယ သံဝတ္တတီတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-အနုတ္တရိယသုတ္တ

၃၀။ ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနုတ္တရိယာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ လာဘာနုတ္တရိယံ သိက္ခာနုတ္တရိယံ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ အနုဿတာနုတ္တရိယန္တိ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒဿနာနုတ္တရိယံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ဟတ္ထိရတနမ္ပိ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ၊ အဿရတနမ္ပိ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ၊ မဏိရတနမ္ပိ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ၊ ဥစ္စာဝစံ ဝါ ပန ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ၊ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ မိစ္ဆာပဋိပန္နံ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ။ အတ္ထေတံ ဘိက္ခဝေ ဒဿနံ၊ နေတံ နတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ တဉ္စ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ ဒဿနံ ဟီနံ ဂမ္မံ ပေါထုဇ္ဇနိကံ အနရိယံ အနတ္ထသံဟိတံ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတံ ဝါ တထာဂတသာဝကံ ဝါ ဒဿနာယ

၁-၁–ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကံ အညေန သီသကဋာဟံ (သီ၊ ဣ)၊ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန သီသကဋာဟံ(သျာ၊ ကံ)

၂–သင်္ခဝဏ္ဏူပနိဘာနိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-ပုဉ္ဇကတာနိ (ဣ)

ဂစ္ဆတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ဧကန္တဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ တေဒါနုတ္တရိယံ ဘိက္ခဝေ ဒဿနာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ[၁] သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ[၂] ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိ-ကိရိယာယ၊ ယဒိဒံ တထာဂတံ ဝါ တထာဂတသာဝကံ ဝါ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ဧကန္တဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒဿနာနုတ္တရိယံ။ ဣတိ ဒဿနာနုတ္တရိယံ။

သဝနာနုတ္တရိယဉ္စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ဘေရိသဒ္ဒမ္ပိ[၃] သဝနာယ ဂစ္ဆတိ၊ ဝီဏာသဒ္ဒမ္ပိ သဝနာယ ဂစ္ဆတိ၊ ဂီတသဒ္ဒမ္ပိ သဝနာယ ဂစ္ဆတိ၊ ဥစ္စာဝစံ ဝါ ပန သဝနာယ ဂစ္ဆတိ၊ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ မိစ္ဆာပဋိပန္နဿ ဓမ္မဿဝနာယ ဂစ္ဆတိ။ အတ္ထေတံ ဘိက္ခဝေ သဝနံ၊ နေတံ နတ္ထီတိ ဝဒါမိ။ တဉ္စ ခေါ ဧတံ ဘိက္ခဝေ သဝနံ ဟီနံ ဂမ္မံ ပေါထုဇ္ဇနိကံ အနရိယံ အနတ္ထသံဟိတံ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ ဝါ တထာဂတသာဝကဿ ဝါ ဓမ္မဿဝနာယ ဂစ္ဆတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ဧကန္တဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ ဘိက္ခဝေ သဝနာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယဒိဒံ တထာဂတဿ ဝါ တထာဂတ-သာဝကဿ ဝါ ဓမ္မဿဝနာယ ဂစ္ဆတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ဧကန္တဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဝနာနုတ္တရိယံ။ ဣတိ ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ။

လာဘာနုတ္တရိယဉ္စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုတ္တလာဘမ္ပိ လဘတိ၊ ဒါရလာဘမ္ပိ လဘတိ၊ ဓနလာဘမ္ပိ လဘတိ၊ ဥစ္စာဝစံ ဝါ ပန လာဘံ လဘတိ၊ သမဏေ ဝါ ဗြာဟ္မဏေ ဝါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေ မိစ္ဆာပဋိပန္နေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ အတ္ထေသော ဘိက္ခဝေ လာဘော၊ နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ။ သော စ ခေါ ဧသော ဘိက္ခဝေ လာဘော ဟီနော ဂမ္မော ပေါထုဇ္ဇနိကော အနရိယော အနတ္ထသံဟိတော န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာဝကေ

၁–သောကပရိဒ္ဒဝါနံ (သီ)　　၂–အတ္ထဂမာယ (သီ)

၃–ဘေရိသဒ္ဒဿပိ (က) ဧဝံ ဝီဏာသဒ္ဒမ္ပိဇုစ္စာဒီသုပိ။

ဝါ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ရဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ တေဒါနုတ္တရိယံ ဘိက္ခဝေ လာဘာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယဒိဒံ တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာဝကေ ဝါ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ရဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ လာဘာနုတ္တရိယံ၊ ဣတိ ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ လာဘာနုတ္တရိယံ။

သိက္ခာနုတ္တရိယန္တု ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ဟတ္ထိသ္မိံ သိက္ခတိ၊ အဿသ္မိံ သိက္ခတိ၊ ရထသ္မိံ သိက္ခတိ၊ ဓနုသ္မိံ သိက္ခတိ၊ ထရုသ္မိံ သိက္ခတိ၊ ဥစ္စာဝစံ ဝါ ပန သိက္ခတိ၊ သမဏသ ဝါ ဗြာဟ္မဏသ ဝါ မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ကသ မိဆ္ဆာပဋိပန္နသ[၁] သိက္ခတိ။ အတ္ထေသာ ဘိက္ခဝေ သိက္ခာ၊ နေသာ နတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ သာ စ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သိက္ခာ ဟီနာ ဂမ္မာ ပေါထုဇ္ဇနိကာ အနရိယာ အနတ္ထသံဟိတာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိပညမ္ပိ သိက္ခတိ၊ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ရဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ တေဒါနုတ္တရိယံ ဘိက္ခဝေ သိက္ခာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယဒိဒံ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မ-ဝိနယေ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိပညမ္ပိ သိက္ခတိ၊ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ရဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သိက္ခာနုတ္တရိယံ။ ဣတိ ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ လာဘာနုတ္တရိယံ သိက္ခာနုတ္တရိယံ။

ပါရိစရိယာနုတ္တရိယန္တု ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ခတ္တိယမ္ပိ ပရိစရတိ၊ ဗြာဟ္မဏမ္ပိ ပရိစရတိ၊ ဂဟပတိမ္ပိ ပရိစရတိ၊ ဥစ္စာဝစံ ဝါ ပန ပရိစရတိ၊ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ မိဆ္ဆာပဋိပန္နံ ပရိစရတိ။ အတ္ထေသာ ဘိက္ခဝေ ပါရိစရိယာ၊ နေသာ နတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ သာ စ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ပါရိစရိယာ ဟီနာ ဂမ္မာ ပေါထုဇ္ဇနိကာ အနရိယာ အနတ္ထသံဟိတာ န နိဗ္ဗိဒါယ။ပ။ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတံ ဝါ တထာဂတသာဝကံ ဝါ ပရိစရတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ရဂတော

၁-မိဆ္ဆာပဋိပတ္တိ (က)

အဘိပ္ပသန္နော။ တေဒါနုတ္တရိယံ ဘိက္ခဝေ ပါရိစရိယာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ယဒိဒံ တထာဂတံ ဝါ တထာဂတ-သာဝကံ ဝါ ပရိစရတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ဂဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ။ ဣတိ ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာ-နုတ္တရိယံ လာဘာနုတ္တရိယံ သိက္ခာနုတ္တရိယံ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ။

အနုဿတာနုတ္တရိယဉ္စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ပုတ္တ-လာဘမ္ဟိ အနုဿရတိ၊ ဒါရလာဘမ္ဟိ အနုဿရတိ၊ နေလာဘမ္ဟိ အနုဿရတိ၊ ဥစ္စာဝစံ ဝါ ပန လာဘံ အနုဿရတိ၊ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ မိစ္ဆာပဋိပန္နံ အနုဿရတိ။ အတ္ထေသာ ဘိက္ခဝေ အနုဿတိ၊ နေသာ နတ္ထိတိ ဝဒါမိ။ သာ စ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ အနုဿတိ ဟီနာ ဂမ္မာ ပေါထုဇ္ဇနိကာ အနရိယာ အနတ္ထသံဟိတာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတံ ဝါ တထာဂတသာဝကံ ဝါ အနုဿရတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ဂဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ တေဒါနုတ္တရိယံ ဘိက္ခဝေ အနုဿတိနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိ-ယာယ၊ ယဒိဒံ တထာဂတံ ဝါ တထာဂတသာဝကံ ဝါ အနုဿရတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ နိဝိဋ္ဌပေမော ကေန္တ္ဂဂတော အဘိပ္ပသန္နော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အနုဿတာ-နုတ္တရိယံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အနုတ္တရိယာနိ တိ။

ယေ ဒဿနာနုတ္တရံ လဒ္ဓါ[၁]၊ သဝနဉ္စ အနုတ္တရံ။
လာဘာနုတ္တရိယံ လဒ္ဓါ၊ သိက္ခာနုတ္တရိယေ ရတာ[၂]။

ဥပဋ္ဌိတာ ပါရိစရိယာ၊ ဘာဝယန္တိ အနုဿတိ[ံ]။
ဝိဝေကပ္ပဋိသံယုတ္တံ၊ ခေမံ အမတဂါမိနိ[ံ]။

အပ္ပမာဒေ ပမုဒိတာ၊ နိပကာ သီလသံဝုတာ။
တေ ဝေ ကာလေန ပစ္ဆေန္တိ[၃]၊ ယတ္ထ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတီတိ။　　။ဒသမံ။

အနုတ္တရိယဝဂ္ဂေါ[၄] တတိယော။

၁-ယေ ဒဿနဝရံ လဒ္ဓါ (သီ၊ ဋ္ဌ)၊ ဒဿနာနုတ္တရိယံ လဒ္ဓါ (သျာ၊ ကံ)　၂-အနုတ္တရိယံ တထာ (က)
၃-ပစ္ဆန္တိ (သျာ၊က)　　၄-သာမကဝဂ္ဂေါ (က)

တဿုဒ္ဒါနံ

သာမကော အပရိဟာနိယော၊ ဘယံ ဟိမဝါနုဿတိ။
ကစ္စာနော ဒွေ စ သမယာ၊ ဥဒါယီ အနုတ္တရိယေနာတိ။

၄-ဒေဝတာဝဂ္ဂ

၁-သေခသုတ္တ

၃၁။ ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ သင်္ဂဏိကာရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? နဲ ကမ္မာရာမတာ နဲ ဘဿာရာမတာ နဲ နိဒ္ဒါရာမတာ နဲ သင်္ဂဏိကာရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ။ ပဌမံ။

၂-ပဌမအပရိဟာနသုတ္တ

၃၂။ အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တ-ဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ သာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

ဆယိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? သတ္ထုဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ အပ္ပမာဒ-ဂါရဝတာ ပဋိသန္ထာရဂါရဝတာ[1]။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ ဆ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ဣဒမဝေါစ သာ ဒေဝတာ၊ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အထ ခေါ သာ ဒေဝတာ "သမနုညော မေ သတ္ထာ"တိ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

၁–ပဋိသန္ထာရဂါရဝတာ (က)

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ "ဣမံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါစ 'ဆယိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? သတ္တဉ္ဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ အပ္ပမာဒဂါရဝတာ ပဋိသန္ထာရဂါရဝတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ ဆ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ' တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ" တိ။

သတ္တဉ္ဂရူ ဓမ္မဂရု၊ သံဃေ စ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။
အပ္ပမာဒဂရူ ဘိက္ခု၊ ပဋိသန္ထာရဂါရဝေါ။
အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေတိ။　　။ဒုတိယံ။

၃-ဒုတိယအပရိဟာနသုတ္တ

၃၃။ ဣမံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါစ "ဆယိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? သတ္တဉ္ဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ ဟိရိဂါရဝတာ ဩတ္တပ္ပဂါရဝတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ ဆ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ" တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိတိ။

သတ္တဉ္ဂရူ ဓမ္မဂရု၊ သံဃေ စ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။
ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္မန္နော၊ သပ္ပတိဿော သဂါရဝေါ။
အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေတိ။　　။တတိယံ။

၄-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တ

၃၄။ ကေ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ

ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "ကတ-မေသာနံ ခေါ နံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ 'သောတာပန္နော နာမ[1] အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'တိ"။ တေန ခေါ ပန သမယေန တိဿော နာမ ဘိက္ခု အဓုနာကာလင်္ကတော အညတရံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ တတြဝိ နံ ဧဝံ ဇာနန္တိ "တိဿော ဗြဟ္မာ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ[2] ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝံ ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော တသ္မိံ ဗြဟ္မလောကေ ပါတုရဟောသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ တိဿော ဗြဟ္မာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသ္ဝာန အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ တေဒဝေါစ "ဟေ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန၊ သ္ဝာဂတံ[3] မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန၊ စိရဿံ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဣမံ ပရိယာယမကာသိ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ၊ နိသီဒ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန၊ ဣဒမာသနံ ပညတ္တ"န္တိ။ နိသီဒိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနော ပညတ္တေ အာသနေ။ တိဿောပိ ခေါ ဗြဟ္မာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ တိဿံ ဗြဟ္မာနံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေဒဝေါစ—

ကတမေသာနံ ခေါ တိဿ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နော နာမ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော"တိ။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နော နာမ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော"တိ။

သမ္ဗေသညော နု ခေါ တိဿ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နော နာမ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယ-ဏော"တိ။ နု ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန သမ္ဗေသံ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နော နာမ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိ-ပရာယဏော"တိ။ ယေ ခေါ တေ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ ဗဟွေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အသမန္နာဂတာ၊ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အသမန္နာဂတာ၊ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အသမန္နာဂတာ၊ အရိယကန္တေဟိ

၁–သောတာပန္နာမှာ (သီ)၊ သောတာပန္နာမှ (သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)
၂–သမ္မိဉ္ဇိတံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)
၃–သာဂတံ (သီ)

သီလေဟိ အသမန္နာဂတာ၊ နု တေသံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာ-ပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ"တိ။ ယေ စ ခေါ တေ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ၊ တေသံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယ-ဏာ"တိ။

စာတုမဟာရာဇိကာနညေဝ နု ခေါ တိဿ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ"တိ။ ဥဒါဟု တာဝတိံသာနမ္ပိ ဒေဝါနံ။ပ။ ယာမာနမ္ပိ ဒေဝါနံ။ တုသိတာနမ္ပိ ဒေဝါနံ။ နိမ္မာနရတီနမ္ပိ ဒေဝါနံ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနမ္ပိ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ"တိ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနမ္ပိ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ"တိ။

သမ္ဗေသညေဝ နု ခေါ တိဿ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယ-ဏာ"တိ။ နု ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန သမ္ဗေသံ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိ-ပရာယဏာ"တိ။ ယေ ခေါ တေ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ ဒေဝါ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အသမန္နာဂတာ၊ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အသမန္နာ-ဂတာ၊ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အသမန္နာဂတာ၊ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ အသမန္နာဂတာ၊ နု တေသံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ"တိ။ ယေ စ ခေါ တေ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ ဒေဝါ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ၊ တေသံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ "သောတာပန္နာ နာမ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တိဿဿ ဗြဟ္မုနော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ အနုမောဒိတ္ဝာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝံ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဇေတဝနေ ပါတုရဟောသိတိ။　　။စတုတ္ထံ။

၅-ဝိဇ္ဇာဘာဂိယသုတ္တ

၃၅။ ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။ ကတမေ ဆ? အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ, နိရောဓသညာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဝိဝါဒမူလသုတ္တ

၃၆။ * ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ၊ သော သတ္ထရိပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ ဓမ္မေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ သံဃေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ သိက္ခာယပိ နာ ပရိပူရကာရီ ဟောတိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ သံဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ သိက္ခာယ နာ ပရိပူရကာရီ၊ သော သံဃေ ဝိဝါဒံ ဇနေတိ။ ယော ဟောတိ ဝိဝါဒေါ ဗဟုဇနာဟိတာယ ဗဟုဇနာသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝရူပဉ္စေ တုမှေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဒ္ဓဂ္ဂတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သမနုပဿေယျာထ၊ တတြ တုမှေ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထ။ ဧဝရူပဉ္စေ တုမှေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဒ္ဓဂ္ဂတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ နာ သမနုပဿေယျာထ၊ တတြ တုမှေ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝါယ ပဋိပဇ္ဇေယျာထ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝေါ ဟောတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မက္ခီ ဟောတိ ပဠာသီ။ ပ။ ဣဿုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီ။ သဋ္ဌော ဟောတိ မာယာဝီ။ ပါပိစ္ဆော ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္ဒိဋ္ဌိ-ပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ၊ သော သတ္ထရိပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ ဓမ္မေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ သံဃေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ သိက္ခာယပိ နာ ပရိပူရကာရီ ဟောတိ။ ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော။ ဓမ္မေ။ သံဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော၊ သိက္ခာယ နာ ပရိပူရကာရီ၊ သော သံဃေ ဝိဝါဒံ ဇနေတိ။ ယော ဟောတိ ဝိဝါဒေါ

* ဒီ ၃-၂၀၄၊ မ ၃-၃၃၊ ဂ ၄-၂၁ ၂-ဝိဇ္ဇေသုပိ၊

ဗဟုဇနာဟိတာယ ဗဟုဇနာသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဝေရုပဇ္ဇေ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဒ္ဓုတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သမနုပဿေယျာထ၊ တတြ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထ။ ဝေရုပဇ္ဇေ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဒ္ဓုတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ န သမနုပဿေယျာထ၊ တတြ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝါယ ပဋိပဇ္ဇေယျာထ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝေါ ဟောတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဝိဝါဒမူလာနိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဆဋ္ဌဂ်ဒါနသုတ္တ

၃၇။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေဠုကဏ္ဍကီ[၁] နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခေ ဘိက္ခုသံဃေ ဆဋ္ဌဂ်သမန္နာဂတံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ဝေဠုကဏ္ဍကိံ နန္ဒမာတရံ ဥပါသိကံ သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခေ ဘိက္ခုသံဃေ ဆဋ္ဌဂ်သမန္နာဂတံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေန္တိံ၊ ဒိသွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ယော ဘိက္ခဝေ ဝေဠုကဏ္ဍကီ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခေ ဘိက္ခုသံဃေ ဆဋ္ဌဂ်သမန္နာဂတံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌဂ်သမန္နာဂတာ ဒက္ခိဏာ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဒါယကဿ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနံ ဟောန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနံ။ ကတမာနိ ဒါယကဿ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဒါယကော ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော ဟောတိ၊ ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒေတိ၊ ဒတ္ဝာ အတ္တမနော ဟောတိ။ ဣမာနိ ဒါယကဿ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနံ။

ကတမာနိ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနိ?ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂါဟကာ ဝိတရာဂါ ဝါ ဟောန္တိ ရာဂဝိနယာယ ဝါ ပဋိပန္နာ၊ ဝိတဒေါသာ ဝါ ဟောန္တိ ဒေါသ-ဝိနယာယ ဝါ ပဋိပန္နာ၊ ဝိတမောဟာ ဝါ ဟောန္တိ မောဟဝိနယာယ ဝါ ပဋိပန္နာ။ ဣမာနိ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနိ။ ဣတိ ဒါယကဿ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ တိဏ္ဏံ ဂ်ာနိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌဂ်သမန္နာဂတာ ဒက္ခိဏာ ဟောတိ။

၁-ဝေဠုကဏ္ဍကီယာ (ဥပရိ ၄၄၄၊ အံ ၁-၀၈၊ သံ ၁-၄၃ ၂-ဝိဇ္ဇေဒိ။)

ဧဝံ ဆဋ္ဌံသမန္နာဂတာယ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခိဏာယ နု သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ "တ္ထေကော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော သောဝဂ္ဂိကော သုခဝိပါကော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကော ဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတီ"တိ။ အထ ခေါ အသရေ်ယျော[1] အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓောတ္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေ နု သုကရံ ဥဒကဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ "တ္ထေကာနိ ဥဒကာဇကာနိ"တိ ဝါ "တ္ထေကာနိ ဥဒကာဇကသတာနိ"တိ ဝါ "တ္ထေကာနိ ဥဒကာဇကသဟဿာနိ"တိ ဝါ "တ္ထေကာနိ ဥဒကာဇကသတသဟဿာနိ"တိ ဝါ၊ အထ ခေါ အသရေ်ယျော အပ္ပမေယျော မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတ္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဆဋ္ဌံသမန္နာဂတာယ ဒက္ခိဏာယ နု သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ "တ္ထေကော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော သောဝဂ္ဂိကော သုခဝိပါကော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကော ဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတီ"တိ။ အထ ခေါ အသရေ်ယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓောတ္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတီတိ။

* ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော၊ ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒယေ။
ဒတ္တွာ အတ္တမနော ဟောတိ၊ သော ယညဿ[2] သမ္ပဒါ။
ဒိတရာဂါ[3] ဒိတဒေါသာ၊ ဒိတမောဟာ အနာသဝါ။
ခေတ္တံ ယညဿ သမ္ပန္နံ၊ သညတာ ဗြဟ္မစာရယော[4]။
သယံ အာစမယိတ္ဝာန၊ ဒတ္တွာ သကေဟိ ပါဏိဘိ။
အတ္တနော ပရတော စေသော၊ ယညော ဟောတိ မဟပ္ဖလော။

† ဧဝံ ယဇိတ္ဝာ မေဓာဝိ၊ သဒ္ဓါ မုတ္တေန စေတသာ။
အဗျာပဇ္ဈံ သုခံ လောကံ၊ ပဏ္ဍိတော ဥပပဇ္ဇတီတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-အတ္ထကာရီသုတ္တ

၃၈။ အထ ခေါ အညတရော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဗြာဟ္မဏော

၁-အသရေ်ယျော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)
၂-ပုညဿ (က)
၄-ဗြဟ္မစာရိနော (သျာ၊ ကံ)
* ခု ၂-၁၅၉-ပေတဝတ္ထုဗိမာနဝဏ္ဏနာသု ဝိယ။
၃-ဝီတရာဂေါ (သျာ၊ကံ၊က) ဧဝံ အနန္တရဗာဟ္မဏသုတ္တေပိ။
† အံ ၁-၃၅၁-ဝိဇ္ဇမာနသုတ္တေ ဝိယ။

ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "အဟံ ဟိ ဘော ဂေါတမ ဧဝံဝါဒိ ဧဝံဒိဋ္ဌိ 'နတ္ထိ အတ္တကာရော၊ နတ္ထိ ပရကာရော'တိ"။ မာဟံ ဗြာဟ္မဏ ဧဝံဝါဒိံ ဧဝံဒိဋ္ဌိံ အဒ္ဒသံ ဝါ အဿောသိံ ဝါ၊ ကထံ ဟိ နာမ သယံ အဘိဉ္ဉမန္တော သယံ ပဋိဉ္ဉမန္တော ဧဝံ ဝက္ခတိ "နတ္ထိ အတ္တကာရော၊ နတ္ထိ ပရကာရော"တိ။

တံ ကိံ မညသိ ဗြာဟ္မဏ၊ အတ္ထိ အာရဇ္ဇာဝတ္ထုတိ။ ဧဝံ ဘော။ အာရဇ္ဇာဝတုယာ သတိ အာရဇ္ဇဝန္တော သတ္တာ ပညာယန္တိတိ။ ဧဝံ ဘော။ ယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ အာရဇ္ဇာဝတုယာ သတိ အာရဇ္ဇဝန္တော သတ္တာ ပညာယန္တိ။ အယံ သတ္တာနံ အတ္တကာရော အယံ ပရကာရော။

တံ ကိံ မညသိ ဗြာဟ္မဏ၊ အတ္ထိ နိဂ္ဂမဓာတုဿ။ ပ။ အတ္ထိ ပရဂ္ဂမဓာတု။ အတ္ထိ ထာမဓာတု။ အတ္ထိ ဋ္ဌိတိဓာတု။ အတ္ထိ ဥပဂ္ဂမဓာတုတိ။ ဧဝံ ဘော။ ဥပဂ္ဂမဓာတုယာ သတိ ဥပဂ္ဂမဝန္တော သတ္တာ ပညာယန္တိတိ။ ဧဝံ ဘော။ ယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဥပဂ္ဂမဓာတုယာ သတိ ဥပဂ္ဂမဝန္တော သတ္တာ ပညာယန္တိ။ အယံ သတ္တာနံ အတ္တကာရော အယံ ပရကာရော။

မာဟံ ဗြာဟ္မဏ[1] ဧဝံဝါဒိံ ဧဝံဒိဋ္ဌိံ အဒ္ဒသံ ဝါ အဿောသိံ ဝါ၊ ကထံ ဟိ နာမ သယံ အဘိဉ္ဉမန္တော သယံ ပဋိဉ္ဉမန္တော ဧဝံ ဝက္ခတိ "နတ္ထိ အတ္တကာရော နတ္ထိ ပရကာရော"တိ။

အဘိဉ္ဉန္တံ ဘော ဂေါတမ။ ပ။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။ အဋ္ဌမံ။

၉-နိဒါနသုတ္တ

၃၉။ တိဏ္ဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ နိဒါနာနိ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ။ ကတမာနိ တီဏိ? လောဘော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ၊ ဒေါသော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ၊ မောဟော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ။ န ဘိက္ခဝေ လောဘာ အလောဘော သမုဒေတိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ လောဘာ လောဘော၀ သမုဒေတိ။ န ဘိက္ခဝေ ဒေါသာ အဒေါသော သမုဒေတိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒေါသာ ဒေါသော၀ သမုဒေတိ။ န ဘိက္ခဝေ မောဟာ အမောဟော သမုဒေတိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ မောဟာ မောဟော၀ သမုဒေတိ။ န ဘိက္ခဝေ လောဘဇေန ကမ္မေန ဒေါသဇေန ကမ္မေန မောဟဇေန ကမ္မေန ဒေ၀ါ ပညာယန္တိ၊ မနုဿာ ပညာယန္တိ၊ ယာ ဝါ ပနညာပိ ကာစိ သုဂတိယော၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ လောဘဇေန ကမ္မေန ဒေါသဇေန ကမ္မေန မောဟဇေန

၁-တံ ကိံ မညသိ ဗြာဟ္မဏ၊ မာဟံ (က)

ကမ္မေန နိရယော ပညာယတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိ ပညာယတိ၊ ပေတ္တိဝိသယော ပညာယတိ၊ ယာ ဝါ ပနညာပိ ကာစိ ဒုဂ္ဂတိယော။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တီဏိ နိဒါနာနိ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ။

တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ နိဒါနာနိ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ။ ကတမာနိ တီဏိ? အလောဘော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ၊ အဒေါသော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ၊ အမောဟော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ။ န ဘိက္ခဝေ အလောဘာ လောဘော သမုဒေတိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အလောဘာ အလောဘော၀ သမုဒေတိ။ န ဘိက္ခဝေ အဒေါသာ ဒေါသော သမုဒေတိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဒေါသာ အဒေါသော၀ သမုဒေတိ။ န ဘိက္ခဝေ အမောဟာ မောဟော သမုဒေတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အမောဟာ အမောဟော၀ သမုဒေတိ။ န ဘိက္ခဝေ အလောဘဇေန ကမ္မေန အဒေါသဇေန ကမ္မေန အမောဟဇေန ကမ္မေန နိရယော ပညာယတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိ ပညာယတိ၊ ပေတ္တိဝိသယော ပညာယတိ၊ ယာ ဝါ ပနညာပိ ကာစိ ဒုဂ္ဂတိယော။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အလောဘဇေန ကမ္မေန အဒေါသဇေန ကမ္မေန အမောဟဇေန ကမ္မေန ဒေ၀ါ ပညာယန္တိ၊ မနုဿာ ပညာယန္တိ၊ ယာ ဝါ ပနညာပိ ကာစိ သုဂတိယော။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တီဏိ နိဒါနာနိ ကမ္မာနံ သမုဒယာယာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ကိမိလသုတ္တ

၄၀။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ကိမိလာယံ ဝိဟရတိ နိစုလ၀နေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ကိမိလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိ၀ါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ကိမိလော ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ "ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော နစိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ"တိ။ ဣဓ ကိမိလ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘိက္ခူ။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္ထရိ အဂါရ၀ါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ အဂါရ၀ါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ သံဃေ အဂါရ၀ါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ သိက္ခာယ အဂါရ၀ါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ အပ္ပမာဒေ အဂါရ၀ါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ ပဋိသန္ထာရေ[၁] အဂါရ၀ါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ။ အယံ ခေါ ကိမိလ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မောန စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။

၁-ပဋိသန္ထာရေ (က) ဟေဋ္ဌာ ၂၁၆-ဖိဋ္ဌေ၊ ဥပရိ ၄၆၀-ဖိဋ္ဌေသုပိ။

ကော ပန ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီတိ။ ဣဓ ကိမိလ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္တရိ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သံဃေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သိက္ခာယ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ ပဋိသန္ထာရေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ။ အယံ ခေါ ကိမိလ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီတိ။　။ဒသမံ။

၁၁-ဒါရုက္ခန္ဓသုတ္တ

၄၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသ အညတရသ္မိံ ပဒေသေ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓံ၊ ဒိသ္ဝာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ. "ပဿထ နော အာဝုသော တုမှေ အမုံ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓ"န္တိ။ ဧဝမာဝုသောတိ။

အာကခ်မာနော အာဝုသော ဘိက္ခု ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော အမုံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ပထဝီတ္ဝေဝ အဓိမုစ္စေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထိ အာဝုသော အမုမှိ ဒါရုက္ခန္ဓေ ပထဝီဓာတု၊ ယံ နိဿာယ ဘိက္ခု ဣဒ္ဓိမာ စေတော-ဝသိပ္ပတ္တော အမုံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ပထဝီတ္ဝေဝ အဓိမုစ္စေယျ။ အာကခ်မာနော အာဝုသော ဘိက္ခု ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော အမုံ ဒါရုက္ခန္ဓံ အာပေါတ္ဝေဝ အဓိမုစ္စေယျ။ပ။ တေဇောတ္ဝေဝ အဓိမုစ္စေယျ။ ဝါယောတ္ဝေဝ အဓိမုစ္စေယျ။ သုဘန္တေဝ အဓိမုစ္စေယျ။ အသုဘန္တေဝ အဓိမုစ္စေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္ထိ အာဝုသော အမုမှိ ဒါရုက္ခန္ဓေ အသုဘဓာတု၊ ယံ နိဿာယ ဘိက္ခု ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော အမုံ ဒါရုက္ခန္ဓံ အသုဘန္တေဝ အဓိမုစ္စေယျာတိ။　။ ဧကာဒသမံ။

၁၂-နာဂိတသုတ္တ

၄၂။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ

ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။ အသောသုံ ခေါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလကာ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကာ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အနုပ္ပတ္တော ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလ-ဝနသဏ္ဍေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏ-သမ္ပန္နော။ ပ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ။ ပ။ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ"တိ။ အထ ခေါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါရ-ကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌံသု ဥစ္စာသဒ္ဒါ မဟာသဒ္ဒါ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂိတော ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ အာမန္တေသိ "ကေ ပန တေ နာဂိတ ဥစ္စာသဒ္ဒါ မဟာသဒ္ဒါ ကေဝဋ္ဌာ မညေ မစ္ဆဝိလောပေ"တိ။ ဧတေ ဘန္တေ ဣစ္ဆာနင်္ဂလကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဌိတာ ဘဂဝန္တံယေဝ ဥဒ္ဒိဿ ဘိက္ခုသံဃဥ္စာတိ။ မာဟံ နာဂိတ ယသေန သမာဂမံ၊ မာ စ မယာ ယသော။ ယော ခေါ နာဂိတ နယိမဿ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္ဗောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အဿ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္မ-သုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္ဗောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ သော တံ မိဋ္ဌသုခံ မိဒ္ဓသုခံ လာဘသက္ကာရ-သိလောကသုခံ သာဒိယေယျာတိ။

အဓိဝါသေတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ အဓိဝါသေတု သုဂတော၊ အဓိဝါသန-ကာလော ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော၊ ယေန ယေနေဝ ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဂမိဿတိ၊ တန္ဒိန္ဒာဝ ဘဝိဿန္တိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ထုလ္လဖုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ယထာနိန္ဒံ ဥဒကာနိ ပဝတ္တန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘန္တေ ယေန ယေနေဝ ဒါနိ ဘဂဝါ ဂမိဿတိ၊ တန္ဒိန္ဒာဝ ဘဝိဿန္တိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ ဘန္တေ ဘဂဝတော သီလပညာဏန္တိ။

မာဟံ နာဂိတ ယသေန သမာဂမံ၊ မာ စ မယာ ယသော။ ယော ခေါ နာဂိတ နယိမဿ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ

သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အဿ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္မောဓ-သုခဿ နိကာမလာဘီ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ သော တံ မိဋ္ဌသုခံ မိဒ္ဓသုခံ လာဘာသက္ကာရသိလောကသုခံ သာဒိယေယျ။

ဣဓာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခုံ ပဿာမိ ဂါမန္တဝိဟာရိ် သမာဟိတံ နိသိန္နံ၊ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ "ဣဒါနိမံ အာယသ္မန္တံ [1]အာရာမိကော ဝါ ဥပဋ္ဌာဟိဿတိ သမဏုဒ္ဒေသော ဝါ တံ တမှာ [2] သမာဓိမှာ စာဝေဿတီ"တိ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော န အတ္တမနော ဟောမိ ဂါမန္တ-ဝိဟာရေန။ ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခုံ ပဿာမိ အာရညိကံ အရညေ ပစလာယမာနံ နိသိန္နံ၊ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ "ဣဒါနိ အယ-မာယသ္မာ ဣမံ နိဒ္ဒါကိလမထံ ပဋိဝိနောဒေတွာ အရညသညံ်ယေဝ မနသိ ကရိဿတိ ကေတ္တ"်န္တိ။ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော ဟောမိ အရညဝိဟာရေန။

ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခုံ ပဿာမိ အာရညိကံ အရညေ အသမာဟိတံ နိသိန္နံ၊ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ "ဣဒါနိ အယမာယသ္မာ အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ သမာဒဟိဿတိ၊ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ အနုရက္ခိဿတီ"တိ။ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော ဟောမိ အရညဝိဟာရေန။

ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခုံ ပဿာမိ အာရညိကံ အရညေ သမာဟိတံ နိသိန္နံ၊ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ "ဣဒါနိ အယမာယသ္မာ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမောစေဿတိ၊ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ အနုရက္ခိဿတီ"တိ။ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော ဟောမိ အရညဝိဟာရေန။

ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခုံ ပဿာမိ ဂါမန္တဝိဟာရိ် လာဘိ် စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာနံ။ သော တံ လာဘ-သက္ကာရသိလောကံ နိကာမယမာနော ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ ရိဉ္စတိ အရည-ဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ၊ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိ် ဩသရိတွာ ဝါသံ ကပ္ပေတိ။ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော န အတ္တမနော ဟောမိ ဂါမန္တဝိဟာရေန။

၁-၁-အာရာမိကော ဝါ ဃဋ္ဋေဿတိ သမဏုဒ္ဒေသော ဝါ၊ တံ တမှာ (က-သီ၊ ဣ) အာရာမိကော ဝါ ဃဋ္ဋေဿတိ သမဏုဒ္ဒေသော ဝါ၊ သော တံ တမှာ (က-သီ) အံ ၃-၁၅၆-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဣမ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခုံ ပဿာမိ အာရညိကံ လာဘိံ စီဝရပိဏ္ဍပါတ-သေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ၊ သော တံ လာဘသက္ကာရ-သိလောကံ ပဋိပဏာမေတွာ နဂိဆ္ဆတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ နဂိဆ္ဆတိ အရညဝန-ပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ။ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော ဟောမိ အရညဝိဟာရေန။ ယသ္မာဟံ နာဂိတ သမယေ အဒ္ဓါန-မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော နကဆ္ဆိ[၁] ပဿာမိ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ၊ ဖာသု မေ နာဂိတ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ အန္တမသော ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မာယာတိ။ ။ ဒ္ဓါဒသမံ။

ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ[၂] စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ

သေခါ ဒ္ဒေ အပရိဟာနိ၊ မောဂ္ဂလ္လာနဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။
ဝိဝါဒဒါနတ္တကာရီ နိဒါနံ၊ ကိမိလဒါရုက္ခန္ဓေန နာဂိတောတိ။

၅-ဓမ္မိကဝဂ္ဂ

၁-နာဂသုတ္တ

၄၃။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထ-ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တ-စီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ၊ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ ယေန ပုဗ္ဗာရာမော မိဂါရမာတုပါသာဒေါ တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါဝိဟာရာယာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ ယေန ပုဗ္ဗာရာမော မိဂါရမာတုပါသာဒေါ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဒသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ ယေန ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဂတ္တာနိ ပရိသိဆ္ဆိတု"န္တိ။ "ဧဝံ

၁-နကိဆ္ဆိ (သီ၊ ဣ၊ က) ၂-သေက္ခပရိဟာနိယဝဂ္ဂေါ (သျာ)

ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတော အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ ယေန ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော တေနုပသင်္ကမိ ဂတ္ဘာနိ ပရိသိဋ္ဌိတုံ၊ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကေ ဂတ္ဘာနိ ပရိသိဋ္ဌိဘ္ဘာ ပစ္ဆုတ္ထရိတ္ဘာ ကေစိဝရော အဒ္ဒါသိ ဂတ္ဘာနိ ပုဗ္ဗာပယမာနော။

တေန ခေါ ပန သမယေန ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ သေတော နာမ နာဂေါ မဟာတူရိယ[1]တာဠိတဝါဒိတေန ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကာ ပစ္ဆုတ္ထရတိ၊ အဝိဿု တံ ဇနော ဒိသ္ဝာ ဧဝမာဟ ''အဘိရူပေါ ဝတ ဘော ရညော နာဂေါ၊ ဒဿနီယော ဝတ ဘော ရညော နာဂေါ၊ ပါသာဒိကော ဝတ ဘော ရညော နာဂေါ၊ ကာယုပပန္နော ဝတ ဘော ရညော နာဂေါ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ဥဒါယိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''ဟတ္ထိမေဝ နု ခေါ ဘန္တေ မဟန္တံ ဗြဟန္တံ[2] ကာယုပပန္နံ ဇနော ဒိသ္ဝာ ဧဝမာဟ 'နာဂေါ ဝတ ဘော နာဂေါ'တိ။ ဥဒါဟု အညမ္ပိ ကဉ္စိ[3] မဟန္တံ ဗြဟန္တံ ကာယုပပန္နံ ဇနော ဒိသ္ဝာ ဧဝမာဟ 'နာဂေါ ဝတ ဘော နာဂေါ'တိ''။ ဟတ္ထိမ္ပိ ခေါ ဥဒါယိ မဟန္တံ ဗြဟန္တံ ကာယုပပန္နံ ဇနော ဒိသ္ဝာ ဧဝမာဟ ''နာဂေါ ဝတ ဘော နာဂေါ''တိ။ အဿမ္ပိ ခေါ ဥဒါယိ မဟန္တံ ဗြဟန္တံ။ပ။ ဂေါဏမ္ပိ ခေါ ဥဒါယိ မဟန္တံ ဗြဟန္တံ။ပ။ ဥရဂမ္ပိ[4] ခေါ ဥဒါယိ မဟန္တံ ဗြဟန္တံ။ပ။ ရုက္ခမ္ပိ ခေါ ဥဒါယိ မဟန္တံ ဗြဟန္တံ။ပ။ မနုဿမ္ပိ ခေါ ဥဒါယိ မဟန္တံ ဗြဟန္တံ ကာယုပပန္နံ ဇနော ဒိသ္ဝာ ဧဝမာဟ ''နာဂေါ ဝတ ဘော နာဂေါ''တိ။ အဝိ စ ဥဒါယိ ယော သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အာဂုံ န ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ၊ တမဟံ ''နာဂေါ''တိ ဗြူမိတိ။

အဿရိယံ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ သုဘာသိတံ စိဒံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ။ အဝိ စ ဥဒါယိ ယော သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အာဂုံ န ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ၊ တမဟံ ''နာဂေါ''တိ ဗြူမိတိ။ ဣဒ္ဓူ ပနာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သုဘာသိတံ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒါမိ—

''မနုဿဘူတံ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ အတ္တဒန္တံ သမာဟိတံ။
ဣရိယမာနံ ဗြဟ္မပထေ၊ စိတ္တသ္ဩပသမေ ရတံ။

၁-မဟာတူရိယ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)　　၂-မဟန္တံ ဗြဟန္တံ (သီ)၊ မဟတ္တံ ဗြဟ္မတ္တံ (က)
၃-ကိဉ္စိ (က)　　၄-နာဂမ္ပိ (က)

ယံ မနုဿာ နမဿန္တိ၊ သဗ္ဗဓမ္မာန ပါရဂုံ။
ဒေဝါပိ တံ[၁] နမဿန္တိ၊ ဣတိ မေ အရဟတော သုတံ။

သဗ္ဗသံယောဇနာတီတံ၊ ဝနာ နိဗ္ဗန[၂] မာဂတံ။
ကာမေဟိ နေက္ခမ္မရတံ[၃]၊ မုတ္တံ သေလာဝ ကဉ္စနံ။

သဗ္ဗေ အစ္ဆရုစိ နာဂေါ၊ ဟိမဝါညေ သိလုစ္စယေ။
သဗ္ဗေသံ နာဂနာမာနံ၊ သစ္စနာမော အနုတ္တရော။

နာဂံ ဝေါ[၄] ကိတ္တယိဿာမိ၊ န ဟိ အာဂုံ ကရောတိ သော။
သောရစ္စံ အဓိဟိ်သာ စ၊ ပါဒါ နာဂဿ တေ ဒုဝေ။

တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရဏာ နာဂဿ တျာပရေ။
သဒ္ဓါဟတ္ထော မဟာနာဂေါ၊ ဥပေက္ခာသေတဒန္တဝါ။

သတိ ဂီဝါ သိရော ပညာ၊ ဝိမံသာ ဓမ္မစိန္တနာ။
ဓမ္မကုစ္ဆိသမာတပေါ၊ ဝိဝေကော တဿ ဝါလဓိ။

သော ဈာယီ အဿာသရတော၊ အစ္ဆုတ္တံ သုသမာဟိတော[၅]။
ဂစ္ဆံ သမာဟိတော နာဂေါ၊ ဋ္ဌိတော နာဂေါ သမာဟိတော။

သေယျံ သမာဟိတော နာဂေါ၊ နိသိန္နောပိ သမာဟိတော။
သဗ္ဗတ္ထ သံဝုတော နာဂေါ၊ သော နာဂဿ သမ္ပဒါ။

ဘုဉ္ဇတိ အနဝဇ္ဇာနိ၊ သာဝဇ္ဇာနိ န ဘုဉ္ဇတိ။
ဃာသမစ္ဆာဒနံ လဒ္ဓါ၊ သန္နိဓိ ပရိဝဇ္ဇယံ။

သံယောဇနံ အဏုံထူလံ၊ သဗ္ဗံ ဆေတ္ဝာန ဗန္ဓနံ။
ယေန ယေနေဝ ဂစ္ဆတိ၊ အနပေက္ခော ဂစ္ဆတိ။

ယထာပိ ဥဒကေ ဇာတံ၊ ပုဏ္ဍရိကံ ပဝဍ္ဎတိ။
နုပလိပ္ပတိ[၆] တောယေန၊ သုစိဂန္ဓံ မနောရမံ။

တထေဝ လောကေ သုဇာတော၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဟရတိ။
နုပလိပ္ပတိ လောကေန၊ တောယေန ပဒုမံ ယထာ။

၁-နံ (သီ၊ ဣ)
၂-နေက္ခမ္မေ ရတံ (က-သီ)
၃-အစ္ဆုတ္တ္ပသမာဟိတော (သျာ၊က)
၄-နာဂံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)
၅-နိဗ္ဗာန (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)
၆-တေ (က)
၆-နဥပလိပ္ပတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)၊ နုပလိမ္ပတိ (က)

မဟာဂိနိဝ ဇလိတော[1]၊ အနာဟာရူပသမ္မတိ။
သဒ္ဓါရေသူပသန္တေသု[2]၊ "နိမ္မုတော"တိ ပဝုစ္စတိ။

အတ္ထဿာယံ ဝိညာပနီ၊ ဥပမာ ဝိညူဟိ ဒေသိတာ။
ဝိညဿန္တိ[3] မဟာနာဂါ၊ နာဂံ နာဂေန ဒေသိတံ။

ဝိတရာဂေါ ဝိတဒေါသော၊ ဝိတမောဟော အနာသဝေါ။
သရိရံ ဝိဇဟံ နာဂေါ၊ ပရိနိဗ္ဗိဿတိ[4] အနာသဝေါ"တိ။　　။ပဌမံ။

၂-မိဂသာလာသုတ္တ

၄၄။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန မိဂသာလာယ ဥပါသိကာယ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ မိဂသာလာ[5] ဥပါသိကာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ မိဂသာလာ ဥပါသိကာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ—

ကထံ ကထံ နာမာယံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော အညေယျော။ ယတြ ဟိ နာမ ဗြဟ္မစာရိ စ အဗြဟ္မစာရိ စ ဥဘော သမသမဂတိကာ ဘဝိဿန္တိ အဘိသမ္မရာယံ။ ပိတာ မေ ဘန္တေ ပုရာဏော ဗြဟ္မစာရိ အဟောသိ အာရာစာရိ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ သော ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော "သကဒါဂါမိသတ္တော[6] တုသိတံ ကာယံ ဥပပန္နော"တိ။ ပေတ္တေယျောပိ[7] မေ ဘန္တေ ဇာသိဒတ္တော အဗြဟ္မစာရိ အဟောသိ သဒ္ဓါရသန္တုဋ္ဌော၊ သောပိ ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော "သကဒါဂါမိပတ္တော တုသိတံ ကာယံ ဥပပန္နော"တိ။ ကထံ ကထံ နာမာယံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော အညေယျော။ ယတြ ဟိ နာမ ဗြဟ္မစာရိ စ အဗြဟ္မစာရိ စ ဥဘော သမသမဂတိကာ ဘဝိဿန္တိ အဘိသမ္မရာယန္တိ။ ဧဝံ ခေါ ပနေတံ ဘဂိနိ ဘဂဝတာ ဗျာကတန္တိ။

၁-မဟာဂ္ဂိနိ ပဇ္ဇလိတော (သီ၊ သျာ၊ ကံ)　　၂-အဂ်္ဂါရေသု စ သန္တေသု (က)
၃-ဝိညိဿန္တိ (က)　　၄-ပရိနိဗ္ဗာတိ (ပ္ဍ၊ က)
၅-မိဂသာဏာ (က) အံ ၃-၃၅၅-ဝိဒ္ဓေဝိ။　　၆-သကဒါဂါမိပတ္တော (က) သျာ၊ ဗ္ဍ)
၇-ပေတ္တေယျော ဝိယော (သီ၊ ပ္ဍ၊ က)၊ ဝိတု ဝိယော (သျာ၊ ကံ)

အံ ၂-၂၀

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော မိဂသာလာယ ဥပါသိကာယ နိဝေသနေ ပိဏ္ဍပါတံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

ဣဓာဟံ ဘန္တေ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန မိဂသာလာယ ဥပါသိကာယ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိံ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိံ။ အထ ခေါ ဘန္တေ မိဂသာလာ ဥပါသိကာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ ဘန္တေ မိဂသာလာ ဥပါသိကာ မံ ဧတဒဝေါစ ''ကထံ ကထံ နာမာယံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော အညေယျော။ ယတြ ဟိ နာမ ဗြဟ္မစာရီ စ အဗြဟ္မစာရီ စ ဥဘော သမသမဂတိကာ ဘဝိဿန္တိ အဘိသမ္ပရာယံ။ ပိတာ မေ ဘန္တေ ပုရာဏော ဗြဟ္မစာရီ အဟောသိ အာရာစာရီ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ သော ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော 'သကဒါဂါမိပတ္တော တုသိတံ ကာယံ ဥပပန္နော'တိ။ ပေတ္တေယျောပိ မေ ဘန္တေ ဣသိဒတ္တော အဗြဟ္မစာရီ အဟောသိ သဒါရသန္တုဋ္ဌော၊ သောပိ ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော 'သကဒါဂါမိပတ္တော တုသိတံ ကာယံ ဥပပန္နော'တိ။ ကထံ ကထံ နာမာယံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော အညေယျော။ ယတြ ဟိ နာမ ဗြဟ္မစာရီ စ အဗြဟ္မစာရီ စ ဥဘော သမသမဂတိကာ ဘဝိဿန္တိ အဘိသမ္ပရာယ''န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ ဘန္တေ မိဂသာလံ ဥပါသိကံ ဧတဒဝေါစံ "ဧဝံ ခေါ ပနေတံ ဘဂိနိ ဘဂဝတာ ဗျာကတ''န္တိ။

ကာ စာနန္ဒ မိဂသာလာ ဥပါသိကာ ဗာလာ အဗျတ္တာ အမ္မကာ အမ္မကပညာ[၁]၊ ကေ စ ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယဉ္ဉဏေ။ ဆယိမေ အာနန္ဒ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။

ကတမေ ဆ၊ ဣဓာနန္ဒ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သောရတော ဟောတိ သုခ-သံဝါသော၊ အဘိနန္ဒန္တိ သဗြဟ္မစာရီ ဧကတ္တဝါသေန။ တဿ သဝနေနပိ အကတံ ဟောတိ၊ ဗာဟုသစ္စေနပိ အကတံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိယာပိ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သာမာယိကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ န လဘတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ

၁-အမ္မကာ အမ္မကပညာ(သီ၊ဣ)၊ အမ္မကာ အမ္မကသညာ (သျာ၊ကံ) အံ ၃-၃၆၇-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ပရံ မရဏာ ဟာနာယ ပရေတိ နော ဝိသေသာယ၊ ဟာနဂါမိယေဝ ဟောတိ နော ဝိသေသဂါမိ။ (၁)

ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော သောရတော ဟောတိ သုခသံဝါသော၊ အဘိနန္ဒန္တိ သဗြဟ္မစာရီ ကေတ္တဝါသေန။ တဿ သဝနေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဗာဟုသစ္စေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိယာပိ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သာမာယိကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ လဘတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဝိသေသာယ ပရေတိ နော ဟာနာယ၊ ဝိသေသဂါမိယေဝ ဟောတိ နော ဟာနဂါမိ။ (၂)

တတြာနန္ဒ ပမာဏိကာ ပမိဏန္တိ "ဣမဿပိ တေဝ ဓမ္မာ အပရဿပိ တေဝ ဓမ္မာ၊ ကသ္မာ တေသံ ဧကော ဟီနော ဧကော ပဏီတော"တိ။ တံ ဟိ တေသံ အာနန္ဒ ဟောတိ ဒိဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။

တတြာနန္ဒ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော သောရတော ဟောတိ သုခသံဝါသော၊ အဘိနန္ဒန္တိ သဗြဟ္မစာရီ ကေတ္တဝါသေန။ တဿ သဝနေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဗာဟုသစ္စေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိယာပိ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သာမာယိကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ လဘတိ။ အယံ အာနန္ဒ ပုဂ္ဂလော အမုနာ ပုရိမေန ပုဂ္ဂလေန အဘိက္ကန္တ-တရော စ ပဏီတတရော စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမံ ဟာနန္ဒ ပုဂ္ဂလံ ဓမ္မ-သောတော နိမ္မဟတိ၊ တဒန္တရံ ကော ဇာနေယျ အညတြ တထာဂတေန။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ မာ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏိကာ အဟုဝတ္ထ၊ မာ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏံ ဂဏ္ဟိတ္ထ။ ခညတိ ဟာနန္ဒ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏံ ဂဏ္ဟန္တော၊ အဟံ ဝါ အာနန္ဒ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏံ ဂဏ္ဟေယျံ၊ ယော ဝါ ပနဿ မာဒိသော။

ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ ကောဓမာနော အဓိဂတော[1] ဟောတိ၊ သမယေန သမယဘ္ဘဿ လောဘဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တဿ သဝနေနပိ အကတံ ဟောတိ၊ ဗာဟုသစ္စေနပိ အကတံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိယာပိ အပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သာမာယိကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ န လဘတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဟာနာယ ပရေတိ နော ဝိသေသာယ၊ ဟာနဂါမိယေဝ ဟောတိ နော ဝိသေသဂါမိ။ (၃)

ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ ကောဓမာနော အဓိဂတော ဟောတိ၊ သမယေန သမယဘ္ဘဿ လောဘဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တဿ သဝနေနပိ ကတံ ဟောတိ။ပ။ နော ဟာနဂါမိ။ (၄)

၁-အဓိဂတော (က)

တတြာနန္ဒ ပမာဏိကာ ပမိဏန္တိ။ ပ။ ယော ဝါ ပနဿ မာဒိသော။

ဣမ ပနာနန္ဒ ဧကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ ကောဓမာနော အဓိဂတော ဟောတိ၊ သမယေန သမယဉ္ဇဿ ဝစီသခ်ါရာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တဿ သဝနေနပိ အကတံ ဟောတိ။ ပ။ သာမာယိကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ န လဘတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဟာနာယ ပရေတိ နော ဝိသေသာယ၊ ဟာနဂါမီယေဝ ဟောတိ နော ဝိသေသဂါမီ။ (၅)

ဣမ ပနာနန္ဒ ဧကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ ကောဓမာနော အဓိဂတော ဟောတိ၊ သမယေန သမယဉ္ဇဿ ဝစီသခ်ါရာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တဿ သဝနေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဗာဟုသစ္စေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိယာပိ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သာမာယိကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ လဘတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဝိသေသာယ ပရေတိ နော ဟာနာယ၊ ဝိသေသဂါမီယေဝ ဟောတိ နော ဟာနဂါမီ။ (၆)

တတြာနန္ဒ ပမာဏိကာ ပမိဏန္တိ "ဣမဿပိ တေဝ ဓမ္မာ အပရဿပိ တေဝ ဓမ္မာ၊ ကသ္မာ တေသံ ဧကော ဟီနော ဧကော ပဏီတော"တိ။ တံ ဟိ တေသံ အာနန္ဒ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။

တတြာနန္ဒ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ကောဓမာနော အဓိဂတော ဟောတိ၊ သမယေန သမယဉ္ဇဿ ဝစီသခ်ါရာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တဿ သဝနေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဗာဟုသစ္စေနပိ ကတံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိယာပိ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သာမာယိ-ကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ လဘတိ။ အယံ အာနန္ဒ ပုဂ္ဂလော အမုနာ ပုရိမေန ပုဂ္ဂလေန အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမံ ဟာနန္ဒ ပုဂ္ဂလံ ဓမ္မသောတော နိဗ္ဗဟတိ၊ တဒန္တရံ ကော ဇာနေယျ အညတြ တထာဂတေန။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ မာ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏိကာ အဟုဝတ္ထ၊ မာ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏံ ဂဏ္ဍိတ္ထ။ ခညတိ ဟာနန္ဒ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏံ ဂဏ္ဍန္တော၊ အဟံ ဝါ အာနန္ဒ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏံ ဂဏ္ဍေယျံ၊ ယော ဝါ ပနဿ မာဒိသော။

ကာ စာနန္ဒ မိဂသာလာ ဥပါသိကာ ဗာလာ အဗျတ္တာ အမ္မကာ အမ္မကပညာ၊ ကေ စ ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယဉ္ဇဏေ။ ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ ဆ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။

ယထာရူပေန အာနန္ဒ သီလေန ပုရာဏော သမန္ဒာဂတော အဟောသိ၊ တထာရူပေန သီလေန ဣသိဒတ္တော သမန္ဒာဂတော အဘဝိဿ။ နယိဓ ပုရာဏော ဣသိဒတ္တဿ ဂတိမ္ပိ အညဿ။ ယထာရူပါယ စ အာနန္ဒ ပညာယ ဣသိဒတ္တော သမန္ဒာဂတော အဟောသိ၊ တထာရူပါယ ပညာယ ပုရာဏော

သမန္နာဂတော အဘဝိဿ။ နယိဓ ဇ္ဈသိဒတ္တော ပုရာဏသ ဂတိမ္မိ အညဿ။ ဇ္ဈတိ ခေါ အာနန္ဒ ဇ္ဈမေ ပုဂ္ဂလော ဥဘော ကေဂ်ဟိနာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဇဏ္ဏုသုတ္တ

၄၅။ ဒါလိဒ္ဓိယံ[1] ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနောတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယမ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒလိဒ္ဓေါ[2] အဿကော အနာဂ်ိကော[3] ဇ္ဈဏံ အာဒိယတိ။ ဇ္ဈဏာဒါနမ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနောတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယမ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒလိဒ္ဓေါ အဿကော အနာဂ်ိကော ဇ္ဈဏံ အာဒိယိတ္ဝာ ဝမိံ ပဂ်ိဿုဏာတိ၊ ဝမိပိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခာ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနောတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယမ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒလိဒ္ဓေါ အဿကော အနာဂ်ိကော ဝမိံ ပဂ်ိဿုဏိတ္ဝာ ကာလာဘတံ[4] ဝမိံ န ဒေတိ၊ စောဒေန္တိပိ နံ။ စောဒနာပိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခာ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနောတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယမ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒလိဒ္ဓေါ အဿကော အနာဂ်ိကော စောဒိယမာနော န ဒေတိ၊ အနုစရန္တိပိ နံ။ အနုစရိယာပိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခာ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနောတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယမ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒလိဒ္ဓေါ အဿကော အနာဂ်ိကော အနုစရိယမာနော န ဒေတိ၊ မန္ဒန္တိပိ နံ။ မန္ဒနမ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနောတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။

ဇ္ဈတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒါလိဒ္ဓိယမ္မိ ဒုက္ခံ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနော၊ ဇ္ဈဏာဒါနမ္မိ ဒုက္ခံ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနော၊ ဝမိပိ ဒုက္ခာ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနော၊ စောဒနာပိ ဒုက္ခာ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနော၊ အနုစရိယာပိ ဒုက္ခာ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနော၊ မန္ဒနမ္မိ ဒုက္ခံ လောကသ္မိံ ကာမဘောဂိနော။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယဿ ကဿစိ သဒ္ဓါ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဟိရီ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဩတ္တပ္ပံ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဝိရိယံ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ပညာ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အရိယဿ ဝိနယေ ဒလိဒ္ဓေါ အဿကော အနာဂ်ိကော။

သ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒလိဒ္ဓေါ အဿကော အနာဂ်ိကော သဒ္ဓါယ အသတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဟိရိယာ အသတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဩတ္တပ္ပေ အသတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဝိရိယေ အသတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ပညာယ

၁-ဒါဠိဒ္ဓိယံ (သီ)　　၂-ဒဠိဒ္ဓေါ (သီ)
၃-အနဂ်ိကော (သျာ၊ကံ)　　၄-ကာလဂတံ (က)

အသတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ။ ဣဒမဿ ဣဏာဒါနသ္မိံ ဝဒါမိ။

သော တဿ ကာယဒုစ္စရိတဿ ပဋိဿာဒနဟေတု ပါပိကံ ဣစ္ဆံ ပဏိ-ဒဟတိ[၁]၊ "မာ မံ ဇညူ"တိ ဣစ္ဆတိ၊ "မာ မံ ဇညူ"တိ သက်ပ္ပတိ၊ "မာ မံ ဇညူ"တိ ဝါစံ ဘာသတိ၊ "မာ မံ ဇညူ"တိ ကာယေန ပရက္ကမတိ။ သော တဿ ဝစီဒုစ္စရိတဿ ပဋိဿာဒနဟေတု။ပ။ သော တဿ မနောဒုစ္စရိတဿ ပဋိဿာဒနဟေတု။ပ။ "မာ မံ ဇညူ"တိ ကာယေန ပရက္ကမတိ။ ဣဒမဿ ဝစိုယာ ဝဒါမိ။

တမေနံ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ ဧဝမာဟံသု "အယဉ္ဇ သော အာယသ္မာ ဝေံကာရီ ဝေံသမာစာရော"တိ။ ဣဒမဿ စောဒနာယ ဝဒါမိ။

တမေနံ အရညဂတံ ဝါ ရုက္ခမူလဂတံ ဝါ သုညာဂါရဂတံ ဝါ ဝိပ္ပဋိသာရ-သဟဂတာ ပါပကာ အကုသလဝိတက္ကာ သမုဒါစရန္တိ။ ဣဒမဿ အနုစရိယာယ ဝဒါမိ။

သ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒလိဒ္ဒေါ အဿကော အနာဋ္ဌိကော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ နိရယဗန္ဓနေ ဝါ ဗဇ္ဈတိ တိရစ္ဆာနယောနိဗန္ဓနေ ဝါ။ နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကဗန္ဓနမ္ပိ သမနုပဿာမိ ဝေံဒါရုဏံ ဝေံကဋ္ဌုကံ[၂] ဝေံအန္တရာယကရံ အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ၊ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ နိရယဗန္ဓနံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိဗန္ဓနံ ဝါတိ။

ဒါလိဒ္ဒိယံ ဒုက္ခံ လောကေ၊ ဣဏာဒါနဉ္ဇ ဝုစ္စတိ။
ဒလိဒ္ဒေါ ဣဏမာဒါယ၊ ဘုဉ္ဇမာနော ဝိဟညတိ။

တတော အနုစရန္တိ နံ၊ ဗန္ဓနမ္ပိ နိဂစ္ဆတိ။
ဧတံ ဟိ ဗန္ဓနံ ဒုက္ခံ၊ ကာမလာဘာဘိဇပ္ပိနံ။

တထေဝ အရိယဝိနယေ၊ သဒ္ဓါ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ။
အဟိရီကော အနောတ္တပ္ပီ၊ ပါပကမ္မဝိနိဗ္ဗယော။

ကာယဒုစ္စရိတံ ကတ္ဝာ၊ ဝစီဒုစ္စရိတာနိ စ။
မနောဒုစ္စရိတံ ကတ္ဝာ၊ "မာ မံ ဇညူ"တိ ဣစ္ဆတိ။

၁–ပဒဟတိ (က) ၂–ဝေံဒုက္ခံ (သျာ၊ ကံ၊ က)

သော သံသပ္ပတိ[၁] ကာယေန၊ ဝါစာယ ဥဒ စေတသာ။
ပါပကမ်ံ ပဝဓေန္တော၊ တတ္ထ တတ္ထ ပုနပ္ပုနံ။

သော ပါပကမ္မော ဒုမ္မေဓော၊ ဇာနံ·ဒုက္ကဋမတ္တနော။
ဒလိဒ္ဓေါ ဇရာမာဒါယ၊ ဘုဉ္ဇမာနော ဝိဟညတိ။

တတော အနုစရန္တိ နံ၊ သက်ပ္ပါ မာနသာ ဒုခါ။
ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ၊ ယဿ ဝိပ္ပဋိသာရဇာ။

သော ပါပကမ္မော ဒုမ္မေဓော၊ ဇာနံ ဒုက္ကဋမတ္တနော။
ယောနိမညတရံ ဂန္တွာ၊ နိရယေ ဝါပိ ဗဇ္ဈတိ။

ဧတံ ဟိ ဗန္ဓနံ ဒုက္ခံ၊ ယမ္မာ ဓိရော ပမုစ္စတိ။
ဓမ္မလဒ္ဓေဟိ ဘောဂေဟိ၊ ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒယံ။

ဥဘယတ္ထ ကဋ္ဌဂါဟော၊ သဒ္ဓဿ ဃရမေသိနော့။
ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္မရာယသုခါယ စ။
ဧဝမေတံ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ စာဂေါ ပုညံ ပဝဍ္ဎတိ။

တထေဝ အရိယဝိနယေ၊ သဒ္ဓါ ယဿ ပတိဋ္ဌိတာ။
ဟိရိမနော စ ဩတ္တပ္ပီ၊ ပညဝါ သီလသံဝုတော။

ဧသော ခေါ အရိယဝိနယေ၊ "သုခဇီဝီ"တိ ဝုစ္စတိ။
နိရာမိသံ သုခံ လဒ္ဓါ၊ ဥပေက္ခံ အဓိတိဋ္ဌတိ။

ပဋ္ဆ နိဝရဏော ဟိတွာ၊ နိစ္စံ အာရဒ္ဓဝီရိယော။
ဈာနာနိ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကောဒိ နိပကော သတော။

ဧဝံ ဥတွာ ယထာဘူတံ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယေ။
သဗ္ဗသော အနုပါဒါယ၊ သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။

တဿ သမ္မာဝိမုတ္တဿ၊ ဉာဏံ ဧစေ ဟောတိ တာဒိနော။
"အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ"တိ၊ ဘဝသံယောဇနက္ခယေ။

ဧတံ ခေါ ပရမံ ဉာဏံ၊ ဧတံ သုခမနုတ္တရံ။
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊ ဧတံ အာနဏျမုတ္တမန္တိ။　　။တတိယံ။

၁-သက်ပ္ပတိ (က)

၄-မဟာဓုန္နသုတ္တ

၄၆။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကော် သမယံ အာယသ္မာ မဟာဓုန္နော စေတိသု ဝိဟရတိ သယံဇာတိယံ[1]။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ မဟာဓုန္နော ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ "အာဝုသော ဘိက္ခဝေ"တိ။ "အာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ။ အာယသ္မတော မဟာဓုန္နဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ မဟာဓုန္နော တေဒဝေါစ—

ဋီကာဝုသော ဓမ္မယောဂါ ဘိက္ခူ။ ဗျာယီ ဘိက္ခူ။ အပသာဒေန္တိ "ဋီမေ ပန 'ဗျာယိနောမှာ ဗျာယိနောမှာ'တိ ဗျာယန္တိ ပဗျာယန္တိ နိဗ္ဗာယန္တိ အဝဗ္ဗာယန္တိ[2]၊ ကိမိမေ[3] ဗျာယန္တိ၊ ကိန္တိမေ ဗျာယန္တိ၊ ကထံ ဋီမေ ဗျာယန္တိ"တိ။ တတ္ထ ဓမ္မယောဂါ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ ဗျာယီ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ နံ စ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ ဗဟုဇနသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ဋီဓ ပနာဝုသော ဗျာယီ ဘိက္ခူ။ ဓမ္မယောဂေ ဘိက္ခူ။ အပသာဒေန္တိ "ဋီမေ ပန 'ဓမ္မယောဂမှာ ဓမ္မယောဂမှာ'တိ ဥဒ္ဓတာ ဥန္နဠာ စပလာ မုခရာ ဝိကိဏ္ဏ-ဝါစာ မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနာ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ ပါကတိန္ဒြိယာ၊ ကိမိမေ ဓမ္မယောဂါ၊ ကိန္တိမေ ဓမ္မယောဂါ၊ ကထံ ဋီမေ ဓမ္မယောဂါ"တိ။ တတ္ထ ဗျာယီ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ ဓမ္မယောဂါ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ နံ စ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ ဗဟုဇနသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ဋီဓ ပနာဝုသော ဓမ္မယောဂါ ဘိက္ခူ။ ဓမ္မယောဂါနညော ဘိက္ခူနံ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ နော ဗျာယီနံ ဘိက္ခူနံ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ တတ္ထ ဓမ္မယောဂါ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ ဗျာယီ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ နံ စ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ ဗဟုဇနသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ဋီဓ ပနာဝုသော ဗျာယီ ဘိက္ခူ။ ဗျာယီနညော ဘိက္ခူနံ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ နော ဓမ္မယောဂါနံ ဘိက္ခူနံ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ တတ္ထ ဗျာယီ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ ဓမ္မယောဂါ စ ဘိက္ခူ။ နပ္ပသီဒန္တိ၊ နံ စ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ

၁-သဟဇာတိယံ (သီ၊ ဋ)၊ သဉ္ဇာတိယံ (သျာ၊ ကံ)　　၂-အပဗ္ဗာယန္တိ (မ ၁-၄၁၀-ဖိဒ္ဓေ)
၃-ကိံ ဟိမေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ)

ဗဟုဇနသုခါယ ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝ-မနုဿာနံ။

တသ္မာတိဟာဝုသော ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ဓမ္မယောဂါ သမာနာ ဈာယီနံ ဘိက္ခူနံ ဝဏ္ဏံ ဘာသိဿာမာ"တိ၊ ဧဝံ ဟိ ဝေါ အာဝုသော သိက္ခိတဗ္ဗံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အစ္ဆရိယာ ဟေတေ အာဝုသော ပုဂ္ဂလာ ဒုလ္လဘာ လောကသ္မိံ၊ ယေ အမတံ ဓာတုံ ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ ဝိဟရန္တိ။ တသ္မာတိဟာဝုသော ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ဈာယီ သမာနာ ဓမ္မယောဂါနံ ဘိက္ခူနံ ဝဏ္ဏံ ဘာသိဿာ-မာ"တိ၊ ဧဝံ ဟိ ဝေါ အာဝုသော သိက္ခိတဗ္ဗံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အစ္ဆရိယာ ဟေတေ အာဝုသော ပုဂ္ဂလာ ဒုလ္လဘာ လောကသ္မိံ၊ ယေ ဂမ္ဘီရံ အတ္ထပဒံ ပညာယ အတိဝိဇ္ဈ ပဿန္တီတိ။　။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမသန္ဒိဋ္ဌိကသုတ္တ

၄၇။ အထ ခေါ မောဋ္ဌိယသီဝကော[၁] ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မောဋ္ဌိယသီဝကော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မောတိ ဘန္တေ ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ"တိ။

တေန ဟိ သီဝက တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ သီဝက၊ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ လောဘံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ လောဘော"တိ ပဇာနာသိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ လောဘံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ လောဘော"တိ ပဇာနာသီတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယံ ခေါ တွံ သီဝက သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ လောဘံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ လောဘော"တိ ပဇာနာသိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ လောဘံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ လောဘော"တိ ပဇာနာသိ။ ဝေဓိ ခေါ သီဝက သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ။ပ။

တံ ကိံ မညသိ သီဝက၊ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဒေါသံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မောဟံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ လောဘဓမ္မံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဒေါသဓမ္မံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မော"တိ ပဇာနာသိ၊

၁—မောလိယသီဝကော (သီ၊ ဣ)၊ မောဋ္ဌိသီဝကော (က)

အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မောဝ"တိ ပဇာနာသီတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယံ ခေါ တွံ သီဝက သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မောဝ"တိ ပဇာနာသိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ မောဟဓမ္မောဝ"တိ ပဇာနာသိ။ ဧဝံ ခေါ သီဝက သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မောဝ ဟောတိ အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗောဝ ဝိညူဟီတိ။

အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။ပဋ္ဌမံ။

၆-ဒုတိယသန္ဒိဋ္ဌိကသုတ္တ

၄၈။ အထ ခေါ အညတရော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-သင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မောဝ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မောတိ ဘော ဂေါတမ ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘော ဂေါတမ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မောဝ ဟောတိ အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗောဝ ဝိညူဟီ"တိ။

တေန ဟိ ဗြာဟ္မဏ တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ ဗြာဟ္မဏ၊ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂေါ"တိ ပဇာနာသိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂေါတိ ပဇာနာသီ"တိ။ ဧဝံ ဘော။ ယံ ခေါ တွံ ဗြာဟ္မဏ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂေါ"တိ ပဇာနာသိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂေါ"တိ ပဇာနာသိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မောဝ ဟောတိ။ပ။

တံ ကိံ မညသိ ဗြာဟ္မဏ၊ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဒေါသံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မောဟံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာယသန္ဒောသံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝစီသန္ဒောသံ။ပ။ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မနောသန္ဒောသံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ မနော-သန္ဒောသော"တိ ပဇာနာသိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မနောသန္ဒောသံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ မနောသန္ဒောသော"တိ ပဇာနာသီတိ။ ဧဝံ ဘော။ ယံ ခေါ တွံ ဗြာဟ္မဏ သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မနောသန္ဒောသံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ မနောသန္ဒောသော"တိ ပဇာနာသိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ မနောသန္ဒောသံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ

မနောသန္ဓောသော''တိ ပဇာနာသိ။ ဧဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဓမ္မော ဟောတိ အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီတိ။

အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ခေမသုတ္တ

၄၉။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထ-ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ စ ခေမော အာယသ္မာ စ သုမနော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တိ အန္ဓဝနသ္မိံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ ခေမော အာယသ္မာ စ သုမနော ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-သင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ခေမော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော။ တဿ နု ဧဝံ ဟောတိ ''အတ္ထိ မေ သေယ္ယောတိ ဝါ အတ္ထိ မေ သဒိသောတိ ဝါ အတ္ထိ မေ ဟီနောတိ ဝါ''တိ။ ဣဒမဝေါစာယသ္မာ ခေမော၊ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ခေမော ''သမနုညော မေ သတ္ထာ''တိ ဉတ္ဝာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သုမနော အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ ခေမေ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏ-ဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော။ တဿ နု ဧဝံ ဟောတိ 'နတ္ထိ မေ သေယ္ယောတိ ဝါ နတ္ထိ မေ သဒိသောတိ ဝါ နတ္ထိ မေ ဟီနောတိ ဝါ'တိ''။ ဣဒမဝေါစာယသ္မာ သုမနော၊ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သုမနော ''သမနုညော မေ သတ္ထာ''တိ ဉတ္ဝာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေသု အာယသ္မန္တေ စ ခေမေ အာယသ္မန္တေ စ သုမနေ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ ''ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော အညံ

ဗျာကရောန္တိ၊ အတ္ထော စ ဝုတ္တော၊ အတ္တာ စ အနုပနီတော၊ အထ စ ပန ဣဓေကစ္စေ မောဃပုရိသာ ဟသမာနကာ[၁] မညေ အည် ဗျာကရောန္တိ၊ တေ ပစ္ဆာ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ”တိ။

န ဥဿေသု န ဩမေသု၊ သမတ္တေ နောပနီယရေ[၂]။
ခီဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရန္တိ သံယောဇနဝိပ္ပမုတ္တာတိ။

သတ္တမံ။

ဂ-ဣန္ဒြိယသံဝရသုတ္တ

၅၀။ *ဣန္ဒြိယသံဝရေ ဘိက္ခဝေ အသတိ ဣန္ဒြိယသံဝရဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ သီလံ၊ သီလေ အသတိ သီလဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာ-ဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါ-ဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏ-ဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသဝိပန္ဒော၊ တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ တစောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဖေဂ္ဂုပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ သာရောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယသံဝရေ အသတိ ဣန္ဒြိယသံဝရဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ သီလံ။ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

ဣန္ဒြိယသံဝရေ ဘိက္ခဝေ သတိ ဣန္ဒြိယသံဝရသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ သီလံ၊ သီလေ သတိ သီလသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ ယထာ-ဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿန-သမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ သတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂသမ္ပန္ဒဿ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသသမ္ပန္ဒော၊ တဿ ပပဋိကာပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ တစောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဖေဂ္ဂုပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ သာရောပိ ပါရိပူရိံ

၁-ဟသမာနကံ (က) ဝိ ၃-၂၇၂-ပိဋ္ဌေပိ။ ၂-နောပနိယျရေ (သျာ၊ ဣ၊ က)

* ဟေဋ္ဌာ ၁၆၊ ၁၇၅-ပိဋ္ဌေသု၊ ဥပရိ ၄၇၂-ပိဋ္ဌေပိ။

ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယသံဝရေ သတိ ဣန္ဒြိယသံဝရသမ္ပန္ဒသ ဥပနိသသမ္ပန္ဒံ ဟောတိ သီလံ။ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနန္တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-အာနန္ဒသုတ္တ

၅၁။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ—

ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု အဿုတဥ္ဇေဝ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ သုတာ စဿ ဓမ္မာ န သမ္မောသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ယေ စဿ ဓမ္မာ ပုဗ္ဗေ စေတသာ သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ တေ စ သမုဒါစရန္တိ၊ အဝိညာတဥ္ဇ ဝိဇာနာတီတိ။ အာယသ္မာ ခေါ အာနန္ဒော ဗဟုဿုတော ပဋိဘာတု အာယသ္မန္တံယေဝ အာနန္ဒန္တိ။ တေနဟာဝုသော သာရိပုတ္တ သုဏာဟိ၊ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝမာဝုသော"တိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဧတဒဝေါစ—

ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ။ သော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဝါစေတိ။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ ယသ္မိံ အာဝါသေ ထေရာ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယ-ဓရာ မာတိကာဓရာ၊ တသ္မိံ အာဝါသေ ဝဿံ ဥပေတိ။ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပရိပုစ္ဆတိ ပရိပဥ္ဇတိ "ဣဒံ ဘန္တေ ကထံ ဣမဿ ကွတ္ထော"တိ၊ တေ တဿ အာယသ္မတော အဝိဝဋံ စေဝ ဝိဝရန္တိ၊ အနုတ္တာနီကတဥ္ဇ ဥတ္တာနီကရောန္တိ၊ အနေကဝိဟိတေသု စ ကခ်ါဌာနိယေသု ဓမ္မေသု ကခ်ံ ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ တ္တောဝတာ ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု အဿု-တဥ္ဇေဝ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ သုတာ စဿ ဓမ္မာ န သမ္မောသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ယေ စဿ ဓမ္မာ ပုဗ္ဗေ စေတသာ သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ တေ စ သမုဒါစရန္တိ၊ အဝိညာတဥ္ဇ ဝိဇာနာတီတိ။

အစ္ဆရိယံ အာဝုသော၊ အစ္ဆုတံ အာဝုသော၊ ယာဝ သုဘာသိတံ စိဒံ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန။ ဣမေဟိ စ မယံ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဓာရေမ။ အာယသ္မာ ဟိ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အစ္ဆုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဝါစေတိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယသ္မိံ အာဝါသေ ထေရာ ဘိက္ခူ။ ဝိဟရန္တိ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ၊ တသ္မိံ အာဝါသေ ဝဿံ ဥပေတိ။ တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပရိပုစ္ဆတိ ပရိပဉ္ဟတိ "ဣဒံ ဘန္တေ ကထံ ဣမဿ ကွတ္ထော"တိ၊ တေ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ အဝိဝဋ္ဌော ဝိဝရန္တိ၊ အနုတ္တာနိကတ္တ ဥတ္တာနိကရောန္တိ၊ အနေကဝိဟိတေသု စ ကခ်ိဋ္ဌာနိယေသု ဓမ္မေသု ကခ်ံ ပဋိဝိနောဒေန္တိတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ခတ္တိယသုတ္တ

၅၂။ အထ ခေါ ဇာဏုဿောဏိ[1] ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ **ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—**

ခတ္တိယာ ဘော ဂေါတမ ကိံအဓိပ္ပါယာ ကိံဥပဓိစာရာ ကိံအဓိဋ္ဌာနာ ကိံအဘိနိဝေသာ ကိံပရိယောသာနာတိ။ ခတ္တိယာ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဂါဓိပ္ပါယာ ပညျူပဓိစာရာ ဗလာဓိဋ္ဌာနာ ပထဝီဘိနိဝေသာ ဣဿရိယပရိယောသာနာတိ။

ဗြာဟ္မဏာ ပန ဘော ဂေါတမ ကိံအဓိပ္ပါယာ ကိံဥပဓိစာရာ ကိံအဓိဋ္ဌာနာ ကိံအဘိနိဝေသာ ကိံပရိယောသာနာတိ။ ဗြာဟ္မဏာ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဘောဂါဓိပ္ပါယာ ပညျူပဓိစာရာ မန္တာဓိဋ္ဌာနာ ယညာဘိနိဝေသာ ဗြဟ္မလောကပရိယောသာနာတိ။

၁-ဇာဏုဿောဏိ (က)

ဂဟပတိကာ ပန ဘော ဂေါတမ ကိံအမိပ္ပါယာ ကိံဥပဓိစာရာ ကိံအဘိနိဝေသာ ကိံပရိယောသာနာတိ။ ဂဟပတိကာ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဘောဂါမိပ္ပါယာ ပညူပဓိစာရာ သိပ္ပါမိဉ္ဇာနာ ကမ္မန္တာဘိနိဝေသာ နိဋ္ဌိတ-ကမ္မန္တပရိယောသာနာတိ။

ဇာတ္ထိ ပန ဘော ဂေါတမ ကိံအမိပ္ပါယာ ကိံဥပဓိစာရာ ကိံအမိဉ္ဇာနာ ကိံအဘိနိဝေသာ ကိံပရိယောသာနာတိ။ ဇာတ္ထိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ပုရိသာ-မိပ္ပါယာ အလင်္ကာရူပဓိစာရာ ပုတ္တာမိဉ္ဇာနာ အသပတ္တိဘိနိဝေသာ ဇာသရိယ-ပရိယောသာနာတိ။

စောရာ ပန ဘော ဂေါတမ ကိံအမိပ္ပါယာ ကိံဥပဓိစာရာ ကိံအမိဉ္ဇာနာ ကိံအဘိနိဝေသာ ကိံပရိယောသာနာတိ။ စောရာ ခေါ ဗြာဟ္မဏ အာဒါနာမိပ္ပါယာ ဂဟနူပဓိစာရာ သတ္ထာမိဉ္ဇာနာ အန္ဓကာရာဘိနိဝေသာ အဒဿနပရိယောသာနာတိ။

သမဏာ ပန ဘော ဂေါတမ ကိံအမိပ္ပါယာ ကိံဥပဓိစာရာ ကိံ-အမိဉ္ဇာနာ ကိံအဘိနိဝေသာ ကိံပရိယောသာနာတိ။ သမဏာ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ခန္တိသောရစ္စာမိပ္ပါယာ ပညူပဓိစာရာ သီလာမိဉ္ဇာနာ အာကိဉ္စညာဘိနိဝေသာ[1] နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာတိ။

အစ္ဆရိယံ ဘော ဂေါတမ၊ အစ္ဆုတံ ဘော ဂေါတမ၊ ခတ္တိယာနမ္ပိ ဘဝံ ဂေါတမော ဇာနာတိ အမိပ္ပါယဉ္စ ဥပဓိစာရဉ္စ အမိဉ္ဇာနဉ္စ အဘိနိဝေသဉ္စ ပရိယောသာနဉ္စ။ ဗြာဟ္မဏာနမ္ပိ ဘဝံ ဂေါတမော ဇာနာတိ။ ပ။ ဂဟပတိနမ္ပိ ဘဝံ ဂေါတမော ဇာနာတိ။ ဇာတ္ထိနမ္ပိ ဘဝံ ဂေါတမော ဇာနာတိ။ စောရာနမ္ပိ ဘဝံ ဂေါတမော ဇာနာတိ။ သမဏာနမ္ပိ ဘဝံ ဂေါတမော ဇာနာတိ အမိပ္ပါယဉ္စ ဥပဓိစာရဉ္စ အမိဉ္ဇာနဉ္စ အဘိနိဝေသဉ္စ ပရိယောသာနဉ္စ။ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။ဒသမံ။

၁၁-အပ္ပမာဒသုတ္တ

၅၃။ အထ ခေါ အညတရော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-သင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ

၁–အကိဉ္စနာဘိနိဝေသော (သျာ၊က)

သာရဏီယံ ဝိတိသာရေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ—

အတ္ထိ နု ခေါ ဘော ဂေါတမ ကော ဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော၊ ယော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ ယော စ အတ္ထော သမ္ပရာယိကော‌တိ။ အတ္ထိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ကော ဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော၊ ယော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ ယော စ အတ္ထော သမ္ပရာယိကော‌တိ။

ကတမော ပန ဘော ဂေါတမ ကော ဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော၊ ယော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ ယော စ အတ္ထော သမ္ပရာယိကော‌တိ။ အပ္ပမာဒေါ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ကော ဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ ယော စ အတ္ထော သမ္ပရာယိကော။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ယာနိ ကာနိစိ ဇင်္ဃာနံ[၁] ပါဏာနံ ပဒဇာတာနိ၊ သမ္ဘာနိ တာနိ ဟတ္ထိပဒေ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဟတ္ထိပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ ယဒိဒံ မဟန္တတ္တေန။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ အပ္ပမာဒေါ ကော ဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ ယော စ အတ္ထော သမ္ပရာယိကော။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ကူဋာဂါရဿ ယာ ကာစိ ဂေါပါနသိယော၊ သဗ္ဗာ တာ ကူဋဂ်မာ ကူဋနိန္နာ ကူဋသမောသရဏာ၊ ကူဋံ တာသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ။ ပ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ပဗ္ဗဇလာယကော ပဗ္ဗဇံ[၂] လာယိတ္ဝာ အဂ္ဂေ ဂဟေတ္ဝာ သြဓုနာတိ နိဓုနာတိ နိဆ္ဆာဒေတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ။ပ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ အမ္ဗပိဏ္ဍိယာ ဝဏ္ဏဆ္ဍိန္နာယ ယာနိ ကာနိစိ အမ္ဗာနိ ဝဏ္ဏူပနိဗန္ဓနာနိ၊ သဗ္ဗာနိ တာနိ တဒန္ဗယာနိ ဘဝန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ။ ပ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ယေ ကေစိ ခုဒ္ဒရာဇာနော[၃]၊ သဗ္ဗေတေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အနုယန္တာ[၄] ဘဝန္တိ၊ ရာဇာ တေသံ စက္ကဝတ္တီ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ။ ပ။

၁-ဇင်္ဃာနံ (သီ၊ပီ) အံ ၃-၂၇၃၊ မ ၁-၂၄၂-ဝိဇ္ဇေသုပိ။ ၂-ပဗ္ဗဇလာယကော ပဗ္ဗဇံ (သီ၊ပီ)

၃-ကုဒ္ဒရာဇာနော (သီ၊သျာ-ဋ)၊ ကုဒ္ဒရာဇာနော (ပီ) အံ ၃-၂၇၄။ ၄-အနုယုတ္တာ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ)

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ယာ ကာစိ တာရကရူပါနံ ပဘာ၊ သဗ္ဗာ တာ စန္ဒသ ပဘာယ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ၊ စန္ဒပ္ပဘာ တာသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ အပ္ပမာဒေါ ကောဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂ္ဂယ္ဟ တိဋ္ဌတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ ယော စ အတ္ထော သမ္ပရာယိကော။

အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ကောဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂ္ဂယ္ဟ တိဋ္ဌတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ ယော စ အတ္ထော သမ္ပရာယိကောတိ။

အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။　　။ကောဓသမံ။

၁၂-ဓမ္မိကသုတ္တ

၅၄။ ကေ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ့ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဓမ္မိကော ဇာတိဘူမိယံ အာဝါသိကော ဟောတိ သဗ္ဗသော ဇာတိဘူမိယံ သတ္တသု အာဝါသေသု။ တတြ သုဒံ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော အာဂန္တုကေ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ ဝိဟိံသတိ ဝိတုဒတိ ရောသေတိ ဝါစာယ။ တေ စ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ အာယသ္မတာ ဓမ္မိကေန အက္ကောသိယမာနာ ပရိဘာသိယမာနာ ဝိဟေသိယမာနာ ဝိတုဒိယမာနာ ရောသိယမာနာ ဝါစာယ ပက္ကမန္တိ န သဏ္ဌန္တိ[၁]၊ ရိဉ္စန္တိ အာဝါသံ။

အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာနံ[၂] ဥပါသကာနံ တေဒဟောသိ "မယံ ခေါ ဘိက္ခူသံဃံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စိဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ အထ စ ပန အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ပက္ကမန္တိ န သဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္စန္တိ အာဝါသံ။ ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ပက္ကမန္တိ န သဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္စန္တိ အာဝါသ"န္တိ။ အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာနံ ဥပါသကာနံ တေဒဟောသိ "အယံ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော အာဂန္တုကေ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ ဝိဟိံသတိ ဝိတုဒတိ ရောသေတိ ဝါစာယ၊ တေ စ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ အာယသ္မတာ ဓမ္မိကေန အက္ကောသိယမာနာ ပရိဘာသိယမာနာ ဝိဟေသိယမာနာ ဝိတုဒိယမာနာ ရောသိယမာနာ ဝါစာယ

၁-နဿဏ္ဌဟန္တိ (သီ)　　၂-ဇာတိဘူမိကာနံ (သျာ၊ ဋ္ဌ၊က)

ပက္ကမန္တိ နသဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္ဇန္တိ အာဝါသံ။ ယံနူန မယံ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မိကံ ပဗ္ဗာဇေယျာမာ''တိ။

အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာ ဥပါသကာ ယေန အာယသ္မာ ဓမ္မိကော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မိကံ ဧတဒဝေါစုံ "ပက္ကမတု ဘန္တေ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော ဋမမှာ အာဝါသာ၊ အလံ တေ ဋမ ဝါသေနာ"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော တမှာ အာဝါသာ အညံ အာဝါသံ အဂမာသိ။ တတြပိ သုဒံ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော အာဂန္တုကေ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ ဝိဟိံသတိ ဝိတုဒတိ ရောသေတိ ဝါစာယ၊ တေ စ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ အာယသ္မတာ ဓမ္မိကေန အက္ကောသိယမာနာ ပရိဘာသိယမာနာ ဝိဟေသိယမာနာ ဝိတုဒိယမာနာ ရောသိယမာနာ ဝါစာယ ပက္ကမန္တိ နသဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္ဇန္တိ အာဝါသံ။

အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာနံ ဥပါသကာနံ ဧတဒဟောသိ ''မယံ ခေါ ဘိက္ခု-သံဃံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ အထ စ ပန အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ပက္ကမန္တိ နသဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္ဇန္တိ အာဝါသံ။ ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ပက္ကမန္တိ နသဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္ဇန္တိ အာဝါသန္တိ။ အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာနံ ဥပါသကာနံ ဧတဒဟောသိ "အယံ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော အာဂန္တုကေ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ ဝိဟိံသတိ ဝိတုဒတိ ရောသေတိ ဝါစာယ၊ တေ စ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ အာယသ္မတာ ဓမ္မိကေန အက္ကောသိယမာနာ ပရိဘာသိယ-မာနာ ဝိဟေသိယမာနာ ဝိတုဒိယမာနာ ရောသိယမာနာ ဝါစာယ ပက္ကမန္တိ နသဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္ဇန္တိ အာဝါသံ။ ယံနူန မယံ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မိကံ ပဗ္ဗာဇေယျာမာ"တိ။

အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာ ဥပါသကာ ယေနာယသ္မာ ဓမ္မိကော တေနုပ-သင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မိကံ ဧတဒဝေါစုံ "ပက္ကမတု ဘန္တေ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော ဋမမှာပိ အာဝါသာ၊ အလံ တေ ဋမ ဝါသေနာ"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော တမှာပိ အာဝါသာ အညံ အာဝါသံ အဂမာသိ။ တတြပိ သုဒံ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော အာဂန္တုကေ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ ဝိဟိံသတိ ဝိတုဒတိ ရောသေတိ ဝါစာယ၊ တေ စ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ အာယသ္မတာ ဓမ္မိကေန အက္ကောသိယမာနာ ပရိဘာသိ-ယမာနာ ဝိဟေသိယမာနာ ဝိတုဒိယမာနာ ရောသိယမာနာ ဝါစာယ ပက္ကမန္တိ နသဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္ဇန္တိ အာဝါသံ။

အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာနံ ဥပါသကာနံ ဧတဒဟောသိ "မယံ ခေါ ဘိက္ခူသံဃံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရေန၊ အထ စ ပန အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ပဏ္ဍမန္တိ နု သဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္စန္တိ အာဝါသံ။ ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ပဏ္ဍမန္တိ နု သဏ္ဌန္တိ၊ ရိဉ္စန္တိ အာဝါသ"န္တိ။ အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာနံ ဥပါသကာနံ ဧတဒဟောသိ "အယံ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော အာဂန္တုကေ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ။ပ။ ယံနူန မယံ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မိကံ ပဗ္ဗာဇေယျာမ သဗ္ဗသော ဇာတိဘူမိယံ သတ္ထာ ဟိ အာဝါသေဟီ''တိ။ အထ ခေါ ဇာတိဘူမကာ ဥပါသကာ ယေနာယသ္မာ ဓမ္မိကော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္វာ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မိကံ ဧတဒဝေါစုံ "ပဏ္ဍမတု ဘန္တေ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော သဗ္ဗသော ဇာတိဘူမိယံ သတ္ထာ ဟိ အာဝါသေဟီ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကသ္ဍ ဧတဒဟောသိ ''ပဗ္ဗာဇိတော ခေါမှိ ဇာတိဘူမကေဟိ ဥပါသကေဟိ သဗ္ဗသော ဇာတိဘူမိယံ သတ္ထာ ဟိ အာဝါသေဟိ၊ ကဟံ နု ခေါ ဒါနိ ဂစ္ဆာမီ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကသ္ဍ ဧတဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမေယျ''န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မိကော ပဏ္ဍာဒိဝရမာဒါယ ယေန ရာဇဂဟံ တေန ပက္ကာမိ၊ အနုပုဗ္ဗေန ယေန ရာဇဂဟံ ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္វာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္វာ ကေမန္တံ နိသိဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မိကံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ "ဟန္ဒ ကုတော နု တွံ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက အာဂစ္ဆသီ"တိ။ ပဗ္ဗာဇိတော အဟံ ဘန္တေ ဇာတိဘူမကေဟိ ဥပါသကေဟိ သဗ္ဗသော ဇာတိဘူမိယံ သတ္ထာ ဟိ အာဝါသေဟီတိ။ အလံ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက၊ ကိံ တေ ဣမိနာ၊ ယံ တံ တတော တတော ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ သော တွံ တတော တတော ပဗ္ဗာဇိတော မမေဝ သန္တိကေ အာဂစ္ဆသိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက သာမုဒ္ဒိကာ ဝါဏိဇာ တီရဒဿိံ သကုဏံ ဂဟေတ္វာ နာဝါယ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟန္တိ၊ တေ အတီရဒဿိဝိယာ[1] နာဝါယ တီရဒဿိံ သကုဏံ မုဉ္စန္တိ၊ သော ဂစ္ဆတေဝ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ၊ ဂစ္ဆတိ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ၊ ဂစ္ဆတိ ဥတ္တရံ ဒိသံ၊ ဂစ္ဆတိ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ၊ ဂစ္ဆတိ ဥဋ္ဌံ၊ ဂစ္ဆတိ အနုဒိသံ။ သစေ သော သမန္တာ တီရံ ပဿတိ၊ တတာဂတကောဝ[2] ဟောတိ။ သစေ ပန သော

၁–အတီရဒဿနိယာ (သျာ)၊ အတီရဒဿိယာ (က)

၂–တတာဂတော (က) ဒိ ၁-၂၁၃-ဝိဒ္ဓေ ပဿိတဗ္ဗံ။

သမန္တာ တိရံ နှ ပဿတိ၊ တမေဝ နာဝံ ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက ယံ တံ တတော၁ တတော၁ ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ သော တံ့ တတော၁ တတော၁ ပဗ္ဗာဇိတော၁ မမေဝ သန္တိကေ အာဂစ္ဆသိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက ရညော၁ ကောရဗ္ယဿ သုပ္ပတိဋ္ဌော၁ နာမ နိဂ္ဂြောဓရာဇာ အဟောသိ ပဉ္စသာခေါ သိတစ္ဆာယော၁ မနောရမော၁။ သုပ္ပတိဋ္ဌဿ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက နိဂ္ဂြောဓရာဇဿ ဒွါဒသယောဇနာနိ အဘိနိဝေသော၁ အဟောသိ၊ ပဒ္မ ယောဇနာနိ မူလသန္တာနကာနံ။ သုပ္ပတိဋ္ဌဿ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက နိဂ္ဂြောဓရာဇဿ တာ၁ မဟန္တာနိ ဖလာနိ အဟေသုံ သေယျထာပိ နာမ အာဠကထာလိကာ။ ဧဝမဿ သာဒူနိ ဖလာနိ အဟေသုံ သေယျထာပိ နာမ ခုဒ္ဒံ မဓုံ အနေလကံ။ သုပ္ပတိဋ္ဌဿ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက နိဂ္ဂြောဓရာဇဿ ဧကံ ခန္ဓံ ရာဇာ ပရိဘုဉ္ဇတိ သဒ္ဓိံ ဇနပဒေန၊ ဧကံ ခန္ဓံ ဗလကာယော၁ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဧကံ ခန္ဓံ နေဂမဇာနပဒါ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဧကံ ခန္ဓံ သမဏဗြာဟ္မဏာ၁ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဧကံ ခန္ဓံ မိဂါ[၁] ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ သုပ္ပတိဋ္ဌဿ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက နိဂ္ဂြောဓရာဇဿ နာ ကောစိ ဖလာနိ ရက္ခတိ၊ နာ စ သုဒံ[၂] အညမညဿ ဖလာနိ ဟိ ံသန္တိ။

အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက အညတရော ပုရိသော သုပ္ပတိဋ္ဌဿ နိဂ္ဂြောဓရာဇဿ ယာဝဒတ္ထံ ဖလာနိ ဘက္ခိတ္ဝာ သာခံ ဘဉ္ဇိတ္ဝာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက သုပ္ပတိဋ္ဌေ နိဂ္ဂြောဓရာဇေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ တေဒဟောသိ "အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော၁၊ အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၁၊ ယာဝ ပါပေါ မနုဿော[၃]၊ ယတြ ဟိ နာမ သုပ္ပတိဋ္ဌဿ နိဂ္ဂြောဓရာဇဿ ယာဝဒတ္ထံ ဖလာနိ ဘက္ခိတ္ဝာ သာခံ ဘဉ္ဇိတ္ဝာ ပက္ကမိဿတိ၊ ယံနူန သုပ္ပတိဋ္ဌော၁ နိဂ္ဂြောဓရာဇာ အာယတိ ံ ဖလံ နာ ဒဒေယျာ"တိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက သုပ္ပတိဋ္ဌော၁ နိဂ္ဂြောဓရာဇာ အာယတိ ံ ဖလံ နာ အဒါသိ။

အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက ရာဇာ ကောရဗ္ယော ယေန သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော၁ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ တေဒဝေါစ "ယဉ္ဇေ မာရိသ ဇာနေယျာသိ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌော၁ နိဂ္ဂြောဓရာဇာ ဖလံ နာ ဒေတီ"တိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ မဂ္ဂိက သက္ကော၁ ဒေဝါနမိန္ဒော၁ တထာရူပံ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိ[၄]၊ ယထာ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ အာဂန္တွာ သုပ္ပတိဋ္ဌံ နိဂ္ဂြောဓရာဇံ

၁-မိဂပက္ခိနော၁ (သီ၊ သျာ၊ ဇ)
၂-ယာဝ ပါပမနုဿော၁ (သျာ)၊ ယာဝတာ ပါပမနုဿော၁ (က)
၂-နာ စ ပုန (က)
၄-အဘိသင်္ခါရေသိ (သျာ၊ က)

ပဝတ္တေသိ[၁]၊ ဥမ္မုလမကာသိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက သုပ္ပတိဋ္ဌေ နိဂ္ဂြောဓရာဇေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝဘာ ဒုက္ခီ ဒုမ္မနာ အဿုမုခီ ရုဒမာနာ ကေမန်္တံ အဋ္ဌာသိ။

အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ယေန သုပ္ပတိဋ္ဌေ နိဂ္ဂြောဓရာဇေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သုပ္ပတိဋ္ဌေ နိဂ္ဂြောဓရာဇေ အဓိဝတ္ထံ ဒေဝတံ တေဒဝေါစ ''ကိံ နု တွံ ဒေဝတေ ဒုက္ခီ ဒုမ္မနာ အဿုမုခီ ရုဒမာနာ ကေမန်္တံ ဋ္ဌိတာ''တိ။ တထာ ဟိ ပန မေ မာရိသ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ အာဂန်္ဆာ ဘဝနံ ပဝတ္တေသိ၊ ဥမ္မုလမကာသိတိ။ အဝိ နု တွံ ဒေဝတေ ရုက္ခဓမ္မေ ဋ္ဌိတာယ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ အာဂန်္ဆာ ဘဝနံ ပဝတ္တေသိ၊ ဥမ္မုလမကာသိတိ။ ကထံ ပန မာရိသ ရုက္ခော ရုက္ခဓမ္မေ ဋ္ဌိတော ဟောတီတိ။ ဋ္ဌဓ ဒေဝတေ ရုက္ခဿ မူလံ မူလဋ္ဌိကာ ဟရန္တိ၊ တစံ တစဋ္ဌိကာ ဟရန္တိ၊ ပတ္တံ ပတ္တဋ္ဌိကာ ဟရန္တိ၊ ပုပ္ဖံ ပုပ္ဖဋ္ဌိကာ ဟရန္တိ၊ ဖလံ ဖလဋ္ဌိကာ ဟရန္တိ၊ နု စ တေန ဒေဝတာဃ အနတ္တမနတာ ဝါ အနဘိနန္ဒိ[၂] ဝါ ကရဏီယာ။ ဧဝံ ခေါ ဒေဝတေ ရုက္ခော ရုက္ခဓမ္မေ ဋ္ဌိတော ဟောတီတိ။ အဋ္ဌိတာယေဝ ခေါ မေ မာရိသ ရုက္ခဓံမ္မေ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ အာဂန်္ဆာ ဘဝနံ ပဝတ္တေသိ၊ ဥမ္မုလမကာသိတိ။ သစေ ခေါ တွံ ဒေဝတေ ရုက္ခဓမ္မေ တိဋ္ဌေယျာသိ၊ သိယာ[၃] တေ ဘဝနံ ယထာ ပုရေတိ။ ဋ္ဌဿာမဟံ[၄] မာရိသ ရုက္ခဓမ္မေ၊ ဟောတု မေ ဘဝနံ ယထာ ပုရေတိ။

အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော တထာရူပံ ဋ္ဌဒ္ဓါဘိသဒ္ဒါရံ အဘိသဒ္ဒါသိ[၅]၊ ယထာ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ အာဂန်္ဆာ သုပ္ပတိဋ္ဌံ နိဂ္ဂြောဓရာဇံ ဥဿာပေသိ၊ သဏ္ဌိနိ မူလာနိ အဟေသုံ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက အဝိ နု တံ သမဏဓမ္မေ ဋ္ဌိတံ ဇာတိဘူမကာ ဥပါသကာ ပဗ္ဗာဇေသုံ သဗ္ဗသော ဇာတိဘူမိယံ သဏ္ဌာဟိ အာဝါသေဟိတိ။ ကထံ ပန ဘန္တေ သမဏော သမဏဓမ္မေ ဋ္ဌိတော ဟောတီတိ။ ဋ္ဌဓ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက သမဏော အက္ကောသန်တံ နု ပစ္စက္ကောသတိ၊ ရောသန်တံ နု ပဋိရောသတိ၊ ဘဏ္ဍန်တံ နု ပဋိဘဏ္ဍတိ။ ဧဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက သမဏော သမဏဓမ္မေ ဋ္ဌိတော ဟောတီတိ။ အဋ္ဌိတံယေဝ မံ ဘန္တေ သမဏဓမ္မေ ဇာတိဘူမကာ ဥပါသကာ ပဗ္ဗာဇေသုံ သဗ္ဗသော ဇာတိဘူမိယံ သဏ္ဌာဟိ အာဝါသေဟိတိ။

၁-ပါတေသိ (သီ၊ ဋ္ဌ)　　၂-အနဘိရဒ္ဓိ (သီ)　　၃-သိယာဝိ (သီ၊ ဋ္ဌ)
၄-တိဋ္ဌေယျာမဟံ (သျာ)　　၅-အဘိသဒ္ဒါရိ (သျာ၊ က)

*ဘူတပုဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏ မဓိုက သုနေတ္တော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ တိတ္ထကရော ကာမေသု ဝိတရာဂေါ၊ သုနေတ္တသ္သ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဓိုက သတ္ထုနော အနေကာနိ သာဝကသတာနိ အဟေသုံ။ သုနေတ္တော သတ္ထာ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဓိုံ ဒေသေသိ။ ယေ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဓိုက သုနေတ္တသ္သ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဓိုံ ဒေသေန္တသ္သ စိတ္တာနိ န ပသာဒေသုံ။ တေ ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဓိုက သုနေတ္တသ္သ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဓိုံ ဒေသေန္တသ္သ စိတ္တာနိ ပသာဒေသုံ၊ တေ ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏ မဓိုက မူဂပက္ခော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ပ။ အရနေမိ နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ ကုဋ္ဌိလကော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ ဟတ္ထိပါလော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ ဇောတိပါလော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ တိတ္ထကရော ကာမေသု ဝိတရာဂေါ၊ ဇောတိပါလသ္သ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဓိုက သတ္ထုနော အနေကာနိ သာဝကသတာနိ အဟေသုံ။ ဇောတိပါလော သတ္ထာ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဓိုံ ဒေသေသိ။ ယေ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဓိုက ဇောတိပါလသ္သ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဓိုံ ဒေသေန္တသ္သ စိတ္တာနိ န ပသာဒေသုံ၊ တေ ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ မဓိုက ဇောတိပါလသ္သ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဓိုံ ဒေသေန္တသ္သ စိတ္တာနိ ပသာဒေသုံ၊ တေ ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။

တံ ကိံ မညသိ ဗြာဟ္မဏ မဓိုက၊ ယော ဇူမေ ဆ သတ္ထာရေ တိတ္ထကရေ ကာမေသု ဝိတရာဂေ အနေကသတပရိဝါရေ သသာဝကသံဃေ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော အက္ကောသေယျ ပရိဘာသေယျ၊ ဗဟုံ သော အပုညံ ပသဝေယျာတိ။ဧဝံ ဘန္တေ၊ ယော ခေါ ဗြာဟ္မဏ မဓိုက ဇူမေ ဆ သတ္ထာရေ တိတ္ထကရေ ကာမေသု ဝိတရာဂေ အနေကသတပရိဝါရေ သသာဝကသံဃေ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော အက္ကောသေယျ ပရိဘာသေယျ၊ ဗဟုံ သော အပုညံ ပသဝေယျ။ ယော ကေဝံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ ပုဂ္ဂလံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ အယံ တတော ဗဟုတရံ အပုညံ ပသဝတိ။ ပဲ ကိသ္သ ဟေတု? နာဟံ ဗြာဟ္မဏ မဓိုက ဇူတော ဗဟိဒ္ဓါ ဧဝရူပိံ ခန္တိံ ဝဒါမိ၊ ယထာ'မံ သဗြဟ္မစာရိသု။ တသ္မာတိဟ ဗြာဟ္မဏ

---

* ဥပရိ ၄၇၆၊ ၅၀၀-ပိဋ္ဌေသုပိ။ ၁-ဧဝရူပံ ခန္တိံ (သျာ)

ဓမ္မိက ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "န နော သမသဗြဟ္မစာရိသု[1] စိတ္တာနိ ပဒုဋ္ဌာနိ ဘဝိဿန္တိ"တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

သုနေတ္တော မုဂပက္ခော စ၊ အရနေမိ စ ဗြာဟ္မဏော။
ကုဋ္ဌိလကော အဟု သတ္ထာ၊ ဟတ္ထိပါလော စ မာဏဝေါ။

ဇောတိပါလော စ ဂေါဝိန္ဒော၊ အဟု သတ္တပုရောဟိတော။
အဟိ[2]သကာ[3] အတီတံသေ၊ ဆ သတ္ထာရော ယသသိနော။

နိရာမဂန္ဓာ ကရုဏောမိမုတ္တာ[4]၊ ကာမသံယောဇနာတိဂါ[5]။
ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတ္ဝာ၊ ဗြဟ္မလောကူပဂါ အဟုံ[6]။

အဟေသုံ သာဝကာ တေသံ၊ အနေကာနိ သတာနိပိ။
နိရာမဂန္ဓာ ကရုဏောမိမုတ္တာ၊ ကာမသံယောဇနာတိဂါ။
ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတ္ဝာ၊ ဗြဟ္မလောကူပဂါ အဟုံ[6]။

ယေတေ ဇုသီ ဗာဟိရကော၊ ဝိတရာဂေ သမာဟိတေ။
ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပေါ၊ ယော နရော ပရိဘာသတိ။
ဗဟုဉ္စ သော ပသဝတိ၊ အပုညံ တာဒိသော နရော။

ယော စေကံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ၊ ဘိက္ခုံ ဗုဒ္ဓသ သာဝကံ။
ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပေါ၊ ယော နရော ပရိဘာသတိ။
အယံ တတော ဗဟုတရံ၊ အပုညံ ပသဝေ နရော။

န သာဓုရူပံ အာသီဒေ၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနပ္ပဟာယိနံ။
သတ္တမော ပုဂ္ဂလော ဧသော၊ အရိယသံဃသ ဝုစ္စတိ။

အဝိတရာဂေါ ကာမေသု၊ ယသ ပဋ္ဌိန္ဒြိယာ မုဒူ။
သဒ္ဓါ သတိ စ ဝိရိယံ၊ သမထော စ ဝိပဿနာ။

တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ပုဗ္ဗေဝ ဥပဟညတိ။
အတ္တာနံ ဥပဟန္ဒ်ာန၊ ပစ္ဆာ အညံ ဝိဟိံသတိ။

၁-န နော အာမသဗြဟ္မစာရိသု (သျာ)၊ န နော သဗြဟ္မစာရိသု (သီ၊ ပ္ဍ)
၂-အဘိသေကာ (သျာ)　　၃-ဝိမုတ္တာ (သီ၊ သျာ၊ ပ္ဍ)
၄-ကာမသံယောဇနာတိတာ (သျာ)　　၅-အဟု (ဗဟူသု)၊ အဟူ (က-သီ)

ယော စ ရက္ခတိ အတ္တာနံ၊ ရက္ခိတော တဿ ဗာဟိရော။
တသ္မာ ရက္ခေယျ အတ္တာနံ၊ အက္ခတော ပဏ္ဍိတော သဒါတိ။

ဒွါဒသမံ။

ဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

နာဂမိဂသာလာ ဇုဏှံ၊ စုန္ဒံ ဒွေ သန္နိဋ္ဌိကာ ဒုဝေ။
ခေမဇ္ဈန္ဒိယ အာနန္ဒ၊ ခတ္တိယာ အပုမာဒေန ဓမ္မိကောတိ။

ပဌမော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

၂—ဒုတိယပဏ္ဏာသက

၆-မဟာဝဂ္ဂ

၁-သောဏသုတ္တ

၅၅။ *ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ သောဏော ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ သီတဝနသ္မိံ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော သောဏသ ရဟောဂတသ ပဋိသလ္လီနသ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "ယေ ခေါ ကေစိ ဘဂဝတော သာဝကာ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဝိဟရန္တိ၊ အဟံ တေသံ အညတရော၊ အထ စ ပန မေ န အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ ပန မေ ကုလေ ဘောဂါ၊ သက္ကာ ဘောဂါ စ ဘုဉ္ဇိတုံ ပုညာနိ စ ကာတုံ။ ယံနူနာဟံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိတ္ဝာ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇေယ္ပံ၊ ပုညာနိ စ ကရေယ္ပ"န္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတော သောဏသ စေတသာ စေတော-ပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယ္ပ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယ္ပ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ အန္တရဟိတော သီတဝနေ အာယသ္မတော သောဏသ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ အာယသ္မာပိ ခေါ သောဏော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ သောဏံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

နနု တေ သောဏ ရဟောဂတသ ပဋိသလ္လီနသ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "ယေ ခေါ ကေစိ ဘဂဝတော သာဝကာ အာရဒ္ဓ-ဝီရိယာ ဝိဟရန္တိ၊ အဟံ တေသံ အညတရော၊ အထ စ ပန မေ န အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ ပန မေ ကုလေ ဘောဂါ၊ သက္ကာ ဘောဂါ[၁] စ ဘုဉ္ဇိတုံ ပုညာနိ စ ကာတုံ။ ယံနူနာဟံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိတ္ဝာ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇေယ္ပံ၊ ပုညာနိ စ ကရေယ္ပ"န္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။

---

* ဝိ ၃-၂၆၇-ပိဋ္ဌေပိ အာဂတံ။ ၁-ဘောဂေ (ဝိ ၃-၂၆၈၊ သျာ၊ က)

တံ ကိ ံ မညသိ သောဏ၊ ကုသလော တ္ံ ပုဗ္မေ အဂါရိယဘူတော[၁] ဝိဏာယ တန္တိဿရေတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ တံ ကိ ံ မညသိ သောဏ၊ ယဒါ တေ ဝိဏာယ တန္တိယော အစ္ဆာယတာ ဟောန္တိ၊ အထ နု တေ ဝိဏာ တသ္မိ ံ သမယေ သရဝတိ ဝါ ဟောတိ ကမ္မညာ ဝါတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

တံ ကိ ံ မညသိ သောဏ၊ ယဒါ တေ ဝိဏာယ တန္တိယော အတိသိထိလာ ဟောန္တိ၊ အထ နု တေ ဝိဏာ တသ္မိ ံ သမယေ သရဝတိ ဝါ ဟောတိ ကမ္မညာ ဝါတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ယဒါ ပန တေ သောဏ ဝိဏာယ တန္တိယော နာ အစ္ဆာယတာ ဟောန္တိ၊ နာတိသိထိလာ သမေ ဂုဏေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ အထ နု တေ ဝိဏာ တသ္မိ ံ သမယေ သရဝတိ ဝါ ဟောတိ ကမ္မညာ ဝါတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။

ဧဝမေဝံ ခေါ သောဏ အစ္ဆာရဒ္ဓဝိရိယံ ဥဒ္ဓစ္စာယ သံဝတ္တတိ၊ အတိသိထိလ-ဝိရိယံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တတိ။ တသ္မာတိဟ တ္ံ သောဏ ဝိရိယသမထံ အဓိဋ္ဌဟ၊ ဣန္ဒြိယာနဉ္စ သမတံ ပဋိဝိဇ္ဈ၊ တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာဟိတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ သောဏော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သောဏံ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတ္ဝာ သေယ္ယထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယ္ယ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယ္ယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ သိတဝနေ အန္တရဟိတော ဂိဇ္ဈကူဋေ ပစ္စတေ ပါတုရဟောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သောဏော အပရေန သမယေန ဝိရိယသမထံ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဣန္ဒြိယာနဉ္စ သမတံ ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ တတ္ထ စ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သောဏော ကောဋိပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနာဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ "ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ"တိ အဗ္ဘညာသိ၊ အညတရော စ ပနာယသ္မာ သောဏော အရဟတံ အဟောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မတော သောဏသ္သ အရဟတ္တပ္ပတ္တသ္သ တေဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမေယ္ယံ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတော သန္တိကေ အညံ ဗ္ယာကရေယ္ယ"န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သောဏော ယေန

၁-အာဂါရိကဘူတော (သျာ)၊ အဂါရိကဘူတော (ဝိ ၃-၂၆၉)

ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သောဏော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာဝိမုတ္တော၊ သော ဆ ဋ္ဌာနာနိ အဓိမုတ္တော ဟောတိ။ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အဗျာပဇ္ဈာဓိမုတ္တော[1] ဟောတိ၊ တဏှာက္ခယာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ဥပါဒါနက္ခယာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အသမ္မောဟာဓိမုတ္တော ဟောတိ။

သိယာ ခေါ ပန ဘန္တေ ဇာနေယ္ယ အာယသ္မာတော ဧဝမဿ "ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကံ နူန အယမာယသ္မာ နိဿာယ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဘန္တေ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ခီဏာသဝေါ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ကရဏီယံ အတ္တနော အသမနုပဿန္တော ကတသ ဝါ ပဋိစယံ ခယာ ရာဂဿ ဝိတရာဂတ္တာ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ခယာ ဒေါသဿ ဝိတဒေါသတ္တာ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ခယာ မောဟဿ ဝိတမောဟတ္တာ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ။

သိယာ ခေါ ပန ဘန္တေ ဇာနေယ္ယ အာယသ္မာတော ဧဝမဿ "လာဘသက္ကာရသိလောကံ နူန အယမာယသ္မာ နိကာမယမာနော ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဘန္တေ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ခီဏာသဝေါ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ကရဏီယံ အတ္တနော အသမနုပဿန္တော ကတသ ဝါ ပဋိစယံ ခယာ ရာဂဿ ဝိတရာဂတ္တာ ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ခယာ ဒေါသဿ ဝိတဒေါသတ္တာ ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ခယာ မောဟဿ ဝိတမောဟတ္တာ ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော ဟောတိ။

သိယာ ခေါ ပန ဘန္တေ ဇာနေယ္ယ အာယသ္မာတော ဧဝမဿ "သီလမ္ဘတပရာမာသံ နူန အယမာယသ္မာ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆန္တော အဗျာပဇ္ဈာဓိမုတ္တော"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဘန္တေ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ခီဏာသဝေါ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ကရဏီယံ အတ္တနော အသမနုပဿန္တော ကတသ ဝါ ပဋိစယံ ခယာ ရာဂဿ ဝိတရာဂတ္တာ အဗျာပဇ္ဈာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ခယာ ဒေါသဿ ဝိတဒေါသတ္တာ အဗျာပဇ္ဈာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ခယာ မောဟဿ ဝိတမောဟတ္တာ အဗျာပဇ္ဈာဓိမုတ္တော ဟောတိ။

၁-အဗျာပဇ္ဈာဓိမုတ္တော (က) ဒိ ၃-၂၇၀-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာ တဏ္ဍာက္ခယာဓိမုတ္တောဟောတိ၊ ခယာ ဒေါသဿ ဝီတဒေါသတ္တာ တဏ္ဍာက္ခယာဓိမုတ္တောဟောတိ၊ ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟတ္တာ တဏ္ဍာက္ခယာဓိမုတ္တောဟောတိ။

ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာ ဥပါဒါနက္ခယာဓိမုတ္တောဟောတိ၊ ခယာ ဒေါသဿ ဝီတဒေါသတ္တာ ဥပါဒါနက္ခယာဓိမုတ္တောဟောတိ၊ ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟတ္တာ ဥပါဒါနက္ခယာဓိမုတ္တောဟောတိ။

ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာ အသမ္မောဟာဓိမုတ္တောဟောတိ၊ ခယာ ဒေါသဿ ဝီတဒေါသတ္တာ အသမ္မောဟာဓိမုတ္တောဟောတိ၊ ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟတ္တာ အသမ္မောဟာဓိမုတ္တောဟောတိ။

ဧဝံ သမ္မာ ဝိမုတ္တစိတ္တဿ ဘန္တေ ဘိက္ခုနောဘုသာ စေပိ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ စက္ခုဿ အာပါထံ[၁] အာဂစ္ဆန္တိ၊ နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ၊ အမိဿီ-ကတမေဝဿ စိတ္တံ ဟောတိ ဌိတံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ၊ ဝယဥ္ဆဿာနုပဿတိ။ ဘုသာ စေပိ သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှါဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ မနဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ၊ အမိဿီကတမေဝဿ စိတ္တံ ဟောတိ ဌိတံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ၊ ဝယဥ္ဆဿာနုပဿတိ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ သေလော ပဗ္ဗတော အစ္ဆိဒ္ဒေါ အသုသိရော ဧကဃနော၊ အထ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ၊ နေဝ နံ သင်္ကမ္ပေယျ န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပဝေဓေယျ။ အထ ပစ္ဆိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ။ အထ ဥတ္တရာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ။ အထ ဒက္ခိဏာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ၊နေဝ နံ သင်္ကမ္ပေယျ န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပဝေဓေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘန္တေ ဧဝံ သမ္မာဝိမုတ္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနောဘုသာ စေပိ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ စက္ခုဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ၊ အမိဿီကတမေဝဿ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဌိတံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ၊ ဝယဥ္ဆဿာနုပဿတိ။ ဘုသာ စေပိ သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှါဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ မနဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ၊ အမိဿီ-ကတမေဝဿ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဌိတံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ ဝယဥ္ဆဿာနုပဿတီတိ။

၁-အာပါတံ (က)

နေက္ခမ္မံ အဓိမုတ္တဿ၊ ပဝိဝေကဉ္ဇ စေတသော။
အဗျာပဇ္ဇာဓိမုတ္တဿ၊ ဥပါဒါနက္ခယဿ စ။

တဏ္ဟာက္ခယာဓိမုတ္တဿ၊ အသမ္မောဟဉ္ဇ စေတသော။
ဒိသ္ဝာ အာယတနုပ္ပါဒံ၊ သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။

တဿ သမ္မာ ဝိမုတ္တဿ၊ သန္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
ကတဿ ပဋိစယော နတ္ထိ၊ ကရဏီယံ နဝိဇ္ဇတိ။

သေလော ယထာ ဧကဃနော၊ ဝါတေန နသမီရတိ။
ဧဝံ ရူပါ ရသာ သဒ္ဒါ၊ ဂန္ဓာ ဖဿာ စ ကေဝလာ။

ဣဋ္ဌာ ဓမ္မာ အနိဋ္ဌာ စ၊ နပ္ပဝေဓေန္တိ တာဒိနော။
ဌိတံ စိတ္တံ ဝိပ္ပမုတ္တံ[၁]၊ ဝယဉ္ဇဿာနုပဿတီတိ။　　။ပဋမံ။

၂-ဖဂ္ဂုနသုတ္တ

၅၆။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော[၂] အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဋ္ဌဂိလာနော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အာယသ္မာ ဘန္တေ ဖဂ္ဂုနော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဋ္ဌဂိလာနော၊ သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ ယေနာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ"တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏ္ဟီဘာဝေန။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော တေနုပ-သင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသ္ဝာန မဉ္ဇကေ သမဓောသိ[၃]။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဖဂ္ဂုနံ ဧတဒဝေါစ "အလံ ဖဂ္ဂုန မာ တွံ မဉ္ဇကေ သမဓောသိ၊ သန္တိမာနိ အာသနာနိ ပရေဟိ ပညတ္တာနိ၊ တတ္ထာဟံ နိသီဒိဿာမီ"တိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဖဂ္ဂုနံ ဧတဒဝေါစ—

ကစ္စိ တေ ဖဂ္ဂုန ခမနီယံ၊ ကစ္စိ ယာပနီယံ၊ ကစ္စိ တေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ နော အဘိက္ကမန္တိ၊ ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော အဘိက္ကမောတိ။ နမေ

၁-ဝိမုတ္တဉ္ဇ (က) ဝိ ၃-၂၇၁၊ အဘိ ၄-၇၇-ပိဋ္ဌေသုပိ။　၂-ဖေဂ္ဂုနော (က)၊ ဖဂ္ဂုဏော (သီ၊သျာ)
၃-သမဉ္ဇောပိ (သီ၊သျာ၊ဣ)၊ သံ + ဓူ + ဤ = သမဓောသိ။

ဘန္တေ ခမနီယံ နယာပနီယံ၊ ဗာဠာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမော။

သေယျထာပိ ဘန္တေ ဗလဝါ ပုရိသော တိဏ္ဍေန သိခရေန မုဒ္ဓနိ[၁] အဘိမတ္ထေယျ[၂]။ ဧဝမေဝံ ခေါ မေ ဘန္တေ အဓိမတ္တာ ဝါတာ မုဒ္ဓနိ[၁] ဦဟနန္တိ[၃]၊ နမေ ဘန္တေ ခမနီယံ နယာပနီယံ၊ ဗာဠာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမော။

သေယျထာပိ ဘန္တေ ဗလဝါ ပုရိသော ဒဠေန ဝရတ္တက္ခဏ္ဍေန သီသဝေဌနံ ဒဒေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ မေ ဘန္တေ အဓိမတ္တာ သီသေ သီသဝေဒနာ၊ နမေ ဘန္တေ ခမနီယံ နယာပနီယံ၊ ဗာဠာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမော။

သေယျထာပိ ဘန္တေ ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ ဂေါဃာတကန္တေဝါသီ ဝါ တိဏ္ဍေန ဂေါဝိကန္တနေန ကုစ္ဆိံ ပရိကန္တေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ မေ ဘန္တေ အဓိမတ္တာ ဝါတာ ကုစ္ဆိံ ပရိကန္တန္တိ။ နမေ ဘန္တေ ခမနီယံ နယာပနီယံ၊ ဗာဠာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမော။

သေယျထာပိ ဘန္တေ ဒွေ ဗလဝန္တော ပုရိသာ ဒုဗ္ဗလတရံ ပုရိသံ နာနာ-ဗာဟာသု ဂဟေတွာ အင်္ဂါရကာသုယာ သန္တာပေယျုံ သမ္ပရိတာပေယျုံ။ ဧဝမေဝံ ခေါ မေ ဘန္တေ အဓိမတ္တော ကာယသ္မိံ ဥာဟော၊ နမေ ဘန္တေ ခမနီယံ နယာပနီယံ၊ ဗာဠာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမောတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဖဂ္ဂုနံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေ-ဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဖဂ္ဂုနော အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ကာလ-မကာသိ၊ တမှိ စဿ သမယေ မရဏကာလေ ဇုန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသီဒိံသု။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အာယသ္မာ ဘန္တေ ဖဂ္ဂုနော အစိရပက္ကန္တဿ

၁-မုဒ္ဓါနံ (သီ၊ဇ္ဇ) ၂-အဘိမဌေယျ (သျာ) ၃-ဟနန္တိ (သီ၊ဇ္ဇ)၊ ဩဟနန္တိ (သျာ)

ဘဂဝတော ကာလမကာသိ၊ တမှိ စဿ သမယေ မရဏကာလေ ဇုန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသီဒိ"သူ"တိ။

ကိ" ဟာနန္ဒ ဖဂ္ဂုနဿ[၁] ဘိက္ခုနော ဇုန္ဒြိယာနိ နဝိပ္ပသီဒိဿန္တိ။ ဖဂ္ဂုနဿ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟိ ဩရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ အဟောသိ။ တဿ တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ပဉ္ဇဟိ ဩရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ။

ဆယိမေ အာနန္ဒ အာနိသံသာ ကာလေန ဓမ္မဿဝနေ[၂] ကာလေန အတ္ထုပပရိက္ခာယ။ ကတမေ ဆ? ဇုဓာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟိ ဩရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ သော တမှိ သမယေ မရဏကာလေ လဘတိ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ တဿ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိ-ကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ၊ ကေဝလ-ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တဿ တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ပဉ္ဇဟိ ဩရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ အယံ အာနန္ဒ ပဌမော အာနိသံသော ကာလေန ဓမ္မဿဝနေ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟိ ဩရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ သော တမှိ သမယေ မရဏကာလေ နဟေဝ ခေါ[၃] လဘတိ တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ အပိ စ ခေါ တထာဂတသာဝကံ လဘတိ ဒဿနာယ။ တဿ တထာဂတသာဝကော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တဿ တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ပဉ္ဇဟိ ဩရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ အယံ အာနန္ဒ ဒုတိယော အာနိသံသော ကာလေန ဓမ္မဿဝနေ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟိ ဩရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ သော တမှိ သမယေ မရဏကာလေ နဟေဝ ခေါ လဘတိ တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ နပိ တထာဂတသာဝကံ လဘတိ ဒဿနာယ၊ အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ တဿ ယထာသုတံ

၁-ဖေဂ္ဂုနဿ အာနန္ဒ (က)　　၂-ဓမ္မသဝဏေ (သီ)　　၃-နော စ ခေါ (က)

ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကယတော အနုဝိစာရယတော မနသာ-
နုပေက္ခတော ပဉ္ဇဟိ သြရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ အယံ
အာနန္ဒ တတိယော အာနိသံသော ကာလေန အတ္ထုပပရိက္ခာယ။

ဣဓာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟိ သြရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ
ဟောတိ၊ အနုတ္တရေ စ ခေါ ဥပဓိသင်္ခယေ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ သော တမှိ
သမယေ မရဏကာလေ လဘတိ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ တဿ တထာဂတော
ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္လာဏံ မဇ္ဈေကလ္လာဏံ။ပ။ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။
တဿ တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ အနုတ္တရေ ဥပဓိသင်္ခယေ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။
အယံ အာနန္ဒ စတုတ္ထော အာနိသံသော ကာလေန ဓမ္မသဝနေ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟိ သြရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ
စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ အနုတ္တရေ စ ခေါ ဥပဓိသင်္ခယေ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ
ဟောတိ၊ သော တမှိ သမယေ မရဏကာလေ န ဟေဝ ခေါ လဘတိ
တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ အပိ စ ခေါ တထာဂတသာဝကံ လဘတိ ဒဿနာယ။
တဿ တထာဂတသာဝကော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္လာဏံ။ပ။ ပရိသုဒ္ဓံ
ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တဿ တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ အနုတ္တရေ
ဥပဓိသင်္ခယေ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ အယံ အာနန္ဒ ပဉ္စမော အာနိသံသော ကာလေန
ဓမ္မသဝနေ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပဉ္ဇဟိ သြရမ္ဘာဂိယေဟိ သံယောဇနေဟိ
စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ အနုတ္တရေ စ ခေါ ဥပဓိသင်္ခယေ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ
ဟောတိ၊ သော တမှိ သမယေ မရဏကာလေ န ဟေဝ ခေါ လဘတိ
တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ နပိ တထာဂတသာဝကံ လဘတိ ဒဿနာယ၊
အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ
အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ တဿ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ
စေတသာ အနုဝိတက္ကယတော အနုဝိစာရယတော မနသာနုပေက္ခတော
အနုတ္တရေ ဥပဓိသင်္ခယေ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ အယံ အာနန္ဒ ဆဋ္ဌော အာနိသံသော
ကာလေန အတ္ထုပပရိက္ခာယ။ ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ ဆ အာနိသံသာ ကာလေန
ဓမ္မသဝနေ ကာလေန အတ္ထုပပရိက္ခာယာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဆဋ္ဌဘိဇာတိသုတ္တ

၅၇။ ကေ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။
အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ

ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—ပူရဏေန ဘန္တေ ကဿပေန ဆဋ္ဌဘိ-ဇာတိယော ပညတ္တာ၊ ကဏ္ဍာဘိဇာတိ ပညတ္တာ၊ နီလာဘိဇာတိ ပညတ္တာ၊ လောဟိတာဘိဇာတိ ပညတ္တာ၊ ဟလိဒ္ဒါဘိဇာတိ ပညတ္တာ၊ သုက္ကာဘိဇာတိ ပညတ္တာ၊ ပရမသုက္ကာဘိဇာတိ ပညတ္တာ။

တတြိဒံ ဘန္တေ ပူရဏေန ကဿပေန ကဏ္ဍာဘိဇာတိ ပညတ္တာ ဩရဗ္ဘိကာ သူကရိကာ သာကုဏိကာ မာဂဝိကာ လုဒ္ဒါ မစ္ဆဃာတကာ စောရာ စောရ-ဃာတကာ ဗန္ဓနာဂါရိကာ ယေ ဝါ ပနညေပိ ကေစိ ကုရူရကမ္မန္တာ။

တတြိဒံ ဘန္တေ ပူရဏေန ကဿပေန နီလာဘိဇာတိ ပညတ္တာ ဘိက္ခူ ကဏ္ဍကဝုတ္တိကာ ယေ ဝါ ပနညေပိ ကေစိ ကမ္မဝါဒါ ကြိယဝါဒါ။

တတြိဒံ ဘန္တေ ပူရဏေန ကဿပေန လောဟိတာဘိဇာတိ ပညတ္တာ နိဂဏ္ဌာ ဧကသာဋကာ။

တတြိဒံ ဘန္တေ ပူရဏေန ကဿပေန ဟလိဒ္ဒါဘိဇာတိ ပညတ္တာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ အစေလကသာဝကာ။

တတြိဒံ ဘန္တေ ပူရဏေန ကဿပေန သုက္ကာဘိဇာတိ ပညတ္တာ အာဇီဝကာ အာဇီဝကိနိယော။

တတြိဒံ ဘန္တေ ပူရဏေန ကဿပေန ပရမသုက္ကာဘိဇာတိ ပညတ္တာ နန္ဒော ဝစ္ဆော, ကိသော သံကိစ္စော, မက္ခလိ ဂေါသာလော။ ပူရဏေန ဘန္တေ ကဿပေန ဇ္ဇမာ ဆဋ္ဌဘိဇာတိယော ပညတ္တာတိ။

ကိံ ပနာနန္ဒ ပူရဏဿ ကဿပဿ သဗ္ဗော လောကော ဧတဒဗ္ဘနုဇာနာတိ ဇ္ဇမာ ဆဋ္ဌဘိဇာတိယော ပညာပေတုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပုရိသော ဒလိဒ္ဒေါ အဿကော အနာဠိကော၊ တဿ အကာမကဿ ဗိလံ ဩလဂ္ဂေယျုံ၊ ဇ္ဇဒံ တေ အမ္ဘော ပုရိသ မံသဉ္ဇ ခါဒိတဗ္ဗံ၊ မူလဉ္ဇ အနုပ္ပဒါ-တဗ္ဗန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာနန္ဒ ပူရဏေန ကဿပေန အပ္ပဋိညာယ ဧတေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဇ္ဇမာ ဆဋ္ဌဘိဇာတိယော ပညတ္တာ၊ ယထာ တံ ဗာလေန အဗျတ္တေန အခေတ္တညုနာ အကုသလေန။

အဟံ ခေါ ပနာနန္ဒ ဆဋ္ဌဘိဇာတိယော ပညာပေမိ၊ တံ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—ကတမာ စာနန္ဒ

ဆဋ္ဌဘိဇ္ဈာတိယော၊ ဣဓာနန္ဒ ကေစ္စော ကဏ္ဍာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော ကဏ္ဍံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ၊ ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စော ကဏ္ဍာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ၊ ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စော ကဏ္ဍာဘိ-ဇ္ဈာတိယော သမာနော အကဏ္ဍံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အာဘိဇ္ဈာယတိ၊ ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စော သုက္ကာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော ကဏ္ဍံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ၊ ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စော သုက္ကာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ၊ ဣဓ ပနာနန္ဒ ကေစ္စော သုက္ကာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော အကဏ္ဍံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အာဘိဇ္ဈာယတိ။

ကထဉ္စာနန္ဒ ကဏ္ဍာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော ကဏ္ဍံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ? ဣဓာနန္ဒ ကေစ္စော နိစေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဟောတိ စက္ခွာလကုလေ ဝါ နေသာဒကုလေ ဝါ ဝေနကုလေ[1] ဝါ ရထကာရကုလေ ဝါ ပုက္ကုသကုလေ ဝါ ဒလိဒ္ဒေ အပ္ပန္နပါနဘောဇနေ ကသိရဝုတ္တိကေ၊ ယတ္ထ ကသိရေန ဃာသစ္ဆာဒေါ လဗ္ဘတိ၊ သော စ ဟောတိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဒုဒ္ဒသိကော ဩကောဋိမကော ဗဟု-ဗာဓော ကာဏော ဝါ ကုဏီ ဝါ ခဉ္ဇော ဝါ ပက္ခဟတော ဝါ၊ န လာဘီ အန္နဿ ပါနဿ ဝတ္ထဿ ယာနဿ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဿ သေယျာဝသထ-ပဒီပေယျဿ။ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ ကဏ္ဍာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော ကဏ္ဍံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ။

ကထဉ္စာနန္ဒ ကဏ္ဍာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ? ဣဓာနန္ဒ ကေစ္စော နိစေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဟောတိ စက္ခွာလကုလေ ဝါ။ပ။ သေယျာဝသထပဒီပေယျဿ။ သော ကာယေန သုစရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ သုစရိတံ စရတိ၊ မနသာ သုစရိတံ စရတိ၊ သော ကာယေန သုစရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ သုစရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ သုစရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ ကဏ္ဍာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အာဘိဇ္ဈာယတိ။

ကထဉ္စာနန္ဒ ကဏ္ဍာဘိဇ္ဈာတိယော သမာနော အကဏ္ဍံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အာဘိဇ္ဈာယတိ? ဣဓာနန္ဒ ကေစ္စော နိစေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဟောတိ

၁-ဝေဏကုလေ(သမ္မတ္ထ)

စဏ္ဍာလကုလေ ဝါ။ပ။ သော စ ဟောတိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဒုဒ္ဒသိကော ဩကောဋိ-မကော။ သော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတ္ဝာ အကဏ္ဌံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ ကဏှာဘိဇာတိယော သမာနော အကဏ္ဌံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ။

ကထဉ္စာနန္ဒ သုက္ကာဘိဇာတိယော သမာနော ကဏ္ဌံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ? ဣဓာနန္ဒ ကေစ္ဆော ဥစ္ဆေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဟောတိ ခတ္တိယမဟာသာလ-ကုလေ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ ဝါ အညေ မဟဒ္ဓနေ မဟာဘောဂေ ပဟူတဇာတရူပရဇတေ ပဟူတဝိတ္တူပ-ကရဏေ ပဟူတဓနဓညေ၊ သော စ ဟောတိ အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော၊ လာဘီ အန္နဿ ပါနဿ ဝတ္ထဿ ယာနဿ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဿ သေယျာဝသထပဒီ-ပေယျဿ။ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ သုက္ကာဘိဇာတိယော သမာနော ကဏ္ဌံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။

ကထဉ္စာနန္ဒ သုက္ကာဘိဇာတိယော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ? ဣဓာနန္ဒ ကေစ္ဆော ဥစ္ဆေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဟောတိ ခတ္တိယမဟာ-သာလကုလေ ဝါ။ပ။ သေယျာဝသထပဒီပေယျဿ။ သော ကာယေန သုစရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ သုစရိတံ စရတိ၊ မနသာ သုစရိတံ စရတိ၊ သော ကာယေန သုစရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ သုစရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ သုစရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ သုက္ကာဘိဇာတိယော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။

ကထဉ္စာနန္ဒ သုက္ကာဘိဇာတိယော သမာနော အကဏ္ဌံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ? ဣဓာနန္ဒ ဧကစ္ဆော ဥစ္ဆေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဟောတိ

ခတ္တိယမဟာသာလကုလေ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ ဝါ ဂဟပတိ-
မဟာသာလကုလေ ဝါ အဓေ့ မဟဒ္ဓနေ မဟာဘောဂေ ပဟူတဇာတရူပ-
ရဇတေ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏေ ပဟူတခနဓညေ၊ သော စ ဟောတိ
အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ
သမန္နာဂတော၊ လာဘီ အန္နဿ ပါနဿ ဝတ္ထဿ ယာနဿ မာလာဂန္ဓ-
ဝိလေပနဿ သေယျာဝသထပဒီပေယျဿ။ သော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ
ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊
သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိ-
လေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော
သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အကဏ္ဌံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ
အဘိဇာယတိ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ သုက္ကာဘိဇာတိယော သမာနော အကဏ္ဌံ
အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ။ ဣမာ ခေါ အာနန္ဒ ဆဋ္ဌာဘိဇာတိယောတိ။ ။
တတိယံ။

၄-အာသဝသုတ္တ

၅၈။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော
ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ
ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊နော ယေ အာသဝါ သံဝရာ
ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေ သံဝရေန ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ယေ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ
ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေ ပဋိသေဝနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ယေ အာသဝါ အဓိ-
ဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေ အဓိဝါသနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ယေ အာသဝါ
ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေ ပရိဝဇ္ဇနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ယေ အာသဝါ
ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေ ဝိနောဒနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ယေ အာသဝါ
ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေ ဘာဝနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ? ယေ သံဝရေန
ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စက္ခုန္ဒြိယ-
သံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ အသံဝုတဿ
ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ၊ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ
သံဝုတဿ ဝိဟရတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။
ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သောတိန္ဒြိယ။ ပ ။ ဃာနိန္ဒြိယ။ ဇိဝှိန္ဒြိယ။ ကာယိန္ဒြိယ။

မနိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ မနိန္ဒြိယသံဝရံ အသံဝုတဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ မနိန္ဒြိယ-သံဝရံ သံဝုတဿ ဝိဟရတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ယေ သံဝရေန ပဟီနာ ဟောန္တိ။

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ယေ ပဋိသေ-ဝနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသခ်ါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝတိ၊ ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ ဥဏ္ဍဿ ပဋိဃာတာယ ဍံသ မကသ ဝါတာတပ သရီသပ သမ္ဖဿာနံ[၁] ပဋိဃာတာယ ယာဝဒေဝ ဟိရိ-ကောပီနပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ။ ပဋိသခ်ါ ယောနိသော ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိသေဝတိ၊ နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ၊ ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ ဝိဟိံသူပရတိယာ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ၊ ဣတိ ပုရာဏဉ္ဇ ဝေဒနံ ပဋိဟခ်ါမိ၊ နဝဉ္ဇ ဝေဒနံ န ဥပ္ပါဒေဿာမိ၊ ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စ[၂]။ ပဋိသခ်ါ ယောနိသော သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ၊ ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ ဥဏ္ဍဿ ပဋိဃာတာယ ဍံသ မကသ ဝါတာတပ သရီသပ သမ္ဖဿာနံ ပဋိဃာတာယ ယာဝဒေဝ ဥတုပရိဿယဝိနောဒနပဋိသလ္လာနာရာမတ္ထံ။ ပဋိသခ်ါ ယောနိသော ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပဋိသေဝတိ၊ ယာဝဒေဝ ဥပ္ပန္ဓာနံ ဝေယျာ-ဗာဓိကာနံ ဝေဒနာနံ ပဋိဃာတာယ အဗျာဗဇ္ဈပရမတာယာတိ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ အပ္ပဋိသေဝတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ ပဋိသေဝတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ယေ ပဋိသေဝနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ယေ အဓိဝါသနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသခ်ါ ယောနိသော ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏ္ဍဿ ဇိဃစ္ဆာယ ပိပါသာယ ဍံသ မကသ-ဝါတာတပ သရီသပ သမ္ဖဿာနံ ဒုရုတ္တာနံ ဒုရာဂတာနံ ဝစနပထာနံ၊ ဥပ္ပန္ဓာနံ သာရီရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ တိဗ္ဗာနံ ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပါနံ ပါဏဟရာနံ အဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ။ ယံ ဟိဿ

၁-ဍံသ....သိရိံသပသမ္ဖဿာနံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)မ ၁-၁၂-ပိဋ္ဌေပိ။ ၂-ဖာသုဝိဟာရော စာတိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

ဘိက္ခဝေ အနဓိဝါသတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ၊ အဓိဝါသတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ နာ ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ယေ အဓိဝါသနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ယေ ပရိဝဇ္ဇနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စက္ခုံ ဟတ္ထိံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ စက္ခုံ အဿံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ စက္ခုံ ဂေါဏံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ စက္ခုံ ကုက္ကုရံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ အဟိံ ခါဏုံ ကဏ္ဋကဋ္ဌာနံ သောဏ္ဍိံ ပပါတံ စန္ဒနိကံ ဩဠိဂလ္လံ၊ ယထာရူပေ အနာသနေ နိသိန္နံ ယထာရူပေ အဂေါစရေ စရန္တံ ယထာရူပေ ပါပကေ မိတ္တေ ဘဇန္တံ ဝိညူ သဗြဟ္မစာရီ ပါပကေသု ဌာနေသု ဩကပ္ပေယျုံ၊ သော တဿ အနာသနံ တဿ အဂေါစရံ တေ စ ပါပကေ မိတ္တေ ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ပရိဝဇ္ဇေတိ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ အပရိဝဇ္ဇယတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ၊ ပရိဝဇ္ဇယတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ နာ ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ယေ ပရိဝဇ္ဇနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ယေ ဝိနောဒနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ၊ ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ၊ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ အဝိနောဒယတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ၊ ဝိနောဒယတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ နာ ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ယေ ဝိနောဒနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ယေ ဘာဝနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ

အဘာဝယတော ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ၊ ဘာဝယတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ နာ ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ယေ ဘာဝနာယ ပဟီနာ ဟောန္တိ။

ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော ဟောတိ ပါဟုနေယ္ယော ဒက္ခိဏေယ္ယော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။　　။စတုတ္ထံ။

၅-ဒါရုကမ္မိကသုတ္တ

၅၉။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာ-ဝသထေ။ အထ ခေါ ဒါရုကမ္မိကော ဂဟပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ ဒါရုကမ္မိကံ ဂဟပတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ "အပိ နု တေ ဂဟပတိ ကုလေ ဒါနံ ဒီယတီ"တိ။ ဒီယတိ မေ ဘန္တေ ကုလေ ဒါနံ၊ တဉ္စ ခေါ ယေ တေ ဘိက္ခု။ အာရညိကာ ပိဏ္ဍပါတိကာ ပံသုကူလိကာ အရဟန္တော ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နာ၊ တံထာရူပေသု မေ ဘန္တေ ဘိက္ခူသု ဒါနံ ဒီယတီတိ။

ဒုဇ္ဇာနံ ခေါ တေံ ဂဟပတိ တယာ ဂိဟိနာ ကာမဘောဂိနာ ပုတ္တသမ္ဘာဝ-သယနံ အဇ္ဈာဝသန္တေန ကာသိကစန္ဒနံ ပစ္စနုဘောန္တေန မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဓာရယန္တေန ဇာတရူပရဇတံ သာဒိယန္တေန ဣမေ ဝါ အရဟန္တော ဣမေ ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ သမာပန္နာတိ။

အာရညိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ· ဥဒ္ဓတော ဥန္နဠော စပလော မုခရော ဝိကိဏ္ဏဝါစော မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနော အသမာဟိတော ဝိဿန္တစိတ္တော ပါကတိန္ဒြိယော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ဂါရယ္ဟော။ အာရညိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ အနုဒ္ဓတော အနုန္နဠော အစပလော အမုခရော အဝိကိဏ္ဏဝါစော ဥပဋ္ဌိတဿတိ သမ္ပဇာနော သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော သံဝုတိန္ဒြိယော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပါသံသော။

ဂါမန္တဝိဟာရီ စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ ဥဒ္ဓတော။ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ဂါရယ္ဟော။ ဂါမန္တဝိဟာရီ စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ အနုဒ္ဓတော။ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပါသံသော။

ဝိဏ္ဏုပါတိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ ဥဒ္ဒတော။ ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ဂါရယ္ဟော။ ဝိဏ္ဏုပါတိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ အနုဒ္ဒတော။ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပါသံသော။

နေမန္တနိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ ဥဒ္ဒတော။ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ဂါရယ္ဟော။ နေမန္တနိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ အနုဒ္ဒတော။ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပါသံသော။

ပံသုကူလိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ ဥဒ္ဒတော။ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ဂါရယ္ဟော။ ပံသုကူလိကော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ အနုဒ္ဒတော။ပ။ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပါသံသော။

ဂဟပတိစီဝရဓရော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ ဥဒ္ဒတော ဥန္နဠော စပလော မုခရော ဝိကိဏ္ဏဝါစော မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနော အသမာဟိတော ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော ပါကတိန္ဒြိယော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ဂါရယ္ဟော။ ဂဟပတိ-စီဝရဓရော စေဝိ ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဟောတိ အနုဒ္ဒတော အနုန္နဠော အစပလော အမုခရော အဝိကိဏ္ဏဝါစော ဥပဋ္ဌိတဿတိ သမ္ပဇာနော သမာဟိတော ကေဝလိစိတ္တော သံဝုတိန္ဒြိယော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပါသံသော။

ဇုဃ် တုံ ဂဟပတိ သံဃေ ဒါနံ ဒေဟိ၊ သံဃေ တေ ဒါနံ ဒဒတော စိတ္တံ ပသီဒိဿတိ၊ သော တုံ ပသန္နစိတ္တော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿသီတိ။ သောဟံ ဘန္တေ အဇ္ဇတဂ္ဂေ သံဃေ ဒါနံ ဒဿာမီတိ။ ။ပဋ္ဌမံ။

၆-ဟတ္ထိသာရိပုတ္တသုတ္တ

၆၀။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝိဏ္ဏုပါတပဋိက္ကန္တာ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာ သန္နိပတိတာ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တိ။ တတြ သုဒံ အာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တာနံ အန္တရန္တရာ ကထံ ဩပါတေတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မန္တံ စိတ္တံ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တံ တေဒဝေါစ "မာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ

၁–ဒါနာနိ (က)

အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တာနံ အန္တရန္တရာ ကထံ ဩပါတေသိ၊ ယာဝ ကထာ-ပရိယောသာနံ အာယသ္မာ စိတ္တော အာဂမေတူ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မတော စိတ္တဿ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တဿ သဟာယကာ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ မဟာကောဋ္ဌိကံ တေဒဝေါစုံ "မာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မန္တံ စိတ္တံ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တံ အပသာဒေသိ၊ ပဏ္ဍိတော အာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော၊ ပဟော်တိ စာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အဘိဓမ္မကထံ ကထေတု''န္တိ။

ဒုဇ္ဇာနံ ခေါ တေံ အာဝုသော ပရဿ စေတောပရိယာယံ အဇာနန္တေဟိ။ ဣမာဝုသော ကေစ္ဆော ပုဂ္ဂလော တာဝဒေဝ သောရတသောရတော ဟောတိ၊ နိဝါတနိဝါတော ဟောတိ၊ ဥပသန္တုပသန္တော ဟောတိ၊ ယာဝ သတ္ထာရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိ''။ ယတော စ ခေါ သော ဝပကဿတေဝ သတ္ထာရာ၊ ဝပကဿတိ ဂရုဋ္ဌာနိယေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ၊ သော သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခူဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ဥပါသကေဟိ ဥပါသိကာဟိ ရညာ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ။ တဿ သံသဋ္ဌဿ **ဝိ**ဿဋ္ဌဿ ပါကတဿ ဘဿမနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတိ၊ သော် ရာဂါနုဒ္ဓံသိတေန စိတ္တေန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာ-ဝတ္တတိ။

သေယျထာပိ အာဝုသော ဂေါဏော ကိဋ္ဌာဒေါ ဒါမေန ဝါ ဗန္ဓေါ[1] ဝေဇ္ဇ ဝါ ဩရုန္ဓေါ။ ယော နု ခေါ အာဝုသော ဧဝံ ဝဒေယျ "နု ဒါနာယံ ဂေါဏော ကိဋ္ဌာဒေါ ပုနဒေဝ ကိဋ္ဌံ ဩတရိဿတိ''တိ။ သမ္မာ နု ခေါ သော အာဝုသော ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ အာဝုသော၊ ဌာနံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ သော ဂေါဏော ကိဋ္ဌာဒေါ ဒါမံ ဝါ ဆေတ္တာ ဝေဇ္ဇ ဝါ ဘိန္ဒိတ္တာ အထ ပုနဒေဝ ကိဋ္ဌံ ဩတရေယျာတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ဣမေကစ္ဆော ပုဂ္ဂလော တာဝဒေဝ သောရတသောရတော ဟောတိ၊ နိဝါတ-နိဝါတော ဟောတိ၊ ဥပသန္တုပသန္တော ဟောတိ၊ ယာဝ သတ္ထာရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိ''။ ယတော စ ခေါ သော ဝပကဿတေဝ သတ္ထာရာ၊ ဝပကဿတိ ဂရုဋ္ဌာနိယေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ၊ သော သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခူဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ဥပါသကေဟိ ဥပါသိကာဟိ ရညာ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ။ တဿ သံသဋ္ဌဿ **ဝိ**ဿဋ္ဌဿ ပါကတဿ ဘဿမနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ရာဂေါ စိတ္တံ

၁-အာရုမေ ဝါ ဗန္ဓော (က)

အနုဒ္ဒံသေတိ၊ သော ရာဂါနုဒ္ဒံသိတေန စိတ္တေန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ (၁)

ဣဓ ပနာဝုသော ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သော "လာဘိမှိ ပဌမဿ ဈာနဿာ"တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခူဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ အာဝုသော စာတုမဟာပထေ ထုလ္လဖုသိတကော ဒေဝေါ ဝဿန္တော[1] ရဇံ အန္တရဓာပေယျ၊ စိက္ခလ္လံ ပါတုကရေယျ။ ယော နု ခေါ အာဝုသော ဧဝံ ဝဒေယျ "နု ခါနိ အမုဿိ[2] စာတုမဟာပထေ ပုနဒေဝ ရဇော ပါတုဘဝိဿတီ"တိ။ သမ္မာ နု ခေါ သော အာဝုသော ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ အာဝုသော၊ ဌာနံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ အမုဿိ စာတုမဟာပထေ မနုဿာ ဝါ အတိက္ကမေယျုံ၊ ဂေါပသူ ဝါ အတိက္ကမေယျုံ၊ ဝါတာတပေါ ဝါ သ္မေဟဂတံ ပရိယာဒိယေယျ၊ အထ ပုနဒေဝ ရဇော ပါတုဘဝေယျာတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော "လာဘိမှိ ပဌမဿ ဈာနဿာ"တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခူဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ (၂)

ဣဓ ပနာဝုသော ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သော "လာဘိမှိ ဒုတိယဿ ဈာနဿာ"တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခူဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ အာဝုသော ဂါမဿ ဝါ နိဂမဿ ဝါ အဝိဒူရေ မဟန္တံ တဠာကံ၊ တတ္ထ ထုလ္လဖုသိတကော ဒေဝေါ ဝုဋ္ဌော သိပ္ပိသမ္ဘုကမ္ပိ သက္ခရကဋလမ္ပိ အန္တရဓာပေယျ။ ယော နု ခေါ အာဝုသော ဧဝံ ဝဒေယျ "နု ခါနိ အမုဿိ တဠာကေ ပုနဒေဝ သိပ္ပိသမ္ဘုကာ ဝါ သက္ခရကဋလာ ဝါ ပါတုဘဝိဿန္တိ"တိ။ သမ္မာ နု ခေါ သော အာဝုသော ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ အာဝုသော၊ ဌာနံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ အမုဿိ တဠာကေ မနုဿာ ဝါ ဝိဝေယျုံ၊ ဂေါပသူ ဝါ ဝိဝေယျုံ၊ ဝါတာတပေါ ဝါ သ္မေဟဂတံ ပရိယာဒိယေယျ၊ အထ ပုနဒေဝ သိပ္ပိသမ္ဘုကာပိ သက္ခရကဋလာပိ ပါတုဘဝေယျုန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော "လာဘိမှိ ဒုတိယဿ ဈာနဿာ"တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခူဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ (၃)

၁-ထုလ္လဖုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ (က) ၂-အမုကသ္မိံ (က)

ဣမ ပနာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော ဒိတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပ။ တတိယံ ဗျာနံ ဥပသမ္မဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သော ''လာဘိမှိ တတိယဿ ဗျာနဿာ''တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခု။ဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ အာဝုသော ပုရိသံ ပဏီတဘောဇနံ ဘုတ္တာဝိ် အာဘိဒေါသိကံ ဘောဇနံ နန္ဆာဒေယျ။ ယော နု ခေါ အာဝုသော ဧဝံ ဝဒေယျ ''နှ ဒါနိ် အမုံ် ပုရိသံ ပုနဒေဝ ဘောဇနံ ဆာဒေဿတိ''တိ။ သမ္မာ နု ခေါ သော အာဝုသော ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ အာဝုသော၊ ဌာနံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ အမုံ ပုရိသံ ပဏီတဘောဇနံ ဘုတ္တာဝိ် ယာဝဿ သာ ဩဇာ ကာယေ ဌဿတိ၊ တာဝ နှ အညံ ဘောဇနံ ဆာဒေဿတိ။ ယတော စ ခွဿ သာ ဩဇာ အန္တရဓာယိဿတိ၊ အထ ပုနဒေဝ တံ ဘောဇနံ ဆာဒေယျာတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ဣမေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဒိတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပ။ တတိယံ ဗျာနံ ဥပသမ္မဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ''လာဘိမှိ တတိယဿ ဗျာနဿာ''တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခု။ဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ (၄)

ဣမ ပနာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ။ပ။ စတုတ္ထံ ဗျာနံ ဥပသမ္မဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သော ''လာဘိမှိ စတုတ္ထဿ ဗျာနဿာ''တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခု။ဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာ-ဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ အာဝုသော ပဗ္ဗတသခ်ေပေ ဥဒကရဟဒေါ နိဝါတော ဝိဂတဉိမိကော။ ယော နု ခေါ အာဝုသော ဧဝံ ဝဒေယျ ''နှ ဒါနိ် အမုသ်ိ် ဥဒကရဟဒေ ပုနဒေဝ ဉိမိ ပါတုဘဝိဿတိ''တိ။ သမ္မာ နု ခေါ သော အာဝုသော ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ အာဝုသော၊ ဌာနံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယာ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ အာဂန္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ၊ သာ တသ်ိ် ဥဒကရဟဒေ ဉိမိ် ဇနေယျ။ ယာ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ အာဂန္ဆေယျ။ပ။ ယာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ အာဂန္ဆေယျ။ ယာ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ အာဂန္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ၊ သာ တသ်ိ် ဥဒကရဟဒေ ဉိမိ် ဇနေယျာတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ဣမေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ။ပ။ စတုတ္ထံ ဗျာနံ ဥပသမ္မဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ''လာဘိမှိ စတုတ္ထဿ ဗျာနဿာ''တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခု။ဟိ။ပ။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ (၅)

ဣမ ပနာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော သမ္ဘနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိ် ဥပသမ္မဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သော ''လာဘိမှိ အနိမိတ္တဿ စေတောသမာဓိဿာ''တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခု။ဟိ ဘိက္ခုနိဟိ ဥပါသကေဟိ ဥပါသိကာဟိ ရညာ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယ-

သာဝကေဟိ။ တဿ သံသဋ္ဌဿ ဝိဿဋ္ဌဿ ပါကတဿ ဘဿမနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဋ္ဌံသေတိ။ သော ရာဂါနုဋ္ဌံသိတေန စိတ္တေန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ၊ သေယျထာပိ အာဝုသော ရာဇာ ဝါ ရာဇ-မဟာမတ္တော ဝါ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော အညတရသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ကေရဏ္ဍိံ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆေယျ။ တတြ[1] ဟတ္ထိသဒ္ဒေန အဿသဒ္ဒေန ရထသဒ္ဒေန ပတ္တိသဒ္ဒေန ဘေရိပဏဝဒသဒ်တိဏ္ဍဝနိန္နာဒသဒ္ဒေန စိရိကသဒ္ဒေါ[2] အန္တရဓာယေယျ[3]။ ယော နု ခေါ အာဝုသော ဧဝံ ဝဒေယျ "န ဒါနိ အမုသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ပုနဒေဝ စိရိကသဒ္ဒေါ ပါတုဘဝိဿတီ"တိ။ သမ္မာ နု ခေါ သော အာဝုသော ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ အာဝုသော၊ ဌာနံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ သော ရာဇာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ တမ္မာ ဝနသဏ္ဍာ ပက္ကမေယျ၊ အထ ပုနဒေဝ စိရိကသဒ္ဒေါ ပါတုဘဝေယျာတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အာဝုသော ဇူဓေကစ္ခော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော "လာဘိမှိ အနိမိတ္တဿ စေတော-သမာဓိဿာ"တိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ဘိက္ခူဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ဥပါသကေဟိ ဥပါသိကာဟိ ရညာ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ။ တဿ သံသဋ္ဌဿ ဝိဿဋ္ဌဿ ပါကတဿ ဘဿမနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဋ္ဌံသေတိ၊ သော ရာဂါနုဋ္ဌံသိတေန စိတ္တေန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတီတိ။ (၆)

အထ ခေါ အာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော အပရေန သမယေန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ အထ ခေါ စိတ္တဿ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တဿ သဟာယကာ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ အာယသ္မန္တံ မဟာကောဋ္ဌိကံ တေဒေဝေါစုံ "ကိံ နု ခေါ အာယသ္မတာ မဟာကောဋ္ဌိကေန စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော 'ဇူမာသဏ္ဍ ဇူမာသဏ္ဍ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော လာဘီ၊ အထ စ ပန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိသ-တီ'တိ။ ဥဒါဟု ဒေဝတာ တေမတ္ထံ အာရောစေသုံ 'စိတ္တော ဘန္တေ ဟတ္ထိသာရိ-ပုတ္တော ဇူမာသဏ္ဍ ဇူမာသဏ္ဍ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ လာဘီ၊ အထ စ ပန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိသတီ'တိ"။ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော မေ အာဝုသော စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော"ဇူမာသဏ္ဍ ဇူမာသဏ္ဍ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ လာဘီ၊ အထ စ ပန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိသတီ"တိ။ ဒေဝတာပိ မေ

၁–တတ္ထ (သီ၊ ဂ) ၂–စိရိဋ္ဌိကာသဒ္ဒေါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဂ) ၃–အန္တရဓာယေယျ (သျာ၊ ဂ၊ က)

တေမတ္ထံ အာရောစေသုံ "စိတ္တော ဘန္တေ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဋမာသဉ္ဇ ဋမာသဉ္ဇ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ လာဘီ၊ အထ စ ပန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာ-ဝတ္တိဿတီ"တိ။

အထ ခေါ စိတ္တဿ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တဿ သဟာယကာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ "စိတ္တော ဘန္တေ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဋမာသဉ္ဇ ဋမာသဉ္ဇ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ လာဘီ၊ အထ စ ပန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတီ"တိ။ န ဘိက္ခဝေ စိတ္တော စိရံ သရိဿတိ[၁] နေက္ခမ္မဿာတိ။

အထ ခေါ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော နစိရဿေဝ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယ-ပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ "ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဋတ္ထတ္ထာယာ"တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော အရဟတံ အဟောသီတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-မဇ္ဈေသုတ္တ

၆၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဋသိပတနေ မိဂဒါယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာနံ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ မဏ္ဍလမာဋ္ဌေ သန္ဒိသိန္နာနံ သန္ဒိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ "ဝုတ္တမိဒံ အာဝုသော ဘဂဝတာ ပါရာယနေ မေတ္တေယျပဉ္ဂေ—

* 'ယော ဥဘောန္တေ ဝိဒိတ္ဝာန၊ မဇ္ဈေ မန္တာ န လိပ္ပတိ[၂]။
တံ ဗြူမိ မဟာပုရိသောတိ၊ သောဓ သိဗ္ဗိနိ[၃]မစ္စဂါ'တိ။

ကတမော နု ခေါ အာဝုသော ဧကော အန္တော၊ ကတမော ဒုတိယော အန္တော၊ ကိံ မဇ္ဈေ။ ကာ သိဗ္ဗိနီ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ

၁-ပဒိဿတိ (က)　* ခု ၁-၄၃၅၊ ခု ဂ-၇-ပိဋ္ဌေသု။　၂-န လိမ္ပတိ (က)　၃-သိဗ္ဗနိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)

ဘိက္ခူ။ တေဒဝေါစ ''ဖဿော ခေါ အာဝုသော ကောဿ အန္တရာ၊ ဖဿသမုဒယော ဒုတိယော အန္တရာ၊ ဖဿနိရောဓော မဇ္ဈေ၊ တဏှာ သိဒ္ဓိနိ၊ တဏှာ ဟိ နံ သိဒ္ဓတိ တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ တ္ထောဝတာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု အဘိညြေယျံ အဘိဇာနာတိ၊ ပရိညြေယျံ ပရိဇာနာတိ၊ အဘိညြေယျံ အဘိဇာနန္တော[1] ပရိညြေယျံ ပရိဇာနန္တော[2] ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ ဘိက္ခူ။ တေဒဝေါစ ''အတိတံ ခေါ အာဝုသော ကောဿ အန္တရာ၊ အနာဂတံ ဒုတိယော အန္တရာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ မဇ္ဈေ၊ တဏှာ သိဒ္ဓိနိ၊ တဏှာ ဟိ နံ သိဒ္ဓတိ တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ တ္ထောဝတာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု အဘိညြေယျံ အဘိဇာနာတိ၊ ပရိညြေယျံ ပရိဇာနာတိ၊ အဘိညြေယျံ အဘိဇာနန္တော ပရိညြေယျံ ပရိဇာနန္တော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ ဘိက္ခူ။ တေဒဝေါစ ''သုခါ အာဝုသော ဝေဒနာ ကောဿ အန္တရာ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဒုတိယော အန္တရာ၊ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ မဇ္ဈေ၊ တဏှာ သိဒ္ဓိနိ၊ တဏှာ ဟိ နံ သိဒ္ဓတိ တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ တ္ထောဝတာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု အဘိညြေယျံ အဘိဇာနာတိ၊ ပရိညြေယျံ ပရိဇာနာတိ၊ အဘိညြေယျံ အဘိဇာနန္တော ပရိညြေယျံ ပရိဇာနန္တော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ ဘိက္ခူ။ တေဒဝေါစ ''နာမံ ခေါ အာဝုသော ကောဿ အန္တရာ၊ ရူပံ ဒုတိယော အန္တရာ၊ ဝိညာဏံ မဇ္ဈေ၊ တဏှာ သိဒ္ဓိနိ၊ တဏှာ ဟိ နံ သိဒ္ဓတိ တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ တ္ထောဝတာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု အဘိညြေယျံ အဘိဇာနာတိ၊ ပရိညြေယျံ ပရိဇာနာတိ၊ အဘိညြေယျံ အဘိဇာနန္တော ပရိညြေယျံ ပရိဇာနန္တော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ ဘိက္ခူ။ တေဒဝေါစ ''ဆ ခေါ အာဝုသော အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ ကောဿ အန္တရာ၊ ဆ ဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ ဒုတိယော အန္တရာ၊ ဝိညာဏံ မဇ္ဈေ၊ တဏှာ သိဒ္ဓိနိ၊ တဏှာ ဟိ နံ သိဒ္ဓတိ တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ တ္ထောဝတာ ခေါ

၁–အဘိဇာနိတွာ (က) ၂–ပရိဇာနိတွာ (က)

အာဝုသော ဘိက္ခု အဘိညေယ္ယံ အဘိဇာနာတိ၊ ပရိညေယ္ယံ ပရိဇာနာတိ၊ အဘိညေယ္ယံ အဘိဇာနန္တော ပရိညေယ္ယံ ပရိဇာနန္တော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တ-ကရော ဟောတီ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ ဘိက္ခူ။ တေဒဝေါစ ''သက္ကာယော ခေါ အာဝုသော ကော အန္တော၊ သက္ကာယသမုဒယော ဒုတိယော အန္တော၊ သက္ကာယနိရောဓော မဇ္ဈေ၊ တဏှာ သိဒ္ဓိနိ၊ တဏှာ ဟိ နံ သိဒ္ဓတိ တသ တသ္မေဝ ဘဝသ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု အဘိညေယ္ယံ အဘိဇာနာတိ၊ ပရိညေယ္ယံ ပရိဇာနာတိ၊ အဘိညေယ္ယံ အဘိ-ဇာနန္တော[1] ပရိညေယ္ယံ ပရိဇာနန္တော[1] ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတီ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ထေရေ ဘိက္ခူ။ တေဒဝေါစ ''ဗျာကတံ ခေါ အာဝုသော အမှေဟိ သမ္မေဟေဝ ယထာသကံ ပဋိဘာနံ၊ အာယာ-မာဝုသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိသ္သာမ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေသ္သာမ။ ယထာ နော ဘဂဝါ ဗျာကရိဿတိ၊ တထာ နံ ဓာရေဿာမာ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော'' တိ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ။ တသ ဘိက္ခုနော ပစ္စဿောသုံ။ အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ။ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ။ ယာဝတကော အဟောသိ သမ္မေဟေဝ သဒ္ဓိံ ကထာ-သလ္လာပေါ၊ တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ ''ကဿ နု ခေါ ဘန္တေ သုဘာသိတ''န္တိ။ သမ္မေသံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သုဘာသိတံ ပရိယာယေန၊ အဝိ စ ယံ မယာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ပါရာယနေ မေတ္တေယျပဉ္ဟေ—

''ယော ဥဘောန္တေ ဝိဒိတ္ဝာန၊ မဇ္ဈေ မန္တာ န လိပ္ပတိ။
တံ ဗြူမိ 'မဟာပုရိသော'တိ၊ သောဓ သိဒ္ဓိနိမစ္စဂါ''တိ။

တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမိတိ။ ''ဧဝံ ဘန္တေ''တိ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ ''ဖဿော ခေါ ဘိက္ခဝေ ကော အန္တော၊ ဖဿသမုဒယော ဒုတိယော အန္တော၊ ဖဿနိရောဓော မဇ္ဈေ၊ တဏှာ သိဒ္ဓိနိ၊ တဏှာ ဟိ နံ သိဒ္ဓတိ တသ တသ္မေဝ ဘဝသ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဘိညေယ္ယံ အဘိဇာနာတိ၊ ပရိညေယ္ယံ ပရိဇာနာတိ၊ အဘိညေယ္ယံ

၁–သမ္မတ္တပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။

အဘိဇာနန္တော ပရိညေယ္ယံ ပရိဇာနန္တော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတီ”တိ။ ။ သတ္တမံ။

၈-ပုရိသိန္ဒြိယဉာဏသုတ္တ

၆၂။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကော် သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဒဏ္ဍကပွကံ နာမ ကောသလာနံ နိဂမော တဒဝသရိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ တေ စ ဘိက္ခူ ဒဏ္ဍကပွကံ ပဝိသိံသု အာဝသထံ ပရိယေသိတုံ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ယေန အစိရဝတိ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတုံ၊ အစိရဝတိယာ နဒိယာ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတွာ ပစ္ဆုတ္တာရိတွာ ကေစိဝရော အဒ္ဓာသိ ဂတ္တာနိ ပုဗ္ဗာပယမာနော။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေဒဝေါစ “ကိံ နု ခေါ အာဝုသော အာနန္ဒ သဒ္ဒံ စေတယော သမန္နာဟရိတွာ နု ခေါ ဒေဝဒတ္တော ဘဂဝတော ဗျာကတော ‘အာပါယိကော ဒေဝဒတ္တော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော’တိ၊* ဥဒါဟု ကေနစိဒေဝ ပရိယာယေနာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ ပနေတံ အာဝုသော ဘဂဝတော ဗျာကတန္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဣဓာဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ယေန အစိရဝတိ နဒီ တေနုပသင်္ကမိံ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတုံ၊ အစိရဝတိယာ နဒိယာ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတွာ ပစ္ဆုတ္တာရိတွာ ကေစိဝရော အဒ္ဓာသိံ ဂတ္တာနိ ပုဗ္ဗာပယမာနော။ အထ ခေါ ဘန္တေ အညတရော ဘိက္ခု ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ တေဒဝေါစ “ကိံ နု ခေါ အာဝုသော အာနန္ဒ သဒ္ဒံ စေတယော သမန္နာဟရိတွာ နု ခေါ ဒေဝဒတ္တော ဘဂဝတော ဗျာကတော ‘အာပါယိကော ဒေဝဒတ္တော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော’တိ၊ ဥဒါဟု ကေနစိဒေဝ ပရိယာယေနာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ ဘန္တေ တံ ဘိက္ခုံ တေဒဝေါစံ “ဧဝံ ခေါ ပနေတံ အာဝုသော ဘဂဝတော ဗျာကတ”န္တိ။

---

* ဒီ ၄-၁၆၅၊ အံ ၃-၁၀-ဒိဋ္ဌေသု ပဿိတဗ္ဗံ။

သော ဝါ[၁] ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု နဝေါ ဘဝိဿတိ အစိရပဗ္ဗဇိတော၊ ထေရော ဝါ ပန ဗာလော အဗျတ္တော။ ကထံ ဟိ နာမ ယံ မယာ ဧကံသေန ဗျာကတံ တတ္ထ ဒွေဇ္ဈံ အာပဇ္ဇိဿတိ၊ နာဟံ အာနန္ဒ အညံ ဧကပုဂ္ဂလမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ယော ဧဝံ မယာ သဗ္ဗံ စေတသော သမန္နာဟရိတ္ဝာ ဗျာကတော ယထယိဒံ ဒေဝဒတ္တော။ ယာဝကီဝဉ္စာဟံ အာနန္ဒ ဒေဝဒတ္တဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တမ္ပိ သုက္ကဓမ္မံ အဒ္ဒသံ၊ နေဝ တာဝါဟံ ဒေဝဒတ္တံ ဗျာကာသိံ "အာပါယိကော ဒေဝဒတ္တော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေ-ကိစ္ဆော"တိ။ ယတော စ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ဒေဝဒတ္တဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိ-နိတ္တုဒနမတ္တမ္ပိ သုက္ကဓမ္မံ န အဒ္ဒသံ၊ အထာဟံ ဒေဝဒတ္တံ ဗျာကာသိံ "အာပါယိကော ဒေဝဒတ္တော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော"တိ။

သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဂူထကူပေါ သာဓိကပေါရိသော ပူရော ဂူထဿ သမတိတ္တိကော၊ တတြ ပုရိသော သသီသကော နိမုဂ္ဂေါ အဿ၊ တဿ ကောစိဒေဝ ပုရိသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အတ္ထကာမော ဟိတကာမော ယောဂက္ခေမ-ကာမော တမှာ ဂူထကူပါ ဥဒ္ဓရိတုကာမော။ သော တံ ဂူထကူပံ သမန္တာနုပရိဂစ္ဆန္တော နေဝ ပဿေယျ တဿ ပုရိသဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိ-နိတ္တုဒနမတ္တမ္ပိ ဂူထေန အမက္ခိတံ၊ ယတ္ထ တံ ဂဟေတ္ဝာ ဥဒ္ဓရေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ယတော ဒေဝဒတ္တဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တမ္ပိ သုက္ကဓမ္မံ န အဒ္ဒသံ၊ အထာဟံ ဒေဝဒတ္တံ ဗျာကာသိံ "အာပါယိကော ဒေဝဒတ္တော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော"တိ။ သစေ တုမှေ အာနန္ဒ သုဏေယျာထ တထာဂတဿ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္ဇဏာနိ ဝိဘဇိဿာမီတိ[၂]။

ဧတဿ ဘဂဝါ ကာလော၊ ဧတဿ သုဂတ ကာလော၊ ယံ ဘဂဝါ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္ဇဏာနိ ဝိဘဇေယျ၊ ဘဂဝတော သုတ္ဝာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီတိ။ တေနဟာနန္ဒ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ဣဓာဟံ အာနန္ဒ ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ"တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ကုသလာ ဓမ္မာ အန္တရဟိတာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ

၁–သော စ (သျာ)　　၂–ဝိဘဇန္တဿာတိ (သီ၊သျာ၊ဣ)

သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွသ ကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တမှာ တသ ကုသလာ ကုသလံ ပါတုဘဝိဿတိ။ ဧဝမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ အပရိဟာနဓမ္မော ဘဝိဿတိ''တိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဗီဇာနိ အခဏ္ဍာနိ အပူတီနိ အဝါတာတပဟတာနိ သာရဒါနိ သုခသယိတာနိ သုခေတ္တေ သုပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ဇာနေယျာသိ တွံ အာနန္ဒ ''ဣမာနိ ဗီဇာနိ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ''တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ကုသလာ ဓမ္မာ အန္တရဟိတာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွသ ကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တမှာ တသ ကုသလာ ကုသလံ ပါတုဘဝိဿတိ။ ဧဝမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ အပရိဟာနဓမ္မော ဘဝိဿတိ''တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတသ ပုရိသပုဂ္ဂလော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတသ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတံ ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတသ အာယတိံ ဓမ္မသမုပ္ပါဒေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ။ (၁)

ဣဓ ပနာဟံ အာနန္ဒ ကေစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တရဟိတာ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွသ အကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တမှာ တသ အကုသလာ အကုသလံ ပါတုဘဝိဿတိ။ ဧဝမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ ပရိဟာနဓမ္မော ဘဝိဿတိ''တိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဗီဇာနိ အခဏ္ဍာနိ အပူတီနိ အဝါတာတပဟတာနိ သာရဒါနိ သုခသယိတာနိ ပုထုသိလာယ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ဇာနေယျာသိ တွံ အာနန္ဒ ''နယိမာနိ ဗီဇာနိ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ''တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တရဟိတာ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွသ အကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တမှာ တသ အကုသလာ အကုသလံ

ပါတုဘဝိဿတိ။ ဝေမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ ပရိဟာနမ္မောဘဝိဿတီ''တိ။ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္ဌာဏံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတံ ဟောတိ၊ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ အာယတိံ ဓမ္မသမုပ္ပါဒေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ။ (၂)

ဇုဓ ပနာဟံ အာနန္ဒ ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဇုမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''နတ္ထိ ဇုမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တောပိ သုက္ကော ဓမ္မော၊ သမန္နာ-ဂတောယံ ပုဂ္ဂလော ဧကန္တကာဋ္ဌကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိဿတီ''တိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဗီဇာနိ ခဏ္ဍာနိ ပူတီနိ ဝါတာတပဟတာနိ သုခေတ္တေ သုပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ဇာနေယျာသိ တွံ အာနန္ဒ ''နယိမာနိ ဗီဇာနိ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠ္ဠိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တီ''တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဝေမေဝံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ဇုဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဇုမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''နတ္ထိ ဇုမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တောပိ သုက္ကော ဓမ္မော၊ သမန္နာဂတောယံ ပုဂ္ဂလော ဧကန္တကာဋ္ဌကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိဿတီ''တိ။ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္ဌာဏံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတံ ဟောတိ၊ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ အာယတိံ ဓမ္မသမုပ္ပါဒေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတီတိ။ (၃)

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—သက္ကာ နု ခေါ ဘန္တေ ဇုမေသံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ အပရေပိ တယော ပုဂ္ဂလာ သပ္ပဋိဘာဂါ ပညာပေတုန္တိ။ ''သက္ကာ အာနန္ဒာ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ဇုဓာဟံ အာနန္ဒ ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဇုမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇ-မာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဇုမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ကုသလာ ဓမ္မာ အန္တရဟိတာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွဿ

ကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တမ္ပိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သမုဌါတံ ဂစ္ဆတိ။ ဝေမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ ပရိဟာနဓမ္မော ဘဝိဿတီ''တိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ အင်္ဂါရာနိ အာဒိတ္တာနိ သမ္ပဇ္ဇလိတာနိ သဇောတိဘူတာနိ ပုထုသိလာယ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ဇာနေယျာသိ တွံ အာနန္ဒ ''နယိမာနိ အင်္ဂါရာနိ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠ္ဇိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တီ''တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ ဝါ ပန အာနန္ဒ သာယန္ဟသမယံ[၁] သူရိယေ ဩဂစ္ဆန္တေ ဇာနေယျာသိ တွံ အာနန္ဒ ''အာလောကော အန္တရ-ဓာယိဿတိ၊ အန္ဓကာရော ပါတုဘဝိဿတီ''တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ ဝါ ပနာနန္ဒ အဘိဒေါ အဒ္ဓရတ္တံ ဘတ္တကာလသမယေ ဇာနေယျာသိ တွံ အာနန္ဒ ''အာလောကော အန္တရဟိတော၊ အန္ဓကာရော ပါတုဘူတော''တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဝေမေဝံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ကုသလာ ဓမ္မာ အန္တရဟိတာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွဿ ကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တမ္ပိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သမုဌါတံ ဂစ္ဆတိ။ ဝေမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ ပရိဟာနဓမ္မော ဘဝိဿတီ''တိ။ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္ဉဏံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတံ ဟောတိ၊ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ အာယတိံ ဓမ္မသမုပ္ပါဒေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ။ (၄)

ဣဓ ပနာဟံ အာနန္ဒ ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ ''ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တရဟိတာ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွဿ အကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တမ္ပိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သမုဌါတံ ဂစ္ဆတိ။ ဝေမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ အပရိဟာနဓမ္မော ဘဝိဿတီ''တိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ အင်္ဂါရာနိ အာဒိတ္တာနိ သမ္ပဇ္ဇလိတာနိ သဇောတိဘူတာနိ သုက္ခေ တိဏပုဉ္ဇေ ဝါ ကဋ္ဌပုဉ္ဇေ ဝါ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ဇာနေယျာသိ တွံ အာနန္ဒ ''ဣမာနိ အင်္ဂါရာနိ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠ္ဇိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တီ''တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ

၁–သာယန္ဟသမယေ (သျာ၊က)

ဝါ ပနာနန္ဒ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိသမယံ[1] သုရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ ဇာနေယျာသိ တုံ အာနန္ဒ "အန္ဓကာရော အန္ဓကာရဝေယိသတိ၊ အာလောကော ပါတု-ဘဝိသတိ"တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ ဝါ ပနာနန္ဒ အဘိဒေါ မဇ္ဈန္ဟိကေ ဘတ္တကာလသမယေ ဇာနေယျာသိ တုံ အာနန္ဒ "အန္ဓကာရော အန္ဓကာရဟိတော၊ အာလောကော ပါတုဘူတော"တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ဣမေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ"တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓကာရဟိတာ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ သမ္မုခီဘူတာ။ အတ္ထိ စ ခွဿ အကုသလမူလံ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ တဗ္ဘိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သမုဂ္ဃါတံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမယံ ပုဂ္ဂလော အာယတိံ အပရိဟာနဓမ္မော ဘဝိဿတီ"တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသိန္ဒြိယဉာဏံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတံ ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ အာယတိံ ဓမ္မသမုပ္ပါဒေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ။ (၅)

ဣဓ ပနာဟံ အာနန္ဒ ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ"တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "နတ္ထိ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တောပိ အကုသလော ဓမ္မော၊ သမန္နာဂတောယံ ပုဂ္ဂလော ကေန္တသုဂ္ဂေဟိ အနဝဇ္ဇေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ"တိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ အဂ်ါရာနိ သီတာနိ နိဗ္ဗုတာနိ သုက္ခေ တိဏပုဉ္ဇေ ဝါ ကဋ္ဌပုဉ္ဇေ ဝါ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ဇာနေယျာသိ တုံ အာနန္ဒ "နယိမာနိ အဂ်ါရာနိ ဝုဋ္ဌိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တီ"တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ဧဝမေဝံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ ဣမေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "ဣမဿ ခေါ ပုဂ္ဂလဿ ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ"တိ။ တမေနံ အပရေန သမယေန ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ "နတ္ထိ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တောပိ အကုသလော ဓမ္မော၊ သမန္နာဂတောယံ ပုဂ္ဂလော ကေန္တသုဂ္ဂေဟိ အနဝဇ္ဇေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ"တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ

၁-ရတ္တိပစ္ဆိသမယေ (က)

ပုရိသိန္ဒြိယဉ္ဇဏံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတံ ဟောတိ၊ ဝေမ္ပိ ခေါ အာနန္ဒ တထာဂတဿ အာယတိံ ဓမ္မသမုပ္ပါဒေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော ဟောတိ။ (၆)

တတြာနန္ဒ ယေ တေ ပုရိမာ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ တေသံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ဧကော အပရိဟာနဓမ္မော၊ ဧကော ပရိဟာနဓမ္မော၊ ဧကော အာပါယိကော နေရယိကော။ တတြာနန္ဒ ယေမေ ပစ္ဆိမာ တယော ပုဂ္ဂလာ၊ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ဧကော ပရိဟာနဓမ္မော၊ ဧကော အပရိဟာနဓမ္မော၊ ဧကော ပရိနိဗ္ဗာနဓမ္မောတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-နိဗ္ဗေဓိကသုတ္တ

၆၃။ နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ကတမော စ သော ဘိက္ခဝေ နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယော ဓမ္မပရိယာယော? ကာမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကာမာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကာမာနံ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကာမာနံ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကာမနိရောဓော[၁] ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကာမနိရောဓဂါမိနီ[၂] ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၁)

ဝေဒနာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဝေဒနာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝေဒနာနံ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဝေဒနာနံ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝေဒနာနိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၂)

သညာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သညာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သညာနံ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သညာနံ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သညာ-နိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သညာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၃)

အာသဝါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အာသဝါနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အာသဝါနံ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အာသဝါနံ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အာသဝနိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ။ (၄)

၁-ကာမာနံ နိရောဓော (က) ဧဝံ ဝေဒနာနိရောဓော-ဣစ္စာဒိသုပိ။

၂-ကာမာနံ နိရောဓဂါမိနီ (က) ဧဝံ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ-ဣစ္စာဒိသုပိ။

ကမ္မံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကမ္မာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကမ္မာနံ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကမ္မာနံ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကမ္မနိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကမ္မနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၅)

ဒုက္ခံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဒုက္ခဿ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခဿ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဒုက္ခဿ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခနိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၆)

"ကာမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကာမာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကာမာနံ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကာမာနံ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကာမနိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကာမနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ † ပဗ္ဗဇိမေ ဘိက္ခဝေ ကာမဂုဏာ စက္ခု-ဝိညေယ္ယာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဝိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ သောတဝိညေယ္ယာ သဒ္ဒါ။ ဃာနဝိညေယ္ယာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှါဝိညေယ္ယာ ရသာ။ ကာယဝိညေယ္ယာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဝိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ အပိ စ.ခေါ ဘိက္ခဝေ နေတေ ကာမာ၊ ကာမဂုဏာ နာမေတေ[၁] အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

*သက်ပွရာဂေါ ပုရိသဿ ကာမော၊
နေတေ[၂] ကာမာ ယာနိ စိတြာနိ လောကေ။
သက်ပွရာဂေါ ပုရိသဿ ကာမော၊
တိဋ္ဌန္တိ စိတြာနိ တထေဝ လောကေ။
အထေတ္ထ ဓီရာ ဝိနယန္တိ ဆန္ဒန္တိ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ကာမာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ? ဖဿော ဘိက္ခဝေ ကာမာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ကာမာနံ ဝေမတ္တတာ? အည္ဘော ဘိက္ခဝေ ကာမော ရူပေသု။ အည္ဘော ကာမော သဒ္ဒေသု။ အည္ဘော ကာမော ဂန္ဓေသု။ အည္ဘော ကာမော ရသေသု။ အည္ဘော ကာမော ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနံ ဝေမတ္တတာ။

---

† မ ၁-၁၁၉၊သံ ၂-၄၂၇-ပိဋ္ဌေသု။
* အဘိ ၄-၂၇၅-ပိဋ္ဌေ။
၁-တေ ကာမဂုဏာ နာမ နေတေ ကာမာ(က)
၂-နံ တေ(သျာ)

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ကာမာနံ ဝိပါကော? ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကာမယမာနော တဋ္ဌံ တဋ္ဌံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ ပုညဘာဂိယံ ဝါ အပုညဘာဂိယံ ဝါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနံ ဝိပါကော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ကာမနိရောဓော? ဖဿနိရောဓော[၁] ဘိက္ခဝေ ကာမနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အင်္ဂီကော မဂ္ဂေါ ကာမနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ။ သေယ္ယထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

ယတော ခေါ[၂] ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဧဝံ ကာမေ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကာမာနံ နိဒါနသမ္ဘဝံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကာမာနံ ဝေမတ္တတံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကာမာနံ ဝိပါကံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကာမနိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကာမ-နိရောဓဂါမိနိ[ံ] ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ သော ဣမံ နိဗ္ဗေဓိကံ ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ ကာမနိရောဓံ။'' ကာမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ပ။ ကာမနိရောဓဂါမိနိ[၃] ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ''တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၁)

''ဝေဒနာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ပ။ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ''တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိမ္မေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ—**သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ**။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ? ဖဿော ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနံ ဝေမတ္တတာ? အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သာမိသာ သုခါ၊ ဝေဒနာ၊ အတ္ထိ နိရာမိသာ သုခါ ဝေဒနာ၊ အတ္ထိ သာမိသာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ အတ္ထိ နိရာမိသာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ အတ္ထိ သာမိသာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ အတ္ထိ နိရာမိသာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနံ ဝေမတ္တတာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနံ ဝိပါကော? ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိယမာနော[၄] တဋ္ဌံ တဋ္ဌံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ ပုညဘာဂိယံ ဝါ အပုညဘာဂိယံ ဝါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနံ ဝိပါကော။

၁-ဖဿနိရောဓော (သျာ) ၂-ယတော စ ခေါ (ဗဟူသု)
၃-သမ္မတ္တဝိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။ ၄-ဝေဒယမာနော(သျာ၊ကံ)အံ ၁-၅၄၄-ဖိဋ္ဌေပိ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနိရောဓော? ဖဿနိရောဓော[1] ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အင္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝေဒနာနိရောဓ-ဂါမိနိ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။

ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝေဒနံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာနံ နိဒါနသမ္ဘဝံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာနံ ဝေမတ္တတံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာနံ ဝိပါကံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာနိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာ-နိရောဓဂါမိနိ[ံ] ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ သော ဣမံ နိမ္မေမိကံ ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ ဝေဒနာနိရောဓံ။ "ဝေဒနာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတမ္ဘာ။ပ။ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိတမ္ဘာ"တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၂)

"သညာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတမ္ဘာ။ပ။ သညာနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိ-တမ္ဘာ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ၊ ဆယိမာ ဘိက္ခဝေ သညာ ရူပသညာ သဒ္ဒသညာ ဂန္ဓသညာ ရသသညာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ ဓမ္မသညာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သညာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ? ဖဿော ဘိက္ခဝေ သညာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သညာနံ ဝေမတ္တတာ? အညာ ဘိက္ခဝေ သညာ ရူပေသု။ အညာ သညာ သဒ္ဒေသု[ၗ]။ အညာ သညာ ဂန္ဓေသု။ အညာ သညာ ရသေသု။ အညာ သညာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု။ အညာ သညာ ဓမ္မေသု။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သညာနံ ဝေမတ္တတာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သညာနံ ဝိပါကော? ဝေါဟာရဝေပက္ကံ[2] ဘိက္ခဝေ သညံ[3] ဝဒါမိ။ ယထာ ယထာ နံ သဉ္ဇာနာတိ၊ တထာ တထာ ဝေါဟရတိ "ဧဝံ သညီ အဟောသိ"န္တိ[4]။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သညာနံ ဝိပါကော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သညာနိရောဓော? ဖဿနိရောဓော[6] ဘိက္ခဝေ သညာနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အင္ဂိကော မဂ္ဂေါ သညာနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။

၁–ဖဿနိရောဓော (သျာ၊ကံ၊က)

၂–အညာ ဘိက္ခဝေ ရူပေသု သညာ အညာ သဒ္ဒေသု သညာ (က) ဧဝံ သေသေသုပိ။

၃–ဝေါဟာရဝေပက္ကာဟံ (သျာ၊မူ)၊ ဝေါဟာရပက္ကာဟံ (သီ)

၄–သညာ (သျာ၊ဗွ)　　၅–အဟောသီတိ (က)　　၆–ဖဿနိရောဓော (သျာ၊က)

ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဧဝံ သည်ံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ သညာနံ နိဒါနသမ္ဘဝံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ သညာနံ ဝေမတ္တတံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ သညာနံ ဝိပါကံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ သညာနိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ သညာ-နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ သော ဣမံ နိဗ္ဗေဓိကံ ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ သညာနိရောဓံ။ "သညာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ပ။ သညာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ"တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၃)

"အာသဝါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ပ။ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ[၁] ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ? အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ ဝေမတ္တတာ? အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ နိရယဂမနီယာ[၂]၊ အတ္ထိ အာသဝါ တိရစ္ဆာနယောနိဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ပေတ္တိဝိသယဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ မနုဿလောကဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ဒေဝလောကဂမနီယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ ဝေမတ္တတာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ ဝိပါကော? ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာဂတော တဇ္ဇံ တဇ္ဇံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ ပုညဘာဂိယံ ဝါ အပုညဘာဂိယံ ဝါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ ဝိပါကော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ အာသဝနိရောဓော? အဝိဇ္ဇာနိရောဓော ဘိက္ခဝေ အာသဝနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ အာသဝ-နိရောဓဂါမိနီ[၁] ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။

ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဧဝံ အာသဝေ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ အာသဝါနံ နိဒါနသမ္ဘဝံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ အာသဝါနံ ဝေမတ္ထတံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ အာသဝါနံ ဝိပါကံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ အာသဝါနံ နိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ အာသဝါနံ နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ သော ဣမံ နိဗ္ဗေဓိကံ ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ အာသဝနိရောဓံ။ "အာသဝါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ပ။

၁–သမ္ဗတ္ထပိ ဝေမေဝ ဒိဿတိ။ ၂–နိရယဂါမိနိယာ (သီ၊က)

အာသဝနိရောဓဂါမိနိ[၁] ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၄)

“ကမ္မံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ပ။ ကမ္မနိရောဓဂါမိနိ[၁] ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ *စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ၊ စေတယိတ္ဝာ ကမ္မံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ? ဖဿော ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနံ နိဒါနသမ္ဘဝေါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနံ ဝေမတ္တတာ၊ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ နိရယ-ဝေဒနိယံ၊ အတ္ထိ ကမ္မံ တိရစ္ဆာနယောနိဝေဒနိယံ၊ အတ္ထိ ကမ္မံ ပေတ္တိဝိသယ-ဝေဒနိယံ၊ အတ္ထိ ကမ္မံ မနုဿလောကဝေဒနိယံ၊ အတ္ထိ ကမ္မံ ဒေဝလောက-ဝေဒနိယံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနံ ဝေမတ္တတာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနံ ဝိပါကော? တိဝိဓာဟံ[၂] ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ဝဒါမိ ဒိဋ္ဌေဝ[၃] ဓမ္မေ ဥပပဇ္ဇေ ဝါ[၄] အပရေ ဝါ ပရိယာယေ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနံ ဝိပါကော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ကမ္မနိရောဓော? ဖဿနိရောဓော[၅] ဘိက္ခဝေ ကမ္မနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အင္ဂီကော မဂ္ဂေါ ကမ္မနိရောဓဂါမိနိ[၆] ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။

ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဧဝံ ကမ္မံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကမ္မာနံ နိဒါနသမ္ဘဝံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကမ္မာနံ ဝေမတ္တတံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကမ္မနိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ကမ္မနိရောဓဂါမိနိ[၆] ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ သော ဣမံ နိဗ္ဗေဓိကံ ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ ကမ္မနိရောဓံ။ “ကမ္မံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ပ။ ကမ္မနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၅)

“ဒုက္ခံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဒုက္ခဿ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခဿ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဒုက္ခဿ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခနိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ

၁-သမ္ဘတ္ထိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။　*အဘိ ၄-၂၉၈-ဗိဇ္ဇေဝိ။　၂-ဒိဋ္ဌေ ဝါ (သီ)　၄-ဥပပဇ္ဇံ ဝါ (က-သီ၊ အံ ၃-၄၉၇)၊ ဥပပဇ္ဇ ဝါ(?)၊　မ ၃-၂၅၇-ဗိဇ္ဇေ ပါဠိယာ တဒတ္ထဝဏ္ဏနာယ စ သံသန္ဒေတဗ္ဗံ။　၅-ဖဿနိရောဓော (က-သီ၊ သျာ၊က)　၆-သမ္ဘတ္ထိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။

ဝုတ္ထံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္ထံ။ ဇာတိဝိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ၊ ဗျာဓိဝိ ဒုက္ခော၊[1] မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာပိ ဒုက္ခာ၊ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ[2] ဒုက္ခာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခဿ နိဒါနသမ္ဘဝေါ? တဏှာ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခဿ နိဒါနသမ္ဘဝေါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခဿ ဝေမတ္တတာ? အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အဓိမတ္တံ၊ အတ္ထိ ပရိတ္တံ၊ အတ္ထိ ဒန္ဓဝိရာဂိ၊ အတ္ထိ ခိပ္ပဝိရာဂိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခဿ ဝေမတ္တတာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခဿ ဝိပါကော? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ယေန ဒုက္ခေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော[3] သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ ယေန ဝါ ပန ဒုက္ခေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဗဟိဒ္ဓါ ပရိယေဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇတိ ''ကော[4] ဧကပဒံ ဒွိပဒံ ဇာနာတိ[5] ဣမဿ ဒုက္ခဿ နိရောဓာယာ''တိ။ သမ္မောဟဝေပက္ကံ ဝါဟံ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ ဝဒါမိ ပရိယေဋ္ဌိဝေပက္ကံ ဝါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခဿ ဝိပါကော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓော? တဏှာနိရောဓော[6] ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အင်္ဂီကော မဂ္ဂေါ ဒုက္ခဿ နိရောဓ-ဂါမိနိ ပဋိပဒါ။ သေယ္ယထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။

ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဧဝံ ဒုက္ခံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခဿ နိဒါနသမ္ဘဝံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခဿ ဝေမတ္တတံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခဿ ဝိပါကံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခနိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခနိရောဓ-ဂါမိနိံ[7] ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ သော ဣမံ နိဗ္ဗေဓိကံ ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ ဒုက္ခနိရောဓံ။ ''ဒုက္ခံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဒုက္ခဿ နိဒါနသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခဿ ဝေမတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဒုက္ခဿ ဝိပါကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခ-နိရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ''တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္ထံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္ထံ။ (၆)

အယံ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယော ဓမ္မပရိယာယောတိ။ ။

နဝမံ။

၁-ဗျာဓိဝိ ဒုက္ခာ (သျာ၊ဣ၊က)
၂-ပရိယာဒိဋ္ဌစိတ္တော (က)
၃-ပဇာနာတိ (က)
၄-ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာဝိ (က)
၅-သော နု (က)
၆-တဏှာနိရောဓာ (က-သီ၊ သျာ၊က)

၁၀-သီဟနာဒသုတ္တ

၆၄။ *ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ၊ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ ကတမာနိ ဆ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ ဣဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ (၁)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ ဣဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ (၂)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော။ပ။ ဣဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ (၃)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော။ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥ္ဇဋ္ဌေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော။ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥ္ဇဋ္ဌေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ (၄)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တ-မာနုသကေန။ပ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ

*မ ၁-၉၉၊အဘိ ၂-၃၂၀၊ အံ ၃-၂၀၃၊ ခု ၉-၃၅၆-ပိဋ္ဌေသု။

တထာဂတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန။ပ။ ယထာ-
ကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ
ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊
ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ (၅)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ
ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော အာသဝါနံ ခယာ။ပ။
သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ တထာ-
ဂတဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ
ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ ဣမာနိ ခေါ
ဘိက္ခဝေ ဆ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ၊ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာ-
ဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ
နဒတိ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ (၆)

တတြ စေ ဘိက္ခဝေ ပရေ တထာဂတံ ဌာနဿ ဌာနတော အဋ္ဌာနဿ
အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ဉာဏေန ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ။ ယထာ ယထာ
ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ ဌာနဿ ဌာနတော အဋ္ဌာနဿ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ
ဉာဏံ ဝိဒိတံ၊ တထာ တထာ တေသံ တထာဂတော ဌာနဿ ဌာနတော
အဋ္ဌာနဿ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ဉာဏေန ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ။ (၁)

တတြ စေ ဘိက္ခဝေ ပရေ တထာဂတံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာ-
ဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ
ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ
ကမ္မသမာဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ ဝိဒိတံ၊
တထာ တထာ တေသံ တထာဂတော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာ-
ဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ပဉှံ ပုဋ္ဌော
ဗျာကရောတိ။ (၂)

တတြ စေ ဘိက္ခဝေ ပရေ တထာဂတံ စာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနံ
သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ။
ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ စာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနံ
သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ ဝိဒိတံ၊ တထာ တထာ တေသံ
တထာဂတော စာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံ
ယထာဘူတံ ဉာဏေန ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ။ (၃)

တတြ စေ ဘိက္ခဝေ ပရေ တထာဂတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တိ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ယထာဘူတံ ဉာဏံ ဝိဒိတံ၊ တထာ တထာ တေသံ တထာဂတော ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ပဉ္ဍံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ။ (၄)

တတြ စေ ဘိက္ခဝေ ပရေ တထာဂတံ သတ္တာနံ စုတူပပါတံ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တိ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ သတ္တာနံ စုတူပပါတံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ ဝိဒိတံ၊ တထာ တထာ တေသံ တထာဂတော သတ္တာနံ စုတူပပါတံ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ပဉ္ဍံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ။ (၅)

တတြ စေ ဘိက္ခဝေ ပရေ တထာဂတံ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တိ။ ယထာ ယထာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ ယထာဘူတံ ဉာဏံ ဝိဒိတံ၊ တထာ တထာ တေသံ တထာဂတော အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ ယထာဘူတံ ဉာဏေန ပဉ္ဍံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ။ (၆)

တတြ ဘိက္ခဝေ ယမိဒံ[၁] ဌာနဉ္ဍ ဌာနတော အဌာနဉ္ဍ အဌာနတော ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ တမိ သမာဟိတဿ ဝဒါမိ နော အသမာဟိတဿ။ ယမိဒံ[၂] အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ တမိ သမာဟိတဿ ဝဒါမိ နော အသမာဟိတဿ။ ယမိဒံ[၂] ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ တမိ သမာဟိတဿ ဝဒါမိ နော အသမာဟိတဿ။ ယမိဒံ[၂] ပုဗ္ဗေ-နိဝါသာနုဿတိ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ တမိ သမာဟိတဿ ဝဒါမိ နော အသမာဟိတဿ။ ယမိဒံ[၂] သတ္တာနံ စုတူပပါတံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ တမိ သမာဟိတဿ ဝဒါမိ နော အသမာဟိတဿ။ ယမိဒံ[၂] အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ တမိ သမာဟိတဿ ဝဒါမိ နော အသမာဟိတဿ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သမာဓိ မဂ္ဂေါ၊ အသမာဓိ ကုမ္မဂ္ဂေါတိ။　　။ဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော[၃]။

၁–ယမိဒံ (သီ၊ဣ)၊ ယဒိဒံ (က)　　၂–ယဒိဒံ (က)　　၃–ပဌမော (သျာ၊က)

တဿုဒ္ဒါနံ

သောဏော ဖဂ္ဂုနော ဘိဇာတိ၊ အာသဝါ ဒါရုဟတ္ထိ စ။
မဇ္ဈေ ဥဏံ နိမ္မေဓိကံ၊ သီဟနာဒေါတိ တေ ဒသာတိ။

၇-ဒေဝတာဝဂ္ဂ

၁-အနာဂါမိဖလသုတ္တ

၆၅။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? အဿဒ္ဓိယံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ ကောသဇ္ဇံ မုဋ္ဌဿစ္စံ ဒုပ္ပညတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆိကာတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? အဿဒ္ဓိယံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ ကောသဇ္ဇံ မုဋ္ဌဿစ္စံ ဒုပ္ပညတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။ ။ပဋမံ။

၂-အရဟတ္တသုတ္တ

၆၆။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? ထိနံ[၁] မိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စံ ကုက္ကုစ္စံ အဿဒ္ဓိယံ ပမာဒံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? ထိနံ မိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စံ ကုက္ကုစ္စံ အဿဒ္ဓိယံ ပမာဒံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-မိတ္တသုတ္တ

၆၇။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပါပမိတ္တော ပါပသဟာယော ပါပ-သမ္ပဝင်္ကော ပါပမိတ္တေ[၂] သေဝမာနော ဘဇမာနော ပယိရုပါသမာနော တေသဉ္စ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇမာနော အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေ-ဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတွာ သေခံ

၁-ထိနံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၂-ပါပကေ မိတ္တေ (က)

ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သေခံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတ္တာ သီလာနိ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သီလာနိ အပရိပူရေတ္တာ ကာမရာဂံ ဝါ ရူပရာဂံ ဝါ အရူပရာဂံ ဝါ ပဇဟိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော ကလျာဏမိတ္တေ သေဝမာနော ဘဇမာနော ပယိရုပါသမာနော တေသ္ဝေ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ ံ အာပဇ္ဇမာနော အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတ္တာ သေခံ ဓမ္မံ ပရိပူရေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သေခံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတ္တာ သီလာနိ ပရိပူရေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သီလာနိ ပရိပူရေတ္တာ ကာမရာဂံ ဝါ ရူပရာဂံ ဝါ အရူပရာဂံ ဝါ ပဇဟိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-သင်္ကိကာရာမသုတ္တ

၆၈။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သင်္ကိကာရာမော သင်္ကိကရတော သင်္ကိကာရာမတံ အနုယုတ္တော ဂဏာရာမော ဂဏရတော ဂဏာရာမတံ အနုယုတ္တော ဧကော ပဝိဝေကေ အဘိရမိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဧကော ပဝိဝေကေ အနဘိရမန္တော စိတ္တဿ နိမိတ္တံ ဂဟေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ စိတ္တဿ နိမိတ္တံ အဂဏ္ဍန္တော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ံ အပရိပူရေတ္တာ သမ္မာသမာဓိ ံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ံ အပရိပူရေတ္တာ သံယောဇနာနိ ပဇဟိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သံယောဇနာနိ အပဟာယ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နှ သင်္ကိကာရာမော နှ သင်္ကိကရတော နှ သင်္ကိကာရာမတံ အနုယုတ္တော နှ ဂဏာရာမော နှ ဂဏရတော နှ ဂဏာရာမတံ အနုယုတ္တော ဧကော ပဝိဝေကေ အဘိရမိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဧကော ပဝိဝေကေ အဘိရမန္တော စိတ္တဿ နိမိတ္တံ ဂဟေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ စိတ္တဿ နိမိတ္တံ ဂဏ္ဍန္တော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ံ ပရိပူရေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ံ ပရိပူရေတ္တာ သမ္မာသမာဓိ ံ ပရိပူရေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ံ ပရိပူရေတ္တာ သံယောဇနာနိ ပဇဟိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သံယောဇနာနိ ပဟာယ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဒေဝတာသုတ္တ

၆၉။ အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ သာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဆယိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? သဒ္ဓါဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ သောဝစဿတာ ကလ္ယာဏ-မိတ္တတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ ဆ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ။ ဣဒမဝေါစ သာ ဒေဝတာ၊ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အထ ခေါ သာ ဒေဝတာ “သမနုညော မေ သတ္ထာ”တိ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ— ဣမံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တ-ဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတ္ဝာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါစ “ဆယိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? သဒ္ဓါဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ သောဝစဿတာ ကလ္ယာဏမိတ္တတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ ဆ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ တေဒဝေါစ “ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ ဣဓ ဘန္တေ ဘိက္ခု အတ္တနာ စ သဒ္ဓါဂါရဝေါ ဟောတိ သဒ္ဓါဂါရဝတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ။ နု သဒ္ဓါဂါရဝါ၊ တေ စ သဒ္ဓါဂါရဝတာယ သမာဒပေတိ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ။ သဒ္ဓါဂါရဝါ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ ကာလေန။ အတ္တနာ စ ဓမ္မဂါရဝေါ ဟောတိ။ သံဃဂါရဝေါ ဟောတိ။ သိက္ခာဂါရဝေါ ဟောတိ။ သုဝစော ဟောတိ။ ကလ္ယာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလ္ယာဏမိတ္တတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ။ နု ကလ္ယာဏမိတ္တာ၊ တေ စ ကလ္ယာဏမိတ္တတာယ သမာဒပေတိ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ။ ကလ္ယာဏမိတ္တာ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ

ကာလေန။ ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမီ''တိ။

သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တ၊ သာဓု ခေါ တွံ သာရိပုတ္တ ဣမဿ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာသိ။ ဣဓ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု အတ္တနာ စ သတ္တုဂါရဝေါ ဟောတိ၊ သတ္တုဂါရဝတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ နံ သတ္တုဂါရဝါ၊ တေ စ သတ္တုဂါရဝတာယ သမာဒပေတိ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ သတ္တုဂါရဝါ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ ကာလေန။ အတ္တနာ စ ဓမ္မဂါရဝေါ ဟောတိ။ သံဃဂါရဝေါ ဟောတိ။ သိက္ခာဂါရဝေါ ဟောတိ။ သုဝစော ဟောတိ။ ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏမိတ္တ-တာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ နံ ကလျာဏမိတ္တာ၊ တေ စ ကလျာဏမိတ္တတာယ သမာဒပေတိ။ ယေ စည္ပေ ဘိက္ခူ ကလျာဏမိတ္တာ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ ကာလေန။ ဣမဿ ခေါ သာရိပုတ္တ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော'တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-သမာဓိသုတ္တ

၇၀။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နံ သန္တေန သမာဓိနာ နံ ပဏီတေန နံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေန[၁] နံ ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတေန အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘဝိဿတိ။ ဧကောပိ ဟုတ္ဝာ ဗဟုဓာ ဘဝိဿတိ၊ ဗဟုဓာပိ ဟုတ္ဝာ ဧကော ဘဝိဿတိ။ ပ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ-မာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏိဿတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနိဿတိ။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ''သရာဂံ စိတ္တ'' န္တိ ပဇာနိဿတိ။ ပ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ''ဝိမုတ္တံ စိတ္တ'' န္တိ ပဇာနိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရိဿတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တ-မာနုသကေန သတ္တေ ပဿိဿတိ။ ပ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁–နံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေန (သီ)

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တေန သမာဓိနာ ပဏီတေန ပဋိပဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ ဒေဝတာဝိဓဂတေန အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘဝိဿတိ။ ပ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏိဿတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနိဿတိ။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ''သရာဂံ စိတ္တ''န္တိ ပဇာနိဿတိ။ ပ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ''ဝိမုတ္တံ စိတ္တ''န္တိ ပဇာနိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရိဿတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥ္ဇဋ္ဌေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿိဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ။ ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သက္ခိဘဗ္ဗသုတ္တ

၇၁။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဘဗ္ဗော တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏိတုံ သတိ သတိ အာယတနေ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ''ဣမေ ဟာနဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ''ဣမေ ဌိတိဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ''ဣမေ ဝိသေသဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ''ဣမေ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ အသက္ကစ္စကာရီ စ ဟောတိ အသပ္ပါယကာရီ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဘဗ္ဗော တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏိတုံ သတိ သတိ အာယတနေ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏိတုံ သတိ သတိ အာယတနေ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ''ဣမေ ဟာနဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ''ဣမေ ဌိတိဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ''ဣမေ ဝိသေသဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ''ဣမေ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ ဓမ္မာ''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ သက္ကစ္စကာရီ စ ဟောတိ သပ္ပါယကာရီ စ။

ဗ္ဗမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏိတုံ သတိ သတိ အာယတနေတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဗလသုတ္တ

၇၂။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော သမာဓိသ္မိ[၁] ဗလတံ ပါပုဏိတုံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဗ္ဗဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နဲ သမာဓိဿ သမာပတ္တိကုသလော ဟောတိ၊ နဲ သမာဓိဿ ဌိတိကုသလော ဟောတိ၊ နဲ သမာဓိဿ[၂] ဝုဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ၊ အသက္ကစ္စကာရီ စ ဟောတိ အသာတစ္စကာရီ စ အသပ္ပါယကာရီ စ။ ဗ္ဗမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော သမာဓိသ္မိံ ဗလတံ ပါပုဏိတုံ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော သမာဓိသ္မိံ ဗလတံ ပါပုဏိတုံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဗ္ဗဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမာဓိဿ သမာပတ္တိ-ကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဌိတိကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဝုဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ၊ သက္ကစ္စကာရီ စ ဟောတိ သာတစ္စကာရီ စ သပ္ပါယ-ကာရီ စ။ ဗ္ဗမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော သမာဓိသ္မိံ ဗလတံ ပါပုဏိတုန္တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမတဏ္ဍာနသုတ္တ

၇၃။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ? ကာမစ္ဆန္ဒံ ဗျာပါဒံ ထိနမိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကာမေသု ခေါ ပနဿ အာဒီနဝေါ နဲ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ ဗ္ဗမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ? ကာမစ္ဆန္ဒံ ဗျာပါဒံ ထိနမိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကာမေသု ခေါ ပနဿ အာဒီနဝေါ နဲ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ ဗ္ဗမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုန္တိ။ ။နဝမံ။

၁–သမာဓိမှိ (က)

၂–နဲ သမာဓိမှာ (က) ဥပရိသတ္တကနိပါတေ ဒေဝတာဝဂ္ဂေ ပန သမ္မတ္တပိ ''သမာဓိဿ''ဗ္ဗတ္ဝေဝ ဒိဿတိ။

၁၀-ဒုတိယတဏ္ဍာနသုတ္တ

၇၄။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ? ကာမဝိတက္ကံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ကာမသညံ ဗျာပါဒသညံ ဝိဟိံသာသညံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ? ကာမဝိတက္ကံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ကာမသညံ ဗျာပါဒသညံ ဝိဟိံသာသညံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုန္တိ။ ။ဒသမံ။

ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ သတ္တမော [၁]။

တဿုဒ္ဒါနံ

အနာဂါမိ အရဟံ မိတ္တာ၊ သင်္ကိကာရာမဒေဝတာ။
သမာမိ သင်္ခိဘဗ္ဗံ ဗလံ၊ တဏ္ဍာနာ အပရေ ဒုဝေ်တိ။

ဂ-အရဟတ္တဝဂ္ဂ

၁-ဒုက္ခသုတ္တ

၇၅။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဃာတံ သဥပါယာသံ သပရိဠာဟံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ကာမဝိတက္ကေန ဗျာပါဒဝိတက္ကေန ဝိဟိံသာဝိတက္ကေန ကာမသညာယ ဗျာပါဒသညာယ ဝိဟိံသာသညာယ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဃာတံ သဥပါယာသံ သပရိဠာဟံ။ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရတိ အဝိဃာတံ အနုပါယာသံ အပရိဠာဟံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ

၁-ဒုတိယော (သျာ၊က)

ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? နေက္ခမ္မဝိတက္ကေန အဗျာပါဒဝိတက္ကေန အဝိဟိံသာဝိတက္ကေန နေက္ခမ္မသညာယ အဗျာပါဒ-သညာယ အဝိဟိံသာသညာယ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရတိ အဝိဃာတံ အနုပါယာသံ အပရိဠာဟံ။ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပါဋိကင်္ခါတိ။　　။ပဌမံ။

၂-အရဟတ္တသုတ္တ

၇၆။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? မာနံ ဩမာနံ အတိမာနံ အဓိမာနံ ထမ္ဘံ အတိနိပါတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? မာနံ ဩမာနံ အတိမာနံ အဓိမာနံ ထမ္ဘံ အတိနိပါတံ။　ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။　　။ဒုတိယံ။

၃-ဥဒ္ဓရိမနုဿဓမ္မသုတ္တ

၇၇။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ဥဒ္ဓရိမနုဿဓမ္မံ အလ-မရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? မုဋ္ဌဿစ္စံ အသမ္ပဇညံ ဥဒ္ဓစ္စယေသု အဂတ္တဋ္ဌါရတံ ဘောဇနေ အမတ္တညုတံ ကုဟနံ လပနံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ဥဒ္ဓရိမနုဿဓမ္မံ အလမရိယဉာဏ-ဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကာတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ဥဒ္ဓရိမနုဿဓမ္မံ အလမရိယဉာဏ-ဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? မုဋ္ဌဿစ္စံ အသမ္ပဇညံ ဥဒ္ဓစ္စယေသု အဂတ္တဋ္ဌါရတံ ဘောဇနေ အမတ္တညုတံ ကုဟနံ လပနံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ဥဒ္ဓရိမနုဿဓမ္မံ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။　　။တတိယံ။

၄-သုခသောမနဿသုတ္တ

၇၈။ ၊ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခ-သောမနဿဗဟုလော ဝိဟရတိ၊ ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓါ ဟောတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မဘာရမော ဟောတိ၊ ဘာဝနာရာမော ဟောတိ၊ ပဟာနာရာမော ဟောတိ၊ ပဝိဝေကာရာမော

ဟောတိ၊ အဗျာပဇ္ဇာရာမော ဟောတိ၊ နိပ္ပပဉ္စာရာမော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခသောမနဿ-ဗဟုလော ဝိဟရတိ၊ ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓါ ဟောတိ အာသဝါနံ ခယာယာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အဓိဂမသုတ္တ

၇၉။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော အနဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တုံ,အဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ ဖာတိံ ကာတုံ[1]။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နာ အာယကုသလော စ ဟောတိ၊ နာ အပါယကုသလော စ ဟောတိ၊ နာ ဥပါယကုသလော စ ဟောတိ၊ အနဓိဂတာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အဓိဂမာယ နာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ၊ အဓိဂတေ ကုသလေ ဓမ္မေ နာ အာရက္ခတိ[2]၊ သာတစ္စကိရိယာယ နာ သမ္မာဒေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော အနဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တုံ,အဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ ဖာတိံ ကာတုံ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အနဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တုံ,အဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ ဖာတိံ ကာတုံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အာယကုသလော စ ဟောတိ၊ အပါယကုသလော စ ဟောတိ၊ ဥပါယကုသလော စ ဟောတိ၊ အနဓိဂတာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အဓိဂမာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ၊ အဓိဂတေ ကုသလေ ဓမ္မေ အာရက္ခတိ၊ သာတစ္စ-ကိရိယာယ သမ္မာဒေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အနဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တုံ အဓိဂတံ ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ ဖာတိံ ကာတုန္တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-မဟန္တတ္တသုတ္တ

၈၀။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ မဟန္တတ္တံ[3] ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသု။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အာလောကဗဟုလော စ ဟောတိ ယောဂဗဟုလော စ ဝေဒဗဟုလော စ အသန္တုဋ္ဌိဗဟုလော စ အနိက္ခိတ္တဓုရော စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဥတ္တရိ စ ပတာရေတိ[4]။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသူတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၁–ဖာတိကတ္တုံ (သီ)၊ ဖာတိကာတုံ (သျာ၊ ကံ၊ ဣ)
၂–မဟတ္တံ (သျာ၊ ကံ)
၃–သာရက္ခတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)
၄–ပကာရေတိ (က)

၇-ပဌမနိရယသုတ္တ

၈၁။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ ပါပိစ္ဆော စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အပိစ္ဆော စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယနိရယသုတ္တ

၈၂။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? [၁]ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒီ ဟောတိ[၁]၊ လုဒ္ဓေါ စ ပဂဗ္ဘော စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အလုဒ္ဓေါ စ အပ္ပဂဗ္ဘော စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-အဂ္ဂမ္မေသုတ္တ

၈၃။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော အဂ္ဂံ ဓမ္မံ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊

၁–၁–မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ ပိသုဏဝါစော ဟောတိ၊ ဖရုသဝါစော ဟောတိ၊ သမ္ဖပ္ပလာပီ ဟောတိ၊ (သီ၊သျာ၊ဣ) ဧဝံ သုဏ္ဏပက္ခေပိ။

ဒုပ္ပညော ဟောတိ၊ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ သာပေက္ခော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဘဿော အဂ်္ဂံ ဓမ္မံ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဿော အဂ်္ဂံ ဓမ္မံ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ၊ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဿော အဂ်္ဂံ ဓမ္မံ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ရတ္တိဒိဝသုတ္တ

၈၄။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ ဟာနိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု နော ဝုဋ္ဌိ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မဟိစ္ဆော ဟောတိ ဝိဿာတဝါ အသန္တုဋ္ဌော ဣတရိတရစီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဒုဿီလော ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ မုဋ္ဌဿတိ ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ ဟာနိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု နော ဝုဋ္ဌိ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ ဝုဋ္ဌိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု နော ပရိဟာနိ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န မဟိစ္ဆော ဟောတိ အဝိဿာတဝါ သန္တုဋ္ဌော ဣတရိတရစီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ သတိမာ ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ ဝုဋ္ဌိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ နော ပရိဟာနိတိ။ ။ဒသမံ။

အရဟတ္တဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော [၁]။

၁-တတိယော (သျာ၊က)

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒုက္ခံ အရဟတ္တံ ဥတ္တရိ စ၊ သုခံ အဓိဂမေန စ။
မဟန္တတ္တံ ဒွယံ နိရယေ[1]၊ အဂ္ဂမ္မေဠ ရတ္တိယောတိ။

၉-သီတိဝဂ္ဂ

၁-သီတိဘာဝသုတ္တ

၈၅။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော အနုတ္တရံ သီတိဘာဝံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? * ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ န နိဂ္ဂဏ္ဟာတိ။ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ န ပဂ္ဂဏ္ဟာတိ။ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ သမ္ပဟံသိတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ န သမ္ပဟံသေတိ။ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ န အဇ္ဈုပေက္ခတိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကော စ ဟောတိ သက္ကာယာဘိရတော စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော အနုတ္တရံ သီတိဘာဝံ သစ္ဆိကာတုံ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အနုတ္တရံ သီတိ-ဘာဝံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ နိဂ္ဂဏ္ဟာတိ။ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏ္ဟာတိ။ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ သမ္ပဟံသိတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ သမ္ပဟံသေတိ။ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ပဏီတာဓိမုတ္တိကော စ ဟောတိ နိဗ္ဗာနာဘိရတော စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အနုတ္တရံ သီတိဘာဝံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။　　။ပဋမံ။

၂-အာဝရဏသုတ္တ

၈၆။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ

၁-မဟတ္တဒွယနိရယေ (သျာ)　　* ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၂၇-ပိဋ္ဌာဒီသု ဝိတ္ထာရော။

ဆဟိ? ကမ္မာဝရဏတာယ သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ကိလေသာဝရဏတာယ သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ဝိပါကာဝရဏတာယ သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ အဿဒ္ဓေါ စ ဟောတိ အစ္ဆန္ဒိကော စ ဒုပ္ပညော စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? နဲ ကမ္မာ-ဝရဏတာယ သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ နဲ ကိလေသာဝရဏတာယ သမန္နာ-ဂတော ဟောတိ၊ နဲ ဝိပါကာဝရဏတာယ သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ ဆန္ဒိကော စ ပညဝါ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဝေါရောပိတသုတ္တ

၈၇။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? မာတာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ ဟောတိ၊ ပိတာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတော ဟောတိ၊ အရဟံ[၁] ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတော ဟောတိ၊ တထာဂတဿ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန လောဟိတံ ဥပ္ပါဒိတံ ဟောတိ၊ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ ဇဋ္ဌော ဧဋ္ဌမူဂေါ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဓမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဓမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? နဲ မာတာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ ဟောတိ၊ နဲ ပိတာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတော ဟောတိ၊ နဲ အရဟံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတော ဟောတိ၊ နဲ တထာဂတဿ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန လောဟိတံ ဥပ္ပါဒိတံ ဟောတိ၊ နဲ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ အဇဋ္ဌော အနေဋ္ဌမူဂေါ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ

၁-အရဟာ (သျာ၊ကံ)၊ အရဟန္တော (က)

သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဒမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ။ ။တတိယံ။

၄-သုဿူသတိသုတ္တ

၁၀။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဒမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? တထာဂတပ္ပဝေဒိတော ဓမ္မဝိနယော ဒေသိယမာနော န သုဿူသတိ၊ န သောတံ သြဒဟတိ၊ န အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတိ[1]၊ အနတ္ထံ ဂဏှာတိ၊ အတ္ထံ ရိဉ္စတိ၊ အနနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တောပိ သဒ္ဒမ္မံ အဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။

ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဒမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ သုဿူသတိ၊ သောတံ သြဒဟတိ၊ အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ အတ္ထံ ဂဏှာတိ၊ အနတ္ထံ ရိဉ္စတိ၊ အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သုဏန္တော သဒ္ဒမ္မံ ဘဗ္ဗော နိယာမံ သြက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အပ္ပဟာယသုတ္တ

၁၉။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ ဝိစိကိစ္ဆံ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ အပါယဂမနိယံ ရာဂံ အပါယဂမနိယံ ဒေါသံ အပါယဂမနိယံ မောဟံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒံ သစ္ဆိကာတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒံ သစ္ဆိကာတုံ။ ကတမေ ဆ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ ဝိစိကိစ္ဆံ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ အပါယဂမနိယံ ရာဂံ အပါယဂမနိယံ ဒေါသံ အပါယဂမနိယံ မောဟံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒံ သစ္ဆိကာတုန္တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၁–ဥပဋ္ဌပေတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ)

၆-ပဟီနသုတ္တ

၉၀။ ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဒိဋ္ဌသမ္မန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဟီနာ။ ကတမေ ဆ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသော အပါယဂမနီယော ရာဂေါ အပါယဂမနီယော ဒေါသော အပါယဂမနီယော မောဟော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မာ ဒိဋ္ဌသမ္မန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဟီနာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-အာဘဿုတ္တ

၉၁။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော ဥပ္ပါဒေတုံ။ ကတမေ ဆ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆံ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ အပါယဂမနီယံ ရာဂံ အပါယဂမနီယံ ဒေါသံ အပါယဂမနီယံ မောဟံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော ဥပ္ပါဒေတုန္တိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ပဌမအာဘဗ္ဗဋ္ဌာနသုတ္တ

၉၂။ ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အာဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ။ ကတမာနိ ဆ? အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရိတုံ အပ္ပတိဿော၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရိတုံ အပ္ပတိဿော၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော သံဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရိတုံ အပ္ပတိဿော၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော သိက္ခာယ အဂါရဝေါ ဝိဟရိတုံ အပ္ပတိဿော၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော အနာဂမနီယံ ဝတ္ထုံ ပစ္စာဂန္တုံ၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌမံ ဘဝံ နိမ္မတ္တေတုံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အာဘဗ္ဗ-ဋ္ဌာနာနိတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ဒုတိယအာဘဗ္ဗဋ္ဌာနသုတ္တ

၉၃။ ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အာဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ။ ကတမာနိ ဆ? အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော ကဋ္ဌိ[၁] သဓိရံ နိစ္ဆတော ဥပဂန္တုံ၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော ကဋ္ဌိ သဓိရံ သုခတော ဥပဂန္တုံ၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော ကဋ္ဌိ ဓမ္မံ အတ္ထတော ဥပဂန္တုံ၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော အာနန္တရိယံ ကမ္မံ၂ ကာတုံ၊ အာဘဿော ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော ကောတူဟလမင်္ဂလေန သုဒ္ဓိံ

၁-ကိဋ္ဌိ (က) အဘိ ၂-၃၄၀၊ မ ၃-၁၀၉-ဝိဋ္ဌေသုပိ။

၂-အာနန္တရိယကမ္မံ (သီ)၊ အနန္တရိယကမ္မံ (သျာ၊ ဇ) အံ ၁-၄၆၀-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ပစ္စာဂန္ဆုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသိတုံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အဘိဇ္ဇာနာနိ။　။နဝမံ။

၁၀-တတိယအဘိဇ္ဇာနသုတ္တ

၉၄။ ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဘိဇ္ဇာနာနိ။ ကတမာနိ ဆ? အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော ပိတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော အရဟန္တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော တထာဂတဿ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သံဃံ ဘိန္ဒိတုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော အညံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသိတုံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အဘိဇ္ဇာနာနိ။　။ဒသမံ။

၁၁-စတုတ္ထအဘိဇ္ဇာနသုတ္တ

၉၅။ ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဘိဇ္ဇာနာနိ။ ကတမာနိ ဆ? အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သယံကတံ သုခဒုက္ခံ ပစ္စာဂန္ဆုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော ပရံကတံ[1] သုခဒုက္ခံ ပစ္စာဂန္ဆုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ သုခဒုက္ခံ ပစ္စာဂန္ဆုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော အသယံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ ပစ္စာဂန္ဆုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ ပစ္စာဂန္ဆုံ၊ အဘိဇ္ဇော ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော အသယံကာရဉ္စ အပရံကာရဉ္စ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ ပစ္စာဂန္ဆုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု?တထာ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ ဟေတု စ သုဒိဋ္ဌော ဟေတုသမုပ္ပန္နာ စ ဓမ္မာ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အဘိဇ္ဇာနာနိ။　။ကောဒသမံ။

သီတိဝဂ္ဂေါ နဝမော[2]။

တဿုဒ္ဒါနံ

သီတိဘာဝံ အာဝရဏံ၊ ဝေါရောပိတာ သုသူသတိ။
အပ္ပဟာယ ပဟီနာ'ဘဇ္ဇော၊ တဉ္စာနာ စတုရောပိ စာတိ။

၁–ပရကတံ (သီ၊ သျာ)　　၂–စတုတ္ထော (သျာ၊ က)

၁၀-အာနိသံသဝဂ္ဂ

၁-ပါတုဘာဝသုတ္တ

၉၆။ ဆန္နံ ဘိက္ခဝေ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ကတမေသံ ဆန္နံ? တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတဿ ဓမ္မဝိနယဿ ဒေသေတာ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ အရိယာယတနေ ပစ္စာဇာတိ ဒုလ္လဘာ[1] လောကသ္မိံ၊ ဣန္ဒြိယာနံ အဝေကလ္လတာ ဒုလ္လဘာ လောကသ္မိံ၊ အဇ္ဈတ္တာ အနေဠမူဂတာ ဒုလ္လဘာ လောကသ္မိံ၊ ကုသလေ ဓမ္မေ ဆန္ဒော[2] ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆန္နံ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိန္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-အာနိသံသသုတ္တ

၉၇။ ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ။ ကတမေ ဆ? သဒ္ဓမ္မနိယတော ဟောတိ၊ အပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ၊ ပရိယန္တကတ'ဿ ဒုက္ခံ ဟောတိ[3]၊ အသာဓာရဏေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ဟေတု စဿ သုဒိဋ္ဌော ဟေတုသမုပ္ပန္နာ စ ဓမ္မာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အာနိသံသာ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-အနိစ္စသုတ္တ

၉၈။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကတ္ထိ သဒ္ဓါရံ နိစ္စတော သမနုပဿန္တော အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္နာဂတော ဘဝိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ အသမန္နာဂတော သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မတ္တနိယာမံ အနောက္ကမမာနော သောတာပတ္တိဖလံ ဝါ သကဒါဂါမိဖလံ ဝါ အနာဂါမိဖလံ ဝါ အရဟတ္တံ[4] ဝါ သစ္ဆိကရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမ္မသဒ္ဓါရေ[5] အနိစ္စတော သမနုပဿန္တော အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္နာဂတော ဘဝိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္နာဂတော သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမမာနော သောတာပတ္တိဖလံ ဝါ

၁–ပစ္စာဇာတော ဒုလ္လဘော (သျာ) ၂–ကုသလဓမ္မဆန္ဒော (သီ၊ သျာ၊ ဂ)
၃–ဒုက္ခံ နု ဟောတိ (သျာ၊ ဂ္ဂ၊က) ၄–အရဟတ္တဖလံ(က) ၅ ဧ-၄၀၉-ပိဌေပိ၊ ၅-သမ္မသဒ္ဓါရံ(သီ၊ဂ္ဂ)

သကဒါဂါမိဖလံ ဝါ အနာဂါမိဖလံ ဝါ အရဟတ္တံ ဝါ သစ္ဆိကရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒုက္ခသုတ္တ

၉၉။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကဠိ သခ်ါရံ သုခတော သမနုပဿန္တော။ပ။ သဗ္ဗသခ်ါရေ ဒုက္ခတော သမနုပဿန္တော။ပ။ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အနတ္တသုတ္တ

၁၀၀။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကဠိ ဓမ္မံ အတ္တတော သမနုပဿန္တော။ပ။ သဗ္ဗဓမ္မေ[၁] အနတ္တတော သမနုပဿန္တော။ပ။ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-နိဗ္ဗာနသုတ္တ

၁၀၁။ သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗာနံ ဒုက္ခတော သမနုပဿန္တော အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္ဒာဂတော ဘဝိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ အသမန္ဒာဂတော သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မတ္တနိယာမံ အနောက္ကမမာနော သောတာပတ္တိဖလံ ဝါ သကဒါဂါမိဖလံ ဝါ အနာဂါမိဖလံ ဝါ အရဟတ္တံ ဝါ သစ္ဆိကရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗာနံ သုခတော သမနုပဿန္တော အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္ဒာဂတော ဘဝိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္ဒာဂတော သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမမာနော သောတာပတ္တိဖလံ ဝါ သကဒါဂါမိဖလံ ဝါ အနာဂါမိဖလံ ဝါ အရဟတ္တံ ဝါ သစ္ဆိကရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-အနဝတ္ထိတသုတ္တ

၁၀၂။ ဆ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသေ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗသခ်ါရေသု အနောဓိ ကရိတ္ဝာ အနိစ္စသည် ဥပဋ္ဌာပေတုံ။ ကတမေ ဆ? သဗ္ဗသခ်ါရာ စ မေ အနဝတ္ထိတာ[၂] ခါယိဿန္တိ၊ သဗ္ဗလောကေ စ မေ မနော

၁-သဗ္ဗဓမ္မံ (သီ၊ ဣ)၊ ကိဠိမ္မံ (က) ခု ၉-၄၁၀-ပိဋ္ဌေပိ။　　၂-အနဝဋ္ဌိတတော (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

အံ ၂-၂၅

နာဘိရမိဿတိ[၁]၊ သဗ္ဗလောကာ စ မေ မနော ဝုဋ္ဌဟိဿတိ၊ နိဗ္ဗာနပေါဏဉ္ဇ မေ မာနသံ ဘဝိဿတိ။ သံယောဇနာ စ မေ ပဟာနံ ဂစ္ဆိဿန္တိ[၂]၊ ပရမေန စ သာမညေန သမန္နာဂတော ဘဝိဿာမီတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အာနိသံသေ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗသခ်ါရေသု အနောဓိံ ကရိတ္ဝာ အနိစ္စသည် ဥပဋ္ဌာပေတုန္တိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဥက္ခိတ္တာသိကသုတ္တ

၁၀၃။ ဆ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသေ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗသခ်ါရေသု အနောဓိံ ကရိတ္ဝာ ဒုက္ခသည် ဥပဋ္ဌာပေတုံ။ ကတမေ ဆ? သဗ္ဗသခ်ါရေသု စ မေ နိဗ္ဗိဒသညာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဘဝိဿတိ။ သေယျထာပိ ဥက္ခိတ္တာသိကေ ဝဓကေ၊ သဗ္ဗလောကာ စ မေ မနော ဝုဋ္ဌဟိဿတိ၊ နိဗ္ဗာနေ စ သန္တဒဿာဝီ ဘဝိဿာမိ၊ အနုသယာ စ မေ သမုဂ္ဃါတံ ဂစ္ဆိဿန္တိ[၃]၊ ကိစ္စကာရီ စ ဘဝိဿာမိ၊ သတ္ထာ စ မေ ပရိစိဏ္ဏော ဘဝိဿတိ မေတ္တာ-ဝတာယာတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အာနိသံသေ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗသခ်ါရေသု အနောဓိံ ကရိတ္ဝာ ဒုက္ခသည် ဥပဋ္ဌာပေတုန္တိ။ ။ အဋ္ဌမံ။

၉-အတမ္မယသုတ္တ

၁၀၄။ ဆ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသေ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗဓမ္မေသု အနောဓိံ ကရိတ္ဝာ အနတ္တသည် ဥပဋ္ဌာပေတုံ။ ကတမေ ဆ? သဗ္ဗလောကေ စ အတမ္မယော ဘဝိဿာမိ၊ အဟက်ာရာ စ မေ ဥပရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ မမက်ာရာ စ မေ ဥပရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ အသာဓာရဏေန စ ဉာဏေန သမန္နာ-ဂတော ဘဝိဿာမိ၊ ဟေတု စ မေ သုဒိဋ္ဌော ဘဝိဿတိ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ စ ဓမ္မာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အာနိသံသေ သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗဓမ္မေသု အနောဓိံ ကရိတ္ဝာ အနတ္တသည် ဥပဋ္ဌာပေတုန္တိ။ ။ နဝမံ။

၁၀-ဘဝသုတ္တ

၁၀၅။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဘဝါ ပဟာတဗ္ဗာ၊ တီသု သိက္ခာသု သိက္ခိတဗ္ဗံ။ ကတမေ တယော ဘဝါ ပဟာတဗ္ဗာ? ကာမဘဝေါ ရူပဘဝေါ

၁–န ရမိဿတိ (က) ၂–ဂစ္ဆန္တိ (သျာ၊ ဗ္ဗ၊ က) ၃–ဂစ္ဆန္တိ (ဗ္ဗ၊ က)

အရူပဘဝေါ။ ဣမေ တယော ဘဝါ ပဟာတဗ္ဗာ။ ကတမာသု တီသု သိက္ခာသု သိက္ခိတဗ္ဗံ? အဓိသီလသိက္ခာယ အဓိစိတ္တသိက္ခာယ အဓိပညာသိက္ခာယ။ ဣမာသု တီသု သိက္ခာသု သိက္ခိတဗ္ဗံ။ ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဣမေ တယော ဘဝါ ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ ဣမာသု စ တီသု သိက္ခာသု သိက္ခိတသိက္ခော ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဿွန္တိ တဏှံ၊ ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနံ၊ သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ။　　။ဒသမံ။

၁၁-တဏှာသုတ္တ

၁၀၆။ တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ တဏှာ ပဟာတဗ္ဗာ တယော စ မာနာ။ ကတမာ တိဿော တဏှာ ပဟာတဗ္ဗာ?ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ ဣမာ တိဿော တဏှာ ပဟာတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော မာနာ ပဟာတဗ္ဗာ? မာနော [သြမာနော] အတိမာနော။ ဣမေ တယော မာနာ ပဟာတဗ္ဗာ။ ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဣမာ တိဿော တဏှာ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဣမေ စ တယော မာနာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဿွန္တိ တဏှံ၊ ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနံ၊ သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ။　　။ ဧကာဒသမံ။

အာနိသံသဝဂ္ဂေါ ဒသမော[1]။

တဿုဒ္ဒါနံ

ပါတုဘာဝေါ အာနိသံသော၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တတော။
နိဗ္ဗာနံ အနဝတ္ထိ ဥက္ခိတ္တာသိ အတမ္မယော၊
ဘဝါ တဏှာယေကာ ဒသာတိ။

ဒုတိယော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

၁–ပဋ္ဌမော (သျာ၊က)

၁၁-တိကဝဂ္ဂ

၁-ရာဂသုတ္တ

၁၀၇။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? ရာဂေါ ဒေါသော မောဟော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ရာဂဿ ပဟာနာယ အသုဘာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဒေါသဿ ပဟာနာယ မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ မောဟဿ ပဟာနာယ ပညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။ ပဌမံ။

၂-ဒုစ္စရိတသုတ္တ

၁၀၈။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ကာယဒုစ္စရိတဿ ပဟာနာယ ကာယသုစရိတံ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ဝစီဒုစ္စရိတဿ ပဟာနာယ ဝစီသုစရိတံ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ မနောဒုစ္စရိတဿ ပဟာနာယ မနောသုစရိတံ ဘာဝေတဗ္ဗံ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဒိတက္ကသုတ္တ

၁၀၉။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? ကာမဝိတက္ကော ဗျာပါဒဝိတက္ကော ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ကာမဝိတက္ကဿ ပဟာနာယ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဗျာပါဒဝိတက္ကဿ ပဟာနာယ အဗျာပါဒဝိတက္ကော ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဝိဟိံသာဝိတက္ကဿ ပဟာနာယ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော ဘာဝေတဗ္ဗော။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။တတိယံ။

၄-သညာသုတ္တ

၁၁၀။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? ကာမသညာ ဗျာပါဒသညာ ဝိဟိံသာသညာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ကာမသညာယ ပဟာနာယ နေက္ခမ္မသညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဗျာပါဒသညာယ ပဟာနာယ အဗျာပါဒသညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဝိဟိံသာသညာယ ပဟာနာယ အဝိဟိံသာသညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဝေဒနာသုတ္တ

၁၁၁။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? ကာမဓာတု ဗျာပါဒဓာတု ဝိဟိံသာဓာတု။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ကာမဓာတုယာ ပဟာနာယ နေက္ခမ္မဓာတု ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဗျာပါဒဓာတုယာ ပဟာနာယ အဗျာပါဒဓာတု ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဝိဟိံသာဓာတုယာ ပဟာနာယ အဝိဟိံသာဓာတု ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-အဿာဒသုတ္တ

၁၁၂။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? အဿာဒဒိဋ္ဌိ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? အဿာဒဒိဋ္ဌိယာ ပဟာနာယ အနိစ္စသညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ ပဟာနာယ အနတ္တသညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ပဟာနာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-အရတိသုတ္တ

၁၁၃။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? အရတိ ဝိဟိံသာ အဓမ္မစရိယာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ

တိက္ခံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? အရတိယာ ပဟာနာယ မုဒိတာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဝိဟိံသာယ ပဟာနာယ အဝိဟိံသာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ အဓမ္မစရိယာယ ပဟာနာယ ဓမ္မစရိယာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိက္ခံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။သတ္တမံ။

၇-သန္တုဋ္ဌိတာသုတ္တ

၁၁၄။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? အသန္တုဋ္ဌိတာ အသမ္ပဇညံ မဟိဿတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိက္ခံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? အသန္တုဋ္ဌိတာယ ပဟာနာယ သန္တုဋ္ဌိတာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ အသမ္ပဇညဿ ပဟာနာယ သမ္ပဇညံ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ မဟိဿတာယ ပဟာနာယ အပ္ပိဿတာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိက္ခံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ဒေါဝစဿတာသုတ္တ

၁၁၅။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? ဒေါဝစဿတာ ပါပမိတ္တတာ စေတသော ဝိက္ခေပေါ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိက္ခံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ဒေါဝစဿတာယ ပဟာနာယ သောဝစဿတာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပါပမိတ္တတာယ ပဟာနာယ ကလ္လာဏမိတ္တတာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ စေတသော ဝိက္ခေပဿ ပဟာနာယ အာနာပါနဿတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိက္ခံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဥဒ္ဓစ္စသုတ္တ

၁၁၆။ တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ။ ကတမေ တယော? ဥဒ္ဓစ္စံ အသံဝရော ပမာဒေါ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မာ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိက္ခံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ဥဒ္ဓစ္စဿ ပဟာနာယ သမထော ဘာဝေတဗ္ဗော၊ အသံဝရဿ ပဟာနာယ သံဝရော ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ပမာဒဿ ပဟာနာယ အပ္ပမာဒေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။

ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ။ဒသမံ။

တိကဝဂ္ဂေါ ကောဒသမော[1]။

တဿုဒ္ဒါနံ

ရာဂဒုစ္စရိတဝိတက္ကာ၊ သညာ ဓာတူတိ ဝုစ္စတိ။
အဿာဒအရတိတုဋ္ဌိ၊ ဒုဝေ စ ဥဒ္ဓစ္စေန ဝဂ္ဂေါတိ။

၁၂-သာမညဝဂ္ဂ

၁-ကာယာနုပဿီသုတ္တ

၁၁၇။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ? ကမ္မာရာမတံ ဘဿာရာမတံ နိဒ္ဒါရာမတံ သင်္ဂဏိကာရာမတံ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရတံ ဘောဇနေ အမတ္တညုတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။

ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ? ကမ္မာရာမတံ ဘဿာရာမတံ နိဒ္ဒါရာမတံ သင်္ဂဏိကာရာမတံ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရတံ ဘောဇနေ အမတ္တညုတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရိတုန္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဓမ္မာနုပဿီသုတ္တ

၁၁၈။ ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ။ပ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ။ပ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝေဒနာသု။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု။ပ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု။ပ။ အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တေ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တေ။ပ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တေ။ပ။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေသု။ပ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ? ကမ္မာရာမတံ ဘဿာရာမတံ နိဒ္ဒါရာမတံ သင်္ဂဏိကာရာမတံ ဣန္ဒြိယေသု

၁-ပဌမော (သျာ)

အဂုတ္တဋ္ဌကထံ ဘောဇနေ အမတ္တညုတံ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရိတုန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-တပုဿသုတ္တ

၁၁၉။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော တပုဿော[1] ဂဟပတိ တထာဂတေ နိဗ္ဗာ်တော အမတဒ္ဒသော အမတံ သစ္ဆိကတ္တာ ဗ္ဟရိယတိ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အရိယေန သီလေန အရိယေန ဉာဏေန အရိယာယ ဝိမုတ္တိယာ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော တပုဿော ဂဟပတိ တထာဂတေ နိဗ္ဗာ်တော အမတဒ္ဒသော အမတံ သစ္ဆိကတ္တာ ဗ္ဟရိယတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-၂၃-ဘလ္လိကာဒိသုတ္တ

၁၂၀-၁၃၉။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘလ္လိကော ဂဟပတိ။ပ။ သုဒတ္တော ဂဟပတိ အနာထပိဏ္ဍိကော။ စိတ္တော ဂဟပတိ မစ္ဆိကာသဏ္ဍိကော။ ဟတ္ထကော အာဠဝကော။ မဟာနာမော သက္ကော။ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော။ ဥဂ္ဂတော ဂဟပတိ။ သူရမ္ဗဋ္ဌော[2]။ ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော။ နကုလပိတာ ဂဟပတိ။ တဝကဏ္ဍိကော ဂဟပတိ။ ပူရဏော ဂဟပတိ။ ဣသိဒတ္တော ဂဟပတိ။ သန္နာနော[3] ဂဟပတိ။ ဝိစယော[4] ဂဟပတိ။ ဝိဇယမာဟိကော[5] ဂဟပတိ။ မေဏ္ဍကော ဂဟပတိ။ ဝါသေဋ္ဌော ဥပါသကော။ အရိဋ္ဌော ဥပါသကော။ သာရဂ္ဂေါ[6] ဥပါသကော တထာဂတေ နိဗ္ဗာ်တော အမတဒ္ဒသော အမတံ သစ္ဆိကတ္တာ ဗ္ဟရိယတိ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အရိယေန သီလေန အရိယေန ဉာဏေန အရိယာယ ဝိမုတ္တိယာ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သာရဂ္ဂေါ ဥပါသကော တထာဂတေ နိဗ္ဗာ်တော အမတဒ္ဒသော အမတံ သစ္ဆိကတ္တာ ဗ္ဟရိယတီတိ။ ။ တေဝိသတိမံ။

သာမညဝဂ္ဂေါ ဒုဒိဒသမော။

၁-တပဿော (ဗ္ဟ) အံ ၁-၂၇-ဝိဇ္ဇေဝိ။ ၂-သူရော အမ္ဗဋ္ဌော (က) ၃-သန္ဓာနော (က)
၄-ဝိဇယော (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဟ) ၅-ဝဇ္ဇိယမဟိတော (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဟ) ၆-သာဒတ္တော (သျာ)

၂၄-ရာဂပေယျာလ

၁၄၀။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ဆ? ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ လာဘာနုတ္တရိယံ သိက္ခာနုတ္တရိယံ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ အနုဿတာနုတ္တရိယံ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၁)

၁၄၁။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ဆ? ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိ သီလာနုဿတိ စာဂါနုဿတိ ဒေဝတာနုဿတိ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၂)

၁၄၂။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ဆ? အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ နိရောဓသညာ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၃)

၁၄၃-၁၆၉။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ ပရိညာယ။ပ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ (၄-၂၀)

၁၇၀-၆၄၉။ ဒေါသဿ။ပ။ မောဟဿ။ ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယ္မဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ အဘိညာယ။ပ။ ပရိညာယ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ။ပ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ (၃၁-၅၁၀)

ရာဂပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

ဆက္ကနိပါတပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ

သတ္တကနိပါတပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏ္ဏာသက

၁-ဧကဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဝိယသုတ္တ

၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု လာဘကာမော စ ဟောတိ၊ သက္ကာရကာမော စ ဟောတိ၊ အနဝညတ္တိကာမော စ ဟောတိ၊ အဟိရိကော စ ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပီ စ ပါပိစ္ဆော စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။

သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နာ လာဘကာမော စ ဟောတိ၊ နာ သက္ကာရကာမော စ ဟောတိ၊ နာ အနဝညတ္တိကာမော စ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ စ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပီ စ

အပိုဏ္ဍော စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယဝိယသုတ္တ

၂။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ အပိုယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု လာဘကာမော စ ဟောတိ၊ သက္ကာရကာမော စ ဟောတိ၊ အနဝညတ္တိကာမော စ ဟောတိ၊ အဟိရိကော စ ဟောတိ အနောတ္တပ္ပီ စ ဣဿုကီ စ မစ္ဆရီ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ အပိုယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရု စ အဘာဝနီယော စ။

သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န လာဘကာမော စ ဟောတိ၊ န သက္ကာရကာမော စ ဟောတိ၊ န အနဝညတ္တိကာမော စ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ စ ဟောတိ သြတ္တပ္ပီ စ အနိဿုကီ စ အမစ္ဆရီ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။ ဒုတိယံ။

၃-သံခိတ္တဓမ္မသုတ္တ

၃။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ ပ။ သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ သတ္တ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ ဟိရိဗလံ သြတ္တပ္ပဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဗလာနိတိ။

သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဉ္စ၊ ဟိရိ[1] သြတ္တပ္ပိယံ ဗလံ။
သတိဗလံ သမာဓိ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဗလံ။
ဧတေဟိ ဗလဝါ ဘိက္ခု၊ သုခံ ဇီဝတိ ပဏ္ဍိတော။

၁-ဟိရိ (သီ၊ ဣ၊က)

ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မံ၊ ပညာယတ္ထံ ဝိပဿတိ။
ပဇ္ဇောတသ္သေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခော ဟောတိ စေတသောတိ။

တတိယံ။

၄-ဝိတ္ထတဗလသုတ္တ

၄။ သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ သတ္တ? သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ ဟိရိဗလံ ဩတ္တပ္ပဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ ‘‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’’တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အာရဒ္ဓ-ဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဟိရိဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဟိရိယတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန။ ဟိရိယတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဟိရိဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဩတ္တပ္ပဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဩတ္တပ္ပတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဩတ္တပ္ပဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သတိဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သတိမာ ဟောတိ၊ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သတိဗလံ။

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သမာဓိဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမာဓိဗလံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ ပညာဗလံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ၊ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပညာဗလံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဗလာနိ‌တိ။

သဒ္ဓါဗလံ ဝိရိယဗ္ဗ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပိယံ ဗလံ။
သတိဗလံ သမာဓိ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဗလံ။
ဧတေဟိ ဗလဝါ ဘိက္ခု၊ သုခံ ဇီဝတိ ပဏ္ဍိတော။
ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မံ၊ ပညာယတ္ထံ ဝိပဿတိ။
ပဇ္ဇောတသေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခော ဟောတိ စေတသောတိ။

စတုတ္ထံ။

၅-သံခိတ္တဓနသုတ္တ

၅။ သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဓနာနိ။ ကတမာနိ သတ္တ? သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ ဟိရိဓနံ ဩတ္တပ္ပဓနံ သုတဓနံ စာဂဓနံ ပညာဓနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဓနာနိ‌တိ။

သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပိယံ ဓနံ။
သုတဓနဉ္စ စာဂေါ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဓနံ။

ယဿ ဧတေ ဓနာ အတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။
"အဒလိဒ္ဓေါ"တိ တံ အာဟု၊ အမောဃံ တဿ ဇီဝိတံ။

တသ္မာ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ၊ ပသာဒံ ဓမ္မဒဿနံ။
အနုယုဉ္ဇေထ မေဓာဝီ၊ သရံ[၁] ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဓိတ္ထတဓနသုတ္တ

၆။ သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဓနာနိ။ ကတမာနိ သတ္တ? သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ ဟိရိဓနံ ဩတ္တပ္ပဓနံ သုတဓနံ စာဂဓနံ ပညာဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ သီလဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပါဏာတိ-ပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သီလဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ ဟိရိဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဟိရိယတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဟိရိယတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဟိရိဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ ဩတ္တပ္ပဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဩတ္တပ္ပတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဩတ္တပ္ပဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ သုတဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလ္လာဏာ မဇ္ဈေကလ္လာဏာ ပရိယောသာနကလ္လာဏာ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သုတဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ စာဂဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဝိဂတ-မလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါသဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ စာဂဓနံ။

ကတမဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ ပညာဓနံ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ။ပ။ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပညာဓနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဓနာနိ တိ။

သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပိယံ ဓနံ။
သုတဓနဉ္ဉ စာဂေါ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဓနံ။

ယဿ တေ ဓနာ အတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။
"အဒလိဒ္ဓေါ"တိ တံ အာဟု၊ အမောဃံ တဿ ဇီဝိတံ။

တသ္မာ သဒ္ဓဉ္ဉ သီလဉ္ဉ၊ ပသာဒံ ဓမ္မဒဿနံ။
အနုယုဉ္ဇေထ မေဓာဝီ၊ သရံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဥဩသုတ္တ

၇။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂေါ ရာဇမဟာမတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဂ္ဂေါ ရာဇမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ့ အမှော စာယံ ဘန္တေ မဂါရော ရောဟဏေယျော ယာဝ မဟဒ္ဓနော ယာဝ မဟာဘောဂေါတိ။ ကိဝ အမှော ပနဂ္ဂ မဂါရော ရောဟဏေယျော ကိဝ မဟဒ္ဓနော ကိဝ မဟာဘောဂေါတိ။ သတံ ဘန္တေ သတသဟဿာနံ[၁] ဟိရညဿ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ရူပိယဿာတိ။ အတ္ထိ ခေါ တေံ ဥဂ္ဂ ဓနံ၊ နေတံ နတ္ထိတိ ဝဒါမိတိ၊ တဉ္စ ခေါ တေံ ဥဂ္ဂ ဓနံ၊ သာဓာရဏံ အဂ္ဂိနာ ဥဒကေန ရာဇူဟိ စောရေဟိ အပ္ပိယေဟိ ဒါယာဒေဟိ။ သတ္တ ခေါ ဣမာနိ ဥဂ္ဂ ဓနာနိ အသာဓာရဏာနိ အဂ္ဂိနာ ဥဒကေန ရာဇူဟိ စောရေဟိ အပ္ပိယေဟိ ဒါယာဒေဟိ။ ကတမာနိ သတ္တ? သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ ဟိရိဓနံ ဩတ္တပ္ပဓနံ သုတဓနံ စာဂဓနံ ပညာဓနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဥဂ္ဂ သတ္တ ဓနာနိ အသာဓာရဏာနိ အဂ္ဂိနာ ဥဒကေန ရာဇူဟိ စောရေဟိ အပ္ပိယေဟိ ဒါယာဒေဟိတိ။

သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပိယံ ဓနံ။
သုတဓနဉ္စ စာဂေါ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဓနံ။

ယဿ ဧတေ ဓနာ အတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။
သ ဝေ မဟဒ္ဓနော လောကေ၊ အဇ္ဈေယျော ဒေဝမာနုသေ။

တသ္မာ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ၊ ပသာဒံ ဓမ္မဒဿနံ။
အနုယုဉ္ဇေထ မေဓာဝီ၊ သရံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ။ ။သတ္တမံ။

၈-သံယောဇနသုတ္တ

၈။ သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ သတ္တ? အနုနယသံယော-ဇနံ ပဋိဃသံယောဇနံ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ မာနသံယောဇနံ ဘဝရာဂသံယောဇနံ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ သံယောဇနာနိတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၁–သဟဿာနံ (သီ)၊ သဟဿာနိ (သျာ)၊ သတသဟဿာနိ (?)

၉-ပဟာနသုတ္တ

၉။ သတ္တန္နံ ဘိက္ခဝေ သံယောဇနာနံ ပဟာနာယ သမုဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မ-စရိယံ ဝုဿတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? အနုနယသံယောဇနဿ ပဟာနာယ သမုဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ပဋိဃသံယောဇနဿ။ပ။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနဿ။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနဿ။ မာနသံယောဇနဿ။ ဘဝရာဂသံယောဇနဿ။ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနဿ ပဟာနာယ သမုဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တန္နံ သံယောဇနာနံ ပဟာနာယ သမုဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အနုနယသံယောဇနံ ပဟီနံ ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝံကတံ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ။ ပဋိဃသံယောဇနံ။ပ။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ။ မာနသံယောဇနံ။ ဘဝရာဂသံယောဇနံ။ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ ပဟီနံ ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာလာ-ဝတ္ထုကတံ အနဘာဝံကတံ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဆ္ဆိဆ္ဆိ တဏှံ၊ ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနံ၊ သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-မဆ္ဆရိယသုတ္တ

၁၀။ သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ သတ္တ? အနုနယ-သံယောဇနံ ပဋိဃသံယောဇနံ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ မာနသံယောဇနံ ဣဿာသံယောဇနံ မဆ္ဆရိယသံယောဇနံ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ သံယောဇနာနိတိ။ ။ဒသမံ။

ဓနဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒွေ ဝိယာနိ ဗလံ ဓနံ၊ သံခိတ္တဉ္စေဝ ဝိတ္ထတံ။
ဥဂ္ဃံ သံယောဇနဉ္စေဝ၊ ပဟာနံ မဆ္ဆရိယေန စာတိ။

၄-အနုသယဝဂ္ဂ

၁-ပဌမအနုသယသုတ္တ

၁၁။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ အနုသယာ။ ကတမေ သတ္တ? ကာမရာဂါနု-သယော ပဋိဃာနုသယော ဒိဋ္ဌာနုသယော ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော မာနာနုသယော

ဘဝရာဂါနုသယော အဝိဇ္ဇာနုသယော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အနုသယာတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယအနုသယသုတ္တ

၁၂။ သတ္တန္နံ ဘိက္ခဝေ အနုသယာနံ ပဟာနာယ သမ္မဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? ကာမရာဂါနုသယဿ ပဟာနာယ သမ္မဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ပဋိဃာနုသယဿ။ပ။ ဒိဋ္ဌာနုသယဿ။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယဿ။ မာနာနုသယဿ။ ဘဝရာဂါနုသယဿ။ အဝိဇ္ဇာနုသဿ ပဟာနာယ သမ္မဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တန္နံ အနုသယာနံ ပဟာနာယ သမ္မဒ္ဆေဒါယ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။

ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ကာမရာဂါနုသယော ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ ဥနုပ္ပါဒဓမ္မော။ ပဋိဃာနုသယော။ပ။ ဒိဋ္ဌာနုသယော။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော။ မာနာနုသယော။ ဘဝရာဂါနုသယော။ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှံ ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနံ၊ သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ကုလသုတ္တ

၁၃။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တွာ ဝါ နာလံ ဥပဂန္တုံ၊ ဥပဂန္တွာ ဝါ နာလံ ဥပနိသီဒိတုံ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? နေ မနာပေန ပစ္စုဋ္ဌေန္တိ၊ နေ မနာပေန အဘိဝါဒေန္တိ၊ နေ မနာပေန အာသနံ ဒေန္တိ၊ သန္တမဿ ပရိဂုဟန္တိ၊ ဗဟုကမ္ပိ ထောကံ ဒေန္တိ၊ ပဏီတမ္ပိ လူခံ ဒေန္တိ၊ အသက္ကစ္စံ ဒေန္တိ နော သက္ကစ္စံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တွာ ဝါ နာလံ ဥပဂန္တုံ၊ ဥပဂန္တွာ ဝါ နာလံ ဥပနိသီဒိတုံ။

သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တွာ ဝါ အလံ ဥပဂန္တုံ၊ ဥပဂန္တွာ ဝါ အလံ ဥပနိသီဒိတုံ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? မနာပေန ပစ္စုဋ္ဌေန္တိ၊ မနာပေန အဘိဝါဒေန္တိ၊ မနာပေန အာသနံ ဒေန္တိ၊ သန္တမဿ ပရိဂုဟန္တိ၊ ဗဟုကမ္ပိ ဗဟုကံ ဒေန္တိ၊ ပဏီတမ္ပိ ပဏီတံ ဒေန္တိ၊ သက္ကစ္စံ ဒေန္တိ နော အသက္ကစ္စံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တွာ ဝါ အလံ ဥပဂန္တုံ၊ ဥပဂန္တွာ ဝါ အလံ ဥပနိသီဒိတုန္တိ။ ။တတိယံ။

၄-ပုဂ္ဂလသုတ္တ

၁၄။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ ပါဟုနေယျာ ဒက္ခိ-ဏေယျာ အဉ္ဇလိကရဏီယာ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေ သတ္တ? ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ပညာဝိမုတ္တော ကာယသက္ခီ ဒိဋ္ဌပ္ပတ္တော[1] သဒ္ဓါဝိမုတ္တော ဓမ္မာနုသာရီ သဒ္ဓါနုသာရီ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ ပါဟုနေယျာ ဒက္ခိဏေယျာ အဉ္ဇလိကရဏီယာ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဥဒကူပမာသုတ္တ

၁၅။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဥဒကူပမာ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ သတ္တ?*ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သကိံ နိမုဂ္ဂော နိမုဂ္ဂော'ဝ ဟောတိ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ နိမုဇ္ဇတိ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ပတရတိ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ပတိဂါဓပ္ပတ္တော ဟောတိ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ တိဏ္ဏော ဟောတိ ပါရင်္ဂတော[2] ထလေ တိट्ठတိ ब्राह्मणော။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော သကိံ နိမုဂ္ဂော နိမုဂ္ဂော'ဝ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော ဟောတိ ကေန္တကာဋကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော သကိံ နိမုဂ္ဂော နိမုဂ္ဂော'ဝ ဟောတိ။ (၁)

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ နိမုဇ္ဇတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇတိ၊ သာဓု သဒ္ဓါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သာဓု ဟိရိ။ပ။ သာဓု ဩတ္တပ္ပံ။ သာဓု ဝီရိယံ[3]။ သာဓု ပညာ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ။ တဿ သာ သဒ္ဓါ နေဝ တိट्ठတိ နော ဝမတိ ဟာယတိယေဝ။ တဿ သာ ဟိရိ။ပ။ တဿ တံ ဩတ္တပ္ပံ။ တဿ တံ ဝီရိယံ။ တဿ သာ ပညာ နေဝ တိट्ठတိ နော ဝမတိ ဟာယတိယေဝ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ နိမုဇ္ဇတိ။ (၂)

၁-ဒိဋ္ဌပ္ပတ္တော (က)
၂-ပါရင်္ဂတော (သီ၊သျာ၊ကံ)
* အဘိ ၃-၁၈၁၊ အဘိ ၄-၄၂၅-ဝိဇ္ဇေဝိ။
၃-ဝီရိယံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ဌိတော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇတိ၊ သာဓု သဒ္ဓါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သာဓု ဟိရီ။ပ။ သာဓု ဩတ္တပ္ပံ။ သာဓု ဝီရိယံ။ သာဓု ပညာ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ။ တဿ သာ သဒ္ဓါ နေဝ ဟာယတိ နော ဝဍ္ဍတိ ဌိတာ ဟောတိ။ တဿ သာ ဟိရီ။ပ။ တဿ တံ ဩတ္တပ္ပံ။ တဿ တံ ဝီရိယံ။ တဿ သာ ပညာ နေဝ ဟာယတိ နော ဝဍ္ဍတိ ဌိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ဌိတော ဟောတိ။ (၃)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇတိ၊ သာဓု သဒ္ဓါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သာဓု ဟိရီ။ပ။ သာဓု ဩတ္တပ္ပံ။ သာဓု ဝီရိယံ။ သာဓု ပညာ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ။ သော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏော။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ။ (၄)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ပတရတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇတိ သာဓု သဒ္ဓါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သာဓု ဟိရီ။ပ။ သာဓု ဩတ္တပ္ပံ။ သာဓု ဝီရိယံ။ သာဓု ပညာ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ။ သော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ ဟောတိ သကိဒေဝ[၁] ဣမံ လောကံ အာဂန္တ္ဝာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ[၂]။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ပတရတိ။ (၅)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ပတိဂါဓပ္ပတ္တော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇတိ၊ သာဓု သဒ္ဓါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သာဓု ဟိရီ။ပ။ သာဓု ဩတ္တပ္ပံ။ သာဓု ဝီရိယံ။ သာဓု ပညာ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ။ သော ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ပတိဂါဓပ္ပတ္တော ဟောတိ။ (၆)

ကထဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ တိဏ္ဏော ဟောတိ ပါရင်တော၊ ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇတိ၊ သာဓု သဒ္ဓါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သာဓု ဟိရီ။ပ။ သာဓု ဩတ္တပ္ပံ။ သာဓု ဝီရိယံ။ သာဓု

၁–သကိဒေဝ (က) ၂–ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ (က)

ပညာ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ။ သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတော-
ဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ
ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိဟ္ဝာ တိဏ္ဏော ဟောတိ ပါရင်္ဂတော၊
ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏောဝါ။ (၇)

ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဥဒကူပမာ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ
လောကသ္မိန္တိ။ ။ပဋ္ဌမံ။

၆-အနိစ္စာနုပဿီသုတ္တ

၁၆။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ ပါဟုနေယျာ ဒက္ခိ-
ဏေယျာ အဉ္ဇလိကရဏီယာ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေ
သတ္တ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓသမ္ပါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ
အနိစ္စသညီ အနိစ္စပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ
အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော။ သော အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။
သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ပုဂ္ဂလော
အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ
ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓသမ္ပါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ
ဝိဟရတိ အနိစ္စသညီ အနိစ္စပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ
အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော။ တဿ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ
အာသဝပရိက္ခယာဒါနဉ္စ ဟောတိ ဇီဝိတပရိယာဒါနဉ္စ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော
ပုဂ္ဂလော အာဟုနေယျော။ ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓသမ္ပါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ
ဝိဟရတိ အနိစ္စသညီ အနိစ္စပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ
အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော။ သော ပဉ္စန္နံ သြရမ္ဘာဂိယာနံ
သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ ပ။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ
ဟောတိ။ ပ။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ ပ။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ ပ။
ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော ပုဂ္ဂလော
အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ
ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ
ပါဟုနေယျာ ဒက္ခိဏေယျာ အဉ္ဇလိကရဏီယာ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ
လောကဿာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဒုက္ခာနုပဿီသုတ္တ

၁၇။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေ သတ္တ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသခ်ါရေသု ဒုက္ခာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ။သတ္တမံ။

၈-အနတ္တာနုပဿီသုတ္တ

၁၈။ သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-နိဗ္ဗာနသုတ္တ

၁၉။*နိဗ္ဗာနေ သုခါနုပဿီ ဝိဟရတိ သုခသညီ သုခပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟ-မာနော။ သော အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ပုဂ္ဂလော အာဟုနေယျော။ပ။ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော နိဗ္ဗာနေ သုခါနုပဿီ ဝိဟရတိ သုခသညီ သုခပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော။ တဿ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ အာသဝပရိယာဒါနဉ္စ ဟောတိ ဇီဝိတပရိယာဒါနဉ္စ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ပုဂ္ဂလော အာဟုနေယျော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော နိဗ္ဗာနေ သုခါနုပဿီ ဝိဟရတိ သုခသညီ သုခပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုစ္စ-မာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော။ သော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ အသခ်ါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ သသခ်ါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော ပုဂ္ဂလော အာဟုနေယျော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။နဝမံ။

---

* အဘိ ၄-၂၉၅-ပိဋ္ဌေပိ။

၁၀-နိဒ္ဒသဝတ္ထုသုတ္တ

၂၀။ သတ္တိမာနိ ဘိက္ခဝေ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ။ ကတမာနိ သတ္တ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သိက္ခာသမာဒါနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ သိက္ခာ-သမာဒါနေ အဓိဂတပေမော[1]။ ဓမ္မနိသန္တိယာ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဓမ္မနိသန္တိယာ အဓိဂတပေမော။ ဣစ္ဆာဝိနယေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဣစ္ဆာဝိနယေ အဓိဂတပေမော။ ပဋိသလ္လာနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ပဋိသလ္လာနေ အဓိဂတပေမော။ ဝီရိယာရမ္ဘေ[2] တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဝီရိယာရမ္ဘေ အဓိဂတပေမော။ သတိ-နေပက္ကေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ သတိနေပက္ကေ အဓိဂတပေမော။ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ အဓိဂတပေမော။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိတိ။ ။ဒသမံ။

အနုသယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဒုဝေ အနုသယာ ကုလံ၊ ပုဂ္ဂလံ ဥဒကူပမံ။
အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ စ၊ နိဗ္ဗာနံ နိဒ္ဒသဝတ္ထု စာတိ။

၃-ဝဇ္ဇိသတ္တကဝဂ္ဂ

၁-သာရန္ဒဒသုတ္တ

၂၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကော် သဓယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ သာရန္ဒေ စေတိယေ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ လိစ္ဆဝီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-သင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ကေမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ "သတ္တ ဝေါ လိစ္ဆဝီ အပရိဟာနိယေ[3] ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

၁-အဓိဂတပေမော(သျာ) ဥပရိ ၄၂၅၊ ဒီ ၃-၂၀၉-ပိဋ္ဌေသုပိ။ ၂-ဝီရိယာရဗ္ဘေ(က) ၃-အပရိဟာနိယေ(က)

ကတမေ စ လိစ္ဆဝီ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ? ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီ အဘိဏ္ဍံ သန္ဒိပါတာ ဘဝိဿန္တိ သန္ဒိပါတဗဟုလာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္ဒိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။ (၂)

ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ နပညာပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ နသမုစ္ဆိန္ဒိ-ဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။ (၃)

ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ၊ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ နသြကဿ ပသယှ ဝါသေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ဘဝိဿတိ "ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသုံ ဝိဟရေယျု"န္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနိ။ (၇)

ယာဝကီဝဉ္စ လိစ္ဆဝီ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဝဇ္ဇီသု ဌဿန္တိ[၁]၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဝဇ္ဇီ သန္ဒိဿိဿန္တိ[၂]။ ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခ်ါ နော ပရိဟာနီတိ။ ။ပဌမံ။

၁-ဝတ္တိဿန္တိ (က) ၂-သန္ဒိဿန္တိ (သီ၊ ဣ၊ က)

၃-ဝဿကာရသုတ္တ

၂၂။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော ဟောတိ။ သော ဧဝမာဟ “အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေဒ္ဓာမိ[1]၊ ဝဇ္ဇီ ဝိနာသေဿာမိ၊ ဝဇ္ဇီ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ”တိ[2]။

အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ မာဂဓမဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ “ဟေ တုံ ဗြာဟ္မဏ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒာဟိ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ ‘ရာဇာ ဘန္တေ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတီ’တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ ‘ရာဇာ ဘန္တေ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော၊ သော ဧဝမာဟ အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေဒ္ဓာမိ၊ ဝဇ္ဇီ ဝိနာသေဿာမိ၊ ဝဇ္ဇီ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ’တိ။ ယထာ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ၊ တံ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ မမ အာရောစေယျာသိ၊ န ဟိ တထာဂတာ ဝိတထံ ဘဏန္တီ”တိ။

“ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မာဂဓမဟာမတ္တော ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မာဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “ရာဇာ ဘော ဂေါတမ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘောတော ဂေါတမဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ၊ ရာဇာ[2] ဘော ဂေါတမ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော၊ သော ဧဝမာဟ ‘အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေဒ္ဓာမိ၊ ဝဇ္ဇီ ဝိနာသေဿာမိ၊ ဝဇ္ဇီ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ’တိ”။

၁–ဥစ္ဆေဇ္ဇိဿာမိ (သျာ)၊ ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿာမိ (က)

၂–အာပါဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီတိ (က) ဒီ ၂-၆၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃–ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ ရာဇာ (သီ၊က)

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော[1]။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ"တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ ဘဝိဿန္တိ သန္နိပါတဗဟုလာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ "ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇီကရဏီယာနိ ကရောန္တိ"တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇီကရဏီယာနိ ကရောန္တိ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇီကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၂)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ "ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညာ့ပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇီဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တိ"တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညာပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇီဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တိ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညာပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇီဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၃)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ "ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇီမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညန္တိ"တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇီမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညန္တိ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇီမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ" ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ န သြကဿ ပသယှ ဝါသေန္တိ"တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ ယာ တာ

၁-ဗီဇမာနော (သီ၊ သျာ)

ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ နု ဩကာသ ပသယ္ဟ ဝါသေန္တိ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ နု ဩကာသ ပသယ္ဟ ဝါသေသန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ ‘‘ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တိ”တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ ‘‘ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တိ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ ‘‘ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ‘ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသုံ ဝိဟရေယျု’န္တိ”။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ဘဝိဿတိ “ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသုံ ဝိဟရေယျု’’န္တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ဘဝိဿတိ ‘‘ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသုံ ဝိဟရေယျု’’န္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိတိ။ (၇)

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ မာဂဓမဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ “ကေမိဒါဟံ ဗြာဟ္မဏ သမယံ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္ဒဒေ စေတိယေ။ တတြာဟံ ဗြာဟ္မဏ ဝဇ္ဇီနံ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေသိ”။ ယာဝကီဝဉ္စ ဗြာဟ္မဏ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဝဇ္ဇီသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဝဇ္ဇီ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ ဗြာဟ္မဏ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ”တိ။

ကေမေကေနဝိ[၁] ဘော ဂေါတမ အပရိဟာနိယေန ဓမ္မေန သမန္နာဂတာနံ ဝဇ္ဇီနံ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ သတ္တဟိ အပရိ-ဟာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ အကရဏီယာ စ ဘော ဂေါတမ ဝဇ္ဇီ ရညာ မာဂဓေန အဇာတသတ္တုနာ ဝေဒေဟိပုတ္တေန ယဒိဒံ ယုဒ္ဓဿ အညတြ ဥပလာပနာယ[၂] အညတြ မိထုဘေဒါ၊ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ ဘော ဂေါတမ ဂစ္ဆာမ၊ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာတိ။ ယဿဒါနိ တွံ ဗြာဟ္မဏ ကာလံ မညသီတိ။ အထ ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မာဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ အနုမောဒိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမသတ္တကသုတ္တ

၂၃။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "သတ္တ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ? ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ ဘဝိဿန္တိ သန္နိပါတဗဟုလာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ သံဃကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၂)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အပညတ္တံ န ပညာပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၃)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သံဃပိတရော သံဃပရိဏာယကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

၁-ကေမေကေနဝိ တေန ခေါ (က) ဒီ ၂-၆၄-ပိဋ္ဌေပိ။ ၂-ဥပလာပနာ (က-သီ၊က)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဥပ္ပန္နာယ တဏှာယ ပေါနောဘဝိကာယ နန္ဒိယာ ဝသံ ဂစ္ဆိသန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အာရညကေသု သေနာသနေသု သာပေက္ခာ ဘဝိသန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ပစ္စတ္တညေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေသန္တိ "ကိန္တိ အနာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ ဖာသုံ ဝိဟရေယျု"န္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ (၇)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇုမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဇုမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္နိသိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒုတိယသတ္တကသုတ္တ

၂၄။* သတ္တ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ။ပ။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ?

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နကမ္မာရာမာ ဘဝိသန္တိ နကမ္မရတာ နကမ္မာရာမတံ အနုယုတ္တာ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နဘဿာရာမာ ဘဝိသန္တိ။ပ။ နနိဒ္ဒါရာမာ ဘဝိသန္တိ။ နသင်္ဂဏိကာရာမာ ဘဝိသန္တိ။ နပါပိစ္ဆာ ဘဝိသန္တိ နပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတာ။ နပါပမိတ္တာ ဘဝိသန္တိ နပါပသဟာယာ နပါပသမ္ပဝင်္ကာ။ နဩရမတ္တကေန ဝိသေသာဓိဂမေန အန္တရာဝေါသာနံ အာပဇ္ဇိသန္တိ။ ဝုဋ္ဌယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇုမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဇုမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္နိသိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိတိ။ ။စတုတ္ထံ။

---

* ဒီ ၂-၆၆-ဝိဇ္ဇေပိ။

၅-တတိယသတ္တကသုတ္တ

၂၅။ သတ္တ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ။ပ။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ? ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဟိရိမန္တော[1] ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ဩတ္တပ္ပိနော[2] ဘဝိဿန္တိ။ ဗဟုဿုတာ ဘဝိဿန္တိ။ အာရဒ္ဓဝိရိယာ ဘဝိဿန္တိ။ သတိမန္တော ဘဝိဿန္တိ။ ပညဝန္တော ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္နိဿိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဗောဇ္ဈင်္သုတ္တ

၂၆။ သတ္တ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ။ပ။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ? ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ပ။ ဝိရိယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ ယာဝ-ကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္နိဿိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သညာသုတ္တ

၂၇။ သတ္တ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ။ပ။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ သတ္တ

၁-ဟိရိမာ (သီ)၊ ဟိရိမနာ (ဒီ ၂-၆၆-ပိဋ္ဌေ) ၂-ဩတ္တာဝိနော (သီ)

အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ? ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အနိစ္စသညံ် ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ် ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အနတ္တသညံ် ဘာဝေဿန္တိ။ပ။ အသုဘသညံ် ဘာဝေဿန္တိ။ အာဒီနဝသညံ် ဘာဝေဿန္တိ။ ပဟာနသညံ် ဘာဝေဿန္တိ။ ဝိရာဂသညံ် ဘာဝေဿန္တိ။ နိရောဓသညံ် ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ် ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္နိဿိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ် ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိတိ*။ ။သတ္တမံ။

၈-ပဌမပရိဟာနိသုတ္တ

၂၀။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ “သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ သင်္ဃကာ-ရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရတာ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ။ သန္တိ ခေါ ပန သံဃေ သံဃကရဏီယာနိ၊ တတြ သေခေါ ဘိက္ခု[၁] ဣတိ ပဋိသဉ္ဈိက္ခတိ ‘သန္တိ ခေါ ပန သံဃေ ထေရာ[၂] ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ ဘာရဝါဟိနော၊ **တေ**[၃] တေန ပညာယိဿန္တိ’တိ အတ္တနာ တေသု ယောဂံ[၄] အာပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? န ကမ္မာရာမတာ န ဘဿာရာမတာ န နိဒ္ဒါရာမတာ န သင်္ဃကာရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ။ သန္တိ ခေါ ပန သံဃေ သံဃကရဏီယာနိ၊ တတြ သေခေါ ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္ဈိက္ခတိ ‘သန္တိ ခေါ ပန သံဃေ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ ဘာရဝါဟိနော၊ တေ တေန ပညာယိဿန္တိ’တိ အတ္တနာ န တေသု ယောဂံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ” တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၁-တတြ ဘိက္ခု (သီ၊ သျာ) * ဒီ ၂-၆၇-ဝိဇ္ဇေဝိ။ ၂-ခေါ သံဃတ္ထေရာ (က)
၃-န တေ (က) ၄-အတ္တနာ ဝေါယောဂံ (သီ၊ သျာ)

၉-ဒုတိယပရိဟာနိသုတ္တ

၂၉။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဥပါသကဿ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? ဘိက္ခုဒဿနံ ဟာပေတိ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ပမဇ္ဇတိ၊ အဓိသီလေ န သိက္ခတိ၊ အပ္ပသာဒမဟုလော ဟောတိ ဘိက္ခူသု ထေရေသု စေဝ နဝေသု စ မဇ္ဈိမေသု စ၊ ဥပါရမ္ဘစိတ္တော ဓမ္မံ သုဏာတိ ရန္ဓဂဝေသီ၊ ဋ္ဌတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ၊ တတ္ထ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ။ ဋ္ဌမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဓမ္မာ ဥပါသကဿ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဥပါသကဿ အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? ဘိက္ခုဒဿနံ န ဟာပေတိ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ နပ္ပမဇ္ဇတိ၊ အဓိသီလေ သိက္ခတိ၊ ပသာဒမဟုလော ဟောတိ ဘိက္ခူသု ထေရေသု စေဝ နဝေသု စ မဇ္ဈိမေသု စ၊ အနုပါရမ္ဘစိတ္တော ဓမ္မံ သုဏာတိ န ရန္ဓဂဝေသီ၊ န ဋ္ဌတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ၊ ဋ္ဌ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ။ ဋ္ဌမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဓမ္မာ ဥပါသကဿ အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိတိ။ ဋ္ဌဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဋ္ဌဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော၊ အထာပရံ တေဒဝေါစ သတ္ထာ—

“ဒဿနံ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ ယော ဟာပေတိ ဥပါသကော။
သဝနဉ္စ အရိယဓမ္မာနံ၊ အဓိသီလေ န သိက္ခတိ။

အပ္ပသာဒေါ စ ဘိက္ခူသု၊ ဘိယ္ယော ဘိယ္ယော ပဝဍ္ဎတိ။
ဥပါရမ္ဘကစိတ္တော စ၊ သဒ္ဓမ္မံ သောတုမိစ္ဆတိ။

ဋ္ဌတော စ ဗဟိဒ္ဓါ အညံ၊ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ။
တတ္ထေဝ စ ပုဗ္ဗကာရံ၊ ယော ကရောတိ ဥပါသကော။

ဧတေ ခေါ ပရိဟာနိယေ၊ သတ္တ ဓမ္မေ သုဒေသိတေ။
ဥပါသကော သေဝမာနော၊ သဒ္ဓမ္မာ ပရိဟာယတိ။

ဒဿနံ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ ယော န ဟာပေတိ ဥပါသကော။
သဝနဉ္စ အရိယဓမ္မာနံ၊ အဓိသီလေ စ သိက္ခတိ။

ပသာဒေါ စဿ ဘိက္ခူသု၊ ဘိယ္ယော ဘိယ္ယော ပဝဍ္ဎတိ။
အနုပါရမ္ဘစိတ္တော စ၊ သဒ္ဓမ္မံ သောတုမိစ္ဆတိ။

န ဋ္ဌတော ဗဟိဒ္ဓါ အညံ၊ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ။
ဋ္ဌဓေ စ ပုဗ္ဗကာရံ၊ ယော ကရောတိ ဥပါသကော။

ဧတေ ခေါ အပရိဟာနိယေ၊ သတ္တ ဓမ္မေ သုဒေသိတေ။
ဥပါသကော သေဝမာနော၊ သဒ္ဓမ္မာ န ပရိဟာယတီ”တိ။

နဝမံ။

၁၀-ဝိပတ္တိသုတ္တ

၃၀။ သတ္တိမာ ဘိက္ခဝေ ဥပါသကဿ ဝိပတ္တိယော။ပ။ သတ္တိမာ ဘိက္ခဝေ ဥပါသကဿ သမ္ပဒါ။ပ။ ။ဒသမံ။

၁၁-ပရာဘဝသုတ္တ

၃၁။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဥပါသကဿ ပရာဘဝါ။ပ။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဥပါသကဿ သမ္ပဒါ။ ကတမေ သတ္တ? ဘိက္ခုဒဿနံ န ဟာပေတိ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ နပ္ပမဇ္ဇတိ၊ အဓိသီလေ သိက္ခတိ၊ ပသာဒဗဟုလော ဟောတိ ဘိက္ခူသု ထေရေသု ဧဝေ နဝေသု စ မဇ္ဈိမေသု စ၊ အနုပါရမ္ဘစိတ္တော ဓမ္မံ သုဏာတိ န ရန္ဓဂဝေသီ၊ န ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ၊ ဣဓ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဥပါသကဿ သမ္ပဒါတိ။

ဒဿနံ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ ယော ဟာပေတိ ဥပါသကော။
သဝနဿ အရိယဓမ္မာနံ၊ အဓိသီလေ န သိက္ခတိ။

အပ္ပသာဒေါ စ ဘိက္ခူသု၊ ဘိယ္ယော ဘိယ္ယော ပဝဒ္ဓတိ။
ဥပါရမ္ဘကစိတ္တော စ၊ သဒ္ဓမ္မံ သောတုမိစ္ဆတိ။

ဣတော စ ဗဟိဒ္ဓါ အညံ၊ ဒက္ခိဏေယ္ယံ ဂဝေသတိ။
တတ္ထေဝ စ ပုဗ္ဗကာရံ၊ ယော ကရောတိ ဥပါသကော။

ဧတေ ခေါ ပရိဟာနိယေ၊ သတ္တ ဓမ္မေ သုဒေသိတေ။
ဥပါသကော သေဝမာနော၊ သဒ္ဓမ္မာ ပရိဟာယတိ။

ဒဿနံ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ ယော န ဟာပေတိ ဥပါသကော။
သဝနဿ အရိယဓမ္မာနံ၊ အဓိသီလေ စ သိက္ခတိ။

ပသာဒေါ စဿ ဘိက္ခူသု၊ ဘိယ္ယော ဘိယ္ယော ပဝဒ္ဓတိ။
အနုပါရမ္ဘစိတ္တော စ၊ သဒ္ဓမ္မံ သောတုမိစ္ဆတိ။

နံ ဇုတော ဗဟိဒ္ဓါ အညံ၊ ဒက္ခိဏေယျံ ဂဝေသတိ။
ဇုဓေဝ စ ပုဗ္ဗကာရံ၊ ယော ကရောတိ ဥပါသကော။

ဧတေ ခေါ အပရိဟာနိယေ၊ သတ္တ ဓမ္မေ သုဒေသိတေ။
ဥပါသကော သေဝမာနော၊ သဒ္ဓမ္မာ နော ပရိဟာယတိတိ။

ကောဒသမံ။

ဝဇ္ဇိသတ္တကဝဂ္ဂေါ[၁] တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ

သာရန္ဒဝဿကာရော စ၊ တိသတ္တကာနိ ဘိက္ခုကာ။
ဗောဓိသညာ ဒွေ စ ဟာနိ၊ ဝိပတ္တိ စ ပရာဘဝေါတိ။

၄-ဒေဝတာဝဂ္ဂ

၁-အပ္ပမာဒဂါရဝသုတ္တ

၃၂။ အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တ-ဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဌိတာ ခေါ သာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

သတ္တိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သဒ္ဓါဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ သမာဓိဂါရဝတာ အပ္ပမာဒဂါရဝတာ ပဋိသန္ထာရဂါရဝတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဣဒမဝေါစ သာ ဒေဝတာ၊ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အထ ခေါ သာ ဒေဝတာ "သမနုညော မေ သတ္ထာ"တိ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဣမံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တ-ဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊

၁-ဝဇ္ဇိဝဂ္ဂေါ(သျာ)

ဥပသက်မိတ္တာ မံ အဘိဝါဒေတ္တာ ကေမန်္ကံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန်္ကံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစ 'သတ္တိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သဒ္ဓါဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ သမာဓိဂါရဝတာ အပ္ပမာဒဂါရဝတာ ပဋိသန္ထာရဂါရဝတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ' တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ'' တိ။

သဒ္ဓါဂရု ဓမ္မဂရု၊ သံဃေ စ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။
သမာဓိဂရု အာတာပီ[၁]၊ သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။

အပ္ပမာဒဂရု ဘိက္ခု၊ ပဋိသန္ထာရဂါရဝေါ။
အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဟိရိဂါရဝသုတ္တ

၃၃။ ဣမံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတ္ဝာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန်္ကံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန်္ကံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစ "သတ္တိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သဒ္ဓါဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ သမာဓိဂါရဝတာ ဟိရိဂါရဝတာ ဩတ္တပ္ပဂါရဝတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ" တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိတိ။

သဒ္ဓါဂရု ဓမ္မဂရု၊ သံဃေ စ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။
သမာဓိဂရု အာတာပီ၊ သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။

ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နော၊ သပ္ပတိဿော သဂါရဝေါ။
အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေတိ။ ။ဒုတိယံ။

၁-သမာဓိဂါရဝတာပိ စ (က)

၃-ပဌမသောဝစဿတာသုတ္တ

၃၄။ ဧကံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ။ပ။ မံ တေဒဝေါစ "သတ္တိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သဒ္ဓါဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ သမာဓိဂါရဝတာ သောဝစဿတာ ကလ္လာဏမိတ္တတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိတိ။

သဒ္ဓါဂရု ဓမ္မဂရု၊ သံဃေ စ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။
သမာဓိဂရု အာတာပီ၊ သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝေါ။

ကလ္လာဏမိတ္တော သုဝစော၊ သပ္ပတိဿော သဂါရဝေါ။
အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒုတိယသောဝစဿတာသုတ္တ

၃၅။ ဧကံ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ။ပ။ သတ္တိမေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သဒ္ဓါဂါရဝတာ ဓမ္မဂါရဝတာ သံဃဂါရဝတာ သိက္ခာဂါရဝတာ သမာဓိဂါရဝတာ သောဝစဿတာ ကလ္လာဏမိတ္တတာ။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ ဣဓ ဘန္တေ ဘိက္ခု အတ္တနော စ သဒ္ဓါဂါရဝေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓါဂါရဝတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ။ နု သဒ္ဓါဂါရဝါ၊ တေ စ သဒ္ဓါဂါရဝတာယ သမာဒပေတိ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ။ သဒ္ဓါဂါရဝါ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ ကာလေန။ အတ္တနော စ ဓမ္မဂါရဝေါ ဟောတိ။ပ။ သံဃဂါရဝေါ ဟောတိ။ သိက္ခာဂါရဝေါ ဟောတိ။ သမာဓိဂါရဝေါ ဟောတိ။ သုဝစော ဟောတိ။ ကလ္လာဏမိတ္တော ဟောတိ၊ ကလ္လာဏမိတ္တတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ။ နု ကလ္လာဏမိတ္တာ၊ တေ စ ကလ္လာဏမိတ္တတာယ

သမာဒပေတိ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ ကလျာဏမိတ္တာ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ ကာလေနာတိ။ ဇ္ဈမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမီ”တိ။

သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တ၊ သာဓု ခေါ တွံ သာရိပုတ္တ ဇ္ဈမဿ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာသိ။ ဇ္ဈမ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခူ အတ္တနာ စ သတ္ထုဂါရဝေါ ဟောတိ၊ သတ္ထုဂါရဝတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ။ နု သတ္ထုဂါရဝေါ၊ တေ စ သတ္ထုဂါရဝတာယ သမာဒပေတိ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ။ သတ္ထုဂါရဝေါ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ ကာလေန။ အတ္တနာ စ ဓမ္မဂါရဝေါ ဟောတိ။ပ။ သံဃဂါရဝေါ ဟောတိ။ သိက္ခာဂါရဝေါ ဟောတိ။ သမာဓိဂါရဝေါ ဟောတိ။ သုဝစော ဟောတိ။ ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ၊ ကလျာဏမိတ္တတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ။ နု ကလျာဏမိတ္တာ၊ တေ စ ကလျာဏမိတ္တတာယ သမာဒပေတိ။ ယေ စညေ ဘိက္ခူ။ ကလျာဏ-မိတ္တာ၊ တေသဉ္စ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ ဘူတံ တစ္ဆံ ကာလေနာတိ။ ဇ္ဈမဿ ခေါ သာရိပုတ္တ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော’တိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမမိတ္တသုတ္တ

၃၆။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယှမဿ[1] အာဝိ ကရောတိ၊ ဂုယှမဿ[2] ပရိဂူဟတိ[3]၊ အာပဒါသု န ဇဟတိ၊ ဒီဏေန[4] နာတိမညတိ။ ဇ္ဈမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော’တိ။

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ မိတ္တော၊ ဒုက္ကရဉ္စာပိ ကုဗ္ဗတိ။
အထောပိဿ ဒုရတ္တာနိ၊ ခမတိ ဒုက္ခမာနိ စ[5]။
ဂုယှဿ တဿ[6] အက္ခာတိ၊ ဂုယှဿ ပရိဂူဟတိ။
အာပဒါသု န ဇဟာတိ၊ ဒီဏေန နာတိမညတိ။
ယမ္ဟိ တောနိ ဌာနာနိ၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ[7] ပဏ္ဍိတေ။
သော မိတ္တော မိတ္တကာမေန၊ ဘဇိတဗ္ဗော တထာဝိဓော’တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၁-ဂုယှဿ (က)
၂-ပရိဂူဟတိ (သီ၊ သျာ)၊ ပရိဂုယှတိ (က)
၃-ဒုက္ခမာနိုပိ (သီ၊ သျာ)
၄-ဒီဏော (က)
၅-ဖုယှမဿ စ (သျာ)
၆-ဂုယှဿ အဿ (သီ)၊ ဂုယှဿ (က)
၇-သံဝိဇ္ဇန္တိ စ (က)

၆-ဒုတိယဓိတ္တသုတ္တ

၃၇။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော ဘဇိတဗ္ဗော ပယိရုပါသိတဗ္ဗော အလံ ပနုဇ္ဇမာနေနပိ[1]။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနိယော စ ဝတ္တာ စ ဝစနက္ခမော စ ဂမ္ဘီရဉ္စ ကထံ ကတ္တာ ဟောတိ၊ နော စ အဋ္ဌာနေ နိယောဇေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော ဘဇိတဗ္ဗော ပယိရုပါသိတဗ္ဗော အလံ ပနုဇ္ဇမာနေနဝိတိ။

ပိယော ဂရု ဘာဝနိယော၊ ဝတ္တာ စ ဝစနက္ခမော။
ဂမ္ဘီရဉ္စ ကထံ ကတ္တာ၊ နော စဋ္ဌာနေ နိယောဇကော[2]။

ယမ္ဟိ တောနိ ဌာနာနိ၊ သံဝိဇ္ဇန္တိမ ပုဂ္ဂလေ။
သော မိတ္တော မိတ္တကာမေန၊ အတ္ထကာမာနုကမ္ပတော။
အလံ နာသိယမာနေန၊ ဘဇိတဗ္ဗော တထာဝိဓော တိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမပဋိသန္ဓိဒါယဒသုတ္တ

၃၈။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ စတဿော ပဋိသန္ဓိဒါ သဃံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္တာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု "ဣဒံ မေ စေတသော လိနတ္တ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ အစ္ဆတ္တံ သံဓိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "အစ္ဆတ္တံ မေ သံဓိတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "ဗဟိဒ္ဓါ မေ ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာ[3]တိ။ တဿ ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝိဒိတာ အတ္ထံဂတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝိဒိတာ အတ္ထံဂတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ ဝိတက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝိဒိတာ အတ္ထံဂတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ သပ္ပါယာသပ္ပါယေသု ခေါ ပနဿ ဓမ္မေသု ဟိနပ္ပဏီတေသု ကဏှသုက္က-သပ္ပဋိဘာဂေသု နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သူပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ စတဿော ပဋိသန္ဓိဒါ သဃံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္တာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာတိ။ ။သတ္တမံ။

၁–ပဏုဇ္ဇမာနေနဝိ (သီ)　　၂–နိယောဇယေ (သီ၊ သျာ)

၈-ဒုတိယပဋိသန္ဓိဒါဿုတ္တ

၃၉။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သာရိပုတ္တော စတသော ပဋိသန္ဓိဒါ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော "ဣဒံ မေ စေတသော လီနတ္တ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ အစ္ဆတ္တံ သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "အစ္ဆတ္တံ မေ သံခိတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "ဗဟိဒ္ဓါ မေ ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝိဒိတာ အတ္ထံဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ သညာ။ပ။ ဝိတက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝိဒိတာ အတ္ထံဂစ္ဆန္တိ။ သပ္ပါဃာသပ္ပါယေသု ခေါ ပနဿ ဓမ္မေသု ဟိနပ္ပဏီတေသု ကဏှသုက္ကသပ္ပတိဘာဂေသု နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ သုမနသိကတံ သုပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သာရိပုတ္တော စတသော ပဋိသန္ဓိဒါ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမဝဿုတ္တ

၄၀။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု စိတ္တံ ဝသေ ဝတ္တေတိ၊ နော စ ဘိက္ခု စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမာဓိကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ သမာပတ္တိကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဋ္ဌိတိကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဝုဋ္ဌာနကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ကလျာဏကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ ဂေါစရကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ အဘိနိဟာရကုသလော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု စိတ္တံ ဝသေ ဝတ္တေတိ၊ နော စ ဘိက္ခု စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတီတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယဝဿုတ္တ

၄၁။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သာရိပုတ္တော စိတ္တံ ဝသေ ဝတ္တေတိ၊ နော စ သာရိပုတ္တော စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော သမာဓိကုသလော ဟောတိ၊ သမာဓိဿ သမာပတ္တိကုသလော၊ သမာဓိဿ ဋ္ဌိတိကုသလော၊ သမာဓိဿ ဝုဋ္ဌာနကုသလော၊ သမာဓိဿ ကလျာဏကုသလော၊ သမာဓိဿ ဂေါစရကုသလော၊

သမာဓိဿ အဘိနိဟာရကုသလော ဟောတိ။ ဤမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သာရိပုတ္တော စိတ္တံ ဝသေ ဝတ္တေတိ၊ နော စ သာရိ-ပုတ္တော စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိတိ။ ။ဒသမံ။

၁၀-ပဌမနိဒ္ဒသသုတ္တ

၄၂။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာတော သာရိပုတ္တဿ တေဒဟောသိ ''အတိပ္ပဂေါ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပ-သင်္ကမေယ္ယ''န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တေဟိ အညတိတ္ထိ-ယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ ''ယော ဟိ ကောစိ အာဝုသော ဒ္ဝါဒသဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ 'နိဋ္ဌသော ဘိက္ခူ'တိ အလံ ဝစနာယာ''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိ နပ္ပဋိက္ကောသိ၊ အနဘိနန္ဒိတ္ဝာ အပ္ပဋိက္ကောသိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ ''ဘဂဝတော သန္တိကေ တေဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမီ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

ဤဓာဟံ ဘန္တေ ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ တဿ မယှံ ဘန္တေ တေဒဟောသိ ''အတိပ္ပဂေါ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ၊ ယံနူနာဟံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယ္ယ''န္တိ။ အထ ခွါဟံ ဘန္တေ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိံ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တေဟိ အညတိတ္ထိ-ယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ တေန ခေါ ပန ဘန္တေ သမယေန တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ

ဥဒပါဒိ "ယော ဟိ ကောစိ အာဝုသော ဒွါဒသဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ 'နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ'တိ အလံ ဝစနာယာ"တိ။ အထ ခွါဟံ ဘန္တေ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ နပ္ပဋိက္ကောသိံ၊ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ[၁] "ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမီ"တိ။ သက္ကာ နု ခေါ ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ကေဝလံ ဝဿဂဏနမတ္တေန နိဒ္ဒသော ဘိက္ခု ပညာပေတုန္တိ။

နု ခေါ သာရိပုတ္တ သက္ကာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ကေဝလံ ဝဿဂဏနမတ္တေန နိဒ္ဒသော ဘိက္ခု ပညာပေတုံ။ သတ္တ ခေါ ဣမာနိ သာရိပုတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒိတာနိ။

*ကတမာနိ သတ္တ? ဣဓ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သိက္ခာသမာဒါနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ သိက္ခာသမာဒါနေ အဝိဂတပေမော။ ဓမ္မနိသန္တိယာ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဓမ္မနိသန္တိယာ အဝိဂတပေမော။ ဣစ္ဆာ-ဝိနယေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဣစ္ဆာဝိနယေ အဝိဂတပေမော။ ပဋိသလ္လာနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ပဋိသလ္လာနေ အဝိဂတ-ပေမော။ ဝီရိယာရမ္ဘေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဝီရိယာရမ္ဘေ အဝိဂတပေမော။ သတိနေပက္ကေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ သတိ-နေပက္ကေ အဝိဂတပေမော။ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ အဝိဂတပေမော။ ဣမာနိ ခေါ သာရိပုတ္တ သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒိတာနိ။ ဣမေဟိ ခေါ သာရိပုတ္တ သတ္တဟိ နိဒ္ဒသဝတ္ထူဟိ သမန္ဒာဂတော ဘိက္ခု ဒွါဒသ စေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယ၊ စတုဒ္ဒီသတိ စေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယ၊ ဆတ္တိံသတိ စေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယ၊ အဋ္ဌစတ္တာရီသဥ္ဆေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယာတိ။ ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂-ဒုတိယနိဒ္ဒသသုတ္တ

၄၃။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသဓ္ဓိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတွာ

---

* ဟေဋ္ဌာ ၄၀၇၊ ဒီ ၃-၂၀၉-ပိဋ္ဌေသုပိ။ ၁-ပက္ကာမိံ (သီ၊ သျာ)

ပတ္တစိဝရမာဒါယ ကောသမ္ဗိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာတော အာနန္ဒသ္သ တေဒဟောသိ ''အတိပ္ပဂေါ ခေါ တာဝ ကောသမ္ဗိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ၊ ယံနူနာဟံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယ္ယ''န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန အညတိတ္ထိ-ယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ ''ယော ဟိ ကောစိ အာဝုသော ဒ္ဝါဒသ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ 'နိဋ္ဌသော ဘိက္ခူ'တိ အလံ ဝစနာယာ''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိ နပ္ပဋိက္ကောသိ၊ အနဘိနန္ဒိတ္ဝာ အပ္ပဋိက္ကောသိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ ''ဘဂဝတော သန္တိကေ တေဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမိ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကောသမ္ဗိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

ဇာနာဟံ ဘန္တေ ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ကောသမ္ဗိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ တဿ မယှံ ဘန္တေ တေဒဟောသိ ''အတိပ္ပဂေါ ခေါ တာဝ ကောသမ္ဗိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ၊ ယံနူနာဟံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယ္ယ''န္တိ။ပ။ တေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။

တေန ခေါ ပန ဘန္တေ သမယေန တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ ''ယော ဟိ ကောစိ အာဝုသော ဒ္ဝါဒသဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ 'နိဋ္ဌသော ဘိက္ခူ'တိ အလံ ဝစနာယာ''တိ။ အထ ခွါဟံ ဘန္တေ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ နပ္ပဋိက္ကောသိံ၊ အနဘိနန္ဒိတ္ဝာ အပ္ပဋိက္ကောသိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ ''ဘဂဝတော သန္တိကေ တေဿ

ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမီ"တိ။ သက္ကာ နု ခေါ ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ကေဝလံ ဝဿဂဏနမတ္တေန နိဒ္ဒသော ဘိက္ခု ပညာပေတုန္တိ။

နု ခေါ အာနန္ဒ သက္ကာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ကေဝလံ ဝဿဂဏနမတ္တေန နိဒ္ဒသော ဘိက္ခု ပညာပေတုံ။ သတ္တ ခေါ ဣမာနိ အာနန္ဒ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒိတာနိ။

ကတမာနိ သတ္တ? ဣဓာနန္ဒ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဟိရီမာ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ သတိမာ ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမာနိ ခေါ အာနန္ဒ သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒိတာနိ။ ဣမေဟိ ခေါ အာနန္ဒ သတ္တဟိ နိဒ္ဒသဝတ္ထူဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒွါဒသ စေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဖြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယ၊ စတုဒ္ဓီသတိ စေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဖြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယ၊ ဆတ္တိံသတိ စေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဖြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယ၊ အဌစတ္တာရီသဉ္ဇေပိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဖြဟ္မစရိယံ စရတိ "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခူ"တိ အလံ ဝစနာယာတိ။ ။ဒွါဒသမံ။

ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အပ္ပမာဒေါ ဟိရီ စေဝ၊ ဒွေ သုဝစာ ဒုဝေ မိတ္တာ။
ဒွေ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဒွေ ဝသာ၊ ဒုဝေ နိဒ္ဒသဝတ္ထုနာတိ။

၅-မဟာယညဝဂ္ဂ

၁-သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိသုတ္တ

၄၄။ *သတ္တိမာ ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ ကတမာ သတ္တ? သန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော။ သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဋမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော။ သေယျထာပိ ဒေဝါ ဖြဟ္မကာယိကာ ပဋမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

---

* ဒီ ၃-၂၀၉-၂၄၁၊ ခု ၈-၁၆၇-ပိဋ္ဌေသုပိ။

သန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ကေတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော။ သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ကေတ္တကာယာ ကေတ္တသညိနော။ သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏ္ဟာ။ အယံ စတုတ္ထာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ "အနန္တော အာကာသော"တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ပဉ္စမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "အနန္တံ ဝိညာဏ"န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ဆဋ္ဌာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တိ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "နတ္ထိ ကိဉ္စီ"တိ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါ။ အယံ သတ္တမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော‌တိ။ ။ပဌမံ။

၂-သမာဓိပရိက္ခာရသုတ္တ

၄၅။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ သမာဓိပရိက္ခာရာ။ ကတမေ သတ္တ? သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ။ ယာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ သတ္တဟင်္ဂေဟိ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ ပရိက္ခတာ[1]၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ "အရိယော သမ္မာသမာဓိ[2] သဥပနိသော" ဣတိပိ "သပရိက္ခာရော" ဣတိပိတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမအင်္ဂိကသုတ္တ

၄၆။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? ရာဂဂ်ိ ဒေါသဂ်ိ မောဟဂ်ိ အာဟုနေယျဂ်ိ ဂဟပတဂ်ိ ဒက္ခိဏေယျဂ်ိ ကဗ္ဗဂ်ိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အင်္ဂိတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒုတိယအင်္ဂိကသုတ္တ

၄၇။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဥဂ္ဂတသရီရဿ ဗြာဟ္မဏဿ မဟာယညော ဥပက္ခဋ္ဌော ဟောတိ။ ပဗ္ဗ ဥသဘသတာနိ ထူဏူပနီတာနိ ဟောန္တိ ယညတ္ထာယ၊ ပဗ္ဗ ဝစ္ဆတရသတာနိ ထူဏူပနီတာနိ ဟောန္တိ

၁-'သပရိက္ခာရတာ'တိပိ, 'သပရိက္ခတာ'တိပိ (သီ ၃-၁၇-၀ိဇ္ဇေ) ၂-သမာဓိ (သျာ)

ယညတ္ထာယ၊ ပဒ္မ ဝဿတရိသတာနိ ထူဏူပနိတာနိ ဟောန္တိ ယညတ္ထာယ၊ ပဒ္မ အဇသတာနိ ထူဏူပနိတာနိ ဟောန္တိ ယညတ္ထာယ၊ ပဒ္မ ဥရဗ္ဘသတာနိ ထူဏူပနိတာနိ ဟောန္တိ ယညတ္ထာယ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂတသရိရော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဂ္ဂတသရိရော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

သုတံ မေတံ ဘော ဂေါတမ အင်္ဂိဿ အာဒါနံ[1] ယူပဿ ဥဿာပနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသန္တိ။ မယာပိ ခေါ ဧတံ ဗြာဟ္မဏ သုတံ အင်္ဂိဿ အာဒါနံ ယူပဿ ဥဿာပနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသန္တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဥဂ္ဂတ-သရိရော ဗြာဟ္မဏော။ ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဥဂ္ဂတသရိရော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “သုတံ မေတံ ဘော ဂေါတမ အင်္ဂိဿ အာဒါနံ ယူပဿ ဥဿာပနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသ”န္တိ။ မယာပိ ခေါ ဧတံ ဗြာဟ္မဏ သုတံ “အင်္ဂိဿ အာဒါနံ ယူပဿ ဥဿာပနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသ”န္တိ။ တယိဒံ ဘော ဂေါတမ သမေတိ ဘောတော စေဝ ဂေါတမဿ အမ္ဟာကဉ္စ၊ ယဒိဒံ သမ္ဗေန သဒ္ဓိံ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဥဂ္ဂတသရိရံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ “န ခေါ ဗြာဟ္မဏ တထာဂတော ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော သုတံ မေတံ ဘော ဂေါတမ အင်္ဂိဿ အာဒါနံ ယူပဿ ဥဿာပနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသ”န္တိ။ ဧဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ တထာဂတော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “အဟံ ဟိ ဘန္တေ အင်္ဂိ[2] အာဒါတုကာမော[3] ယူပံ ဥဿာပေတုကာမော၊ ဩဝဒတု မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ အနုသာသတု မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။

အထ ခေါ ဥဂ္ဂတသရိရော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “အဟံ ဟိ ဘော ဂေါတမ အင်္ဂိ[2] အာဒါတုကာမော ယူပံ ဥဿာပေတုကာမော၊ ဩဝဒတု မံ ဘဝံ ဂေါတမော၊ အနုသာသတု မံ ဘဝံ ဂေါတမော၊ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။

အင်္ဂိ[2] ဗြာဟ္မဏ အာဒေန္တော[4] ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ တိက္ခိ သတ္ထာနိ ဥဿာပေတိ အကုသလာနိ ဒုက္ခုဋ္ဌယာနိ[5] ဒုက္ခဝိပါကာနိ။ ကတမာနိ

၁–အာဓာနံ (သီ၊ သျာ)　　၂–အင်္ဂိဿ (က)　　၃–အာဓာတုကာမော (သီ၊ သျာ)
၄–အာဒေန္တော (သီ၊ သျာ)　　၅–ဒုက္ခုဋ္ဌယာနိ (သီ)

တီဏိ? ကာယသတ္ထံ ဝစီသတ္ထံ မနောသတ္ထံ၊ အဂ္ဂိံ ဗြာဟ္မဏ အာဒေန္တော ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဧဝံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ "တ္တေကာ ဥသဘာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ ဝစ္ဆတရာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ ဝစ္ဆတရိယော ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ အဇာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ ဥရဗ္ဘာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယာ"တိ။ သော "ပုည် ကရောမီ"တိ အပုည် ကရောတိ၊ "ကုသလံ ကရောမီ"တိ အကုသလံ ကရောတိ၊ "သုဂတိယာ မဂ္ဂံ ပရိယေသာမီ"တိ ဒုဂ္ဂတိယာ မဂ္ဂံ ပရိယေသတိ။ အဂ္ဂိံ ဗြာဟ္မဏ အာဒေန္တော ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဇုဒံ ပဌမံ မနောသတ္ထံ ဥဿာပေတိ အကုသလံ ဒုက္ခုဒြယံ ဒုက္ခဝိပါကံ။

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ အဂ္ဂိံ အာဒေန္တော ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ "တ္တေကာ ဥသဘာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ ဝစ္ဆတရာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ ဝစ္ဆတရိယော ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ အဇာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယ၊ တ္တေကာ ဥရဗ္ဘာ ဟညန္တု ယညတ္ထာယာ"တိ။ သော "ပုည် ကရောမီ"တိ အပုည် ကရောတိ၊ "ကုသလံ ကရောမီ"တိ အကုသလံ ကရောတိ၊ "သုဂတိယာ မဂ္ဂံ ပရိယေသာမီ"တိ ဒုဂ္ဂတိယာ မဂ္ဂံ ပရိယေသတိ။ အဂ္ဂိံ ဗြာဟ္မဏ အာဒေန္တော ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဇုဒံ ဒုတိယံ ဝစီသတ္ထံ ဥဿာပေတိ အကုသလံ ဒုက္ခုဒြယံ ဒုက္ခဝိပါကံ။

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ အဂ္ဂိံ အာဒေန္တော ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ သယံ ပဌမံ သမာရမ္ဘတိ[၁] ဥသဘာ ဟန္တုံ[၂] ယညတ္ထာယ၊ သယံ ပဌမံ သမာရမ္ဘတိ ဝစ္ဆတရာ ဟန္တုံ ယညတ္ထာယ၊ သယံ ပဌမံ သမာရမ္ဘတိ ဝစ္ဆတရိယော ဟန္တုံ ယညတ္ထာယ၊ သယံ ပဌမံ သမာရမ္ဘတိ အဇာ ဟန္တုံ ယညတ္ထာယ၊ သယံ ပဌမံ သမာရမ္ဘတိ ဥရဗ္ဘာ ဟန္တုံ ယညတ္ထာယ[၃]။ သော "ပုည် ကရောမီ"တိ အပုည် ကရောတိ၊ "ကုသလံ ကရောမီ"တိ အကုသလံ ကရောတိ၊ "သုဂတိယာ မဂ္ဂံ ပရိယေသာမီ"တိ ဒုဂ္ဂတိယာ မဂ္ဂံ ပရိယေသတိ။ အဂ္ဂိံ ဗြာဟ္မဏ အာဒေန္တော ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဇုဒံ တတိယံ ကာယသတ္ထံ ဥဿာပေတိ အကုသလံ ဒုက္ခုဒြယံ ဒုက္ခဝိပါကံ။ အဂ္ဂိံ ဗြာဟ္မဏ အာဒေန္တော ယူပံ ဥဿာပေန္တော ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဇုမာနိ တီဏိ သတ္ထာနိ ဥဿာပေတိ အကုသလာနိ ဒုက္ခုဒြယာနိ ဒုက္ခဝိပါကာနိ။

၁–သမာရဗ္ဘတိ (သီ၊ က)၊ သမာရဘတိ (သျာ) ၂–ဟညန္တု (သီ၊ သျာ)
၃–ဟညန္တု ယညတ္ထာယာတိ (သီ၊ သျာ)

တယောမေ ဗြာဟ္မဏ အဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗာ ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗာ နု သေဝိတမ္ဗာ။ ကတမေ တယော? ရာဂဂ္ဂိ ဒေါသဂ္ဂိ မောဟဂ္ဂိ။

ကသ္မာ စာယံ ဗြာဟ္မဏ ရာဂဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗော ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗော နု သေဝိတမ္ဗော? ရတ္တော ခေါ ဗြာဟ္မဏ ရာဂေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ။ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တသ္မာယံ ရာဂဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗော ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗော နု သေဝိတမ္ဗော။

ကသ္မာ စာယံ ဗြာဟ္မဏ ဒေါသဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗော ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗော နု သေဝိတမ္ဗော? ဒုဋ္ဌော ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဒေါသေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ။ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ဝ့ါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တသ္မာယံ ဒေါသဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗော ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗော နု သေဝိတမ္ဗော။

ကသ္မာ စာယံ ဗြာဟ္မဏ မောဟဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗော ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗော နု သေဝိတမ္ဗော? မူဠ္ဟော ခေါ ဗြာဟ္မဏ မောဟေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ။ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တသ္မာယံ မောဟဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗော ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗော နု သေဝိတမ္ဗော။ ဣမေ ခေါ တယော ဗြာဟ္မဏ အဂ္ဂိ ပဟာတမ္ဗာ ပရိဝဇ္ဇေတမ္ဗာ နု သေဝိတမ္ဗာ။

တယော ခေါ ဗြာဟ္မဏ အဂ္ဂိ သက္ကတ္ဝာ ဂရုံ ကတ္ဝာ မာနေတ္ဝာ ပူဇေတ္ဝာ သမ္မာ သုခံ ပရိဟာတမ္ဗာ။ ကတမေ တယော? အာဟုနေယ္ယဂ္ဂိ ဂဟပတဂ္ဂိ ဒက္ခိဏေယ္ယဂ္ဂိ။

ကတမော စ ဗြာဟ္မဏ အာဟုနေယ္ယဂ္ဂိ? ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ယဿ တေ ဟောန္တိ မာတာတိ ဝါ ပိတာတိ ဝါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ အာဟုနေယ္ယဂ္ဂိ။ တံ ကိဿ

ဟေတု? အတော ဟယံ[၁] ဗြာဟ္မဏ အာဟုတော သမ္ဘူတော၊ တသ္မာယံ အာဟုနေယျဂ္ဂိ သက္ကဟ္စာ ဂရုံ ကတ္စာ မာနေတ္စာ ပူဇေတ္စာ သမ္မာ သုခံ ပရိဟာတမ္ဘော။

ကတမော စ ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတဂ္ဂိ? ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ယသ တေ ဟောန္တိ ပုတ္တာတိ ဝါ ဒါရာတိ ဝါ ဒါသာတိ ဝါ ပေဿာတိ ဝါ ကမ္မကရာတိ ဝါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတဂ္ဂိ၊ တသ္မာယံ ဂဟပတဂ္ဂိ သက္ကတ္စာ ဂရုံ ကတ္စာ မာနေတ္စာ ပူဇေတ္စာ သမ္မာ သုခံ ပရိဟာတမ္ဘော။

ကတမော စ ဗြာဟ္မဏ ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိ? ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ယေ တေ သမဏ-ဗြာဟ္မဏာ ပရပ္ပဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ခန္တိသောရစ္စေ နိဝိဋ္ဌာ ကေမတ္တာနံ ဒမေန္တိ၊ ကေမတ္တာနံ သမေန္တိ၊ ကေမတ္တာနံ ပရိနိဗ္ဗာပေန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိ၊ တသ္မာယံ ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိ သက္ကတ္စာ ဂရုံ ကတ္စာ မာနေတ္စာ ပူဇေတ္စာ သမ္မာ သုခံ ပရိဟာတမ္ဘော။ ဣမေ ခေါ ဗြာဟ္မဏ တယော အဂ္ဂိ သက္ကတ္စာ ဂရုံ ကတ္စာ မာနေတ္စာ ပူဇေတ္စာ သမ္မာ သုခံ ပရိဟာတမ္ဘာ။

အယံ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ ကဋ္ဌဂ္ဂိ ကာလေန ကာလံ ဥဇ္ဇလေတမ္ဘော၊ ကာလေန ကာလံ အဇ္ဈုပေက္ခိတမ္ဘော၊ ကာလေန ကာလံ နိဗ္ဗာပေတမ္ဘော၊ ကာလေန ကာလံ နိက္ခိပိတမ္ဘောတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဥဂ္ဂတသရီရော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ "အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ သောဟံ ဘော ဂေါတမ ပဗ္ဗ ဥသဘသတာနိ မုဉ္စာမိ၊ ဇိဝိတံ ဒေမိ။ ပဗ္ဗ ဝစ္ဆတရသတာနိ မုဉ္စာမိ၊ ဇိဝိတံ ဒေမိ။ ပဗ္ဗ ဝစ္ဆတရိသတာနိ မုဉ္စာမိ၊ ဇိဝိတံ ဒေမိ။ ပဗ္ဗ အဇသတာနိ မုဉ္စာမိ၊ ဇိဝိတံ ဒေမိ။ ပဗ္ဗ ဥရဗ္ဘသတာနိ မုဉ္စာမိ၊ ဇိဝိတံ ဒေမိ။ ဟရိတာနိ စေဝ တိဏာနိ ခါဒန္တု၊ သီတာနိ စ ပါနိယာနိ ပိဝန္တု၊ သီတော စ နေသံ ဝါတော ဥပဝါယတန္တိ ၂။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမသညာသုတ္တ

၄၀။ သတ္တိမာ ဘိက္ခဝေ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ။

၁-ဗုတောပါယံ (က) ၂-ဥပဝါယတ္တိတိ (က)

ကတမာ သတ္တ? အသုဘသညာ မရဏသညာ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ပလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ-တိ။ ။ပဉ္ဇမံ။

၆-ဒုတိယသညာသုတ္တ

၄၉။ သတ္တိမာ ဘိက္ခဝေ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ပလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ။ ကတမာ သတ္တ? အသုဘသညာ မရဏသညာ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ပလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာတိ။

"အသုဘသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ပလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ အသုဘသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနမ္မေသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝါ နှာရုဒဒ္ဒုလံ ဝါ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အသုဘသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနမ္မေသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အသုဘသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရ-တော မေထုနမ္မေသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ အနုသန္ဒဟတိ[1]၊ အပ္ပဋိကုလျတာ သဏ္ဌာတိ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "အဘာဝိတာ မေ အသုဘသညာ၊ နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ အပ္ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ"န္တိ၊ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အသုဘသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနမ္မေသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

၁-အနုသဏ္ဌာတိ (သီ)

ဝေဒိတမ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ''သုဘာဝိတာ မေ အသုဘာသညာ၊ အတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဇာတိဟ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇာနော ဟောတိ။ ''အသုဘသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဇာတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဇာဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၁)

''မရဏသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဇာတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ မရဏသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ဇီဝိတနိကန္တိယာ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝါ နာရဒဒုလံ ဝါ အဂ်ိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မရဏသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ဇီဝိတနိကန္တိယာ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မရဏသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ဇီဝိတနိကန္တိယာ စိတ္တံ အနုသန္ဓဟတိ၊ အပ္ပဋိကုလျတာ သဏ္ဌာတိ။ ဝေဒိတမ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ''အဘာဝိတာ မေ မရဏသညာ၊ နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ အပ္ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဇာတိဟ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇာနော ဟောတိ။ သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော မရဏသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ဇီဝိတနိကန္တိယာ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ ဝေဒိတမ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ''သုဘာဝိတာ မေ မရဏသညာ၊ အတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဇာတိဟ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇာနော ဟောတိ။ ''မရဏသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဇာတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဇာဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၂)

''အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဇာတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ရသတဏှာယ စိတ္တံ

ပတိလီယတိ။ပ။ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဠိကုလ္လတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋ္ဌပတ္တံ ဝါ နာရဒဒ္ဒုလံ ဝါ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိ-ကုဋ္ဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္မသာရိယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အာဟာရေ ပဋိကူလသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ရသတဏှာယ စိတ္တံ ပတိလီယတိ။ပ။ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဠိကုလ္လတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အာဟာရေ ပဋိကူလသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ရသတဏှာယ စိတ္တံ အနုသန္ဒဟတိ၊ အပ္ပဋိကုလ္လတာ သဏ္ဌာတိ။ ဧဝဒိတမ္မမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "အဘာဝိတာ မေ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ၊ နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ အပ္ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ"န္တိ၊ ဇာနိဟ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇာနော ဟောတိ။ သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အာဟာရေ ပဋိကူလသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ရသတဏှာယ စိတ္တံ ပတိလီယတိ။ပ။ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဠိကုလ္လတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ ဧဝဒိတမ္မမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "သုဘာဝိတာ မေ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ၊ အတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ"န္တိ၊ ဇာနိဟ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇာနော ဟောတိ။ "အာဟာရေ ပဋိကူလ-သညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ"တိ ဇာနိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဇာဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၃)

"သမ္မလောကေ အနဘိရတသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ"တိ ဇာနိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ သမ္မလောကေ အနဘိရတသညာ-ပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လောကစိတ္တြေသု စိတ္တံ ပတိလီယတိ။ပ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပတိလီယတိ ပတိကုဋ္ဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္မသာရိယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော သမ္မလောကေ အနဘိရတသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လောကစိတ္တြေသု စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋ္ဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္မသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဠိကုလ္လတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော သမ္မလောကေ အနဘိရတသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လောကစိတ္တြေသု စိတ္တံ အနုသန္ဒဟတိ၊ အပ္ပဋိကုလ္လတာ သဏ္ဌာတိ။ ဧဝဒိတမ္မမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "အဘာဝိတာ မေ သမ္မလောကေ အနဘိရတသညာ၊ နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ အပ္ပတ္တံ

မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဇုတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လောကစိတ္တြေသု စိတ္တံ ပတိလီယတိ။ပ။ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ''သုဘာဝိတာ မေ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ၊ အတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဇုတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ ''သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဇုတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဇုဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၄)

''အနိစ္စသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဇုတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ အနိစ္စသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လာဘသက္ကာရသိလောကေ စိတ္တံ ပတိ-လီယတိ။ပ။ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋ္ဌပတ္တံ ဝါ နှာရုဒဒ္ဒုလံ ဝါ အဂ္ဂိမ္ဟိ ပက္ခိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋ္ဌတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အနိစ္စသညာ-ပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လာဘသက္ကာရသိလောကေ စိတ္တံ ပတိလီယတိ။ပ။ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အနိစ္စသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လာဘသက္ကာရသိလောကေ စိတ္တံ အနုသန္ဒဟတိ၊ အပ္ပဋိကုလျတာ သဏ္ဌာတိ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ''အဘာဝိတာ မေ အနိစ္စ-သညာ၊ နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ အပ္ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဇုတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အနိစ္စ-သညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လာဘသက္ကာရသိလောကေ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋ္ဌတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ''သုဘာ-ဝိတာ မေ အနိစ္စသညာ၊ အတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဇုတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ ''အနိစ္စသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဇုတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဇုဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၅)

"အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော အာလသျေ ကောသဇ္ဇေ ဝိဿဋ္ဌိယေ ပမာဒေ အနနုယောဂေ အပစ္စဝေက္ခဏာယ တိဗ္ဗာ ဘယသညာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥက္ခိတ္တာသိကေ ဝဓကေ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "အဘာဝိတာ မေ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ၊ နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ အပ္ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ"န္တိ၊ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇာနော ဟောတိ။ သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော အာလသျေ ကောသဇ္ဇေ ဝိဿဋ္ဌိယေ ပမာဒေ အနနုယောဂေ အပစ္စဝေက္ခဏာယ တိဗ္ဗာ ဘယသညာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥက္ခိတ္တာသိကေ ဝဓကေ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "သုဘာဝိတာ မေ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ၊ အတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ"န္တိ၊ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇာနော ဟောတိ။ "အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ"တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၆)

"ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ၊ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ဣမသ္မိံ စ သရီရာဏကေ ကာယေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာပဂတံ မာနသံ ဟောတိ ဝိမာသမတိက္ကန္တံ သန္တံ သုဝိမုတ္တံ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဒုက္ခေ အနတ္တသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ဣမသ္မိံ စ သရီရာဏကေ ကာယေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု နု အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာပဂတံ မာနသံ ဟောတိ ဝိမာသမတိက္ကန္တံ သန္တံ သုဝိမုတ္တံ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "အဘာဝိတာ မေ ဒုက္ခေ

အနတ္တသညာ၊ နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ အပ္ပတ္တံ မေ ဘာဝနာဗလ''န္တိ၊ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။

သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဒုက္ခေ အနတ္တသညာပရိစိတေန စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ဣမသ္မိံ စ သဝိညာဏကေ ကာယေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု အဟက်ာရမမက်ာရမာနာပဂတံ မာနသံ ဟောတိ ဝိဓာသမ-တိက္ကန္တံ သန္တံ သုဝိမုတ္တံ။ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ "သုဘာဝိတာ မေ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ၊ အတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော၊ ပတ္တံ မေ ဘာဝနာ-ဗလ''န္တိ၊ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ "ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ''တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၇)

ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-မေထုနသုတ္တ

၅၀။ အထ ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-သက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ဘဝမ္ပိ နော ဂေါတမော ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနာတီ''တိ။ ယံ ဟိ တံ ဗြာဟ္မဏ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "အခဏ္ဍံ အစ္ဆိဒ္ဒံ အသဗလံ အကမ္မာသံ ပရိပုဏ္ဍံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတီ''တိ။ မမေဝ တံ ဗြာဟ္မဏ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "အဟံ ဟိ ဗြာဟ္မဏ အခဏ္ဍံ အစ္ဆိဒ္ဒံ အသဗလံ အကမ္မာသံ ပရိပုဏ္ဍံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမီ''တိ။ ကိံ ပန ဘော ဂေါတမ ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဒမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိတိ။

ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစာရီ **ပဋိဇာနမာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒ္ဝယံဒ္ဝယသမာပတ္တိံ** သမာပဇ္ဇတိ၊ အပိ စ ခေါ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဒန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ သော တံ အဿာဒေတိ[၁]၊ တံ နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဒမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန[၂]

၁–သော တဒဿာဒေတိ (သီ)

၂–ဇရာမရဏေန (သီ၊ သျာ)

သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ နပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ (၁)

ပုန စပရံ ဗြာဟ္မဏ ဣမေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနမာနော **နဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒ္ဝယံဒ္ဝယသမာ-**ပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနန္ဟာပနသမ္မာဟနံ သာဒိ-ယတိ၊ အပိ စ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သဉ္ဇဂ္ဃတိ သံကီဠတိ သံကေလာယတိ။ ပ။ နပိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သဉ္ဇဂ္ဃတိ သံကီဠတိ သံကေလာယတိ၊ အပိ စ ခေါ မာတု-ဂါမဿ စက္ခုနာ စက္ခုံ ဥပနိဇ္ဈာယတိ ပေက္ခတိ။ ပ။ နပိ မာတုဂါမဿ စက္ခုနာ စက္ခုံ ဥပနိဇ္ဈာယတိ ပေက္ခတိ၊ အပိ စ ခေါ မာတုဂါမဿ သဒ္ဒံ သုဏာတိ တိရောကုဋ္ဋံ ဝါ တိရောပါကာရံ ဝါ ဟသန္တိယာ ဝါ ဘဏန္တိယာ ဝါ ဂါယန္တိယာ ဝါ ရောဒန္တိယာ ဝါ။ ပ။ နပိ မာတုဂါမဿ သဒ္ဒံ သုဏာတိ တိရောကုဋ္ဋံ ဝါ တိရောပါကာရံ ဝါ ဟသန္တိယာ ဝါ ဘဏန္တိယာ ဝါ ဂါယန္တိယာ ဝါ ရောဒန္တိယာ ဝါ၊ အပိ စ ခေါ ယာနိဿ တာနိ ပုဗ္ဗေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတလပိတကီဠိ-တာနိ တာနိ အနုဿရတိ။ ပ။ နပိ ယာနိဿ တာနိ ပုဗ္ဗေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတလပိတကီဠိတာနိ တာနိ အနုဿရတိ၊ အပိ စ ခေါ ပဿတိ ဂဟပတိံ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ သမင်္ဂီဘူတံ ပရိစာရယ-မာနံ။ ပ။ နပိ ပဿတိ ဂဟပတိံ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ သမင်္ဂီဘူတံ ပရိစာရယမာနံ၊ အပိ စ ခေါ အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ **"ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝော ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ"**တိ။ သော တံ အဿာဒေတိ၊ တံ နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဒမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ နပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမ-နဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ နပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ (၂-၇)

ယာဝကီဝဉ္စာဟံ ဗြာဟ္မဏ ဣမေသံ သတ္တန္နံ မေထုနသံယောဂါနံ အည-တရညတရမေထုနသံယောဂံ[1] အတ္တနိ အပဿိနံ သမနုပဿိံ၊ နေဝ တာဝါဟံ ဗြာဟ္မဏ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏ-ဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိ-သမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ပစ္စညာသိံ[2]။

၁–အညတရံ မေထုနသံယောဂံ (သီ၊ သျာ) ၂–အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပစ္စညာသိံ (သီ၊ သျာ)

ယတော စ ခေါ်ဟံ ဗြာဟ္မဏ ဣမေသံ သတ္တန္နံ မေထုနသံယောဂါနံ အညတရညတရမေထုနသံယောဂံ အတ္တနိ အပဟိနံ န သမနုပဿိံ၊ အထာဟံ ဗြာဟ္မဏ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ၊ အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ၁၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတန္တိ။ ။သတ္တမံ။

ဂ-သံယောဂသုတ္တ

၅၁။ သံယောဂဝိသံယောဂံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ။ပ။ ကတမော စ သော ဘိက္ခဝေ သံယောဂေါ ဝိသံယောဂေါ ဓမ္မပရိယာယော။

ဣတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဿုတ္တံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ မနသိ ကရောတိ ဣတ္ထိကုတ္တံ ဣတ္ထာကပ္ပံ ဣတ္ထိဝိဓံ ဣတ္ထိစ္ဆန္ဒံ ဣတ္ထိဿရံ ဣတ္ထာလင်္ကာရံ။ သာ တတ္ထ ရဇ္ဇတိ၊ တတြာဘိရမတိ။ သာ တတ္ထ ရတ္တာ တတြာဘိရတာ ဗဟိဒ္ဓါ ပုရိသိန္ဒြိယံ မနသိ ကရောတိ ပုရိသကုတ္တံ ပုရိသာကပ္ပံ ပုရိသဝိဓံ ပုရိသစ္ဆန္ဒံ ပုရိသဿရံ ပုရိသာလင်္ကာရံ။ သာ တတ္ထ ရဇ္ဇတိ၊ တတြာဘိရမတိ။ သာ တတ္ထ ရတ္တာ တတြာဘိရတာ ဗဟိဒ္ဓါ သံယောဂံ အာကခ်တိ၊ ယော့ဿာ သံယောဂပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ တော့ အာကခ်တိ။ ဣတ္ထတ္တေ ဘိက္ခဝေ အဘိရတာ သတ္တာ ပုရိသေသု သံယောဂံ ဂတာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ဣတ္ထတ္တံ နာတိဝတ္တတိ။

ပုရိသော ဘိက္ခဝေ အဿုတ္တံ ပုရိသိန္ဒြိယံ မနသိ ကရောတိ ပုရိသကုတ္တံ ပုရိသာကပ္ပံ ပုရိသဝိဓံ ပုရိသစ္ဆန္ဒံ ပုရိသဿရံ ပုရိသာလင်္ကာရံ။ သော တတ္ထ ရဇ္ဇတိ၊ တတြာဘိရမတိ။ သော တတ္ထ ရတ္တော တတြာဘိရတော ဗဟိဒ္ဓါ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ မနသိ ကရောတိ ဣတ္ထိကုတ္တံ ဣတ္ထာကပ္ပံ ဣတ္ထိဝိဓံ ဣတ္ထိစ္ဆန္ဒံ ဣတ္ထိဿရံ ဣတ္ထာလင်္ကာရံ။ သော တတ္ထ ရဇ္ဇတိ၊ တတြာဘိရမတိ။ သော တတ္ထ ရတ္တော တတြာဘိရတော ဗဟိဒ္ဓါ သံယောဂံ အာကခ်တိ၊ ယော့ဿ သံယောဂပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ တော့ အာကခ်တိ။ ပုရိသတ္တေ ဘိက္ခဝေ အဘိရတာ

၁–စေတောဝိမုတ္တိ (သီ၊က)

သတ္တာ ဇူတ္ထိသု သံယောဂံ ဂတာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ပုရိသတ္တံ နာတိဝတ္တတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သံယောဂေါ ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဝိသံယောဂေါ ဟောတိ။ ဇူတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈတ္တံ ဇူတ္ထိန္ဒြိယံ နာ မနသိ ကရောတိ ဇူတ္ထိကုတ္တံ ဇူတ္ထာကပ္ပံ ဇူတ္ထိဝိဓံ ဇူတ္ထိစ္ဆန္ဒံ ဇူတ္ထိဿဒံ ဇူတ္ထာလက်ာဒံ။ သာ တတ္ထ နာ ရဇ္ဇတိ၊ သာ တတြ နာဘိရမတိ။ သာ တတ္ထ အရတ္ထာ တတြ အနဘိရတာ ဗဟိဒ္ဓါ ပုရိသိန္ဒြိယံ နာ မနသိ ကရောတိ ပုရိသကုတ္တံ ပုရိသာကပ္ပံ ပုရိသဝိဓံ ပုရိသစ္ဆန္ဒံ ပုရိသဿဒံ ပုရိသာလက်ာဒံ။ သာ တတ္ထ နာ ရဇ္ဇတိ၊ တတြ နာဘိရမတိ။ သာ တတ္ထ အရတ္ထာ တတြ အနဘိရတာ ဗဟိဒ္ဓါ သံယောဂံ နာကရိတိ၊ ယဉ္ဆသာ သံယောဂပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ တဉ္ဆ နာကရိတိ။ ဇူတ္ထတ္တေ ဘိက္ခဝေ အနဘိရတာ သတ္တာ ပုရိသေသု ဝိသံယောဂံ ဂတာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဇူတ္ထိ ဇူတ္ထတ္တံ အတိဝတ္တတိ။

ပုရိသော ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈတ္တံ ပုရိသိန္ဒြိယံ နာ မနသိ ကရောတိ ပုရိသကုတ္တံ ပုရိသာကပ္ပံ ပုရိသဝိဓံ ပုရိသစ္ဆန္ဒံ ပုရိသဿဒံ ပုရိသာလက်ာဒံ။ သော တတ္ထ နာ ရဇ္ဇတိ၊ သော တတြ နာဘိရမတိ။ သော တတ္ထ အရတ္တော တတြ အနဘိရတော ဗဟိဒ္ဓါ ဇူတ္ထိန္ဒြိယံ နာ မနသိ ကရောတိ ဇူတ္ထိကုတ္တံ ဇူတ္ထာကပ္ပံ ဇူတ္ထိဝိဓံ ဇူတ္ထိစ္ဆန္ဒံ ဇူတ္ထိဿဒံ ဇူတ္ထာလက်ာဒံ။ သော တတ္ထ နာ ရဇ္ဇတိ၊ တတြ နာဘိရမတိ။ သော တတ္ထ အရတ္တော တတြ အနဘိရတော ဗဟိဒ္ဓါ သံယောဂံ နာကရိတိ၊ ယဉ္ဆသ သံယောဂပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ တဉ္ဆ နာကရိတိ။ ပုရိသတ္တေ ဘိက္ခဝေ အနဘိရတာ သတ္တာ ဇူတ္ထိသု ဝိသံယောဂံ ဂတာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ပုရိသတ္တံ အတိဝတ္တတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိသံယောဂေါ ဟောတိ။ အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သံယောဂေါ ဝိသံယောဂေါ ဓမ္မပရိယာယောတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ဒါနမဟပ္ဖလသုတ္တ

၅၂။ ကေ သမယံ ဘဂဝါ စမ္ပာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ စမ္ပေယျကာ ဥပါသကာ ယေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ စမ္ပေယျကာ ဥပါသကာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစုံ ‘‘စိရဿတာ နော ဘန္တေ

၁-ဘန္တေ သာရိပုတ္တ (သီ)

ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိကထာ၊ သာဓု မယံ ဘန္တေ လဘေယျာမ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိံ ကထံ[၁] သဝနာယာ"တိ။ တေနဟာဝုသော တဒဟုပေါသထေ အာဂစ္ဆေယျာထ၊ အပ္ပေဝ နာမ လဘေယျာထ ဘဂဝတော သမ္မုခါ[၂] ဓမ္မိံ ကထံ သဝနာယာတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ စမ္ပေယျကာ ဥပါသကာ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ ပဋိသုတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ ပက္ကမိံသု။

အထ ခေါ စမ္ပေယျကာ ဥပါသကာ တဒဟုပေါသထေ ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသက်မိံသု၊ ဥပသက်မိတ္တာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေဟိ စမ္ပေယျကေဟိ ဥပါသကေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

သိယာ နု ခေါ ဘန္တေ ဣဓေကစ္စသ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ။ သိယာ ပန ဘန္တေ ဣဓေကစ္စသ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသန္တိ။ သိယာ သာရိပုတ္တ ဣဓေကစ္စသ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ။ သိယာ ပန သာရိပုတ္တ ဣဓေကစ္စသ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံ-သန္တိ။ ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန မိဓေကစ္စသ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ။ ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန မိဓေကစ္စသ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသန္တိ။

ဣဓ သာရိပုတ္တ ဧကစ္စော သာပေခေါ[၃] ဒါနံ ဒေတိ၊ ပတိဗဒ္ဓစိတ္တော[၄] ဒါနံ ဒေတိ၊ သန္ဓိဓိပေခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ "ဣမံ ပေစ္စ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ဒါနံ ဒေတိ။ သော တံ ဒါနံ ဒေတိ သမဏသ ဝါ ဗြာဟ္မဏသ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ တံ ကိံ မညသိ သာရိပုတ္တ ဒဒေယျ ဣဓေကစ္စော ဧဝရူပံ ဒါနန္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။

တတြ သာရိပုတ္တ ယ္ဟာယံ သာပေခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပတိဗဒ္ဓစိတ္တော ဒါနံ ဒေတိ၊ သန္ဓိဓိပေခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ "ဣမံ ပေစ္စ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ဒါနံ ဒေတိ။

၁–ဘဂဝတော သန္တိကာ ဓမ္မိံ ကထံ (သီ)၊ ဘဂဝတော ဓမ္မိံ ကထံ (သျာ)

၂–ဘဂဝတော သန္တိကေ (သျာ) ၃–သာပေက္ခော (သျာ) ၄–ပတိဗန္ဓစိတ္တော (က)

သော တံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ သော တံ ကမ္မံ ခေပေတ္ဝာ တံ ဋ္ဌာ်ံ တံ ယသံ တံ အာဓိပစ္စံ အာဂါမိ ဟောတိ အာဂန္တာ ဋ္ဌာတ္တာ်ံ။

ဋ္ဌမ ပန သာရိပုတ္တ ကေစ္စော နု ဟေဝ ခေါ သာပေခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ နု ပတိဗ္ဗစိတ္တော ဒါနံ ဒေတိ၊ နု သန္နိမိပေခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ နု "ဋ္ဌမံ ပေစ္စ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ဒါနံ ဒေတိ။ အပိ စ ခေါ "သာဟု ဒါန"န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ ပ။ နုပိ "သာဟု ဒါန"န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ အပိ စ ခေါ "ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဝိတု-ဝိတာမဟေဟိ၊ နု အရဟာမိ ပေါရာဏံ ကုလဝံသံ ဟာပေတု"န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ပ။ နုပိ "ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဝိတုဝိတာမဟေဟိ၊ နု အရဟာမိ ပေါရာဏံ ကုလဝံသံ ဟာပေတု"န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ အပိ စ ခေါ "အဟံ ပစာမိ၊ ဋ္ဌမေ နု ပစန္တိ၊ နာရဟာမိ ပစန္တော အပစန္တာနံ ဒါနံ အဒါတု"န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ပ။ နုပိ "အဟံ ပစာမိ၊ ဋ္ဌမေ နု ပစန္တိ၊ နာရဟာမိ ပစန္တော အပစန္တာနံ ဒါနံ အဒါတု"န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ အပိ စ ခေါ "ယထာ တေသံ ပုဗ္ဗကာနံ ဋ္ဌသိနံ တာနိ မဟာယညာနိ အဟေသုံ။ သေယျထိဒံ၊ အဋ္ဌကဿ ဝါမကဿ ဝါမဒေဝဿ ဝေဿာမိတ္တဿ ယမဒဂ္ဂိနော အဂီရသဿ ဘာရဒ္ဝါဇဿ ဝါသေဋ္ဌဿ ကဿပဿ ဘဂုနော။ ဧဝံ မေ အယံ ဒါနသံဝိဘာဂေါ ဘဝိဿတိ"တိ ဒါနံ ဒေတိ။ပ။ နုပိ "ယထာ တေသံ ပုဗ္ဗကာနံ ဋ္ဌသိနံ တာနိ မဟာယညာနိ အဟေသုံ။ သေယျထိဒံ၊ အဋ္ဌကဿ ဝါမကဿ ဝါမဒေဝဿ ဝေဿာမိတ္တဿ ယမဒဂ္ဂိနော အဂီရသဿ ဘာရဒ္ဝါဇဿ ဝါသေဋ္ဌဿ ကဿပဿ ဘဂုနော။ ဧဝံ မေ အယံ ဒါနသံဝိဘာဂေါ ဘဝိဿတိ"တိ ဒါနံ ဒေတိ။ အပိ စ ခေါ "ဋ္ဌမံ မေ ဒါနံ ဒဒတော စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ အတ္တမနတာ သောမနဿံ ဥပဇာယတိ"တိ ဒါနံ ဒေတိ။ပ။ နုပိ "ဋ္ဌမံ မေ ဒါနံ ဒဒတော စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ အတ္တမနတာ သောမနဿံ ဥပဇာယတိ"တိ ဒါနံ ဒေတိ။ အပိ စ ခေါ စိတ္တာလင်္ကာရစိတ္တ-ပရိက္ခာရံ ဒါနံ ဒေတိ။ သော တံ ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ တံ ကိံ မညသိ သာရိပုတ္တ၊ ဒဒေယျ ဋ္ဌမေကစ္စော ဧဝရူပံ ဒါနန္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။

တတြ သာရိပုတ္တ ယွာယံ နု ဟေဝ[၁] သာပေခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ နု ပတိဗ္ဗစိတ္တော ဒါနံ ဒေတိ၊ နု သန္နိမိပေခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ နု "ဋ္ဌမံ ပေစ္စ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ နုပိ "သာဟု ဒါန"န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ နုပိ "ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ

၁–နုဟေဝ ခေါ(သီ၊သျာ)

ပိတုပိတာမဟေဟိ နု အရဟာမိ ပေါရာဏံ ကုလဝံသံ ဟာပေတု''န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ နပိ ''အဟံ ပစာမိ၊ ဣမေ နု ပစန္တိ၊ နာရဟာမိ ပစန္တော အပစန္တာနံ ဒါနံ အဒါတု''န္တိ ဒါနံ ဒေတိ။ နပိ ''ယထာ တေသံ ပုဗ္ဗကာနံ ဣသီနံ၊ တာနိ မဟာယညာနိ အဟေသုံ။ သေယျထိဒံ၊ အဋ္ဌကဿ ဝါမကဿ ဝါမဒေဝဿ ဝေဿာမိတ္တဿ ယမဒဂ္ဂိနော အင်္ဂီရသဿ ဘာရဒ္ဝါဇဿ ဝါသေဋ္ဌဿ ကဿပဿ ဘဂုနော။ ဧဝံ မေ အယံ ဒါနသံဝိဘာဂေါ ဘဝိဿတီ''တိ ဒါနံ ဒေတိ။ နပိ ''ဣမံ မေ ဒါနံ ဒဒတော စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ အတ္တမနတာ သောမနဿံ ဥပဇာယတီ''တိ ဒါနံ ဒေတိ။ အပိ စ ခေါ စိတ္တာလင်္ကာရစိတ္တပရိက္ခာရံ ဒါနံ ဒေတိ။ သော တံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သော တံ ကမ္မံ ခေပေတ္ဝာ တံ ဣဋ္ဌိံ တံ ယသံ တံ အာမိပစ္စံ အနာဂါမိ ဟောတိ အနာဂန္တာ ဣတ္ထတ္တံ။ အယံ ခေါ သာရိပုတ္တ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန မိဓေကစ္စဿ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ နု မဟပ္ဖလံ ဟောတိ နု မဟာနိသံသံ။ အယံ ပန သာရိပုတ္တ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန မိဓေကစ္စဿ တာဒိသံယေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-နန္ဒမာတာသုတ္တ

၅၃။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒက္ခိဏာဂိရိသ္မိံ စာရိကံ စရန္တိ မဟတာ ဘိက္ခု-သံဃေန သဒ္ဓိံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေဠုကဏ္ဍကီ[1] နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ ပါရာယနံ ၂ သရေန ဘာသတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေဿဝဏ္ဏော မဟာရာဇာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ဂန္ဓတိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အဿောသိ ခေါ ဝေဿဝဏ္ဏော မဟာရာဇာ နန္ဒမာတာယ ဥပါသိကာယ ပါရာယနံ သရေန ဘာသန္တိယာ၊ သုတ္ဝာ ကထာပရိယောသာနံ အာဂမယမာနော အဋ္ဌာသိ။

အထ ခေါ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ ပါရာယနံ သရေန ဘာသိတ္ဝာ တုဏှီ အဟောသိ။ အထ ခေါ ဝေဿဝဏ္ဏော မဟာရာဇာ နန္ဒမာတာယ ဥပါသိကာယ ကထာပရိယောသာနံ ဝိဒိတ္ဝာ အဇ္ဈာနုမောဒိ ''သာဓု ဘဂိနိ သာဓု ဘဂိနိ''တိ။ ကော ပနေသော ဘဒ္ဒမုခါတိ။ အဟံ တေ ဘဂိနိ ဘာတာ ဝေဿဝဏ္ဏော မဟာရာဇာတိ။ သာဓု ဘဒ္ဒမုခ တေန ဟိ ယော မေ အယံ ဓမ္မပရိယာယော

၁-ဝေဠုကဏ္ဍကီ(သျာ)ဟေဋ္ဌာ ၂၉၅၊အံ ၁-၈၈၊သံ ၁-၄၃၂-ဝိဇ္ဇေသုပိ ပသိတဗ္ဗံ။၂-ခု ၁-၄၂၈၊ခု ၈-၁-ဝိဇ္ဇာဒီသု။

ဘဏိတော၊ ဣဒံ တေ ဟောတု အာတိထေယျန္တိ။ သာဓု ဘဂိနိ ဧတဉ္ဇေဝ မေ ဟောတု အာတိထေယျံ။ သ္ဝေဝ[၁] သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံ့ဃော အကတပါတရာသော ဝေဋ္ဌုကဏ္ဍကံ အာဂမိဿတိ၊ တဉ္ဇ ဘိက္ခုသံ့ဃံ ပရိဝိသိတ္တာ မမ ဒက္ခိဏံ အာဒိသေယျာသိ။ ဧတဉ္ဇေဝ[၂] မေ ဘဝိဿတိ အာတိထေယျန္တိ။

အထ ခေါ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေသိ။ အထ ခေါ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံ့ဃော အကတပါတရာသော ယေန ဝေဋ္ဌုကဏ္ဍကော တဒဝသရိ။ အထ ခေါ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ "ဧဟိ တွံ အမ္ဘော ပုရိသ အာရာမံ ဂန္ဒာ ဘိက္ခုသံ့ဃဿ ကာလံ အာရောစေဟိ 'ကာလော ဘန္တေ အယျာယ နန္ဒမာတုယာ နိဝေသနေ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ'န္တိ"။ "ဧဝံ အယျေ"တိ ခေါ သော ပုရိသော နန္ဒမာတာယ ဥပါသိကာယ ပဋိဿုတ္တာ အာရာမံ ဂန္ဒာ ဘိက္ခုသံ့ဃဿ ကာလံ အာရောစေသိ "ကာလော ဘန္တေ အယျာယ နန္ဒမာတုယာ နိဝေသနေ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ"န္တိ။ အထ ခေါ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံ့ဃော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတ္တာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန နန္ဒမာတာယ ဥပါသိကာယ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံ့ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္တာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။

အထ ခေါ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ နန္ဒမာတရံ ဥပါသိကံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ "ကော ပန တေ နန္ဒမာတေ ဘိက္ခုသံ့ဃဿ အဗ္ဘာဂမနံ အာရောစေသီ"တိ။

ဣဓာဟံ ဘန္တေ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ ပါရာယနံ သရေန ဘာသိတ္တာ တုဏ္ဍီ အဟောသိံ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ မမ ကထာပရိယောသာနံ ဝိဒိတ္တာ အဗ္ဘာနုမောဒိ "သာဓု ဘဂိနိ သာဓု ဘဂိနီ"တိ။ ကော ပနေသော ဘဒြမုခါတိ။ အဟံ တေ ဘဂိနိ ဘာတာ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာတိ။ သာဓု ဘဒြမုခ တေန ဟိ ယော မေ အယံ

၁-သ္ဝေ စ (သီ) ၂-ဝေဉ္ဇ (သီ၊ သျာ)၊ ဧတဉ္ဇ (?)

ဓမ္မပရိယာယော ဘဏိတော၊ ဣဒံ တေ ဟောတု အာတိထေယျန္တိ။ သာဓု ဘဂိနိ ဧတဉ္ဇေဝ မေ ဟောတု အာတိထေယျံ။ သွေဝ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပ-မုခေါ ဘိက္ခုသံဃော အကတပါတရာသော ဝေဠုကဏ္ဍကံ အာဂမိဿတိ၊ တဉ္ဇ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိတ္ဝာ မမ ဒက္ခိဏံ အာဒိသေယျာသိ။ ဧတဉ္ဇေဝ[၁] မေ ဘဝိဿတိ အာတိထေယျန္တိ၊ ယဒိဒံ[၂] ဘန္တေ ဒါနေ [၃]ပုညဉ္ဇ ပုညမဟီ စ၊ တံ[၃] ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ သုခါယ ဟောတူတိ။

အစ္ဆရိယံ နန္ဒမာတေ၊ အဗ္ဘုတံ နန္ဒမာတေ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဝေဿဝဏေန မဟာရာဇေန ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေန ဧဝံမဟေသက္ခေန ဒေဝပုတ္တေန သမ္မုခါ သလ္လပိဿသီတိ။ (၁)

န ခေါ မေ ဘန္တေ ဧသေဝ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော၊ အတ္ထိ မေ အညောပိ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော။ ဣဓ မေ ဘန္တေ နန္ဒော နာမ ဧကပုတ္တကော ပိယော မနာပေါ၊ တံ ရာဇာနော ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပကရဏေ ဩကဿ ပသယှ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသုံ။ တသ္မိံ ခေါ ပနာဟံ ဘန္တေ ဒါရကေ ဂဟိတေ ဝါ ဂယှမာနေ ဝါ ဝဓေ ဝါ ဝဇ္ဈမာနေ ဝါ ဟတေ ဝါ ဟညမာနေ ဝါ နာဘိဇာနာမိ စိတ္တဿ အညထတ္တန္တိ။ အစ္ဆရိယံ နန္ဒမာတေ၊ အဗ္ဘုတံ နန္ဒမာတေ။ ယတြ ဟိ နာမ စိတ္တုပ္ပါဒမ္ပိ[၄] ပရိသောဓေဿသီတိ။ (၂)

န ခေါ မေ ဘန္တေ ဧသေဝ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော၊ အတ္ထိ မေ အညောပိ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော။ ဣဓ မေ ဘန္တေ သာမိကော ကာလင်္ကတော အညတရံ ယက္ခယောနိံ ဥပပန္ဒော၊ သော မေ တေနေဝ ပုရိမေန အတ္တဘာဝေန ဥဒ္ဒဿေသိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဘန္တေ အဘိဇာနာမိ တတောနိဒါနံ စိတ္တဿ အညထတ္တန္တိ။ အစ္ဆရိယံ နန္ဒမာတေ၊ အဗ္ဘုတံ နန္ဒမာတေ၊ ယတြ ဟိ နာမ စိတ္တုပ္ပါဒမ္ပိ ပရိသောဓေဿသီတိ။ (၃)

န ခေါ မေ ဘန္တေ ဧသေဝ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော၊ အတ္ထိ မေ အညောပိ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော။ ယတောဟံ ဘန္တေ သာမိကဿ ဒဟရဿေဝ ဒဟရာ အာနီတာ။ နာဘိဇာနာမိ သာမိကံ မနသာပိ အတိစရိတာ[၅] ကုတော ပန ကာယေနာတိ။ အစ္ဆရိယံ နန္ဒမာတေ၊ အဗ္ဘုတံ နန္ဒမာတေ၊ ယတြ ဟိ နာမ စိတ္တုပ္ပါဒမ္ပိ ပရိသောဓေဿသီတိ။ (၄)

၁–ဧတဉ္ဇ (သီ)၊ ဧဝဉ္ဇ (သျာ) ၂–ယမိဒံ (မ ၁-၂၉၉-ပိဋ္ဌေ)
၃–၃–ပုညံ ဟိ တံ (သီ)၊ ပုညံ ပုညမဟိတံ (သျာ)၊ ပုညံ ဝါ ပုညမဟံ ဝါ (ဣ)၊ ပုညံ ဝါ ပုညမဟီ ဝါ (က)
၄–စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမ္ပိ (သျာ) ၅–အတိစရိတုံ (သျာ)၊ အတိစာရိတ္တံ (က)

နခေါ မေ ဘန္တေ ဧသေဝ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော၊ အတ္ထိ မေ အညောပိ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော။ ယဒါဟံ ဘန္တေ ဥပါသိကာ ပဋိဒေသိတာ၊ နာဘိဇာနာမိ ကိဉ္စိ သိက္ခာပဒံ သဉ္စိစ္စ ဝီတိက္ကမိတာတိ။ အစ္ဆရိယံ နန္ဒမာတေ၊ အဗ္ဘုတံ နန္ဒမာတေတိ။ (၅)

နခေါ မေ ဘန္တေ ဧသေဝ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော၊ အတ္ထိ မေ အညောပိ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော။ ဗ္ဗဓာဟံ ဘန္တေ ယာဝဒေ[1] အာကခ်ါမိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခိကာ စ ဝိဟရာမိ သတာ စ သမ္ပဇာနာ၊ သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေမိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ "ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ"တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ. ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ။ အစ္ဆရိယံ နန္ဒမာတေ၊ အဗ္ဘုတံ နန္ဒမာတေတိ။ (၆)

နခေါ မေ ဘန္တေ ဧသေဝ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော၊ အတ္ထိ မေ အညောပိ အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ဓမ္မော။ ယာနိမာနိ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဒေသိတာနိ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ၊ နာဟံ တေသံ ကိဉ္စိ အတ္တနိ အပ္ပဟီနံ သမနုပဿာမီတိ။ အစ္ဆရိယံ နန္ဒမာတေ၊ အဗ္ဘုတံ နန္ဒမာတေတိ။ (၇)

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော နန္ဒမာတရံ ဥပါသိကံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတ္ဝာ သမာဒပေတ္ဝာ သမုတ္တေဇေတ္ဝာ သမ္ပဟံသေတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမီတိ။ ။ဒသမံ။

မဟာယညဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဌိတိ စ ပရိက္ခာရံ ဒွေ၊ အဂ္ဂီ သညာ စ ဒွေ ပရာ။
မေထုနာ သံယောဂေါ ဒါနံ၊ နန္ဒမာတေန တေ ဒသာတိ။

ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

၁–ယာဝဒေဝ (သီ၊ သျာ) သံ ၁-၄၁၂–ပိဋ္ဌေ ပါဋ္ဌိ စ အဋ္ဌကထာဋ္ဌီကာ စ ပဿိတဗ္ဗာ။

၆-အဗျာကတဝဂ္ဂ

၁-အဗျာကတသုတ္တ

၅၄။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ “ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဝိစိကိစ္ဆာ နုပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာကတဝတ္ထူသူ”တိ။

ဒိဋ္ဌိနုရောဓာ ခေါ ဘိက္ခု သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဝိစိကိစ္ဆာ နုပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာကတဝတ္ထူသု၊ “ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ခေါ ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌိဂတမေတံ၊ “န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ခေါ ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌိဂတမေတံ၊ “ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ခေါ ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌိဂတမေတံ၊ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ခေါ ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌိဂတမေတံ။ အဿုတဝါ ဘိက္ခု၊ ပုထုဇ္ဇနော ဒိဋ္ဌိံ နုပ္ပဇာနာတိ၊ ဒိဋ္ဌိသမုဒယံ နုပ္ပဇာနာတိ၊ ဒိဋ္ဌိနိရောဓံ နုပ္ပဇာနာတိ၊ ဒိဋ္ဌိနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နုပ္ပဇာနာတိ။ တဿ သာ ဒိဋ္ဌိ ပဝဏ္ဍတိ၊ သော နု ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

သုတဝါ စ ခေါ ဘိက္ခု အရိယသာဝကော ဒိဋ္ဌိံ ပဇာနာတိ၊ ဒိဋ္ဌိသမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ ဒိဋ္ဌိနိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဒိဋ္ဌိနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ တဿ သာ ဒိဋ္ဌိ နိရုဇ္ဈတိ၊ သော ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ ဧဝံ ဇာနံ ခေါ ဘိက္ခု သုတဝါ အရိယသာဝကော ဧဝံ ပသံ “ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိပိ န ဗျာကရောတိ၊ “န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိပိ န ဗျာကရောတိ၊ “ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိပိ န ဗျာကရောတိ၊ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိပိ န ဗျာကရောတိ။ ဧဝံ ဇာနံ ခေါ ဘိက္ခု သုတဝါ အရိယသာဝကော ဧဝံ ပသံ ဧဝံ အဗျာကရဏဓမ္မော ဟောတိ အဗျာကတဝတ္ထူသု။ ဧဝံ ဇာနံ ခေါ ဘိက္ခု သုတဝါ အရိယသာဝကော ဧဝံ ပသံ န ဆမ္ဘတိ န ကမ္ပတိ န ဝေဓတိ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇတိ အဗျာကတဝတ္ထူသု။

"ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိ ခေါ ဘိက္ခု တဏှာဂတမေတံ။ပ။ သညာဂတမေတံ။ပ။ မညိတမေတံ။ပ။ ပပဉ္စိတမေတံ။ပ။ ဥပါဒါနဂတ-မေတံ။ပ။ "ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိ ခေါ ဘိက္ခု ဝိပ္ပဋိသာရော ဧသော၊ "န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိ ခေါ ဘိက္ခု ဝိပ္ပဋိသာရော ဧသော၊ "ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိ ခေါ ဘိက္ခု ဝိပ္ပဋိသာရော ဧသော၊ "နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိ ခေါ ဘိက္ခု ဝိပ္ပဋိသာရော ဧသော။ အဿုတဝါ ဘိက္ခု ပုထုဇ္ဇနော ဝိပ္ပဋိသာရံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရသမုဒယံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရနိရောဓံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနာတိ။ တဿ သော ဝိပ္ပဋိသာရော ပဝဍ္ဎတိ၊ သော န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

သုတဝါ.စ ခေါ ဘိက္ခု အရိယသာဝကော ဝိပ္ပဋိသာရံ ပဇာနာတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရသမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရနိရောဓံ ပဇာနာတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရ-နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ တဿ သော ဝိပ္ပဋိသာရော နိရုဇ္ဈတိ၊ သော ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ။ပ။ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ ဧဝံ ဇာနံ ခေါ ဘိက္ခု သုတဝါ အရိယသာဝကော ဧဝံ ပဿံ "ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိပိ န ဗျာကရောတိ။ပ။ "နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိပိ န ဗျာကရောတိ။ ဧဝံ ဇာနံ ခေါ ဘိက္ခု သုတဝါ အရိယသာဝကော ဧဝံ ပဿံ ဧဝံ အဗျာကရဏဓမ္မော ဟောတိ အဗျာကတဝတ္ထူသု။ ဧဝံ ဇာနံ ခေါ ဘိက္ခု သုတဝါ အရိယသာဝကော ဧဝံ ပဿံ န ဆမ္ဘတိ န ကမ္ပတိ န ဝေဓတိ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇတိ အဗျာကတဝတ္ထူသု။ အယံ ခေါ ဘိက္ခု ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဝိစိကိစ္ဆာ နုပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာကတဝတ္ထူသူတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ပုရိသဂတိသုတ္တ

၅၅။ သတ္တ စ[၁] ဘိက္ခဝေ ပုရိသဂတိယော ဒေသေဿာမိ အနုပါဒါ စ ပရိနိဗ္ဗာနံ[၂]၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တေတဒဝေါစ—ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ပုရိသဂတိယော။

၁–သတ္တ (သီ)၊ သတ္တ စ ခေါ (က)

၂–ပရိနိဗ္ဗာဏံ (သီ)

ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ ''နော စဿ နော စ မေ သိယာ၊ န ဘဝိဿတိ န မေ ဘဝိဿတိ၊ ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ တံ ပဇဟာမီ''တိ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ။ သော ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ သမ္ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ အတ္ထုတ္တရိ ပဒံ သန္တံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဉ္စ ခွဿ ပဒံ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗာကတံ ဟောတိ၊ တဿ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ မာနာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဘဝရာဂါနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ။ သော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝသံသန္တတ္တော[1] အယောကပါလေ ဟညမာနေ ပပဋိကာ နိဗ္ဗတ္တိဘဉ္ဇာ နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ ''နော စဿ နော စ မေ သိယာ၊ န ဘဝိဿတိ န မေ ဘဝိဿတိ၊ ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ တံ ပဇဟာမီ''တိ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ။ သော ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ သမ္ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ အတ္ထုတ္တရိ ပဒံ သန္တံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဉ္စ ခွဿ ပဒံ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗာကတံ ဟောတိ၊ တဿ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ မာနာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဘဝရာဂါနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ။ သော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ (၁)

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ ''နော စဿ နော စ မေ သိယာ၊ န ဘဝိဿတိ န မေ ဘဝိဿတိ၊ ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ တံ ပဇဟာမီ''တိ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ။ သော ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ သမ္ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ အတ္ထုတ္တရိ ပဒံ သန္တံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဉ္စ ခွဿ ပဒံ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗာကတံ ဟောတိ၊ တဿ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ မာနာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဘဝရာဂါနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ။ သော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝသံသန္တတ္တော အယောကပါလေ ဟညမာနေ ပပဋိကာ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ ဥပ္ပတိတ္တာ နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ ''နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ (၂)

၁-ဒိဝသသန္တတ္တော (သီ၊ သျာ) မ ၂-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဇ္ဇန်ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝသံသန္တတ္တေ အယောကပါလေ ဟညမာနေ ပဝဋ္ဋိကာ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ ဥပ္ပတိတ္တာ အနုပဟစ္စ တလံ နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဇ္ဇန်ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ (၃)

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဇ္ဇန်ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝသံသန္တတ္တေ အယောကပါလေ ဟညမာနေ ပဝဋ္ဋိကာ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ ဥပ္ပတိတ္တာ ဥပဟစ္စ တလံ နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ ဓနော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဇ္ဇန်ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ (၄)

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဇ္ဇန်ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝသံသန္တတ္တေ အယောကပါလေ ဟညမာနေ ပဝဋ္ဋိကာ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ ဥပ္ပတိတ္တာ ပရိတ္တေ တိဏပုဉ္ဇေ ဝါ ကဋ္ဌပုဉ္ဇေ ဝါ နိပတေယျ၊ သာ တတ္ထ အဂ္ဂိမ္ဟိ ဇနေယျ၊ ဓူမမ္ဟိ ဇနေယျ၊ အဂ္ဂိမ္ဟိ ဇနေတ္တာ ဓူမမ္ဟိ ဇနေတ္တာ တမေဝ ပရိတ္တံ တိဏပုဉ္ဇံ ဝါ ကဋ္ဌပုဉ္ဇံ ဝါ ပရိယာဒိယိတ္တာ အနာဟာရာ နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဇ္ဇန်ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ (၅)

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဇ္ဇန်ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝသံသန္တတ္တေ အယောကပါလေ ဟညမာနေ ပဝဋ္ဋိကာ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ ဥပ္ပတိတ္တာ ဝိပုလေ တိဏပုဉ္ဇေ ဝါ ကဋ္ဌပုဉ္ဇေ ဝါ နိပတေယျ၊ သာ တတ္ထ အဂ္ဂိမ္ဟိ ဇနေယျ၊ ဓူမမ္ဟိ ဇနေယျ၊ အဂ္ဂိမ္ဟိ ဇနေတ္တာ ဓူမမ္ဟိ ဇနေတ္တာ တမေဝ ဝိပုလံ တိဏပုဉ္ဇံ ဝါ ကဋ္ဌပုဉ္ဇံ ဝါ ပရိယာဒိယိတ္တာ အနာဟာရာ နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ

ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဗ္ဗန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သသမ်ိရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ (၆)

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ၊ န ဘဝိဿတိ၊ န မေ ဘဝိဿတိ၊ ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ၊ တံ ပဇဟာမီ''တိ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ။ သော ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ သမ္ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ အတ္ထုတ္တရိ ပဒံ သန္တံ သမ္မပညာယ ပဿတိ။ တဉ္စ ခွဿ ပဒံ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ၊ တဿ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ မာနာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဘဝရာဂါနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ။ သော ပဗ္ဗန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥဠ္ဍံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝသံသန္တတ္တေ အယောကပါလေ ဟည်မာနေ ပဗဋိကာ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ဥပ္ပတိတ္ဝာ မဟန္တေ တိဏပုဇ္ဇေ ဝါ ကဋ္ဌပုဇ္ဇေ ဝါ နိပတေယျ၊ သာ တတ္ထ အဂ္ဂိမ္ဟိ ဇနေယျ၊ ဓူမမ္ဟိ ဇနေယျ၊ အင်္ဂါမ္ဟိ ဇနေတ္ဝာ ဓူမမ္ဟိ ဇနေတ္ဝာ တမေဝ မဟန္တံ တိဏပုဉ္ဇံ ဝါ ကဋ္ဌပုဉ္ဇံ ဝါ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဂန္ဓမ္ဟိ ဒဟေယျ[1]၊ ဒါယမ္ဟိ ဒဟေယျ၊ ဂန္ဓမ္ဟိ ဒဟိတ္ဝာ ဒါယမ္ဟိ ဒဟိတ္ဝာ ဟရိတန္တံ ဝါ ပထန္တံ ဝါ[2] သေလန္တံ ဝါ ဥဒကန္တံ ဝါ ရမဏီယံ ဝါ ဘူမိဘာဂံ အာဂမ္ဘ အနာဟာရာ နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ။ပ။ သော ပဗ္ဗန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥဠ္ဍံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ပုရိသဂတိယော။

ကတမာ ဥ ဘိက္ခဝေ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ "နော စဿ၊ နော စ မေ သိယာ၊ န ဘဝိဿတိ၊ န မေ ဘဝိဿတိ၊ ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ၊ တံ ပဇဟာမီ"တိ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ။ သော ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ သမ္ဘဝေ န ရဇ္ဇတိ၊ အတ္ထုတ္တရိ ပဒံ သန္တံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဉ္စ ခွဿ ပဒံ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ၊ တဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ မာနာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဘဝရာဂါနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော ဟောတိ၊ သော အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ပုရိသဂတိယော အနုပါဒါ စ ပရိနိဗ္ဗာနန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၁–ဒုဟေယျ(အညတ္ထ) ၂–ပန္တံ ဝါ(သီ) သျာမပေါတ္ထကေ ဣဒံ နာ ဒိဿတိ။

၃-တိဿဗြဟ္မာသုတ္တ

၅၆။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ့ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ ဒွေ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ့ ဩဘာသေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ်ဌသု၊ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ကော ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ တေဒေဝေါစ "တော့ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော ဝိမုတ္တာ"တိ။ အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ တေဒေဝေါစ "တော ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော အနုပါဒိသေသာ သုဝိမုတ္တာ"တိ။ ဇာဒမဝေါစုံ တာ ဒေဝတာ၊ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အထ ခေါ တာ ဒေဝတာ "သမနုညော သတ္ထာ"တိ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ—ဇာနာထ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ ဒွေ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ့ ဩဘာသေတွာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ်ဌသု၊ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကော ဒေဝတာ မံ တေဒေဝေါစ "တော ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော ဝိမုတ္တာ"တိ။ အပရာ ဒေဝတာ မံ တေဒေဝေါစ "တော ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော အနုပါဒိသေသာ သုဝိမုတ္တာ"တိ။ ဇာဒမဝေါစုံ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ၊ ဇာနာထ ဝတ္တာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသူတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ တေဒဟောသိ "ကတမေသာနံ ခေါ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ သဉ္ဉပါဒိသေသေ ဝါ 'သဉ္ဉပါဒိသေသော'တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ 'အနုပါဒိသေသော'တိ"။ တေန ခေါ ပန သမယေန တိဿော နာမ ဘိက္ခု အဓုနာကာလင်္ကတော အညတရံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ တတြာပိ နံ ဧဝံ ဇာနန္တိ "တိဿော ဗြဟ္မာ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝံ ဂိဇ္ဈကူဋေ့ ပဗ္ဗတေ အန္တရဟိတော တသ္မိံ ဗြဟ္မလောကေ ပါတုရဟောသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ တိဿော ဗြဟ္မာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ

ဒူရတောဝေ အာဂန္ဆန်၊ ဒိသွာ အာယသ္မန်ံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ တေဒေဝေါစ ''ဧဟိ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန၊ သွာဂတံ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန၊ စိရသံ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဣမံ ပရိယာယမကာသိ၊ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ၊ နိသီဒ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန၊ ဣဒမာသနံ ပညတ္တ''န္တိ။ နိသီဒိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပညတ္တေ အာသနေ။ တိသောဝိ ခေါ ဗြဟ္မာ အာယသ္မန်ံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန်ံ နိသီဒိ၊ ကေမန်ံ နိသိန်ံ ခေါ တိသံ ဗြဟ္မာနံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတေဒေဝေါစ ''ကတမေသာနံ ခေါ တိသ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ သဉ္ဉါဒိသေသေ ဝါ 'သဉ္ဉါဒိသေသော'တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ 'အနုပါဒိသေသော'တိ''။ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ သဉ္ဉါဒိသေသေ ဝါ ''သဉ္ဉါဒိသေသော''တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိ-သေသော''တိ။

သမ္ဘေသညေဝ ခေါ တိသ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ သဉ္ဉါဒိသေသေ ဝါ ''သဉ္ဉါဒိသေသော''တိ၊ ''အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။ န ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန သမ္ဘေသံ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ သဉ္ဉါဒိသေသေ ဝါ ''သဉ္ဉါဒိသေသော''တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။

ယေ ခေါ တေ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ ဗြဟ္မေန အာယုနာ သန္တ္ဌာ ဗြဟ္မေန ဝဏ္ဏေန ဗြဟ္မေန သုခေန ဗြဟ္မေန ယသေန ဗြဟ္မေန အာဓိပတေယ္ယေန သန္တ္ဌာ။ တေ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ တေသံ နော ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ သဉ္ဉါဒိသေသေ ဝါ ''သဉ္ဉါဒိသေသော''တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။ ယေ စ ခေါ တေ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ ဗြဟ္မေန အာယုနာ အသန္တ္ဌာ ဗြဟ္မေန ဝဏ္ဏေန ဗြဟ္မေန သုခေန ဗြဟ္မေန ယသေန ဗြဟ္မေန အာဓိပတေယ္ယေန အသန္တ္ဌာ။ တေ စ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ။ တေသံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ သဉ္ဉါဒိသေသေ ဝါ ''သဉ္ဉါဒိသေသော''တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။

ဣဓ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခု ဉာဘတော်ဘာဝဝိမုတ္တော ဟောတိ၊ တမေနံ တေ ဒေဝါ ဧဝံ ဇာနန္တိ ''အယံ ခေါ အာယသ္မာ ဉာဘတော-ဘာဝဝိမုတ္တော။ ယာဝဿ ကာယော ဌဿတိ၊ တာဝ နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ။ ကာယဿ ဘေဒါ နံ နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ''တိ။ ဧဝမ်ိ ခေါ မာရိသ

မောဂ္ဂလ္လာန တေသံ ဒေဝါနံ ဉာဏံ ဟောတိ သဥပါဒိသေသေ ဝါ ''သဥပါဒိသေသော''တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။

ဣမ ပန မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခု ပညာဝိမုတ္တော ဟောတိ၊ တမေနံ တေ ဒေဝါ ဧဝံ ဇာနန္တိ ''အယံ ခေါ အာယသ္မာ ပညာဝိမုတ္တော ယာဝဿ ကာယော ဌဿတိ၊ တာဝ နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ၊ ကာယဿ ဘေဒါ န နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ''တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန တေသံ ဒေဝါနံ ဉာဏံ ဟောတိ သဥပါဒိသေသေ ဝါ ''သဥပါဒိသေသော''တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။

ဣမ ပန မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခု ကာယသက္ခီ ဟောတိ၊ တမေနံ ဒေဝါ ဧဝံ ဇာနန္တိ ''အယံ ခေါ အာယသ္မာ ကာယသက္ခီ၊ အပ္ပေဝ နာမ အယမာယသ္မာ အနုလောမိကာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝမာနော ကလ္လာဏမိတ္တေ ဘဇမာနော ဣန္ဒြိယာနိ သမန္နာနယမာနော ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာရေယျာ''တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန တေသံ ဒေဝါနံ ဉာဏံ ဟောတိ သဥပါဒိသေသေ ဝါ ''သဥပါဒိသေသော''တိ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။

ဣမ ပန မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဟောတိ။ ပ။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော ဟောတိ။ ပ။ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ၊ တမေနံ တေ ဒေဝါ ဧဝံ ဇာနန္တိ ''အယံ ခေါ အာယသ္မာ ဓမ္မာနုသာရီ၊ အပ္ပေဝ နာမ အယမာယသ္မာ အနုလောမိကာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝမာနော ကလ္လာဏမိတ္တေ ဘဇမာနော ဣန္ဒြိယာနိ သမန္နာနယမာနော ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ''တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန တေသံ ဒေဝါနံ ဉာဏံ ဟောတိ သဥပါဒိသေသေ ဝါ''သဥပါဒိသေသော''တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ဝါ ''အနုပါဒိသေသော''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တိဿသ္သ ဗြဟ္မုနော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝံ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ

အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ယာဝတကော အဟောသိ တိဿေန ဗြဟ္မုနာ သဒ္ဒိ ကထာသလ္လာပေါ၊ တံ သဒ္ဒံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။

နာ ဟိ ပန တေ မောဂ္ဂလ္လာန တိဿော ဗြဟ္မာ သတ္တာမံ အနိမိတ္တာဝိဟာရိံ ပုဂ္ဂလံ ဒေသေတိ။ တေဿ ဘဂဝါ ကာလော တေဿ သုဂတ ကာလော၊ ယံ ဘဂဝါ သတ္တာမံ အနိမိတ္တာဝိဟာရိံ ပုဂ္ဂလံ ဒေသေယျ။ ဘဂဝတော သုတ္တာ ဘိက္ခူ။ ဓာရေဿန္တိတိ။ တေန ဟိ မောဂ္ဂလ္လာန သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ တေဒဂေါစ—

ဣဓ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခု သမ္မာနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတော-သမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ တမေနံ တေ ဒေဝါ ဧဝံ ဇာနန္တိ "အယံ ခေါ အာယသ္မာ သမ္မာနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အပ္ပေဝ နာမ အယမာယသ္မာ အနုလောမိကာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝမာနော ကလ္လာဏမိတ္တေ ဘဇမာနော ဣန္ဒြိယာနိ သမန္နာနယမာနော ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ"တိ။ ဧဝံ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန တေသံ ဒေဝါနံ ဉာဏံ ဟောတိ သဥပါဒိသေသော ဝါ "သဥပါဒိသေသော"တိ၊ အနုပါဒိသေသော ဝါ "အနုပါဒိသေသော"တိ။ ။တတိယံ။

၄-သီဟသေနာပတိသုတ္တ

၅၇။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သီဟော သေနာပတိ ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ "သက္ကာ နု ခေါ ဘန္တေ သန္ဓိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ ပညာပေတု"န္တိ။

တေန ဟိ သီဟ တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ သီဟ၊ ဣဓ ဒွေ ပုရိသာ ဧကော ပုရိသော အဿဒ္ဓေါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ဧကော ပုရိသော သဒ္ဓေါ

ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော။ တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကံ နု ခေါ[1] အရဟန္တော ပဌမံ အနုကမ္မန္တာ အနုကမ္မေယျုံ၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတောတိ။

ယော သော ဘန္တေ ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ကိန္တံ[2] အရဟန္တော ပဌမံ အနုကမ္မန္တာ အနုကမ္ပိဿန္တိ။ ယော စ ခေါ သော ဘန္တေ ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော၊ တံယေဝ အရဟန္တော ပဌမံ အနုကမ္မန္တာ အနုကမ္မေယျုံ။

တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကံ နု ခေါ အရဟန္တော ပဌမံ ဥပသင်္ကမန္တာ ဥပသင်္ကမေယျုံ၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတောတိ။ ယော သော ဘန္တေ ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ကိန္တံ အရဟန္တော ပဌမံ ဥပသင်္ကမန္တာ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ။ ယော စ ခေါ သော ဘန္တေ ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော၊ တံယေဝ အရဟန္တော ပဌမံ ဥပသင်္ကမန္တာ ဥပသင်္ကမေယျုံ။

တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကဿ နု ခေါ အရဟန္တော ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တာ ပဋိဂ္ဂဏှေယျုံ၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတောတိ။ ယော သော ဘန္တေ ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ကိန္တံ တဿ အရဟန္တော ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တာ ပဋိဂ္ဂဏှိဿန္တိ။ ယော စ ခေါ သော ဘန္တေ ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော၊ တဿေဝ အရဟန္တော ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တာ ပဋိဂ္ဂဏှေယျုံ။

တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကဿ နု ခေါ အရဟန္တော ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ ဒေသေယျုံ၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတောတိ။ ယော သော ဘန္တေ ပုရိသော အဿဒ္ဓါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ကိန္တံ တဿ အရဟန္တော ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ ဒေသေဿန္တိ။ ယော စ ခေါ သော ဘန္တေ ပုရိသော သဒ္ဓါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော၊ တဿေဝ အရဟန္တော ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ ဒေသေယျုံ။

၁-ကိ နု ခေါ (က) ၂-ကိန္တိ (က)

တံ ကိံ မညသိ သီဟ၊ ကဿ နု ခေါ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆေယျ၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အဿဒ္ဓေါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါန-ရတော‌တိ။ ယော သော ဘန္တေ ပုရိသော အဿဒ္ဓေါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ကိန္တံ တဿ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိဿတိ။ ယော စ ခေါ သော ဘန္တေ ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော၊ တဿေဝ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆေယျ။

တံ ကိံ မညသိ သီဟ၊ ကော နု ခေါ ယံယဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမေယျ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမေယျ အမင်္ကုဘူတော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အဿဒ္ဓေါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော‌တိ။ ယော သော ဘန္တေ ပုရိသော အဿဒ္ဓေါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ကိံ သော ယံယဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမိဿတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမိဿတိ အမင်္ကုဘူတော။ ယော စ ခေါ သော ဘန္တေ ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော၊ သော ယံယဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမေယျ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမေယျ အမင်္ကုဘူတော။

တံ ကိံ မညသိ သီဟ၊ ကော နု ခေါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အဿဒ္ဓေါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော‌တိ။ ယော သော ဘန္တေ ပုရိသော အဿဒ္ဓေါ မစ္ဆရီ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ကိံ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿတိ။ ယော စ ခေါ သော ဘန္တေ ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော၊ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျ။

ယာနိမာနိ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သန္ဒိဋ္ဌိကာနိ ဒါနဖလာနိ အက္ခာတာနိ၊ နာဟံ တ္ထေ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ။ အဟမ္ပိ ဇာနာမိ၊ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ၊ မံ အရဟန္တော ပဌမံ အနုကမ္ပန္တာ အနုကမ္ပန္တိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ၊ မံ အရဟန္တော ပဌမံ ဥပသင်္ကမန္တာ ဥပသင်္ကမန္တိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ၊ မယံ အရဟန္တော ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တာ

ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ၊ မယှံ အရဟန္တော ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ ဒေသေန္တိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ၊ မယှံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော ''သီဟော သေနာပတိ ဒါယကော ကာရကော သံဃုပဋ္ဌာကော''တိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒါယကော ဒါနပတိ၊ ယံယဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမာမိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ။ပ။ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမာမိ အမင်္ကုဘူတော။ ယာနိမာနိ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သန္ဓိဋ္ဌကာနိ ဒါနဖလာနိ အက္ခာတာနိ၊ နာဟံ ထ္ထေ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂန္တာမိ။ အဟမ္ပိ တောနိ ဇာနာမိ။ ယဒ္ဓ ခေါ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ ''ဒါယကော သီဟ ဒါနပတိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ''တိ။ တောဟံ နံ ဇာနာမိ၊ ထ္ထေ စ ပနာဟံ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂန္တာမီတိ။ ဧဝမေတံ သီဟ၊ ဧဝမေတံ သီဟ၊ ဒါယကော သီဟ ဒါနပတိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတီတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အရကွေယျသုတ္တ

၅၈။ စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရကွေယျာနိ၊ တီဟိ စ အနုပဝဇ္ဇော။ ကတမာနိ စတ္တာရိ တထာဂတဿ အရကွေယျာနိ? ပရိသုဒ္ဓ-ကာယသမာစာရော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယ-ဒုစ္စရိတံ၊ ယံ တထာဂတော ရကွေယျ ''မာ မေ ဇ္ဈံ ပရော အညာသီ''တိ။ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ ယံ တထာဂတော ရကွေယျ ''မာ မေ ဇ္ဈံ ပရော အညာသီ''တိ။ ပရိသုဒ္ဓမနောသမာစာရော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ မနောဒုစ္စရိတံ၊ ယံ တထာဂတော ရကွေယျ ''မာ မေ ဇ္ဈံ ပရော အညာသီ''တိ။ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ၊ ယံ တထာဂတော ရကွေယျ ''မာ မေ ဇ္ဈံ ပရော အညာသီ''တိ။ ဇ္ဈမာနိ စတ္တာရိ တထာဂတဿ အရကွေယျာနိ။

ကတမေဟိ တီဟိ အနုပဝဇ္ဇော?သွာက္ခာတဓမ္မော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေဿတိ ''ဇ္ဈတိပိ တွံ နံ သွာက္ခာတဓမ္မော''တိ၊ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ နံ သမနုပဿာမိ၊ ဧတမဟံ [၁]

၁-တေံပဟံ (သီ၊ သျာ)

ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာ-
ရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

သုပညတ္တာ ခေါ ပန မေ ဘိက္ခဝေ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊
ယထာပဋိပန္နာ မမ သာဝကာ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ
ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။
တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ
ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေဿတိ "ဣတိပိ
တေ နု သုပညတ္တာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ယထာပဋိပန္နာ တဝ
သာဝကာ အာသဝါနံ ခယာ"ဟု သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ"တိ၊
နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ နာ သမနုပဿာမိ၊ တေမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနု-
ပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

အနေကသတာ ခေါ ပန မေ ဘိက္ခဝေ သာဝကပရိသာ အာသဝါနံ
ခယာ"ဟု သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ တတြ ဇတ မံ သမဏော ဝါ
ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ
သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေဿတိ "ဣတိပိ တေ နု အနေကသတာ သာဝကပရိသာ
အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ
အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ"တိ၊ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ နာ
သမနုပဿာမိ။ တေမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော
အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။ ဣမေဟိ တီဟိ အနုပဝဇ္ဇော။

ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ။ စတ္တာရိ တထာဂတဿ အရက္ခေယျာနိ၊ ဣမေဟိ
စ တီဟိ အနုပဝဇ္ဇောတိ။ ။ပဉ္စမံ

၆-ကိမိလသုတ္တ

၅၉။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ကိမိလာယံ ဝိဟရတိ
နိစုလဝနေ[1]။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ကိမိလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊
ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော
ခေါ အာယသ္မာ ကိမိလော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "ကော နု ခေါ ဘန္တေ
ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော နု
စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ"တိ။

၁-ဝေဠုဝနေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ဟေဋ္ဌာ ၂၁၆၊ ၂၉၈-ဝိဇ္ဇေသုပိ။

ဣမ ကိမိလ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္ထရိ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ သံဃေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ သိက္ခာယ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ အပ္ပမာဒေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ ပဋိသန္ထာရေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ အယံ ခေါ ကိမိလ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိတိ။

ကော ပန ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိတိ။ ဣမ ကိမိလ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္ထရိ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သံဃေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သိက္ခာယ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သမာဓိသ္မိံ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ ပဋိသန္ထာရေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ။ အယံ ခေါ ကိမိလ ဟေတု အယံ ပစ္စယော၊ ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သတ္တဓမ္မသုတ္တ

၆၀။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သန္တိကာဘာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ၊ ပဋိသလ္လီနော ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ သတိမာ ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု နစိရဿေဝ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သန္တိကတ္တာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ပစလာယမာနသုတ္တ

၆၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဋာဝနေ မိဂဒါယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မဂဓေသု ကလ္လဝါဠမုတ္တကါမေ[1] ပစလာယမာနော

၁-ကလ္လဝါလမုတ္တကါမေ (သျာ)

နိသိန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဓသာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ မဂဓေသု ကလ္လဝါဠ-ပုတ္တဂါမေ ပစလာယမာနံ နိသိန္နံ၊ ဒိသ္ဝာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝံ ဘဂ္ဂေသု သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဠာဝနေ မိဂဒါယေ အန္တရဟိတော မဂဓေသု ကလ္လဝါဠပုတ္တဂါမေ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ—

ပစလာယသိ နော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန၊ ပစလာယသိ နော တွံ မောဂ္ဂလ္လာနာတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟ မောဂ္ဂလ္လာန ယထာသညိဿ တေ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ဩက္ကမတိ၊ တံ သညံ မာ မနသာကာသိ[1]၊ တံ သညံ မာ ဗဟုလမကာသိ[2]၊ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ မောဂ္ဂလ္လာန ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ။ (၁)

နော စေ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ၊ တတော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေယျာသိ အနုဝိစာရေယျာသိ မနသာ အနုပေက္ခေယျာသိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ။ (၂)

နော စေ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ၊ တတော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရေယျာသိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ။ (၃)

နော စေ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ၊ တတော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန ဥဘော ကဏ္ဏသောတာနိ အာဝိဉ္ဆေယျာသိ[3]၊ ပါဏိနာ ဥတ္တာနိ အနုမဇ္ဇေယျာသိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ။ (၄)

နော စေ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ၊ တတော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန ဥဋ္ဌာယာသနာ ဥဒကေန အက္ခီနိ အနုမဇ္ဇိတ္ဝာ[4] ဒိသာ

၁-မာ မနသိကာသိ (သီ)၊ မနသိ ကရေယျာသိ (သျာ)၊ မနသာကာသိ (က)
၂-တံ သညံ ဗဟုလံ ကရေယျာသိ (သျာ)၊ တံ သညံ ဗဟုလမကာသိ (က)
၃-အာဝိဉ္ဆေယျာသိ (သီ၊ သျာ) ၄-ပနိဇ္ဇိတ္ဝာ (က)

အနုဝိလောကေယျာသိ၊ နကွတ္ထာနိ တာရကရူပါနိ ဥလ္လောကေယျာသိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ။ (၅)

နော စေ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ၊ တတော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန အာလောကသညံ မနသိ ကရေယျာသိ၊ ဒိဝါသညံ အဓိဋ္ဌဟေယျာသိ၊ ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ၊ ဣတိ ဝိဝဋေန[1] စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေယျာသိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ။ (၆)

နော စေ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ၊ တတော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန ပစ္ဆာပုရေသညီ[2] စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌဟေယျာသိ အန္တောဂတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ အဗဟိဂတေန မာနသေန။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ။ (၇)

နော စေ တေ ဧဝံ ဝိဟရတော တံ မိဒ္ဓံ ပဟီယေထ၊ တတော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေယျာသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ။ ပဋိဗုဒ္ဓေန စ[3] တေ မောဂ္ဂလ္လာန ခိပ္ပညေဝ ပစ္ဆုဋ္ဌာတဗ္ဗံ နု သေယျသုခံ နု ပဿသုခံ နု မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရိဿာမီတိ။ ဧဝံ ဟိ တေ မောဂ္ဂလ္လာန သိက္ခိတဗ္ဗံ။

တသ္မာတိဟ မောဂ္ဂလ္လာန ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "နာဟံ ဥစ္စာသောဏ္ဍံ ပဂ္ဂဟေတွာ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိဿာမီ"တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ မောဂ္ဂလ္လာန သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ သစေ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခု ဥစ္စာသောဏ္ဍံ ပဂ္ဂဟေတွာ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ။ သန္တိ ဟိ မောဂ္ဂလ္လာန ကုလေသု ကိစ္စကရဏီယာနိ၊ ယေဟိ မနုဿာ အာဂတံ ဘိက္ခုံ နာဟ မနသိ ကရောန္တိ၊ တတြ ဘိက္ခုသ ဧဝံ ဟောတိ "ကောသု နာမ ဣဒါနိ မံ ဣမသ္မိံ ကုလေ ပရိဘိန္နံ၊ ဝိရတ္တရူပါ ဒါနိမေ မယိ မနုဿာ"တိ၊ ဣတိသ အလာဘေန မင်္ကုဘာဝေါ၊ မင်္ကုဘူတသ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓတသ အသံဝရော၊ အသံဝုတသ အာရာ စိတ္တံ သမာဓိမ္မာ။

တသ္မာတိဟ မောဂ္ဂလ္လာန ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "နာဟံ ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ ကထေဿာမီ"တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ မောဂ္ဂလ္လာန သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဝိဂ္ဂါဟိကာယ မောဂ္ဂလ္လာန ကထာယ

၁-ဒိဝဋ္ဌေန (သျာ)၊ မိဒ္ဓဝိဂတေန (က) ၂-ပစ္ဆာပုရေ တထာသညီ (ကတ္ထစိ) ၃-ပဋိဗုဒ္ဓေနဝ (သျာ)

သတိ ကထာဗာဟုလ္လံ ပါဠိုကံ်၊ ကထာဗာဟုလ္လေ သတိ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓတဿ အသံဝရော၊ အသံဝုတဿ အာရာ စိတ္တံ သမာဓိမှာ။ [1]နာဟံ မောဂ္ဂလ္လာန သဗ္ဗေဟေဝ သံသဂ္ဂံ ဝဏ္ဏယာမိ၊ နာ ပနာဟံ မောဂ္ဂလ္လာန သဗ္ဗေဟေဝ သံသဂ္ဂံ နာ ဝဏ္ဏယာမိ၊ သဂဟဋ္ဌပမ္မဇိတေဟိ ခေါ အဟံ မောဂ္ဂလ္လာန. သံသဂ္ဂံ နာ ဝဏ္ဏယာမိ[2]၊ ယာနိ စ ခေါ တာနိ သေနာသနာနိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဿ္ဒါသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟဿေယျကာနိ[3] ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပါနိ၊ တထာရူပေဟိ သေနာသနေဟိ သံသဂ္ဂံ[4] ဝဏ္ဏယာမိတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ၊ အစ္ဆန္တိနိဒ္ဒေါ အစ္ဆန္တိယောဂကွေမီ အစ္ဆန္တိဗြဟ္မစာရီ အစ္ဆန္တိပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။

ဣဓ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ”တိ၊ ဧဝဉ္စေတံ ဟောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ”တိ။ သော သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိဇာနာတိ၊ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိညာယ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိဇာနာတိ။ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိညာယ ယံကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရန္တော ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရန္တော ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော နာ ကိဉ္စိ[5] လောကေ ဥပါဒိယတိ၊ အနုပါဒိယံ နာ ပရိတဿတိ၊ အပရိတဿံ ပစ္စတ္တံယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ “ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ ပဇာနာတိ၊ တ္တော်ဝတာ ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ၊ အစ္ဆန္တိနိဒ္ဒေါ အစ္ဆန္တိယောဂကွေမီ အစ္ဆန္တိဗြဟ္မစာရီ အစ္ဆန္တိပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနန္တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၁–၁–နာဟံ မောဂ္ဂလ္လာန သဗ္ဗေဟေဝ သမဂ္ဂံ ဝဏ္ဏယာမိ ဂဟဋ္ဌေဟိ၊ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ခေါ အဟံ မောဂ္ဂလ္လာန သမဂ္ဂံ ဝဏ္ဏယာမိ (က)

၂–မနုဿရာဟဿေယျကာနိ (သီ၊ သျာ)

၃–သမဂ္ဂံ (က) ၄–နာ စ ကိဉ္စိ (သီ၊ သျာ၊ က) မ ၁-၃၁၈-ဝိဇ္ဇေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၉-မေတ္တသုတ္တ

၆၂။ *မာ ဘိက္ခဝေ ပုညာနံ ဘာယိတ္ထ၊ သုခသေတံ ဘိက္ခဝေ အဓိဝစနံ ယဒိဒံ ပုညာနိ[၁]။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ[၂] ဘိက္ခဝေ ဒီဃရတ္တံ ကတာနံ ပုညာနံ ဒီဃရတ္တံ ဋ္ဌံ[၂] ကန္တံ မနာပံ ဝိပါကံ ပစ္စနုဘူတံ။ သတ္တ ဝဿာနိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေသိံ၊ သတ္တ ဝဿာနိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတ္ဝာ သတ္တ သံဝဋ္ဌ-ဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ နယိမံ လောကံ ပုနာဂမာသိံ၊ သံဝဋ္ဌမာနေ သုဒါဟံ[၃] ဘိက္ခဝေ လောကေ အာဘဿရူပဂေါ ဟောမိ၊ ဝိဝဋ္ဌမာနေ လောကေ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇာမိ။

တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြဟ္မာ ဟောမိ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ။ ဆတ္တိံသက္ခတ္တုံ ခေါ ပနာဟံ ဘိက္ခဝေ သက္ကော အဟောသိံ ဒေဝါနမိန္ဒော၊ အနေကသတက္ခတ္တုံ ရာဇာ အဟောသိံ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တ-ရတနသမန္နာဂတော။ တဿ မယ္ဟံ ဘိက္ခဝေ ဋ္ဌမာနိ သတ္တ ရတနာနိ အဟေသုံ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဋ္ဌတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပန မေ ဘိက္ခဝေ ပုတ္တာ အဟေသုံ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဋ္ဌမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာ-ဝသိ'န္တိ[၄]။

ပဿ ပုညာနံ ဝိပါကံ၊ ကုသလာနံ သုခေသိနော[၅]။
မေတ္တံ စိတ္တံ ဝိဘာဝေတ္ဝာ၊ သတ္တ ဝဿာနိ ဘိက္ခဝေါ[၆]။
သတ္တသံဝဋ္ဌဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ၊ နယိမံ လောကံ ပုနာဂမိံ[၇]။

သံဝဋ္ဌမာနေ လောကမှိ၊ ဟောမိ အာဘဿရူပဂေါ။
ဝိဝဋ္ဌမာနေ လောကသ္မိံ၊ သုညဗြဟ္မူပဂေါ အဟုံ။

သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာဗြဟ္မာ၊ ဝသဝတ္တီ တဒါ အဟုံ။
ဆတ္တိံသက္ခတ္တုံ ဒေဝိန္ဒော၊ ဒေဝရဇ္ဇမကာရယိံ။

---

* ခု ၁-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ ဋ္ဌတိဝုတ္တကေပိ။ ၁-ယဒိဒံ ပုညန္တိ (သီ)၊ ယဒိဒံ ပုညာနိ (က)
၂-၂-ဘိက္ခဝေ ဒီဃရတ္တံ ဋ္ဌံ (သျာ)၊ ဘိက္ခဝေ ဒီဃရတ္တံ ပုညာနံ ဋ္ဌံ (?)
၃-သံဝဋ္ဌမာနသုဒါဟံ (က) ၄-အဇ္ဈာဝသန္တိ (သျာ)၊ အဇ္ဈာဝသတိ (သီ၊ က)
၅-သုခေသိနံ (သီ) ၆-ဘိက္ခဝေ (က) ၇-ပုနာဂမံ (သျာ)

စက္ကဝတ္တိ အဟံ ရာဇာ၊ ဇမ္ဗုမဏ္ဍဿ[1] ဣဿရော။
မုဒ္ဓါဝသိတ္တော[2] ခတ္တိယော၊ မနုဿာဓိပတီ အဟံ။

အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန၊ ဝိဇေယျ ပထဝိ[3]ံ ဣမံ။
အသာဟသေန ကမ္မေန[4]၊ သမေန မနုသာသိ တံ။

ခမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ၊ အသ္မိ[5]ံ ပထဝိမဏ္ဍလေ။
မဟဒ္ဓနေ မဟာဘောဂေ၊ ဒေဝေ အဇာယိဟံ ကုလေ။

သဗ္ဗကာမေဟိ သမ္ပန္နေ[6]၊ ရတနေဟိ စ သတ္တဟိ။
ဗုဒ္ဓါ သင်္ဂါဟကာ လောကေ၊ တေဟိ ဧတံ သုဒေသိတံ။

ဧသော ဟေတု မဟန္တဿ၊ ပထဗ္ဗော မေ နု ဝိပဇ္ဇတိ[7]။
ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော၊ ရာဇာ ဟောတိ[8] ပတာပဝါ။

ဣဒ္ဓိမာ ယသဝါ ဟောတိ[9]၊ ဇမ္ဗုမဏ္ဍဿ'[7] ဣဿရော။
ကော သုတ္ဝာ နပ္ပသီဒေယျ၊ အပိ ကဏှာဘိဇာတိယော။

တသ္မာ ဟိ အတ္တကာမေန[10]၊ မဟတ္တမဘိကင်္ခတာ။
သဒ္ဓမ္မော ဂရုကာတဗ္ဗော၊ သရံ ဗုဒ္ဓါနသာသနန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဘရိယာသုတ္တ

၆၃။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနေ မနုဿာ ဥစ္စာသဒ္ဒါ မဟာသဒ္ဒါ ဟောန္တိ။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိ[11] ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

၁–ဇမ္ဗုဒီဟဿ (သီ)၊ ဇမ္ဗုသဏ္ဍဿ (သျာ)
၂–ဓမ္မေန (သီ၊ သျာ)
၃–သော ဟေတု မဟန္တဿ၊ ပုထဗ္ဗော ယေန ဝုစ္စတိ (သီ၊ သျာ)
၄–ဇမ္ဗုသဏ္ဍဿ (သီ၊ သျာ)
၅–မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော (က)
၆–သမ္မုဇ္ဇော (က)
၇–ဟောမိ (သီ၊ သျာ)
၈–အတ္ထကာမေန (သျာ၊ က)

ကိ˚ နု တေ ဂဟပတိ နိဝေသနေ မနုဿာ ဥစ္စာသဒ္ဒါ မဟာသဒ္ဒါ ကေဝဋ္ဋာ မညေ မဏ္ဍဝိလောပေတိ။ အဃံ ဘန္တေ သုဇာတာ ဃရသုဏ္ဍာ အမုကုလာ အာနီတာ၊ သာ နေဝ သဿုံ အာဒိယတိ။ နု သသုရံ အာဒိယတိ၊ နု သာမိကံ အာဒိယတိ၊ ဘဂဝန္တမ္ပိ နု သက္ကရောတိ နု ဂရုံ ကရောတိ နု မာနေတိ နု ပူဇေတိတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သုဇာတံ ဃရသုဏ္ဍံ အာမန္တေသိ "ဧဟိ သုဇာတေ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ သုဇာတာ ဃရသုဏ္ဍာ ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ သုဇာတံ ဃရသုဏ္ဍံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

သတ္တ ခေါ ဣမာ သုဇာတေ ပုရိသဿ ဘရိယာယော။ ကတမာ သတ္တ? ဝဓကသမာ စောရိသမာ အယျသမာ မာတာသမာ ဘဂိနိသမာ သခိသမာ ဒါသိသမာ။ ဣမာ ခေါ သုဇာတေ သတ္တ ပုရိသဿ ဘရိယာယော၊ တာသံ တွံ ကတမာတိ။ နု ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ၊ သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယထာဟံ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဇာနေယျန္တိ။ တေန ဟိ သုဇာတေ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ သုဇာတာ ဃရသုဏ္ဍာ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

"ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ အဟိတာနုကမ္ပိနီ၊
အညေသု ရတ္တာ အတိမညတေ ပတိ˚။
ဓနေန ကီတဿ ဝဓာယ ဥဿုကာ၊
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ။
ဝဓာ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၁)

ယံ ဣတ္ထိယာ ဝိန္ဒတိ သာမိကော ဓနံ၊
သိပ္ပံ ဝဏိဇ္ဇူ ကသိ˚ အဓိဋ္ဌဟံ။
အပ္ပမ္ပိ တဿ အပဟာတုမိစ္ဆတိ၊
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ။
စောရီ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၂)

၁-နာဟံ (သျာ)

အကမ္မကာမာ အလသာ မဟဿသာ၊
ဖရုသာ စ စက္ကိ ဒုရုတ္တဝါဒိနိ။
ဥဒ္ဓာယကာနံ အဘိဘုယျ ဝတ္တတိ၊
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ။
အယျာ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၃)

ယာ သဗ္ဗဒါ ဟောတိ ဟိတာနုကမ္ပိနိ၊
မာတာဝ ပုတ္တံ အနုရက္ခတေ ပတိံ။
တတော မနံ သမ္မတမဿ ရက္ခတိ၊
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ။
မာတာ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၄)

ယထာပိ ဇေဋ္ဌာ ဘဂိနိ ကနိဋ္ဌကာ[၁]၊
သဂါရဝါ ဟောတိ သကမှိ သာမိကေ။
ဟိရိမနာ ဘတ္တုဝသာနုဝတ္တိနိ၊
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ။
ဘဂိနိ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၅)

ယာစိမ ဒိသ္သာန ပတိံ ပမောဒတိ၊
သခီ သခါရံဝ စိရဿ မာဂတံ။
ကောလေယျကာ သီလဝတီ ပတိဗ္ဗတာ၊
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ။
သခီ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၆)

အက္ကုဒ္ဓသန္တာ ဝဓဒဏ္ဍတဇ္ဇိတာ၊
အဒုဋ္ဌစိတ္တာ ပတိနော တိတိက္ခတိ။
အက္ကောဓနာ ဘတ္တုဝသာနုဝတ္တိနိ၊
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ။
ဒါသီ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၇)

ယာစိမ ဘရိယာ ဝဓကာတိ ဝုစ္စတိ၊
စောရီ စ အယျာတိ စ ယာ ပဝုစ္စတိ။
ဒုဿီလရူပါ ဖရုသာ အနာဒရာ၊
ကာယဿ ဘေဒါ နိရယံ ဝဇန္တိ တာ။ (၁-

၁-ကဏိဋ္ဌာ (သီ)၊ ကနိဋ္ဌာ (သျာ)

ယာစိဓ မာတာ ဘဂိနိ သခီတိ စ၊
ဒါသိ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။
သီလေ ဋ္ဌိတတ္တာ စိရရတ္တသံဝုတာ၊
ကာယဿ ဘေဒါ သုဂတိ ဝဇန္တိ တာ''တိ။ (၄-၇)

ဣမာ ခေါ သုဇာတေ သတ္တ ပုရိသဿ ဘရိယာယော၊ တာသံ တုံ ကတမာတိ။ အဇ္ဈတ္တေ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဒါသိသမံ သာမိကဿ ဘရိယံ ဓာရေတူတိ။ ။ဒသမံ။

၁၁-ကောဓနသုတ္တ

၆၄။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သပတ္တကန္တာ သပတ္တကရဏာ ကောဓနံ အာဂစ္ဆန္တိ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသံ ဝါ။ ကတမေ သတ္တ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဣစ္ဆတိ ''အဟော ဝတာယံ ဒုဗ္ဘဂ္ဂော အဿာ''တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? န ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဝဏ္ဏဝတာယ နန္ဒတိ။ ကောဓနောယံ[1] ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကောဓာဘိဘူတော ကောဓပရေတော ကိဉ္စာပိ သော ဟောတိ သုန္ဒရာတော သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿု ဩဒါတဝတ္ထ-ဝသနော၂၊ အထ ခေါ သော ဒုဗ္ဘဂ္ဂောဝ ဟောတိ ကောဓာဘိဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော ကောဓနံ အာဂစ္ဆတိ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသံ ဝါ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဣစ္ဆတိ ''အဟော ဝတာယံ ဒုက္ခံ သယေယျာ''တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? န ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ သုခသေယျာယ နန္ဒတိ။ ကောဓနောယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကောဓာဘိ-ဘူတော ကောဓပရေတော ကိဉ္စာပိ သော ပလ္လင်္ကေ သေတိ ဂေါနကတ္ထတေ ပဋ္ဋိကတ္ထတေ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏေ သဥ္ဇတ္တရဏ္ဍေ ဥဘတော-လောဟိတကူပဓာနေ။ အထ ခေါ သော ဒုက္ခညေဝ သေတိ ကောဓာဘိ-ဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော ကောဓနံ အာဂစ္ဆတိ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသံ ဝါ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဣစ္ဆတိ ''အဟော ဝတာယံ န ပစုရတ္ထော အဿာ''တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? န ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ပစုရတ္ထတာယ နန္ဒတိ။ ကောဓနောယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကောဓာဘိ-ဘူတော ကောဓပရေတော အနတ္ထမ္ပိ ဂဟေတွာ ''အတ္ထော မေ ဂဟိတော''တိ

၁-ကောဓနောယံ (က) ၂-ဩဒါတဝသနော (က)

မည်တိ။ အတ္ထမို့ ဂဟေတွာ "အနတ္ထော မေ ဂဟိတော"တိ မည်တိ။ တသိမေ ဓမ္မာ အညမညံ ဝိပစ္စနိကာ ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ ကောဓဘိဘူတသဿ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော ကောဓနံ အာဂန္ဆတိ ဇူတ္တိ် ဝါ ပုရိသံ ဝါ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဇူန္ဆတိ "အဟော ဝတာယံ နော ဂဂဂဝါ အဿာ"တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နု ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဂဂဂဝတာယ နုန္ဒတိ။ ကောဓနဿ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ကောဓဘိ-ဘူတဿ ကောဓပရေတဿ ယေပိဿ တေ ဟောန္တိ ဂဂဂါ ဥဋ္ဌာနဝီရိယာ-မိဂတာ ဗာဟာဗလပရိစိတာ သေဒါဝက်ခိတ္တာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ၊ တေပိ ရာဇာနော ရာဇကော်သံ ပဝေသေန္တိ ကောဓဘိဘူတဿ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော ကောဓနံ အာဂန္ဆတိ ဇူတ္တိ် ဝါ ပုရိသံ ဝါ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဇူန္ဆတိ "အဟော ဝတာယံ နု ယသဝါ အဿာ"တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နု ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ယသဝတာယ နုန္ဒတိ။ ကောဓနော်ယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကောဓဘိ-ဘူတော ကောဓပရေတော။ ယောပိဿ သော ဟောတိ ယသော အပ္ပမာဒါ-မိဂတော တမ္မာပိ ဓံသတိ ကောဓဘိဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော ကောဓနံ အာဂန္ဆတိ ဇူတ္တိ် ဝါ ပုရိသံ ဝါ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဇူန္ဆတိ "အဟော ဝတာယံ နု မိတ္တဝါ အဿာ"တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နု ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ မိတ္တဝတာယ နုန္ဒတိ။ ကောဓနံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလံ ကောဓဘိဘူတံ ကောဓပရေတံ ယေပိဿ တေ ဟောန္တိ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ တေပိ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇန္တိ ကောဓဘိဘူတံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော ကောဓနံ အာဂန္ဆတိ ဇူတ္တိ် ဝါ ပုရိသံ ဝါ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဇူန္ဆတိ "အဟော ဝတာယံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ် ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာ"တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နု ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ သုဂတိဂမနေ နုန္ဒတိ။ ကောဓနော်ယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကောဓဘိ-ဘူတော ကောပေရေတော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ။ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ။ ပ။

ကာယသ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ ကောဓာဘိဘူတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော ကောဓနံ အာဂစ္ဆတိ ဇုတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါ။ ဇုမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ဓမ္မာ သပတ္တကန္တာ သပတ္တကရဏာ ကောဓနံ အာဂစ္ဆန္တိ ဇုတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါတိ။

ကောဓနော ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဟောတိ၊ အထော ဒုက္ခမ္ပိ သေတိ သော။
အထော အတ္ထံ ဂဟေတ္ဌာန၊ အနတ္ထံ အဓိပဇ္ဇတိ[၁]။

တတော ကာယေန ဝါစာယ၊ ဝဓံ ကတ္ဌာန ကောဓနော။
ကောဓာဘိဘူတော ပုရိသော၊ ဓနဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။

ကောဓသမ္မဒသမ္မတ္တော၊ အာယသက္ပံ[၂] နိဂစ္ဆတိ။
ဉတိမိတ္တာ သုဟဇ္ဇာ စ၊ ပရိဝဇ္ဇန္တိ ကောဓနံ။

*အနတ္ထဇနနော ကောဓော၊ ကောဓော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ကောဓော သဟတေ နရံ။

ယံ ကုဒ္ဓေါ ဥပရောဓေတိ၊ သုကရံ ဝိယ ဒုက္ကရံ။
ပစ္ဆာ သော ဝိဂတေ ကောဓေ၊ အဂ္ဂိဒဇ္ဇောဝ တပ္ပတိ။

ဒုမ္မက်ုယံ ပဒဿေတိ[၃]၊ ဓူမံ ဓူမီဝ ပါဝကော။
ယတော ပတာယတိ ကောဓော၊ ယေန ကုဇ္ဈန္တိ မာနဝါ။

နာဿ ဟိရီ န ဩတ္တပ္ပံ[၄]၊ န ဝါစော ဟောတိ ဂါရဝေါ။
ကောဓေန အဘိဘူတဿ၊ န ဒီပံ ဟောတိ ကိဉ္ဇနံ။

တပနီယာနိ ကမ္မာနိ၊ ယာနိ ဓမ္မေဟိ အာရကာ။
တာနိ အာရောစယိဿာမိ၊ တံ သုဏာထ ယထာ ဟထံ။

ကုဒ္ဓေါ ဟိ ပိတရံ ဟန္တိ၊ ဟန္တိ ကုဒ္ဓေါ သမာတရံ။
ကုဒ္ဓေါ ဟိ ဗြာဟ္မဏံ ဟန္တိ၊ ဟန္တိ ကုဒ္ဓေါ ပုထုဇ္ဇနံ။

၁-အဓိဂစ္ဆတိ (သီ)၊ ပဋိပဇ္ဇတိ (သျာ) ၂-အာယသက္ခံ (သျာ)
* ခု ၁-၂၅၂ ပိဋ္ဌေ ဇုတိဝုတ္တကေပိ။ ၃-သဒဿေတိ (သီ)၊ ပဋမံ ဒဿေတိ (သျာ)
၄-န အဿ ဟိရီ ဩတ္တပ္ပဉ္ဇ(က)

ယာယ မာတု ဘတော ပေါသော၊ ဣမံ လောကံ အဝေက္ခတိ။
တမ္ပိ ပါဏဒဒိံ သန္တိံ၊ ဟန္တိ ကုဒ္ဓေါ ပုထုဇ္ဇနော။

အတ္တူပမာ ဟိ တေ သတ္တာ၊ အတ္တာ ဟိ ပရမော[၁] ပိယော။
ဟန္တိ ကုဒ္ဓေါ ပုထုတ္တာနံ၊ နာနာရူပေသု မုစ္ဆိတော။

အသိနာ ဟန္တိ အတ္တာနံ၊ ဝိသံ ခါဒန္တိ မုစ္ဆိတာ။
ရဇ္ဇုယာ ဗဇ္ဇ မီယန္တိ၊ ပဗ္ဗတာမပိ ကန္ဒရေ။

ဘူနဟစ္စာနိ[၂] ကမ္မာနိ၊ အတ္တမာရဏိယာနိ စ။
ကရောန္တာ နာဝဗုဇ္ဇန္တိ[၃]၊ ကောဓဇာတော ပရာဘဝေါ။

ဣတာယံ ကောဓရူပေန၊ မစ္စုပါသော ဂုဟာသယော။
တံ ဒမေန သမုစ္ဆိန္ဒေ၊ ပညာဝီရိယေန ဒိဋ္ဌိယာ။

ယထာ မေတံ[၄] အကုသလံ၊ သမုစ္ဆိန္ဒေထ ပဏ္ဍိတော။
တထေဝ ဓမ္မေ သိက္ခေထ၊ မာ နော ဒုမ္မဂ်ုယံ အဟု။

ဝီတကောဓာ အနာယာသာ၊ ဝီတလောဘာ အနုဿုကာ[၅]။
ဒန္တာ ကောဓံ ပဟန္ဒာန၊ ပရိနိဗ္ဗန္တိ အနာသဝါတိ[၆]။ ။ကောဒသမံ၊

အဗျာကတဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ

အဗျာကတော ပုရိသဂတိ၊ တိဿ သီဟ အရက္ခိယံ။
ကိမိလံ သတ္တ ပစလာ၊ မေတ္တာ ဘရိယာ ကောဓေကာဒသာတိ။

၇-မဟာဝဂ္ဂ

၁-ဟိရိဩတ္တပ္ပသုတ္တ

၆၅။ *ဟိရောတ္တပ္ပေ ဘိက္ခဝေ အသတိ ဟိရောတ္တပ္ပဝိပန္ဒဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရေ အသတိ ဣန္ဒြိယသံဝရဝိပန္ဒဿ

၁-ပရမံ (သီ၊သျာ) ၂-ဘူတဟစ္စာနိ (သီ၊သျာ)
၃-ကရောန္တော နာဝဗုဇ္ဇတိ (က) ၄-ကေမေကံ(သျာ)၊ ကေမေတံ(သီ)
၅-အနိဿုကာ (သီ၊သျာ) တဒဋ္ဌကထာသု ပန "အနုဿုကာ"တွေဝ ဒိဿတိ။
၆-ပရိနိဗ္ဗိဿထနာသဝါတိ(သျာ)၊ ပရိနိဗ္ဗိံသု အနာသဝါတိ(က)
* ဟေဋ္ဌာ ၁၆၊ ၁၇၅၊ ၃၁၆-ဝိဋ္ဌေသုပိ။

ဟတ္ထပနိသံ ဟောတိ သီလံ၊ သီလေ အသတိ သီလဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမ္ဟိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါ-ဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသဝိပန္နော၊ တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ တစောပိ ဖေဂ္ဂုပိ သာရောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဟိရောတ္တပ္ပေ အသတိ ဟိရောတ္တပ္ပဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသော ဟောတိ ဥန္ဒြိယသံဝရော၊ ဥန္ဒြိယသံဝရေ အသတိ ဥန္ဒြိယ-သံဝရဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသံ ဟောတိ သီလံ၊ သီလေ အသတိ သီလဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမ္ဟိ အသတိ သမ္မာ-သမာဓိဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတ-ဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတ္ထပနိသံ ဟောဘိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

ဟိရောတ္တပ္ပေ ဘိက္ခဝေ သတိ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ ဥန္ဒြိယသံဝရော၊ ဥန္ဒြိယသံဝရေ သတိ ဥန္ဒြိယသံဝရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ သီလံ၊ သီလေ သတိ သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမ္ဟိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာ-ဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါ-ဝိရာဂေ သတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏ-ဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသသမ္ပန္နော၊ တဿ ပပဋိကာပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ တစောပိ ဖေဂ္ဂုပိ သာရောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဟိရောတ္တပ္ပေ သတိ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နဿ ဥပနိသ-သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနန္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-သတ္တသူရိယသုတ္တ

၆၆။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သञ်ာ၊ အဓုဝါ ဘိက္ခဝေ သञ်ာ၊ အနသ္သာသိကာ ဘိက္ခဝေ သဉ်ာ၊ ယာဝဉ္စိဒံ ဘိက္ခဝေ အလမေဝ သမ္မသဉ်ာရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

သိနေရု ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗတရာဇာ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿာနိ အာယာမေန, စတုရာသီတိယောဇနသဟဿာနိ ဝိတ္ထာရေန, စတုရာသီတိယောဇနသဟဿာနိ မဟာသမုဒ္ဒေ အဇ္ဈောဂါဠ္ဟော၊ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿာနိ မဟာသမုဒ္ဒါ အစ္ဆုဂ္ဂတော။ ဟောတိ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သမယော၊ ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန ဗဟူနိ ဝဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတာနိ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဒေဝေါ န ဝဿတိ၊ ဒေဝေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ အဝဿန္တေ ယေ ကေစိမေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတယော၊ တေ ဥဿုဿန္တိ ဝိသုဿန္တိ န ဘဝန္တိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သဉ်ာ၊ ဧဝံ အဓုဝါ ဘိက္ခဝေ သဉ်ာ။ ပ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

ဟောတိ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သမယော၊ ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန ဒုတိယော သူရိယော ပါတုဘဝတိ၊ ဒုတိယဿ ဘိက္ခဝေ သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ ယာ ကာစိ ကုန္နဒိယော ကုသောဒ္ဓာ[1]၊ တာ ဥဿုဿန္တိ ဝိသုဿန္တိ န ဘဝန္တိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သဉ်ာ။ ပ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

ဟောတိ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သမယော၊ ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန တတိယော သူရိယော ပါတုဘဝတိ၊ တတိယဿ ဘိက္ခဝေ သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ ယာ ကာစိ မဟာနဒိယော။ သေယျထိဒံ၊ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတိ သရဘူ မဟီ၊ တာ ဥဿုဿန္တိ ဝိသုဿန္တိ န ဘဝန္တိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သဉ်ာ။ ပ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

ဟောတိ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သမယော၊ ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန စတုတ္ထော သူရိယော ပါတုဘဝတိ၊ စတုတ္ထဿ ဘိက္ခဝေ သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ ယေ တေ မဟာသရာ၊ ယတော ဇာမာ မဟာနဒိယော ပဝတ္တန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ အနောတတ္တာ သီဟပပါတာ ရထကာရာ ကဏ္ဏမုဏ္ဍာ ကဏာလာ ဆဒ္ဒန္တာ မန္ဒာကိနိယာ၊ တာ ဥဿုဿန္တိ ဝိသုဿန္တိ န ဘဝန္တိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သဉ်ာ။ ပ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

ဟောတိ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သမယော၊ ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန ပဉ္စမော သူရိယော ပါတုဘဝတိ၊ ပဉ္စမဿ ဘိက္ခဝေ

၁–ကုသုဒ္ဓာ (သီ)၊ ကုသောဒ္ဓာ (သျာ)

သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ ယောဇနသတိကာနိပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကာနိ သြဂစ္ဆန္တိ၊ ဒ္ဝိယောဇနသတိကာနိပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကာနိ သြဂစ္ဆန္တိ၊ တိယောဇနသတိကာနိပိ စတုယောဇနသတိကာနိပိ ပဉ္စယောဇနသတိကာနိပိ ဆယောဇနသတိကာနိပိ သတ္တယောဇနသတိကာနိပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကာနိ သြဂစ္ဆန္တိ။ သတ္တတာလမ္ပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ၊ ဆတာလမ္ပိ ပဉ္စ-တာလမ္ပိ စတုတာလမ္ပိ တိတာလမ္ပိ ဒ္ဝိတာလမ္ပိ တာလမတ္တမ္ပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ၊ သတ္တပေါရိသမ္ပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ၊ ဆပေါရိသမ္ပိ ပဉ္စပေါရိသမ္ပိ စတုပေါရိသမ္ပိ တိပေါရိသမ္ပိ ဒ္ဝိပေါရိသမ္ပိ ပေါရိသမ္ပိ[1] အဓုပေါရိသမ္ပိ ကဋိမတ္တမ္ပိ ဇဏ္ဏုကာမတ္တမ္ပိ ဂေါပ္ဖကမတ္တမ္ပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သရဒသမယေ ထုလ္လဖုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ တတ္ထ တတ္ထ ဂေါပဒေသု[2] ဥဒကာနိ ဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တတ္ထ တတ္ထ ဂေါပ္ဖကမတ္တာနိ[3] မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကာနိ ဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ ပဉ္စမဿ ဘိက္ခဝေ သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ အဂ်္ဂလိပဒ္မမတ္တမ္ပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ နဟောတိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ။ပ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

ဟောတိ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သမယော၊ ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန ဆဋ္ဌော သူရိယော ပါတုဘဝတိ၊ ဆဋ္ဌဿ ဘိက္ခဝေ သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ အယဉ္စ မဟာပထဝီ သိနေရု စ ပဗ္ဗတရာဇာ ဓူမာယန္တိ သံဓူမာယန္တိ သမ္မဓူမာယန္တိ[4]။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုမ္ဘကာရပါကော အာလေပိတော[5] ပဌမံ ဓူမေတိ သံဓူမေတိ သမ္မဓူမေတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌဿ သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ အယဉ္စ မဟာပထဝီ သိနေရု စ ပဗ္ဗတရာဇာ ဓူမာယန္တိ သံဓူမာယန္တိ သမ္မဓူမာယန္တိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ။ပ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

ဟောတိ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ သမယော၊ ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန သတ္တမော သူရိယော ပါတုဘဝတိ၊ သတ္တမဿ ဘိက္ခဝေ သူရိယဿ ပါတုဘာဝါ အယဉ္စ မဟာပထဝီ သိနေရု စ ပဗ္ဗတရာဇာ အာဒိပ္ပန္တိ ပဇ္ဇလန္တိ ဧကဇ္ဈာလာ ဘဝန္တိ။ ဣမိဿာ စ ဘိက္ခဝေ မဟာပထဝိယာ

၁-ပေါရိသမတ္တမ္ပိ (သျာ) ၂-ဂေါပ္ဖကပဒေသေသု (က)
၃-ဂေါပဒမတ္တာနိ (သီ၊ သျာ) ၄-ဓူပါယန္တိ သန္ဓူပါယန္တိ သမ္မဓူပါယန္တိ (သီ၊ သျာ)
၅-အာလိမ္ပိတော (သီ၊ သျာ)

သိနေရုဿ စ ပဗ္ဗတရာဇဿ ဗျာယမာနာနံ ဒယ္ဟမာနာနံ အစ္ဆိ ဝါတေန ခိတ္တာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ဂစ္ဆတိ၊ သိနေရုဿ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗတရာဇဿ ဗျာယမာနဿ ဒယ္ဟမာနဿ ဝိနဿမာနဿ မဟတော တေဇောဓာတုယာ အဘိဘူတဿ ယောဇနသတိကာနိပိ ကူဋာနိ ပလုဇ္ဇန္တိ ဒ္ဝိယောဇနသတိကာနိပိ တိယောဇနသတိကာနိပိ စတုယောဇနသတိကာနိပိ ပဉ္စယောဇနသတိကာနိပိ ကူဋာနိ ပလုဇ္ဇန္တိ။ ဣမိဿာ စ ဘိက္ခဝေ မဟာပထဝိယာ သိနေရုဿ စ ပဗ္ဗတရာဇဿ ဗျာယမာနာနံ ဒယ္ဟမာနာနံ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ န မသိ၊ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သပ္ပိဿ ဝါ တေလဿ ဝါ ဗျာယမာနဿ ဒယ္ဟမာနဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ န မသိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမိဿာ စ မဟာပထဝိယာ သိနေရုဿ စ ပဗ္ဗတရာဇဿ ဗျာယမာနာနံ ဒယ္ဟမာနာနံ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ န မသိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ၊ ဧဝံ အဓုဝါ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ၊ ဧဝံ အနဿာသိကာ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ၊ ယာဝဉ္စိဒံ ဘိက္ခဝေ အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

တတြ ဘိက္ခဝေ ကော မန္တာ ကော သဉ္ဇါတော "အယဉ္စ ပထဝီ သိနေရု စ ပဗ္ဗတရာဇာ ဒယ္ဟိဿန္တိ ဝိနဿိဿန္တိ နု ခော ဝိနဿိဿန္တိ"တိ အညတြ ဒိဋ္ဌပဒေဟိ။

* ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ သုနေတ္တော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ တိတ္ထကရော ကာမေသု ဝီတရာဂေါ၊ သုနေတ္တဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတ္ထုနော အနေကာနိ သာဝကသတာနိ အဟေသုံ၊ သုနေတ္တော ဘိက္ခဝေ သတ္ထာ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ယေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သုနေတ္တဿ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ သမ္မေန သဒ္ဒံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ နု သမ္မေန သဒ္ဒံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ နိမ္မာနရတိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။

---

* ဟေဋ္ဌာ ၃၂၆၊ ဥပရိ ၅၀၀-ဝိဇ္ဇေဝိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ သုနေတ္တသ သတ္ထုနော ဧတဒဟောသိ "န ခေါ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယောဟံ သာဝကာနံ သမသမဂတိယော အဿံ အဘိသမ္ဗုရာယံ၊ ယံနူနာဟံ ဥတ္တရိ မေတ္တံ[1] ဘာဝေယ္ယ"န္တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ သုနေတ္တော သတ္ထာ သတ္တ ဝဿာနိ မေတ္တံ စိတ္တံ ဘာဝေသိ၊ သတ္တ ဝဿာနိ မေတ္တံ စိတ္တံ ဘာဝေတ္ဝာ သတ္တ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ နယိမံ လောကံ ပုနရာဂမာသိ။ သံဝဋ္ဋမာနေ သုဒံ ဘိက္ခဝေ လောကေ အာဘဿရူပဂေါ ဟောတိ၊ ဝိဝဋ္ဋမာနေ လောကေ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြဟ္မာ ဟောတိ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ။ ဆတ္တိံသက္ခတ္တုံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သက္ကော အဟောသိ ဒေဝါနမိန္ဒော၊ အနေကသတက္ခတ္တုံ ရာဇာ အဟောသိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော၊ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ အဟေသုံ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသိ။ သော ဟိ နာမ ဘိက္ခဝေ သုနေတ္တော သတ္ထာ ဧဝံ ဒီဃာယုကော သမာနော ဧဝံ စိရဋ္ဌိတိကော အပရိမုတ္တော အဟောသိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ အပရိမုတ္တော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

တံ ကိဿ ဟေတု? စတုန္နံ ဓမ္မာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? အရိယဿ ဘိက္ခဝေ သီလဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ အရိယဿ သမာဓိဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ အရိယာယ ပညာယ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ အရိယာယ ဝိမုတ္တိယာ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ။ တယိဒံ ဘိက္ခဝေ အရိယံ သီလံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ အရိယော သမာဓိ အနုဗောဓေါ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ အရိယာ ပညာ အနုဗောဓာ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ အရိယာ ဝိမုတ္တိ အနုဗောဓာ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ၊ ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ—

"သီလံ သမာဓိ ပညာ စ၊ ဝိမုတ္တိ စ အနုတ္တရာ။
အနုဗုဒ္ဓါ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဂေါတမေန ယသဿိနာ။
ဣတိ ဗုဒ္ဓေါ အဘိညာယ၊ ဓမ္မမက္ခာသိ ဘိက္ခုနံ။
ဒုက္ခဿန္တကရော သတ္ထာ၊ စက္ခုမာ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ ။ဒုတိယံ။

၁-ဥတ္တရိ မဂ္ဂံ (က)

၃-နဂရောပမသုတ္တ

၆၇။ ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ သတ္တဟိ နဂရပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခတံ[1] ဟောတိ၊ စတုန္နဉ္စ အာဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အကရဏီယံ ဗာဟိရေဟိ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ။

ကတမေဟိ သတ္တဟိ နဂရပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခတံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ သေကာ ဟောတိ ဂမ္ဘီရနေမာ[2] သုနိခါတာ အစလာ အသမ္ဗဝေမိ[3]။ ဣမိနာ ပဌမေန နဂရပရိက္ခာရေန သုပရိက္ခတံ ဟောတိ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ (၁)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ပရိက္ခာ ဟောတိ ဂမ္ဘီရာ စေဝ ဝိတ္ထတာ စ။ ဣမိနာ ဒုတိယေန နဂရပရိက္ခာရေန သုပရိက္ခတံ ဟောတိ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ (၂)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ အနုပရိယ်ာယပထော ဟောတိ ဥစ္စော စေဝ ဝိတ္ထတော စ။ ဣမိနာ တတိယေန နဂရပရိက္ခာရေန သုပရိက္ခတံ ဟောတိ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာ-တာယ။ (၃)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ အာဝုဓံ သန္နိစိတံ ဟောတိ သလာကဉ္စေဝ ဇေဝနိကဉ္စ[4]။ ဣမိနာ စတုတ္ထေန နဂရပရိက္ခာရေန သုပရိက္ခတံ ဟောတိ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာ-တာယ။ (၄)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုဗလကာယော ပဋိဝသတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဟတ္ထာရောဟာ အဿာရောဟာ ရထိကာ ဓနုဂ္ဂဟာ စေလကာ စလကာ ပိဏ္ဍဒါယကာ ဥဂ္ဂါ ရာဇပုတ္တာ ပက္ခန္ဒိနော မဟာနာဂါ သူရာ စမ္မယောဓိနော ဒါသကပုတ္တာ။ ဣမိနာ ပဉ္စမေန နဂရပရိက္ခာရေန သုပရိက္ခတံ ဟောတိ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိ-ဃာတာယ။ (၅)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဒေါဝါရိကော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ ဉာတာနံ ပဝေသေတာ။

၁-သုပရိက္ခိတ္တံ (က) ၂-ဂမ္ဘီရနေမိ (က) ၃-အသမ္ဗဝေမိ (သီ၊ သျာ) ၄-ဇေဝနိယဉ္စ (သီ-ဋ)

ဣမိနာ ဆဋ္ဌေန နဂရုပရိက္ခာရေန သုပရိက္ခတံ ဟောတိ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဇ္ဈာရာနံ ဂတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ (၆)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ပါကာရော ဟောတိ ဥစ္စော စေဝ ဝိတ္ထတော စ ဝါသနလေပနသမ္ပန္နော စ။ ဣမိနာ သတ္တမေန နဂရုပရိက္ခာရေန သုပရိက္ခတံ ဟောတိ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဇ္ဈာရာနံ ဂတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဣမေဟိ သတ္တဟိ နဂရုပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခတံ ဟောတိ။ (၇)

ကတမေသံ စတုန္နံ အာဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ တိဏကဋ္ဌောဒကံ သန္နိစိတံ ဟောတိ အဇ္ဈာရာနံ ရတိယာ အပရိတသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ (၁)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ သာလိယဝကံ သန္နိစိတံ ဟောတိ အဇ္ဈာရာနံ ရတိယာ အပရိတသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ (၂)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ တိလမုဂ္ဂမာသာပရဏ္ဏံ သန္နိစိတံ ဟောတိ အဇ္ဈာရာနံ ရတိယာ အပရိတသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ (၃)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ ဘေသဇ္ဇံ သန္နိစိတံ ဟောတိ။ သေယျထိဒံ၊ သပ္ပိ နဝနီတံ တေလံ မဓု ဖာဏိတံ လောဏံ၊ အဇ္ဈာရာနံ ရတိယာ အပရိတသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတုန္နံ အာဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ။ (၄)

ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ ဣမေဟိ သတ္တဟိ နဂရုပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခတံ ဟောတိ၊ ဣမေသဉ္စ စတုန္နံ အာဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အကရဏီယံ ဗာဟိရေဟိ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယတော အရိယသာဝကော သတ္တဟိ သဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ စတုန္နဉ္စ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရောနံ နိကာမလာဘီ

ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အရိယ-သာဝကော အကရဏီယော မာရဿ အကရဏီယော ပါပိမတော။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ သဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ?

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ သေကာ ဟောတိ ဂမ္ဘီရနေမာ သုနိခါတာ အစလာ အသမ္ပဝေဓိ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိ "ဣတိပိ သော။ပ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ၊ သဒ္ဓေ-သိကော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣမိနာ ပဌမေန သဒ္ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ (၁)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ပရိက္ခာ ဟောတိ ဂမ္ဘီရာ ဧဝံ ဝိတ္ထတာ စ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဟိရိယတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဟိရိယတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ ဟိရိပရိက္ခော ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣမိနာ ဒုတိယေန သဒ္ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ (၂)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ အနုပရိယာယပထော ဟောတိ ဥစ္စော စေဝ ဝိတ္ထတော စ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သြတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ သြတ္တပ္ပတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ သြတ္တပ္ပတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ သြတ္တပ္ပပရိယာယပထော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣမိနာ တတိယေန သဒ္ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ (၃)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ အာဝုဓံ သန္နိစိတံ ဟောတိ သလာကဉ္ဇော စေဝနိကဉ္ဇ အဘ္ဘန္တရာနံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ သုတာဝုဓော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော

အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣမိနာ စတုတ္ထေန သဒ္ဓမ္မေန သမန္နာ-ဂတော ဟောတိ။ (၄)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုဗလကာယော ပဋိဝသတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဟတ္ထာရောဟာ အဿာရောဟာ ရထိကာ ဓနုဂ္ဂဟာ စေလကာ စလကာ ပိဏ္ဍဒါယကာ ဥဂ္ဂါ ရာဇပုတ္တာ ပက္ခန္ဒိနော မဟာနာဂါ သူရာ စမ္မယောဓိနော ဒါသကပုတ္တာ အဇ္ဈုပေက္ခိတုံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠ္ဍပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဝိရိယဗလ-ကာယော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣမိနာ ပဉ္စမေန သဒ္ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ (၅)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဒေါဝါရိကော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ ဉာတာနံ ပဝေသေတာ အဇ္ဈုပေက္ခိတုံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သတိမာ ဟောတိ၊ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ သတိဒေါဝါရိကော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣမိနာ ဆဋ္ဌေန သဒ္ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ (၆)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ပါကာရော ဟောတိ ဥစ္စော စေဝ ပိဏ္ဍတော စ ဝါသနလေပနသမ္ပန္နော စ အဇ္ဈုပေက္ခိတုံ ဂုတ္တိယာ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ပညာဝါသနလေပနသမ္ပန္နော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣမိနာ သတ္တမေန သဒ္ဓမ္မေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ သတ္တဟိ သဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ (၇)

ကတမေသံ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ တိဏကဋ္ဌောဒကံ သန္နိစိတံ ဟောတိ အဒ္ဓနိကာနံ ရတိယာ အပရိတသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိ-ဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ အတ္ထနော ရတိယာ အပရိတသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနသ္သ။ (၁)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ သာလိယဝကံ သန္နိစိတံ ဟောတိ အဒ္ဓနိကာနံ ရတိယာ အပရိတသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ အတ္ထနော ရတိယာ အပရိတသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနသ္သ။ (၂)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ တိလမုဂ္ဂမာသာပရဏ္ဏံ သန္နိစိတံ ဟောတိ အဒ္ဓနိကာနံ ရတိယာ အပရိတသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဝီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပ။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ အတ္ထနော ရတိယာ အပရိ-တသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနသ္သ။ (၃)

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရညော ပစ္စန္တိမေ နဂရေ ဗဟုံ ဘေသဇ္ဇံ သန္နိစိတံ ဟောတိ။ သေယျထီဒံ၊ သပ္ပိ နဝနီတံ တေလံ မဓု ဖာဏိတံ လောဏံ၊ အဒ္ဓနိကာနံ ရတိယာ အပရိတသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဗာဟိရာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သုခသ္သ စ ပဟာနာ ဒုက္ခသ္သ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနသ္သဒေါမနသ္သာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ အတ္ထနော ရတိယာ အပရိတသ္သာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနသ္သ။ ဣမေသံ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ (၄)

ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဣမေဟိ သတ္တဟိ သဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ဣမေသဉ္စ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။

အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အကရဏီယော မာရဿ အကရ-
ဏီယော ပါဝိမတောတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဓမ္မညူသုတ္တ

၆၈။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယ္ယော
ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓ
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မညူ စ ဟောတိ အတ္ထညူ စ အတ္တညူ စ မတ္တညူ စ ကာလညူ
စ ပရိသညူ စ ပုဂ္ဂလပရောပရညူ စ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မညူ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မံ
ဇာနာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ
အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ။ နော စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မံ ဇာနေယျ သုတ္တံ ဂေယျံ။ပ။
အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ၊ နယိဓ "ဓမ္မညူ"တိ ဝုစ္စေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု
ဓမ္မံ ဇာနာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ။ပ။ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ၊ တသ္မာ "ဓမ္မညူ"တိ ဝုစ္စတိ။
ဣတိ ဓမ္မညူ။ (၁)

အတ္ထညူ စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တဿ တဿေဝ
ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနာတိ "အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ အယံ
ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော''တိ။ နော စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တဿ တဿေဝ
ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနေယျ "အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ အယံ
ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော"တိ၊ နယိဓ "အတ္ထညူ"တိ ဝုစ္စေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တဿ တဿေဝ ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနာတိ ''အယံ
ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော"တိ၊
တသ္မာ "အတ္ထညူ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ ဓမ္မညူ အတ္ထညူ။ (၂)

အတ္တညူ စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တာနံ ဇာနာတိ
"ဇွေကောမှိ သဒ္ဓါယ သီလေန သုတေန စာဂေန ပညာယ ပဋိဘာနေနာ"တိ။
နော စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တာနံ ဇာနေယျ ''ဇွေကောမှိ သဒ္ဓါယ သီလေန
သုတေန စာဂေန ပညာယ ပဋိဘာနေနာ"တိ၊ နယိဓ "အတ္တညူ"တိ ဝုစ္စေယျ။
ယသ္မာ စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္တာနံ ဇာနာတိ "ဇွေကောမှိ သဒ္ဓါယ
သီလေန သုတေန စာဧေန ပညာယ ပဋိဘာနေနာ''တိ၊ တသ္မာ "အတ္တညူ"တိ
ဝုစ္စတိ။ ဣတိ ဓမ္မညူ အတ္ထညူ အတ္တညူ။ (၃)

မတ္တညူ စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မတ္တံ ဇာနာတိ စိဝရ-ပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ။ နော စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မတ္တံ ဇာနေယျ စိဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ၊ နယိဓ "မတ္တညူ"တိ ဝုစ္စေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မတ္တံ ဇာနာတိ စိဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ၊ တသ္မာ "မတ္တညူ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ ဓမ္မညူ အတ္ထညူ အတ္တညူ မတ္တညူ။ (၄)

ကာလညူ စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလံ ဇာနာတိ "အယံ ကာလော ဥဒ္ဒေသဿ၊ အယံ ကာလော ပရိပုစ္ဆာယ၊ အယံ ကာလော ယောဂဿ၊ အယံ ကာလော ပဋိသလ္လာနဿာ"တိ။ နော စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလံ ဇာနေယျ "အယံ ကာလော ဥဒ္ဒေသဿ၊ အယံ ကာလော ပရိပုစ္ဆာယ၊ အယံ ကာလော ယောဂဿ၊ အယံ ကာလော ပဋိသလ္လာနဿာ"တိ၊ နယိဓ "ကာလညူ"တိ ဝုစ္စေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလံ ဇာနာတိ "အယံ ကာလော ဥဒ္ဒေသဿ၊ အယံ ကာလော ပရိပုစ္ဆာယ၊ အယံ ကာလော ယောဂဿ၊ အယံ ကာလော ပဋိသလ္လာနဿာ"တိ၊ တသ္မာ "ကာလညူ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ ဓမ္မညူ အတ္ထညူ အတ္တညူ မတ္တညူ ကာလညူ။ (၅)

ပရိသညူ စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပရိသံ ဇာနာတိ "အယံ ခတ္တိယပရိသာ၊ အယံ ဗြာဟ္မဏပရိသာ၊ အယံ ဂဟပတိပရိသာ၊ အယံ သမဏပရိသာ။ တတ္ထ ဧဝံ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ဌာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကတ္ထဗ္ဗံ၊ ဧဝံ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ဘာသိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ။ နော စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပရိသံ ဇာနေယျ "အယံ ခတ္တိယပရိသာ။ပ။ ဧဝံ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ၊ နယိဓ "ပရိသညူ"တိ ဝုစ္စေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပရိသံ ဇာနာတိ "အယံ ခတ္တိယပရိသာ၊ အယံ ဗြာဟ္မဏပရိသာ၊ အယံ ဂဟပတိပရိသာ၊ အယံ သမဏ-ပရိသာ။ တတ္ထ ဧဝံ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ဌာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကတ္ထဗ္ဗံ၊ ဧဝံ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ဘာသိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ၊ တသ္မာ "ပရိသညူ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ ဓမ္မညူ အတ္ထညူ အတ္တညူ မတ္တညူ ကာလညူ ပရိသညူ။ (၆)

ပုဂ္ဂလပရောပရညူ စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော[၁] ဒ္ဝယေန ပုဂ္ဂလာ ဝိဒိတာ ဟောန္တိ။ ဒ္ဝေ ပုဂ္ဂလာ ဧကော အရိယာနံ ဒဿနကာမော၊ ဧကော အရိယာနံ န ဒဿနကာမော။ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ န

၁–သမ္မတ္တပိ ဣဓ အာရဒ္ဓေ "ဘိက္ခုနော"တ္တော ဒိဿတိ။

ဒဿနကာမော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ဂါရယ္ဟော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ ဒဿနကာမော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ပါသံသော။

ဒ္ဝေ ပုဂ္ဂလာ အရိယာနံ ဒဿနကာမာ၊ ကော သဒ္ဓမ္မံ သောတုကာမော၊ ကော သဒ္ဓမ္မံ နု သောတုကာမော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓမ္မံ နု သောတုကာမော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ဂါရယ္ဟော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓမ္မံ သောတုကာမော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ပါသံသော။

ဒ္ဝေ ပုဂ္ဂလာ သဒ္ဓမ္မံ သောတုကာမာ၊ ကော ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ကော အနောဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အနောဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ဂါရယ္ဟော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ပါသံသော။

ဒ္ဝေ ပုဂ္ဂလာ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏန္တိ[1]၊ ကော သုတ္ဝာ ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ ကော သုတ္ဝာ ဓမ္မံ နု ဓာရေတိ။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော သုတ္ဝာ နု ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ဂါရယ္ဟော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော သုတ္ဝာ ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ပါသံသော။

ဒ္ဝေ ပုဂ္ဂလာ သုတ္ဝာ ဓမ္မံ ဓာရေန္တိ[2]၊ ကော ဓာတာနံ[3] ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတိ၊ ကော ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ နု ဥပပရိက္ခတိ။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ နု ဥပပရိက္ခတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ဂါရယ္ဟော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ပါသံသော။

ဒ္ဝေ ပုဂ္ဂလာ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခန္တိ[4]၊ ကော အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော၊ ကော အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ နု ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ နု ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ဂါရယ္ဟော။ ယ္ဟာယံ ပုဂ္ဂလော အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော၊ဧဝံ သော တေနင်္ဂံ ပါသံသော။

ဒ္ဝေ ပုဂ္ဂလာ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ၊ ကော အတ္ထဟိတာယ ပဋိပန္နော နော ပရဟိတာယ၊ ကော အတ္ထဟိတာယ စ

၁-သုဏန္တော (က)
၂-ဓာရေန္တော (က)
၃-ဓတာနံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ပု)
၄-ဥပပရိက္ခန္တော (က)

ပဋိပန္နော ပရဟိတာယ စ။ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော နော ပရဟိတာယ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ဂါရယ္ဟော။ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ စ ပဋိပန္နော ပရဟိတာယ စ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပါသံသော။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော[၁] ဒွယေန ပုဂ္ဂလာ ဝိဒိတာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပုဂ္ဂလပရောပရညူ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပါရိဆ္ဆတ္တကသုတ္တ

၆၉။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော ပဏ္ဍုပလာသော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ ''ပဏ္ဍုပလာသော ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော၊ နစိရဿေဝ ဒါနိ ပန္နပလာသော ဘဝိဿတီ''တိ။ (၁)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကော-ဝိဠာရော ပန္နပလာသော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ''ပန္နပလာသော ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော၊ နစိရဿေဝ ဒါနိ ဇာလကဇာတော ဘဝိဿတီ''တိ။ (၂)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော ဇာလကဇာတော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ''ဇာလကဇာတော ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော၊ နစိရဿေဝ ဒါနိ ခါရကဇာတော ဘဝိဿတီ''တိ။ (၃)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော ခါရကဇာတော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ "ခါရကဇာတော ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော၊ နစိရဿေဝ ဒါနိ ကုဋ္ဌမလကဇာတော[၂] ဘဝိဿတီ''တိ။ (၄)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော ကုဋ္ဌမလကဇာတော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ

၁–ဘိက္ခုနော (သီ၊ သျာ) ၂–ကုဋ္ဌမလကဇာတော (သီ၊ သျာ၊ ဇ)

တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ ‘‘ကုဋ္ဌုမလကဇာတော ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော၊ နစိရသ္သေဝ ဒါနိ ကောရကဇာတော[1] ဘဝိဿတီ’’တိ။ (၅)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော ကောရကဇာတော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ ‘‘ကောရကဇာတော ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော၊ နစိရသ္သေဝ ဒါနိ သမ္မဖာလိဖုလ္လော[2] ဘဝိဿတီ’’တိ။ (၆)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော သမ္မဖာလိဖုလ္လော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ပါရိဆတ္တကဿ ကောဝိဋ္ဌာရဿ မူလေ ဒိဗ္ဗေ စတ္တာရော မာသေ ပဒ္မဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေန္တိ။ (၇)

သမ္မဖာလိဖုလ္လဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ပါရိဆ္ဆတ္တကဿ ကောဝိဋ္ဌာရဿ သမန္တာ ပညာသယောဇနာနိ အာဘာယ ဖုဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အနုဝါတံ ယောဇန-သတံ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ အယမာနုဘာဝေါ ပါရိဆ္ဆတ္တကဿ ကောဝိဋ္ဌာရဿ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယသ္မိံ သမယေ အရိယသာဝကော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စေတေတိ၊ ပဏ္ဏုပလာသော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ ဒေဝါနံဝ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကော-ဝိဋ္ဌာရော။ (၁)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ၊ ပန္နုပလာသော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ ဒေဝါနံဝ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော။ (၂)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဇာလကဇာတော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ ဒေဝါနံဝ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော။ (၃)

၁-ကောကာသကဇာတော (သီ၊ သျာ)၊ ကောသကဇာတော (က) ၂-သမ္မပါလိဖုလ္လော (သီ၊ ဗွ)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ ပ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ခါရကဇာတော ဘိက္ခဝေ အရိယ-သာဝကော တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ ဒေဝါနံဝ တာဝတိံသာနံ ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော။ (၄)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော ဝီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ ပ။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ကုဋ္ဌမလကဇာတော ဘိက္ခဝေ အရိယ-သာဝကော တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ ဒေဝါနံဝ တာဝတိံသာနံ ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော။ (၅)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ။ ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ကောရက-ဇာတော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ ဒေဝါနံဝ တာဝတိံသာနံ ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော။ (၆)

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လော ဘိက္ခဝေ အရိယ-သာဝကော တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ ဒေဝါနံဝ တာဝတိံသာနံ ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော။ (၇)

တသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဘုမ္မာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေန္တိ "ဧသော ဣတ္ထန္ဒာမော အာယသ္မာ ဣတ္ထန္ဒာမဿ အာယသ္မတော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အမု-ကမှာ ဂါမာ ဝါ နိဂမာ ဝါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ"တိ။ ဘုမ္မာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဒံ သုတွာ စာတုမဟာ-ရာဇိကာ ဒေဝါ။ ပ။ တာဝတိံသာ ဒေဝါ။ ယာမာ ဒေဝါ။ တုသိတာ ဒေဝါ။ နိမ္မာနရတီ ဒေဝါ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ ဒေဝါ။ ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ သဒ္ဒ-မနုဿာဝေန္တိ "ဧသော ဣတ္ထန္ဒာမော အာယသ္မာ ဣတ္ထန္ဒာမဿ အာယသ္မတော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အမုကမှာ ဂါမာ ဝါ နိဂမာ ဝါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ"တိ။ ဣတိဟ တေန ခဏေန တေန မုဟုတ္တေန ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သဒ္ဒေါ[၁] အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ အယမာနုဘာဝေါ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနောတိ။ ။ပဋ္ဌမံ။

၁-သာဓုကာရသဒ္ဒေါ (သီ-ဋ္ဌ၊ က-ဋ္ဌ)

၆-သက္ကစ္စသုတ္တ

၇၀။ အထ ခေါ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ္သ ရဟောဂတသ္သ ပဋိသလ္လီ-နသ္သ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "ကိံ နု ခေါ ဘိက္ခု သက္ကတ္တာ ဂရုံ ကတ္တာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယ္ယော အကုသလံ ပဇဟေယ္ယ၊ ကုသလံ ဘာဝေယ္ယာ"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ္သ တေ-ဒဟောသိ "သတ္ထာရံ ခေါ ဘိက္ခု သက္ကတ္တာ ဂရုံ ကတ္တာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယ္ယော အကုသလံ ပဇဟေယ္ယ၊ ကုသလံ ဘာဝေယ္ယ။ ဓမ္မံ ခေါ ဘိက္ခု။ပ။ သံဃံ ခေါ ဘိက္ခု။ပ။ သိက္ခံ ခေါ ဘိက္ခု။ပ။ သမာဓိံ ခေါ ဘိက္ခု။ပ။ အပ္ပမာဒံ ခေါ ဘိက္ခု။ပ။ ပဋိသန္ထာရံ ခေါ ဘိက္ခု သက္ကတ္တာ ဂရုံ ကတ္တာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယ္ယော အကုသလံ ပဇဟေယ္ယ၊ ကုသလံ ဘာဝေယ္ယာ"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ္သ တေဒဟောသိ "ဣမေ ခေါ မေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ၊ ယံနူနာဟံ ဣမေ ဓမ္မေ ဂန္ထာ[၁] ဘဂဝတော အာရောစေယ်၊ ဧဝံ မေ ဣမေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ စေဝ ဘဝိဿန္တိ ပရိသုဒ္ဓသဒ္ဒါတ-တရာ စ။ သေယ္ယထာပိ နာမ ပုရိသော သုဝဏ္ဏနိက္ခံ အဓိဂစ္ဆေယ္ယ ပရိသုဒ္ဓံ ပရိယောဒါတံ။ တသ္သ ဧဝမသ္သ အယံ ခေါ မေ သုဝဏ္ဏနိက္ခော ပရိသုဒ္ဓေါ ပရိယောဒါတော၊ ယံနူနာဟံ ဣမံ သုဝဏ္ဏနိက္ခံ ဂန္ထာ[၂] ကမ္မာရာနံ ဒဿေယ်၊ ဧဝံ မေ အယံ သုဝဏ္ဏနိက္ခော သကမ္မာရဂတော ပရိသုဒ္ဓေါ စေဝ ဘဝိဿတိ ပရိသုဒ္ဓသဒ္ဒါတတရော စ။ ဧဝမေဝံ မေ[၂] ဣမေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ၊ ယံနူနာဟံ ဣမေ ဓမ္မေ ဂန္ထာ[၁] ဘဂဝတော အာရော-စေယ်၊ ဧဝံ မေ ဣမေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ စေဝ ဘဝိဿန္တိ ပရိသုဒ္ဓသဒ္ဒါတတရာ စာ"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိ-ဝါဒေတ္တာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

ဣဓ မယှံ ဘန္တေ ရဟောဂတသ္သ ပဋိသလ္လီနသ္သ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "ကိံ နု ခေါ ဘိက္ခု သက္ကတ္တာ ဂရုံ ကတ္တာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယ္ယော အကုသလံ ပဇဟေယ္ယ၊ ကုသလံ ဘာဝေယ္ယာ"တိ။ အထ ခေါ တသ္သ မယှံ ဘန္တေ တေဒဟောသိ "သတ္ထာရံ ခေါ ဘိက္ခု သက္ကတ္တာ

၁-ဂဟေတ္ဝာ (က) ၂-ခေါ (က)

ဂရုံ ကတ္ဝာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော အကုသလံ ပဇဟေယျ၊ ကုသလံ ဘာဝေယျ။ ဓမ္မံ ခေါ ဘိက္ခု။ပ။ ပဋိသန္ဓာရံ ခေါ ဘိက္ခု သက္ကတ္ဝာ။ပ။ ကုသလံ ဘာဝေယျာ”တိ။ အထ ခေါ တသ မယ့် ဘန္တေ တေဒဟောသိ “ဣမေ ခေါ မေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ၊ ယံနူနာဟံ ဣမေ ဓမ္မေ ဂန္ဓာ ဘဂဝတော အာရောစေယျံ၊ ဧဝံ မေ ဣမေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ စေဝ ဘဝိဿန္တိ ပရိသုဒ္ဓ-သဒ္ဒါတတရာ စ။ သေယျထာပိ နာမ ပုရိသော သုဝဏ္ဏနိက္ခံ အဓိဂစ္ဆေယျ ပရိသုဒ္ဓံ ပရိယောဒါတံ။ တသ ဧဝမသ အယံ ခေါ မေ သုဝဏ္ဏနိက္ခော ပရိသုဒ္ဓေါ ပရိယောဒါတော၊ ယံနူနာဟံ ဣမံ သုဝဏ္ဏနိက္ခံ ဂန္ဓာ ကမ္မာရာနံ ဒဿေယျံ၊ ဧဝံ မေ အယံ သုဝဏ္ဏနိက္ခော သကမ္မာရဂတော ပရိသုဒ္ဓေါ စေဝ ဘဝိဿတိ ပရိသုဒ္ဓသဒ္ဒါတတရော စ။ ဧဝမေဝံ မေ ဣမေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ၊ ယံနူနာဟံ ဣမေ ဓမ္မေ ဂန္ဓာ ဘဂဝတော အာရောစေယျံ၊ ဧဝံ မေ ဣမေ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ စေဝ ဘဝိဿန္တိ ပရိသုဒ္ဓသဒ္ဒါတတရာ စာ”တိ။

သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တ၊ သတ္ထာရံ ခေါ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သက္ကတ္ဝာ ဂရုံ ကတ္ဝာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော အကုသလံ ပဇဟေယျ၊ ကုသလံ ဘာဝေယျ။ ဓမ္မံ ခေါ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သက္ကတ္ဝာ ဂရုံ ကတ္ဝာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော အကုသလံ ပဇဟေယျ၊ ကုသလံ ဘာဝေယျ။ သံဃံ ခေါ။ပ။ သိက္ခံ ခေါ။ သမာဓိ ံ ခေါ။ အပ္ပမာဒံ ခေါ။ ပဋိသန္ဓာရံ ခေါ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သက္ကတ္ဝာ ဂရုံ ကတ္ဝာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော အကုသလံ ပဇဟေယျ၊ ကုသလံ ဘာဝေယျာတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဣမသ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတသ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ “ဓမ္မေ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတိ”တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ၊ ဓမ္မေပိ သော အဂါရဝေါ။ (၁-၂)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ “သံဃေ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတိ”တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ၊ သံဃေပိ သော အဂါရဝေါ။ (၃)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ “သိက္ခာယ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတိ”တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ၊ သိက္ခာယပိ သော အဂါရဝေါ။ (၄)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ "သမာဓိသ္မိံ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ၊ သမာဓိသ္မိန္တိ သော အဂါရဝေါ။ (၅)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝေါ "အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝေါ၊ အပ္ပမာဒေါ သော အဂါရဝေါ။ (၆)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝေါ အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါ "ပဋိသန္ထာရေ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ။ ပ။ အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါ၊ ပဋိသန္ထာရေါ သော အဂါရဝေါ။ (၇)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ "ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ၊ ဓမ္မေါ သော သဂါရဝေါ။ ပ။ (၁-၆)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ။ ပ။ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ "ပဋိသန္ထာရေ အဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ။ ပ။ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ၊ ပဋိသန္ထာရေါ သော သဂါရဝေါ။ (၇)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ "ဓမ္မေါ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ၊ ဓမ္မေါ သော သဂါရဝေါ။ ပ။ (၁-၆)

သော ဝတ ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ။ ပ။ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ၊ "ပဋိသန္ထာရေါ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော ဘန္တေ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ ဓမ္မေ သဂါရဝေါ သံဃေ သဂါရဝေါ သိက္ခာယ သဂါရဝေါ သမာဓိသ္မိံ သဂါရဝေါ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ၊ ပဋိသန္ထာရေါ သော သဂါရဝေါတိ။ (၇)

ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမီ”တိ။

သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တ၊ သာဓု ခေါ တွံ သာရိပုတ္တ ဣမဿ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာသိ။ သော ဝတ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ **အဂါရဝေါ “ဓမ္မေ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ”တိ** နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ပ။ ယော သော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝေါ၊ အပ္ပမာဒေပိ သော အဂါရဝေါ။ (၁-၆)

သော ဝတ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝေါ အပ္ပမာဒေ **အဂါရဝေါ “ပဋိသန္ထာရေ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ”တိ** နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ သံဃေ အဂါရဝေါ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝေါ အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါ၊ ပဋိသန္ထာရေပိ သော အဂါရဝေါ။ (၇)

သော ဝတ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ “ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ”တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ပ။ ယော သော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ၊ ဓမ္မေပိ သော သဂါရဝေါ။ပ။ (၁-၆)

သော ဝတ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ ဓမ္မေ သဂါရဝေါ။ပ။ **အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ “ပဋိသန္ထာရေ အဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ”တိ** နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ။ပ။ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ၊ ပဋိသန္ထာရေပိ သော သဂါရဝေါ။ (၇)

သော ဝတ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ “ဓမ္မေပိ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ”တိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ၊ ဓမ္မေပိ သော သဂါရဝေါ။ပ။ (၁-၆)

သော ဝတ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ။ပ။ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ “ပဋိသန္ထာရေပိ သော သဂါရဝေါ ဘဝိဿတီ”တိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော သော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ။ပ။ အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ၊ ပဋိသန္ထာရေပိ သော သဂါရဝေါတိ။ (၇)

ဣမဿ ခေါ သာရိပုတ္တ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဘာဝနာသုတ္တ

၇၁။ ဘာဝနံ အနနုယုတ္တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဝိဟရတော ကိဉ္ဇာပိ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ "အဟော ဝတ မေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စေယျာ"တိ။ **အထ ခွဲဿ နေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဘာဝိတတ္တာတိဿ ဝစနီယံ။ ကိဿ အဘာဝိတတ္တာ?** စတုန္ဒံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္ဒံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္ဒံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္ဇန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္ဇန္ဒံ ဗလာနံ သတ္တန္ဒံ ဗောဇ္ဈင်ါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်ိကဿ မဂ္ဂဿ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ အဏ္ဍာနိ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါ၊ တာနဿု ကုက္ကုဋ္ဌိယာ န သမ္မာ အဓိသယိတာနိ န သမ္မာ ပရိသေဒိတာနိ န သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနိ။ ကိဉ္ဇာပိ တဿာ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ "အဟော ဝတ မေ ကုက္ကုဋ္ဌပေါတကာ ပါဒနခသိခါယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတ္ဝာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇေယျု"န္တိ။ အထ ခေါ အဘဗ္ဗာဝ တေ ကုက္ကုဋ္ဌပေါတကာ ပါဒနခသိခါယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတ္ဝာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇိတုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ အဏ္ဍာနိ န သမ္မာ အဓိသယိတာနိ န သမ္မာ ပရိသေဒိတာနိ န သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘာဝနံ အနနုယုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဝိဟရတော ကိဉ္ဇာပိ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ "အဟော **ဝတ မေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စေယျာ"တိ။ အထ ခွဲဿ နေဝ** အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဘာဝိတတ္တာ-တိဿ ဝစနီယံ။ ကိဿ အဘာဝိတတ္တာ? စတုန္ဒံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္ဒံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္ဒံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္ဇန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္ဇန္ဒံ ဗလာနံ သတ္တန္ဒံ ဗောဇ္ဈင်ါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်ိကဿ မဂ္ဂဿ။

ဘာဝနံ အနုယုတ္တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဝိဟရတော ကိဉ္ဇာပိ န ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ "အဟော ဝတ မေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စေယျာ"တိ။ **အထ ခွဿ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု?** ဘာဝိတတ္တာတိဿ ဝစနီယံ။ ကိဿ ဘာဝိတတ္တာ? စတုန္ဒံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္ဒံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္ဒံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္ဇန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္ဇန္ဒံ ဗလာနံ သတ္တန္ဒံ ဗောဇ္ဈင်ါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်ိကဿ မဂ္ဂဿ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနိ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါ၊ တာနဿု ကုက္ကုဋိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနိ သမ္မာ ပရိသေဒိတာနိ သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနိ။ ကိန္တာပိ တဿာ ကုက္ကုဋိယာ နော ဧဝံ ဿ ဥဋ္ဌာ ဥပ္ပဋိယျ “အဟော ဝတ မေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ပါဒနခသိခါယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတ္ဝာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇေယျု”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဗ္ဗာဝ တေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ပါဒနခသိခါယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတ္ဝာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇိတုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနိ သမ္မာ အဓိသယိတာနိ သမ္မာ ပရိသေဒိတာနိ သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘာဝနံ အနုယုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဝိဟရတော ကိန္တာပိ နော ဧဝံ ဥဋ္ဌာ ဥပ္ပဋိယျ “အဟော ဝတ မေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စေယျာ”တိ။ အထ ခွဿ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဘာဝိတတ္တာတိဿ ဝစနီယံ။ ကိဿ ဘာဝိတတ္တာ? စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ။ပ။ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဖလဂ္ဂဿ[1] ဝါ ဖလဂ္ဂန္တေဝါသိကဿ ဝါ ဒိဿန္တေဝ[2] ဝါသီဇဋ္ဌေ[3] အဂ််လိပဒါနိ၊ ဒိဿတိ[4] အဂ််ဋ္ဌပဒံ[5]။ နော စ ခွဿ ဧဝံ ဥဏ် ဟောတိ “ဏ္ဍေကံ မေ အဇ္ဇ ဝါသီဇဋ္ဌဿ ဒိဏ်, ဏ္ဍေကံ ဟိယျော, ဏ္ဍေကံ ပရေ”တိ၊ အထ ခွဿ ဒိဏ္ဏော “ဒိဏ်”န္တေဝ ဥဏ် ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘာဝနံ အနုယုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဝိဟရတော ကိန္တာပိ နော ဧဝံ ဥဏ် ဟောတိ “ဏ္ဍေကံ မေ အဇ္ဇ အာသဝါနံ ဒိဏ်, ဏ္ဍေကံ ဟိယျော, ဏ္ဍေကံ ပရေ”တိ၊ အထ ခွဿ ဒိဏ္ဏော “ဒိဏ်”န္တေဝ ဥဏ် ဟောတိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သာမုဒ္ဒိကာယ နာဝါယ ဝေတ္တဗန္ဓနမဗ္ဘါယ[7] ဆ မာသာနိ ဥဒကေ ပရိယာဒါယ ဟေမန္တိကေန ထလေ ဥက္ခိတ္တာယ ဝါတာတပ-ပရေတာနိ ဗန္ဓနာနိ၊ တာနိ ပါဝုဿကေန မေဃေန အဘိပ္ပဝုဋ္ဌာနိ အပ္ပကသိ-ရေနေဝ ပရိဟာယန္တိ[6]၊ ပူတိကာနိ ဘဝန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘာဝနံ အနုယုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဝိဟရတော အပ္ပကသိရေနေဝ သံယောဇနာနိ ပဋိပဿမ္ဘန္တိ၊ ပူတိကာနိ ဘဝန္တိတိ။ ။သတ္တမံ။

၁-ဖလဂ္ဂဿ (?)
၂-၃-ဒိဿန္တိ အဂ််လိပဒါနိ (သီ)၊ အဂ််လဟဒါနိ ဒိဿန္တိ အဂ််လဟဒံ (က)
၅-ဒိဿန္တိ (သျာ)
၆-ပဋိပဿမ္ဘန္တိ (သီ၊ သျာ)
၇-ဝေတ္တဗန္ဓာယ (က)

၈-အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ္တ

၇၂။ ဧဝံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရတိ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော အညတရသ္မိံ ပဒေသေ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ အာဒိတ္တံ သမ္မဇ္ဇလိတံ သဇောတိ-ဘူတံ[1]၊ ဒိသ္ဝာန မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ “ပဿထ နော တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ အမုံ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ အာဒိတ္တံ သမ္မဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတ”န္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေတိ။

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ နု ခေါ ဝရံ၊ ယံ အမုံ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ အာဒိတ္တံ သမ္မဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ အာလိဂေ်တွာ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ယံ ဝါ ခတ္တိယကညံ ဝါ ဗြာဟ္မဏကညံ ဝါ ဂဟပတိကညံ ဝါ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒံ အာလိဂေ်တွာ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါတိ။ တေဒေဝ ဘန္တေ ဝရံ၊ ယံ ခတ္တိယကညံ ဝါ ဗြာဟ္မဏကညံ ဝါ ဂဟပတိကညံ ဝါ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒံ အာလိဂေ်တွာ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ။ ဒုက္ခံ ဟေတံ ဘန္တေ၊ ယံ အမုံ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ အာဒိတ္တံ သမ္မဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ အာလိဂေ်တွာ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါတိ။

အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ တေဒေဝ တဿ ဝရံ ဒုဿီလဿ ပါပဓမ္မဿ အသုစိသင်္ကဿရသမာစာရဿ ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တဿ အဿမဏဿ သမဏပဋိညဿ အဗြဟ္မစာရိဿ ဗြဟ္မစာ-ရိပဋိညဿ အန္တောပူတိကဿ အဝဿုတဿ ကသမ္ဗုဇာတဿ၊ ယံ အမုံ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ အာဒိတ္တံ သမ္မဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ အာလိဂေ်တွာ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တတောနိဒါနံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ နော တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။

ယဉ္စ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော အသုစိသင်္ကဿရသမာ-စာရော။ ပ။ ကသမ္ဗုဇာတော ခတ္တိယကညံ ဝါ ဗြာဟ္မဏကညံ ဝါ ဂဟပတိကညံ ဝါ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒံ အာလိဂေ်တွာ ဥပနိသီဒတိ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇတိ ဝါ၊ တံ ဟိ တဿ[၂] ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (၁)

၁-သဇ္ဇောတိဘူတံ (သျာ) ၂-တံ ဟိဿ (က)

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ နု ခေါ ဝရံ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော ဒဋ္ဌာယ ဝါလရဇ္ဇုယာ ဥဘော ဇဃ်ာ ဝေဌေတွာ ဃံသေယျ၊ သာ ဆဝိံ ဆိန္ဒေယျ၊ ဆဝိံ ဆေတွာ စမ္မံ ဆိန္ဒေယျ၊ စမ္မံ ဆေတွာ မံသံ ဆိန္ဒေယျ၊ မံသံ ဆေတွာ နှာရုံ ဆိန္ဒေယျ၊ နှာရုံ ဆေတွာ အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒေယျ၊ အဋ္ဌိံ ဆေတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌေယျ။ ယံ ဝါ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ အဘိဝါဒနံ သာဒိယေယျာတိ။ ဧတဒေဝ ဘန္တေ ဝရံ၊ ယံ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာ-**သာလာနံ ဝါ အဘိဝါဒနံ သာဒိယေယျ။ ဒုက္ခံ ဟေတံ ဘန္တေ၊ ယံ ဗလဝါ** ပုရိသော ဒဋ္ဌာယ ဝါလရဇ္ဇုယာ။ ပ။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌေယျာတိ။

အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ ဧတဒေဝ တဿ ဝရံ ဒုဿီလဿ။ ပ။ ကသမ္မုဇာတဿ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော ဒဋ္ဌာယ ဝါလရဇ္ဇုယာ ဥဘော ဇဃ်ာ ဝေဌေတွာ။ ပ။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တတောနိဒါနံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ နု တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဉ္ဇ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော။ ပ။ ကသမ္မုဇာတော ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာ-သာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ အဘိဝါဒနံ သာဒိယတိ၊ တံ ဟိ တဿ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (၂)

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ နု ခေါ ဝရံ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တိဏ္ဟာယ သတ္တိယာ တေလဓောတာယ ပစ္စောရသ္မိံ ပဟရေယျ၊ ယံ ဝါ ခတ္တိယ-မဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာဒိယေယျာတိ။ ဧတဒေဝ ဘန္တေ ဝရံ၊ ယံ ခတ္တိယမဟာ-သာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာဒိယေယျ။ ဒုက္ခံ ဟေတံ ဘန္တေ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တိဏ္ဟာယ သတ္တိယာ တေလဓောတာယ ပစ္စောရသ္မိံ ပဟရေယျာတိ။

အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ ဧတဒေဝ တဿ ဝရံ ဒုဿီလဿ။ ပ။ ကသမ္မုဇာတဿ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တိဏ္ဟာယ သတ္တိယာ တေလဓောတာယ ပစ္စောရသ္မိံ ပဟရေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တတောနိဒါနံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ နု တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ

ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဉ္ဇ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော။ပ။ ကသမ္မုဇာတော ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ အဋ္ဌလိကမ္မံ သာဒိယတိ၊ တံ ဟိ တဿ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (၃)

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ နု ခေါ ဝရံ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တတ္တေန အယောပဋ္ဌေန အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန ကာယံ သမ္ပလိဝေဌေယျ၊ ယံ ဝါ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာ-သာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယ္ပံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇေယျာတိ။ ဧတဒေဝ ဘန္တေ ဝရံ၊ ယံ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ။ပ။ သဒ္ဓါဒေယ္ပံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ။ ဒုက္ခံ ဟေတံ ဘန္တေ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တတ္တေန အယောပဋ္ဌေန အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန ကာယံ သမ္ပလိဝေဌေယျာတိ။

အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ ဧတဒေဝ တဿ ဝရံ ဒုဿီလဿ။ပ။ ကသမ္မုဇာတဿ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တတ္တေန အယောပဋ္ဌေန အာဒိတ္တေန သမ္ပဇ္ဇလိတေန သဇောတိဘူတေန ကာယံ သမ္ပလိဝေဌေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တတောနိဒါနံ ဟိ ဲသော ဘိက္ခဝေ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ န တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဉ္ဇ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော။ပ။ ကသမ္မုဇာတော ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယ္ပံ စီဂရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တံ ဟိ တဿ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (၄)

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ နု ခေါ ဝရံ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တတ္တေန အယောသင်္ကုနာ မုခံ ဝိဝရိတ္ဝာ တတ္တံ လောဟဂုဋ္ဌံ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ မုခေ ပက္ခိပေယျ၊ တံ တဿ ဩဋ္ဌမ္ပိ ဒဟေယျ[၁]၊ မုခမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ဇိဝှမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ကဏ္ဌမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ဥရမ္ပိ[၂] ဒဟေယျ၊ အန္တမ္ပိ အန္တဂုဏမ္ပိ အာဒါယ အဓောဘာဂါ[၃] နိက္ခမေယျ၊ ယံ ဝါ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယ္ပံ

၁–ဒုဟေယျ (ကတ္တစိ) ၂–မ ၃-၂၂၄-ဒေဝဒူတသုတ္တေ ပန ''ဥဒရမ္ပိ''ဇ္ဇတိ ဝိဒေသပါဌော ဒိဿတိ။
၃–အဓောဘာဂံ (က)

ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇေယျာတိ။ တေဒေဝ ဘဉ္ဇေ ဝရံ၊ ယံ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ။ ဒုက္ခံ ဟေတံ ဘဉ္ဇေ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တတ္ထေန အယောသင်္ကုနာ မုခံ ဝိဝရိတ္ဝာ တတ္တံ လောဟဂုဠံ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ မုခေ ပက္ခိပေယျ၊ တံ တဿ သြဋ္ဌမ္ပိ ဒဟေယျ၊ မုခမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ဇိဝှမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ကဏ္ဌမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ဥရမ္ပိ ဒဟေယျ၊ အန္တမ္ပိ အန္တဂုဏမ္ပိ အာဒါယ အဓောဘာဂံ နိက္ခမေယျာတိ။

အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ ဧတေဒေဝ တဿ ဝရံ ဒုဿီလဿ။ပ။ ကသမ္မာဧာတဿ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော တတ္ထေန အယောသင်္ကုနာ မုခံ ဝိဝရိတ္ဝာ တတ္တံ လောဟဂုဠံ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ မုခေ ပက္ခိပေယျ၊ တံ တဿ သြဋ္ဌမ္ပိ ဒဟေယျ၊ မုခမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ဇိဝှမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ကဏ္ဌမ္ပိ ဒဟေယျ၊ ဥရမ္ပိ ဒဟေယျ၊ အန္တမ္ပိ အန္တဂုဏမ္ပိ အာဒါယ အဓောဘာဂံ နိက္ခမေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တတောနိဒါနံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ န တ္ဝေဝ တပ္ပစ္စယာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဉ္စ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော။ပ။ ကသမ္မာဧာတော ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တံ ဟိ တဿ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (၅)

တံ ကိ ံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ နု ခေါ ဝရံ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော သိသေ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ခန္ဓေ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ တတ္တံ အယောမဏ္ဍံ ဝါ အယောပဋ္ဋံ ဝါ အဘိနိသီဒါပေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇာပေယျ ဝါ၊ ယံ ဝါ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ မဏ္ဍပိဋ္ဌိ [၁] ပရိဘုဉ္ဇေယျာတိ။ ဧတေဒေဝ ဘဉ္ဇေ ဝရံ၊ ယံ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ မဏ္ဍပိဋ္ဌိ ပရိဘုဉ္ဇေယျ။ ဒုက္ခံ ဟေတံ ဘဉ္ဇေ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော သိသေ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ခန္ဓေ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ တတ္တံ အယောမဏ္ဍံ ဝါ အယောပဋ္ဋံ ဝါ အဘိနိသီဒါပေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇာပေယျ ဝါတိ။

၁–မဏ္ဍံ ဝါ ပိဋ္ဌံ ဝါ (က)

အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ တေဒေဝ တဿ ဝရံ ဒုဿီလဿ။ပ။ ကသမ္မာဧာတဿ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော သိသေ ဝါ ဂဟေတွာ ခန္ဓေ ဝါ ဂဟေတွာ တတ္တံ အယောမဏ္ဍံ ဝါ အယောပီဌံ ဝါ အဘိနိသီဒါပေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇာပေယျ ဝါ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တတော နိဒါနံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ န တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဉ္စ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော။ပ။ ကသမ္မာဧာတော ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ မဉ္ဇုပီဌံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တံ ဟိ တဿ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (၆)

တံ ကိ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ကတမံ နု ခေါ ဝရံ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော ဥဒ္ဓံပါဒံ အဓောသိရံ ဂဟေတွာ တတ္တာယ လောဟကုမ္ဘိယာ ပက္ခိပေယျ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ၊ သော တတ္ထ ဖေဏုဒ္ဒေဟကံ ပစ္ဆိမာနော သကိမ္ပိ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆေယျ၊ သကိမ္ပိ အဓော ဂစ္ဆေယျ၊ သကိမ္ပိ တိရိယံ ဂစ္ဆေယျ၊ ယံ ဝါ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိ-မဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇေယျာတိ။ တေဒေဝ ဘန္တေ ဝရံ၊ ယံ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိ-မဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ။ ဒုက္ခံ ဟေတံ ဘန္တေ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော ဥဒ္ဓံပါဒံ အဓောသိရံ ဂဟေတွာ တတ္တာယ လောဟကုမ္ဘိယာ ပက္ခိပေယျ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ၊ သော တတ္ထ ဖေဏုဒ္ဒေဟကံ ပစ္ဆိမာနော သကိမ္ပိ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆေယျ၊ သကိမ္ပိ အဓော ဂစ္ဆေယျ၊ သကိမ္ပိ တိရိယံ ဂစ္ဆေယျာတိ။

အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ တေဒေဝ တဿ ဝရံ ဒုဿီလဿ ပါပဓမ္မဿ။ပ။ ကသမ္မာဧာတဿ၊ ယံ ဗလဝါ ပုရိသော ဥဒ္ဓံပါဒံ အဓောသိရံ ဂဟေတွာ။ပ။ သကိမ္ပိ တိရိယံ ဂစ္ဆေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တတော နိဒါနံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏ-မတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ န တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဉ္စ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော။ပ။ ကသမ္မာဧာတော ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏ-မဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိဟာရံ

ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တံ ဟိ တဿ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (၇)

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ "ယေသဉ္စ[1] မယံ ပရိဘုဉ္ဇာမ စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ၂၊ တေသံ တေ ကာရာ မဟပ္ဖလာ ဘဝိဿန္တိ မဟာနိသံသာ၊ အမှာကဉ္စေဝါယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဝဉ္ဈာ ဘဝိဿတိ သဖလာ သဥ္ဇဒ္ဓိယာ''တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗံ။ အတ္တဏ္ဍံ ဝါ ဘိက္ခဝေ သမ္ဖဿမာနေန အလမေဝ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေတုံ၊ ပရဏ္ဍံ ဝါ ဘိက္ခဝေ သမ္ဖဿမာနေန အလမေဝ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေတုံ၊ ဥဘယဏ္ဍံ ဝါ ဘိက္ခဝေ သမ္ဖဿမာနေန အလမေဝ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေတုန္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ[3]၊ ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ သဠိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဏ္ဍံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂစ္ဆိ[4]၊ သဠိမတ္တာ ဘိက္ခူ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိံသု "သုဒ္ဒက္ခရံ ဘဂဝါ သုဒ္ဒက္ခရံ ဘဂဝါ"တိ၊ သဠိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသူတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-သုနေတ္တသုတ္တ

၇၃။ *ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ သုနေတ္တော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ တိတ္ထကရော ကာမေသု ဝိတရာဂေါ။ သုနေတ္တသ္သ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတ္ထုနော အနေကာနိ သာဝကသတာနိ အဟေသုံ၊ သုနေတ္တော သတ္ထာ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောက-သဟဗ္ယတာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ယေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ[7] သုနေတ္တသ္သ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗ္ယတာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တသ္သ စိတ္တာနိ နပ္ပသာဒေသုံ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သုနေတ္တသ္သ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗ္ယတာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တသ္သ စိတ္တာနိ ပသာဒေသုံ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ မူဂပက္ခော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ပ။ အရနေမိ နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ပ။ ကုဋ္ဌါလကော[6] နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ပ။ ဟတ္ထိ-ပါလော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ပ။ ဇောတိပါလော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ။ပ။ အရကော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ တိတ္ထကရော ကာမေသု

၁-ယေသံ (?) ၂-....ပရိက္ခာရာနံ (သီ၊သျာ၊က) ၃-ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ပ။ (က) ၄-ဥဂ္ဂဆ္ဆိ (က)
* ဟေဋ္ဌာ ၃၂၆-၄၇၆-ဖိဋ္ဌေသုပိ။ ၅-ယေ ခေါ ဘိက္ခဝေ (သီ၊သျာ) ၆-ကုဋ္ဌါလော (သီ၊သျာ)

ဝိတရာဂေါ။ အရကဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတ္ထုနော အနေကာနိ သာဝက-သတာနိ အဟေသုံ၊ အရကော နာမ သတ္ထာ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟ-ဗျတာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ယေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ အရကဿ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ စိတ္တာနိ နပ္ပသာဒေသုံ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိ ံသု။ ယေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ အရကဿ သတ္ထုနော ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ စိတ္တာနိ ပသာဒေသုံ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိ ံသု။

တံ ကိ ံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ယော ဣမေ သတ္တ သတ္ထာရေ တိတ္ထကရေ ကာမေသု ဝိတရာဂေ အနေကသတပရိဝါရေ သသာဝကသံဃေ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော အက္ကောသေယျ ပရိဘာသေယျ၊ ဗဟုံ သော အပုညံ ပသဝေယျာတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ ယော ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ သတ္ထာရေ တိတ္ထကရေ ကာမေသု ဝိတရာဂေ အနေကသတပရိဝါရေ သသာဝကသံဃေ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော အက္ကော-သေယျ. ပရိဘာသေယျ၊ ဗဟုံ သော အပုညံ ပသဝေယျ။ ယော ကေ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ ပုဂ္ဂလံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ အယံ တတော ဗဟုတရံ အပုညံ ပသဝတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ဧဝရူပိ ံ ခန္တိ ံ ဝဒါမိ၊ ယထာမံ သဗြဟ္မစာရိသု။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ''န နော သဗြဟ္မစာရိသု ာ စိတ္တာနိ ပဒုဋ္ဌာနိ ဘဝိဿန္တိ''တိ၊ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-အရကသုတ္တ

၇၄။ ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အရကော နာမ သတ္ထာ အဟောသိ တိတ္ထကရော ကာမေသု ဝိတရာဂေါ။ အရကဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတ္ထုနော အနေကာနိ သာဝကသတာနိ အဟေသုံ၊ အရကော သတ္ထာ သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ''အပ္ပကံ ဗြာဟ္မဏ ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ၂ ဗဟုဒုက္ခံ ဗဟုပါယာသံ မန္တာယံ ၃ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

၁-န တွေဝ အမှံ သဗြဟ္မစာရိသု (သျာ) အံ ၂-၃၁၃-ဗိဇ္ဇေ အညထာ ဒိဿတိ။
၂-လဟုသံ (ဋီကာ) ၃-မန္တာယ (သမ္မတ္တ) ဋီကာ ပဿိတမ္ဘာ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒု သုရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ ခိပ္ပံယေဝ ပဒ္ဓိဝဏ္ဏတိ၊ န စိရဋ္ဌိတိကံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဥဿာဝဗိန္ဒူပမံ ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ဗဟုဒုက္ခံ ဗဟုပါယာသံ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ထုလ္လဖုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဥဒကပုဗ္ဗုဋ္ဌံ[1] ခိပ္ပံယေဝ ပဒ္ဓိဝဏ္ဏတိ၊ န စိရဋ္ဌိတိကံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဥဒကပုဗ္ဗုဋ္ဌူပမံ ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ဗဟုဒုက္ခံ ဗဟုပါယာသံ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇိ ခိပ္ပံယေဝ ပဒ္ဓိဝဏ္ဏတိ၊ န စိရဋ္ဌိတိကာ ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇူပမံ ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ။ပ။ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ နဒီ ပဗ္ဗတေယျာ ဒူရဂ်မာ သီဃသောတာ ဟာရဟာရိနီ။ နတ္ထိ သော ခဏော ဝါ လယော ဝါ မုဟုတ္တော ဝါ။ ယံ သာ[2] အာဝတ္တတိ[3]၊ အထ ခေါ သာ ဂစ္ဆတေဝ ဝတ္တတေဝ သန္ဒတေဝ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ နဒီပဗ္ဗတေယျူပမံ ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ လဟုကံ။ပ။ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဗလဝါ ပုရိသော ဇိဏ္ဏဂ္ဂေ ခေဠပိဏ္ဍံ သံယူဟိတ္ဝာ အကသိရေနေဝ ဝမေယျ[4]။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ခေဠပိဏ္ဍူပမံ ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ။ပ။ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဒိဝသံသန္တတ္တေ အယောကဋာဟေ မံသပေသိ[5] ပက္ခိတ္တာ ခိပ္ပံယေဝ ပဒ္ဓိဝဏ္ဏတိ၊ န စိရဋ္ဌိတိကာ ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ မံသပေသူပမံ ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ။ပ။ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဂါဝိ ဝစ္ဆာ အာဃာတနံ နီယမာနာ ယံ ယဒေဝ ပါဒံ ဥဒ္ဓရတိ၊ သန္တိကေဝ ဟောတိ ဝဓဿ၊ သန္တိကေဝ မရဏဿ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဂေါဝဏ္ဏူပမံ[6] ဇိဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ဗဟုဒုက္ခံ

၁–ဥဒကပုပ္ဖုဋ္ဌံ (က) ၂–ယာယ (က) ၃–ထရတိ (သီ)၊ ဓရတိ (သျာ)၊ အဝတိဋ္ဌေယျ (?)
၄–ပတာပေယျ (က) ၅–မံသပေသီ (သီ၊ သျာ) ၆–ဂါဝိဝဏ္ဏူပမံ (သီ၊ သျာ)

ဗဟုပါယာသံ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏာ''န္တိ။

တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန မနုဿာနံ သဒ္ဓိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ၊ ပဉ္စဝဿသတိကာ ကုမာရိကာ အလံပတေယျာ အဟောသိ။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန မနုဿာနံ ဆဒ္ဒေဝ အာဗာဓာ အဟေသုံ သိတံ ဥဏှံ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ ဥစ္စာရော ပဿာဝေါ။ သော ဟိ နာမ ဘိက္ခဝေ အရကော သတ္ထာ ဧဝံ ဒီဃာယုကေသု မနုဿေသု ဧဝံ စိရဋ္ဌိတိကေသု ဧဝံ အပ္ပါဗာဓေသု သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ ''အပ္ပကံ ဗြာဟ္မဏာ ဇီဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ဗဟုဒုက္ခံ ဗဟုပါယာသံ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏာ''န္တိ။

တေရဟိ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ ''အပ္ပကံ ဇီဝိတံ မနုဿာနံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ဗဟုဒုက္ခံ ဗဟုပါယာသံ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏာ''န္တိ။ တေရဟိ ဘိက္ခဝေ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။ ဝဿသတံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဇီဝန္တော တီဏိယေဝ ဥတုသတာနိ ဇီဝတိ၊ ဥတုသတံ ဟေမန္တာနံ၊ ဥတုသတံ ဂိမှာနံ၊ ဥတုသတံ ဝဿာနံ။ တီဏိ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဥတုသတာနိ ဇီဝန္တော ဒွါဒသ[1]ယေဝ မာသသတာနိ ဇီဝတိ။ စတ္တာရိ မာသသတာနိ ဟေမန္တာနံ၊ စတ္တာရိ မာသသတာနိ ဂိမှာနံ၊ စတ္တာရိ မာသသတာနိ ဝဿာနံ။ ဒွါဒသ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ မာသသတာနိ ဇီဝန္တော စတုဝီသတိယေဝ အဒ္ဓမာသသတာနိ ဇီဝတိ၊ အဋ္ဌဒ္ဓမာသသတာနိ ဟေမန္တာနံ၊ အဋ္ဌဒ္ဓမာသသတာနိ ဂိမှာနံ၊ အဋ္ဌဒ္ဓမာသသတာနိ ဝဿာနံ။ စတုဝီသတိ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓမာသသတာနိ ဇီဝန္တော ဆတ္တိံသံယေဝ ရတ္တိသဟဿာနိ ဇီဝတိ၊ ဒွါဒသ ရတ္တိသဟဿာနိ ဟေမန္တာနံ၊ ဒွါဒသ ရတ္တိသဟဿာနိ ဂိမှာနံ၊ ဒွါဒသ ရတ္တိသဟဿာနိ ဝဿာနံ။ ဆတ္တိံသံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ရတ္တိသဟဿာနိ ဇီဝန္တော ဒွေသတ္တတိယေဝ[2] ဘတ္တသဟဿာနိ ဘုဉ္ဇတိ၊ စတုဝီသတိ ဘတ္တသဟဿာနိ ဟေမန္တာနံ၊ စတုဝီသတိ ဘတ္တသဟဿာနိ ဂိမှာနံ၊ စတုဝီသတိ ဘတ္တသဟဿာနိ ဝဿာနံ သဒ္ဓိံ မာတုထညာယ သဒ္ဓိံ ဘတ္တန္တရာယေန။

တတြိမေ ဘတ္တန္တရာယာ၊ ကပိမိဒ္ဓါပိ ဘတ္တံ နာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဒုက္ခိတောပိ ဘတ္တံ နာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဗျာဓိတောပိ ဘတ္တံ နာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဥပေါသထိကောပိ ဘတ္တံ နာ

၁-ဒွါဒသံ (သီ၊က) ၂-ဒွေသတ္တတိညေဝ (သျာ)၊ ဒွေသတ္တတိဉ္ဉေဝ (က)

ဘုဉ္ဇတိ၊ အလာဘကေနပိ ဘတ္တံ နာ ဘုဉ္ဇတိ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ မယာ ဝဿသတာယုကဿ မနုဿဿ အာယုပိ သဗ္ဗိတော[1]၊ အာယုပ္ပမာဏမ္ပိ သဗ္ဗိတံ၊ ဥတ္တုပိ သဗ္ဗိတာ၊ သံဝစ္ဆရာပိ သဗ္ဗိတာ၊ မာသာပိ သဗ္ဗိတာ၊ အဒ္ဓ-မာသာပိ သဗ္ဗိတာ၊ ရတ္တိပိ သဗ္ဗိတာ၊ ဒိဝါပိ သဗ္ဗိတာ၊ ဘတ္တာပိ သဗ္ဗိတာ၊ ဘတ္တဿ္ဥာယာပိ သဗ္ဗိတာ။ ယံ ဘိက္ခဝေ သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။ ကတံ ဝေါ တံ မယာ၊ တောနိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခမူလာနိ၊ တောနိ သုညာဂါရာနိ၊ ဗျာယထ ဘိက္ခဝေ မာ ပမာဒတ္ထ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ၊ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီတိ။ ။ဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဟိရိသူရိယံ ဥပမာ၊ ဓမ္မညူ ပါရိဆတ္တကံ။
သက္ကစ္စံ ဘာဝနာ အဂ္ဂိ၊ သုနေတ္တအရကေန စာတိ။

ဂ-ဝိနယဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဝိနယဓရသုတ္တ

၇၅။ *သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယဓရော ဟောတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ ? အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ၊ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏု-မတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ၊ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု၊ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယ-ဓရော ဟောတီတိ။ ။ပဌမံ။

---

* ဝိ ၅-၂၄၂-ဝိဇ္ဇေဝိ။ ၁-သဗ္ဗိတံ (?)

၂-ဒုတိယဝိနယဓရသုတ္တ

၇၆။ *သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယဓရော ဟောတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန သွာဂတာနိ ဟောန္တိ သုဝိဘတ္တာနိ သုပ္ပ-ဝတ္တီနိ၊ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော၊ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိ-စေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယဓရော ဟောတီတိ။ ။ ဒုတိယံ။

၃-တတိယဝိနယဓရသုတ္တ

၇၇။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယဓရော ဟောတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတိ အသံဟီရော၊ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-သုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယဓရော ဟောတီတိ။ ။တတိယံ။

၄-စတုတ္ထဝိနယဓရသုတ္တ

၇၈။ †သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယဓရော ဟောတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ ပ ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကပိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာ-နာတိ၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ

---

* ဝိ ၅-၂၄၂-ပိဋ္ဌေပိ။ † ဝိ ၅-၂၄၁-ပိဋ္ဌေပိ။

သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဝိနယဓရော ဟောတီတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမဝိနယဓရသောဘနသုတ္တ

၇၉။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော[၁] ဝိနယဓရော သောဘတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ။ ပ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု၊ စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဝိနယဓရော သောဘတီတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယဝိနယဓရသောဘနသုတ္တ

၈၀။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဝိနယဓရော သောဘတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန သွာဂတာနိ ဟောန္တိ သုဝိဘတ္တာနိ သုပ္ပဝတ္တိနိ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော၊ စတုန္နံ ဈာနာနံ။ ပ။ အကသိရလာဘီ၊ အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဝိနယဓရော သောဘတီတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-တတိယဝိနယဓရသောဘနသုတ္တ

၈၁။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဝိနယဓရော သောဘတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိ ဇာနာတိ၊ ဝိနယေ ခေါ ပန ဋ္ဌိတော ဟောတိ အသံဟီရော၊ စတုန္နံ ဈာနာနံ။ ပ။ အကသိရလာဘီ၊ အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဝိနယဓရော သောဘတီတိ။ ။သတ္တမံ။

၁-သမန္နာဂတော ဘိက္ခု (သီ၊သျာ၊က) အနန္တရသုတ္တဒွယေ ပန ဣဒံ ပါဌနာနတ္တံ နတ္ထိ။ ဝိ ၅-၂၄၂-ဝိဇ္ဇေပိ။

၈-စတုတ္ထဝိနယဓရသောဘနသုတ္တ

၈၂။ သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော[1] ဝိနယဓရော သောဘတိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော။ ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန။ ပ။ အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဝိနယဓရော သောဘတီတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-သတ္ထုသာသနသုတ္တ

၈၃။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥပါလိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဥပါလိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတ္ဝာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျန္တိ။ ယေ ခေါ တွံ ဥပါလိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ "ဣမေ ဓမ္မာ န ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ။ ဧကံသေန ဥပါလိ ဓာရေယျာသိ "နေသော ဓမ္မော နေသော ဝိနယော နေတံ သတ္ထုသာသန"န္တိ။ ယေ စ ခေါ တွံ ဥပါလိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ "ဣမေ ဓမ္မာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ။ ဧကံသေန ဥပါလိ ဓာရေယျာသိ "ဧသော ဓမ္မော ဧသော ဝိနယော ဧတံ သတ္ထုသာသန"န္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-အဓိကရဏသမထသုတ္တ

၈၄။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ။ ကတမေ သတ္တ? သမ္မုခါဝိနယော

---

[1] ၁-သမန္နာဂတော ဘိက္ခု (က) ဝိ ၅-၂၄၁-ပိဋ္ဌေပိ။

ဒါတမ္ဘော၊ သတိဝိနယော ဒါတမ္ဘော၊ အမူဠှဝိနယော ဒါတမ္ဘော၊ [၁]ပဋိညာတ-
ကရဏံ ဒါတမ်ဘံ၊ ယေဘုယျသိကာ ဒါတမ္ဘာ၊ တဿပါပိယသိကာ ဒါတမ္ဘာ၊
တိဏဝတ္ထာရကော ဒါတမ္ဘော [၂]။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အဓိကရဏသမထာ
ဓမ္မာ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယာတိ။

ဝိနယဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ

စတုရော ဝိနယရာ၊ စတုရော ဧဝ သောဘနာ။
သာသနံ အဓိကရဏ-သမထေနဋ္ဌမေ ဒသာတိ။

၉-သမထက္ခန်ဓကံ

၁-ဘိက္ခုသုတ္တံ

၀၅။ *သတ္တန္နံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ ဘိန္နတ္တာ ဘိက္ခု ဟောတိ။ ကတမေသံ
သတ္တန္နံ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဘိန္နာ ဟောတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘိန္နာ ဟောတိ၊ သီလဗ္ဗတ-
ပရာမာသော ဘိန္နော ဟောတိ၊ ရာဂေါ ဘိန္နော ဟောတိ၊ ဒေါသော
ဘိန္နော ဟောတိ၊ မောဟော ဘိန္နော ဟောတိ၊ မာနော ဘိန္နော ဟောတိ။
ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဘိန္နတ္တာ ဘိက္ခု ဟောတီတိ။ ။ပဌမံ။

၂-သမဏသုတ္တံ

၀၆။ သတ္တန္နံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ သမိတတ္တာ သမဏော ဟောတိ။ ပ။ ။
ဒုတိယံ။

၃-ဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၀၇။ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ။ ပ။ ။တတိယံ။

၄-သောတ္ထိယသုတ္တံ

၀၈။ နိဿုတတ္တာ [၂] သောတ္ထိယော [၃] ဟောတိ။ ပ။ ။စတုတ္ထံ။

၁–၁–ပဋိညာတကရဏံ၊ ယေဘုယျသိကာ၊ တဿပါပိယျသိကာ၊ တိဏဝတ္ထာရကော (သျာ)

ဒီ ၃-၂၀၀-သင်္ဂီတိသုတ္တေန စ ၀ ၂-၂၇၂-ဝိနယေန စ သံသန္ဒေတဗ္ဗံ။

* ခု ၃-၅၄၊ ခ ဂ-၃၉-ဝိဇ္ဇေသုပိ။ ၂-နိဿုတ္တာတ္တာ (သျာ) မ ၁-၃၄၀-ဝိဇ္ဇေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၃–သောတ္ထိကော (သီ)၊ သောတ္တိကော (သျာ)

၅-နှာတကသုတ္တ

၈၉။ နှာတတ္တာ နှာတကော[၁] ဟောတိ။ ပ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဝေဒဂူသုတ္တ

၉၀။ ဝိဒိတတ္တာ ဝေဒဂူ ဟောတိ။ ပ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-အရိယသုတ္တ

၉၁။ အာရကတ္တာ[၂] အရိယော ဟောတိ။ ပ။ ။သတ္တမံ။

၈-အရဟာသုတ္တ

၉၂။ အာရကတ္တာ အရဟာ ဟောတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အာရကာ ဟောတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ အာရကာ ဟောတိ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသော အာရကော ဟောတိ၊ ရာဂေါ အာရကော ဟောတိ၊ ဒေါသော အာရကော ဟောတိ၊ မောဟော အာရကော ဟောတိ၊ မာနော အာရကော ဟောတိ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ အာရကတ္တာ အရဟာ ဟောတီတိ။ ။ အဋ္ဌမံ။

၉-အသဒ္ဓမ္မသုတ္တ

၉၃။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ အသဒ္ဓမ္မာ။ ကတမေ သတ္တ? အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ အပ္ပဿုတော ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ မုဋ္ဌဿတိ ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အသဒ္ဓမ္မာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-သဒ္ဓမ္မသုတ္တ

၉၄။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓမ္မာ။ ကတမေ သတ္တ? သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ ဟောတိ၊ ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊ သတိမာ ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ သဒ္ဓမ္မာတိ။ ။ဒသမံ။

သမဏဝဂ္ဂေါ နဝမော။

၁–နဟာတတ္တာ နဟာတကော (သီ၊ သျာ)

၂–အရဟတ္တာ (သီ)၊ အရီ ဟတတ္တာ (က) မ ၁-၃၄၈-ပိဋ္ဌေ ပါဋ္ဌိအဋ္ဌကထာဋ္ဌိကာ ပဿိတဗ္ဗာ။ သျာမပေါတ္ထကေ ပန သကလမ္ပိ ဣဒံ သတ္တမသုတ္တံ နတ္ထိ။

တဿုဒ္ဒါနံ

ဘိက္ခုံ သမဏော ဗြာဟ္မဏော၊ သောတ္တိယော စေဝ နှာတကော။
ဝေဒဂူ အရိယော အရဟာ၊ အသဒ္ဓမ္မာ စ သဒ္ဓမ္မာတိ။

၁၀-အာဟုနေယျဝဂ္ဂ

၉၅။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ။ပ။ ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေ သတ္တ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော စက္ခုသ္မိံ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ အနိစ္စသညီ အနိစ္စပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အပ္ပောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော၊ သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ပုဂ္ဂလော အာဟုနေယ္ယော ပါဟုနေယ္ယော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော စက္ခုသ္မိံ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ အနိစ္စသညီ အနိစ္စပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အပ္ပောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော၊ တဿ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ အာသဝပရိယာဒါနဉ္စ ဟောတိ ဇီဝိတပရိယာဒါနဉ္စ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ပုဂ္ဂလော အာဟုနေယ္ယော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော စက္ခုသ္မိံ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ အနိစ္စသညီ အနိစ္စပဋိသံဝေဒီ သတတံ သမိတံ အပ္ပောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော၊ သော ပဉ္စန္နံ သြရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ပ။ ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော ပုဂ္ဂလော အာဟုနေယ္ယော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ ပါဟုနေယျာ ဒက္ခိဏေယျာ အဉ္ဇလိ-ကရဏီယာ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ (၁)

၉၆-၆၂၂။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ ပါဟုနေယျာ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေ သတ္တ? ဣမ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော ပုဂ္ဂလော စက္ခုသ္မိံ ဒုက္ခာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ စက္ခုသ္မိံ အနတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ စက္ခုသ္မိံ ခယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ စက္ခုသ္မိံ ဝယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ စက္ခုသ္မိံ ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ စက္ခုသ္မိံ နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ စက္ခုသ္မိံ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ (၂-၀)

သောတသ္မိံ။ပ။ ဃာနသ္မိံ။ ဇိဝှါယ။ ကာယသ္မိံ။ မနသ္မိံ။ပ။ (၉-၄၀)

ရူပေသု။ပ။ သဒ္ဒေသု။ ဂန္ဓေသု။ ရသေသု။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု။ ဓမ္မေသု။ပ။ (၄၉-၉၆)

စက္ခုဝိညာဏေ။ပ။ သောတဝိညာဏေ။ ဃာနဝိညာဏေ။ ဇိဝှါဝိညာဏေ။ ကာယဝိညာဏေ။ မနောဝိညာဏေ။ပ။ (၉၇-၁၄၄)

စက္ခုသမ္ဖဿေ။ပ။ သောတသမ္ဖဿေ။ ဃာနသမ္ဖဿေ။ ဇိဝှါသမ္ဖဿေ။ ကာယသမ္ဖဿေ။ မနောသမ္ဖဿေ။ပ။ (၁၄၅-၁၉၂)

စက္ခုသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ပ။ သောတသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ ဇိဝှါသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ ကာယသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ မနောသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ပ။ (၁၉၃-၂၄၀)

ရူပသညာယ။ပ။ သဒ္ဒသညာယ။ ဂန္ဓသညာယ။ ရသသညာယ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာယ။ ဓမ္မသညာယ။ပ။ (၂၄၁-၂၈၈)

ရူပသဉ္စေတနာယ။ပ။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာယ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာယ။ ရသသဉ္စေတနာယ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာယ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာယ။ပ။ (၂၈၉-၃၃၆)

ရူပတဏှာယ။ပ။ သဒ္ဒတဏှာယ။ ဂန္ဓတဏှာယ။ ရသတဏှာယ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာယ။ ဓမ္မတဏှာယ။ပ။ (၃၃၇-၃၈၄)

ရူပဝိတက္ကော။ပ။ သဒ္ဒဝိတက္ကော။ ဂန္ဓဝိတက္ကော။ ရသဝိတက္ကော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော။ ဓမ္မဝိတက္ကော။ပ။ (၃၈၅-၄၃၂)

ရူပဝိစာရော။ပ။ သဒ္ဒဝိစာရော။ ဂန္ဓဝိစာရော။ ရသဝိစာရော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရော။ ဓမ္မဝိစာရော။ပ။ (၄၃၃-၄၈၀)

(ပဉ္စက္ခန္ဓေ)[၁]။ပ။ ရူပက္ခန္ဓေ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ။ သညာက္ခန္ဓေ။ သခိါရက္ခန္ဓေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဒုက္ခာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ အနတ္တာ-နုပဿီ ဝိဟရတိ။ ခယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဝယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဝိရာဂါ-နုပဿီ ဝိဟရတိ။ နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ လောကဿာတိ။ (၄၈၁-၅၂၈)

ဆဒ္ဓါရာရမ္မဏေသွေတ္ထ၊ ဝိညာဏေသု စ ဖဿေသု။
ဝေဒနာသု စ ဒ္ဓါရဿ၊ သုတ္တာ ဟောန္တိ ဝိသုံ အဋ္ဌ။
သညာ သဉ္ဇေတနာ တဏ္ဟာ၊ ဝိတက္ကေသု ဝိစာရေ စ။
ဂေါစရဿ ဝိသုံ အဋ္ဌ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓေ စ ပစ္စေကေ။
သောဋ္ဌသသွေတ္ထ မူလေသု၊ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ။
ခယာ ဝယာ ဝိရာဂါ စ၊ နိရောဓာ ပဋိနိဿဂ္ဂါ။
ကမံ အဋ္ဌာနုပဿနာ၊ ယောဇေတွာန ဝိသုံ ဝိသုံ။
သမ္ပိဏ္ဍိတေသု သဗ္ဗေသု၊ ဟောန္တိ ပဉ္စ·သတာနိ စ။
အဋ္ဌဝီသတိ သုတ္တာနိ၊ အာဟုနေယျေ စ ဝဂ္ဂိကေ[၂]။

အာဟုနေယျဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

၁၁-ရာဂပေယျာလ

၆၂၃။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိ-ညာယ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၁)

၆၂၄။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ သတ္တ? အနိစ္စသညာ အနတ္တသညာ အသုဘသညာ အာဒီနဝသညာ ပဟာန-သညာ ဝိရာဂသညာ နိရောဓသညာ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၂)

၁-( ) သီ-သျာ ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။
၂-ဣမာ ဥဒ္ဒါနဂါထာယော သီ-သျာ ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။

၆၂၅။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ သတ္တ? အသုဘသညာ မရဏသညာ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတသညာ အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၃)

၆၂၆-၆၅၂။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ ပရိညာယ။ပ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၄-၃၀)

၆၅၃-၁၁၃၂။ ဒေါသဿ။ပ။ မောဟဿ။ ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယ္ယဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ။ အဘိညာယ။ပ။ ပရိညာယ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ။ပ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၃၁-၅၁၀)

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ရာဂပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

သတ္တကနိပါတပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။

လက္ခိတမ္မပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[အ]	
အကုသလရာသိ	၅၇
အက္ကောသကပရိဘာသကော	၂၂၀
အက္ခန္တိအာဒီနဝါ	၂၂၂
အက္ခမော	၉၉-၁၃၉
အခဏ္ဍာဒိ	၃၀၊၄၃၀
အဂါရဝေါ	၆
အင်္ဂါကွန်ဒံ	၄၉၅
အင်္ဂါတော ဝါ	၃၉
အင်္ဂေါ ဝိပါကော	၂၉
အင်္ဂါရာနိ	၃၅၆
အစ္ဆရိယာ နန္ဒမာတာယ	၄၄၆
အဇ္ဇလိကမ္မံ	၄၉၆
အညာဗျာကရဏာနိ	၁၀၄
အဋ္ဌကက်လူပမာ	ဂ၅
အဏ္ဏကာရော	၂၉၇
အတ္တညူ	၄ဂ၃
အန္တရာကထာ	၁၄၉
အတိယာစနကော	၁၂၀
အန္တေဝဇနော	၃၇
အတ္ထညူ	၁၃၀-၄ဂ၃
အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါပွတ္တော	၉၉
အဓမ္မစောဒက	၁၇၃
အဓိဝါသနာ	၃၄၁
အဓုတ္တိ	၃၂
အနာဂတဘယာနိ	ဂဂ
အနာဂါမိဖလံ	၃၆ဂ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[အ]	
အနာယုဿာ	၁၂ဂ
အနိစ္စာ	၄၇၄
အနုတပ္ပါ	၂၆၀
အနုပရိယာယပထော	၄ဂဝ
အနုဿတာနုဿရိယံ	၂ဂ၉
အပ္ပမာဒဂါရဝတာ	၄၁ဂ
အပ္ပိစ္ဆကထာ	၁၀၃
အဗ္ဘညွေသိကော	၇၄
အဗျာကတဝတ္ထု	၄၄ဂ
အဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ	၃ဂ၃
အဘဗ္ဗော	၁၂၁
အဘာဝိတကာယာ	၉၃
အဘိဏှံ	၆၃
အဘိဝါဒနံ	၄၉၆
အယံ ပုရိသော	၁ဂ၅
အရက္ခေယျာနိ	၄၅၉
အရညဝနပတ္ထာနိ	၁၁၉
အရဟတ္တံ	၃၆ဂ
အရဟာ	၅၀၉
အရိယ	၅၀၉
အရိယကန္တာနိ	၃၀
အလဇ္ဇနိယာနိ	၄၇-၅၃
အလံသာကဏ္ဍော	၇၁-၁၆၇
အလံသာဇိဝေါ	၇၁-၁၆ဂ
အဝိသာရဒေါ	၁၇၉
အဝီတရာဂေါ	၉ဂ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အသပ္ပုရိသဒါနာနိ	၁၅၁
အသဘာဂဝုတ္တိကော	၁၂
အသုဘာနုပဿီ	၇၄-၁၂၆
အဿာဇာနိယော	၂၁၇-၂၅၀
အဿုတဝတော	၄၀
[အာ]	
အာဃာတပဋိဝိနယာ	၁၆၃
အာဃာတော	၁၆၄
အာတိထေယျံ	၄၄၅
အာဒိယာ	၃၀
အာဓေယျမုခေါ	၁၄၆
အာယုကာမော	၄၁
အာယုဒေါ	၃၆
အာယုပ္ပမာဏံ ဒီဃံ	၅၀၃
အာရညိကာ	၁၉၃
အာရညိကော	၀၉
အာရမ္ဘာ	၁၄၇
အာရာစာရိ	၁၉၀
အာဝရဏာ	၅၆
အာဝါသမဿ္ဆရိနိ	၁၂၂
အာဝါသိကော	၂၂၀
အာဝုဓံ	၄၀၀
အာသဝါ တယော	၃၆၂
[ဣ]	
ဣဆာ	၄၉၃
ဣဏာဒါနံ	၃၀၉
ဣတိဝိ သော ဘဂဝါ	၂-၂၅
ဣတ္ထာဓိပ္ပါယော	၁၃၀
ဣတ္ထိရုပံ	၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဣ]	
ဣတ္ထိ	၆၀-၃၁၉
ဣတ္ထိ ဣတ္ထိတ္တံ	၄၄၀
ဣဒ္ဓိဝိဓံ	၁၄-၂၄၀
ဣန္ဒြိယသံဝရော	၄၇၂
ဣသုကိနိ	၁၂၃
[ဥ]	
ဥက္ခိတ္တာပလိဃော	၇၄
ဥဂ္ဂတသရီရော	၄၂၉
ဥဂ္ဂဟော	၃၀
ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ	၄၂
ဥစ္စာကုလီနသံဝတ္တနိကံ	၂၁၃
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ	၃၇၅
ဥဒကရဟဒေါ	၂၁
ဥဒကာဒ္ဓကသတာနိ	၄၅-၂၉၆
ဥဒါယိ	၁၆၂-၂၀၄
ဥပက္ကိလေသာ	၁၃-၁၄
ဥပနိဿသမ္ပန္နော	၁၇-၁၇၆
ဥပဝါဏော	၁၇၁
ဥပါသကစတ္တာလော	၁၀၁
ဥပါသကရတနံ	၁၈၁
ဥပါသကဿ ပရာဘဝါ	၄၁၇
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော	၄၅၄
ဥဿင်္ကိတပရိသင်္ကိတော	၁၁၂
[ဧ]	
ကေစာရိ	၁၁၃
ကော အန္တော	၃၄၉
ကော ဓမ္မော	၃၂၀
ဧတ္တေကံ အာသဝါနံ ခီဏံ	၄၉၄
သေကာ	၄၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဩ]	
ဩကာသဖရဏော	၁၃၈
ဩတ္တပ္ပဗလံ	၂
ဩတိဏ္ဏစိတ္တာ	၅၉
ဩဒါတာ	၂၀၉
ဩပရဇ္ဇံ	၁၃၆
ဩရဗ္ဘိကော	၂၆၇
ဩရုဒ္ဓေါ	၃၄၅
ဩရောဟန္တော	၂၉၉
ဩဟိတဘာရော	၃၁၅
ဩဟိတသောတော	၁၄၃
[က]	
ကကုဓော	၁၀၇
ကဋ္ဌဂ္ဂိ	၄၃၂
ကတညူ	၂၀၉
ကမ္မံ တိဝိဓံ	၃၆၃
ကမ္မဒါယာဒေါ	၆၄
ကမ္မာရာမတာ	၁၀၂-၁၅၃
ကလျာဏမိတ္တော	၃၆၉
ကာကစ္ဆမာနာ	၂၆၂
ကာမဂုဏာ ပဉ္စ	၃၅၉
ကာမာ	၅
ကာမာနံ ဝိပါကော	၃၆၀
ကာယသက္ခီ	၄၅၅
ကာရဏပါလီ	၂၀၆
ကာလညူ	၄၀၄
ကာလဒါနာနိ ပဉ္စ	၃၅
ကာဝေယျာ	၉၄
ကိမိလော	၂၁၆-၂၉၈-၄၆၀
ကုဋ္ဌမလကဇာတော	၄၀၆
[က]	
ကုဒ္ဒါလကော	၃၂၆
ကုမာရိကာ	၅၀၃
ကုမာရိယော	၃၁
ကုလပုတ္တေ အာနိသံသာ	၃၆
ကုလပုတ္တော	၅
ကုလူပကော	၁၂၀
ကုဟကော	၉၈
ကေတဗိနော	၁၇၄
ကောဓနံ	၄၆၉
ကောရကဇာတော	၄၀၇
ကောရဗျော	၃၂၄
ကောသလော	၅၀
[ခ]	
ခတ္တိယကည်	၄၉၅
ခတ္တိယော	၁၃၃
ခန္တာ	၁၄၃
ခန္တိအာနိသံသာ	၂၂၂
ခမော	၉၉-၁၄၁
ခါရကဇာတော	၄၀၆
ခိပ္ပနိသန္တိ	၁၇၆
ခီဏနိရယော	၁၀၆
ခုဒ္ဒရာဇာနော	၃၂၀
ခေလပိဏ္ဍံ	၅၀၂
[ဂ]	
ဂဏ္ဍော	၂၇၄
ဂရဟိတာ	၂၆၁
ဂရုကရဏာ	၂၅၆
ဂဝေသီ	၁၀၉
ဂဟပတိကာ	၃၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဂ]	
ဂါမဓမ္မာ	၁၉၀
ဂါဝီ	၅၀၂
ဂိဒ္ဓါ	၆၀
ဂိလာနသာလာ	၁၂၅
ဂိလာနုပဋ္ဌာကော	၁၂၇
ဂိလာနော	၁၂၆
ဂိဟီနံ အနုကမ္ပတိ	၂၃၀
ဂီတဿရေန	၂၁၉
ဂုတ္တဒ္ဓါရာ	၁၂၂
ဂုတ္တဒ္ဓါရော	၆၂
ဂူထကူပေါ	၃၅၃
ဂေဓော	၂၇၅
ဂေါဃာတကော	၂၆၇-၃၃၄
ဂေါပါနသိယော	၃၂၀
[ဃ]	
ဃမ္မပရေတော	၁၆၅
ဃရသုဏ္ဍာ	၄၆၇
ဃောရဝိသော	၂၂၇
[စ]	
စက်မေ အာနိသံသာ	၂၄
စက္ခုနာ	၁၆
စက္ခုဝိညေယျာ	၃၃၂
စဏ္ဍာ	၆၇
စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ	၄၂၂
စတုက္ကုဏ္ဍိကော	၁၆၅
စတုတ္ထံ ဈာနံ	၃၄၇
စတုန္ဓဋ္ဌ အာဟာရာနံ	၄၇၈
စတုန္ဓံ ဈာနာနံ	၄၈၂
[စ]	
စတုန္ဓံ ဓမ္မာနံ	၄၇၇
စန္ဒပ္ပဘာ	၃၂၁
စပလာ	၁၇၄
စမ္ပေယျကာ	၄၄၁
စာဂါနုဿတိံ	၂၅၄
စာတုဒ္ဒိသော	၁၁၉
စိတ္တကထီ	၅၁
စိရပဗ္ဗဇိတော	၁၀၁
စုဒိတော	၁၇၂
စုန္ဒီ ရာဇကုမာရီ	၂၉
စေတနာဟံ ကမ္မံ ဝဒါမိ	၃၆၃
စေတသာ	၂၄
စေတသောဝိနိဗန္ဓာ	၂၁၈
စေတောခိလာ	၂၁၇
စောဒကေန	၁၇၂
စောရာ	၃၁၉
[ဆ]	
ဆ အနုတ္တရိယာနိ	၂၈၆
ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ	၂၇၇
ဆ အပရိဟာနိယာ	၂၇၄
ဆ အာနိသံသာ	၃၃၆
ဆ ဓမ္မာ	၂၉၀
ဆ ဓမ္မာ သာရဏီယာ	၂၅၆
ဆ နိဿာရဏီယာ	၂၅၉
ဆန္ဒံ ပါတုဘာဝေါ	၃၈၄
ဆ ဝိဝါဒမူလာနိ	၂၉၅
ဆ သမယာ	၂၈၁
ဆဋ္ဌဂ်သမန္ဓာဂတာ	၂၉၅
ဆဋ္ဌဘိဇာတိယော	၃၃၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ခ]	
ခဿနာနုတ္တရိယံ	၂၀၆
ခါနုပတိ	၃၃
ခါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ	၄၄၂
ခါနေ အာနိသံသာ	၃၄
ခါယကော	၂၇
ခါရုကမ္မိကော	၃၄၃
ခါလိဒ္ဓိယံ	၃၀၉
ခိဇ္ဇပ္ပတ္တော	၄၅၅
ခီဏစာရိကံ	၂၂၄
ခုက္ကထာ	၁၅၉
ခုဂ္ဂတိ	၃
ခုတိယံ ဈာနံ	၃၄၆
ခုတိယော သူရိယော	၄၇၄
ခုပ္ပဋိဝိနောဒယာ	၁၆၂
ခုလ္လဘာ ပဇ္ဇု (ဆ)	၄၁၊၁၄၉၊ ၂၀၉၊၃၀၄
ခုဿီလော	၂၂၁
ဒူရင်္မာ	၅၀၂
ဒေဝတာနုဿတိ°	၂၅၅
ဒေဝဒတ္တော	၃၅၂
ဒေဝသမော	၁၉၈
ဒေါဝါရိကော	၄၈၁
ဒွေ ဒေဝတာ	၄၅၃
[ဓ]	
ဓမ္မစေတိက	၁၇၃
ဓမ္မညူ	၁၃၀-၄၈၃
ဓမ္မပရိယာယံ	၄၄၀
ဓမ္မပရိယာယော	၅၅
ဓမ္မမဏ္ဍရိနိ	၁၂၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဓ-ပ]	
ဓရာဓမ္မော	၆၅
ဓဝသမ္ပန္နော	၂၅၁
ဓဇ္ဇော	၁၅၄
ဓာဏုဿောဏိ	၄၃၈
ဓာတိဘူမကာ	၃၂၂
ဓာလကဓာတော	၄၈၆
ဓေဋ္ဌော ပုတ္တော	၁၃၁-၁၃၄
ဈာယထ ဘိက္ခဝေ	၅၀၄
[တ]	
တတိယံ ဈာနံ	၃၄၅
တထာဂတဗလာနိ	၈-၃၆၅
တထာဂတော	၁၃၂
တပုဿော	၃၉၂
တယော အင်္ဂိ	၄၃၂
တယော ပရိဟာနိယာ	၂၇၃
တိတ္ထကရော	၅၀၁
တိလမုဋ္ဌမာသာပရဏ္ဏံ	၄၈၂
တိဿော ၂၉၂-၃၀၇-၄၅၃	
တိဏာဂါနိ	၂၉၅
တိဏိ နိဒါနာနိ	၂၉၈
တိဏိ သတ္ထာနိ	၄၂၉
တိရဒဿိသကုဏ္ဍ	၃၂၃
[ထ]	
ထလေ တိဋ္ဌတိ	၄၀၃
ထေရော ဘိက္ခု	၉၇
[ဒ]	
ဒန္တကဋ္ဌအာနိသံသာ	၂၁၉
ဒဏ္ဍရာဇိ	၅၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော
[ပ]	
ပဉ္ဆ အာနိသံသာ	၂၃၃
ပဉ္ဆ ဌာနာနိ	၃၇
ပဉ္ဆ ဓနာနိ	၄၇
ပဉ္ဆ ဓမ္မာ	၆၇-၇၃
ပဉ္ဆန္နံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ	၂၀၉
ပဉ္ဆ ပေါရာဏာ	၁၉၆
ပဉ္ဆ ဗျသနာနိ	၁၃၀
ပဉ္ဆ မဿရိယာနိ	၂၃၈
ပဉ္ဆ မဟာသုပိနာ	၂၀၉
ပဉ္ဆ ယောဓာဇီဝါ	၈၃
ပဉ္ဆ သညာ	၇၀
ပဉ္ဆ သမယာ	၅၉
ပဉ္ဆ သတ္ထာရော	၁၁၀
ပဉ္ဆ သမ္ဗဒါ	၄၆-၁၃၀
ပဉ္ဆာသမကော	၁၂၀
ပညတ္တိဗဟုလော	၇၇
ပညာဗလံ	၉-၁၀
ပညာဝိမုတ္တော	၄၅၅
ပဋိသမ္ဘိ ယောနိသော	၃၄၁
ပဋိဗုဇ္ဈိတမ္ဘာနိ	၉၅
ပဋိသေဝနာ	၃၄၁
ပဌမော ဓမ္မော	၁၀၂
ပဌမံ ဈာနံ	၃၄၆
ပထွေတိ ရဇ္ဇံ	၁၃၄
ပဒဇာတာနိ	၃၂၀
ပဓာနိယင်္ဂါနိ	၅၇
ပန္နဒ္ဓဇော	၇၅
ပန္နပလာသော	၄၀၆
ပရိကုပ္ပါ	၁၂၉
ပရိက္ခာ	၄၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော
[ဗ]	
ဗဇ္ဈင်္ဂေ	၁၀၄-၁၁၀
ဗဟုဓာတုကော	၂၀၄
ဗာဟိတိကသုတ္တံ	၂၀၄
ဗာဟုသစ္စံ	၂၀၄
ဗာဟုသစ္စာနိသံသော	၂၀၄
ဗာဟုသစ္စေ	၂၀၄
ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တံ	၂၀၄
ဗာလော	၂၀၄
ဗိမုတ္တိ	၂၀၄
ဗိမုတ္တိပရိပါစနီယာ	၂၀၄
ဗိမုတ္တိယာ	၂၀၄
ဗိမုတ္တိသုခံ	၂၀၄
ဗိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒီ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[မ]	
မဟုကိစ္စော	၁၀၂
မဟုမလကာယော	၄၀၁
မဟုဘက္ကော	၂၂၅
မဟုဘာဏိ	၂၂၂
မဟုသုတော	၅၁
မဟူပကာရော	၁၀၉-၂၃၀
မာဟိရကာ	၉၄
မာဠဂိလာနော	၁၆၆
မိဇာနိ	၃၅၄
မုဒ္ဓါနုသတိံ	၂၅၂
မောမိသတ္တော	၇၂
ဗျာမိမမ္မော	၆၅
ဗြဟ္မသမော	၁၉၀
ဗြာဟ္မဏ	၃၁၀၊၅၀၀
ဗြာဟ္မဏဂါမော	၂၅
ဗြာဟ္မဏစက္ကာလော	၂၀၁
[ဘ]	
ဘဏ္ဍန္တရာယာ	၅၀၃
ဘဏ္ဍာဒကော	၁၃၀
ဘဏ္ဍုဒ္ဒေသကော	၂၄၀
ဘဒ္ဒကံ မရဏံ	၂၅၉
ဘဒ္ဒဇိ	၁၇၇
ဘဒ္ဒါ ဒေဝိ	၅၀
ဘဒ္ဒော	၁၂၁
ဘယံ	၂၇၄
ဘလ္လိကော	၃၉၂
ဘာဃနာ	၂၁-၃၄၂
ဘာဝနာယော	၂၂၀
ဘာသာရာမော	၂၅၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပရိယတ္တိမဟုလော	၇၇
ပရိဝဇ္ဇနာ	၃၄၂
ပရိဝိတက္ကော	၄၀၉
ပရိသည္ဆု	၄၀၄
ပါကာရော	၄၀၁
ပါတိမောက္ခသံဝရ-သံဝုတော	၁၃၄-၂၂၉
ပါပမိတ္တော	၃၆၀
ပါမောဇ္ဇံ	၁၀
ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ	၂၀၀
ပါရိဇ္ဇတ္တကော	၄၀၆
ပိဂိယာနိ	၂၀၆
ပုဂ္ဂလပရောပရည္ဆု	၄၀၄
ပုညာဘိသန္ဒာ	၄၅
ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိယော	၃၁
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ	၁၅-၂၄
ပုရိသဂတိယော သတ္တ	၄၄၉
ပုရိသာဓိပ္ပါယာ	၁၃၀
ပုရိသော	၄၄၀
[ဖ]	
ဖဂ္ဂုနော	၃၃၃
ဖဿော	၃၅၀
ဖာသုဝိဟာရာ	၁၀၅-၁၁၆
ဖေဏ္ဍုဒ္ဒေဟကံ	၄၉၉
[မ]	
မလာနိ	၂၁၇
မလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ	၂၂၇
မဟံ သာလိယဝကံ	၄၀၂
မဟုဇနပရိဝါရော	၁၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဘ]	
ဘိက္ခု	၅၀၈
ဘေသဇ္ဇံ	၄၈၂
ဘောဂစာဂီ	၁၁၃
ဘောဂါ	၂၂၆
ဘောဇနံ ဒဒမာနော	၃၅
[မ]	
မံသပေသိ	၅၀၂
မစ္ဆိကော	၂၆၆
မတ္တညူ	၄၈၄
မနောဘာဝနီယဘိက္ခု	၂၈၀-၃
မရဏသတိ	၂၆၈
မရိယာဒေါ	၁၉၉
မဟာကစ္စာနော	၂၇၇
မဟာစုန္ဒော	၃၁၂
မဟာစောရော	၁၁၃
မဟာနဒိယော	၄၇၄
မဟာနာမော	၂၅၃
မဟာနိဂြောဓော	၃၆
မဟာပညသံဝတ္တနိကံ	၂၁၃
မဟာဘောဂသံဝတ္တနိကံ	၂၁၃
မဟာမေဃော	၄၀
မဟာသရာ	၄၇၄
မဟာသာလာ	၃၇
မဟေသက္ခသံဝတ္တနိကံ	၂၁၃
မာတာပုတ္တာ	၅၉
မာတုဂါမော	၈၁
မာ ပုညာနံ ဘာယိတ္ထ	၄၆၅
မိဂရာဇာ	၁၀၆
မိဂသာလာ	၃၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မိစ္ဆာဝါစာ	၁၂၄
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ	၁၂၄
မိစ္ဆာဝါယာမာ	၁၂၅
မိတ္တဒုဗ္ဘီ	၂၂၇
မိတ္တော	၁၅၁-၄၂၁
မုဋ္ဌသတိ	၂၁၉
မုဏ္ဍော	၅၁
မူဂပက္ခော	၅၀၀
မေတ္တံ	၁၁၆
မေထုနာ သတ္တ	၄၃၈
မောမူဟော	၁၄၆
မောဋ္ဌိယသီဝကော	၃၁၃
[ယ]	
ယသကာမော	၄၂
ယာဂုအာနိသံသ	၂၁၈
ယောဓာဇီဝါ	၇၈
ယောဓာဇီဝူပမာ	၇၉
[ရ]	
ရက္ခိတာ	၁၄၄
ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ	၁၄၈
ရတ္တညူ	၁၀၀
ရတ္တူပရတော	၁၉၁
ရတ္တော ခေါ ဒုစ္စရိတံ ကရောတိ	၄၃၁
ရာဂေါ	၃၁၄
ရာဇကုမာရီ	၂၇
ရာဇဘောဂ္ဂေါ	၁၃၈
ရာဇမဟာမတ္တော	၄၀၀
ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ	၁၃၀
ရာဇာနော	၁၈၃
ရူက္ခမူလိကာ	၁၉၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[လ]	
လာဘမစ္ဆရီ	၂၃၂
လာဘာနုတ္တရိယံ	၂၈၇
လိစ္ဆဝီ	၂၀၈-၄၀၇
လောလော	၁၄၆
လောဟဂုဋ္ဌံ	၄၉၇
[ဝ]	
ဝဓုမာနော	၇၀
ဝဏိဇ္ဇာ	၁၈၃
ဝဏ္ဏကာမော	၄၁
ဝဿဿ အန္တရာယာ	၂၁၂
ဝဿကာရော	၄၀၉
ဝါစာ သုဘာသိတာ	၂၁၃
ဝိဇိတသင်္ဂါမော	၈၁
ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ	၂၉၄
ဝိတက္ကဗဟုလော	၇၈
ဝိနယဓရော	၅၀၄
ဝိနောဒနာ	၃၄၂
ဝိမုတ္တာယတနာနိ	၁၇
ဝိသာရဒေါ	၁၇၉
ဝီရိယဗလံ	၂-၉
ဝုဓုပဗ္ဗဇိတော	၆၉
ဝေဒဂူ	၅၀၉
ဝေမတ္တတာ	၃၅၉
ဝေသိယာဂေါစရော	၁၁၂
ဝေါရောပိတာ	၃၈၀
[သ]	
သဂါရဝေါ	၇
သဂ္ဂကာမော	၄၂
သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ	၂၁၃
သင်္ဂဏိကာရာမော	၃၆၉
သင်္ဂါရဝေါ	၂၀၂
သဇ္ဈာယဗဟုလော	၇၈
သတိဗလံ	၉
သတ္တအဂ္ဂိ	၄၂၈
သတ္တ အပရိဟာနိယာ	၄၀၈-၄၁၂
သတ္တ ဗလာနိ	၃၉၈
သတ္တ ဓနာနိ	၃၉၉
သတ္တ ဘရိယာယော	၄၆၇
သတ္တမော သူရိယော	၄၇၅
သတ္တ ဝဿာနိ	၄၆၅
သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော	၄၂၈
သတ္တ သညာ	၄၃၃
သတ္ထုဂါရဝတာ	၃၇၀
သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ	၁၅၇
သဒ္ဓမ္မနိယတော	၃၈၄
သဒ္ဓမ္မသမ္မောသ	၁၅၅
သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော	၂၁၆၊ ၂၉၈၊ ၄၆၀
သဒ္ဓါဗလံ	၉
သန္ဒိဋ္ဌိကော	၃၁၃
သပတ္တကန္တာ သတ္တ	၄၆၉
သပ္ပသိရူပမာ	၈၆
သပ္ပုရိသဒါနာနိ	၁၅၂
သပ္ပုရိသော	၄၀
သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လော	၄၈၇
သမ္ဘိန္ဒမရိယာဒေါ	၂၀၀
သဘာဂဝုတ္တိကော	၁၃
သမဏဒုက္ခာနိ	၁၂၉
သမဏသုခုမာလော	၁၁၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သမဏာ	၃၁၉၊ ၅၀၀
သမသဒ္ဓါ	၂၇
သမာဓိ	၂၀
သမာဓိဗလံ	၉
သမာပတ္တိ	၄
သမ္မုခါဝိနယော	၅၀၇
သဝနာနုတ္တရိယံ	၂၀၇
သဟမ္မိကာ	၃
သဟာယကာ	၃၄၉
သာမဏေရော	၂၃၀
သာမုဒ္ဒိကာ	၃၂၃
သာရဇ္ဇံ ဩက္ကန္တော	၁၆၁-၁၇၀
သာရာဒါယိနီ	၇၁
သာရိပုတ္တော	၁၆၀
သိက္ခာနုတ္တရိယံ	၂၀၀
သီဝထိကာယ အာဒီနဝါ	၂၃၅
သိနေရု	၄၇၄
သိတသီ ပါတုကမ္မံ	၁၀၉
သီတိဘာဝံ	၃၇၉
သီလဝါ	၁၀၀
သီလာနုဿတိ	၂၅၃
သီဟော	၁၀၇
သီဟော သေနာပတိ	၃၂၊ ၄၅၆
သုကထာ	၁၆၀
သုခကာမော	၄၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သုခသောမနဿဗဟုလော	၃၇၅
သုတဓရော	၁၀၅
သုတဝတော	၄၀
သုနေတ္တော	၃၂၆၊ ၄၇၆၊ ၅၀၀
သုပရိကမ္မတံ	၄၇၀
သေခဗလာနိ	၁-၀
သေတော	၃၀၃
သောဏော	၃၂၉
သောတာ	၁၄၃
သောဝစဿတာ	၄၂၀
သောသာနိကာဒိ	၁၉၄
သံကိဏ္ဏပရိခါ	၇၄
သံဃာနုဿတိ	၂၅၃
သံယောဇနိသံယောဂေါ	၄၄၀
သံဝုတကမ္မန္တော	၁၀၆
[ဟ]	
ဟတ္ထူပနိသော	၁၆၊ ၁၇၅၊ ၃၁၆၊ ၄၇၂
ဟန္တော	၁၄၄
ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ	၁၄၃
ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော	၃၄၄
ဟာနဘာဂိယာ	၃၇၂
ဟိရိဂါရဝတာ	၄၁၉
ဟိရိဗလံ	၂
ဟိနာယာဝတ္တနဿ အာဒီနဝါ	၃

အဂ်ုတ္တရနိကာယေ ဒုတိယဂန္ထေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္မောဇပေါတ္ထကံ၊ ဇ္ဂ····ဇ္ဂဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မပေါတ္ထ-ကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာန-ပါဌော၊ ဋ္ဌ····အဋ္ဌကထာ။

ပဉ္စကနိပါတာဒိပါဋ္ဌိယာ

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အကုပ္ပဓမ္မောပိ = အပိအကုပ္ပဓမ္မော (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၁၁၂
အဂထိတော = အဂဓိတော (သျာ၊ ဇ္ဂ၊ က)	
အဂါရိယဘူတော = အာဂါရိကဘူတော (သျာ) အဂါရိကဘူတော ဝိ ၃-၂၆၉-ပိဋ္ဌေ။	၃၃၀
အစိတ္တီကတွာ = အစိတ္တိကတွာ (ဇ္ဂ) အစိတိံကတွာ (သျာ) အစိတ္တိံကတွာ (က)	၁၅၁
အစ္ဆေစ္ဆိ = အစ္ဆေဇ္ဇိ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၂၁၅
အဇ္ဈတ္တံ သုသမာဟိတော = အဇ္ဈတ္တုပသမာဟိတော (သျာ၊ က)	၃၀၄
အဇ္ဈာဝသိဿတိ = အဇ္ဈာဝသတိ (သျာ၊ က)	၂၆၈
အဇ္ဈာဝသိ'န္တိ = အဇ္ဈာဝသန္တိ (သျာ) အဇ္ဈာဝသတိ (သီ၊ က)	၄၆၅
အဇ္ဈောသန္ဓာ = အဇ္ဈောပန္ဓာ (ဗဟူသု)	၆၀
အညတရညတရမေထုနသံယောဂံ = အညတရံ မေထုနသံယောဂံ (သီ၊ သျာ)	၄၃၉
အညောဝ အည် = အညော ဝါ အည် ဝါ (သီ) အညော ဝါ အည် (သျာ၊ ကံ) အညော အည် (?)	၂၂
အဋ္ဌိံကတွာ = အဋ္ဌိကတွာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ္ဂ)	၁၄၃
အတ္တကာမေန = အတ္ထကာမေန (သျာ၊ က)	၄၆၆
အတ္တနာ တေသု ယောဂံ = အတ္တနာ ဝေါယောဂံ (သီ၊ သျာ)	၄၁၅
အတိစရိတာ = အတိစရိတုံ (သျာ) အတိစာရိတ္တံ (က)	၄၄၆
အတီရဒက္ခိဏိယာ = အတီရဒဿနိယာ (သျာ) အတီရဒဿိယာ (က)	၃၂၃
အတ္ထဂ်မာယ = အတ္ထဂမာယ (သီ)	၂၈၇

နာနာပါဌာ ဝိဇ္ဇက်ာ

[အ]

အတ္ထောဓ လဒ္ဓာ = အတ္ထော ဇ္ဈဓ လဒ္ဓတိ (သျာ)
အတ္ထော ဇ္ဈဓ လဒ္ဓာ (ဇ္ဈ) ၄၉
အဓိဂတာ = အဓိဂတံ (သမ္မတ္ထ) ၂၂၀
အဓိဂတော = အဝိဂတော (က) ၃၀၇
အဓိပဇ္ဇတိ = အဓိဂစ္ဆတိ (သီ) ပဋိပဇ္ဇတိ (သျာ) ၄၇၁
အဓိသီလေ = အဓိသီလေသု (သျာ) ၂၃၀
အဓေဘာဂါ = အဓေဘာဂံ (က) ၄၉၇
အနဇ္ဈောသန္နော = အနဇ္ဈာပန္နော (က) အနဇ္ဈောပန္နော (သီ၊သျာ) ၂၁၂
အနနုဝဇ္ဇာ စ ဝိညူနံ = အနနုဝဇ္ဇာ ဝိညူနံ (သျာ၊ကံ) ၂၁၃
အနဘိနန္ဒိ = အနဘိရန္ဒိ (သီ) ၃၂၅
အနဘိရတသညာ = သမ္မတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။ ၂၄၄
အနဘိရတသညီ = သမ္မတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ။ ၁၂၆
အနဘိရတသညာ = အနဘိရတိသညာ (က) ၇၀
အနဘိရတသညီ = အနဘိရတိသညီ (က) ၇၃
အနဝတ္ထစာရိကံ = အဝတ္ထာနစာရိကံ (သျာ) ၁၅၁
အနဝတ္ထိတာ = အနဝဋ္ဌိတတော (သီ၊သျာ၊ဇ္ဈ) ၃၀၅
အနန္တရိယံ ကမ္မံ = အာနန္တရိယကမ္မံ (သီ) အနန္တရိယကမ္မံ (သျာ၊ဇ္ဈ) ၃၀၂
အနာဋိကော = အနဋိကော (သျာ၊ကံ) ၃၀၉
အနုဂ္ဂဟီတံ = အနဂ္ဂဟီတံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈ) ၄၄
အနုဂ္ဂဟီတစိတ္တော = အနဂ္ဂဟီတစိတ္တော (သီ) ၁၅၂
အနုပုဗ္ဗံ ကထံ = အာနုပုဗ္ဗီကထံ (သီ) အနုပုဗ္ဗီကထံ (သျာ၊ဇ္ဈ၊က) ၁၆၂
အနုသန္ဓဟတိ = အနုသဏ္ဌာတိ (သီ) ၄၃၃
အနုမဇ္ဇိတွာ = ပနိဋ္ဌိတွာ (က) ၄၆၂
အနုဿုကာ = အနိဿုကာ (သီ၊သျာ) ၄၇၂
အနုယန္တာ = အနုယုတ္တာ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈ) ၃၂၀
အနုယန္တေသု = အနုယုတ္တေသု (သီ) ၁၃၂
အနေလဂလာယ = အနေလဂဠာယ (သျာ၊ကံ) ၁၇၁
အပဒါ ဝါ။ပ။ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ = အပါဒါ ဝါ။ပ။ ဗဟုပ္ပါဒါ ဝါ (သီ) ၂၉
အပဝိဒ္ဓံ = အပဝိဇ္ဈံ (သျာ၊ကံ) ၁၅၁
အပ္ပဋိဝတ္တိယံ = အပ္ပတိဝတ္တိယံ (သီ) ၁၃၀

နာနာပါဠိ ဝိဉ္ဇက်ာ

[အ]

အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ = အပဋိက္ကူလေ ပဋိက္ကူလသညီ
(သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၁၄၉

အပ္ပိယတော ဝါ ဒါယာဒတော = အပ္ပိယတော ဝါ ဒါယာဒတော ဝါ
(ဗဟူသု) ၃၉-၁၅၂

အမ္ဘုဟိ = အမ္ဘဟိ (သီ) ၄၉

အမျာပဇ္ဇာဓိမုတ္တော = အမျာပဇ္ဇာဓိမုတ္တော
(ဝိ ၃-၂၇၀-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတမ္ဗံ) ၃၃၁

အမျာပဇ္ဇေန = အမျာဗဇ္ဇေန (?) ၁၉၀

အဘိမတ္ထေယျ = အဘိမဋ္ဌေယျ (သျာ) ၃၃၄

အဘိသမ်ိသိ = အဘိသမ်ိရေသိ (သျာ၊ က) ၃၂၄

အဘိသမ္ဘုဒ္ဓါတိ ပစ္စညာသိ် = အဘိသမ္ဘုဒ္ဓါ ပစ္စညာသိ်
(သီ၊ သျာ) ၄၃၉

အမ္ဘကာ အမ္ဘကသညာ = အမ္ဘကာ အမ္ဘကပညာ (သီ၊ ဋ္ဌ)
အမ္ဘကာ အမ္ဘကသညာ (သျာ၊ ကံ) အံ ၃-၃၆၇-ဝိဋ္ဌေဝိ။ ၃၀၆

အရဟတ္တံ = အရဟတ္တဖလံ (သီ) ၂၃၉

အရဟတ္တံ = အရဟတ္တဖလံ (က) ၃၀၄

အရဟံ = အရဟန္တံ (က) အရဟာ (သျာ) ၁၂၉

အရဟံ = အရဟာ (သျာ၊ ကံ) အရဟန္တော (က) ၃၀၀

အဝဇ္ဈာယန္တိ = အပဇ္ဈာယန္တိ (မ ၁-၄၁၀-ဝိဋ္ဌေ။) ၃၁၂

အဝိဂတပေမော = အဓိဂတပေမော (သျာ) ၄၀၇

အဝိတရာဂေါ = အဝိဂတရာဂေါ (က) ၂၁၀

အသရွေယျော = အသခ်ေယျော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၂၉၆

အသန္ဆဝိသာသီ = အသန္ဆုတဝိသာသီ (သီ)
အသန္ဓဝိသာသီ (က) ၁၂၀

အသမ္ဘဝေဓိ = အသမ္ဘဝေဓိ (သီ၊ သျာ) ၄၇၀

အသိတမျာဘာဂိ် = အသိတမျာဘာဂိ် စေဝိ (?) ၅

အဟဠော = အဟဠေ (?) ၄၀

အဟိ်သကာ = အဘိသေကာ (သျာ) ၃၂၇

အဟုံ = အဟု (ဗဟူသု) အဟူ (က-သီ) ၃၂၇

နာနာပါဌာ ဝိဇ္ဇက်ာ

[အာ]

အာကိဉ္စညာဘိနိဝေသာ = အကိဉ္စနာဘိနိဝေသာ (သျာ၊က) ၃၁၉
အာဒါနံ = အာဓာနံ (သီ၊သျာ) ၄၂၉
အာဒါတုကာမော = အာဓာတုကာမော (သီ၊သျာ) ၄၂၉
အာဒေန္တော = အာဓေန္တော (သီ၊သျာ) ၄၂၉
အာဓေယျမုခေါ = အာဒိယျမုခေါ (သီ) အာဒေယျမုခေါ (သျာ၊ကံ) အာဒိယမုခေါ (ဋ္ဌ) ၁၄၅
အာပါထံ = အာပါတံ (က) ၃၃၂
အာပါဒေဿာမိ''တိ = အာပါဒေဿာမိ ဝန္တိတိ (က) ဒီ ၂-၆၁-ပိဋ္ဌေပိ။ ၄၀၉
အာယသက္ကံ = အာယသက္ခံ (သျာ) ၄၇၁
အာရကတ္ထာ = အရဟတ္ထာ (သီ) အရိ ဟတတ္ထာ (က) ၅၀၉
အာရက္ခတိ = သာရက္ခတိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဋ္ဌ) ၃၇၆
အာရက္ခေန = အာရက္ခာယ (သီ) ၃၂
အာရညိကေန = အာရညကေန (က) ၀၀
အာရညိကာ = အာရညကာ (သမ္မတ္ထ) ၁၉၃
အာရမ္ဘာ = အာရဗ္ဘာ (ဋ္ဌ၊က) အာရဘာ (သျာ၊ကံ) ၁၄၇
အာရာစာရိံ = အနာစာရိံ (ဋ္ဌ) ၁၉၀
အာရာမိကော ၀၊။ပ။ တမှာ = အာရာမိကော ၀၊။ပ။ တံ တမှာ (က-သီ၊ဋ္ဌ) အာရာမိကော ၀၊။ပ။ သော တံ တမှာ (က-သီ) အံ ၃-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ ပါဌော ယုတ္တတရော။ ၃၀၁
အာလေပိတော = အာလိမ္ပိတော (သီ၊သျာ) ၄၇၅
အာဝဇ္ဇေယျ = အာဝဇ္ဇေယျ (သျာ၊ကံ) ၂၃
အာဝတ္တတိ = ထရတိ (သီ) ရေတိ (သျာ) အဝတိဋ္ဌေယျ (?) ၅၀၂
အာဝိဉ္ဆေယျာသိ = အာဝိဉ္ဇေယျာသိ (သီ၊သျာ) ၄၆၂

[ဋ္ဌ]

ဋ္ဌာနဂ်လကာ = ဋ္ဌာနဂ်လိကာ (သီ) ၂၅
ဋ္ဌတိသ ဟောတိ ဥဘယေနေဝ အဝိပ္ပဋိသာရောတိ = ဋ္ဌတိသ ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော (သီ၊သျာ) ၄၀
ဋ္ဌတောဟံ = ဋ္ဌဓာဟံ (သျာ၊ကံ) ဋ္ဌတော ဟိ ခေါ အဟံ (မ ၁-၂၃၂) ၂၀၆

[ဍ]

ဍဒမတ္ထိတံယေဝ = ဍဒမဒ္ဒိတံယေဝ (သီ၊ ဍ) ၁၉၃

ဍံ ဝတ္ဝာန = ဍံ ဝတ္ဝာ (သီ၊ ဍ) ဧဝမုပရိပိ။ ၂၀

ဍမာနိဿ = ဍမာနေတ္ထ (သီ) ၁၀၃

ဍဿာစာရေန = ဍန္ဆာစာရေန (သီ) ဍဿာဝါဒေန (ဍ) ၃၂

[ဒ]

ဥက္ကုမိတော = ဥက္ကဒ္ဒိတော (သီ၊ ဍ) ဥက္ကုဒ္ဒိတော (သျာ၊ ကံ) ၂၀၃

ဥဂ္ဂန္ဆိ = ဥဂ္ဂန္ဆိ (က) ၅၀၀

ဥဿါတိတာဝိ = ဥဿါနိတာဝိ (သီ) ၆၀

ဥန္ဆေန္ဆာမိ = ဥန္ဆေန္ဒိဿာမိ (သျာ) ဥန္ဆိန္ဒိဿာမိ (က) ၄၀၉

ဥဒ္ဓာဟိကာ = ဥဒ္ဓာယိကာ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၃၂

ဥတ္တရိ = ဥတ္တရိံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဍ) ၅၆-၇၇

ဥတ္တရုတ္တရိ = ဥတ္တရုတ္တရိံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဍ) ၁၉၂

ဥဒကပုဗ္ဗုဠံ = ဥဒကပုပ္ဖုဠံ (က) ၅၀၂

ဥပဒ္ဓာပေတိ = ဥပဒ္ဓပေတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဍ) ၃၀၁

ဥပဒဟာတဗ္ဗော = ဥပဒဟိတဗ္ဗော (သီ၊ သျာ၊ ဍ) ၁၇၂

ဥပပဇ္ဇေ ဝါ = ဥပပဇ္ဇံ ဝါ (က-သီ) ဥပပဇ္ဇ ဝါ (?) ၃၆၃

ဥပပရိက္ခန္တိ = ဥပပရိက္ခန္တာ (က) ၄၀၅

ဥပလာပနာယ = ဥပလာပနာ (က-သီ၊ က) ၄၁၂

ဥပလိပ္ပတိ = ဥပလိမ္ပတိ (က) ၂၀၁

ဥပလိက္ခန္တိ = ဥပလိခန္တိ (က) ၈၃

ဥပါရမ္ဘစိတ္တော = သဥပါရမ္ဘစိတ္တော (သျာ၊ ကံ) ၁၅၅

ဥပါသကပတိကုဋ္ဌော စ = ဥပါသကပတိကိဋ္ဌော စ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဍ) ၁၈၁

ဥပါသကပုတ္တရိကဿ = ဥပါသကပုတ္တရိကော စ (ဍ၊ က) ၁၈၁

ဥဿိဒေါဒကော = ဥဿိတောဒကော (သျာ၊ ကံ၊ က) ၂၁

[ဧ]

ဥဿာရဏာညေဝ = ဥဿာဒနံယေဝ (သီ၊ ဍ) ၇၈

ဥဿဒကဇာတော = ဥသုမကဇာတော (ကတ္ထစိ)
ဥဿုရကဇာတော (က) ဥသ္မဒကဇာတော (မ ၃-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ) ၂၀၃

ဥဿောဠ္ဍေဉ္စေဝ ပဿိမံ = ဥဿောဠ္ဍေယေဝ ပဿိမံ (သီ) ၇၂

ဦဟသတိ = ဥဟသတိ (က) ဩဟသတိ (သျာ၊ ကံ) ၈၀

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဦ]	
ဦဟနန္တိ = ဟနန္တိ (သီ၊ ဣ) ဩဟနန္တိ (သျာ)	၃၃၄
[ဧ]	
ဧဝရူပိ ခန္တိ = ဧဝရူပံ ခန္တံ (သျာ)	၃၂၆
ဧဝံအနတီတော"တိ = ဧတံ အနတီတောတိ (သီ)	၂၈၅
ဧဝံကဋ္ဌုကံ = ဧဝံဒုက္ခံ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၃၁၀
[ဩ]	
ဩက္ကမ္မ = ဥက္ကမ္မ (ကတ္တစိ)	၁၈၉
ဩတ္တပ္ပိနော = ဩတ္တာပီနော (သီ)	၄၁၄
ဩပရဇ္ဇံ = ဥပရဇ္ဇံ (သျာ၊ ဣ၊ က)	၁၃၆
[က]	
ကဋ္ဌိ = ကိဋ္ဌိ (က)	၃၀၃-၃၈၂
ကဋ္ဌိဋ္ဌိကံ = ကဋ္ဌဋ္ဌိကံ (သီ)	၂၈၅
ကဌလံ = ကထလံ (က)	၅
ကဒလိ····ပစ္စတ္ထရဏော = ကာဒလိ····ပစ္စတ္ထရဏော (သီ)	၄၃
ကဗဋ္ဌီကာရာဟာရဘက္ခာနံ = ကဗဋ္ဌိကာရာဟာရဘက္ခာနံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၆၉
ကမ္မန္တာပိ နပ္ပဝတ္တေယျုံ = ကမ္မန္တောပိ န ပဝတ္တေယျ (က)	၄၈
ကလ္လဝါဋ္ဌပုတ္တဂါမေ = ကလ္လဝါလမုတ္တဂါမေ (သျာ)	၄၆၁
ကလ္လိတကုသလော = ကလ္လတာကုသလော (သျာ၊ ကံ၊ က)	၂၇၅
ကဝိတာ = ကဝိကတာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ဋ္ဌီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။	၉၄
ကာမနိရောဓဂါမိနီ = ကာမာနံ နိရောဓဂါမိနီ (က) ဧဝံ ဝေဒနာ-နိရောဓဂါမိနီ-ဣစ္စာဒီသုပိ။	၃၅၈
ကာမနိရောဓော = ကာမာနံ နိရောဓော (က) ဧဝံ ဝေဒနာနိရောဓော-ဣစ္စာဒီသုပိ။	၃၅၈
ကာမသံယောဇနာတိဂါ = ကာမသံယောဇနာတိတာ (သျာ)	၃၂၇
ကာမံ = ကာမေ (သျာ၊ ကံ) ဒီ ၃-၁၉၉-ပိဋ္ဌေပိ။	၂၁၄
ကာလက်တော = ကာလကတော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၄၄
ကာလာဘတံ = ကာလဂတံ (က)	၃၀၉
ကာလကိရိယာ = ကာလံကိရိယာ (က)	၂၅၉
ကိမင်္ဂ = ကိမင် (သီ၊ ဣ)	၁၉၀

[က]

ကိမိမေ = ကိ ံ ဟိမေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၃၁၂
ကိမိလာယံ = ကိန္ဒိလာယံ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၁၆
ကိမိလော = ကိန္ဒိလော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၂၁၆
ကုဋ္ဌုမလကဇာတော = ကုဋ္ဌုမလကဇာတော (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ) ၄၀၆
ကုဋ္ဌိလကော = ကုဋ္ဌိလော (သီ၊ သျာ) ၅၀၀
ကုပ္ပနိယေ = ကုပနိယေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ကောပနိယေ (ဋ္ဌ) ၉၇
ကုလူပကေ = ကုလုပကေ (သျာ၊ ဋ္ဌ) ကုလူပဂေ (သီ) ၂၂၆
ကုသောဇ္ဇာ = ကုသုဇ္ဇာ (သီ) ကုသောဇ္ဇာ (သျာ) ၄၇၄
ကေတဗိနော = ကေဋုဘိနော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၁၇၄
ကောကနဒံ = ကောကနုဒံ (သျာ၊ ကံ) ၂၀၉
ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ = ကောမာရံ ဗြဟ္မစရိယံ (သျာ၊ က) ၁၉၀
ကောရကဇာတော = ကောကာသကဇာတော (သီ၊ သျာ)
. ကောသကဇာတော (က) ၄၀၇
ကောသာရကံ္ခ = သောကာရကံ္ခ (သျာ) ၅၁
ကောလိယပုတ္တော = ကောဋိယပုတ္တော (သီ၊ သျာ၊ က) ၁၀၇
ကွစနိ = ကွစိနိ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ) ၁၅၀

[ခ]

ခီယခမ်ံ = ခီယနခမ်ံ (သီ) ၂၃၆
ခီလဇာတော = ခီလဇာတော (သျာ၊ ဋ္ဌ) ၁၅၅
ခုဒ္ဒံ = ခုဒံ (သီ၊ ဋ္ဌ) ခုဓာတိ သက္ကတာနုလောမံ။ ၂၁၈
ခုဒ္ဒရာဇာနော = ကုဋ္ဌရာဇာနော (သီ၊ သျာ-ဋ္ဌ)
ကုဒ္ဒရာဇာနော (ဋ္ဌ) ၃၂၀
ခေါ ပန သံဃေ ထေရာ = ခေါ သံဃတ္ထေရာ (က) ၄၁၅

[ဂ]

ဂထိတာ = ဂဓိတာ (သျာ၊ ဋ္ဌ၊ က) ၆၀
ဂရုနော = ဂုရုနော (က) ၃၁
ဂရုံ ကရိဿာမ = ဂရုကရိဿာမ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၃၁
ဂါမဂါမဏိကော = ဂါမဂါမိကော (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၆၅
ဂါဠ်ဠံ = ဗာဠ်ဠံ (သျာ) ၂၂၄

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌက်ာ

[ဂ]

ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော = "ဂိလာနဘာဝတော ဝုဋ္ဌာယ ဋ္ဌိတော၊ ဘာဝပ္ပ-
ဓာနော ဟိ အယံ နိဒ္ဒေသော"တိ ဋီကာသံဝဏ္ဏနာ။ ၂၆၃
ဂိဟိဓမ္မာ အနပဂတော = ဂိဟိဓမ္မာ အနပေတော (သီ၊ ဣ)
ဂိဟိဓမ္မမနုပဂတော (က) ၃၅
ဂိဟီနံ = ဂိဟိံ (သျာ) ဂိဟီ (ကတ္ထစိ) ၂၃၀
ဂီဝေယျကာယ = ဂီဝေယျကေန (သျာ၊ ကံ၊ က) ၁၄
ဂုယှဉ္ဇ တဿ = ဂုယှမဿ စ (သျာ) ၄၂၁
ဂုယှမဿ = ဂုယှဿ (က) ဂုယှံ အဿ (သီ) ၄၂၁
ဂေါပဒေ = ဂေါပဒကေ (သီ၊ သျာ) ၁၆၅
ဂေါပဒေသု = ဂေါပ္ပကပဒေသေသု (က) ၄၇၅
ဂေါပ္ပကမတ္တာနိ = ဂေါပဒမတ္တာနိ (သီ၊ သျာ) ၄၇၅
ဂေါဝဇ္ဈူပမံ = ဂါဝီဝဇ္ဈူပမံ (သီ၊ သျာ) ၅၀၂

[စ]

စတုက္ကုဏ္ဍိကော = စတုဂုဏ္ဍိကော (သီ) စတုကုဏ္ဍိကော
(သျာ၊ ကံ၊ ဣ) စတုကောဏ္ဍိကော (ဒီ ၃-၄-ပိဋ္ဌေ။ ၁၆၅
စတုတ္ထံ = စတုတ္ထိံ (သီ) ၁၉၈
စတုဒ္ဒိသာ = စတုဒ္ဒိသံ (က) ၁၀၆
စတုမဟာပထေ = စာတုမ္မဟာပထေ (သီ၊ ဣ) စတုမ္မဟာပထေ (သျာ၊ ကံ) ၂၃
စန္ဒိမသူရိယေ = စန္ဒိမသုရိယေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၁၄
စာတုမဟာရာဇိကာ = စာတုမ္မဟာရာဇိကာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၂၅၄
စိတ္တုပ္ပါဒမ္ပိ = စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမ္ပိ (သျာ) ၄၄၆
စိတ္တာလက်ာရစိတ္တပရိက္ခာရံ = စိတ္တာလက်ာရံ စိတ္တပရိက္ခာရံ (သီ၊ သျာ)
စိတ္တာလက်ာရစိတ္တပရိက္ခာရတ္ထံ (အံ ၃-၆၈-ပိဋ္ဌေ) ၄၄၃
စီရိကသဒ္ဒေါ = စိရိဋ္ဌိကာသဒ္ဒေါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၃၄၈
စေတသောဝိနိဗန္ဓာ = စေတောဝိနိဗဒ္ဓါ (သာရတ္ထဒီပနီဋီကာယံ) ၂၁၈
စောဒိတော = စုဒိတော (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၁၇၃

[ဆ]

ဆဋ္ဌိတံ = ဆဋ္ဌိတံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂၈၅
ဆိန္ဒပရိပန္ဆော = ဆိန္ဒပရိဗန္ဓော (က) ၂၂၀

[ဇ]

ဇင်္ဂလာနံ = ဇင်္ဂမာနံ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၃၂၀

ဇမ္ဗုမဏ္ဍသ = ဇမ္ဗုဒီပသ (သီ) ဇမ္ဗုသဏ္ဍသ (သျှာ) ၄၆၆

ဇာတိဘူမကာနံ = ဇာတိဘူမိကာနံ (သျှာ၊ ဋ္ဌ၊ က) ၃၂၁

ဇာဏုသောဏိ = ဇာဏုသောဏိ (က) ၃၁၀

ဇိဂိသတော = ဇိဂိ်သတော (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၁၀၀

ဇိဝိကံ = ဇိဝိတံ (က) ၂၀၁

ဇေဝနိကဿ = ဇေဝနိယဿ (သီ-ဋ္ဌ) ၄၇၀

[ဒ]

ဒ္ဌပေသုံ = ပေသေသုံ (သျှာ၊ က) ၁၄၀

ဒ္ဌသာမဟံ = တိဋ္ဌေယျာမဟံ (သျှာ) ၃၂၅

[တ]

တံ သညံ မာ ဗဟုလမကာသိ = တံ သညံ ဗဟုလံ ကရေယျာသိ (သျှာ)
တံ သညံ ဗဟုလမကာသိ (က) ၄၆၂

တံ ဟိ တဿ = တံ ဟိဿ (က) ၂၆၀

တဏှာနိရောဓော = တဏှာနိရောဓာ (က-သီ၊ သျှာ၊ က) ၃၆၄

တတုတ္တရိ = တတုတ္တရိံ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) တဒုတ္တရိ (က) ၂၅၄

တထာဂတကောဝေ = တထာဂတော (က) ၃၂၃

တတ္ထ ဥပပန္နာ = တတ္ထ ဥပ္ပန္နာ (သီ) တတ္ထူပပန္နာ (သျှာ၊ ကံ)
တတ္ထုပပန္နာ (ဒံ ၁-၂၁၀-ဝိဋ္ဌေ) ၂၅၄

တပုဿော = တပဿော (ဋ္ဌ) ၃၉၂

တမေဝဿ = တဒေဝဿ (သီ၊ သျှာ) ၁၆၅

တမေဝ ပါပကမ်ဟံ ပဝေဒေန္တိ = တထေဝ ပါပကံ ကမ်ဟံ ပဝေဒယန္တိ (သီ)
တဒေဝ ပါပကမ်ဟံ ပဝေဒေတိ (သျှာ၊ ကံ) ၂၁၂

တယော။ပ။ ဒုဝေဝိ စာတိ = ယထာဘတံ။ပ။ ပဇ္ဇမေန
စာတိ (သီ၊ သျှာ) ယထာဘတံ။ပ။ မဋ္ဌရိယေန စာတိ (က) ၂၃၃

တိမ္ဗာနံ = တိပ္ပါနံ (သီ) ၁၂၇

တျဿ = တျာဿ (က) ၁၁၅

[ထ]

ထိနံ = ထိနံ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၃၆၀

ထိနမိဒ္ဓံ = ထိနမိဒ္ဓံ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၁၄

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဒ]	
ဒလိဒ္ဒေါ = ဒဋ္ဌိဒ္ဒေါ (သီ)	၃၀၉
ဒဟေယျ = ဥဟေယျ (အညတ္ထ)	၄၅၂-၄၉၇
ဒါလိဒ္ဒိယံ = ဒါဋ္ဌိဒ္ဒိယံ (သီ)	၃၀၉
ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော = ဒိဋ္ဌပ္ပတ္တော (က)	၄၀၃
ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ = ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ (သီ)	၄၂
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ = ဒိဋ္ဌေ ဝါ ဓမ္မေ (သီ) ယုတ္တံ။	၃၆၃
ဒိဝသံသန္တတ္တေ = ဒိဝသသန္တတ္တေ (သီ၊ သျာ)	၄၅၀
ဒိသာဝိဒိသာဝိက္ခိတ္တာနိ = ဒိသာဝိဒိသာသု ဝိက္ခိတ္တာနိ (သီ)	၂၈၅
ဒိသွာန = ဒိသွာ (သီ၊ ဣ)	၁၈၉
ဒုက္ခမာနိ စ = ဒုက္ခမာနိပိ (သီ၊ သျာ)	၄၂၁
ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ = ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ (က)	၄၀၄
ဒုက္ခုဒြယာနိ = ဒုက္ခုဒ္ဒယာနိ (သီ)	၄၂၉
ဒုဿနီယေ = ဒုသနီယေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၉၇
ဒူပဋ္ဌာကော = ဒုပဋ္ဌာကော (သျာ၊ ကံ၊ ဣ၊ က)	၁၂၆
ဒူရဂ်မာ = ဒူရဂမာ (သီ)	၅၆
ဒေဝေါစ။ပ။ နာနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ = ဒေဝေါ စ နကာလေန အနုပဝေစ္ဆေယျ (ဒီ ၁-၇၀၊ မ ၂-၂၀၈-ပိဋ္ဌေသု)	၂၁
ဒေါသန္တရော = ဒေါသန္တရေန (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၇၂
[ဓ]	
ဓမ္မဿဝနေ = ဓမ္မသဝဏေ (သီ)	၃၃၅
ဓာတာ = ဓတာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၀၀
ဓာတာနံ = ဓတာနံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၅၅
ဓာရေန္တိ = ဓာရေန္တာ (က)	၄၈၅
[န]	
န အကိစ္ဆလာဘီ န အကသိရလာဘီ = ကိစ္ဆလာဘီ ကသိရလာဘီ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၀၃
န ဣဿတ္တေန = န ဣဿတ္တေန (က)	၁၉၈
န ကဋ္ဌိ = န ကိဋ္ဌိ (သီ၊ ဣ၊ က)	၃၀၂
န ဆိန္ဒမူလကော = အစ္ဆိန္ဒမူလကော (က)	၁၅၈

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[နဲ]	
နန္ဒနံ = နန္ဒနေ (သျာ၊ ကံ)	၃၄
နဲ နောဲ သဖြဟ္မစာရီသု = နဲ တွေဝ အမှံ သဖြဟ္မစာရီသု (သျာ)	၅၀၁
နဲ နောဲ သမသဖြဟ္မစာရီသု = နဲ နောဲ အာမသဖြဟ္မစာရီသု (သျာ) နဲ နောဲ သဖြဟ္မစာရီသု (သီ၊ ဣ)	၃၂၇
နဲ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေန = နဲ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေန (သီ)	၃၇၁
နဲ လိပ္ပတိ = နဲ လိမ္ပတိ (က)	၃၄၉
နရဂဏသံဃသေဝိတာ = မစ္ဆဂဏသံဃသေဝိတာ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၄၆
နဲ ဝေနိံ = နဲ ဝေဏိံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၉၉
နဲ သဏ္ဌန္တိ = နဲ သဏ္ဌဟန္တိ (သီ)	၃၂၁
နဲ သမနုပဿတိ = နဲ သမ္ပဿတိ (သီ)	၁၅၉
နဲ သမ္မနိတဗ္ဗော = နဲ သမ္မနိတဗ္ဗော (က)	၂၄၀
နဲ သမာဓိဿ = နဲ သ့မာဓိမှာ (က)	၃၇၃
နဲ သ့သဒ်ါရနိဂ္ဂယ္ပဝါရိတဂတော''တိ = နဲ စ သသဒ်ါရနိဂ္ဂယ္ပ ဝါရိတပ္ပတိတောတိ (သီ) နဲ စ သသဒ်ါရနိဂ္ဂယ္ပ ဝါရိတပတ္တောတိ (သျာ) နဲ စ သသဒ်ါရနိဂ္ဂယ္ပဝါရိဝါ-ဝဋ္ဌောတိ (က) နဲ သသဒ်ါရနိဂ္ဂယ္ပဝါရိယာဓိဂတောတိ (?) ဒီ ၃-၂၃၄၊အံ ၁-၂၅၆-ပိဋ္ဌေပိ။	၂၀
နာတိကေ = နာဒိကေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂၆၈
နာဘိရမိဿတိ = နဲ ရမိဿတိ (က)	၃၈၆
နိက္ကုဇ္ဇိတံ = နိကုဇ္ဇိတံ (က)	၂၀၈
နိစုလဝနေ = ဝေဋ္ဌုဝနေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၄၆၀
နိဇိဂီသိတာ = နိဇိဂိံသိတာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၉၈
နိပက္ကသတိနောဲ = နိပကသတိနောဲ (သီ၊ သျာ) နေပက္က-သတိနောဲ (?)	၁၂၂
နိဗ္ဗတ္တတေလကံ = နိဗဒ္ဓတေလကံ (ဣ၊ သီ-ဌ) နိဗ္ဗဋ္ဌတေလကံ (သျာ-ဌ)	၄၃
နိယျာဒေတ္ဆာ = နီယျာဒေတ္ဆာ (သီ) နီယာဒေတ္ဆာ (ဣ) နိယျာတေတ္ဆာ (ကတ္ထစိ)	၁၉၈
နိယောဇကော = နိယောဇယေ (သီ၊ သျာ)	၄၂၂
နိရယဂမနီယာ = နိရယဂါမိနိယာ (သီ၊ က)	၃၆၂
နိဿာရဏီယာ = နိဿရဏီယာ (ဣ) နိဿရဏိယာ (ဒီ ၃-၁၉၉)	၂၁၄

နာနာပါဌာ ဝိဇ္ဇက်ာ

[နာ]

နိဿုတတ္တာ = နိဿုတ္တတ္တာ (သျာ) မ ၁-၃၄၈-ဝိဇ္ဇေ ပဿိတမ်ံ။ ၅၀၈
နုပလိပ္ပတိ = နု ဥပလိပ္ပတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) နုပလိမ္ပတိ (က) ၃၀၄
နေက္ခမ္မရတံ = နေက္ခမ္မေ ရတံ (က-သီ) ၃၀၄
နေက္ခမ်ံ ဒဋ္ဌဧမတော = နေက္ခမ္မေ ဒဋ္ဌဧမတံ (အံ ၁-၁၄၅-ဝိဇ္ဇေ)
ဥဘယတ္ထပိ အဋ္ဌကထာယ သမေတိ။ ၆၆
နေက္ခမ္မသက်ပ္ပဗဟုလော = နု ကာမသက်ပ္ပဗဟုလော (က) ၁၂၉
နေတေ ကာမာ၊ ကာမဂုဏာ နာမေတေ = တေ ကာမဂုဏာ
နာမ နေတေ ကာမာ (က) ၃၅၉
နေမိတ္တိကော = နိမိတ္တိကော (သျာ-ကံ) နိမိတ္တကော (က) ၉၈
နေမိတ္တာ = နေမိတ္တကာ (ကတ္ထစိ) ၂၁၂
နေဝ အတ္တာနံ = နေဝတ္တာနံ ဗျာဗာဓေတိ (သီ) ၁၀၇
နေသံ = တေသံ (သီ) ၂၇
နောပနိယရေ = နောပနိယျရေ (သျာ၊ ဋ္ဌ၊ က) ၃၁၆
နှာတတ္တာ နှာတကော = နဟာတတ္တာ နဟာတကော (သီ၊ သျာ) ၅၀၉
နှာနိယစုဏ္ဏာနိ = နဟာနိယစုဏ္ဏာနိ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၁
နှာပကော = နဟာပကော (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၁
နှာယတိ = နဟာယတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၅၁
နှာရု = နဟာရု (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၀၅

[ပ]

ပက္ကမိ် = ပက္ကာမိ် (သီ၊ သျာ) ၄၂၅
ပစ္ဆာဇာတိ ဒုလ္လဘာ = ပစ္ဆာဇာတော ဒုလ္လဘော (သျာ) ၃၀၄
ပစ္ဆာသီသတိ = ပစ္ဆာသိ် သတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၁၀၉
ပဉ္ဆုပါဒါနက္ခန္ဓာ = ပဉ္ဆုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (က) ၃၆၄
ပစ်ံသေန = ပစ္ဆယံ တေန (က-သီ) ပစ္ဆယံသေန (သျာ၊ ကံ)
ပစ္ဆယံ သေနာသနံ ပစ္ဆတ္တံသေန (က) ၃၂
ပဋ္ဌာပုရေသညီ = ပဋ္ဌာပုရေ တထာသညီ (ကတ္ထစိ) ၄၆၃
ပဋိကစ္စေဝ = ပဋိဂစ္စေဝ (သီ) ၉၁
ပဋိကုဋ်ံ = ပတိကိဋ်ံ (သီ၊ ဋ္ဌ) ပဋိက္ကိဋ်ံ (သျာ၊ ကံ) ပဋိကိဋ်ံ (က) ၂၃၀

[ပ]

ပဋိကူလသညီ = ပဋိက္ကူလသညီ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၇၄
ပဋိပုဒ္ဓေန စ = ပဋိပုဒ္ဓေနေဝ (သျာ) ၄၆၃
ပဋိပူဇေသာမာ''တိ = ပူဇေသမာတိ (သီ) ၃၁
ပဋိဘာနံ = ပဋိဘာဏံ (သီ) ၃၅
ပဋိဘာနကံ = ပဋိဘာဏကံ (သီ) ပဋိဘာဏဒေါ (သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ၊ က) ၃၆
ပဋိဝိရတော''တိ = ပဋိဝိရတော ဟောတိတိ (သီ) ပဋိဝိရတော ဟောတိ (သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၁၀၃
ပဋိဝိနေန္တိ = ပဋိဝိနောဒေန္တိ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၁၃
ပဋိသန္ဓာဂရဂါရဝတာ = ပဋိသန္ဓာရဂါရဝတာ (က) ၂၉၀
ပဋိသန္ဓာဂရေ = ပဋိသန္ဓာရေ (က) ၂၉၀
ပဋိသလ္လေခိတာ = သလ္လေခိတာ (က-သီ) ၂၂၀
ပတိဂတာယ = ပဋိဟိတာယ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၂၇၀
ပတိဗဒ္ဓစိတ္တော = ပတိဗန္ဓစိတ္တော (က) ၄၄၂
ပတာရေတိ = ပကရောတိ (က) ၃၇၆
ပထန္တိ ဝါ = ပန္ထန္တိ ဝါ (သီ) သျာမပေါတ္ထကေ ဋ္ဌံ နဒိဿတိ။ ၄၅၂
ပတ္ထရိတ္ဝာ = ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၁၆၄
ပဒုံ = ပဒုမံ (က) ၂၀၉
ပနုဇ္ဇမာနေနပိ = ပဏုဇ္ဇမာနေနပိ (သီ) ၄၂၂
ပမုဇလာယကော ပမုဇံ = ဗမုဇလာယကော ဗမုဇံ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၃၂၀
ပရိကွတာ = 'သပရိကွာရတာ'တိပိ 'သပရိကွတာ'တိပိ (သံ ၃-၁၇-ပိဋ္ဌေ) ၄၂၀
ပရိကွာရံ = ပရိကွာရာနံ (သီ၊ သျာ၊ က) ၅၀၀
ပရိဂုဟတိ = ပရိဂ္ဂဟတိ (သီ၊ သျာ) ပရိဂုယှတိ (က) ၄၂၁
ပရိစ္ဆဇနာ = ပရိစ္ဆဇာ (သျာ၊ ကံ) ၁၅၀
ပရိနိပ္ဖာနံ = ပရိနိပ္ဖာဏံ (သီ) ၄၄၉
ပရိနိပ္ဖန္တိ အနာသဝါတိ = ပရိနိဗ္ဗိသထနာသဝါတိ (သျာ) ပရိနိဗ္ဗိံသု အနာသဝါတိ (က) ၄၇၂
ပရိနိဗ္ဗိသတိ = ပရိနိပ္ဖာတိ (ဋ္ဌ၊က) ၃၀၅
ပရိမသတိ = ပရာမသတိ (က) ၂၄၀
ပရိမသေယျ = ပရာမသေယျ (က) ၁၄

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌက်ာ

[ပ]

ပရိယာဒိန္ဓစိတ္တော = ပရိယာဒိဏ္ဍစိတ္တော (က) ၃၆၄
ပရိယောနန္ဓတိ = ပရိယောနဒ္ဓန္တိ (သီ၊ ဣ) ပရိယောနဒ္ဓတိ
(သျာ၊ ကံ၊ က) ဝိ ၄-၂၇၈-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂၁၉
ပရံကတံ = ပရကတံ (သီ၊ သျာ) ၃၈၃
ပဝတ္တေသိ = ပါတေသိ (သီ၊ ဣ) ၃၂၅
ပသတ္ထပ္ပသတ္ထောဝ = ပသဋ္ဌပသဋ္ဌော စ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၂၀၇
ပသာဒေန္တိ = ပသီဒန္တိ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၂၁၃
ပဟေဏကာနိ = ပဟီနကာနိ (သီ) ပဟီဏကာနိ (သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၆၇
ပါဏုပေတာ = ပါဏုပေတံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၂၁၁
ပါပမိတ္တေ = ပါပကေ မိတ္တေ (က) ၃၈၆
ပါမောဇ္ဇံ = ပါမုဇ္ဇံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၁၈
ပါရဂ်တော = ပါရဂတော (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၄၀၃
ပါသံသာ ဌာနာ = ပါသံသံ ဌာနံ (သျာ) ၄
ပုဂ္ဂလေ ပုဂ္ဂလံ = ပုဂ္ဂလံ ပုဂ္ဂလံ (သီ၊ ဣ) ၁၅၉
ပုဉ္ဇကိတာနိ = ပုဉ္ဇကတာနိ (ဣ) ၂၈၆
ပုညဉ္ဇ ပုညမဟီ စ၊ တံ = ပုညံ ဟိ တံ (သီ) ပုညံ ပုညမဟိတံ (သျာ)
ပုညံ ဝါ ပုညမဟံ ဝါ (ဣ) ပုညံ ဝါ ပုညမဟီ ဝါ (က) ၄၄၆
ပုနာဂမိံ = ပုနာဂမံ (သျာ) ၄၆၅
ပုဗ္ဗေ သုဒံ = ပုဗ္ဗဿုဒံ (က) ၁၉၅
ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီတိ = ပေစ္စ သဂ္ဂေ စ မောဒတီတိ (သီ၊ သျာ) ၄၀
ပေတ္တေယျောပိ = ပေတ္တေယျောပိယော (သီ၊ ဣ၊ က)
ပိတု ပိယော(သျာ၊ ကံ) ၃၀၅
ပေါနောဘဝိကော = ပေါနောဗ္ဘဝိကော (သျာ၊ က) ၇၄
ပေါရိသမ္ပိ = ပေါရိသမတ္တမ္ပိ (သျာ) ၄၇၅

[ဖ]

ဖဂ္ဂုနော = ဖေဂ္ဂုနော (က) ဖဂ္ဂုဏော (သီ၊ သျာ) ၃၃၃
ဖလဂဏ္ဍဿ = ပလဂဏ္ဍဿ (?) ၄၉၄
ဖဿနိရောဓော = ဖဿနိရောဓာ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၃၆၁-၃၆၃
ဖာတိံ ကာတုံ = ဖာတိကတ္တုံ (သီ) ဖာတိကာတုံ (သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ၃၇၆

[ဖ]

ဖာသုဝိဟာရော စ = ဖာသုဝိဟာရော စာတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၃၄၁
ဖာသုံ = ဖာသု (ဋ္ဌ၊ က) ၉၁
ဖာသုကဋ္ဌံ။ ပ။ သီသကဋ္ဌာဟံ = ဝိဋ္ဌကဏ္ဌံ။ ပ။
သီသကဋ္ဌာဟံ (သျာ၊ ကံ) ၂၀၆

[ဗ]

ဗဟုပါယာသာ = ဗဟူပါယာသာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၀၅
ဗဟုလိကာသိ° = ဗဟုလိမကာသိ° (က) ဗဟုလမကာသိ° (က) ၇၂
ဗဟူပကာရော = ဗဟုကာရော (ကတ္ထစိ) ၁၀၉
ဗဟုဿုတာ = ဗဟူ သုတာ (?) ၁၀၀-၁၃၇
ဗာဟုလိကာ = ဗာဟုလ္လိကာ (သျာ၊ ကံ) ၉၅
ဗိမ္ဗောဟနံ = ဗိမ္ဗောဟနံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ဗိမ္ဗ + ဩဟနံ-
ဋ္ဌတိ ပဒဝိဘာဂေါ။ ၂၁၀
ဗီဇ်ယမာနော = ဝီဇမာနော (သီ၊ သျာ) ၄၁၀
ဗောဓိပက္ခိယာနံ = ဗောဓပက္ခိယာနံ (သီ) ဗောဓပက္ခိကာနံ (ဋ္ဌ) ၂၆၆
ဗျာဓိဓမ္မံ "မာ ဗျာဓိယိ"တိ = ဗျာဓိဓမ္မံ "မာ ဗျာဓိယိ"တိ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၄၇
ဗျာဓိနာ အဘိဘူတေန = ဗျာဓာဘိဘူတေန (သီ၊ ဋ္ဌ၊ က) ၉၁
ဗျာဓိဝိ ဒုက္ခော = ဗျာဓိဝိ ဒုက္ခာ (သျာ၊ ဋ္ဌ၊ က) ၃၆၄
ဗြဟ္မစာရယော = ဗြဟ္မစာရိနော (သျာ၊ ကံ) ၂၉၆

[ဘ]

ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိ° ကထံ = ဘဂဝတော သန္တိကာ ဓမ္မိ°
ကထံ (သီ) ဘဂဝတော ဓမ္မိ° ကထံ (သျာ) ၄၄၂
ဘဂဝတော သမ္မုခါ = ဘဂဝတော သန္တိကေ (သျာ) ၄၄၂
ဘတာ ဘစ္စာ = ဝတာ တစ္ဆာ (က) ၄၀
ဘတ္တုံ မနာပံ = မနာပါ (သီ) ၃၂
ဘန္တေ = ဘန္တေ သာရိပုတ္တ (သီ) ၄၄၁
ဘဗြော = ဘဒ္ဒေါ (ဋ္ဌ) ၂၁၇
ဘဗ္ဗိ ယာနံ = ဘဗ္ဗိ ဘဗ္ဗိ ယာနံ (သျာ၊ ကံ၊ က) ဘဒ္ဒိ ယာနံ (ဋ္ဌ) ၅၂
ဘိက္ခဝေ = ဘိက္ခဝေါ (သီ) ၄၆၅
ဘိက္ခုသတာနိ ဝူပကဋ္ဌာ = ဘိက္ခုသတာနိ ဧကေကာ
ဝူပကဋ္ဌာ (သျာ၊ကံ) ၁၉၂

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဘ]	
ဘိက္ခူ နာဂတာတိ = ဘိက္ခူ နဝါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ) ဘိက္ခူ ဂတာတိ (?)	၂၆၅
ဘူနဟစ္စာနိ = ဘူတဟစ္စာနိ (သီ၊ သျာ)	၄၇၂
ဘေရိသဒ္ဒမ္ပိ = ဘေရိသဒ္ဒဿပိ (က)	၂၈၇
ဘောဂပရိဗျူဠ္ဠော = ဘောဂပရိဗ္ဗူဠ္ဠော (သီ)	၂၉
[မ]	
မဉ္ဇပီဌမဒ္ဒနော = ပီဌမဒ္ဒနော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၃၈
မနုဿရာဟသေယျကာနိ = မနုဿရာဟသေယျကာနိ (သီ၊သျာ)	၄၆၄
မန္ဒော မောမူဟော ဟောတိ = မန္ဒော ဟောတိ မောမူဟော (သီ)	၁၄၅
မမေဝ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ = မမေဝ တံ သမ္မာ (?)	၁၁၅
မဟစ္စာ = မဟစ္စ (ဗဟူသု)	၅၂
မဟန္တတ္တံ = မဟတ္တံ (သျာ၊ ကံ)	၃၇၆
မဟန္တံ ဗြဟန္တံ = မဟန္တံ ဗြုဟန္တံ (သီ) မဟတ္တံ ဗြဟ္မတ္တံ (က)	၃၈၃
မဟာကောဋ္ဌိကော = မဟာကောဋ္ဌိတော (သီ၊ ဣ)	၂၆၄
မဟာဂိနီဝ ဇလိတော = မဟာဂ္ဂိနိ ပဇ္ဇလိတော (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၃၀၅
မဟာတူရိယ = မဟာတုရိယ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၃၀၃
မဟိ ံသဿ = မဟိသဿ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၀၆
မာဂဓကာနိ = မာဂဓိကာနိ (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၀၇
မာတာပိတူနံ = မာတာပိတုန်ဉ် (သီ၊ ဣ)	၄၀
မာ မနသာကာသိ = မာ မနသိကာသိ (သီ) မနသိ ကရေယျာသိ (သျာ) မနသာကာသိ (က)	၄၆၂
မာယံ အာယသ္မာ = အယမာယသ္မာ (က)	၁၆၆
မိဂသာလာ = မိဂသာဏာ (က)	၃၀၅
မိဂါ = မိဂပက္ခိနော (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၃၂၄
မိစ္ဆာသတိနီ စ = မိစ္ဆာသတိ စ (သျာ)	၁၂၅
မုဒ္ဓနိ = မုဒ္ဓါနံ (သီ၊ ဣ)	၃၃၄
မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ = မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ (က)	၆၇
မုဒ္ဓါဝသိတ္တော = မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော (က)	၂၆၅-၄၆၆
မေတ္တစိတ္တော = မေတ္တစိတ္တေန (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၇၂
မောက္ခော = ပါမောက္ခော (အံ ၁-၄၀၈-ပိဋ္ဌေ)	၁၉၃

နာနာပါဌာ	ဝိဋ္ဌက်ာ
[မ]	
မောမူဟတ္တာ = မောမုဟတ္တာ (သီ)	၁၆၈
မောဋ္ဌိယသီဝကော = မောလိယသီဝကော (သီ၊ ဣ)	
မောဋ္ဌိသီဝကော (က)	၃၁၃
မံသပေသိ = မံသပေသီ (သီ၊ သျာ)	၅၀၂
[ယ]	
ယညဿ = ပုညဿ (က)	၂၉၆
ယထာ ယထာ ယတ္ထ = ယထာ ယထာ ယတ္ထ ယတ္ထ (က)	၅၀
ယဒိဒံ = ယမိဒံ (မ ၁-၂၉၉-ပိဋ္ဌေ)	၄၄၆
ယဒိဒံ ပုညာနန္တိ = ယဒိဒံ ပုညန္တိ (သီ) ယဒိဒံ ပုညာနိ (က)	၄၆၅
ယမိဒံ = ယမိဒံ (သီ၊ ဣ) ယဒိဒံ (က)	၃၆၇
ယမဒဂ္ဂိ = ယမတဂ္ဂိ (သီ)	၁၉၇
ယသော စ ဝဓုတိ = ယသဿ ဝဓုတိ (သျာ၊ ကံ) ယသံ ပဝဓုတိ (က)	၃၄
ယာဝတတိယကမ္ပိ = ယာဝတတိယမ္ပိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၁၆၉
ယာဝဒေ = ယာဝဒေဝ (သီ၊ သျာ) သံ ၁-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ ပါဋ္ဌိ စ	
အဋ္ဌကထာဋ္ဌိကာ စ ပဿိတဗ္ဗာ။	၄၄၇
ယာဝ ပါပေါ မနုဿော = ယာဝ ပါပမနုဿော (သျာ)	
ယာဝတာ ပါပမနုဿော (က)	၃၂၄
ယော ပဝဓုတိ = ယောဓ ဝဓုတိ (သီ)	၇၀
ယံ ကဋ္ဌိ = ယံ ကိဋ္ဌိ (သီ၊ ဣ)	၁၈၆
ယံ ကိဋ္ဌိ = ယံ ကဋ္ဌိ (သျာ၊ ကံ)	၁၂၆
[ရ]	
ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ = ရတ္တိပစ္စူသသမယေ (က)	၃၅၇
ရတ္တိနှိဝံ = ရတ္တိဒိဝံ (က)	၅၁
ရထိကမ္ပိ = ရထာရုဟမ္ပိ (ဣ)	၁၄၃
ရာဂပရိယုဋ္ဌိတောမှိ = ရာဂါယိတောမှိ (သီ၊သျာ၊ကံ)	၈၄
ရာဇာ = ရာဇယုတ္တော (ဣ၊က)	၁၃၈
ရုက္ခမူလိကတ္တံ = အာရညကတ္တံ (သျာ၊ကံ)	၉၆
ရောဓံ = ဂေဓံ (သီ)	၁၁၃

နာနာပါဌာ စဋ္ဌင်္ကာ

[လ]

လဟုကံ = လဟုသံ (ဋီကာ) ၅၀၁
လဋ္ဌိတာ = ပလာဋ္ဌိတာ (သီ) ၅

[ဝ]

ဝဏ္ဏမဋ္ဌရိ = ဓမ္မမဋ္ဌရိ (က) ၂၃၂
ဝတ္ထေတိ = ပဝတ္ထေတိ (သျာ၊ဇ္ဈာ၊က) ၁၃၀
ဝဓာယုပနိတေ = ဝဓာယာနိတေ (သျာ၊ကံ) ဝဓာယ နိတေ (က) ၂၆၇
ဝပကာသိတုံ = ဝိ+အပ+ကာသိတုံ-ဇ္ဈတိ ပဒဝိဘာဂေါ။ ၁၂၀
ဝမေယျ = ပတာပေယျ (က) ၅၀၂
ဝါဒါနုပါတာ = ဝါဒါနုဝါဒါ (က) ၃
ဝိစယော = ဝိဇယော (သီ၊သျာ၊ဇ္ဈ) ၃၉၂
ဝိဝိတကာဋ္ဌကော = ဝိဂတကာလကော (သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈာ၊က) ၄၃
ဝိဆ္ဆကော = ဝိဆ္ဆကာ (သျာ) ၈၉
ဝိဇဟတိ = ဝိဇဟာတိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈ) ၄၀
ဝိဇယမာဟိကော = ဝဇ္ဇိယမဟိတော (သီ၊သျာ၊ဇ္ဈ) ၃၉၂
ဝိညဿန္တိ = ဝိညိဿန္တိ (က) ၃၀၅
ဝိတရတိ = ဝိဟနတိ (သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈာ၊က) ၂၁၆
ဝိမာနိတော = ဝိဟနိတော (သျာ) ဝိဟာနိတော (ကတ္ထစိ) ၁၃၉
ဝိမုတ္တံ = ဝိပ္ပမုတ္တံ (သီ) ၁၄
ဝိမုတ္တိ = စေတောဝိမုတ္တိ (သီ၊က) ၄၄၀
ဝိယတ္တော = ဗျတ္တော (သီ၊ဇ္ဈ) ဗျတ္တော (သျာ၊ကံ) ဒီ ၂-၂၅၃-ဝဋ္ဋေ။ ၅၁
ဝိဝဋ္ဋေန = ဝိဝဋ္ဋေန (သျာ) မိဒ္ဓဝိဂတေန (က) ၄၆၃
ဝိဝတ္တယိ = ဝါဝတ္တယိ (သီ) ၂၁၅
ဝိသဋ္ဌပသေဝိ = ဝိယတ္ထပသေဝိ (သီ) ဗျတ္ထပသေဝိ (သျာ၊ကံ)
ဗျတ္တပသေဝိ (ဇ္ဈ) ၁၂၀
ဝိသာရဒေါ = ဝိသာရဒေါဝ (သီ) ၃၃
ဝိဟိ˚သာ = ဝိဟေသာ (က) ၃၈၉
ဝိရိယဗလံ = ဝိရိယဗလံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈ) ၁
ဝိရိယာရမ္ဘေ = ဝိရိယာရဇ္ဘေ (က) ၄၀၇
ဝိရိယံ = ဝိရိယံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဈ) ၄၀၃

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဝ]	
ဝေဒိယမာနော = ဝေဒယမာနော (သျာ၊ကံ)	၃၆၀
ဝေဒေတိ = ဝေဒယတိ (သီ)	၁၈
ဝေနကုလေ = ဝေဏကုလေ (သဗ္ဗတ္ထ)	၃၃၈
ဝေဋ္ဌုကဏ္ဍကီ = ဝေဋ္ဌုကဏ္ဍကိယာ (အံ ၁-၈၈၊ သံ ၁-၄၃၂-ပိဋ္ဌေပိ။	၂၉၅
ဝေဋ္ဌုကဏ္ဍကီ = ဝေဋ္ဌုကဏ္ဍကီ (သျာ)	၄၄၄
ဝေဋ္ဌုဝနေ = နိစုလဝနေ (က) အယမေဝ အဋ္ဌကထာယ သမေတိ။	၂၁၆-၂၉၈
[သ]	
သကဒါဂါမီ သတ္တော = သကဒါဂါမိပတ္တော (က)	၃၀၅
သကိဒေဝ = သကိံဒေဝ (က)	၄၀၄
သခ်ဝဏ္ဏပ္ပဋိဘာဂါနိ = သခ်ဝဏ္ဏူပနိဘာနိ (သီ၊သျာ၊ဇ္ဂ)	၂၈၆
သခ်ါဒိတ္ဌာ = သခ်ရိတ္ဌာ-သံဟရိတ္ဌာ (က)	၂၆၉
သခ်ါရေသူပသန္တေသု = အင်ါရေသုစ သန္တေသု (က)	၃၀၅
သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ = ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ (သီ)	၁၀၀
သင်ဏိကာပဝဓုနော = သင်ဏိကာပဝဓ္ဓနော (သီ)	
သင်ဏိကာရာမဗန္ဓနော (က)	၂၂၄
သဇောတိဘူတံ = သဋ္ဌောတိဘူတံ (သျာ)	၄၉၅
သဇ္ဇုံ = သဇ္ဇု (သီ)	၁၃
သတ္တာ = သန္တာ (သျာ၊ကံ)	၆၆
သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ = သာတ္ထာ သဗျဉ္ဇနာ (သီ)	၁၀၀
သန္ဒိဿိဿန္တိ = သန္ဒိဿန္တိ (သီ၊ဇ္ဂ၊က)	၄၀၈
သန္ဆရိတုန္တိ = သန္ဓရိတုန္တိ (က) သဏ္ဌရိတုံ (သျာ)	၂၆၁
သန္ဓာရေတုံ = သန္တာနေတုံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဇ္ဂ)	၇၉
သပ္ပိမှာ သပ္ပိမဏ္ဍော = သပ္ပိမှာ သပ္ပိမဏ္ဍော၊သပ္ပိမဏ္ဍော (သျာ၊ကံ)	၁၉၃
သမ္ပဓူမာယန္တိ = ဓူပါယန္တိ သန္ဓူပါယန္တိ သမ္ပဓူပါယန္တိ (သီ၊သျာ)	၄၇၅
သမ္ပန္ဓကောလကံ သူကရမံသံ = သမ္ပန္ဓသူကရမံသံ (သီ)	
သမ္ပန္ဓဝရသူကရမံသံ (သျာ)	၄၃
သမ္ပဝတ္တာ = သမ္ပဝတ္တာ ဟောတိ (က)	၁၁၇
သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လော = သဗ္ဗပါလိဖုလ္လော (သီ၊ဇ္ဂ)	၄၈၇
သဗ္ဗံ စေတသာ = သဗ္ဗစေတသာ (?)	၁၄၃

နာနာပါဌာ	ပိဋကာ
[သ]	
သမဓောသိ (သံ+ဓူ+ဤ) = သမဋ္ဌောပိ (သီ၊သျာ၊ဣ)	၃၃၃
သမာဓိဂရု အာတာပီ = သမာဓိဂါရဝတာပိ စ (က)	၄၁၉
သမာဒပေတဗ္ဗာ = သမာဒါပေတဗ္ဗာ (?)	၁၂၁
သမာစိဏ္ဏံ = သမာဒိန္နံ (သီ)	၂၆၂
သမာဒပိတာနိ = သမာဒါပိတာနိ (?)	၁၈၉
သမာဒပေတာ = သမာဒါပေတာ (?)	၁၈၉
သမာဒပေတုံ = သမာဒါပေတုံ (?)	၁၂၇
သမာရမ္ဘတိ = သမာရဗ္ဘတိ (သီ၊က) သမာရဘတိ (သျာ)	၄၃၀
သမ္မာသမာဓိ = သမာဓိ (သျာ)	၄၂၈
သမိဋ္ဌိတံ = သမ္မိဋ္ဌိတံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)	၂၉၂
သယနမန္ဒပါနံ = သယနမထန္ဒပါနံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)	၄၄
သယံဇာတိယံ = သဟဇာတိယံ (သီ၊ဣ) သဋ္ဌာတိယံ (ဆျာ၊ကံ)	၃၁၂
သရိဿတိ = ပဒိဿတိ (က)	၃၄၉
သရီသပ = သိရိံသပ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)	၁၄၄-၃၄၁
သာတ္ထံ သဗျဋ္ဌနံ = သာတ္ထာ သဗျဋ္ဌနာ (သီ)	၁၀၀
သာပေက္ခောဝ = သာပေခေါ (ဣ၊က)	၂၆၁
သာပေခေါ = သာပေက္ခောဝ (သျာ)	၄၄၂
သာမန္တသဗျောဟာရေ = သာမန္တသဝေါဟာရေ (သီ၊ဣ)	၆၈
သာယံ နှာနီယပိဏ္ဍိ = သာဿ နဟာနီယပိဏ္ဍိ (သီ၊သျာ၊ကံ)	၂၁
သာယေထ၊ လဘတေဝ = သာယေယျ၊ လဘေထေဝ (မ ၁-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ)	၂၀၇
သာရဏီယာ = သာရာဏီယာ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)	၂၂၅
သာရဏီယံ = သာရာဏီယံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)	၁၇၆
သာလပုပ္ပကံ = သာလိပုပ္ပကံ (က)	၄၃
သိင်ါလေဟိ = သိဂါလေဟိ (သီ)	၂၈၅
သိတေန စ = မှိတေန စ (သျာ၊ကံ)	၆၁
သိဗ္ဗိနိ = သိဗ္ဗနိ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)	၃၄၉
သိဝထိကာယ = သီဝထိကာယ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)	၂၃၅
သီဃံ သီဃံ = သီဃသီဃံ (သီ)	၅
သုခေသိနောဝ = သုခေသိနံ (သီ)	၄၆၅
သုဂတံ = သုကတံ (ဣ၊က)	၂၁၄

[သ]

သုဏန္တိ = သုဏန္တာ (က) ၄၀၅
သုပရိက္ခတံ = သုပရိက္ခိတ္တံ (က) ၄၇၀
သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော = သုပဋ္ဌိတစိတ္တော (သီ၊သျာ) သုပဋ္ဌိတစိတ္တော (က) ၁၃၇
သုယိဿတိ = သူယိဿတိ (သီ၊ဋ္ဌ) ၁၀၄
သုသုမာရဂိရေ = သုံသုမာရဂိရေ (သီ၊ဋ္ဌ) သံသုမာရဂိရေ (က) ၂၆၁
သုဝိသံယုတ္တံ = ဝိသံယုတ္တံ (က) ဒီ ၃-၁၉၉-ဝိဇ္ဇေပိ။ ၂၁၄
သူကရိကော = သောကရိကော (သျာ) ၂၆၇
သေခဗလာနိ = သေက္ခဗလာနိ (က) ၁
သေခံ = သေက္ခံ (က) ၁၂
သေတကာ = သေတောဒကာ (က) ၁၆၆
သေယျထာပိ ဝါ ပန = သေယျထာ ဝါ ပန (သျာ) ၂၀၅
သေယျထိဒံ = သေယျထီဒံ (•သီ၊သျာ၊ကံ၊ဋ္ဌ) ၁၅
သောကပရိဒေဝါနံ = သောကပရိဒ္ဒဝါနံ (သီ) ၂၀၇
သောတာပန္နာ နာမ = သောတာပန္နာမှာ (သီ)
သောတာပန္နာမှ (သျာ၊ကံ၊ဋ္ဌ) ၂၉၂
သော တံ အဿာဒေတိ = သော တဒဿာဒေတိ (သီ) ၄၃၀
သောတ္ထိယော = သောတ္ထိကော (သီ) သောတ္ထိကော (သျာ) ၅၀၀
"သံကိဏ္ဏပရိခေါ" = သံကိဏ္ဏပရိက္ခော (သျာ၊ကံ) ၇၄
သံကုလိကာတိ ဝါ = သက္ခလိကာတိ ဝါ (သီ၊ဋ္ဌ) ၆၇
သံဗန္ဓာယ = သံသဋ္ဌာယ (သီ၊ဋ္ဌ) ၁၉၆
သံဝိဘဇိဿာမာ"တိ = ဝိဘဇိဿာမာတိ (သီ၊သျာ၊ကံ) ၃၂
သံဝိဇ္ဇန္တိဓ = သံဝိဇ္ဇန္တိ စ (က) ၄၂၁
သံသဂ္ဂံ = သမဂ္ဂံ (က) ၄၆၄
သွာဂတံ = သာဂတံ (သီ) ၂၉၂

[ဟ]

ဟညတိ = အာဟညတိ (သီ) ၇၉
ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ = ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ (သီ) ၁၄၃
ဟနတိ = ဟန္တိ (သီ၊ဋ္ဌ) ၁၄၃
(ဟနတိ) = ( ) နတ္ထိ သီ၊ ဋ္ဌ-ပေါတ္ထကေသု။ ၁၄၄

နာနာပါဌာ ဝိဇ္ဇက်ာ

[ဟ]

ဟန္တုံ = ဟညန္တု (သီ၊သျာ) ၄၃၀
ဟန္တုံ ယညဏ္ဍာယ = ဟညန္တု ယညဏ္ဍာယာတိ (သီ၊သျာ) ၄၃၀
ဟသမာနကာ မညေ = ဟသမာနကံ မညေ (က) ဝ ၃-၂၇၂-ဝိဇ္ဇေဝိ။ ၃၁၆
ဟာရဟာရိ = ဟာရဟာရိကာ (သီ) ၅၆
ဟိရိမန္တော = ဟိရိမာ (သီ) ၄၁၄
ဟိရီ = ဟိရိ (သီ၊ပ္ဍ၊က) ၃၉၆
ဟိရိဗလံ = ဟိရိဗလံ (သီ၊ပ္ဍ) ၁

နာမာနံ အနုက္ကမဏိကာ

နာမာနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အင်္ဂီရသ	၁၉၇
အစိရဝတီ	၃၅၂
အဇာတသတ္တု	၄၀၉
အဋ္ဌက	၁၉၇
အန္ဓကဝိန္ဒ	၁၂၁
အန္ဓဝန	၃၁၅
အနာထပိဏ္ဍိက	၁၊၂၇၊၃၇၊၄၁၊ ၁၀၀-၂၊၁၀၆၊၄၆၊၆၆
အနုရုဒ္ဓ	၂၆၄
အမ္ဗပါလိဝန	၄၇၃
အရက	၅၀၀-၁
အရနေမိ	၃၂၆၊၅၀၀
[အာ]	
အာနန္ဒ	၁၁၇၊၁၂၁၊၁၆၁၊ ၁၇၀၊၁၇၆-၇၊၁၀၉၊၂၆၄ ၂၀၄၊၃၀၂-၆၊၃၁၄၊၃၃၄၊ ၃၆၄၊၆၅၂၊၆၆၄
[ဣ-ဥ]	
ဣန္ဒြာနင်္ဂလ	၂၅၊၂၉၉
ဣသိဒတ္တ	၃၀၅
ဣသိပတန	၂၀၂
ဥဂ္ဂတသရီရ	၄၂၁
ဥဂ္ဂဟ	၃၀
ဥဂ္ဂ	၄၂၊၄၀၀

နာမာနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဥ]	
ဥဒါယိ	၁၆၂-၉၊၂၀၄
ဥပဝါဏ	၁၇၁
[က]	
ကကုဓ	၁၀၇
ကဝိလဝတ္ထု	၂၅၁
ကလန္ဒကနိဝါပ	၂၉
ကလ္လဝါဠပုတ္တဂါမ	၄၆၁
ကဿပ	၁၈၉၊၁၉၇၊၃၃၇
ကာရဏ္ဍဝါလိ	၂၀၆
ကိမိလ	၂၁၆၊၂၉၈၊၄၆၀
ကိမိလာ	၂၁၆၊၂၉၈၊၄၆၀
ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ	၅၀
ကုဋ္ဌိလက	၃၂၆၊၅၀၀
ကူဋဒဂါရ	၆၆
ကောရဗျ	၃၂၄
ကောသမ္ဗီ	၁၀၇၊၁၁၀၊ ၆၂၁၊၁၀၀၊၂၆၁
ကောသလ	၅၀၃၊၁၀၆
ကောသလ(ရဋ္ဌ)	၂၅၁၊၁၀၉၊ ၂၆၆၊၂၉၉၊၃၅၂၊၄၉၅
[ခ-ဂ]	
ခေမ	၃၁၅
ဂဂ္ဂရာ	၄၄၁
ဂယာ (အဓိဝစနံ)	၂၇၄
ဂဝေသီ	၁၈၉

နာမာနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဂ-ဃ]	
ဂေါတမ	၂၅၊၁၉၇၊၂၀၆
ဂိဇ္ဈကူဋ	၂၉၉၊၄၀၉-၁၂၊၄၅၃
ဃောသိတာရာမ	၁၀၇-၁၇၊၄၂၅
[စ]	
စမ္ပာ	၄၄၁
စာတုမဟာရာဇိက	၂၅၄
စိတ္တ	၃၄၅
စေတီ	၃၁၂
စုန္ဒီ	၂၉
စုန္ဒ	၂၉
[ဇ]	
ဇာဏုဿောဏိ	၃၁၈၊၄၃၈
ဇာတိ	၃၀
ဇေတဝန	၁
ဇောတိပါလ	၃၂၆၊၅၀၀
[တ]	
တာဝတိံသ	၂၅၄
တိကဏ္ဍကီဝန	၁၄၉
တိဿ	၂၉၂၊၄၅၃
တီရဒဿီ	၃၂၁
တုသိတာ	၂၅၄
[ဒ]	
ဒဏ္ဍကပ္ပက	၃၅၂
ဒါရုကမ္မိက	၃၄၃
ဒုက္ခ (အဓိဝစန်)	၂၇၄
ဒေဝဒတ္တ	၁၀၈
ဒေါဏ	၁၉၆
[န]	
နကုလမာတာ	၂၆၁
နန္ဒမာတာ	၂၉၅၊၄၄၄
နာဂိတ	၂၅၊၃၀၀
နာတိက	၂၆၈-၇၀၊၃၄၃
နာရဒ•	၅၀
နိဂြောဓာရာမ	၂၅၁
နိစုလဝန	၂၁၆၊၂၉၈၊၄၆၀
နိမ္မာနရတီ	၂၅၄
[ပ-ဖ-ဗ]	
ပက် (အဓိဝစန်)	၂၇၄
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ	၂၅၄
ပသေနဒိ	၃၀၃
ပါဋလိပုတ္တ	၅၀
ပါရိစ္ဆတ္တက	၄၈၆
ပိဂ်ိယာနီ	၂၀၆၊၂၀၉
ပုညဝ (အဓိဝစန်)	၄၆၅
ပုဗ္ဗာရာမ	၃၀၂
ပုရာဏ	၃၀၅
ပူရဏ ကဿပ	၃၃၇
ဖဂ္ဂုန	၃၃၃
ဗာရာဏသီ	၂၈၂၊၃၄၄၊၃၄၉
[ဘ]	
ဘဂု	၁၉၇
ဘဂ္ဂ (ရဋ္ဌ)	၄၆၁
ဘဒ္ဒဇိ	၁၇၇
ဘဒ္ဒါ	၅၂
ဘယ (အဓိဝစန်)	၁၇၄
ဘာရဒ္ဒါဇ	၁၉၇
ဘေသကဋ္ဌာဝန	၂၆၁၊၄၆၁

နာမာနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ-သ]	
ဝေဠုကဏ္ဍကီ	၂၉၅၊၄၄၄
သက္က (ရဋ္ဌ)	၂၅၁၊၀၄၂
သက္က	၄၂၅
သင်္ဂါရဝ	၂၀၂
သင် (အဓိဝစနံ)	၂၇၄
သာကေတ	၁၄၉
သာမဂါမက	၂၇၂
သာရန္ဒဒ	၁၀၅၊၀၅၀
သာရိပုတ္တ -ဂြေ-ဝ-ဂါ၅၌	၁၀၅၊၀၅၀၊၅၉၁၊၅၅၂၊ ၂၄၅၊၄၄၄၊၅၉၁၊၅၅၂
သာဝတ္ထိ	၁၊၃၀၊၅၊၅၀၊၆၊၉၁၀၊ ၂၄၇၊၂၆၄၊၅၆၂၊၅၄၂ ၁၀၅၊၅-၀၅၅၊၅-၀၂၅ ၂၆၄၊၂၉၅၊၂၉၂၊၅၆၂ ၁၀၅-၅၆၂၊၆၄၊၂၀၁၊ ၅၂၅၊၉၀၄၊၅၅၁၊၆၉၁၊ ၂၀၂၊၅၁၄၊၅၅၂၊၄၂၄
သိနေရု	၄၂၄
သီတဝန	၉၂၉
သီဝက	၃၁၃
သီဟ	၉၂၊၂၅၆
သုဇာတာ	၄၆၇
သုနေတ္တ	၉၂၆၊၄၇၆၊၅၀၀
သုမန	၉၁၅
သုမနာ	၂၇
သုသုမာရဂိရ	၂၆၁၊၀၆၁
သောဏ	၉၂၉
[ဟ]	
ဟတ္ထိပါလ	၉၂၆၊၅၀၀
ဟတ္ထိသာရိပုတ္တ	၃၄၄
ဟိမဝန္တ	၉၇၊၂၁၁

နာမာနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[မ]	
မဂဓ	၁၂၁၊၄၆၁
မလ္လိကာ	၅၀
မဟာကစ္စာန	၂၆၄၊၂၇၇၊၂၄၃
မဟာကဿပ	၂၆၄
မဟာကောဋ္ဌိက	၃၄၄
မဟာစုန္ဒ	၉၁၂
မဟာနာမ	၆၇၊၂၅၁
မဟာမောဂ္ဂလ္လာန	၁၀၇၊၂၆၄၊၂၉၁၊ ၂၉၅၊၄၄၄၊၅၄၁၊၅၁၆
မဟာဝန	၆၆
မိဂသာလာ	၉၀၅
မုဏ္ဍ (အဓိဝစနံ)	၅၀
မူဂပက္ခ	၉၂၆၊၅၀၀
မောဠိယသီဝက	၉၁၃
[ယ-ရ]	
ယမဒဂ္ဂိ	၁၉၇
ယာမာ	၂၅၄
ရာဇဂဟ	၂၉၊၂၉၉၊၉၁၂၊၉၂၊ ၃၄၄၊၄၁၄၊၉၀၉၊၁၄၂
ရေဝတ	၂၆၄
ရောဂ (အဓိဝစနံ)	၂၇၄
[ဝ]	
ဝဿကာရ	၄၀၉
ဝါမက	၁၉၇
ဝါမဒေဝ	၁၉၇
ဝါသေဋ္ဌ	၁၉၇
ဝေဿဝဏ	၄၄၄
ဝေသာမိတ္တာ	၁၉၇
ဝေသာလီ ၃၂၊၄၂၊၆၆၊၁၀၄၊ ၂၀၆၊၀၊၀၄၀၊၄၅၂၊၆၄၃	

အဂ်ုတ္တရနိကာယေ ဒုတိယဘာဂပေါတ္ထကေ

ဂါထာသူစီ

ပဌမပါဒါ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အ-အာ]	
အကမ္မကာမာ အလသာ မဟဋ္ဌသာ	၄၆၈
အက္ကုဒ္ဓသန္တာ ဝဓဒဏ္ဍတဇ္ဇိတာ	၄၆၈
အဂ္ဂတော ဝေ ပသန္နာနံ	၃၀
အဂ္ဂဿ ဒါတာ မေဓာဝီ	၃၀
အဂ္ဂသ္မိံ ဒါနံ ဒဒတံ	၃၀
အဂ္ဂေ ဓမ္မေ ပသန္နာနံ	၃၀
အတ္တူပမာ ဟိ တေ သတ္တာ	၄၇၂
အတ္ထဿာယံ ဝိညာပနီ	၃၀၅
အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန	၄၆၆
အနတ္ထဇနနော ကောဓော	၄၇၁
အနုဿရေယျ သမ္ဖုဒ္ဓံ	၁၈၈
အပ္ပမာဒံ ပသံသန္တိ	၄၂
အပ္ပမာဒဂရု ဘိက္ခု	၄၁၉
အပ္ပမာဒေ ပမုဒိတာ	၂၈၉
အပ္ပသာဒေါ စ ဘိက္ခူသု	၄၁၆၊၄၁၇
အပ္ပဟာယ ပဉ္စ ဝေရာနိ	၁၈၁
အဝီတရာဂေါ ကာမေသု	၃၂၇
အသိနာ ဟန္တိ အတ္တာနံ	၄၇၂
အဟဉ္စေ တံ ဇိဂုစ္ဆေယျံ	၆၆
အဟေသုံ သာဝကာ တေသံ	၃၂၇
အာယုံ ဒတ္ဝာ ဗလံ ဝဏ္ဏံ	၃၆
အာယုံ ဝဏ္ဏံ ယသံ ကိတ္တိံ	၄၂
အာယုဒေါ ဗလဒေါ ဓီရော	၃၆
အာယုနာ ယသသာ စေဝ	၂၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဣ-ဥ]	
ဣဋ္ဌာ ဓမ္မာ အနိဋ္ဌာ စ	၃၃၃
ဣတာယံ ကောဓရူပေန	၄၇၂
ဣတိ ဗုဒ္ဓေါ အဘိညာယ	၄၇၇
ဣတော စ ဗဟိဒ္ဓါ အညံ	၄၁၆၊၄၁၇
ဣဒ္ဓိမာ ယသဝါ ဟောတိ	၄၆၆
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန	၃၈
ဥဋ္ဌာဟိကာ အနလသာ	၃၂
ဥပဋ္ဌိတာ ပါရိစရိယာ	၂၈၉
ဥပဋ္ဌိတေ ဒေယျဓမ္မေ	၁၈၈
ဥဘယတ္ထ ကဋ္ဌဂ္ဂါဟော	၃၁၁
ဥဘိန္နဉ္စေဝ အတ္ထာယ	၆၉
[ဧ]	
ဧတံ အနုဿရံ မစ္စော	၄၀
ဧတံ ခေါ ပရမံ ညာဏံ	၃၁၁
ဧတံ ဟိ ဗန္ဓနံ ဒုက္ခံ	၃၁၁
ဧတေ ခေါ အပရိဟာနိယေ	၄၁၇၊ ၄၁၈
ဧတေ ခေါ ပရိဟာနိယေ	၄၁၆၊ ၄၁၇
ဧဝံ ဥတ္ဝာ ယထာဘူတံ	၃၁၁
ဧဝံ ဒဿနသမ္ပန္နော	၂၈
ဧဝံ နရံ အန္ဓဒပါနဝတ္ထဒံ	၄၆
ဧဝံ ယဇိတ္ဝာ မေဓာဝီ	၂၉၆
ဧဝမေဝ မနုဿေသု	၁၈၈
ဧသော ခေါ အရိယဝိနယေ	၃၁၁

ပဒမပါဒါ	ဝိဇ္ဇက်ာ
[တ]	
တထေဝ အရိယဝိနယေ	၃၁၀၊၃၁၁
တထေဝလောကေ သုဇာတော	၃၀၄
တထေဝ သီလသမ္ပန္နံ	၃၆၊၃၈
တထေဝ သီလသမ္ပန္နော	၈
တပနီယာနိ ကမ္မာနိ	၄၇၁
တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယံ	၃၀၄
တမ္မာ ဒဒေ အပ္ပဋိဝါနစိတ္တော	၃၅
တမ္မာ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ	၄၇၊၃၉၈၊ ၃၉၉၊၄၀၀
တမ္မာ ဟိ အတ္တကာမေန	၄၆၆
တမ္မာ ဟိ ဒါနာနိ ဒဒန္တိ	၃၄
တဿ ဃမ္မာဝိမုတ္တဿ	၃၁၁
တဿ သမ္မာ ဝိမုတ္တဿ	၃၃၃
တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ	၃၂၇
တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ	၃၅၊၃၇
တေသံ ကာမောဃဝူဠ္ဟာနံ	၆၁
တ္ဝဿ သီလဝတော သီလံ	၃၈

ပဒမပါဒါ	ဝိဇ္ဇက်ာ
[ဒ-ဓ]	
ဒဒံ ဝိယော ဟောတိ ဘဇန္တိ	၃၄
ဒဒမာနော ဝိယော ဟောတိ	၃၅
ဒဿနံ ဘာဝိတတ္တာနံ	၄၁၆၊၄၁၇
ဒါလိဋ္ဌိယံ ဒုက္ခံ လောကေ	၃၁၀
ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော	၄၂
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ မိတ္တော	၄၂၁
ဒုမ္မင်္ကံယံ ပဒဿေတိ	၄၇၁
ဒေဝလောကဉ္စ တေ ယန္တိ	၁၀၈
ဓမ္မဋ္ဌံ သီလသမ္ပန္နံ	၄၁
ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ	၄၆၆
ဓောရယ္ဟော ဗလသမ္ပန္နော	၁၀၈

ပဒမပါဒါ	ဝိဇ္ဇက်ာ
[ဓ-ဩ]	
ဓီသော ဟေတု မဟန္တသ	၄၆၆
ဩဝါဒကာရီ ဘတပေါသီ	၃၇
[က]	
ကတာဝကာသာ ကတကုသလာ	၃၄
ကမ္မာသာသု သရ္ဓပါသု	၁၀၈
ကလျာဏမိတ္တော သုဝစော	၄၂၁
ကာယဒုစ္စရိတံ ကတွာ	၃၁၀
ကာလေ ဒဒန္တိ သပ္ပညာ	၃၅
ကုဋ္ဌေါ အတ္ထံ နု ဇာနာတိ	၄၇၁
ကုဋ္ဌေါ ဟိ ပိတရံ ဟန္တိ	၄၇၁
ကုလဝံသော စိရံ တိဋ္ဌေ	၃၇
ကောဓနော ဒုမ္မဏ္ဍော ဟောတိ	၄၇၁
ကောဓသမ္မဒသမ္မတ္တော	၄၇၁
[ဂ-စ-ဇ]	
ဂဃ္ဘ တဿ အက္ခာတိ	၄၂၁
စက္ကဝတ္တိ အဟံ ရာဇာ	၄၆၆
စတ္တာ မုတ္တာ အနဂ္ဃာတိ	၄၄
ဇပ္ပေန မန္တေန သုဘာသိတေန	၅၀၊၅၅
ဇောတိပါလော စ ဂေါဝိန္ဒော	၃၂၇
[ဥ-ဍ]	
ဉာတီနံ ပုဗ္ဗပေတာနံ	၆၉
ဋာနာနေတာနိ သမ္ဘသံ	၃၇
[တ]	
တဏှာက္ခယာမိမုတ္တာသ	၃၃၃
တတော အနုစရန္တိ နံ	၃၁၀၊၃၁၁
တတော ကာယေန ဝါစာယ	၄၇၁

ပဌမပါဒါ	ပိဋ္ဌက်ာ
[န]	
န ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ အည်	၄၁၆၊၄၁၈
န ဥဿေသု န ဩမေသု	၃၁၆
န စာပိ သောတ္ထိ ဘတ္တာရံ	၃၂
နမော တဿ ဘဂဝတော	၂၀၈
န သာဓုရူပံ အာသီသေ	၃၂၇
န သောစနာယ ပရိဒေဝနာယ	၄၉၊၅၄
န ဟိ ံသေ ပါဏဘူတာနိ	၁၈၇
နာဂံ ဝေါ ကိတ္တယိဿာမိ	၃၀၄
နာဿ ဟိရီ န ဩတ္တပ္ပံ	၄၇၁
နာဟံ ဘဗ္ဗော ဧတရဟိ	၆၆
နိရယေသု ဘယံ ဒိသ္ဝာ	၁၈၇
နိရာမဂန္ဓာ ကရုဏေဓိမုတ္တာ	၃၂၇
နေက္ခမ္မံ အဓိမုတ္တဿ	၃၃၃
[ပ-ဗ]	
ပဋ္ဌ ကာမဂုဏာ ဧတေ	၆၁
ပဋ္ဌ ဌာနာနိ သမ္ပဿံ	၃၇
ပဋ္ဌ နီဝရဏေ ဟိတ္ဝာ	၃၁၁
ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ အဟိတာနုကဓ္ပိနီ	၄၆၇
ပဒုမံ ယထာ ကောကနဒံ သုဂန္ဓံ	၂၀၉
ပသာဒေါ စဿ ဘိက္ခူသု	၄၁၆၊၄၁၇
ပဿ ပုညာနံ ဝိပါကံ	၄၆၅
ပဟာယ ပဋ္ဌ ဝေရာနိ	၁၈၁
ပဟီနဇာတိမရဏော	၁၈၀
ပါရဂူ သဗ္ဗဓမ္မာနံ	၁၈၈
ပိယော ဂရု ဘာဝနီယော	၄၂၂
ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော	၂၉၆
ဗာလာ စ အဝိဇာနန္တာ	၁၈၈

ပဌမပါဒါ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဗ-ဘ-မ]	
ဗျာဓိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ	၆၆
ဘရန္တိ မာတာပိတရော	၃၇
ဘုဉ္ဇတိ အနဝဇ္ဇာနိ	၃၀၄
ဘုတ္တာ ဘောဂါ ဘတာ ဘစ္စာ	၄၀
ဘူနဟစ္စာနိ ကမ္မာနိ	၄၇၂
မနာပဒါယီ လဘတေ မနာပံ	၄၄
မနုဿဘူတံ သမ္ဗုဒ္ဓံ	၃၀၃
မနောရမေ အာယတနေ	၃၆
မဟာဂိနီဝ ဇလိတော	၃၀၅
မဟောဒဓိ ံ အပရိမိတံ	၄၆
မာတာပိတုကိစ္စကရော	၆၉
မုဌ္ဌဿတိ ံ တာ ဗန္ဓန္တိ	၆၁
[ယ]	
ယံ ဣတ္ထိယာ ဝိန္ဒတိ သာမိကော	၄၆၇
ယံ ကုဒ္ဓေါ ဥပရောဓေတိ	၄၇၁
ယံ မနုဿာ နမဿန္တိ	၃၀၄
ယတော စ ခေါ ပဏ္ဍိတော	၄၉၊၅၅
ယထာပိ ဥဒကေ ဇာတံ	၃၀၄
ယထာပိ စန္ဒော ဝိမလော	၂၈
ယထာပိ ဇေဋ္ဌာ ဘဂိနီ ကနိဋ္ဌကာ	၄၆၈
ယထာပိ မေဃော ထနယံ	၂၈
ယထာ မေတံ အကုသလံ	၄၇၂
ယထာ ဟိ ပဗ္ဗတော သေလော	၃၈
ယဒတ္ထံ ဘောဂံ ဣစ္ဆေယျ	၄၀
ယမ္ဂိ ဧတာနိ ဌာနာနိ	၄၂၁၊၄၂၂
ယဿ ဧတေ ဓနာ အတ္ထိ	၃၉၈၊ ၃၉၉၊၄၀၀
ယဿ သဒ္ဓါ တထာဂတေ	၄၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ယ]	
ယာ ဧဝံ ဝတ္တတိ နာရီ	၃၂
ယာစိဓ ဒိသ္ဝာန ပတိံ ပမောဒတိ	၄၆၈
ယာစိဓ ဘရိယာ ဝဓကာတိ ဝုစ္စတိ	၄၆၈
ယာစိဓ မာတာ ဘဂိနီ သခီတိ စ	၄၆၉
ယာယ မာတု ဘတော ပေါသော	၄၇၂
ယာ သဗ္ဗဒါ ဟောတိ ဟိတာနုကမ္ပိနီ	၄၆၈
ယာသု ကာသုစိ ဧတာသု	၁၈၈
ယေ စ ကာမေ ပရိညာယ	၆၁
ယေ စ သန္တေ ဥပါသန္တိ	၁၈၈
ယေ တေ ဗ္ဗသီ ဗာဟိရကေ	၃၂၇
ယေ ဒဿနာနုတ္တရံ လဒ္ဓါ	၂၈၉
ယော အဂ္ဂဒါသီ ဝရဒါသီ	၄၅
ယော ဥဘောန္တေ ဝိဒိတ္ဝာန	၃၄၉၊ ၃၅၁
ယော စ ပပဉ္ဇံ ဟိတ္ဝာန	၂၆၀၊၂၆၁
ယော စ ရက္ခတိ အတ္တာနံ	၃၂၈
ယော စေကံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္ဒံ	၃၂၇
ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မံ	၃၉၇၊၃၉၈
ယော နံ ဘရတိ သဗ္ဗဒါ	၃၂
ယော ပပဉ္ဇမနုယုတ္တော	၂၆၀၊၂၆၁
ယော ပါဏမတိပါတေတိ	၁၈၁
ယော ပါဏံ နာတိပါတေတိ	၁၈၁

ပဌမပါဒါ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဝ]	
ဝိပ္ပသန္ဒမနာ တဿ	၃၅
ဝီတကောဓာ အနာယာသာ	၄၇၂
ဝီတရာဂါ ဝီတဒေါသာ	၃၇၊၂၉၆
ဝီတရာဂေါ ဝီတဒေါသော	၃၀၅
[သ]	
သံဃေ ပသာဒေါ ယဿတ္ထိ	၄၇
သံယောဇနံ အဏုံ ထူလံ	၃၀၄
သံဝဋ္ဌမာနေ လောကမ္ဟိ	၄၆၅
သက်ပ္ပရာဂေါ ပုရိသဿ ကာမော	၃၅၉
သစေ ပဇာနေယျ အလဗ္ဘနေယျေ	၅၀၊၅၅
သတိ ဂိဝါ သိရော ပညာ	၃၀၄
သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာဗြဟ္မာ	၄၆၅
သတ္ထုဂရု ဓမ္မဂရု	၄၁၉၊၄၂၈
သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ	၃၉၈၊၃၉၉၊၄၀၀
သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဉ္ဇ	၃၉၆၊၃၉၈
သဒ္ဓါယ သီလေန စ	၇၀၊၇၁
သန္တော ဟဝေ ပဝက္ခာမိ	၁၈၈
သဗ္ဗကာမေဟိ သမ္ပန္ဒေ	၄၆၆
သဗ္ဗသံယောဇနာတီတံ	၃၀၄
သဗ္ဗေ အစ္စရုစိ နာဂေါ	၃၀၄
သဗ္ဗေ မဒေ အဘိဘောသ္မိ	၆၆
သယံ အာစမယိတ္ဝာန	၂၉၆
သလ္လပေ အသိဟတ္ထေန	၆၀
သာခါပတ္တဖလူပေတော	၃၆
သီလံ သမာဓိ ပညာ စ	၄၇၇
သုနေတ္တော မူဂပက္ခော စ	၃၂၇

ပဌမပါဒါ	ဝိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သေယျံ သမာဟိတော နာဂေါ	၃၀၄
သေလော ယထာ ကေဋ္ဌနော	၃၃၃
သေဟိ ဒါရေဟိ သန္တုဋ္ဌော	၁၀၇
သော ကရိတ္ဝာန ကလျာဏံ	၆၉
သော စျာယီ အဿာသရတော	၃၀၄
သော ပါပကမ္မော ဒုမ္မေဓော	၃၁၁

ပဌမပါဒါ	ဝိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သော သံသပ္ပတိ ကာယေန	၃၁၁
သောဟံ ဧဝံ ဝိဟရန္တော	၆၆
[ဟ]	
ဟိတော ဗဟုန္နံ ပဋိပဇ္ဇ	ဘောဂေ ၄၀
ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နော	၄၁၉